

Posterio. Linco.

Habes accuratissime lector Aristotelis Posterio-
rum opus cum duplici traductione: antiqua. s. 7 Argiropy-
li: ac eius luculentissimum interpretem Linconensem
Burleūqz. Ab eximio artium 7 medicine docto-
re Pamphilo de Monte Bononiensi: publi-
ce Theoricam medicine: 7 ordinarie do-
cente: diligētī ac summa vigilia nuper
castigatos 7 expolitos: Necnon
in margine plura addita et
in ordine posita: pluri-
mumqz ad opus
facientia.

In calce insuper inuenies questiuiculas quasdam de
Alistera syllogismi generatione. s. et de Demon-
stratione ab eodem editas. que: vt spero: lz par-
ue: non parum te delectabunt.

Adagas Philippus ille i Rex si gratias
Dis olim agebat, inelyti
Quod aeno Aristotelis Alexander suus
Natus fuisset. Adagas
Omnis profecto turba litteraria
Ipsis tam agere Dis Pamphile,
Tibiqz debet. Namqz Aristoteles tua
Cura hoc renatus seculo est.

Superioribus annis Inuictiss. Ego quorūdam discipulorum meorum rogatu li-
brum Aristotelis, qui Posteriorū inscribitur, olim iam mendosissimum, totūq;
plane cicatricosum pro virili mea, non paruo cum labore emendatum, atq; inte-
grum nōnullis, qui se nostri amantissimos esse profitebantur, imprimendum de-
deram. Sperabas enim fore, vti Aristotelicæ disciplinæ studiosi magnam inde percipe-
rent vtilitatem, tum vel hoc potissimum noīe tibi non parum deberent. Sed longe aliter,
q̄ rarus eram, euenit, nescio an negligentia dicam, an perfidia potius eorum, quibus teme-
re vigilias meas ipse credideram. Nam cum librū iam Venetijs imp̄ssum in manus sum-
psissem animaduersurus an impressorū vitio (vt sit) aliquod inesset erratum, ecce tibi omnia
prosus ita inuersa, mutilata, atq; trūca deprebendi, vt erubescere (ingenuè fateor) ocep-
erim, nomē tibi nostrū fuisse appositum. Quāobrem dū tibi ipse iam inde subiratus, ni-
bil cuiq; credere, nihil edere amplius in lucem mecum soepe statueram. Verūtamen cum
etiam atq; etiam nōnulli ex auditoribus nostris efflagitarent quotidiano prope cōiuitio, vt
et honori meo pariter, ac eorū vtilitati consulerem, ipsum Peripateticorū Principis li-
brum recognoscerem, et pristino nitore secūdo labore restituerem, non potui non illoꝝ bo-
nestissimis votis morem gerere, quibus Hercle nihil negare possum, nec si possim, velim.
Hanc itaq; rursus ego haud grauatim subiui pūntiam, in qua satis me quidem fecisse pu-
to, si satis illum fecisse putandum est, qui fecit qd̄ potuit. Anum hoc aperte ausim profite-
ri. Editionem istam neq; negligentia cuiusq;, neq; perfidia mutilatam fore. Speroq; stu-
diosos olim etiam vere dicturos, Posteriorē libri Posteriorū editionem longe melio-
rem esse. Sicuti adeo ait ille cogitationes posteriores meliores. Coeterū quoniā nisi sub
aliquis viri illustris nomine prodire in publicū Aristoteles ipse volebat, nemo tibi pro
tempore visus est aptior, q̄ tu illustris. Ego, sub cuius patrocinio tantus Auctor ederet,
nostri x̄o labores tutissimū a Maledicorū iniuria sub p̄sidio tuo non secus, ac Teucer sub
Atacis Clypeo depugnarent. Tu enim et literatus es, et literatorū fautor incomparabilis.
Omitto alias innumeras virtutes tuas, quibus sic emines, sic eluces, vt euz quolibet anti-
quorum cōparari merito queas. Eas ego si vel summarim memorare voluerim, me tēpus
hercule maturius, q̄ res ipsa deficiet. Reliquum est vt hoc quodcūq; est muneris, beni-
gnissimo illo vultu tuo suscipias Ademor Pamphilum, omnia tibi, vel animā ipsam de-
bere. Vale Bononie ex Aedibus nostris octauo Cal. Nouēbris. MDXIX.

Cuius Roberti Linconiensis Archieps-
copi Parisiensis ordinis Predicatorum in
Aristotelis peripateticorum principis Pos-
teriorum Analyticorum librum. Elegatissima
commentaria nuper summa cum diligentia
recognita: Feliciter incipiunt.

Artetio Ari-
stotelis in isto li^o est
investigare et ma-
nifestare eentia /
lia demfationis.
Quapp in sciētia
tradita in li^o isto
est demonstrato
genus subiectuz.
Igit qm̄ de subie-
cto opz suppone-
re qm̄ ipsum est:
necesse est Ari. in

li^o isto supponere demfationē esse. Et cum demfatio
sit syls faciēs scire: per p̄ns opz supponere qm̄ scire
sit. Cui dicebat Academicū dicētes oia ignozari: et
Platonici dicētes qd scire nō est ignotū addiscere: s;
oblitū reminisci. Quia igit est dicitio phoz circa id
qd scire sit. Aristoteli aut necesse sit in h libz sume-
re scire eē: et cum in hoc libro nō possit demfate qm̄
scire sit: qz nullū artificis est stabilire suuz subm: vel
qd est ante suū subm: ne artes trāsgredere: vel du-
biū aut falsum penit sine rōne supponeret: necesse
habuit Ari. vt ante initū huius scie saltē modū ostē-
deret quo puenit scire esse: et aligd addiscē: et soluere
opiones destruētes scire: et addiscere. Modus autē
quo puenit aligd scire per disciplinaz: et solones op-
positionū destruētuz scire: patētes sunt in hac ppō-
ne. Omne qd scimus per disciplinā p̄us sciūimus in
suo vlt: ignozauimus antez in se. Quapropter intētio
Ari. in h caplo vsqz ad locuz illū. Scire aut arbitra-
mur: tota vltā circa explanatiōez dicte ppōnis: et in
hac explanatiōe pro magna pte ostendit qualr per
demfōnez venimus in sciam: qz ex p̄cognitiōis: et dicit
etiā ex quoz p̄cognitiōe venimus in sciaz: et modos
p̄cognoscendi diuidit. Incipit ergo sic.

Capitulum primum.

Quoniam doctrina omnisqz disciplina in-
tellectiua ex antecedēti cognitione fieri
solet.

Antis doctrina et omnis discipli-
na intellectiua fit ex p̄existēti co-
gnitione.

Sciētia a acquisita per do-
ctrinā et disciplinā nō di-
co sensitiuā sed intellectiua aggīnata
est ex p̄existēti cogne. Et dico qd scien-
tia p̄nō nō est acq̄sita per doctrinā:
qz nō docemur neqz addiscimus ni-
si illud qd cuz p̄cipimus est nobis

dubium vel apparet falsum. et post dubitationē: vel
p̄iā opinionēz manifestat nobis eius veritas. Nec
solum illud voco doctrinā qd ab ore doctoris audi-
mus: s; scripturā etiā quā loco doctoris accipio. Et si
verius dicamus: nec qui exterius sonat docet: nec lra

scripture exterius visa docet: sed solū mouent h duo
et excitāt mētes. S; verus doctor est qui iteri^o mētes
et itellm illuminat: et vitatez ostēdit.

Cad si oēs quo sūt pacto p̄siderabimus manife-
stum p̄fecto fiet. Mathematicē nāqz sciētie illo
cōparatur modo: et queqz ceteraz artium. Sane
circa quoqz rōnes cum per rōcinatiōes aut in-
ductionē p̄cedit idem seruari modus videt. In
vtriqz nāqz per antea nota doctrina nimirū fit.
Quippe cum in altera tanqz a coḡscentib^o ppō-
nes accipiant: in altera per singularia iam notuz
ipm ostēdatur vlt. Sili p̄fecto modo et oratorie
rōnes suadet. Aut. n. exēplis qd est inductio: aut
enthimematib^o: qd qdem est rōcinatio: facultas
ipsa solet oratoria suadere.

CManifestū est aut hoc specularib^o in oi-
bus. Mathematicē. n. sciētiāz p̄ hūc mo-
dum accedunt: et aliaz vnaqueqz artium.
Sili aut et circa oīones: que per syllos: et
que per inductionē: vtrēqz eniz per prius
nota faciūt doctrinaz: he qdem accipiētes
tanqz a notis: ille vō mōstrātes vlt per id
qd manifestuz est singulare. Sili aut et
rhetorice: tum psuadent: aut enim per exē-
plum qd est inductio: aut per enthimema
qd vere est syllogismus.

Chac ppōnes a qua incipit Ari. explanat ipse per
inductiōez: qz sciētie mathematicē: et etiā mechanicē
v̄alernate mathematicis: et sylli: et inductiōes: et exē-
pla: et enthimemata que h̄m vitatez eēntie sunt sylli:
qz nō differūt a syllo nisi sicut imp̄fectū vel diminu-
tum a completo: ista dico omnia faciūt scire prius
ignozatum per p̄cognitiā.

CDuplr aut opz p̄cognoscere. Quedā eniz esse:
quedā qd dictū significant: quedā vtroqz modo
antea p̄cipiamus oportet. Veluti de quis qdem
affirmatiōē aut negatiōē dici verū esse: trian-
gulū aut hoc signare. Vnitatē vō vtroqz modo
et qd significet et etiā esse. Non enim vnūquodqz
istoz sili modo nobis est manifestum.

CDuplr aut neciū est p̄cognoscere: alia
nāqz qz sunt: prius opinari necesse est. alia
vō qd est qd dicitur: intelligere opz. quedā autē
vtraqz: vt qm̄ omne qd est aut affirmare
aut negare verū est: qz est: triāgulus autē:
qm̄ hoc qd significat: sed vnitatē vtraqz:
qd significat: et qz est. nō est enim sili boz
nobis vnūquodqz manifestum.

CEst aut p̄cognis et cognis duplex via. s. a simplici-
ribus in cōposita vel ecōuerso: qd innuit in hac lra.
Vtrēqz. n. per p̄us nota faciūt doctrinaz. **C**Diuidit
etiā p̄cognitiō in duas ptes per ea que p̄cognunt de
p̄cognitiōis: que. s. sunt duo. s. esse de principis: et qd est
qd dicitur de passione: et hec duo piūgan in 3°. s. in subto.
hic aut nūc dicunt hec per modū diuisionis solū: po-
sterius aut loco suo dicent per modū v̄ificationis.
CAttulit autē Aristoteli exēplum de passione quēstia
Poste. Linē. a z

Tex. cō. 2.

CAd est interē
tes: vlt. i. ppōnes
vltm p id singula
re qd est manifestū
scilicet inductio
nāqz. n. mōstrat p
positio vlt. et non
demfat: demfat
enim pp̄ie apud
p̄him qd demō
stratiue pcludit.
CIn textu gre-
co lra legit in plu-
rali. Et tūc nra est
expositio. Rhetor-
ice psuadent aut
per exēpla qd est
inductio. i. qd p
suadere p exēpla
tatum valet apud
rhetoricū q̄tus p
inductiōem apud
dialecticū: aut per
enthimemata qd
est syllo. i. aut per
suadet p enthime-
mata qd p̄vades
per enthimemata
tatum valet apd r̄e-
toricū quātuz per
sylm apud diale-
cticum.

Tex. cō. 3.

CContra. hoc
ē enthimema/ bō
est aial. ergo aial
est hō: qz est p̄no
simplex/ et reduci
nō pot ad sylm
idem p̄s de isto in
quamos terminē:
logicus est sciens.
s; logica est scia.
Solutio. enthime-
mata hec sunt lo-
quēdo de enthimē-
cōiter vt est. p̄ces-
sus ab vna ppōne
ad altā: s. p̄pe lo-
quendo non sunt
enthimemas quia
sic enthimema est
syls ex icōtibuz:
aut signis. 2° prio-
rū. capite. 27.

CAd intelligas
quod nullo illud qd
est subm demfā-
ri possit: qz p̄p-
rio. māz eē p̄b-
p̄autē. S; v̄ez ē
cāz subit in scia il-
lō nō posse demō-
strari demfatione
pp̄re qd: nō autē
demfatione signi: vt
p̄p̄ie. 2°. cō. 22. et
23. dicit Averf.
lra. meta. cō. 5.
Et h̄ v̄ dicit Averf.
qz cause subiecti
interint.
CDe sequentiā
e ostendit: qz nō qd
est subm p̄b̄ari
p̄p̄re vel a p̄b̄ari a
p̄b̄ari. nō in illā scia:
qz in illā nihil est
p̄p̄re. s; p̄ eam alte-
rā scia: et sic artes
trāsgredere. si at
a p̄b̄ari: aut p̄
nō: aut minus
notuz: aut p̄ que
notū. nō p̄ notū:
qz ipm est notū.
nō p̄ minus:
aut que notū du-
bit: supponeret.
Et de subo sic p̄s:
qz m̄cū qd p̄b̄at
sub: eē: nō sit eā:
sue non: aut false
dicitur de eo: aut
vere. si false: tunc
minor eē falsaz: et
sic falsuz suppone-
ra. Si vere: aut
notū est ipso subo:
aut minus notuz:
aut eque notum.
non notuz: qz in
scia nihil notū
subo. si m̄ notū
releque notū: tūc
demfā supponeret:
et hoc sine rōne.

Tex. cō. 1.
CContra. debet
Ari. solū antiq̄-
tus opiones scire
destruētes. s; dz
argumētari cōtra
eos negātes scire.
Et sic probare sci-
re esse: et ipm non
supponēs: vt dixisti
Solo est. Ari.
aut Aristoteli. cōtra
negātes scire: nō
in directe contra
hac cōtōnes: sci-
re. nō est: s; mo-
dum sciendi p̄bat
inductiue.
CAd hoc no-
mine scia vlt cō-
teret id est qz nō
tota p doctrinā et
disciplinā acq̄sita.

triangulu: qz hoc est p^m questu in geometria. est enim hoc p^m theoremata. Supra oem data lineaz est triangulus eglaterus: z est linea data pcessum: z no solu eglateru querit: sz B totu triangulus eglaterus: z sunt duo sylli ad ondedu p q supra oem data linea est triangulus: z deide aly tres ad ostendendu qm equilaterus.

Ex^m subri est vnitas: quia ipa est p^m subm de quo cludit in arith^{ca}. Prima. n. ppositio arithmetice pbat per ipossibile: z ipossibile qd cludit est B. Unitas nriat ab aliq nio. p^m igit subm de quo aliqd coludit directe in arithmetica est vnitas: qa in pbone per ipossibile aliqd coludit directe. s. ipossibile: ali quid indirecte xificat. s. ppo^m. Et in eodem est hoc p^m p^m. de quolibet affirmatio zc.

Sit aut vt cogscamus quedam pus cognoscetes. Quoruadaz etiā simul accipiētes cognem: veluti quecuqz sunt sub vli quoz habet cognitio. Plaz oem triangulu tres angulos duob⁹ rectis eales hēre antea sciuimus. At id qd est in semicirculo triangulu esse simul inducetes agnouimus. Hoc eiz pacto nonnullas discimus reruz: z no per mediu extremi cogscimus: quecuqz iam singulares sunt: z de nullo predicant subiecto.

Est aut cogscere alia quide prius cognoscetem: quoruadaz aut simul accipere notitia: vt quecuqz ptingunt esse sub vli quoz habet cognitioez. Qz eniz ois triangulus habet tres angulos eales duobus rectis: presciuit: qz ho bte qui in semicirculo triangulus sit: simul inducetes cognouit. Quoruadaz eniz hoc modo disciplina est: z no per mediu vltimu cogscit: vt quecuqz iaz singulariuz ptingut esse z no de subro aliquo.

Diuidit iteruz pognitio per pus z simul tpe: que adaz. n. ppositas cognis est cum ppositate tpe: qdā aut pognitū simul tpe cognitiū est cum eo qd cognoscit per ipm. Abi. g. cognitio huius. Iste triangulus qui in B semicirculo describitur habet tres angulos equales duob⁹ rectis: depēdet ex pognitioe huius: Dis triangulus habet tres: z ex pognie huius. hec fig^a descripta in hoc semicirculo est triangulus. Primū hōz pognitoz multo tpe ante cognoui. Scdm autē pognitoz fil tpe sensu pognoui cū inducere ipm ex B vli: Dis triangulus zc. Sz ex pognie huius. hec fig^a descripta in semicirculo est triangulus: cogui qm iste triangulus qui est in semicirculo hz tres angulos zc.

Antea vō qz sit inductio vel ratiocinatio facta partim fortasse dicendū est scire: partim nescire. Qd. n. non sciuit si sit simplr: id quoq modo scit. Duobus rectis equales habere patet hoc pacto qdez scire: qz vliter scit: simplr vō nescire.

Ante aut qz sit inducere: aut accipe syllogismum quodāmodo fortasse dicēduz est scire: mō aut alio nō: qd eniz nesciuit si est simplr: B quodāmodo sciuit: vt qd duos rectos habet: sed manifestuz est q sic qdez scit: qm vliter scit: simplr autē nō scit.

Cum igit omne qd scitur per disciplinā intellectuā ex pognitis sciatur: siue sint illa pognita pus tpe co

gnita: siue nō. pognita aut ex qbus cogscit ignotuz pus: sunt tria pncipalia ex qbus est syls: esse de pncipys: vel circa pⁿ ex qbus est syls: z esse: z qd est qd d: de subroz qd est qd d: solu de quesito. C pncipia ex qbus est syls per modū vli se hnt ad pⁿem. Manifestū est q qd scitur per doctrinā erat aliq modo pus cognitiū in suis pognitis. s. in vli: z aliquo modo ignoratū. s. in seipo. Luz aut d: omne qd addi scit per doctrinā erat pognitiū in vli: simp^r aut igno ratū pus. nō est itelligēdu B de vli qd est pus in ope nāe z maioris ambit⁹ in pdicādo: qz fm hec non cēt demratio in terminis parib⁹: nec pingeret aliqd cognoscere ex posteriorib⁹ in ope nāe: s. vocat h vly: omne qd apud itellm est minus signatū p dūas: z sic est diffō foialis vlioz diffōne māli eiusdē re: cuz tñ sint pares in pdicādo: z apud itellm resoluētē: totū acceptū p fufe vli⁹ est pib⁹ in qz resoluūt: nī hec vba: p cogscant in vli z igrant in ppa for^a nō sunt in isto loco vba Ari. sz exponētes Ari. sic loquunt.

Quod nisi ita sit eueniet ea profecto que est in Mēnone dubitatio. Aut enim nihil qsqz discet: aut ea que scit. Nō enim ita dicēdu est: vt quidam soluere enitūtur. Scis ne oem dualitatem esse parem. Annuenti vō interrogato offerūt ei dualitatē quādam: quā quidez nō putabat esse: quare nec parem esse. Soluūt igitur nō omnē se scire dicētes esse parem dualitatē: sed eam quaz sciūt esse dualitatē. Et tamē sciūt quidē id cuius habēt demōstrationē acceperūt. Acceperūt aut nō omnis eius: qd sciūt esse triangulu: aut numerū: sed simpliciter de omni numero atqz triangulo demōstrationē. Nulla enim huiuscemodi ppositio sumitur: quē tuscis numerū: aut quā scis rectaz lineaz figurā: sed absolute de qlibet. Sz nihil vt arbitroz obstat: vt id sciat qd discit. Sed si h pacto velut ea rōne q discit eodē mō.

Si vō nō: mēnonis ambiguitas accidit: aut enim nihil discet: aut que nouit^a: nō. n. sicut quidā aggrediunt soluere dicēdu est. Nūquid sciuiti oem dualitatem: qm par est aut non: dicēti autē: attulerūt quādam dualitatē quā nō opinat^a est esse. Soluūt enim nō dicētes cogscere oem dualitatem esse parem: sed quā sciunt q dualitas sit: atqui sciūt qdem cuius demōstrationē hnt: z cuius accepunt: accepunt autē nō de omni cuius vtiqz sciūt: qz triangulus aut nūs sit: sed simplr de omni nūo: z triangulo. nec enim vna ppositio accipit huius: q quez tu nosti nūm: aut quā nosti lineā rectā: sed de oi simplr. Sed nihil vt opinor pphibet. qd addiscit est sic scire. est at sic ignorare. Inco ueniens. n. nō est si scit qdā mō qd addiscit: sed si hoc mō: vt inquātū addiscit z scit.

Hoc aut onō soluta est opinio. Plaz in li^o ititulato noie Mēnonis q sic obycit. Qd qz addiscit aut pus sciuit aut nō. si pus sciuit. g nō addiscit. qd qz addi scit nō addiscit. Si vō non pus sciuit. g si occurat ei nescit

Et hos quinqz syllos in qōne de subo hui⁹ libri posuimus.

Hoc totū vī de in qōne de subo lecto huius scie.

Tex. cō. 4.

Et tere oēs latini ita exponūt. Sz ptrauēte seqē qaliq que sunt p pccis iunt de cōi deratioe scie: nis falluz: z p p^m hūm s⁹ p⁹ 4. 6. pbat p⁹ a: qz qz mīoz nī tpe cognoscac cū p⁹ lone est acci dēale. Soluio. hec que h dīr nō sunt de p⁹ p⁹ dīdē rans. Sed solū vt rōnes pla. z alio vū scire destruen res fouerēt: consi dēantur.

Tex. cō. 5.

Quia nō est possiblis demratio ad effectuade quato ad causam adequatā: que ce monstrato est ce posteriorib⁹ i ope nature.

Et contra. demratio est min⁹ signatū qz eius diffōne foialis. Sz magis vly. Sz magis demratio pcedat causā cāntū z demratio p⁹ cognoētē magis signatū dūas. z sic in pncipijs erit cogno tanqz in mīn⁹. Soluio est cogno p⁹ cognoētē pgnitaz: qd nō subit. z qd solū passionis. z bte p⁹ fusa: z p p⁹ nūs signata p⁹ ferētias. Sed cognoētē p⁹ p⁹ forma nō p⁹ p⁹ sed vltimē crax sic magis gnata. Et hoc soluit Linco. qz cū inqz p⁹ p⁹ ex q⁹ cognoētē ignotuz p⁹ p⁹ pncipalia.

Tex. cō. 6.

Et hoc p⁹ p⁹ p⁹ nō dēduat: vt dicitur erat famo sa. Sed ex p⁹ res eā dēduat. h Et hoc heraclit. Et scit qz rō includit vō os syllos. p⁹ est: ois nūs cognoētē in vno cognoētē nūs par. Sz ois dualitas ē hūm. Sz ois dualitas ē nūs par. Sz ois syls est vli ois dualitatē ē p⁹ ista ē dualitas: mōstrando dualitatē quā nō vna: res eē. ergo scis istā dualitatē esse parem.

nescit an scit illud qd dicitur nec ne. Et attulit Plato ex... de familiaribus sequente suum fugitivum: qui si fuerit non nos sequenti: sed occurrat ei in via non comprehendit eum magis quam alium aliquem. Rursus dicitur est igitur quod non quod addiscit nec simpliciter scit illud nec penitus ignorat: sed scit quod non novit illud quod addiscit: et scit id quod novit non addiscit. sed scit illud quod non novit: cognoscit de simpliciter ignorato si occurrat ei quoniam ipsum est questum.

Capitulum. 2m.

Cire autem unquamque rem simpliciter: sed non ut sophiste per accens arbitramur. Cum casus ob qua res est: illi casus esse: et fieri non posse: ut res aliter sese habeat: cognoscere arbitramur. Quod igitur ipsum scire tale quod esse. Nam si hi qui nesciunt: et hi qui sciunt: ita sese habere putant: quoniam ipsi scientes: et ita sese etiam habent. Quare cuius simpliciter est scia id ut aliter sese habeat fieri omnino non potest. Si igitur et alius sciendi sit modus: posterius explicabimus.

Propter necessitatem philosophiam appositam opinamur. L. 60. 7.

Cire autem opinamur: unquamque simpliciter: et non sophisticum modo quod est scire per accidens: cuius causam arbitramur cognoscere propter quas res est: et quoniam illi casus est. et non contingere hoc aliter se habere. Manifestum igitur quod huiusmodi aliquid scire scire: namque non scientes: et scientes. Unde quod opinatur sic se habere. scientes autem et habent: quare cuius simpliciter est scientia si ipse est aliter se habere. Si quidem igitur et alius est sciendi modus deinde posterius.

Explicatio

modo quo venit scire et solvuntur optiones destruentium scire: iohannes Ari. scias quam intendit in B. docet. per ponens duas diffinitiones et unam suppositionem. ne ex quibus dicitur inter se habere scire. Primum autem diffinitio est: quod est scire: quia scire est per se finis huiusmodi scire. finis autem operis esse per in itinere: et cognoscere: quia scire per exigentiam finis contingit omnia cetera moderari. Sed non latet nos quod scire dicitur multipliciter: coiter: prope: magis prope: et maxime prope. Est enim scia coiter vitas comprehendens: et sic sciuntur contingit erratica. Et dicitur scia prope comprehendens vitas eorum que semper vel frequenter unum habent: et sic sciuntur aliquid contingit naturalia que est demeratio coiter dicta. Dicitur autem scia magis prope comprehendens vitas eorum que semper unum habent: et sic sciuntur in mathe... que sunt. Cum autem vitas sit illud quod est: et comprehendens vitas sit comprehendens eorum que est: et autem eorum quod dependet ab aliquid non cognoscitur nisi per illud esse a quo dependet. Manifestum est quod maxime prope dicitur scire comprehendens eorum quod immutabile est per comprehendens eorum quod illud habet esse immutabile. et hoc est per comprehendens eorum que immutabilis in eundo et in cando. hoc est igitur simpliciter et maxime prope scire cognoscere casus incommutabile rei in se: et incommutabile in cando. et re huiusmodi scire vocat Ari. alios modos sciendi sophisticos: et scire per accidens. et istud scire est finis spaliissimus huiusmodi scire: et accipit per demerones dicta propriissime. quod autem hoc modo dicitur scire explicat per versus accepimus vocabuli.

Ad idem etiam per demerones etiam scire. Demeratione autem dico: racionatione eam que sciam efficit. Ea vero scias efficere dico: qua scimus eam ipsam habere.

Secundum autem scire et per demerones intelligere: demeratione autem dico syllabam scientiale: sed scientiale dico scire quem in habendo ipsum scimus.

Consequenter subiungit Ari. hac suppone. Omne quod scit per

demerones scit. hec autem suppositio primam sumit a li per... primam cognoscit in cognoscendo quod est quod dicitur per hunc terminum demeratio. Demeratio autem in analiticis ponitur: quod omne quod cognoscitur postquam fuit dicitur vel optionis scire per syllabam cognoscit. quod cognoscit quod demeratio est syllabam facies scire: non potest esse dicitur quod quod scit per demerones sciat. Igitur per explanatio nem precedens supponit: et per sequentia subiungit Ari. hac diffinitione. Demeratio est syllabam facies scire: et ut explanet quod modo est facies scire: subiungit per que scimus in habendo ipsum.

Si igitur ipsum scire tale quale possumus: necesse est et demonstrativam scientiam: ex veris et primis mediis vacantibus et ex notio: ibi et prioribus ipsa ratione causis eiusdem esse. Sic enim erunt et ipsa principia propria eius quod demonstrat. Nam racionatio quod sine his erit: demeratio vero non erit: scientiam enim non faciet. Vera igitur esse operis: quod fieri nequit: ut id quod non est: sciat: veluti diametrum commensurabile esse. Ex primis autem et in demonstrabilibus esse: quod non sciet non habens demerationem ipsorum. Scire enim non per accens ea quorum est demeratio nihil aliud est sane: quam demerone habere. Cause etiam sunt operis et notio ac pora. Cause: quod tunc scimus cum cognoscimus eam. Priora siquidem: et cause sunt et antea cognita: non illo modo solum quod significet: sed altero est modo. Dupliciter autem sunt pora notio: scilicet. id est est per nona et nostra ex parte per: neque notio: et nobis est notio. Atque ea quod ad nos pora notio: dico que propter notio sensui sunt. Ea vero simpliciter pora notio: que a sensu longius distat. Sunt autem remotissima quod ea: que sunt vltima maxime. Propter quod singula ipsa. Atque hec iter se opponunt. Ex primis autem esse nihil aliud est quam ex propriis principibus esse. Idem enim primis atque principibus dico. Est autem demeratio principibus propositio medio vacans. Ea vero medio vacat qua nulla est alia prior. Propositio altera enuntiationis est pars unum de uno complectens. Differendi quod que vtriusque accipit. Demerandi vero que definite alterz quod est verum. Enuntiationis est dictionis vtriusque pars. Contradictionis est positio cuius nullum per se medium est. Contradictionis partium: ea quod qua quippiam cuiusque adiungit: affirmatio dicitur. Ea vero qua quippiam a quoque semouet: negatio nuncupatur. Principiorum autem racionandi vacantium medio: id quod quod fieri nequit ut demerit: quod quod non necesse est eum habere quod discendo quod vis est percipitur positio notio. Quod vero necesse est habere docendum quod dignitas appellatur. Sunt enim talia quod que sese offerunt bisce quod discit ad unquamque sciam perdiscenda. Atque talibus potentissimum nomen tribuere solueimus. Rursus ea quod quod quod vtriusque enuntiationis accipit parte esse inquam quippiam aut non esse: supponit dicitur. Ea vero que est sine habere ipso: diffinitio est. Diffinitio namque positio quod quod est. Dicitur enim arithmeticus unitatem quantitatem indivisibilem esse. Sed suppositio sane non est. Nam quid est unitas: et unitatem esse non eadem sunt.

Si igitur est scire ut posuimus: necesse est demerativam scias esse ex veris: et primis immediatis: et notio: et prioribus casibus rationis: sic enim erunt et propria principia eius quod demerit. Syllaba quod erit poster. Linc. a 3

Ergo est tale scire sit effectus demerationis positio me. Sola demeratio erit positissima cuius causa est immutabilis in eundo: dicitur in cando. Et etiam legitur quod scire ipsum est effectus demerationis positio me. Sola demeratio erit positissima cuius causa est immutabilis in eundo: dicitur in cando. Et etiam legitur quod scire ipsum est effectus demerationis positio me. Sola demeratio erit positissima cuius causa est immutabilis in eundo: dicitur in cando.

Tex. 60. 9.

z sine his: demſtratio autē nō erit: nō. n. faciet sciam. vey qdē igit opz eē: qm̄ nō est scire qd nō ē: vt qd diametros sit symmetros. Ex p̄i mis at idē m̄rablīb⁹ est: eo qd nō sciet nō h̄ns demſronez ipoz. Scire. n. qz demſratio est: nō p̄m acc̄ns h̄ie demſronez est. Cās qz z notiores opz eē: z p̄iores: cās qdez: qm̄ tūc scimus cū cās cogſcim⁹: z p̄iores. si qdē cause sint: z notiores nō solū alto mō itelligēdo: s̄ in sciēdo qm̄ sūt. P̄iora at z notiora duplr sunt: nō. n. idē est p̄i⁹ nā: z ad nos: neqz nori⁹ nā: z nob noti⁹. dico aut ad nos p̄iora z notiora p̄pingora sensui. Simplr at p̄iora z notiora que lōgins sunt. Sūt aut lōgissima qdē v̄lia marime. p̄pinqsime aut singulia: z opponunt h̄ inuicē. Ex primis aut est qd est ex p̄p̄ijs principijs. idē. n. dico primū z p̄inci plus. Est aut p̄ncipiū demſratiois p̄positio imediata. Immediata aut est qua nō est altera p̄ior. p̄p̄o autē est enūtiatiois altera pars v̄nū de v̄no. Dialectica qdē que s̄lr est accipiēs v̄trālz. Demſratio aut demſtare alterā: qm̄ ha est. Enūtiatio at est d̄dictiois v̄trālibz p̄tē assumēs. Cōtradictio aut est oppō cui⁹ nō est mediū p̄m se. Pars at d̄dictiois q̄ qdē aliqd de aliq̄ est affirmatio: q̄ nō est aliqd ab aliq̄ negatio est. Immediati at p̄ncipij syllogistici: p̄ones qdē dico: quā nō est mōstrare: nec nece est h̄ie docēdūz qd: quā nō necesse est h̄ie docēdū: dignitatē v̄l maximā p̄pōnē. Sūt. n. qdā b⁹. h̄. n. marime in huiuscemodi p̄sueum⁹ nomē dicē. P̄ōnis aut q̄ est v̄trālibet p̄tū enūtiatiois accipiēs: vt dico aliqd eē: aut nō eē: suppositio est: q̄ nō sine h̄ diffō est. diffō. n. positio est. ponit. n. arithmetic⁹ v̄nitatē indiuisibile eē p̄m q̄titatē. Suppō. n. nō est: qd. n. est v̄ntas: z eē v̄nitatē nō idē est. Dis aut p̄ncipijs positiois s̄necit⁹ bec p̄ d̄clo. Demſratio scia est ex veris: p̄mis z i immediatis: p̄orib⁹: et notioribus: z causis p̄nis. Si aut demſratio scia z demſratio sint idē. z ex sumat cōiter ad ex p̄c̄m m̄līter z origina līter dem: dico q̄ in hac p̄batōe p̄bat diffinitio m̄līs de suo diffinito p̄ diffōnē formale suprapositā. illa autē sumit a cā finali. Si aut scia demſratio sit habit⁹ acq̄situs p̄ demſrationē: ex signat ordinē cause efficiētis originalis ad causatū. Aliqd. n. est origo z efficiēs sic pater filij: z aliqd est efficiēs z nō est origo: instrū. n. est efficiēs z nō est origo. Sciētia aut p̄missaz est efficiēs: sic origo sciētie p̄nis: sciētia. n. p̄missaz in aia videt ḡnare sciam p̄nis. P̄dicatū aut huius p̄me p̄nis: q̄ p̄ncipuz est ex multis diuidit⁹ vt p̄ncipiatim facili⁹ p̄bet: sic pluries in sciētys demſratiois fit. Et postq̄ cōsiderata fuerint singula p̄ncipiatim: manifesta erit bec p̄positio. syllogizaf aut sic. Omne faciens scire est ex veris: p̄mis z immediatis: p̄iorib⁹: z notiorib⁹: z causis p̄nis. z bec erit manife

sta. sed ois demſratio scia est syls facies scire: vel ex syllo facie scire: q̄ propter per diffōnē formale demōstrationis p̄cludit⁹ syllogistice: qm̄ ois demſratio scia est ex veris z p̄mis zc. Hoc aut ostēso ad explanatiōē eiusdē diffinit⁹ Ari. p̄m z immediatū. z vt manifesta sit diffinitio immediati. diffinit⁹ v̄tra p̄pōnez tam dialecticā q̄ demſratiois z d̄ditionem/affirmatiōē/ z negatiōē. Ega bec dictio immediatus/ est dictio ambigua/ z eius diffinitio similiter ambigua: vt satis possit diffinitionez determinare: subligitur diuisio immediati: per quam determinetur ambiguitas eius.

Clū aut credere scireqz rem oporteat talē rōcinatiōē h̄ido: quā demſrationē vocamus: bec vō sit qz sunt ea ex qb⁹ extruit rōcinatio: necesse est nō solū antea p̄ma ipsa vel oia: vel aliqua cogſcant: sed etiā magis noscatur. Semp. n. illud est tale magis: ob qd v̄nūq̄qz est tale. Veluti magis id est dilectum: atqz amatum: ob qd amamus atqz diligimus. Quare si ob p̄ma scimus ac credimus: z illa sane scimus ac credimus magis: quoniam ob illa z ipsa scimus posteriora.

Qm̄ aut opz scire z credere rem in huiusmodi habēdo sylm̄ quem vocamus demōstrationem. Est autē hic ea scire ex quib⁹ est sylm̄: necesse est nō soluz p̄cognoscere p̄ma aut oia aut quedā: sed etiā magis. Semp. entz p̄pter qd est v̄nūq̄qz z illud magis est: vt p̄pter qd amamus illud amatum magis est. Quare siquidē scimus per p̄ma z credimus: illa scimus magis z credimus: qm̄ propter illa z posteriora.

Doc facto addit⁹ d̄clusio: q̄. s̄ p̄missa in syllo demōstratio magis scimus q̄ p̄nes. bec sic p̄bat. p̄ p̄missa cū sint scita scimus p̄nes. s̄ p̄ q̄cūqz cū sint scita scim⁹ p̄nes magis scimus q̄ p̄nes. s̄ p̄missa magis scimus q̄ p̄nes. bec aut p̄positio. p̄pter q̄cūqz euz sint scita zc. facili pōt syllogizari p̄ illud p̄me p̄bie. Si cā z causatū fuerint v̄niuoca: cā in illo v̄niuoco d̄ p̄m magis: z scias q̄ bec d̄ scire p̄pe vel magis p̄pe cum d̄: magis scimus p̄ncipia q̄ d̄clasiōes.

Fieri autē nō pōt vt ea magis quisq̄ que nescit: z circa que nō melius disposit⁹ est: q̄ si scierit: q̄ ea que cogſcit credat atqz assentit. At cuenit id p̄fecto: si nō p̄us coguerit p̄ncipia q̄sp̄ia q̄ ea que per demſrationez credunt. Magis. n. p̄ncipijs aut oib⁹ aut q̄buldā credē q̄ p̄cloni necesse est.

Nō autem pōt quis credere magis que scit q̄ que nō p̄tingunt: neqz sciens neqz melius dispositus q̄ sciens: si p̄tigerit. Accidit autē hoc nisi aliquis p̄cognouerit per demōstrationem credētum. Magis enim necesse est credere p̄ncipijs: aut omnib⁹: aut quibusdam q̄ conclusioni.

Tertia d̄clusio est bec. Nō pōt quis magis scire p̄nes q̄ p̄n⁹ p̄nuz. bec sequit⁹ imediate ex p̄prima: ga si necesse est magis scire p̄missa ipossibile est magis scire p̄nem. Ad expōnē aut lre in h̄ loco: qz est aliquātulū obscura: itēdēdū est h̄ modo. Dico q̄ p̄n⁹ p̄nū q̄nqz sunt p̄ q̄nqz sunt nō

Exinde monstrabilib⁹ itellige media te vel imediate: qz d̄n⁹ subalinate resoluitur in p̄n⁹ subalternantē. z sic ipa aduata a balternate est scia simpliciter.

Hic non diffinit p̄m⁹ immediatus s̄m⁹ altq̄. S̄ opz positū iuenies a Lincō. in si ne cōmēti. c. d̄ta ps subitua: nō ite gralis. d. Enūtiatio hic non est disunctiva de p̄n⁹ opposit⁹: vt volūt Ado. d̄rni. Sed de enūtiatiōe hic loq̄t eo mō q̄ locur⁹ est i h̄ p̄berit. vt dicit Auer. melior: q̄ lra d̄ cens v̄trālibet partem.

Scias qz nō ois definitio est positio: qz vt d̄ 2° h⁹. m̄līs p̄bat p̄ fozalē: neqz ēt ois fozalis est positio: qz vna de d̄nito per aliā fozalē p̄ bari pōt. f. C. L. y. et stat expōitue.

Si sciētia p̄missaz sit p̄missa scie tētic scia p̄missaz est effiēs vt instrū scie cōclōntē: vt dicit in. q. de demſratione.

T. cō. 10. b. C. p. tenet expone: qz vt d̄ cōntēns in d. cōm. 10. p̄o scire me. p̄p̄ scire. Et re. p̄p̄e positio. C. d̄nō est m̄ Aristotle. p̄ scias p̄m eē magis p̄fectior scia cōclō. S̄ opz p̄ magis cōclōtur: z q̄ maior cōclōtiōis sit p̄ntis euidēt qz p̄clōnt p̄ter p̄m sunt euidēt. k. C. L. p̄ maior p̄p̄o p̄positio m̄rē z s̄p̄lū in d̄rari. Et xit: euz m̄līta: vt ostēdit similitas p̄re euz p̄clōnt in sciētia. T. cō. 11. l. C. 2° m̄lī cōmē. 4. C. In hoc tu p̄bat p̄oio p̄clōntio p̄clōntio d̄clōntio: qz magis scia magis meli⁹ sit ut p̄clōntio pōt credē magis p̄clōntio p̄ncipijs. et nullas p̄clō. 3° p̄clō.

sunt nō prima: sed pbata per prima: ea que prima sunt: non cōtingunt. i. nō sequūtur ex aliquo: in hoc enim intellectu vtitur Aristo. sepe hoc verbo cōtingere: vt dicitur aliqua contingere ex alijs que sequūtur ex illis. Iterum vt inueret differētiā inter scire pprie et magis pprie dicitur ad scire maxime pprie dictū. pro maxime scire: posuit scire. pro scire pprie dicitur: posuit credere. Dicit ergo non potest quis magis credere ea que scit. i. cōclusiones: eis supple que non contingunt. i. premis illarū cōclusionū: siue illa premissa sint simplr prima et non cōtingentia. i. ex aliquib⁹ sequētia: siue sint nō simplr prima: sed respectu cōclusionis. Cognitio principiorū primorū que est intellectus est melior dispositio q̄ sit scientia. Principia autē nō simplr prima cognoscuntur nō intellectu: sed sciētia que est peior dispositio q̄ intellectus. cum ergo dicit: neq; sciēs: neq; meli⁹ dispositus q̄ sciens: si cōtingeret: idēz est ac si diceret: neq; habens scientiāz premisorū non primorū: neq; habēs intellectum principiorū primorū que est melior dispositio q̄ sciētia: potest magis scire cōclusiones q̄ principia. Accidet autēz hoc idēz q̄ aliquis sit melius dispositus circa principia q̄ fm scientiāz: nisi cognoscat etiā ipsa principia per demonstrationē: vt quando non sunt principia simpliciter prima.

¶ Si qui per demonstrationē scientiā est habiturus. Non soluz autēz ipsa principia magis nota: magisq; credita sunt: q̄ id qd ex ipsis ostendit: sed etiā nihil priorius eoz que principijs opponunt ex qbus erit rōcinatio falsa: vereq; cōtraria: credibile sit aut notius principijs ipsis opz. Quippe cum eum qui simpliciter est scientiā consecutus: nunq̄ ab ea persuasione dimoueri oporteat.

¶ Debentēz autēz habere sciētiā per demonstrationes. Non solum opz principia magis cognoscere et magis credere ipsis q̄ ei qd demonstrat: sed neq; aliud ipso credibilis eēt: neq; notius oppositis principijs: ex qb⁹ erit syllogismus cōtrarie deceptionis: si qdē opz scientem non incredibilem esse.

4° ¶ Quarta cōclusio hec est. Principijs primis nihil magis scitur. cuius ratio est: quia oportet simplr scientem nō diminuituz esse in sciētia: sed cōpletuz: p̄pterea principia prima necesse est sciri fm vltimitatem scientie. Nec autem littera. neq; notius oppositis principijs ex quibus rē. sic intelligat: vt hec dicitio oppositis/sit ablatiu casus: et hec dicitio principijs/datiui: et ita supponet hec dicitio principijs pro principijs veris qbus nihil est magis scitum: et hec dicitio oppositis/supponet pro principijs oppositis principijs veris: ex qbus oppositis principijs veris est syllogismus dñe deceptionis.

¶ Capitulū 3^m.

¶ Ant autēz qbus nō videt esse sciētia p̄pterea q̄ ipsa prima sciānt opz. Sunt etiā qbus esse qdez videt: demonstrationes tamē oīuz esse. Quoz neutrum sane verū aut necessariū est. Qui nāq; sciētiāz nō esse oīno ponunt: hū censent ascendenduz esse in infinitū: p̄pterea q̄ posteriora nō sciūtur ob ea priora quoz prima nō sunt: recte quidez dicētes. Fieri enīz nō pōt vt infinita quisq; pertrā

seant. ¶ Si statur: ac principia sunt: hec incognita dicunt esse: cuz ipsoz nō sit demonstratio: qd qdē soluz inquit esse scire. Qd si fieri nō pōt vt p̄ma sciānt: neq; fieri posse dicunt vt ea que pficiūtur ex illis sciānt simplr pprie: sed ex suppositione dūtatur si illa sint. Et scōi de modo qdez sciēdi cōsentunt: per demonstrationē enim solum esse sciētiā dicunt. Verum oīuz demonstrationē eē nihil inquit p̄hibere. Fieri enīz pōt vt demonstratio circuli mō veret: oīaq; mutuo demonstrēt.

Quibusdam qdem igit p̄pter id qd opz prima scire: nō videt eē sciam. Quibusdam autē esse quidez: atqui oīuz demonstrationē esse: quozuz neutri neq; verū: neq; necessariū est. Supponentes enīz nō esse oīno scire bi in infinitū volunt reduci: tanq̄ nō sint vtiq; sciētes posteriora per priora: quoz nō esse prima recte dicētes. Imposse enīz est infinita trāsire: et si stant et sint principia: hec ignota esse: cuz demonstratio ipsoz nō sit: q̄ dicitur esse scire solum. Si vō nō est prima scire: neq; que sunt ex his est scire simplr: neq; pprie: sed ex suppositione si illa sint. quidēz autē q̄ ipsuz scire sit confitent per demonstrationē esse solum. Sed oīuz esse demonstrationē nihil p̄hibet fm eos: cōtingit enīz circulariter fieri demonstrationē: et ex his que sunt inulcem.

¶ Istud capitulum

non est de substantia huius scientie: s; est de cōplemento bonitatis huius scientie: purgans. s. errorem qui vicinus est scientie superius acq̄site. Supponētēs enīz illud quod supra demonstratuz est. s. principiorū magis esse scientiāz q̄ cōclusionū: et principijs nihil magis sciri: et ita scientiāz esse primorū: et non distinguētes in animo suo ambiguitatez huius nominis scire: necessario per fallaciā equiuocationis incidunt in alterum horum incōuenientium: vel q̄ nihil contingit scire: vel q̄ omniuz scitoz est demonstratio: et in hoc vltimo incōuenienti sicut correlariuz accidit circularē demonstrationē esse: qd est incōueniens. Modus autēz quo accidunt hec incōuenientia est iste. Prima sciuntur: sed omne qd scitur per demonstrationēz sciuntur. ergo prima per demonstrationēz sciuntur. ergo et principia ex quibus sunt demonstrationes primorū sciuntur per secundam huius. ergo per predictāz ratiocinationē illorum principiorū sunt alie demonstrationes iterum: et sic in infinitum: sed via in infinitum aut est via recta aut circulo: sed via recta in infinitū est per infinita numero: infinita nō nō p̄tingit p̄trāsire. q̄ h̄z via rectā in infi^m nō est puenire ad p̄: s; posteriora nō sciunt nisi sciānt primo p̄ma. ea autē nō pole est attingere. q̄ nihil scit. Si vō supradicta via in infi^m sit circulo: tunc quodlibz eoz que sunt in illa via est scituz per aliud: et ita est circularis demonstratio: et cuiuslibet eoz est demonstratio: qd est impossibile: sicut Aristo. ostendit paulopost.

¶ Nos autē dicimus nec oēz sciaz eē demōstratiua: sed eoz que medijs vacāt indēmābiles eē: qd qdē ne

¶ L3 B sit
viciū pbabile
nihil min⁹ te
neri p̄rad in
tentione p̄bi
hic: q̄ melior
est q̄ scia:
si notia qua
cognoscimus
subas p̄pataz
p̄ eaz p̄piaz
essentiaz: quia
hec nō est alio
qd acq̄situz p̄
scias specula
tiuas. S; post
ipiaz acq̄sitio
nem acq̄rit. et
de hoc dicit in
q̄one de suba
p̄piaz libz.

L. cō. 12.

L. cō. 13.

cessarium eē pz. Nā si necessarium qdē est vt pōra sciāf
z ea ex qb⁹ p̄ficī dem̄ra tio: stat̄ aut̄ tandē in hisce
que vacāt med̄is: hec indēm̄abilia necesse est eē.
Doc igit̄ ita sese h̄ie dicimus: vt nō solum sciētiaz:
sed z principium sciētie quoddaz esse asserim⁹: quo
terminos ipsos cognoscimus.

L. 14. C¹hos aut̄ dicim⁹ neq; oēs sciaz dem̄ratuā
eē: s; imediatōz indēm̄abiles: z h̄ q̄ neciuz
sit manifestū est: si. n. necē est qdēz scire p̄ia
ex qb⁹ est dem̄ratio: stat̄ aut̄ aliqñ imediata:
hec qdē p̄iora indēm̄abilia eē necē est. hoc
igit̄ sic dicimus: z nō soluz sciaz: sed z p̄inci
piuz scie esse dicimus: ipsa enīz cognoscim⁹
in quātuz⁹ terminos cognoscimus.

a Ab dicit
fra: in quātū:
alij textus ha
bent: quo. Et
tūc sensus est
ipsa principia
cognoscimus
eodē mō quo
terminos co
gnoscimus. I.
solo lumie in
tellectus: z ita
traduxit Ar/
giropillus.

C¹urrūq; istoz incōueniētū vitat Ari. p̄ distōnez am
biguitatis hui⁹ nois scire. P̄ia. n. sciūm⁹: s; scia illa non
est h̄i⁹ acq̄sit⁹ p̄ dem̄rōnē: nec q̄qd̄ scit̄ p̄ dem̄rōnē sci
tur. si dicat̄ scire cōiter sic scire p̄uenit̄ p̄ncipys: tñ q̄qd̄
scit̄ p̄ dem̄rōnē scit̄: si dicat̄ scire magis p̄p̄e. C¹ Or aut̄
nō ois scia sit acq̄sita p̄ dem̄rōnē: p̄bat̄ Arist. Si. n. non
est trāsire ifi⁹: necē est stare in aliqb⁹ q̄z nō est dem̄ra
tio: z illa sūt q̄ supra noiata sūt ime⁹: q̄ nō solū sūt scita:
s; ēt̄ s; p̄n⁹ sciēdi alia. C¹ Dec̄ ar̄ p̄p̄d̄ q̄ hic p̄bat̄ nō est
p̄p̄d̄ hui⁹ scie p̄ se separa: q; ipsa ē sup̄i⁹ iplicata in p̄ma
p̄p̄ōnē: in q̄ dixit̄ q̄ dem̄ratuā scia est ex imediatis: z
ga hec p̄ricula p̄me p̄p̄ōnis hic fuit expressius p̄bada:
eius probatio superius fuit minus expressa.

C¹ Et etiā patere dicim⁹ fieri nō posse vt circuli mō
dem̄ratio simplr̄ cōuertat̄: si dem̄rōnē ex p̄ozibus
opz ac notiorib⁹ eē. Fieri. n. nequit vt eisdē eadem
simul p̄ora sint atq; posteriora: nisi altero mō: ve
luri si alia n̄ra ex p̄te: alia simplr̄ dicant̄: quo qdēz
mō facit̄ inductio notū. Qd̄ si ita sit: nō h̄i⁹ est diffi
nitū ipm̄ simplr̄ scire: s; est sane duplex. An altera
demōstratio que sit ex hisce que nobis sunt notio
ra: nō est simpliciter demonstratio.

L. 15. C¹irculo quoq; qd̄ ipole sit om̄rāre simplr̄
manifestū est: si qdē ex p̄iorib⁹ z notiorib⁹
opz eē dem̄rationē. Impole. n. est eadē sibi
ipsis sil⁹ p̄ora z posteriora eē: nisi altero mō:
vt hec qdē ad nos: illa h̄o simplr̄: quo mō
inductio facit notum. b si aut̄ sic est: non vtiq;
erit simpliciter scire bene determinatum: sed
duplr̄: aut nō simpliciter altera demōstratio:
ex nobis notioribus.

b De fin
Auerroim rō
est talis: si effe
ct⁹ demōstret
p̄ cāz z eē: se
quit̄ vt nā de
monstratio
simplr̄ sit nau
ra idcatōis:
aut q; alia de
mōstratio non
nō est dem̄ra
tio simplr̄: et
tūc nō h̄i⁹ diffi
nitū fuisse sci
te simplr̄.

C¹ Solutio paralogismo q̄ pueniebat̄ in vtrūq; dictoz
incōueniētū: incōueniēs manife^m relig: incōueniēs vō
min⁹ manife^m manifestat̄ p̄ exp̄ssa icōueniētia. Ostēdit
enīz p̄ posito q̄ dem̄ratio circularis sit p̄ illud qd̄ supra
dem̄ratū est in p̄⁹ p̄p̄ōnē. s. q̄ dem̄ratio est ex p̄ozibus z
notiorib⁹: q; aliqd̄ ē p̄us z not⁹ seipso: qd̄ ē opp^m h̄⁹ p̄ se
noti: nihil ē p̄us z not⁹ se eodē mō p̄ozitatis z notioz⁹.

C¹ Euenit aut̄ hisce qui dicūt dem̄rōnē versari non
soluz id qd̄ nūc est dictū: sed ēt̄ nil aliud dicere: q̄
hoc est: si h̄ est. Hoc vō pacto facile est oīa demō
strare. Atq; pz̄ idipsuz accidere trib⁹ positis termi
nis. Siue. n. p̄ multos siue p̄ paucos redire dicatur

nihil p̄fecto refert: atq; p̄ paucos ēt̄ duos. Nā qñ
cū. a. sit: est necio. b. Et h̄ cū sit est necio. c. Tum cū
a. sit necio. c. ipz̄ erit. Si igit̄ cū. a. sit: necē est. b. esse:
z cū. b. sit: necē est eē. a. b enīz erat circuli mō v̄ari:
ponat̄. a. eo in loco quo ipm̄ est. c. Dicere igit̄ cū. b.
sit. a. ipuz eē: nil aliud est q̄ dicē: cū. b. sit. c. ipm̄ eē.
Id aut̄ nil aliud est q̄ dicere: cū. a. sit. c. ipm̄ eē. At
idem est. c. z. a. quare sit vt h̄i qui censent orbis mō
dem̄rationē v̄ari: nihil aliud dicāt q̄ cū. a. sit. a. ipz̄
esse: hoc vō pacto facile est oīa demonstrare.

C¹ Accidit aut̄ dicētib⁹ circulo dem̄rōnē eē nō
soluz qd̄ nūc dem̄ est: s; nihil aliud dicē q̄ si
est h̄/est h̄: sic at̄ facile est mōstrare oīa. Aba
nifestū aut̄ est q̄ h̄ accidit trib⁹ termis posi
tis: per multos enīz aut per paucos reflecte
re nihil differt: per paucos aut per duos.
Luz. n. si est. a. ex necitate sit. b. h̄ aut̄. c. cū. a.
sit/ ex necitate erit. c. Si igit̄ cū sit. a. necē ē. b.
esse. h̄ aut̄ cū sit. a. erit: hoc. n. erat circulo: po
nat̄. a. in quo est. c. b. igit̄ cū sit. a. esse dicere:
est ipm̄. c. dicē. hoc aut̄ est: qm̄ cū sit. a. est. c.
s; c. cū. a. idēz est: quare accidit dicere circu
lo dicētes dem̄rationē esse nihil aliud nisi cū
sit. a. est. a. Sic aut̄ mōstrare oīa leue est.

L. 16.

C¹ Et tūc ostēdit̄ itez p̄hs q̄ si est dem̄ratio circuli: nihil
aliud p̄bat̄ dem̄ratio nisi: qm̄ si h̄ est/ h̄ est: eodē demō
strato: q; si ostēsus ē ex. a. seg. b. z ex. b. c. ostēsus est a p̄n⁹
ex. a. seg. c. vñ si. c. z. a. sūt vñū z idēz ostēsus est a p̄n⁹ ex
a. seg. a. z nihil aliud ostēsus est. Opz at̄ ponē. a. in q̄tū est
p̄is ad. b. z. c. idēz: q; h̄ est dem̄rāre circulo ostēdere ex
a. b. z ex. b. a. C¹ L̄ra aut̄ Ari. que h̄ ostēdit̄ aliqd̄ paruz
h̄z obscuritatis p̄ breuitatē suā z curtationē p̄monis:
quapp̄ suppleo hic defectū sermonis sui. Lun̄ sit. a. ex
necitate sit. b. q̄ si diceret ex. a. seg⁹ necio. b. Doc aut̄
id est. b. supple cū sit ex necitate sit. c. h̄ec. n. suppletio
de p̄ia clausula dz assūmi z addi in medio hui⁹ q̄ di
cit. Doc at̄. c. Ex his igit̄ duab⁹ p̄ditōalib⁹ p̄ argu^m a
p̄mo ad vlt^m seg^m cū sit. a. ex necitate p. b. mediū: erit. c.
hac igit̄ p̄ditōali supple^m adiūgit modū quo sit circula
tio. Dicēs Si cū sit. a. necē est. b. eē. h̄ aut̄. j. i. b. cum sit:
supple/ necesse est. a. esse: q; hec est circulario: vt ex. a. se
quat̄. b. z ex. b. sequat̄ ecōuerso. a. ponat̄. a. in q̄tū ipm̄
est p̄is ad. b. idē cū. c. qd̄. c. in supiozi p̄ditionali positū
est seg ad. b. b. igit̄ cū sit. a. eē die/ est ipm̄. c. die j. i. die
q̄ ex. b. sequat̄. a. circulariter est die q̄ ex. b. seg⁹. c. z h̄
p̄ p̄mā p̄ditionalez est die: qm̄ cū sit. a. est. c. id est: qm̄ ex
a. in quātuz est positū aīs ad. b. seg⁹. c. sed. c. z. a. idē sūt.
ergo nihil aliud est dicē si. a. est. c. est/ q̄ si. a. est. a. est.

C¹ At per
trec.

d Dicitur
quātuz ipm̄
p̄is ad. b. et
tūc suppositū
negari nō p̄
q; sic. a. eē
ad. b. ita

C¹ At vō nec idipsuz fieri pōt nisi in hisce que mu
tuo se sequūtur quēadmoduz ipsa p̄p̄ia. Demō
stratū est igit̄ p̄us vno qdē posito nunq; necessa
rio aliqd̄ aliud esse: vno inq; aut termino aut po
sitione. Ex duab⁹ aut̄ positionib⁹ primis ac mini
mis fieri posse: si qdē z rōcinari cōtingit. Si igit̄
a. z. b. z. c. mutuo se sequāt̄: sic tm̄ fieri pōt vt ostē
dant̄ ex sese mutuo cuncta que postulata sunt in
p̄ima rōcinationis figura: vt in libro p̄ioz ostē
dimus, Quo loco ēt̄ patebit̄ ceteris in figuris aut

nō fieri rōcationē: aut nō ex hīce fieri que sunt sumpta. Ea vō q̄ p̄dicationē nō suscipiūt mutua: fieri nō pōt vt mutuo demōstrent. Quare cum in demōnib⁹ pauca talia sint: cōstat vanū eē ac im- possibile demōstrationē ipsaz mutua eē cōtere: atqz ob id ipsuz posse demōstrationē oīuz esse.

L.cō.17. **A**t vō nec hoc pole est nisi in his quecuqz alternatis. se p̄sequitur: sicut sunt ppria: vno gdes posito ostēsus est qd nunq̄ est necium aliqd eē alterū. Dico at vno: qd neqz termi- no vno: neqz ppōne vna posita: ex duab⁹ at p̄positionib⁹ primis z minimis cōtingit: si gdes cōtingit z syllogizare: si qdem igif z. a. ipsi. b. z. c. inerat: z bec inutē ipsi. a. si gdes cōtingit ex alterutris inōstrare oia quefita in prima figura: sicut ostēsum est in his que de syllogismo sunt. Ostēsus est aut q̄ in alijs figuris: aut nō sit sylus: aut nō de acceptis. Que aut nō equalr p̄dicātia sūt nequaq̄ est monstrare circulo: quare qm̄ pauca in bmoī demōstrationib⁹ sunt: manifestū est qm̄ vanuz quidem est / z impole dicere ex his que sunt inuicez esse demōstrationē: z pp hoc oīuz cōtingere demōstrationē esse.

Terū in cōueniēs per qd Ari. destruit circulationes est: q̄ per moduz circulationis nō erit demōratio nisi in terminis parib⁹: vt est ostēsus in pōrib⁹ analeticis / z ita nō erit oīuz scibilez demōratio: sicut ipsi dicit q̄ oīum est demōratio circularis: imo pauca cōringūt circulo de- monstrari: qz solū paria. **O**z aut dicit pauca eē paria in demōrationib⁹ manifestū est per singula demōrata di- scurrēt. In p̄ma. n. ppōne geometrie est p̄dicatū mai⁹ subo: z nō redit cū eqlitate supra subm: qz sup oēz datā lineā est triāgulus equilater⁹: nō tñ cōuertit q̄ ois triā- gulus equilater⁹ est sup datā lineā: triāgulus. n. eglater⁹ datus in sp̄bera z nō magnitudine nō est p̄stiu⁹ super datā lineā: z s̄līr p̄z tam in mathematicis q̄ nālibus. Ostēdit. n. nālīs q̄ corpora celestia sunt incorruptibi- lia: nec tñ b̄ cōuertit: q̄ oē incorruptibile sit corp⁹ cele- ste: intelligentia enīz nō est corpus celeste.

Capitulum. 4.

Am aut fieri nequeat vt id aliter sese habeat cui⁹ est absolute sciētia: id ne- cessariū est p̄fecto qd demōratio scri- sciētia pōt: atqz ea est demōratio sciē- tia quā habemus demōstrationē ha- bendo. Est ergo demōstratio ex necessarijs rōci- natio. Sumēduz est igif ex qb⁹ qualib⁹ demō- stratiōes cōficiunt. Atqz p̄mo determinemus qd de omni: qd per se: qd vltē dicimus. Id itaqz de oī dīcīm⁹ qd nō cuiāz inest: cuiāz nō inest: nec interduz cōpetit: interduz nō cōpetit: naz si aial oī de hoie dī: si verū est hūc dicere hoiez: verum est eū z aial dicere. Ac si nūc verū est z alterū dicere: vep est z alterū dicē. Et si in oī linea punctū inest: s̄līr. Atqz hui⁹ signū est id qd facim⁹. Hoc. n. pacto solem⁹ inficiatiōes afferre cū interrogamur de oī:

si de aliquo nō dicat: aut si interdū nō infit. **N**onā aut ipole est alr se hīc cui⁹ est sciētia simplr: necessariū vtiqz erit id scibile quod est fm demon- stratiuā sciaz: demōstratiua autēz est quā habem⁹ in habēdo demōstrationez. Ex necessarijs itaqz syllogismus demōstra- tiuus est: accipiēduz est igif ex qb⁹ z qualib⁹ demōstratiōes sunt. **P**rimū aut determina- bimus qd sit de oī: z qd per se: z qd vltē. Be- omni igif hoc dico qd vtiqz est nō in quodā gdes sic: in quodāz aut nō: nec aliqñ qdē sic / aliqñ vō nō: vt de oī hoie aial: si verū est di- cere hoiem: veruz est dicere z aial: z si nunc alteruz z alterū: z si in omni linea punctum s̄līr est. Signuz aut est: qm̄ instantias sic p̄se- rimus: sic de omni interrogari: aut si in quo- dam non: aut si aliquādo non.

Hoc capitulum est cōiunctuz caplo 2º in or- dine scie hic tradite. Et de- monstrat Ari. in p̄nº hui⁹ capli qntā p̄clonē hui⁹ libzi: q̄ cōseq̄ immediate supradictas quoz p̄clones. Est aut 5º p̄clo hec. Ois demōratio est syls ex necessarijs: z h̄z bec p̄clo facitez explanationē: qz ois demōratio est syls con- cludens neciuz: qd p̄z p̄ diffōnez ei⁹ qd est scire simplr positu supra. Sed necium nō seq̄ nisi ex necessarijs: q̄ demōratio est ex necessarijs: bec aut ostēso sic ordinat z p̄bat. Ois demōratio est syls faciēs scire: s̄z ois syls fa- ciēs scire est syls ex neciuz. q̄ ois demōratio est syls ex neciuz. Maior hui⁹ syls sic ostēdit. Ois syls fa- ciēs scire p̄cludit illud qd ipole est se alr hīc: z b̄ est ma- nifestū ex diffōne ei⁹ qd est scire: cū syls faciēs scire cō- cludat rez scitā: qd aut nō pōt alr se hīc est scire. igif syls faciēs scire p̄cludit neciuz. Ois syls p̄cludens ne- cessariū est ex necessarijs: qz nō seq̄ necium nisi ex ne- cessarijs: vt patere pōt ex libro p̄rioz. q̄ ois syls fa- ciēs scire est ex neciuz. media syls z p̄o sylloz huius p̄clonis tāgit Ari. more suo breuiter: ponēs ea in tribus syls cōiunctis in vnū añs sic. [Qm̄ aut ipole est alr se hīc: cui⁹ est scia simplr.] z qm̄ resume [Vtiqz qd est fz demōratio sci. am.] i. illud sup qd cadit demōratio sciā / neciuz est eē id scibile. i. scibile simplr z maxie p̄pe: vt bec dicitio id demōstret illd scire simplr de quo p̄di- ctū est. Et qm̄ [demōratio sciā est quāz habemus in ha- bendo syls demōratioz.] qm̄ in quā ita est: demōratio est syls ex neciuz. Ecce q̄elegās ordo. P̄rio demōstra- tio q̄ demōratio est syls ex veris: prima aut diuisio veri est per p̄tīgēs z neciuz: pp b̄ p̄ter demōstrat q̄ demō- stratio est ex neciuz. **N**ecessitas aut p̄mo z maxie re- perit in ppōnib⁹ hūtib⁹ has tres p̄ditiōes vniuersita- tum taz ex pre subti q̄ ex pre p̄tis: z q̄ p̄dicatū dicat de subo p̄ se: z de subo p̄mo. Quapp p̄ter demōranduz est q̄ demōratio est ex ppōnib⁹ que has tres p̄ditiōes in se cōnectunt. Sed anteq̄ istud demonstret: opz ista tria diffinire: qz sine diffōnib⁹ nō satis intellecta sūt. diffinit ḡ p̄mo dici de oī: qz illud est vltius q̄ dici p̄ se. **C**ōseq̄ ter diffinit per se dici de: qz illud est vlti⁹ q̄ dici de subo p̄mo. Diffinitio eius q̄ est dici de oī: plana est nō egens explanationē. Quō aut ista diffinitio saluet in demōratio- nib⁹ de his que nō semp sunt: vt de eclipsi post dicef.

L.cō.18. **S**yls est i p̄ma figura: z minor ppō est p̄ma in or- dine. Et aliq laudant hunc ordinē p̄mit- tēz: qz euiden- tius manifestat illatio p̄ntis p̄ illaz regular z q̄ qd predica- tur d̄ predica- to: p̄dicatur d̄ subiecto. **C**onclu- sio enim seq̄ modū ppōnis maiore: vt dī- xi in qōne de mista gnāōe syls. ḡ si ma- ior ppō fuerit p̄tīgēs: p̄clo non erit necia s̄z p̄tīgēs: qz si maior fuerit necia z mior p̄tīgēs: syls nō reglabif p̄ dem de oī: ga- intēto maio- ris ex intēōe dicit d̄ omne: vt clare dicit Aver. p̄mo p̄oz. c. 14. ē vt sit. a. p̄dicatuz p̄dicatū necio d̄ oī disposito per. b. subz in actu. Et hunc locū ignorant qui libz p̄oz nō itellexerūt. **E**t hīc sūt de oī: oē aial ē col: azuz: ois nīc ē alba: im- mo z bec dī- xit Themist: c̄rgmus ē alb⁹ z nō sūt p̄ se.

Die etice rationē nō ē neciuz syls. **E**t d̄ triā gulo bipedali p̄z q̄ nō est lo- cabilis sup. a. vana linea: ex quo cam ecce dicitur de tri- pedali z q̄ d̄ru pedali. Et p̄o ista sciaz: q̄ lz ois demōratio p̄stima. f. q̄ cōcludit p̄ba p̄tio de subo p̄ p̄tiam cāz sit i teris puer- tibus: nō in ois simplr. p̄z qz bec est sim- p̄r demōratio: vno cāz z eē oē corpus ca- rno mā ē im- corruptibile: eū est h̄mōi. ḡ incorrupti- bile: z nō nō ē in terminis con- vertibilib⁹: vt patet.

Per se aut dicitur ea que sunt in rone quid est dicente: aut triangulo linea: et linea punctum inest. Ex his enim ipsoz substantia constat: et hec insunt in ratione quid est dicente.

T. co. 19.

Per se aut sunt quecuqz sunt in eo qd qd est: vt triangulo inest linea et punctum linee: substantia enim ipsoz ex his est: et quecuqz insunt in ratione dicente quid est.

Hoc ipsuz per se cam coparticipem excludit. dr autem per se ee qd per efficientem cam no est: et sic sola ca pma est per se. Dicit scdo per se qd per caz males no est: et sic dicunt intelligentie per se entes: vel per se stantes. Dicit etiaz per se esse qd per subm no est: et sic dicit ois suba et sola per se esse. est aut per se alterz de altero: et dr per se alteru de altero cu gdditas vnus essentialr: et no per accns a gdditate alteri egredit. Id aut cui gdditas essentialr: et no per accns a gdditate alteri egredit esse sui bz ab eo a quo egredit: sicut a sua ca: vel efficiete: vel mali: vel formali: vel finali. Id aut a quo hr esse: necesse est vt recipiat in diffone que dicit qd est vt qd est esse. Per se igit est et dr alteru de altero: cu vnu recipit reliquu in sui diffone. Luz igit gen vel dia subalis a qb subalr: et no per accns: egredit gdditas spci: pdicat de specie: est pmus modus essendi vel dicendi per se alteru de altero: egredit naqz sps a gdditate generis: dia: et est dia ca formalis spci: et gen est ca spci: sic for malis: vel sicut ma formalis: et illuz sermone als cofir mabimus rone et aucte. Et in huc pmu moduz essendi vel dicendi per se alteru de altero cadunt oes ille pdicationes que oblique pdicant per se cam: vel efficientem: vl males: vel finales: vl formales de suo causato. In oibz enim istis modis pdicadi est predicatu tale qd ipsuz recipit in diffone subiecti: qd ab ipso pdicato bz esse. Luz aut accns qd essentialr et non per accns egredit a gdditate subiecti: pdicat de suo subro: est scdo modus dicendi vel essendi per se alteru de altero: et in hunc modum scdm incidunt oia illa que oblique pdicat causatu per se de ca per se. Dia enim illa pdicta suba sumunt a qb hnt esse in suis diffonibz: et manifestuz est qd no sut plures modi essendi per se vel dicendi alteruz de altero: ppter hoc hi duo modi tm veniunt in demonstratone.

Dicit ergo [Per se aut sut] supple altera de alteris: vel dicunt [quecuqz sunt in eo qd qd est] .i. que sumut in diffone eoz de qb sunt vel dicunt: vt triangulus et. [Substantia n. ipsoz ex his est.] Istud ex sumit coiter ad quatuor circustantias causales: et alibi exposuimus qualr linea est ex infinita multiplicatone puncti: et superficies silt ex infi multiplicatone linee: et quo scdo moduz aliu linea no est ex punctis: nec superficies ex lineis.

[Et que sunt in rone et.] supple: et ista. s. linea et puncti sunt ea que insunt in rone [dicente qd est] .i. aliquo dicente qd est datur pro ablatiuo absoluto: et si est ibi dicente ablatiuus: tunc adiungit huic dictioni rone: et est sensus essentia superficies est ex linea: et essentia linee ex punctis: sicut ex suis causis: vno mo malibus: alio modo. s. inquatuor linea et punctus sunt termini ex formalibus: et he cause sunt ea que diffiniunt sua causata.

Et itez ea quoz in rone que qd est patet acit: ea ipsa sunt qb insunt: quo pacto linee qd rectuz et curuu inest: numero vo par atqz impar: pmu atqz compositu: figura deniqz lateru equaliu ac altera pte longior. Atqz in hoz qdez definitioe numer: in illoz aut linea inest. Que igitur aut illo: aut hoc

insunt mo: per se cuiqz competere dico. Et quibuscuqz eoz que insunt ipsis: ipsa quidez sunt in rone qd est demonstranti: vt rectum inest linee: et circulare: et par et impar numero: et primu et coposituz: equilateru: et scalenon: et que oibz bis insunt in rone dicenti qd est. huic qd linea: illis vo numer: silt et in alijs bz vnicuiqz per se esse dico.

T. co. 20. Intellego no vere circulares: s. curu.

Resume et per se sunt vel dicunt altera de alteris quibuscuqz de numero eoz que sunt in ipsis. s. subiectis: et hec est quibuscuqz pdicatis ipsa subta insunt in ratione demonstrante qd est: quasi diceret quibuscuqz pdicatis: subta sua insunt: no dico simplr insunt: s. insunt in rone predicatorz: ipsa pdicata per se sunt de subiectis: vel si est ipsi demonstranti legat pro ablatiuo: vt supra: vt rectuz et circulare per se sunt. s. de linea: sed accidtia que sequuntur per se insunt numero. s. par et impar: pmu: et copositu: equilateruz: et altera pte longius: quous. n. dicatur triangulus equilaterus: no tm fm eandem introne: sed forte equitoece reperit in numero: et triangulo eglateru.

[Et que oibus et.] h vnicuiqz subiecto. s. dico esse pdicata per se que subta. s. insunt in rone dicenti quid est: insunt dico oibus bis. s. pdictis pdicatis: vt vbi gra: ex parte vna inest bis pdicatis in rone ipsoz linea ex pte alia numer: et silt in alijs bz subis. s. dico ee pdicata per se qsi diceret: et oibz subiectis dico esse pdicata p se: que subiecta insunt ipsis pdicatis in ratione ipsoz predicatorz.

Que vo neutro mo copetit accidtia: que admodum copetit animali musicuz aut album. Preterea id per se dicimus qd no de subiecto alio dicit villo. Ambulans enim aliqd aliud est qd ambulans est atqz albu. At substantia et quecuqz hoc aliqd significat non sunt aliud qd id qd sunt. Ea igit que de subiecto non dicuntur per se: ea vo que de subiecto dicuntur: accidentia dico.

Quecuqz vo neutraliter insunt accidentia sunt: vt musicuz: aut album aiali. Amplius qd non dicit de subiecto alio quoda: vt ambulans et albus: cum quodaz alteruz ambulans sit et albus. Substantia autem et quecuqz hoc aliqd significat: no alterum aliqd sunt qd vere sunt. Que qd igit no de subro sunt per se dico: que vo de subiecto accidentia.

Quia no habent essentialz habitudinem inherendi: quoz neutru dat esse aly. Dico euz expositozibus qd Aristo. vt copleret sermone suu: de per se addidit modum essendi per se quo substantia prima ois: vel substantia prima que de nullo pdicat est per se.

Insuper alio mo id qdez per se dicim qd vnicuiqz copetit ob ipsuz: id aut qd hanc coditionem egredit: accidens. Veluti si ambulante quopiam corruscauerit: id accidens dicimus. Non enim ob id ipsuz corruscauerit qa ambulauerit: s. id dicimus accidisse. Et cum iugularet quispiam mortem obierit iugulatione: id per se dicim. Ob id ipm enim qa iugulabat mortuus est: sed no accidit euz cum iugularet mortem oppetisse.

T. co. 21. Et sic alie pdicant ab his que sunt pdicantes p accidens quo qd modus est pdicatio p se: dicunt alioqz modern. Et sic nec expone et sic tm indidna sube dicit hoc: mo Et sic qd manus hnt cognouit.

Et sic no solu diffinitio supra ca for mali per se in pmo mo pdicat de diffinito: sed et qd at p caz efficienrem: males et finalem: et sic hec erit i pmo mo: h est ex materia.

Et ideo qd hnt h: aial est h: pdicatio: ut sit de diffinitioe subiecti: ni est secundi modi.

Punctus effecue causat lineaz mathematice loquendo: quia imaginat punctum fluere et fluendo linea causare.

T. cō. 22. **C**irca alio modo quod quidem propter ipsum inest univ-
 cuique per se: quod non propter ipsum accidens
 est: ut si ambulante coruscavit: accidens est: non
 enim propter id quod ambulat coruscavit: sed acci-
 dit dicimus hoc. Si vero propter ipsum: per se est:
 ut si aliquid interfectum interitum interfectione:
 nem: quoniam propter id quod interfectum est: sed non
 accidit interfectum interire.

Et addit et modum essendi per se: et ponit exemplum: ut
 si aliquid interfectum interitum interfectione: quod expono
 sic. Si aliquid incisus vel vulneratum interitum: et non propter aliam
 causam supervenientem: ut propter morbum: sed propter istam incisionem:
 vel vulnus: hoc est interfectione: tunc ipsa vulnera-
 tio est per se causa interitus: reliqua littera per se.

Que igitur in istis que sub scientia simpliciter cadunt per
 se dicuntur: vel eo pacto ut sint in predicatis subie-
 cta: vel eo rursus ut ipsa sint in subiectis ea ob ipsa
 et necessario sunt. Nam fieri non potest ut non competant
 aut simpliciter: aut opposita: veluti linee rectum aut
 obliquum: et numero par aut impar. Est enim primum
 aut privatio: aut contradictio: genere in eodem: ceu
 par est id quod est non impar in numeris ubi sequitur.
 Quare si necesse est affirmare aut negare: necesse est
 et ea que per se insunt competere. Id igitur quod de omni et
 id quod per se dicimus hoc sit modo determinatum.

Universale autem id competere dico: quod de omni dicitur: et
 per se: atque hoc plane quo ipsum est. Datet igitur ea
 necessario rebus inesse: que ipsis universali compete-
 runt. Atque per se et hoc quo ipsum est: eadem esse di-
 co: veluti linee per se punctum inest: rectumque namque ra-
 tione qua linea est. Et triangulo: hoc tres anguli com-
 petunt duobus rectis equalibus: quo triangulus est. Per se
 enim triangulus duobus rectis equalibus angulos habet.

T. cō. 23. **Q**ue igitur dicuntur in simpliciter scibilibus: per se sic
 sunt: sicut inesse predicantibus: aut inesse propter ipsa:
 que sunt ex necessitate. Non enim contingit non inesse:
 aut simpliciter: aut opposita: ut linee: rectum aut
 obliquum: et numero: ut par aut impar. Est enim
 primum aut privatio aut contradictio in eodem genere: ut
 par et impar in numeris: sicut per se sequitur. Quare si
 necesse est: aut affirmare: aut negare: necesse
 est et per se inesse: de omni igitur et per se determina-
 tus sit huiusmodi. **A**le autem dico quod cum sit de omni: et per
 se est: sicut quod ipsum est. **M**anifestus igitur est quod
 quecumque sunt verba ex necessitate insunt rebus.
Per se autem et hoc quod ipsum id est: ut per se inest li-
 nee punctum: et rectitudo: namque hoc quod linea est:
 et triangulo hoc quod triangulus est: duo recti: et enim
 per se triangulus duobus rectis equalis est.

Quasi diceret: cum ista sunt quorum dicitur modicis quod est
 per se: tamen duo primi modi accipiuntur in demonstrativis.
 Dicitur ergo que dicuntur per se alteri supple in scibilibus
 simpliciter sic sunt: sic ea supple predicata que stabiliunt subra in
 esse suo predicantibus. i. per predicata habet per predicata: et hic est
 primus modus dicendi per se cum predicatum dat esse subra et diffi-
 nit illud. (Aut inesse propter ipsa.) Resume autem sic sunt: sic

ea que stabiliunt inesse suo propter ipsa. i. subra: et is est scdm
 modum dicendi per se in quo subra dat esse predicato: et diffi-
 nit illud: que. s. predicata que stabiliunt in esse suo per subra:
 sunt ex necessitate dicta de subra suis: quia per se accitua: aut
 redenti cum equalitate sup subra conditionibus coartata: aut cum
 distinctione cum sua opposita necia sunt de subra non coarta-
 tis: quia per se accitua cum suo opposito per se accitua est dicitas:
 aut privatio: aut dicitio in genere subra sui. Si enim utriusque per se
 accitua oppositorum dicat habitum: tunc est oppositio dicitas:
 tatis. Si vero dicat habitum: reliquum privationem eiusdem habitus
 in genere subra cum positione poterit ad illud habitum ordiare
 est oppositio privationis. Si vero alterum dicat habitum: et al-
 terum negationem solam illius habitus in genere subra:
 tunc est contradictio in illo genere.

Tunc autem quippiam universali inest: cum de quovis
 et primo ostendit. Velut equales duobus rectis ha-
 bere: non universali inest figure: et tamen de figura
 duorum rectorum angulorum equalitate licet ostendere.
 Sed non de quavis figura: nec ostendit: figura quis
 vult. Quadratum enim est quod est figura: non tamen habet tres an-
 gulos duobus rectis equalibus. **D**is est triangulus quod duorum
 est equalium laterum. habet quod est quovis duobus rectis equalibus: sed
 non primus: sed triangulus per se. Qui igitur demonstrat primus
 duobus rectis equales habere: vel quodvis aliud: ei
 primo vult competere. Et demonstratio per se eius
 vult est: ceterorum vero quodammodo non per se: nec eius
 universali est qui duorum est equalium laterum: sed
 superat et ad plura sese extendit.

Ale autem est tunc: cum in quolibet et primo demonstrat:
 ut duos rectos habere: neque figure inest vult: et
 tamen est monstrare de figura quod duos rectos habet:
 sed non cuiuslibet figure est: nec vult quilibet figu-
 ra monstrat. Quadrangulus enim figura quod dicitur est:
 non habet autem duobus rectis equalibus: sed isosceles quod
 dem duobus rectis equalibus habet: sed non primum: sed
 triangulus prius. **N**on igitur quodlibet primum mon-
 stratur duos rectos habere: aut quodcumque aliud:
 huic primo inest vult: et per se demonstratio huius
 vult est: aliorum autem quodammodo non per se: neque
 enim isosceles vult: sed in plus.

In utroque modo predicato essendi vel dicendi per se alteri
 de altero: hoc habet ipsum per se duos modos: quia cum duo sic se
 habent ad invicem quod additatem unum quod additas alterius egre-
 dit: aut ita est quod neutri aliquid sup addit quod sit non causa vel
 causatum re alteri: aut alteri aliquid sup addit quod est non
 causa vel non causatum re alteri: sicut enim ubi gratia: tota addi-
 tate trianguli egreditur tota additas habitus trium angulorum
 equalium duobus rectis: et nihil est in triangulo quod sit non causa
 respectu habitus trium angulorum: et neque est aliquid in ha-
 bitu trium angulorum: et quod sit non causatum respectu triangu-
 li: ab isoscele autem egreditur habitus trium angulorum: et sed non
 ab isoscele toto: sed aliquid est in isoscele quod non est causa
 huius predicati. **D**icitur itaque tamen isosceles quod triangulus habet per
 se: et quod ab utriusque additate est habitus trium angulorum: sed
 triangulus sicut ipsum est de habet: et quod a tota additate est
 habitus trium angulorum: et isosceles vero non habet quod ipse est habet
 tres angulos: et quod non a tota additate sua habet hoc: sed habet
 hoc sicut ipsum est triangulus: qui sicut ipsum est habet tres an-
 gulos: et. **P**er se autem prope dicitur: et sicut ipsum est: et de
 primo: id est sunt: per se vero contra dicitur quasi genitum est ad sicut

T. cō. 20.
 in intrat de
 mationem. i.
 primus et scdm
 hoc idem voluit
 The. Auerr. et
 Alber. Et non
 est: quia pro
 quod modi ut
 quod modi non
 est necia: ut di-
 cruz est.
 Quid sit op-
 positio prima-
 nonis.

T. cō. 24.
 Scias quod si vis
 quod vult dicat de
 per se huius dicitur
 modi: tunc ex-
 pone primo. i.
 imitari. Si
 autem vult dicat
 tunc de per se huius
 modi: tunc li-
 de primo expo-
 nit ad equare.
 Ad dicitur de ly
 sicut quod ipse cau-
 salis sumptus.

De Lm
 continens ut si
 bi dicitur: quia
 ista con. 43.
 cōcessit quod an
 genitum predicat
 de specie pna
 est pro de sicut
 quod ipsum: ut huius
 aial: et vult hic
 quod solus quod sub
 iectum est huius
 ea predicati et
 eotra. **A**lia di-
 cas quod huius
 de hoc quod ipse
 est pro: sed
 modi: et quia
 le regit ad equa-
 tionem cas sup
 causatum. **S**z
 in pponibus
 sicut modi non
 opyrit sit ad equa-
 tio cause sup
 causatum ad huius
 ut sit pro de
 sicut quod ipsum. **E**t
 de hoc infra.

Scias quod hic
 quod dicitur mo-
 dum omni cau-
 salitate copre-
 hendit: ut i for-
 mali causa: pa-
 rito albedine
 calid: per itel-
 lectus aiam
 hoc est huius. **E**t
 mali ca: ut p
 pntate accio
 est in subro. in
 causa finali: ut
 gratie ut que-
 sit in centro
 descendit. **I**n
 ca efficiet: ut
 grane descen-
 dit: leve ascen-
 dit. **H**ec os quod
 ppos quart
 modi sunt ne-
 cessarie. **S**ed
 sic dicitur quod
 pntate eadē p
 positio poterit
 esse in sebo mo-
 do per se: in 4.
 mo: sic p fun-
 dant. **S**olu-
 tio. **I**tafficit quod
 pro sebo mo-
 do formati: ut
 lerata. p pone
 sicut modi.

Scias quod
 huius dicitur
 hoc se trasser
 ad pponē
 denotatio: ita
 predicatio vult
 hoc pro vult.
De huius
 quod punctus sicut
 quod ipsum inest li-
 nee: tamen non est
 ad equa li-
 nea.

a **C** hēre tres dicit p se cōit de isochelē: r nō fm q ipm: r pmo. b **C** pbs in definitione vlt p ser fm q ipm: pofuit dū: r vult de clarare. Lm contēns q ali qn idē sunt: r hoc ē qd dicit pbs: p se aut r fm q ipsum idem sunt. **L. cō. 25.**

q ipsum est r de pmo^a b. His intellectis tota lra plana vsqz ibi. Opz aut nō latere rē. **C** Et sciēduz q ea q dicit Ari. supra q per se accitūta sunt necia de subis suis: r q vltia sunt necia cū sint p se nō sunt hec dicta p modū scie demratiue: sed p modū incidētie ex diffōnibus pofuit: infra aut modo demonstratiuo tangēt.

Capitulum 5^m.

Dortet autem non latere errore 3 per sepe fieri: r non esse id quod ostenditur primum vniuersale quēadmodum esse videtur.

Dortet autē nō latere: qm multoties p̄igit peccare: r nō eē qd demonstrat primum vlt fm q vlt vlt demonstrari primum.

Istud caplz est 2^m de his q purgāt erroꝝ: de his q nō sūt de suba hui⁹ scie: s3 de bonitatis cōple mēto hui⁹ scie. In p̄io aut caplo diffinit vlt: r l3 nō dū demrēt: inuit tñ satis q demratiō est syls ex vltib: r q p̄clo demratiō sit vltis fm p̄dictā diffōnez ei⁹ qd est vlt. appet aut multoties q p̄clo est vltis cū ipsa nō sit vltis: r fallunt credētes de p̄clone nō vlt q ipsa sit vltis. Cās igit hui⁹ erroꝝ: r modū q̄ itellit iste erroꝝ intēdit Ari. in isto caplo explanare. Dico igit q cū in eo qd est vlt cadāt tres p̄ditōes. s. dicit: r de oī: r p se: r de p̄montelle: etui assuefacto in sciēty demratiuis nō pōt apparere q aliqua duaz conditionū saluet vbi deest illaz aliq: sed pole esse vt appetat esse de p̄mo: vbi nō est de p̄mo. Defect⁹ igit hui⁹ p̄ditionis qd est dicit de p̄mo cū apparentia q̄ ista p̄clo saluet: cā est erroꝝ: quo falso credit q cōclusio sit vltis: cum tamen non sit.

Decipimur autē hac deceptiōe: cū aut p̄ter singulare vel singularia nihil est qd accipiat supius.

L. cō. 26.

Oberramus autem deceptiōe hanc: cum aut nihil sit accipere a superiori extra singulare q̄ singularia^b.

c **C** Ita tra dicit Argiro. pilus: r alia lra tera habet in gularē.

Tribus aut de causis appet q̄ p̄dicatū dicat de subo suo p̄mo cū nō d̄r de p̄mo: s3 de inferiori. Aut. n. subm reperit actualr in oib⁹ inferiorib⁹ in qb⁹ pole est per nām p̄p̄iā vt repiat: aut nō. multa. n. vltia p̄nāz suā p̄p̄iāz hnt politatē: vt repiant in plib⁹ sp̄eb⁹ vel indiuiduis: r tñ p̄p̄ nāz vltz ipedit politas nāe p̄p̄: sicut sol: r mundus: per nāz p̄p̄iā politis est vterqz vt repiat in plib⁹: s3 p̄ nāz vltz ipedit illa politas ab effectu suo. Cuz igit tale vlt actu nō sit cōiūs q̄ suū iferi⁹: sicut sol: vel mundus: actu nō est cōiūs q̄ iste sol: vel iste mundus: latet diuersitas inter vlt r suū singulare: qz actualr sunt paria: r credit q passio que primo accidit vlt per nāz ipsius vltis: sit p̄mo dictū de ipso singulari: sic si crederet aliq defectuz luminis per interpositionē lune dici de isto sole p̄mo: r nō de sole simplr: vlt per nāz p̄p̄iā circulariter moueri de mundo isto: r nō de mundo simplr.

L. cō. 27.

Aut ē gde: s3 noie caret in diuersis specie rebus. **A**ut siquidem est: sed inominatū sit indifferētib⁹ specie rebus.

Si dō subz p̄clonis sit rep̄tū actualr in bis in qb⁹ pofibile est p̄ nāz suā vt repiat: aut ipm est vlt vniuoꝝ penit⁹: aut ipm est vlt ambiguū dictū. s. de suis inferioribus fm modos diuersos: vtputa s3 p̄ns r posterius: vel fm forti⁹ r debilius: itaqz ipm sit vlt ambiguū ipm est inoiabile noie vno vniuoꝝ. Dictū. n. de diuersis inferiori-

rib⁹ ex pte aliq̄ retinet vnitatē intētiōis: r ex pte aliqua diuersitatē intētiōis: vñ l3 nomē sit aliq̄ forte vñū s3 vocē: nō tñ est penit⁹ vñū fm intētiōē. igit pp defectū hui⁹ vnitatis in noie: appet multoties q̄ vlt ambiguū nō sit ex pte aliq̄ vñū: ita vt possit sup ips⁹ r de ipso erigi demratiō r passio dicta p̄mo de tali ambiguū quaz silr necē est eē ambiguā credit demrari de p̄mo: cū demōstrat de aliq̄ inferiori illi⁹ vltis ambiguū. Sciēduz est aut q sup vlt ambiguū erigit demratiō qd patebit ex ipsis vltis Ari. inferioribus: r nisi h esset ens: nō esset subm meta: p̄p̄sicer passio q̄ accidit tali vlti fm q̄ ipm est: silr est passio ambiguū: r h3 mediū p̄p̄iū: silr ambiguū quo demrēt: r eadē passio appropata vlt demratiō p̄ mediū appropiatū demrāt de subo vlti ambiguū appropato: vt de subo p̄mo. v. g. pmutari p̄p̄oziōabilr demrāt in s⁹ lib. Euclidis de q̄tuor q̄titatib⁹ p̄p̄oziōabilib⁹ vt de subo p̄mo: r eadē passio s3 intētiōē appropatā demōstrat in arithmetica de q̄tuor numeris p̄p̄oziōnalib⁹: vt de subo p̄mo: bec tñ passio fm cōitatē ambiguitatis sue nō puenit q̄tuor numeris p̄p̄oziōnalib⁹: vt de subo p̄mo. **U**n q̄ putat hāc passionē s3 cōitatē sue ambiguitatis puenire q̄tuor numer⁹ p̄p̄oziōnalib⁹ vt subo p̄mo: icidit in 2^m modū hui⁹ erroꝝ. **O**z aut ipz p̄p̄oziō sit intētiō ambigua sic p̄: p̄p̄oziōnalitas est similitudo p̄p̄oziōnū. p̄p̄oziō aut est q̄titatū eiusdēz gnis quātecumqz sint certa bitudo. bec aut certitudo bitudinis p̄ncipalr r p̄p̄e est d̄finita denoiatio ipsi⁹ p̄p̄oziō⁹ ab aliquo nuō. **U**n bec certitudo p̄p̄e r p̄ncipalr dēā cadit soluz in p̄p̄oziōnib⁹ numeralib⁹. bec aut certitudo cōiter r min⁹ p̄p̄e dēā est cōp̄atio definita ad denoiatiōē p̄p̄oziōis nō sumptā ab aliq̄ nuō: sic d̄r diameter ad costam hie p̄p̄oziōnē. p̄p̄oziō. n. illa nō est denoiata ab aliq̄ nuō: tñ ipsa est collectio certa p̄p̄ cōp̄atiōē ad denoiatiōē a nuō: ipsa est enim medietas duple p̄p̄oziō⁹. **E**t adbec forte minus p̄p̄e r magis cōiter d̄r certitudo in p̄p̄oziōnib⁹ nō numeralib⁹: q̄ vel nullo mō vlt ita p̄p̄inque nō p̄st referri ad denoiatiōes numerales. **E**t iterū hoc ipm bitudo est intētiō ambigua: r ad certitudinē sue intētiōis expigit vt sua intētiō determinei p̄ nām supra quā cadit bitudo: vt p̄ote per numerū: vel per lineā: vel per superficiem: vel per corpus: vel per tempus.

Aut est vt pars totū id de quo demratur. **P**arti nāqz accōmodabit qdē demratiō: r de q̄libz erit. **A**ut tñ nō erit hui⁹ p̄mi vltiter demratiō. **A**taqz hui⁹ fusce p̄mi: vt h est demratiōē dico: cū est p̄mi vlt. **S**i igit q̄sp̄iā ostēderit rectas duas lineas nō concurrere iter quas eadē in pte sunt anguli recti: recta ex linea secāte: illas oborti hui⁹ ex eo demratiō p̄p̄e videbit eē: qz sic est in oib⁹ angulis rectis. **U**erū nō est: q̄ppe cū id fiat nō ex eo q̄ sic sint illi anguli duob⁹ rectis eq̄les: s3 ex eo qz quouis mō duob⁹ eq̄les sint rectis. **E**t si nullus ali⁹ esset triāgulus q̄ hūce qui duoz est eq̄liuz latez: hūce vt duoz est eq̄liuz laterū angulos equales duob⁹ rectis hie cōpetere vlt. **E**t similitudo rōnuz mutato ordīne numeris: vt numeri sunt. lineis: vt linee. solidis: vt solida. tēpōzib⁹ deniqz: vt tēpōza vlt cōpetere: quēadmoduz seorsuz olim ostēdebat. **Q**d tñ vna demōstratiōe de oib⁹ demonstrari pōt. **S**ed ga nō sunt quippiā vñū bec oia noie vocitatū: numeri in quā: longitudines tempōza: solida qz: atqz differūt inter se specie: ideo sumebantur seorsuz. **N**unc

Alit aut vlr demonstrat. Ad ensz hscē cōpetit: vt linee sunt: vel vti numeri: sed vt b: qd qdē vlr his inesse cūctis supponit. Quocirca si quis vniqueqz triāgulū: eum in qz qui ex equalib⁹ laterib⁹ oibus: z euz qui ex vniuersis inequalib⁹ pstat: z itē eum qui duoz est equaliū laterū: aut vna aut alia seorsum demōne tres equales duob⁹ rectis oñderit: nōdū his pfecto triāgulū scit duob⁹ rectis equales bies: nisi eo sciēdi modo quē ipi suo more pntent sophi ste. Neqz de triāgulo vlr id pcipit: z si nullus alius pter istos triāgulus est. Ad eniz id istis vt triāguli sunt: nec omni triāgulo rōne forme sz numeri inēē cognouit: itā z si nullus triāgulus est: quez ipse z nō scit equales duobus rectis habere,

T. cō. 28. Aut si ptingat esse sic in pre totuz id in quo mōstrat. eis aut que sunt in parte qdem inest demōratio: z erit de omni: sed tñ nō est huius primi demōstratio vliter. dico aut huius primi demōstratio: cuz sit primi vlis. Si igitur aliqs demōrabit q recte nō itercidat: videbit vtiqz huius esse demōratio pp id qd rectis inest. nō aut est nisi qm sic eqles sint fiat hoc: sz aut in quolibet eqles. Et si triāgulus nō esset aliud qz isosceles: fm q isosceles videre vtiqz hui⁹ esse demōratio. Et pportionale qd cōmutabilr est: fm q nūi sunt: z fm q linee: z fm q firma: z fm q tempora sunt: quē admodū z demōratum est aliqn seorsum: sic cōtingēs est de oib⁹ vna demōratioe mōstrari: sz pp id qd indenoiatuz est aliqd fm q hec oia vnuz sunt: vt lōgitudines: firma: tempora: z specie dīa seorsum ab inuicē accepta sunt: sz tñ vlc mōstrat. nō. n. fm q linee sunt: aut fm q nūi inerat: sed fm q b est: qd vlc ponit eē. Propter b si aliqs mōstret vnū quēqz triāgulus demōne: aut vna: aut altera: qd duos rectos habet vnūqz seorsuz: nōdū cōgnit triāgulū qd duos rectos habet: nisi sopbistico modo: neqz vlc triāguli: neqz si nullus est pter hoc triāgulus alter fm qd triāgulus est cognouit: neqz omnē triāgulum: sed aut fm numerum: fm spēm autē non oēm: z si nullus est quem non nouit.

T. cō. 29. Si aut vlc qd est reptū in oib⁹ in qb⁹ possibile est fm nāz suā ppiā repiri sit penit⁹ vniuocū: aut ipius ad suā spēm est manifesta dīa: aut ipa dīa qua abūdat spēs a suo gñe est dīa occulta. q si fuerit occulta: ita vt nō pateat diuinitas iter gen⁹ z spēm: passio que accidit gñi fm q ipm est: putabit accidē ipi spēi p. sic egdistare putabit accidē p duab⁹ lineis rectis qb⁹ supueniēs linea 3ª facit duos angulos intrinsecos ex vna pre rectos: cuz tñ talib⁹ lineis nō accidat b passio p. sz accidit p duab⁹ lineis qb⁹ supueniēs linea 3ª facit duos angulos intrinsecos eqles duob⁹ rectis. Aut forte b nō est sōm p^a ad b. sz ali quid qd reptū in trib⁹ subis istis cōe. si duab⁹ lineis qb⁹

supueniens 3ª facit ex vna pre duos angulos rectos: vel duos angulos eqles duob⁹ rectis: vlt duos coalternatos sibi inuicē eqles. De aut in his trib⁹ subis est illd posita linea que cadit sup duas lineas sic basi cōi iter duas fig⁹ hinc inde: ita vt vterqz anguloz qz vocat Euclides coalternos possit dici extrinsecus angulus re⁹ alteri⁹. sic igit illa tria subita pūgent in vnuz: due linee qb⁹ supueniēs 3^a linea facit quēlz angulū extrinsecū eqle intrinsecū sibi opp⁹: duos. n. angulos ex vna pre eē eqles duob⁹ rectis est idē in re cuz eo q duos angulos coalternos esse eqles. b z bec est spēs ei⁹ qd est angulū extrinsecū eē eqle angulo intrinsecū sibi opp⁹. De igit sunt tres cāe qb⁹ incidit in p dicitū erroze. z pz p diuisione supradictā q nō pnt eē plures cāe: qz si fuerit sōm p^a alicui⁹ passiois vlc penit⁹ vniuocū reptū in oib⁹ in qb⁹ possibile est per nāz suā repiri: cui⁹ dīe diuisione sunt manifeste qb⁹ abūdat inferiora ei⁹ ab ipō: tūc nō est cā occultās diuinitate vlis ad suū inferius: nec est cā pp quā debeat credi q passio que puenit vli p pueniat suo inferiori p.

T. cō. 29. Qñ igit nō scit vliter: z qñ simplr scit: manifestū est. Eniz vō si eadē eēt triāguli ratio: z duoz equaliū laterū triāguli ceterozū qz triāguloz demōratio: aut cuiqz: aut oib⁹: eque sine vllō discrimine accōmodant: vt pz. Cum vō nō sit eadē: sz diūsa: tresqz anguli duob⁹ rectis equales b cuiqz cōpetunt: quo quisqz triāgulus est: non scit hscē simplr: qui dicto mō demōstrat. Dz aut vtrū id illi cōpetat vt triāgulus est: an vt duoz equaliū laterū: z qñ per hūc cōpetit p mū: z cui⁹ est vlr demōratio. Plā ei cōpetit vt tale est cui ceteris sublati cōpetet pmo: veluti laterū duoz eqliuz eneo triāgulo: cōpetēt anguli duobus rectis equales. At ere sublato: vt nō sit eneus ēt cōpetent. Et itē latez equalitate duoz sublata: vt nō sit duoz equaliū latez. At nō cōpetēt sublata figura vel termino: sed non p mīs ipsis sublati. Quo igit pmo sublato nō cōpetēt: Dz si triāgulo p hūc: z ceteris cōpetūt: z hui⁹ est vlr demōratio.

T. cō. 29. Qñ igit nouit vlr: z qñ nō simplr: Adantfestum est qd si idē erat eē triāgulo z isosceles: si vō nō idē. sed est altex: aut fm qd est triāgulus nō nouit. vtrū aut fm q est triāgulus: aut fm q est isosceles. z qñ fm b est primū z vlc cui⁹ est demōratio. Adantfestuz est qm remoto isit primū: vt isosceles eneo remoto: triāgulo isunt duo recti: sz eneum eē remoto z isosceles. sed nō figura aut termino. sz nō p mīs: cuius g primū: si itaqz triāguli. z fm b inest z alijs. z b⁹ vlr est demōratio.

T. cō. 29. Qñ igit nouit vlr: z qñ nō simplr: Adantfestum est qd si idē erat eē triāgulo z isosceles: si vō nō idē. sed est altex: aut fm qd est triāgulus nō nouit. vtrū aut fm q est triāgulus: aut fm q est isosceles. z qñ fm b est primū z vlc cui⁹ est demōratio. Adantfestuz est qm remoto isit primū: vt isosceles eneo remoto: triāgulo isunt duo recti: sz eneum eē remoto z isosceles. sed nō figura aut termino. sz nō p mīs: cuius g primū: si itaqz triāguli. z fm b inest z alijs. z b⁹ vlr est demōratio.

vniocti. si p⁹ mū: itc est 2⁹ erroz. si scōz: aut manifesta est dīa q gen⁹ dīcedit in species: aut nō. si scit nō accidit erroz. si itc accidit tertius erroz.

T. cō. 29. Formatiū differēt.

T. cō. 29.

Et hie g via vltima ps q m tres sunt modi qb⁹ cōtingit errare: qz vlc de quo passio demōstratur actu ē in p⁹ suppo sit: aut nō. si nōtunc est primū erroz. si scē: vel illd est analogum vel

individa. & addēda sunt tūc gñā supiora per ordinem: & a dñā ifima incipiēdo remouēde sunt dñie pñter ascē dēdo: & pñderādū est ppter cui⁹ remotionē pmo remouēt passio: & ipm est de quo pmo dī. pposita passio. Xbi gñā. si velimus cogñcere an hñe tres angulos eqles duobus rectis pueniat triāgulo pmo: dñūgēda sunt triāgulo gñā supiora vel spēs inferiores et dñie h̄ modo/ magnitudo/ terminus/ figura/ triāgulus/ isopleurus/ eneus. Remoto aut̄ eneo & retētis oibus supiorib⁹ nōdū remouetur habit⁹ trium anguloꝝ equaliū duob⁹ rectis: neq; remoto isopleuro remouēt dicta passio fm̄ rem. Sed remotis magnitudine termino & figura remouēt illa passio: sed nō illis pñtis remotis: sed triāgulo remoto pmo in ascēdēdo remouēt habit⁹ trium anguloꝝ eqlis duobus rectis. & ppter h̄/ triāguli pmo est ista pñtetas. Cuius aut̄ capli sram̄ sub breuitate Xba ordinādo exponemus. Opz autē nō latere: qm̄ multotiēs cōtinigir/ demōstrātes peccare putātes se demōstrare de pñ: qā puenit id qd̄ demōstrat non eē vñe pñ. sic videt̄ eis vñe pñ demōstrari ab ipsis. Addit aut̄ Arist. hāc dictionē pñmūz/ per appōnē huic dictioni/ vñe: vt sic inuat hūc erroꝝe accidere ppter defectū hui⁹ cōditionis qd̄ est dīci de pmo: & nō ppter defectū alioꝝ cōditionū. s. dīci de omni & per se. Erramus ppter hāc deceptionē cuz aut nihil est accipe a supiori ex̄ singulare q̄ singularia. Ad hūc vbi itelligētā. Nō q̄ a gñie dī accipi spēs & dñā diuisiua: qz spēs & dñā sunt in gñie pñtate: & egrediuntur ab eo in actū sicut rami a radice. Lū igit̄ genus actualr̄ habet vñā solā spēm: tunc nō est actu accipe a gñie supiori ex̄ illā spēm singulr̄ aliqd̄ q̄ illā spēm singularē. Silr̄ itelligēdū de specie ⁊ indiuiduis eius: sic ab hoc vñi supiori qd̄ est sol nō est accipe actu ex̄ hūc singularē solez aliud ab h̄ singulari sole. si aut̄ eēt plures soles: tūc ab h̄ supiori qd̄ est sol esset accipe pter hūc singularē solem. Aut si [resume] est qdez accipe a supiori ex̄ singulare q̄ singularia. Sz̄ illud supius sit indeniātū in rebus differētib⁹ specie [v]tpote intētio vna ambigua in rebus differētib⁹ specie est aliq̄ modo diuisificata: & nō pōt hñe nomē vñius intētionis penit⁹ de differētib⁹ specie dictū. Aut ptingat eē illud in quo mōstrat̄ [id est] illud de quo ppe debet fieri demōstratio [sic totū in pte] id est sic genus indistinctū & nō diuisificatū apud itellectuz a sua specie ppter occultationē dñie qua abūdat spēs [eis aut̄ que sunt in pte: inest qdē demōstratio. id est pñtis que sunt sub subtris pñtis: inest qdez demōstratio. Sz̄ est alicui⁹ talis demōstratio sic pñi. Dico aut̄ de demōstratio huius pñtis: cuz sit pñi fm̄ q̄ ipm est. Si igit̄ aliquis demōstrabit q̄ linee recte nō cōcurrūt: videbit̄ vñq; hūc esse pñtētū demōstratio ppter h̄ subm: & sup̄ istud subm pñ. s. due linee recte qbus supueniēs 3° linea facit duos angulos intrinsecos rectos. Et h̄ totū subiectū inuit Arist. per hāc sram̄. [Id qd̄ inest rectis.] nō tangit Ari. sic mediū pñtulare: sz̄ addat hāc cām pñtione ppter. Nō. n. mediū solū est cā per se accētis: sz̄ etiā ipm subm de quo demōstrat̄ per se accētis cā est ipius accētis. Nō est aut̄. [Resume hui⁹ pñtētē demōstratio passionis: nisi hoc fiat qm̄ anguli extrinseci ex vna pte sunt eqles: sic. i. duobus rectis: & qm̄ forte illud adhuc nō est subm pñ huius passionis: correctiue subdit. Sz̄ aut̄ qm̄ anguli sunt equales in qlibet. i. qlibet extrinsecus intrinseco sibi opposito. Et istud exēplū pñtētū est de 3° modo erroꝝis. Subiūgit aut̄ pñter exēplūz pñi modi sic: si triāgulus nō eēt aliū q̄ isosceles: videt̄ vñq; esse demōstratio fm̄ q̄ est isosceles. i. de isoscele p. Et aut̄ scōi modi: & pportionale qdē qd̄ cōmutabilr̄ cōmutatū

est quēadmodū demōstrat̄ aliqñ seorsum. & fm̄ q̄ numeri sunt in arithmetica: & fm̄ q̄ linee: & fm̄ q̄ figura in geometria: & fm̄ q̄ tēpora sunt in demōstrone de mēsuris tēporū: sic ptingens est vna demōstratio demōstrari cōmutabiliter pportionalis de oib⁹ bis sumptis in vno vñi ambiguo: sic fit in 5° li^o Euclidis: Sed pp̄ id qd̄ oia hec nō sunt aliqd̄ vñi denoiatiū: vñ ipsa sunt lōgitudines numeri/ tēpora/ figura/ & specie dñā: sz̄ sunt pueniētia in itētionē ambigua diuisificata in illis diuersis: ipsa sunt accepta seorsum abinuicē in spālib⁹ sciētis. Sz̄ tñ in scia vñi mōstrat̄ vñe ad hec oia: sic in 5° Euclidis. Nō eniz fm̄ q̄ linee sunt: aut fm̄ q̄ numeri fit de eis demōstratio in 5° Euclidis. sz̄ fm̄ id qd̄ ponit̄ esse vñe ambiguo: ad hec. Et pp̄ h̄ si aligs demōstrat̄ de vno qz triāgulo/ q̄ habeat tres angulos eqles duobus rectis: ita q̄ demōstrat̄ de vna qz specie seorsum: siue sit illa demōstratio per illd̄ mediū/ siue alio: & alio medio: nōdū cogit̄ simplr̄: sz̄ sopbistico modo oēz triāgulū rē. sz̄ nullus sit triāgulus actu de quo nō pbauerit qm̄ hz̄ tres angulos rē. vt Xbi. g. si nō sit actu nisi isosceles: & scalenō: sz̄ pbauerit de vtroq; ipm hñe tres angulos rē. nōdū cogit̄ vñe de triāgulo fm̄ q̄ triāgulus: neq; cogit̄ oēm triāgulū hñe nisi sumat̄ omne vt nūc & nō simplr̄. Sumptū. n. simplr̄ & distribuit pro vniuitate quā hz̄ terminus sibi adiūct⁹ in possibilitate niāli. Istud aut̄ ex^m nūc dicim⁹ de triāgulo videtur puenire p modo erroꝝis: sz̄ tñ possit pñuari cum lra sibi. prima de exēplo scōi modi: & tūc est sensus q̄ dicat Ari. passio ambigua in cōitate ambiguitatis sue pōt demōstrari de subo ambiguo sibi pportionato: vt de p: & eadē passio appropata pōt demōstrari de specie/ subtri ambiguo: vt de subtris pñtis. Sz̄ passio penit⁹ vniuoqa si demōstrat̄ de aliq̄ subro p non pōt demōstrari & de speciebus illi⁹ subtri: vt de subtris pñtis. Quā igit̄ vñter: & qñ nō vñter nouit. Interrogatio est de modo quo cogñcemus cui pñ inest pñtētū. & subiūgit̄ rñsio hec. Manifestū est q̄ si idē inberat eē triāgulo & isopleuro [sicut est eni⁹ & gladio: supple & vni pueniat aliqua passio p eadē pueniat alteri pmo. Si hō nō idēz est esse isopleuro ⁊ triāgulo: sed alterū supple: & nouerit de isopleuro qm̄ habet tres angulos rē. aut est. s. q̄ non nouit eadē passionez de triāgulo fm̄ q̄ est triāgulus. Urū autem fm̄ q̄ est triāgulus: aut fm̄ q̄ isopleurus sit [qñ diceret. cum nō sit idē esse triāgulo ⁊ isopleuro. & idē pñtētū pueniat vñq;: quo mō dignoscem⁹ cui cōueniat p: & quo mō cogñcemus qñ fm̄ h̄ pñ & vñe puenit illud cui⁹ est demōstratio. Subiūct̄ rñsio. Manifestū est qm̄ pñ inest remoto. [s. sz̄ per remotionē cui inest pñ: illi ei⁹ inest pñ quo p remoto remouēt pñtētū: vt isopleuro eneo triāgulo isunt duo recti: sed eneus esse remoto ⁊ isopleuro: supple. remoto/ resume adhuc isunt duo recti: sed nō figura aut termino: supple remotis isunt duo recti: sed remouēt duo recti: sz̄ nō remotis bis pmo remouēt duo recti. Quis igit̄ pñi [supple est remotio duoz rectoz. Si itaq; triāguli. [supple pñi est remotio duoz rectozum. Et fm̄ hoc. [id est fm̄ triāgulū inest habitus duoz rectoz: & aly⁹: id est isopleuro ⁊ huiusmodi est vñter demōstratio.

Capitulum 6^m

igit̄ demōstratio sciētia: ex pñcipijs est necessarijs. Qd̄ enim quis pñiaz scit id fieri nequit: vt aliter sese habeat. Ea vñ que per se rebus isunt: neq; competit. Nam quedā isunt in eoz: qbus cōpetit rōne: quedā in sua res eas habēt: de qbus dicuntur: quoz

a Tñta pōt eē regula qua cogñci pñ subz pñ. s. in eadē linea descēdēdo ab extrēo superiorit̄ a magnitudine ad hoc indiuidū triāgulus eneus: tñ: illd̄ pñ in descēdēdo ad cui⁹ pñtiones ponit̄ passio/ est pñm̄ subm illi⁹ pñtētis. Sz̄ duobus restat: qā dicit Linco. infra ca. 8°. q̄ hec est vñs: hō est aial: & de pñ tñ ex remotione hōis nō remouēt aial. Solo est. pñtētio vñs seu de pñ est dupl^r. pñmi modi: & scōi modi. hic 2° loq̄ pñe. Sed h̄ 3° loq̄ Linco. ca. 8.

Passio
qua pōt
strari de
ambiguo

quoz altez oppositoz insit necesse est: pz ex talib⁹ qbusda⁹ rōcinationē cōstare. Omne nāqz qd̄ inest: aut hoc pacto aut per accidēs competit: accidētia vō non sunt necessaria.

T.c.30.

Igit̄ demōstratiua sciētia ex necijs principijs. Qd̄. n. scitur nō pōt aliter se h̄re. Que autē per se sunt necessario i sunt rebus. Hec qd̄e sunt in eo qd̄ qd̄ est: qbusda⁹ aut̄ i sunt in eo qd̄ qd̄ est p̄dicatibus de ipsis: quoz altez oppositoz necesse est inē. Manifestum est q̄ ex h̄s quibusda⁹ vtiqz sit demōstratiuus syllogismus. Omne enim aut sic est aut fm̄ accidēs. Accētia autem nō necessaria sunt.

Istud est 4^m cap^m de his que sunt de suba huius sciētie: r demōstrat Ari. in hoc ca. 6^m h̄nez huius sciētie. s. h̄ac. Demōstratio est sylls ex per se inherētib⁹. Et hec conclusio sequit̄ ex 5^a h̄ne huius sciētie ostēsa supra positiū. 4^a h̄ac. s. demōstratio est sylls ex necijs: et ostēdit̄ hec 6^a conclusio h̄ modo. Dis demōstratio est syllogismus ex necijs: oia r sola per se inherētia sunt necessaria. 3^a ois demōstratio est sylls ex per se inherētib⁹. Arist. aut̄ ordinādo h̄uc syllm̄ pbationes maioris r minoris hui⁹ syllm̄ interponit dicēs. [Si igit̄ demōstratiua sciētia est ex principijs necijs] r minoris repetit̄ mediū sup̄apostitū. [Qd̄ enim scit̄ qz nō pōt aliter se h̄re.] Deinde subiūgit̄ partē maioris: h̄ac. s. [Que aut̄ sunt per se necio i sunt rebus.] Deinde huius pbationez ponit h̄ac. [Hec qd̄ez] per se dicta] sunt in eo qd̄ qd̄ est] que. s. dicit̄ tur per se fm̄ p^m moduz. [Quibusda⁹ aut̄ p̄dicatibus de ipsis] id est qbusda⁹ aut̄ p̄dicatis de subtis. [Insunt talia] id est subra in eo qd̄ qd̄ est] quoz] p̄dicatoz] necesse est altez oppositoz inesse. [Si in quā ita est] manifestū est. [hoc scilz] q̄ demōstratiuus syllus sit ex his qbusda⁹ id est ex qbusda⁹ per se inherētib⁹. Et qz in l̄ra Arist. nōduz factus est sylls: nisi ex affirmatiuis in 2^a figura: vt p̄ficiat necessitatez illius syllm̄, addit̄ minorz ppōni bic. s. q̄ sola ea que per se sunt: sunt necia dicēs. Omne igit̄ aut sic est. i. aut p̄ se est aut fm̄ accidēs] et accētia nō necessaria sunt. [ybi cūqz enim est necia: r nō accitālis] cōbēritia p̄dicati cum subto: necesse est vt altez sit egrediēs a suba alterius. Aliter enim destructo altero nihil p̄hibet manere reliquū. Quapropter manifestū est q̄ soluz ea que per se sunt: sunt necia. hec p̄positio demōstratio est syllus ex necijs: supra est ostēsa per diffōnē eius qd̄ est scire: qz qd̄ scitur ipossibile est aliter se h̄re. ex hoc tñ nō plene sequit̄ p̄missa in syllco demōstratiuo eē necessaria: qz p̄missa nō semp sunt scita fm̄ p̄missam diffōnē eius qd̄ est scire: r possibile est neciuz leg ex p̄tingētib⁹ syllogistice: ideo nō est cōpleta demōstratio hui⁹ q̄ demōstratio est sylls ex necijs: nisi postqz ostēsum fuerit] q̄ neciuz nō sequit̄ demōstratiue nisi ex necijs: ideo Arist. bic repetit̄ sup̄iore h̄nez] q̄ demōstratio sit] sylls ex necijs cum suis pbationib⁹ cōpletis dicēs.

Aut igitur ita dicat: aut hoc principiuz supponat: demōstrationē neciaz esse. Et si demōstratū sit quipiam: fieri non posse: vt illud sese habeat secus. Ex necijs ergo p̄stare demōstratiuā rōcinationē oportet. Eteniz sit vt r demōstrās ratiocinet̄ ex veris: at nō sit vt ex necijs qsqz nisi demōstrās rōcinationē p̄fi

ciat. Id. n. ipm̄ iam demōstrationis pp̄riū est. **A**ut igit̄ sic dicēduz: aut principiiū ponētibus: qd̄ demōstratio necio sit. Et si demōstratū est: aliter se h̄re nō posse. Ex necijs igit̄ opz esse syllm̄: ex veris qdem est r nō demōstratiue syllogizare. ex necijs aut̄ nō est: h̄ aut demōstratiue: h̄ aut̄ pp̄riuz demōstrationis est.

Aut igit̄ sic dicēdu: sicut nūc dictū est] q̄ demōstratio est sylls ex per se inherētib⁹: r in iam dicto] ponēda est sufficiētia: aut repetēduz est q̄ hic ponit̄ pro p̄n^o. s. q̄ demōstratio est necio ex necijs vt p̄fectius p̄bet: r repetit̄ h̄s pbationē sup̄radictā. s. qd̄ demōstratū est: nō potest aliter se h̄re. q̄ oportet demōstrationē esse syllm̄ ex neciariis. Sed ex veris pōt qz syllogizare nō demōstratiue. Ex necijs aut̄ nō p̄tingit̄. Resume nō demōstratiue syllogizare: sed qz h̄ est falsum nisi sumamus demōstrationē cōiter: r nō p̄p̄e dictā: vt. s. dicit̄ demōstratio est sylls ex per se inherētib⁹: s̄ sit nō de p̄mo. Ideo cor̄rigit̄ suū sermonē dicēs. [S̄ aut̄ demōstratiue] supple semp̄ est syllogizare ex necijs: qz h̄ cōuenit demōstrationi omni eē ex necijs: r nulli alie sp̄ei sylloz.

T.c.31. Dubitatur: qz rō hec vt petē, sylls demōstratiuus concludit̄ neciū ex necessariis. ergo sylls demōstratiuus est ex necessariis. Solutio. Rō hec nō est rō p̄ri. Et q̄ sic putat̄ dicit̄ p̄nt. S̄ hec demōstratio concludit̄ neciū, ergo ip̄a est ex necijs. r p̄nta p̄bat: vt dicit̄ Linē. sup̄ ca. 4. cō. 18. qz nō seq̄ neciū: nisi ex necijs h̄ p̄rioz.

d̄ Et h̄ seq̄ tur q̄ cur de demōstratio qz: sit ex necijs: q̄ demōstratio qz: est demōstratio, r sic hec est ab solute vera de demōstratio qz est demōstratio.

Signo etiā illo patet demōstrationē e necijs eē: naz inficiationes aduersus eos qui demōstrare putāt: negatione necessitatis inferre nos p̄sueuimus: aut putantes oino fieri posse quo res aliter sese habeat: aut disputationis cā p̄tēdentes. Ex qbus etiā patet stultos eos esse p̄fecto: qui p̄ncipia bene sumere putāt: si p̄positio pbabilis sit atqz vera vti so pbiste: scire esse dicētes sciam h̄re. Ad̄ enim ideo p̄positio principii est: qz pbabilis: aut nō pbabilis est: s̄ qz primū est ipsius generis: circa qd̄ sit demōstratio: r verum: nō omne pp̄riū est.

Signuz aut̄ est q̄ demōstratio ex necijs sit: qm̄ r istātiās ita ferimus ad opinātes demōstrare: qm̄ nō sit necesse si opinamur: aut oino p̄tingere aliter: aut rōnis cā. Manifestū est aut̄ ex his: qm̄ stulti bene opinati sunt accipe p̄ncipia si pbabilis sit p̄positio r vera vt so pbiste: qm̄ scire sciam est h̄re. Ad̄. n. qd̄ pbabile est veruz principii est: sed primū in ḡne: circa qd̄ demōstrat̄: r verū nō omne] h̄ pp̄riuz.

T.c.32. qm̄ r istātiās ita ferimus ad opinātes demōstrare: qm̄ nō sit necesse si opinamur: aut oino p̄tingere aliter: aut rōnis cā. Manifestū est aut̄ ex his: qm̄ stulti bene opinati sunt accipe p̄ncipia si pbabilis sit p̄positio r vera vt so pbiste: qm̄ scire sciam est h̄re. Ad̄. n. qd̄ pbabile est veruz principii est: sed primū in ḡne: circa qd̄ demōstrat̄: r verū nō omne] h̄ pp̄riuz.

Et huius supponit̄ 2^a pbatio per signū: qz volētes instare aut vere aut disputationis cā p̄tra demōstrātes instant: per h̄ q̄ dicit̄ ppōnez nō esse neciaz. Et h̄ manifestuz est q̄ nō sufficit p̄n^o demōstrationis q̄ sit verū solum vel pbabile sicut stulti putāt: vt vbi. g. sopbiste credūt se demōstrare h̄ac h̄nem. Sciēs nouit̄ qd̄ est sciētia: h̄ modo scire est sciam h̄re: sed h̄ns aligd̄ nouit̄ id qd̄ habet. sciēs igit̄ nouit̄ qd̄ est sciētia. Et hec est argumētatio cōtexta ex vna vera ppōne r pbabili alia. verā aut̄ ponit̄ Arist. in textu. pbabile aut̄ r h̄nem subticet: qz tota hec argumētatio erat v̄sitata: r alibi scripta. Opz aut̄ illud supra qd̄ erigit̄ demōstratio esse h̄m̄ s̄bm̄ p̄dicati: r esse verū: r ideo dicit̄ p̄m̄ r pp̄riū subm̄ p̄dicati.

Atqz demōstratiuā ratiocinationē ex necijs esse oportere: ex hisce pz. Nā si nō est iste sciens: qui nō habet eius rōnez p̄pter qd̄ est: cuius est demōstratio: atqz fieri potest vt. a. qd̄ez ipsi. c. necio cōpetat. Postē. Linē. b z

Si quar... no modus i... marci demofa... non dicit... aliqui: nō in... hōs duos cō... naret p̄bs.
Rō est in... h̄g. r pp̄o... p̄ in ordine... moz. Et alig... laudat̄ h̄c o... d̄ne p̄m̄iāz: q̄ p̄bat p̄a... h̄o de subto... b̄ntiōez sub... uct: qz p̄ma... p̄p̄oic̄ sit p̄r... mi modū ē na... rātr ppōne... secūdi modū... p̄. r sic cadit̄... cogitatio per... nāz super illo... mō argūēdi.
Demōstratio... sit ex necia... rōis oñm̄ est... sup̄ in demō... stratione scire.
Contra... Ex puris affir... matiuis in 2^a... h̄g. n̄bil seq̄... dicit̄ demōstr... at̄ est in ter... minis p̄m̄iāz... h̄o. r sic valet... de mā. An̄ qm̄... n̄g in terminis... p̄uerit̄ bilibus... argūē in virtute... p̄ h̄g. pz con... uerendo ma... iores. Et dicit̄... h̄ac. 4^a p̄p̄... cōm̄. 33. q̄ qm̄... imini sūt p̄r... n̄biles: p̄uer... nō est manife... sta per scilicet... argūē ex am... bab⁹ affirmati... uis in 2^a h̄g.

Medium autē b. per qđ illud est demonstratuz nō sit
neēio: his plane qui talē ratiocinationē extruit: nō
scit ppter qđ est: quippe cum nō sit illud ob ipsum
medium. Nam ipsum quidē fieri potest vt non sit:
cōclusio autem est necessaria.

T. c. 33. **Q**uod autē ex necessarijs opz esse syllogismū mani-
festum ex his est. Si enim nō est hñs rōnem
ppter qđ exñte demonstratiōe: nō est sciens.
Sic autē vtiqz z qđ. a. de. c. ex necessitate: b.
autē mediū per qđ demonstratū est: nō ex ne-
cessitate: nō sciunt ppter qđ. Nō enim est hoc
ppter mediū: hoc enim qđem ptingit non
esse: cōclusio autem necessaria.

Tertia argumētatio ad hoc qđ demonstratio sit syllogis-
mus ex neēys est ista. Si nō est qđ habēs rōnez ppter quid
eius cui est demonstratio: nō est sciēs illud. pncipia autē
quoz nō est demonstratio sciuntur absqz rōne dicētes p-
pter qđ: sed illud cui est demonstratio nō scitur nisi cog-
nito ppter quid. Sed si mediū sit ptingēs: z cōclusio sit
neēia: cognoscēs per tale mediū nō scit ppter qđ: qđ ne-
cessarium nō est ppter contingēs: quia ptingenti corru-
pto adhuc manebit cōclusio necessaria.

Proterea si quis nūc nescit: rōnez hñs: z saluus est:
re salua neqz oblitus his: neqz prius sciebat. Quod si
mediū nō est corruptū: fieri vō pōt vt corrupat: id
quod accidit erit possibile atqz cōtingēs: sed vt his
sciat qui sic se habet: fieri minime pōt. Cum igit cō-
clusio neēia est: nihil phibet mediū nō neēium esse:
per qđ fuit pbata. Fieri nāqz pōt vt neēium ex nō
neēys etiā cōcludatur. Et pinde atqz fit vt verū cō-
cludat ex falsis. At cum mediū est neēium cōclusio
quoz neēia est: quēadmodū z ex veris inferit semp
cōclusio vera. Nam tam. a. ipsi. b. qđ. b. ipsi. c. neēio cō-
petat. Igit z. a. necesse est ipsi cōpetere. c. Verū fie-
ri neqz vt cum cōclusio nō est neēia: mediū necessa-
riū subeat rationez. Insit enim. a. nō neēio ipsi. c. Si
igit. a. ipsi. b. b. ipsi. c. cōpetere neēio dixeris: z. a. p-
fecto ipsi. c. cōpetere neēio pcedas oportet. At ipsi
cōpetere nō eo pacto supponebatur.

T. c. 34. **A**mplius si aliqđ nescit rem: nūc habēs ra-
tionē: z saluatus est saluare: nec est oblitus:
nec prius sciuit: corrupet autē vtiqz medius
nisi sit neēium: quare habebit qđez rōnem re
salua: nescit autē: neqz ergo prius sciuit. Si
nō nō corruptuz est: ptingit autē corrupti: qđ
accidit: vtiqz erit z possibile: sed est impossi-
bile sic se habētes scire. Cum igit cōclusio ex
necessitate qđem est: nihil phibet mediū nō
neēium esse per qđ mōstratuz est. Est enim
ex nō necessarijs neēium syllogizare: sicut z
veruz ex nō veris. Cum autē mediū ex necessi-
tate est: z cōclusio ex necessitate: sicut ex veris
verum semp. Sic enim. a. de. b. ex necessita-
te: z b. de. c. necesse est ergo: z. a. c. inesse: sed
cum nō neēia est cōclusio neqz mediū esse ne-

cessarius possibile est. Sic enim. a. in. c. nō ex
necessitate: in. b. aut z b. in. c. ex necessitate. a.
z in. c. ex necessitate erit: hñ nō suppositū est.

Quarta argumētatio ad idem. tria sunt cognoscēs. s. z
cognitio: z cognitio: quoz nō corrupto nō scitur pns sci-
tum. z istis tribus saluatis: sic nō scitur ppter qđ: nec
prius fuit scitū: sed medio psonis neēie exñte ptingēte
accidit illa tria saluari: z tñ nō sciri prius scitū: cum me-
diū ptingēs possit corruipi z cognoscēs possit manere z
res psonis cum sit neēia z illius cognitio: necesse est tñ
medio corrupto nō scire psonē: qđ scire est noscere cau-
sam ppter quā res est: sed corrupto medio nō scitur cā:
qđ res est. Et qđ forte crederet aliqđ neēius sciri ex cō-
tingētibus. si ponatur ptingēs adhuc saluari. Ideo dicit
Arist. Si nō corruptū est mediū ptingit aut corruipi: im-
cōueniēs qđ accidit medio corrupto sequit medio exi-
stēte possibili corruipi. Ostēso qđ demfatio nō cōcludit
neēium nisi ex neēys: ne hoc videat superflue ostēdisse
ostēdit quo modo syllogismū multoties cōcludit neēius ex nō
neēys: sicut verū ex nō veris. Ex neēys tamē semp seg-
tur neēium: z ex veris verum.

Cum igit id qđ demfatiue qđpiam scit: necessarium
oporteat esse: pstat per mediū quoz neēius demō-
strationē eius illū hñe oportere: vel nescit illud pfe-
cto: aut ppter qđ est neēio: aut esse: sed aut arbitra-
bilē se scire nesciens: si putauerit vt necessarium: id qđ
nō est necessarium: aut nec arbitrabilē equo discrimi-
ne sane: siue esse per media: siue ppter qđ est: z per
mediū vacatū sciuerit. Accēitium autē nō per se eo
modo quo determinata sunt ea que per se cōpetūt:
nō est demfatiua sciētia. Nō enim fit vt neēio cō-
clusio demōstret. Fit enim vt accidēs ipm nō insit: de
tali nāqz accēite loquor. Quāqz fortasse quispiam
dubitabit cuius nā grā de his hec iterrogare opor-
tet: si nō necesse est cōclusionē esse. Nihil enim refert
si qđpiam queuis iterrogas: dicat deinde psonē.
At enim iterrogare oportet: nō vt per iterrogata
neēium qđqz sequat: sed qđ dicere necesse est ei qui
illa dicit: z vere dicere si cōpetat vere.

Quā igitur si scit demōstratiue: opz demō-
strationē hñe: aut non sciet: neqz ppter quid:
neqz qz necesse est illud esse: sed aut opinatur
nesciēs: si accipiat tanqđ necessarium nō neces-
sarius: aut neqz opinabit: si liter siue sciat: qz
per meditata: siue ppter qđ. z per imediata.
Accēitium autē nō per se quō determinatū est
per se esse nō est scientia demōstratiua. Non
enim ex necessitate demōstrare est psonem.
Accidēs enim cōtingit nō inesse: de tali dico
accēite. Et tñ dubitaret fortassis aliqđ: cuius
cā oportet iterrogare de his: si nō necesse est
cōclusionē esse. Nihil enim differt si aliqđ in-
terrogatus ptingētia postea dicat cōclusionē.
Oportet autē iterrogare nō tanqđ neēius esse
ppter iterrogata: sed qđ dicere necesse est il-
la dicēti z vera dicere si vera sunt.

His ostēsis breuiter recapitulat ea que demonstrantur
dicēs.

Contra qđ scit ipse
bile ē aliter se
hic qđ qđ scit
non corruipi
Solo. b. ē ser-
mo de scitū
cōiter. z istis
dicit z incō-
tria sunt. si co-
gnoscēs cog-
nitū nō dicit
scitēs z scitēs
Et tres can-
corruptione
scitē solum p-
scitēs: qđ dicit
inciditū
mē corru-
z scia pclu-
nis: qđ pōt
z ablata cā-
nit z autē
effect. Et
oblitū in-
scitēs: qđ dicit
cō. 4. cō-
spicit pclu-
z alia. s. p-
spicit pclu-
sas: z nec
differūt.

dicens. Quis igit si scit aliqs demofatione: manifestus est: qm opz nuz hie demofatione. s. syllm ex neçys. Ponit h loco h nome demofatione ex intellectu diffionis sue pxi mo de ipsa cluluse. **C** Dicit itaqz q opz demofare sciẽtes hie syllm ex neçys: aut nō sciet ppter qd clulio est neçessaria: neqz qz est neçia: sed aut opinabit se scire cum nescit: vt si accipiat mediũ ptingẽs tanqz neçiu: aut for te nec opinabit se scire: vt si nouerit mediũ ptingẽs eẽ: z fm hãc similitudinẽ currit res in h q oportet sciẽtẽ hie syllm ex neçys: siue sciat ipẽ: qz per mediata vel p imediata: siue sciat ppter qd per mediata vel per imediata: vterqz. n. sylls est tam mediã qz imediã: lz ppe dicat sylls ppter qd qui demoftrat per cãm imediã: z dicat cõiter sylls qd nō qui ostẽdit per effectũ: sed qui ostẽdit per cãm mediã. Sed si dicat sylls qd ois qui ostẽdit per effectũ: z sylls pp qd ois qui ostẽdit per cãm erit vterqz tã ostẽdẽs p mediã qz imediã. Sylls qz mediã est iste. Luna vmbra nō facit: planeta vmbra nō facies deficit. g luna deficit. Sylls qd imediã est iste. Plena luna cuz sit vmbra nō facit. Nō facies vmbra in plenilunio deficit. luna igit deficit. Sylls aut ppter qd mediã est: luna cũ sit fm diametrũ a sole obyctũ ei terra: ex obto aut luna deficit: g luna deficit. Syll logismus aut pp qd imediã. Luna cum sit fm diametrũ a sole in capite vel cauda draconis obyctũ ei terra: ex obyctu aut deficit: g luna deficit. Segt de recapitulatiõne supioz. Accitũ nō per se nō est scia demoftratiua. Iqa sola ea que per se sunt neçia sunt. Sz cuz h sit, dubitabit aliqs qua de cã opz querere z sylogizare ea que per se nō sunt: cuz nō sunt neçia: sed ptingẽtia. pnez aut syllĩ neçesse est accidẽ ex pmissis. Sz qui sic dubitat z opponit nõdum videt: qm aliud est aliqd eẽ in se ipso neçium: z aliud est aliqd de neçessitate esse. si aliud est: ptingẽs aut qd sequit sylogistice ex alijs ptingẽtibz nō est simpliciter neçium: sed est neçium esse si illa sunt ex qbus ipm neçessario sequitur. b

Capitulum 7m

Sim igit ea que per se isunt neçio circa vnũqzqz competãt genus: z vt tale est qd qz patet demoftratiões ipsas sciaz essectrices: de his esse que per se cõpetũt: z ex talibz extrui atqz p̄stare. Accidẽtia nãqz nō sunt neçia. Quare nō fit vt neçio sciat conclusio ppter qd est: neqz si sit semp: non aut sit per se. Qd ita eẽ declarãt he rõcinatiõnum que per signa p̄ficiunt. Id enim qd est per se: non per se qsqz sciet: neqz ppter qd est. Scire aut ppter qd est: nihil aliud est qz per causã scire. Per se ergo tertio mediũ: z medio primũ inesse oportet.

Sontam autem ex neçessitate sunt circa vnũqzqz genus quecũqz per se sunt: z fm q vnũqzqz est: manifestus est quoniã de his que per se sunt: demoftratiue sciẽtie z ex talibz sunt: accitã enim nō neçia sunt: quare nō neçiuus est cõclusiõne scire ppter qd sit. Itaqz si semp sit: nō per se aut: vt sunt per signa sylli. Hoc eniz per se nō per se sciet: neqz ppter qd: ppter qd autẽz scire est per cãm scire: ppter ipm g opz z mediũ tertio z primũ medio inesse. d

C In p̄n̄ b̄uius capli recapitulat eadem que recaplaui in fine p̄cedent̄ capli: sz in p̄cedenti recaplaui ea epilogando vt reduceret ea ad memoriã. bec aut recapitulat ea vt cludat ex 6o p̄ne b̄ui? scie ostensa in p̄cedenti cap 7m b̄uius scie que p̄ ostẽdit in isto cap. z est 7a p̄clo talis. Primũ inest mediõ: z mediũ inest 3o ppter ipm. z seqt imediate ex ista p̄ne. s. demofatio est sylls ex per se inberẽtibz. Intells aut b̄uius 7o p̄nis est talis. Maior extremitas sylli demoftratiui inest medio termino: z mediõ minori extremitati: ita q in vtraqz ppõne est subm p̄cisa cã p̄dicati vel econuerfo: z intelligo per cãm p̄cisa cãm que nō est diminuta: sicut figura est diminuta cã habitõ triũ anguloz equaliũ duobz rectis: nec est h̄is in se p̄ditione que sit nō cã: sic isochelẽs h̄is in se p̄ditione que nō est cã re b̄ habitõ triũ anguloz. z hãc p̄cisiõne cause notat h̄ p̄nomen ipm. Et cuz d̄z p̄ inest medio pp ipm: h̄ p̄nomen ipm referẽt ad hãc dictionez p̄m: cum p̄m est cã medy: z ad hãc dictionez mediũ cum est cã p̄mi. Et silr cum d̄z mediũ inest 3o pp ipm. S cõm hãc expõne d̄z in hoc smone q p̄m inest medio p̄: z mediũ inest tertio p̄: z sic p̄fecte collr q demofatio est sylls ex neçys cuz sit ex p se inberẽtibz: z de p̄. Ari. aut nō explanat qualr bec 7a p̄clo seqt ex 6o: sed huius explanatio sic erit manifesta. **C** Quecũqz p se sunt altez de altero altez recipit reliquuz in sui diffõne. qd aut recipit in diffõne alterius cã est eius in cui? diffõne recipit. g cuz demofatio sit ex his que p se sunt altez de altero: manifestũ est q in vtraqz ppõne sylli demoftratiui est subm cã p̄dicati vel econuerfo: z cum h̄ ipm per se dicat tã cõiter qz ppe: manifestũ est q maxime z ppe erit demoftratio. vbi cadit per se ppe dictũ. Per se aut p̄prie dictum: z fm q ipm est: per de p̄mo idẽz sunt: igit in omni demoftratiõne ppe z maxime dicta inest p̄m medio. z mediũ 3o pp ipm.

7o p̄clo.

C Exponit Luceñ. tam demofare qaz qz pp quid: vt p̄z. Et sic non p̄t negari qm bec sit vera ab solute: demoftratio qz: est demoftratio cum opp̄m mul ti dicãt

C Ad igit fieri p̄t vt ex alio genere quisqz in aliud trãsiens qe qz demoftrẽt: veluti p̄clusiõne geometrica: arithmetica demoftratiõne. Tria nãqz sunt que in demoftratiõibz isunt. Anũ id qd demoftrat in eẽ. Hoc aut est id qd alicui per se generi cõpetit. Aliõ dignitates. Dignitates autẽ ea sunt: ex qbus fit demoftratio. Tertiu est genus ipm subm: cuius affectus accitãqz per se demoftratio patefacit. Fieri igit p̄t vt ea qdez sint eadẽ e qbus fit demoftratio. At quarũ genus diuersum est: vt arithmetice geometrieqz: in hisce fieri neqz vt ad ea que magnitudinibus accidũt accõmodet arithmetica demoftratio: nisi sint ipse magnitudines numeri. Hoc autẽ vt in qbus dã fieri p̄t: posterius explicabit. Arithmetica v̄o demoftratio: semper in se genus id habet: circa qd ipa vsat: cetereqz silr. Quare si transire migrareqz debeat demoftratio: aut idẽ genus simplr: aut aliqua ex pte: neçesse est eẽ. Aliter v̄o p̄z fieri nō posse. Ex eodẽ enim gñe: ipsa extrema z media neçesse est eẽ. Itãz si nō sint per se: accitã erũt p̄fecto. Quocirca fieri non p̄t: quo geometria p̄ioz vnã sciam esse: vel duos cubos cubuz eẽ demoftrẽt: aut alia que uis sciẽtia: id qd ad alia p̄tinet: nisi in hisce que sic inter sese h̄nt vt altera sub altera colloceat: quo pacto ad arithmetica musica: ad geometria p̄pectiua se habet. Itaqz si qd lineis inest: nō vt linee sunt p̄p̄iozũqz rõne p̄ncipioz geometria demoftrat. Veluti si pulcherrima linearũ sit linea recta: aut si

Postẽr. Linẽ. b 3

C Dubitatio est qd de accidẽtẽ nō p se nō est demoftratiõ. et qd frustra qre ref. Atum ex gñis sit alb? qz qd qrit sylogizare: z qd sylogizare est neçium: cõtin gẽs nō est neçessariũ. g. **C** Lex ille sit introducit ab Auert. Et h nō q ex lra Auert. elicitur capite actõne nō esse partes syllĩ: qz eniz dõn est in diffõne sylli q est oio: ex qua sequit p̄clusiõ neçio. Et sic sylls p se ipm est actõnis illatiuus z non per partẽ. **L. c. 36.** **C** Si me inest 3o ppter ipm: nō tñ p̄ctio erit vles vt voluit aliq. **C** In h̄o textũ fmõ p̄bi eẽ in demofone p̄ctiõna in q maior extrẽtas test mediõ fm ipm me: qz me est cã maior.

se habet ad circūferētiā p̄trario modo. Nō enim hec ratione propꝛij generis ipsarum: sed cuiusdam cōmunis competunt.

L.c.37. **C** Nō ē est ex alio gñe descēdētem demōstrare: vt geometriā in arithmetica. Tria eiz sunt in demōstrationib⁹: vnus qdē qd demōstrat cōclusio. Hoc autē est qd alicui generi est p se. vnus autē dignitates. Dignitates autē sunt ex qbus est demōstratio. Tertiū autē genus subiectus passionis: et per se accētia oñdit demōstratio. Ex qbus igit demōstratio fit ptingit eadez esse. Quoz autē genus alterz est: sic arithmetice et geometrie: nō est enim arithmetica demōstrationez accōmodare in magnitudinib⁹ accētia: nisi magnitudines nūi sint. Hoc autē quēadmodū ptingit in qbusdā posterius dicet: s; arithmetica demōstratio semp hz genus circa qd fit demōstratio: et alie filr. Quare aut simplr necesse est eē idēz genus/aut sic. si demōstratio debeat descēdē: aliter aut ipossibile esse manifestuz est. Ex eodē. n. gñe necesse est vltima et media esse: si nāq; nō sunt per se: accētia erūt. ppter hoc g geometrie nō monstrare: q; h̄ioꝝ eadez sit disciplina: s; neq; q; duo cubi sunt vnus cubus: neq; alterius scie qd alterius est: s; aut quecūq; sic se h̄nt inuicem vt sit alteruz sub altero: vt p̄spectiua ad geometriā: et p̄sonātia ad arithmeticā. Neq; si aliqd inest lineis: nō fm q; linee sunt: et in quātū ex p̄ncipijs p̄p̄ijs sunt: vt si pulcherrima lineaz recta est: aut si cōtrario se habeat circulari. Nō enim fm q; p̄p̄iuz genus ipoz est: sed in quātum cōe quiddam est.

Scias vt dicit Egidius: q; sub dignitatib⁹ cōprehēditur me: et p̄misse tanq; cōe par ticulares sub cauis vlib⁹.

Scias etiaz q; idē subm mā: liter p̄nt diuer se scie p̄sidera re. S; foiaz non: q; penes obia formalr sumpta sciētie distinguunt.

8° p̄clo.

C Ex septima p̄clusionione nūc ostēsa sequit̄ hec octaua cōclusio. videlz. Non cōtingit demōstrare descēdendo ex vno genere in aliud genus. Ut autē p̄bationē huius explanet Arist. panlo altius ordit̄ a diuersione eoz. s. que veniūt in demōstrationib⁹: vicēs q; in demōstrationibus sunt tria: vnū. s. p̄dicatuz qd demōstrat in p̄clusionione de subto cui inest per se. 2° dignitates: ex qbus demōstrat p̄dicatuz de subiecto. 3° nā subiecta cuius per se inherētia demōstrant. Qu autē opz questū et s̄m: et ea per que p̄bat questū de subo esse in omni demōstratiōe: manifestū est ex li^o p̄ioꝝ: q; in omni syllo faciēte fidē alicui^o dubitati sunt hec tria: s; q; ipsa p̄bātia sint dignitates manifestū est ex B li^o: q; demōstratio est ex immediatis: et maxime notis: vel scitis. **C** S̄m q; questū per se inest subto manifestū est ex 6° h̄ne huius libri. Dignitates autē in sua cōitate acceptas puenit eadez eē in plurib⁹ sciētijs: sic h̄c dignitates: que vni et eidē sunt eqlia sibi inuicem sunt eqlia: recipit tā geometricus q; arithmeti^o: vterq; tñ cōitatez hui⁹ dignitatis coartat ad p̄p̄iā māam cū ex illa syllogizat. S; sciētie quaz diuerfa sunt subiecta: nō p̄nt cōicare in demōstratiōe vna vt altera descēdat in reliquā: et demōstret eius per se accētia: q; cum opz p̄ in esse medio: et mediuz inesse 3° p̄ ipm: necesse est vt p̄ et mediū et 3° sint de eodē gñe et ex eadez radice p̄grediē-

tia: et per se de se inuicē dicta et nō per accēs: et ita nō est demōstrare descēdētes ex vno gñe in genus aliud. Accidit tñ qñq; q; due nāe que sunt sic spēs opposita altera fiat in nā alteri^o: sic magnitudo euz sit spēs opposita numeri sit in nā numeri et fit qdāmodo nūi: cum fit magnitudo rōnalis et nūiata: et tūc scia de numero descēdit in sciam de magnitudine: sic accidit in 10° li^o Euclidis. et B inuit Arist. per h̄c exceptiōez. **C** Nisi magnitudines numeri sint. **C** In 10° enim Euclidis fiūt magnitudines rōnales et qdāmodo numeri: pp B. Si descēdit demōstratio aut simplr est idē gen^o s̄m in subalternāte et s̄balternata: aut est idem qdāmodo: vt qñ spēs opposita sit in nā spēs opposita: sic est de magni^o q; ipsa sit in nā nūi cum ipsa sit magnitudo rōnalis: aut genus s̄m in subalternata est idē euz gñe subto in subalternāte: sic inferius est idē cum supiori: velut accidit in p̄spectiua et geometria: p̄spectiua. n. subycit lineaz radiofam: que est qdāmodo idē euz linea simplr. Et musica subycit nūm relatiū qui est sub nūo simplr quez subycit arithmetica: qre explanatū est iam sufficiēter: q; nō est demōstrare descēdēte ex gñe vno in genus aliud: nisi cū genus s̄balternātis et genus subalternati sint simplr idem: vel qdāmodo idēz. **C** Incidētia autē sunt in B caplo: que dicit Ari. s. q; geometrie nō est mōstrare: q; h̄ioꝝ eadem sit disciplina. et q; geometrie non est mōstrare q; ex ductu nūi cubiti in numerz cubitū sit numerus cubit^o: nec q; linea recta est pulcherrima lineaz/aut h̄ia circulari.

C Patet autē si p̄pōnes sint vles ex qbus fit ratiocinatio: necio p̄clōnez quoz p̄petuam esse demōstrationis talis: et demōstrationis oino.

C Manifestuz est autē et si sint p̄pōnes vles ex qbus est syllogizatio: q; necesse est et p̄clusionōne esse p̄petuā huiusmodi demōstrationis: et simpliciter vt est dicere demōstrationis. **L.c.38.**

C Cōclusio 9^a est ista. Necesse est p̄clusiononez demōstrationis simplr esse p̄petuaz: hec aut sequit̄ ex septima huius: vt enim explanatuz est supius in septima huius. Cōplez p̄batio huius q; demōstratio est syllogizatio ex vniuersalib⁹: s; omne vle est p̄petuū: necesse est igit demōstrationem esse syllogizatio ex p̄petuis. **9^a p̄clo**

C Nō est igitur eoz que intēcūt demōstratio: neq; sciētia simplr: sed tanq; per accidēs. Quia non est ipsius vliter: sed aliquo in tpe: et quodā etiā modo: atq; cum est: necesse est alteram p̄pōnem nō vlem esse: atq; caducā. caducam: qm et ipsa cōclusio talis cum illa est. Nō vlem: qm quoddā nō erit eoz: que subiecti subeunt rōnem. Quare fieri neq; vliter ratiocinatio: sed hoc in tēpore tñ.

C Nō est igit demōstratio corruptibilium: neq; sciētia simplr: s; sic est sicut fm accēs: q; vli ipsius nō est: sed aliqñ et sic. Cum aut sit: necesse est alterā nō esse vlem p̄pōnez et corruptibile qdē: qm et p̄clusio. Nō autē vle est q; hic qdēz erit: hic aut nō erit ex qbus est/quare nō erit syllogizare vlr: s; qm nūc est. **L.c.39.**

C Decima p̄clo est hec. Dis demōstratio est de incorruptibilib⁹: hec seq̄ immediate ex prima: q; omne p̄petuū est incorrupt^o. **C** Dic aut orit̄ q̄stio. Quō vlia sunt incorruptibilia euz singlia sint corruptibilia: et nō ex vlib⁹ p̄p̄iā ipole est aliqd eoz remanere: et manifestū est q; de vlib⁹ reptis

Sunt rones... pncipia... rones... pncipia... rones... pncipia...

reptis in singulis... Ad B ddm q... rones... pncipia... rones... pncipia...

Similiter se habet... diffone: qm est... Conclut Ari... diffone: qm est... Conclut Ari...

Capitulum 8m... At etia demfationes atqz sciencias...

Drus aut que sepe sunt demoftrationes...

Ex eo q primo est monstratu... emergit dubitatio...

tena in corpore... celestibus... rones... pncipia... rones... pncipia...

eclipsis semp est: sed intēdebat dicere q̄ cōclusio in qua demonstrat̄ eclipsis: est pximo habens veritatem in omni hora: siue eclipsis sit: siue nō sit. vbi gr̄a. Si sit syllogizatiū: quotienscūq; luna cadit in vmbzā terre eclipsat̄: et quotienscūq; luna opponit̄ soli per diametrū habēs minorem latitudinē q̄ sit quātitas duoz semidiametroz lune. s. et vmbze luna cadit in vmbzā terre. ergo quotienscūq; luna opponitur soli per diametrū habens minorem latitudinē q̄ sit quātitas duoz semidiametroz lune. s. et vmbze luna eclipsatur. Quelibz istaz ppositionū vera est in omni hora. et hoc est qd̄ Aristo. intendit dicere: q̄. scia que frequēter fiunt fm̄ q̄ veniunt in demōstrationē veniunt cuz cōditionibz fm̄ quas recipiunt veritatem in omni hora. Et lz supra dixerimus vltia in oi hora esse: aut vniuersitatē rerum quādoq; esse diminitas qd̄ est incōueniens: nō tamē sequitur hoc vniuersale eclipsis in omni hora esse: qz eclipsis non est natura aliqua: sed p̄uatio nature: et eclipsim esse est potius aliquid nō esse q̄ aliquid esse: quia defectum esse est complementum non esse.

Cum aut̄ pateat fieri nō posse vt dem̄f̄ qd̄q; nisi ex cuiusq; p̄ncipijs: si id qd̄ demōstratur rei cōpetit vt est illa: nō sane quippiā scit si ex veris et indēm̄abilibz: mediogz vacantibz ostēdatur. Sit eniz vt quippiā pinde ostēdat atq; Brissō quadrationē ostēdit. Huiuscemodi nāq; rōnes per cōe qd̄daz ostēdunt qd̄ et aliq̄ cōpetet. Quapropter et ad alias res nō p̄pinquas ipse rōnes accomodant̄. Jḡit̄ res nō vt illa est: sed p̄ accēs scit̄. Ad. n. et ad aliud gen⁹ dem̄fatio accomodare. Tunc aut̄ vnūq; nō per accēs scimus: cū per id cognitionē cōsequimur per qd̄ cōpetit ex p̄ncipijs illi⁹ qua rōne est illud: veluti cū duobus rectis eq̄les h̄re: reruz ei scim⁹ cōpetere cui per se cōpetit id ipsuz ex p̄ncipijs hui⁹. Quare si illud cōpetit ei per se: cui cōpetit: mediuz necesse est in eadez esse p̄pinquitate. Quod si nō sit ita: at perinde erit: atq; cū musica per arithmeticas demōstrat̄. Atq; talia demōstrant̄ qd̄ez similit̄: d̄ia tamē est. Nam ipsuz qd̄ez esse: ad aliā sciaz attinet. Subiectum enim genus diuersum est. Ipsum autem propter quid: superioris nimiruz est: cuius per se sunt ipsi affectus.

T. cō. 47.

Quā aut̄ manifestuz est q̄ vnūq; demōstrare nō est: lz aut ex vnoquoq; p̄ncipioz: si id qd̄ demōstrat̄ sit p̄ q̄ est illud: nō est scire hoc qd̄ si ex veris et indēm̄abilibz monstret̄ et imediat̄: est. n. sic mōstrare sicut brisso tetragonismū: fm̄ cōe. n. demōstrant̄ rōnes h̄ fm̄ q̄ et alteri inest: vñ et in alijs pueniūt he rōnes nō primis. Ad itaq; fm̄ q̄ illud est scit̄: lz fm̄ accēs. Ad. n. puenit dem̄fatio et in aliud genus: vnūq; aut̄ scim⁹ nō fm̄ accēs cū p̄ illud cognoscim⁹ fm̄ q̄ est ex p̄ncipijs illi⁹ in quātuz illud est: vt duob⁹ rectis eq̄les h̄re qd̄ inest per se qd̄ dictum est ex p̄ncipijs

hui⁹: quare si per se et illud inest cui inest: necesse est mediuz in eadez p̄mitate esse. Si vō non: lz sicut armonica per arithmetica. b̄mōi aut̄ demōstrant̄ similit̄: lz differunt: ipsuz. n. qz alterius est scie. Subm eniz gen⁹ alterū est: sed pp̄ qd̄ sup̄ioris est cuius per se passiones sunt.

Undecima p̄clusio huius sciētie est ista. Nō omne qd̄ syllogizat̄ ex veris et indēm̄abilibz et imediat̄ scitur aut demōstrat̄. Et rō huius est: q̄ in demōstratione dicit̄ primū de medio: et medium de tertio: fm̄ q̄ ipsuz est. Possibile est aut̄ syllogizari ex veris et indēm̄abilibz et imediat̄: et tamē nō dicit̄ primū de medio et mediū de tertio: fm̄ q̄ ipsum est. Sicut fuit syllogizatiū Brissō: mediū eniz in syllogismo eius cōmune fuit: et non appropriatū cōclusioni sue. vnde et eius demōstratio potuit cōuenire in ḡne ali: quo: et supra ostēdū est q̄ demōstratio nō puenit de ḡne in genus aliud: qz mediuz et extrema necesse est in eadē p̄mitate esse. Syllogizatiū Brissō talis ē: Circulus est maior oi figura rectilinea inscripta circulo: et minor oi figura rectilinea circūscripta circulo: similit̄ quadrat⁹ equalis quadrāgulo rectāgulo: cuius vnuz latus cōtinentiū angulum rectū est eq̄lis semidiametro circuli: et reliquū est equalis circūferentie circuli et minor oi figura rectilinea inscripta circulo illi et maior oi figura rectilinea circūscripta circulo: quēcūq; aut̄ eiusdez sunt maiora et minora sunt sibi inuicē equalia. circulus igit̄ et quadrat⁹ sunt equalia.

Iste igit̄ syllogizatiū lz sit ex veris et indēm̄abilibz et imediat̄: nō tñ est demōstratiū: qz per idēz mediū p̄t̄ p̄bari de multis alyz ipsa esse equalia. D̄b. n. duob⁹ equalibz cōuenit eisdem oibz esse maiora et minora. Sensus aut̄ lre sic ostēdit: qd̄ manifestū est q̄ nō demōstrant̄ oia: sed que demōstrant̄ ex p̄ncipijs monstrent̄: et qz qd̄ demōstrat̄ est per se et p̄ q̄ ipsuz est: qz in quātuz ita est nō scit̄ aliqd̄: lz mōstret̄ ex veris et indēm̄abilibz et imediat̄: qz cōuenit demōstrare ex talibz sicut Brisso dem̄fauit tetragonismū: et tñ nō erit vera dem̄fatio: qz mediū erit cōe q̄ erit et in alyz subis nō primis et primis sicut inest subo p̄posito non pximo et p̄mo. Sed qui nouit per mediū q̄ inest subo nō p̄mo nō scit nisi fm̄ accidēs: qz mediuz per qd̄ vere scit̄ nō puenit in aliud genus dem̄fanduz: fm̄ accēs at̄ scit̄ q̄qd̄ nō scit̄ ex p̄p̄rys p̄ncipijs: sicut habere tres angulos equales duob⁹ rectis cuz inest per se ei de quo p̄bat̄ ostendit̄ ex p̄p̄rys p̄ncipijs: et p̄pter hoc q̄ passio p̄bata semper inest per se et fm̄ ipsuz: necesse est mediū esse in cōsimili p̄mitate ad vtrāq; extremitatē: et p̄mū inest mediū per se et p̄mo: et mediuz tertio per se et p̄mo. Si vō mediū et extrema nō sunt in dicta p̄mitate: tunc mediuz est de sciētia superiori subalternante et extrema sunt de scia subalternata: sicut cuz cōclusio musica p̄bat̄ per mediuz arithmeticiū: verū tñ cum mediū arithmeticiū ponit̄ in syllo demōstratē cōclusionē musicā est in eadez p̄mitate cū extremis. Et hoc dicit̄ Aristo. in hac lra. [D̄mōi et demōstrant̄ similit̄. i. h̄ cōclusiones sciētie subalternante: demōstrant̄ s̄lr. i. per medium approximatum extremis.] Sciēduz eniz q̄ mediū qd̄ est de sup̄iori scia in se p̄sideratū ē in eadē p̄mitate cū extremis sup̄ioris scie: et cuz extrema sup̄ioris scie sint cōiora et sup̄iora

11° 5

Et dicit̄ Brisso q̄ rō hec: nō est sop̄hilis q̄z nō sit in Et eaz Aristo ait sop̄hilis lib⁹ sop̄hilis apparet̄: t̄m̄ teruz q̄ sit d̄m̄tio et nō sit dem̄stratio.

Ex extrema inferioris scie. Medium scie superioris sum-
 ptus tale quale ipm est in ipsa scia superiori nō pot eē in
 dicta p̄mitate ad extrema scie inferioris. s. vt primū
 dicat de ipso r̄ ipz de 3° fm q̄ ipz est r̄ p̄. Verūm sicut
 subm scie subalternate bz i se subz scie subalternatis cū
 p̄ditōe sup̄ adiecta q̄ appropat ipz scie subalternate: sic
 mediū sumptū de scia subalternante cū venit in syllm
 demonstrantē p̄clonē scie subalternate recipit sup̄ se
 cōditōes p̄ quas appropat scie subalternate: r̄ ipz me-
 diū tale q̄le est in syllō dem̄fante p̄clones scie subalter-
 nate est in p̄dcā p̄mitate cū extremis illi^o scie: r̄ d̄ de
 tertio fm q̄ ipz est: r̄ p̄ de ipso medio: s̄lr z^m qd̄ ipz
 est. Tam p̄ enīz q̄ mediū q̄ sunt sumpta a superiori scia
 cū veniūt in sciaz inferiorē appropat subto illius scie
 inferioris. ¶ Et vt sit illud magis euīdēs: pono exēplū
 hui^o. Dem̄fāt in p̄spectiua q̄ oēs duo anguli quoz al-
 terū p̄stituit radi^o incidens cū speculo r̄ reliquū radiū
 reflexus sunt duo anguli radiosī ēgles: r̄ h̄ p̄clo p̄bat
 per ista geometrica. Dūz duoz triāguloz quoz vn^o an-
 gulus vn^o est equalis vni angulo alteri^o: r̄ latera equos
 angulos p̄tinētia sunt p̄portioabilia: reliqui anguli p̄t
 se respiciūt sunt equalēs: r̄ hec p̄batio fm q̄ est simplr
 geometrica abstrahit a triangulis r̄ ab angulis r̄ lateri-
 bus radiosīs r̄ non radiosīs. Sed fm q̄ venit in syllm
 dem̄fante p̄clonē p̄dicatā speculationē appropat ad triā-
 gulos r̄ ad angulos r̄ latera radiosā h̄ mō. Dūz duoz
 triāguloz radiosoz quoz vn^o angulus radiosus vnius
 est equalis vni angulo radiofo alteri^o: r̄ latera radiofa
 equos angulos radiosos p̄tinētia sūt p̄portioabilia re-
 liqui anguli radiosī. p̄t se respiciūt sūt ēgles. Sed oēs
 duo anguli quoz alterū p̄stituit radi^o incidēs cū specu-
 lo r̄ reliquū radi^o reflexus sunt anguli radiosī. sese reci-
 pientes duoz triāguloz radiosoz: quoz vnus angulus
 radiosus vn^o est ēglis vni angulo radiofo alteri^o: r̄ late-
 ra radiofa equos angulo radiosos p̄tinētia sūt p̄portio-
 nabilia. q̄ oēs duo angulis quoz alterū cōstituit radius
 incidēs cū speculo r̄ reliquū radi^o reflex^o sūt duo angu-
 li radiosī ēgles: manifestū est itaqz taz in scia subalter-
 nata q̄ in scia subalternate mediū sumptū tale q̄le est
 in syllō eē app̄ximatū extremis. Differt tñ sylls infe-
 rioris scie a syllō superioris in h̄ q̄ sylls scie inferioris est
 sylls q̄a: s̄ sylls scie superioris ē sylls p̄p̄ qd̄: r̄ qd̄ p̄z in su-
 periori exēplo. Causa nāqz ēglitatis duoz āguloz fa-
 ctoz sup̄ speculo ex radio incidēti r̄ reflexo nō est me-
 diū sumptū ex geometria: sed ei^o cā est nā radiositatis
 sese generātis fm incēdūz rectū: que cū ḡnāt sup̄ obsta-
 culuz h̄ns in se nāz humidū sp̄ualis sit ibi sicut p̄ncipius
 generātis se fm similes vias ei per quā generat. Cū n.
 operatio nāe sit finita r̄ regularis necesse est vt via re-
 generationis sit silis vie sue ḡnātōis: r̄ ita regenerat
 in angulo equali angulo incidenti.

Quare patet ex hisce fieri nō posse: quo demon-
 stref qd̄qz simplr nisi ex p̄ncipijs vnus cuiusqz: s̄z
 boz p̄ncipia habent cōmune.

12. cō. 43. Quare ex his manifestū est qd̄ nō sit demō-
 strare vnū qd̄qz simplr: s̄z fm q̄ ex proprijs
 vnus cuiusqz p̄ncipijs est. Sed boz prin-
 cipia habent cōmune.

12. 5. Ex. y. p̄clonē prima ostēsa r̄ explanatōe eiusdē h̄nis
 seq̄t hec. 12. p̄clo: q̄ oēm dem̄fōnē necesse est eē ex p̄nci-
 pijs appropatis h̄ni. qd̄ ḡ dicit Ari. Quare ex his ma-
 nifestū est q̄ non sit dem̄fare vnū qd̄qz simplr: recapit-
 ulatio est: r̄ hec l̄ra. Sed fm q̄ ex vnus cuiusqz p̄nci-
 pijs] dicit h̄c h̄nez. 12. Si n. nō sufficit dem̄fōni: vt sit

ex p̄ncipys veris r̄ indēfabilib^o nisi ēt sit p̄ de me-
 dio r̄ h̄ de 3° fm q̄ ipm est: manifestū est q̄ opz demō-
 strationē esse ex appropatis h̄ni. Neqz seq̄t ex h̄ demō-
 strationē semp eē in terminis conuertibilib^o: qz nō soluz
 d̄ p̄p̄riū vel appropatū qd̄ cōuertit cū aliq̄: s̄z qd̄ egre-
 dit ab alio: nō p̄ moduz aliq̄: s̄z ime^o d̄r ei^o p̄p̄riuz vel
 appropatū. D̄r n. p̄p̄riū q̄si porro p̄. i. p̄uatū. S̄lr ex
 eo q̄ opz p̄ dicit de medio: r̄ h̄ de 3° fm q̄ ipm est r̄ p̄:
 nō seq̄t q̄ dem̄fatio sit semp in terminis conuertibilib^o:
 neqz q̄ p̄clo sit nō v̄lis. 13. Dem̄filiuz videat velle
 q̄ p̄clo nō sit v̄lis: nihil n. p̄hibet idē dicit de pl̄ibus: ita
 q̄ de quolz illoz p̄mo dicat: sic gen^o d̄r p̄mo de duob^o
 sp̄eb^o coequuis p̄ quas ipm gen^o p̄mo diuidit: s̄z n. ge-
 nus p̄dicet de diffōne sp̄ei r̄ de diffōne p̄p̄a: non tñ p̄p̄
 hoc nō d̄r p̄mo de specie sibi p̄ria: qz p̄dicatū dicit de
 subo p̄mo cū nō est aliud a p̄dicato r̄ a subto de quo di-
 cat p̄us: vñ cū diffō sit idēz simplr cū diffinito: s̄z genus
 p̄dicet de diffōne sp̄ei r̄ de diffōne p̄p̄ia: nihil min^o di-
 cet de sp̄e p̄mo. S̄lr cū idē diffinitū d̄r de sua diffōne
 māli r̄ formalī vel cōuersor: cū vna illaz diffōnuz d̄r
 de reliqua: quelz illaz p̄dicationū est de primo r̄ fm q̄
 ipm ē. Qu aut̄ p̄clo sit v̄lis p̄z ex v̄bis Ari. supra his. s̄.
 Manifestū est q̄si remoto insit p̄mū: vt ab isopleuro
 eneo triāgulo insunt duo recti.] r̄ paulopost [Cui^o igif
 p̄mi si itaqz triāguli est: r̄ h̄z q̄ hoc inest r̄ alyz h̄z v̄lr.]
 Dicitū est ex appropatis p̄ncipys: cui dicto subiungit
 Arist. q̄ lz ipsa p̄n^o sint appropata [h̄nt tñ cōe] i. h̄nt
 cōem p̄hiaz explanantē ipsa p̄n^o: vt metap. vel topica:
 r̄ fm hoc est sensus ipsius l̄re sequētis. s̄z lz p̄ncipia cū
 veniunt in syllm sunt appropata: tñ quedaz ipsoz in se
 cōsiderata sunt p̄ncipia cōmunia. ¶ Vel pot̄ hoc cōti-
 nuari ei qd̄ supra dicitū est. s̄z scia subalternās r̄ subal-
 ternata differunt. q. diceret: s̄z subalternans r̄ subalter-
 nata differant: tñ cōicant in p̄ncipys.

Quod si id cōstat: patet fieri nō posse quo quisqz
 p̄p̄rioz p̄ncipioz exhibeat dem̄fōnē. Erunt. n. illa oīuz
 p̄ncipia: r̄ ipoz scia: d̄na oīuz erit. Et enīz
 is scit magis: qui superiorib^o ex causis scit. Scit enīz
 tuz ex p̄ozib^o: cū ex causis scit: que nō effect^o subeūt
 rōnez. Quare si magis scit r̄ maxie: r̄ si est illa scia:
 magis profecto: maximeqz scientia est.

Si aut̄ hoc manifestū est: manifestū qd̄ nō
 est vnus cuiusqz p̄p̄ria p̄ncipia mōstrare:
 erunt. n. illa oīum p̄ncipia: r̄ scia illoz scia
 oīuz. Et nāqz sciuit magis intelligēs ex supe-
 riorib^o causis. Ex p̄riorib^o. n. sciuit cū ex cau-
 satis nō sciat cās: quare si magis sciuit r̄ ma-
 xime: r̄ scia illa erit magis r̄ maxime.

Cōclusio. 13. hui^o scie est q̄ nullius sciētis est dem̄fare
 p̄p̄ria p̄n^o. Cui^o rō est: qz p̄n^o alicui^o scie sunt p̄ oīuz in
 illa scia r̄ ex scia p̄n^o depēdet scia reliquoz eiusdē scie:
 r̄ p̄n^o sunt magis scita subsequētib^o in eadē scia: r̄ nihil
 magis scit p̄ncipys in eadē scia. nō igif dem̄fant p̄nci-
 pia in eadē scia: qz si dem̄farent in eadez scia: iunc alia
 essent magis scita ipsīs in illa scia: qd̄ est inconueniens.
 ¶ Nec etiā. 13. p̄clo seq̄t ex p̄rio dicto. Quia si dem̄f-
 tio nō est nisi ex p̄p̄rijs p̄ncipys: r̄ ipsa p̄n^o nō h̄nt ma-
 nifestationē nisi ex p̄hia cōi: tūc nulli^o sciētis est p̄p̄ria
 p̄n^o ostēdere. Sed p̄hi cōis est explanare illa.

Demonstratio v̄o nō ad aliud gen^o accōmodat:
 nisi eo modo quo tam ad demonstrationē facultas
 tis machinaruz extruendaruz vel ad p̄spectiuas

b. Et si de
 mōstrat gen^o
 de sp̄e: vel gen^o
 nino genis
 de sp̄e: s̄z h̄
 demōstrat cor
 pus celeste esse
 incorruptū
 le per non h̄ie
 mām: aut q̄
 aia vegetatiua
 est aia per esse
 p̄n^o viuendū:
 aut q̄ ipsa est
 act^o corporis
 p̄p̄riū organū
 ei per eē p̄n^o
 viuendū r̄ mo-
 uendū r̄. Et
 dicit Aver. 2°
 de aia q̄ erat
 dem̄fatio d̄as
 cām r̄ esse.
 c. Cōtradi-
 ctio que h̄ v̄
 in dictis Lin
 coniciō solū-
 ra est prius.
 ¶ Tertius iste
 est h̄ eos q̄ re-
 nent q̄ v̄le fm
 q̄ loq̄t p̄ba
 in hoc libro ē
 passio ḡnis v̄
 sp̄ei nām in-
 sequens.

12. cō. 44.

13. 5

geometricæ: q̄ ad musicam arithmetice demonstratio-
 nes accommodantur: vt diximus.

L.c. 45. **C** Sed dem̄ratio nō cōuenit in aliud genus:
 nisi sicut dictū est geometricæ in mechanicas:
 aut p̄spectiuas: et arithmetice in harmonicis.

Reperit p̄dicta vt ex his explanet q̄ difficile est scire
 an sciamus: et vt extrahat p̄conē ostēdentes nobis mo-
 dū quo scimus nos scire. dicit q̄ cū (dem̄ratio nō cō-
 uenit in aliud genus) nisi sicut dictū est cū vna scia de-
 scēdit in aliā: et tūc nō est gen⁹ aliud: sed gen⁹ idēz alte-
 rius: quasi diceret dem̄ratio est ex p̄p̄yis.

At vō difficile admodū est sese p̄cipere quēpiāz
 si sciat nec ne. Est enīz difficile cognoscere si ex p̄n-
 cipijs vniuscuiusqz scimus nec ne. Qd̄ qdē est scire.
 Putamus autē sepenūmero scire: si ex veris q̄buldā
 primūsiue rōcinationē habem⁹. Id vō nō est ita: s̄z
 oportet ipsis primis esse p̄prop̄ua. Ea autē in quo-
 cunqz genere p̄ncipia dico: que fieri nequit: vt de-
 monstrēt esse. Sumit igit q̄dnaz ipsa prima et que
 ex hisce p̄ficiscunt significāt. At p̄ncipia sumere:
 esse cetera demonstrare necesse est. Leu qd̄ est vni-
 tas: aut rectū: aut triāgulus sumere. Esse vō vnitā-
 tem ac magnitudinē: cetera autē demonstrare.

L.c. 46. **C** Difficile enīz ē nosse si scitur: aut nō. Diffi-
 cile enīz est nosse si ex p̄p̄yis vniuscuiusqz
 p̄ncipijs scim⁹: aut nō: qd̄ vere est scire. **O** p̄
 namur autē si habeam⁹ ex aliq̄b⁹ veris syllm
 et primis scire: sed hoc nō est: sed p̄ma opz
 esse primis. **B**ico autē p̄ncipia in vnoquoqz
 genere illa: que cū sint nō p̄tigit demonstrare.
 Quicq̄ igit significēt p̄ma: et que ex his
 sunt accipiēdūz est: qd̄ autē sint p̄ncipia necē
 est accipe. **A**lia vō dem̄rare: vt qd̄ vnitāz: et
 qd̄ rectū: et qd̄ triāgulus. **E**ssē autē vnitatem
 accipe: et magnitudinē. altera vō dem̄rare.

Et p̄ hoc difficile est noscere qm̄ nos scim⁹ et qm̄ non:
 qz difficile est noscere qm̄ ex p̄p̄yis p̄ncipijs acrimus
 sciaz vel cognēz qd̄ est vere scire. **M**ultoties. n. opina-
 mur nos scire cuz ea ex q̄b⁹ syllogizant⁹ sunt vā et inde-
 monstrabilia: cū tñ h nō sufficiat. **S**z opz p̄n⁹ approxi-
 mata cē: sicut p̄stēsus est. **E**t voco p̄n⁹ que cū sint vera
 nō uenit monstrare illa in eadē scia. **A**d explanādum
 itaqz quo mō cognoscem⁹ qm̄ scimus et hēm⁹ dem̄fōnē
 ex p̄p̄yis parū ordiē alti⁹. s. ab enumeratiōe et diffōne
 eoz que veniunt in dem̄fōnez. **D**icit itaqz q̄ p̄. s. subm-
 scie: et dignitates et p̄p̄ōnes: et que sunt ex his. s. passio-
 nes oia accipiunt qd̄ significant⁹. **S**ed p̄n⁹ vt subz et digni-
 tates et p̄positiōes accipiunt etiā esse: alia vō vt passio-
 nes opz dem̄rare. v. g. vt vnitāz que est subz: et rectū et trian-
 gulus q̄ sūt passiones oia accipiunt qd̄ significēt. **S**ed
 vnitāz accipiē esse in arithmetica: et magnitudo in geo-
 metria. **R**eliqua vō vt rectū et triāguli dem̄fant.

Eoz autē q̄b⁹ in dem̄ratiuis vtunt scientijs: alia
 cuiusqz scie p̄p̄a: alia cōia sunt: cōia tñ similitudie rō-
 nis q̄ppe cū vsus eoz tātū sese extēdat in quacūqz
 scia quātūz cuiusqz subiecto ḡnī cōgruit. **P**rop̄ia
 sunt: vt lineam esse talem rectumue. **C**ōia: vt si ab
 equalib⁹ equalia demas: ea que restant eqlia sunt.

Aiqz hoz vniq̄bz cuiqz satisfaciē ad cuiusqz ge-
 nus accommodatū. **I**dez enim h̄ faciet: et si nō de oī-
 bus ipsiuz accipiet geometra: s̄z de magnitudinib⁹
 tñ: et arithmeticus de numeris solū. **S**unt etiā et ea
 p̄p̄ia circa que scia p̄siderat: ea que p̄ se illis insūt.
Aiqz hec et esse et qd̄ sunt sciētie sumunt. **A**t vnitā-
 tes arithmetica: puncta linea geometria. **A**t hozuz
 per se affectū qd̄ qdez q̄sqz significat sumunt. **A**t
 arithmetica qd̄ par: qd̄ impar: qd̄ quadratus: quid
 quozqz cubus. **G**eometria: qd̄ expers rōnis: qd̄ frā-
 gi quid cōcurrere et huiusmodi cetera. **D**emōstrant
 autē ipsos esse: et per cōia: et per ea que demōstrata
 sunt. **E**adez et astrologia facere solet.

Sunt autē q̄b⁹ vtuntur in dem̄ratiuis scien-
 tijs: alia qdez p̄p̄ia vniuscuiusqz sciētie: alia
 vō cōia. **C**ōia autē fm̄ analogiā: qm̄ vtile est
 quātū in eo q̄ sub scia est ḡnē. **P**rop̄ia qui-
 dez: vt lineā esse h̄: et rectū. **C**ōia autem: vt
 equalia ab eqlib⁹ si auferas q̄ eqlia reliq̄ sūt.
Sufficiēs autē est vniq̄bzqz istoz: quātūz in
 ḡnē est. **I**dez. n. faciet et si nō oib⁹ accipiat: sed
 in magnitudinib⁹ soluz: arithmeticus autē in
 numeris. **S**unt autē p̄p̄ia qdez et q̄ accipiū-
 tur esse circa q̄ scia speculat que sūt per se: vt
 arithmetica vnitates: geometria autē signa et
 lineas. **H**ec. n. recipiūt eē et hoc eē. **H**oz autē
 passiones p̄ se qd̄ qdē significet vniq̄bzqz ac-
 cipiūt: vt arithmetica qdez qd̄ par: aut ipar:
 aut quadrāgulus: aut cubus: geometria vō:
 qd̄ rōnale aut reflecti aut curuare. **Q**d̄ autēz
 sint demōstrant per cōia: et ex his que demō-
 strant: et astrologia similitē.

Quasi diceret quedā accipiunt qd̄ significēt tñ. qdā
 vō et qd̄ significāt: et qz sunt. **E**oz itaqz que accipiunt eē
 in sciētys dem̄ratiuis. quedā sūt p̄p̄a vniuscuiusqz scie:
 et quedāz nō: sed cōia: nō autē sunt cōia sicut genus vnuz
 penit⁹ vniucū: sed sunt cōia fm̄ analogiā. i. h̄nt cōitatē
 fm̄ p̄p̄ōtionē vñā: vñ p̄nt in ḡnib⁹ diuersis app̄opari.
Et necesse est etiā p̄n⁹ cōia cū veniūt in dem̄fōnē in scia
 sp̄ali app̄opari ḡnī subo in illa scia. **E**t hec est. i. 4. p̄clo
 huius libri: et sequit ex. i. 2. p̄cone hui⁹: qz si ois dem̄ra-
 tio est ex p̄ncipys p̄p̄yis: necesse est p̄n⁹ cōia cū veniūt
 in dem̄fōnē fieri p̄p̄a: et in hoc sermone docemur co-
 gnoscere qm̄ dem̄ratio est ex p̄p̄yis. **L**uz. n. tria sint que
 sumunt in dem̄fōne. s. genus subm: et passio probata de
 subo: et ea ex q̄b⁹ p̄bas: genus aut subz et passio semper
 sint p̄p̄ia in scia: ea autē ex q̄b⁹ demonstrāt in se p̄side-
 rata: qm̄qz sūt p̄p̄ia: qm̄qz cōia. **S**i sit dem̄ratio ex cōi-
 bus p̄ncipys app̄opriatis tñ ḡnī subo: manifestū est q̄
 tūc est ex p̄ncipys p̄p̄yis: et q̄ tūc vere scim⁹. **P**onit autē
Ari. exēpla p̄n⁹ p̄p̄oz vt lineaz eē longitudinē sine la-
 titudine cui⁹ extremitates sunt duo p̄cta: et rectā lineā
 eē a p̄cto in p̄ctū extēsiōne. **C**ōia autē sūt: vt si ab eqli-
 bus eqlia demas et. et hec cōia in sp̄ali scia debent ap-
 p̄opari ḡnī subo: s̄c in geometria magnitudinib⁹: et in
 arithmetica nūeris. **I**te p̄p̄ia sunt ḡna suba in sciētys
 que accipiunt eē: circa que suba dem̄ratores speculant
 p̄ se accipia de illis subis: vt arithmetica p̄p̄ia subycit

Et sic de
 dignitate p̄co
 gnoscat qd̄ et
 qa: hoc idem
 Auic. capite
 24. **Q**uo autē
 hoc intelligat
 dixi in qōne d̄
 subiecto hui⁹
 libri.

L.c. 47

§ 14

vnitates: r geometria pucta r lineas: r supponit qm si r qd sur: s3 de passionib' hoz supponit qd significet soluz: sic arithmetica qd est ipar: aut numer' qdrat: aut cubi: r geometria qd ronale: r qd reflexu: r qd curuu: r q' be scie demfiant has passiones: non dico inq'ru sunt diffones: s3 ea q' sunt diffones demfiant per ea pn' que sunt coia: r ex p'lonib' p'mis prius demfatis.

Dis naqz demonstratiua scia circa tria vlat: sunt eniz ea que ponit ee. Nec aut sunt: gen' cuius per se affectu est p'teplatrix: r ea que coes dignitates dicunt ex qb' p'mis demostat: r tertiu affect' quoz qd qsqz significat sumit. Nihil tn phibet sciaz no nullas: hoz p'terire nonnulla: veluti gen' no supponere esse: si pateat ee. Ad n. eque pz numeruz esse: r frigiduz: atqz caliduz: r affect' no sumere qd significat si sint clari: sicut nec dignitates: vt qd signiat eqlia ab eqlib' auferre: qz est notu: sed nibilo min' bec tria neia sut. Id inqua circa qb' scia demfiant: r ea que demostat: atqz ea ex qb' demostat.

L.c. 48. Dis eniz demonstratiua scia circa tria est: r quecuqz ee ponunt. Nec aut sut gen' cui' p se passionu speculatiua est: r q' coes dicunt dignitates ex qb' p'mis demostat: r tertiu passiones quaz qd significet vnaqueqz accipit. Quasda tn scias nihil phibet r quedaz hoz despice: vt gen' no suppone ee si sit manifestu qm est: no. n. s'lr manifestu est q' numer' sit: r q' caliduz r frigiduz sit: r passioes no recipit qd significant si sint manifeste: Sicut neqz coia no recipit qd significant: vt eqlia ab eqlib' demere: qm notuz est: s' nibil min' tria bec sunt neia: circa qb' demostat: r que demostant: r ex quibus.

Enumerauit prio tria q opz pesse r paccipi ab addiscete in oi demone: r ad huc recapitulat ea cotinuando sermonu suu pdictis: vt ondat nob q' lz nece sit pcogno sci r paccipi a discipulo de subo r de his ex qb' syllogizabit ga sut: r qd est q' d' de passione pcludeda qd significet: no tn opz semp bec oia p'scribi in pncipus libroz demonuz: nec opz sp q' doctor p'ordinet bec oia apud discipuluz: qz si qda hoz in qbusdaz sciens sunt nota: r accepta apud oem discen' absqz eo q' p'scribat'ur vel p'edocean' supfluu esset p'scribere illa vel p'docere. Un' supsedendum est a p'scriptioe r p'ordinatione hoz quozudaz: vt p'ote si sint p'cepta p se ab oi discen'te. r istud qd hic dicit Ari. no est de suba hui' scie: sed de bonitate r comoditate docendi scias demonstratiuas.

Dicit g' q' scia demfatiua circa tria est que opz discet' semp pcognoscere r paccipere anteqz in effectuz demostret: tn nihil phibet quasda scias despiciere queda illoz: vt. f. nec p'doceat nec p'scribat' vl' p'ordinet ea anqz demostret: sic no opz de g'ne subo p'scribere r p'supponere qm est: si apud oem manifestu est qm est. Veluti in scia nali no opz p'scribere sicut supponez qm caliduz est: vel frigiduz est: qm hoc est notu sensu apud quelibz. Similr de passionib' qbusdaz no opz p'scribere quid significant: vt q' intentio nois vulgata est: sicut nec de coibus dignitatib' p'scribit qd significant qm eoz si significatio est vulgata: tn opz semp bec tria paccipi ne-

cessario in aio dicentis: r cu eget illis in demostrado opz vii illis ac si essent p'scripta r p'ordinata.

Capitulum 9^m.

Non est aut id suppositio neqz postulatio sane qd necesse est esse per seipsam atqz videri. Demonstratio naqz non in oratiode que est extra: s3 in oratiode q' est in mente consistit. Qsi qde neqz ratiocinatio vt in illa consistere. Etenim sit vt semp aduersus externā orationē per inficiationē obstat. Et no semp aduersus eam que est in mente.

Non est aut suppositio: neqz petitio qd nece est pp seipm: s3 dignitas: r videri nece est. No est. n. ad exteri' rone: s3 ad ea q' est in aia: qm nec sylls. Semp. n. est istare ad exteri' rone: sed ad interius rone non semper.

Docuit Aristo. nos quedam qnqz posse r debere omitti in pncipus demostationu: vt p'ote que semp sut nota disceti: r ex hoc habem' q' ea que no sunt nota per se disceti non debet omitti in pncipus demostationu: vt sunt suppones r petitioes: vt igit manifestus sit nobis que pnt r debent omitti in pncipus demostationu: r que no debet oraiti: assignat d'ia eoz que solent p'poni in demonib' vt p' assignatas d'ias sciam' que sunt omitteda qnqz r que nunqz omitteda. Dicit g' q' illud qd bz p'pter seipm r no p' mediu necessitate vt sit: r vt manifestu sit apud oem intellm no est suppositio vl' petitio: s3 est dignitas: qz tale est qd ipz per se est r qd p se manifestu est no eget rone vel syllo exteriori ostedente illud ee: vel aliquo mo explanante illud. Dis vo suppositio vel petitio eget exteriori rone explanate vel demostante illud. Dignitas vo non eget nisi rone que scita sit in aia: sicut visus in oculo: r sicut luciduz visibile ad hoc vt videat no eget nisi visu exteriori cadente sup ipsuz. Sic dignitas ad hoc vt sciatur no eget nisi rone q' est aspect' metis simplr sup ipsam cadente r nullo alio explanate. S'lr nec sylls perfect' eget aliquo nisi rone sola q' est aspect' metis sup ipsam cadente: r nullo alio explanate ipm. Cognoscit aut veritas p'ponis: cuz vt idetitas in suba pdicati r subri. Et cognoscit necessitas sylli cu videt idetitas vtriusqz extremitatis cu medio termio. In quacuqz aut p'pone sylli manifeste sut per se idetitates iste/illa ppositio est dignitas r ille syls est perfect'. Et dico q' dignitas no eget exteriori rone: qz ad omne qd eget exteriori rone: est instare: r no dico q' cōtra oē tale possit fieri instatia vera: s3 apud ipsuz qui eget exteriori rone illius no est ipsuz acceptu in oibus. Dicit aut hic instantia acceptio in aliquo r non acceptio in aliquo. Ad dignitate vo non est possibile vt asserat quis talez instatia: qz ipsa necessario accepta est in oibus: habemus itaqz qd dignitas: r eius d'iam qua differt ab alyz.

Quod igit demfari qdem pot: no demfatu aut a se qspia sumit: id aut supponit si ita ee disceti vt: atqz no absolute qde: s3 ad illu tm. i. suppo: aut postulat. **Q**uecuqz igit demonstrabilia accipit ipse non demonstrans. Nec qdez si pbabilia accipiat discen' supponunt: r sunt no simplr suppositio: sed ad illum tm.

L.c. 49.

Et B maxime de syllo nār cōcludē te: qz syls hui' usmodi pcludit p'one illaz quam aia nra ex nā suā est apta elicere ipso. n. p'oducit cogitatio absqz cōderatiōe: patet ex Auer. pmo hoz. capite. 5. r. 6.

L.c. 50.

Cuz vo aliqd est demrabile in supiori scia si accipiat ab addiscere sine demratiode: r ipsi sit improbabile: tuc est h ipsi suppositio: r non est simplr suppositio. Simpliciter eniz suppositio est qd neqz est demrabile neqz eius receptio est necessaria apud oes.

CSi nulla prorsus disceti de hoc opio: vel et zria insit. Atqz h iterest inter suppone postulationeue. Eteniz id est postulatio qd est zria opioni discen- tis: vel qd est qdez demonstrabile: sumit aut quis- piam illud atqz vtitur non demonstrato.

L.c. 51.

CSi vo neqz vni⁹ opionis: aut cotrarie esse accipiat: ide petit: r in h differat suppositio r qd. Est. n. qd in cotrariuz discetis opioni: aut q aliqs demostrabile cum sit accipiat r vtitur non demonstrans.

CSi vo aliqd est demrabile in supiori scia: r q ipm no sit pbabile disceti: vel sit et ei iprobabile: tuc opz vt do- ctos petat illud a discipulo: r hec est petitio vel qd: quis hec est oia petitiois siue qonis ad suppone: qz ipsa est zria opioni discetis: r tuc est qd: aut no opinata cum sit demrabilis: r tuc est petitio quis sit demrabilis. Acci- pit tñ p petitione doctoris sine demratiode: r vtit illa in demratiode. **C**Scienduz tñ q petitio vocat coter oe qd accipit sine demrone cu sit demostrabile: siue sit p- babile disceti siue no.

CDiffones igit: cu affirmatiodes: aut negatiodes no sint: suppones no esse patet: quas qdez vt gen⁹ co- plectit ppositio: diffones pterea percipiant soluz opz: at id non est suppositio: nisi qspiam r audire: supponez dixerit ee. Sed ea sunt suppones: que cu sint: hoc ipso qd sunt emergit ipsa delo. Neqz geo- metra falsa supponit queadmodum nonnulli putas- runt: qui qdez inquisit demostrante falsis vti sup- positionib⁹ no oportere: geometra vo falsa suppo- nere designata linea: nuc pedalem: nunc recta esse dicente: que qdez no recta est no pedalis. Na geo- metra cu no sit ea linea qua designavit aut ptulit ore coccludere solet: sz cu ea sint que p illaz signifi- cant: ac idicant: que designavit ac ptulit ipse. In super ois postulatio suppositioqz: aut vlis est: aut picularis. At neutruz istoz diffonib⁹ copetit qre diffones suppositiodes postulationesqz no sunt.

non dicitur
oia qd dicitur
substantia
videlicet
substantia
substantia

L.c. 52.
a. **C** Quare
diffinitio dica-
tur terminus.
vide Linc. 2°
hui⁹ capite 2°
in fine.

CTermini g no sunt suppones: nihil. n. esse aut no ee dicat: sz in pponib⁹ sunt suppones. Termini aut no: sz soluz itelligē opz: h autē no est suppo: nisi r audire suppone aliqs esse dicat: sz quozuciqz exntium in eo q illa sunt fit delo. Neqz geometria falsa suppoit sicut qda affirmat dicetes: q no opz falso vti: geo- metra autē mēiri dicente vni⁹ pedis esse no vni⁹ pedis: aut recta scripta no recta esse: sed geometria nihil coccludit fm hac lineam qua ipse posuit: sed que p hoc ostēdunt. Ampli⁹ petito r suppo ois: aut sic totū est: aut sicut in parte. Termini autē neutrum hoz.

CDiffones aut que ponunt in inityz demronū no sunt suppones: qz ois suppositio dicit aliqd de aliquo. vl ali-

gd ab aliq: r est ppō ordinās duas rōnes subti. f. r hdi- cati in subo vno vel a subo vno: diffinitio vo h no facit: sz soluz explicat rez simplicē: r intells apprehēdēs dif- finitionē inq̄tū est diffō no est nisi intells qdāmō sim- plex cadens sup vni⁹ explicitū: r no est intells cōposit⁹ nec ordinariū vni⁹ ad aliud: sz est sicut visus cadens sup visibile expāsum r euolutū: vel sicut audit⁹ cadens sup vocē no p̄sam: sed determinatā in sensu auditus suis differētys. Un itells diffōnis no est nisi sicut apprehē- sio simplex: que ad moduz visus r audit⁹. Itē ois suppo- sitio r petitio an vlis vel picularis, diffō aut neutrum hoz: habem⁹ itaqz dīas dignitatis supponis r petitio- nis r diffōnis: que solent pordinari in sciētys demrati- uis: r ex eoz dīys. Pz nobis q suppones r petitiones: non p̄t omitti qn ordinent in pncipys sciaz demrati- uaz. Quasdam aut dignitates r diffinitiodes pueniēs est omitti. In his et dīys assignandis inuit Ari. apte q ois suppositio r petitio va ē r qz qdā putat hui⁹ oppo^m re- mouet h dicēs q geometer no supponit falsuz: sz dicat lineā visibiles q no est rectā aut bipedalis eē rectā aut bipedales: no. n. est et⁹ intērio de hac lineā visibili: sz de lineā intelligibili que significat per lineā visibiles.

CFormas igit aut vni⁹ qd pter ipsa multa no necē est ee si demratiō est: tñ vez est dicere necio: vni⁹ esse de plurib⁹ p̄dicādūz. Nam si id non sit: vlt sane no erit: at si vniuersale no sit: no erit mediū ipsum: quare nec demratiō. Esse igit vnum qd opz idēqz de plurib⁹ no solum cōi noie p̄dicādūm.

CSpēs qdē igit esse: aut vni⁹ aliqd ex multa no necesse est: si demratiō erit: esse tñ vni⁹ de multis vez dicere est necesse. Itō. n. erit vlt nisi hoc sit. Si vo vlt no sit: mediuz no erit. Quare neqz demratiō. **C**portet igit aliqd vni⁹ r idem in plurib⁹ esse no equiuoce.

L.c. 53.

CItud pōt cōtinuari ei qd supra dicit est q demratiō est ex incorruptibilib⁹. Ex h. n. v⁹ q no est posse ponere vlia nisi sepata a sensibilib⁹ corpib⁹. Pōt et cōtinuari p̄rio dictis. f. q dignitas r syls no egēt nisi rōne iterio- ri aspiciēte pluriū idēitates in subo: r q suppo simplr dicit aliqd de aliq: r duo idē in subto: q si hec sint va. f. q opz in p̄pone va affirmatiua r in syllo iuenire ples rōnes r formas in subo vno: no opz ponē vlia sepata a subis: imo necē est q sint inuēta in subis: r forte q Ari. voluit hac lraz p̄tinuari no solū vno dictoz modoz: sz vtroqz. Dicit g spēs. i. formas sepatas: qd sic exponit p p̄a vba. Aut vni⁹ aliqd esse ex multa no necē est: si de- monstratio erit: sz necē est vere dicē vnuz de multis r in multis: aut vlt nihil est. r si hoc tūc neqz mediū: neqz demratiō est aliqd: quapp opz ad hoc q demonstratio sit: vnuz vlt no equiuocū reperiri in multis.

CCapitulum 10^m.

Nulla autem demostratio sumit fieri no posse vt simul idem affirmetur atqz ne- get: nisi fuerit opus: vt hoc etiaz pacto conclusio demonstretur.

Qntingere autem simul affirma- re r negare neqz vna recipit de- monstratio: nisi indigeat monstra- ri conclusio sic.

Ostendit Aristo. in p̄rio caplo q opz p̄zia p̄n⁹ appropriari generi subto: r qz h posse intelligi

b. **C**Sci-
vlt in po-
remotim
est separa-
corpe
li. Sz est
gulari
in toto: q
forma p
hoc est
supra dicit
Sz vlt in
est in intell
no in singu
ri. Sz sepa-
est ab eoz
abstractū
eor r repō-
in intellu
C Ande
multis est
p̄dicatiōe
xit eni
7° meta.
44. in
duo no ē
nisi mā
p̄ticlaris
bus cōponi
L.c. 54.

intelligi de pncipys cōib⁹ que veniūt tñ in demfationē
oīsiuā. oñdit in cap isto q̄ etiā pñ⁹ cōia que veniūt siue
accipiunt in demfionib⁹ ducētib⁹ ad ipossibile: opz ap-
propari gñi subro z pñi. Et dicit etiāz que sunt illa cōia
que accipiuntur in talib⁹ demfationib⁹: q̄a illa cōmunia
sunt duo: quoz alterz est nēcūm. s. de q̄libet affirmatio
vel negatio rē. cui nō pōt falsigraphus d̄dicere. Et reli-
quuz est ipole. s. B de aliq̄ eodē affirmatio z negatio. Et
istud dat falsigraphus spōte sua: nō tñ pcedit istd sum-
pñū cōiter: s. in p̄p̄ys terminis. z deducit ex B ad h̄nez
ipolez q̄ abnegat idē a se. Dicit ḡ q̄ nulla demfatio reci-
pit affir⁹ z negationez eiūsdē de eodē nisi p̄clo sit talis
que nō possit oñdi nisi per affir⁹ z negationez eiūsdē de
eodē. Et hec est 15° p̄clo hui⁹ scie. Cuius explanatio talis
est. In aliqb⁹ demfationib⁹ ducētib⁹ ad ipole puenit de-
ductio ad oppo⁹ alicui⁹ pncipy vel postensi in illa scia:
q̄nq̄ vō sit deductio nō ad oppo⁹ alicui⁹ pncipy vel p̄e-
ostēsi in eadē scia: sed ad negationez alicui⁹ a se: sic facit
Ari. in 8° phy. posito q̄ p̄mus mor⁹ fuerit: oñdit p̄⁹ mor-
tū nō fuisse p̄⁹ motū. Silr p̄⁹ demfatio deducēs ad ipos-
sibile in 5° li⁹ Euclidis deducit ad abnegationez eiūsdē a
se B modo. itendit ibi q̄ due q̄titates h̄ntes ad q̄titatē
3^{am} p̄por⁹ vñā sunt eq̄les: cui d̄dicat falsigraphus z su-
mit q̄ due q̄titates h̄ntes ad q̄titatē 3as p̄por⁹ vñā
sunt q̄titates ineq̄les ad q̄titates 3^{am} p̄por⁹. Un̄ sic
syllogizat: oēs due q̄titates ineq̄les ad q̄titatē 3^{am} p̄-
portionate h̄nt ineq̄les p̄por⁹ ad 3as: sed due q̄titates
h̄ntes ad q̄titates 3^{am} p̄por⁹ vñā sunt q̄titates due in-
eq̄les ad 3^{am} p̄por⁹. ḡ due q̄titates h̄ntes ad 3^{am} p̄por-
tionez vñā h̄nt ineq̄les p̄por⁹ ad 3as. Silr 5° noni Eu-
clidis. z. 13. deducit ad B q̄ nūs qui nō nūat a nūo q̄dā
nūat ab eodez. z sic accidit in multis demfionib⁹ ducen-
tib⁹ ad ipossibile taz nālib⁹ q̄ mathematicis q̄ morali-
bus: qz sit deductio ad abnegationez eiūsdēz a se. B aut
nō pōt fieri nisi p̄ sylm ex oppositis: aut p̄ sylm suppo-
nētez ea que valēt opposita. Un̄ in tali demfationē reci-
piunt affir⁹ z negatio oppositē: quaz alteraz dat spōte
falsigraphus p̄teruiens: z reliquā pcedit nēcio: qz est p̄-
ostēsa vel p̄cōfessa iter pñ⁹. Pluries aut in talib⁹ deduc-
tionib⁹ fit syls ex bis que valēt opposita q̄ ex opposi-
tis: qz falsigraphus raro daret exp̄sse oppo⁹ passumpti:
sz pluries dat p̄isam oppositi alicui⁹ passumpti ex qua
p̄uerfa z ex passumpto syllogizat in p̄⁹ fig⁹ z p̄cluditur
abnegatio eiūsdēz a se: sic p̄z in supiori h̄ne q̄nti Euclid.
Et itelligo hic per opposita nō solū affir⁹ z negationez
simp̄r: sed etiā in ḡne. Dicit ḡ q̄ nulla demfatio recipit
affir⁹ z negationē eiūsdē de eodē nisi p̄clo sit talis que
indigeat demfari: sic. i. p̄ affir⁹ z negationez oppositas:
vt q̄n p̄clo est abnegās idēz a se: sic supior p̄clo 5° Eucli-
dis. dicit q̄ eq̄les p̄por⁹ sunt ineq̄ales.

Qd̄ qd̄ fuerit: si sumperimus affirmare qd̄ p̄i-
mū de medio eē vez: negare aut verū nō eē. Nihil
aut̄ refert mediū eē atq̄ nō eē sumere: z tertiu⁹ pari
mō. Nā si datū est id de quo boiez dicere verū est:
dabit̄ z id et quo nō boiez dicere vez est. Sz si tñ
hoc totū sumat̄: boiez in q̄s aial: nō aut̄ nō aial esse.
Erit etiāz verū calliā dicere z nō calliā aial: nō aut̄
nō aial. Cā aut̄ est: qz p̄mū nō solū de medio: sed et̄
de alio d̄: p̄p̄ea q̄ ad plura sese extēdit. Quare ni-
hil ad p̄clōnem refert: z si mediū z ip̄m est.

2. c. 55. Cōstēdit aut̄ accipiētib⁹ p̄mū de medio q̄
vez sit affirmare: negare aut̄ nō vez: mediu⁹
aut̄ nihil differt eē z nō eē accipe. Silr aut̄ z

tertū. Si. n. assignet de quo boiez vez est ut
cere aial: q̄uis nō boiez vez. Sed si solū bo-
minē aial esse omne: nō aial aut̄ nō. erit enim
vez dicere calliā: z nō calliāz esse aial. nō aial
aut̄ nō. Cā aut̄ est qd̄ primuz nō solum de
medio: sed z de alio. p̄pter qd̄ z in pluribus.
Quare neqz si mediū: z idem est z nō idē
ad p̄clōtionem nihil differt.

Cōstēdit aut̄ bec p̄clo accipiētib⁹ p̄⁹ de medio nō per
suppōnez falsigraphi: sz qz verū est p̄⁹ de medio z pac-
ceptū: z ideo etiā nō vez est negare p̄pōnē que dicit p̄⁹
de medio. Et itelligo h̄/dici de cōiter ad affir⁹ z nega-
tionem: sic in p̄scripto syllo q̄nti Euclidis accipit p̄⁹ de
medio: nō qz illud dat falsigraphus: sz qz verū est p̄de-
mōstratū: z ideo negari nō pōt. Mediū aut̄ z etiā 3^{am} sil
sumptū cum medio. z est minor p̄positio quā dat falsi-
graphus cum est assumpta etiā ad maiorē nihil differt
ab eo qd̄ est accipe eē z nō eē sil. ipsa. n. p̄positio minor
quā dat falsigraphus h̄z in se iplicitā p̄ditionem: vt ipsa
etiā cuz maiorī sunt affir⁹ z negatio oppositē: vel valet
affir⁹ z negationē oppositas. C̄ Dec aut̄ ista scripta or-
dinat syllos silles p̄dicto syllo Euclid. Supponit aut̄ez
ex⁹ de syllo ex oppositi vt cōpleat totalr modū p̄cludē
di abnegationē ei⁹ a se. Ex⁹ aut̄ tale est: assignet fm fal-
sigraphū de quo vez est dicere boiez q̄uis de eodē ve-
rū sit dicere fm x̄titatē nō boiez: vel eō. sit hoc fm falsi-
graphum z p̄us dcm fm x̄titates: z nō solū supponat
q̄ aligz idē sit h̄o z nō h̄o: sz et̄ fm falsigraphū supponat
q̄ solus h̄o sit omne aial. i. q̄ h̄o z aial p̄uerant: z et̄ q̄
h̄o nō sit nō aial: h̄is. n. suppositū vez erit dicē q̄ callias
est aial: z q̄ callias nō est aial: z etiā q̄ callias nō est nō
aial. Ex bis duob⁹ syls segt q̄ callias nō sit callias: h̄ac
tñ h̄ne Ari. subicitet more suo. Exp̄ssio h̄o sylloz est h̄.
Callias est h̄o: z ois h̄o est aial. ḡ callias est aial. Itē cal-
lias nō est h̄o: z solus h̄o est aial: z qz omne aial est h̄o. ḡ
callias nō est h̄o. Itē callias est aial: callias nō est aial. ḡ
callias nō est callias. Itē callias est h̄o: z h̄o nō est non
aial. ḡ callias nō est nō aial. Itē callias est nō h̄o: z ois
nō h̄o est nō aial: qz h̄o z aial p̄iunt̄ ex hypothesi. ḡ cal-
lias est nō aial. Itē callias est nō aial: z callias nō est nō
aial. ḡ callias non est callias. Duplici itaqz medio. s. per
aial z non aial oñdit q̄ callias nō est callias. Et cā h̄o. s.
q̄ duplici medio oñdit est: q̄ p̄⁹. i. callias fm q̄ est maior
extremitas: nō soluz d̄ de medio qd̄ est aial: sz et̄ de
alio: vt de nō aiali. z pp̄ B nihil differt ad h̄ac h̄ne q̄ cal-
lias nō est callias siue sumat̄ vnū z idē me⁹ siue plura
z diuisa. C̄ L3 p̄dicta expositio p̄ueniēs sit scie demfati-
ue: vt tñ q̄ snia p̄dicte lre possit eē ista. Nulla demfatio
vrit̄ oppositi nisi ipa p̄clo sit p̄tēta ex oppositi: sic acci-
dit in scia nāli q̄ p̄cludunt̄ ibi h̄nes cōtēte ex oppositi
q̄lis est bec p̄clo in li⁹ de aia sensus cōis est diuisibilis z
indiuisibilis. z h̄ est oppositio: tñ nō est oppo⁹ simp⁹: ga
sensus cōis nō fm idēz z eodē mō est diuisibilis z indi-
uisibilis. Cū aut̄ p̄cludunt̄ tales h̄nes maior p̄pō simp⁹
est ex oppositi: que opp⁹ sunt cāe opp⁹ in h̄ne. C̄ L3
aut̄ aliaz trāslationez z snia Themisty neutri p̄dictaz
sniaz vt p̄cordare. Snia aut̄ Themisty vt esse ista. s. q̄
nulla demfatio p̄ordinat iter pñ⁹ sua h̄ pñ⁹ cōe: affir⁹ z
ei⁹ negatio nō x̄ificanē sil in eodē: qz h̄ est manifestissi-
mū. Sed tñ demfator vrit̄ isto pñ⁹: cū eget eo. Eget aut̄
ip̄o cū vult oñdere h̄ne que affirmat aliquā dispōnē de
aliq̄ cū negatōe d̄y eiūsdē dispōnis de eodē sic cū vult
oñdere tales h̄nes mūdus est finit⁹ z nō est infinit⁹. p̄bat̄
Postc̄. Linē. c

15 p̄clo

2. c. 55

Callias est h̄o: z ois h̄o est aial. ḡ callias est aial. Itē cal-
lias nō est h̄o: z solus h̄o est aial: z qz omne aial est h̄o. ḡ
callias nō est h̄o. Itē callias est aial: callias nō est aial. ḡ
callias nō est callias. Itē callias est h̄o: z h̄o nō est non
aial. ḡ callias nō est nō aial. Itē callias est nō h̄o: z ois
nō h̄o est nō aial: qz h̄o z aial p̄iunt̄ ex hypothesi. ḡ cal-
lias est nō aial. Itē callias est nō aial: z callias nō est nō
aial. ḡ callias non est callias. Duplici itaqz medio. s. per
aial z non aial oñdit q̄ callias nō est callias. Et cā h̄o. s.
q̄ duplici medio oñdit est: q̄ p̄⁹. i. callias fm q̄ est maior
extremitas: nō soluz d̄ de medio qd̄ est aial: sz et̄ de
alio: vt de nō aiali. z pp̄ B nihil differt ad h̄ac h̄ne q̄ cal-
lias nō est callias siue sumat̄ vnū z idē me⁹ siue plura
z diuisa. C̄ L3 p̄dicta expositio p̄ueniēs sit scie demfati-
ue: vt tñ q̄ snia p̄dicte lre possit eē ista. Nulla demfatio
vrit̄ oppositi nisi ipa p̄clo sit p̄tēta ex oppositi: sic acci-
dit in scia nāli q̄ p̄cludunt̄ ibi h̄nes cōtēte ex oppositi
q̄lis est bec p̄clo in li⁹ de aia sensus cōis est diuisibilis z
indiuisibilis. z h̄ est oppositio: tñ nō est oppo⁹ simp⁹: ga
sensus cōis nō fm idēz z eodē mō est diuisibilis z indi-
uisibilis. Cū aut̄ p̄cludunt̄ tales h̄nes maior p̄pō simp⁹
est ex oppositi: que opp⁹ sunt cāe opp⁹ in h̄ne. C̄ L3
aut̄ aliaz trāslationez z snia Themisty neutri p̄dictaz
sniaz vt p̄cordare. Snia aut̄ Themisty vt esse ista. s. q̄
nulla demfatio p̄ordinat iter pñ⁹ sua h̄ pñ⁹ cōe: affir⁹ z
ei⁹ negatio nō x̄ificanē sil in eodē: qz h̄ est manifestissi-
mū. Sed tñ demfator vrit̄ isto pñ⁹: cū eget eo. Eget aut̄
ip̄o cū vult oñdere h̄ne que affirmat aliquā dispōnē de
aliq̄ cū negatōe d̄y eiūsdē dispōnis de eodē sic cū vult
oñdere tales h̄nes mūdus est finit⁹ z nō est infinit⁹. p̄bat̄
Postc̄. Linē. c

eiꝝ h̄ celo h̄ mō. Omne corp⁹ est finitū z nō est nō finitū. Qz aut omne corpus sit finitū p̄habet p̄ demōstratōez nālē. q̄ aut nō sit nō finitū h̄: p̄ q̄ affirmatio z ei⁹ negatio nō h̄ficat in eodē. Et ex h̄ seq̄ q̄ omne corp⁹ sit finitū z nō sit infini⁹. mūdus aut est corpus. mūdus igit̄ est finit⁹ z nō infini⁹. Cōp̄z igit̄ fm̄ h̄c expōnē sic legere l̄raz. Neḡ vna demōstratio recipit. i. p̄ordinat iter sua p̄n⁹. B. s. nō p̄tingē sil̄ affir⁹ z negare. Op̄z. n. vt negatio hui⁹ dicitōis neq̄ abneget h̄ vbi p̄tingē cū eo qd̄ seq̄. S̄z tñ demōstrator vti h̄ p̄n⁹ cum indiget ip̄o ad oñsionē sue p̄n̄is. Quidit̄ aut̄ celo p̄ h̄ p̄n⁹ cur̄ p̄m̄ accipit̄ de medio: q̄ vez sit affir⁹ p̄m̄ de medio: z nō sit veruz negare idē p̄m̄ de medio: sic cū accipit̄ q̄ vez sit affirmare finituz de corp̄e: z nō sit vez negare finitū de corp̄e. Multo tōies aut̄ accidit q̄ h̄ tali p̄dicato qd̄ dicit aliq̄ dispōnē cur̄ negatione h̄y sumit̄ me^m cui⁹ medy negatio etiā pōt̄ h̄y ei eide p̄dicato z sub tali p̄to z tali medio multo tōies sumit̄ minor extre^m cui⁹ et̄ negatio pōt̄ h̄y ei eide. Velut si sic dicat̄. Om̄e fridū humidū est albū z nō est nō albū. Slegma at̄ est frig^m humidū. ḡ est albū z nō est nō albū. pōt̄ et̄ h̄ vere. s. dicit̄ qm̄ nō frig^m humidū est albū: z nō est nō albū: qm̄ calx que est calida z sicca est alba z nō est nō alba. Silr̄ nō slegma est frig^m humidū z albū z nō nō albū: qz nix est frida z hūida z alba z nō nō alba. C. Hoc est ḡ qd̄ dicit̄ Arist. Mediu aut̄ nihil differt accipe eē z nō esse. Silr̄ aut̄ z^m. Et nō est itell^m vlr̄: q̄ me^m aut̄ minor extremitas sint sp̄ talia: qz mediū erit in potissimā demōne p̄hibibile cū maiori vel cū minori: erit. n. alteri⁹ diffō. Supponit aut̄ Ari. ex^m vbi sumit̄ me^m affir⁹ z negativē sub maiori. z silr̄ extremitas minor dicēs. Si affirmat̄ de aliq̄ vt de callia: p̄ h̄ boiez me^m vez. vez est dicere ip̄m esse aial z nō eē nō aial: lz sumamus nō boiez me^m. vez erit dicere de nō boie: qm̄ ip̄z est aial z nō est nō aial. A sinus. n. est aial: z nō est nō aial: z ne putaremus ip̄m vlr̄ dicē q̄ tale p̄dicatū qd̄ dicit̄ dispōnē cū negativē h̄y sp̄ dicat̄ de medio z ip̄i⁹ op̄posito: ipe iterponit̄: q̄ nō sp̄ currit res sic: z si solū boiez vez est eē aial. q̄si diceret. nō currit sp̄ res p̄dicato mō: s̄z si hō z aial p̄nterent̄ vez eēt̄ dicē boiem eē aial: z nō eē nō aial. aial aut̄ nō referat̄ id de q̄ dī hō: vt ad calliā: z ad boiez z nō ad nō boiez. Et silr̄ de minozi extremit⁹ affir⁹ z negata dī tale p̄dicatuz: sic de callia dī q̄ ipe est aial: nō aial aut̄ nō: z de nō callia silr̄. Cā aut̄ hui⁹ rei. s. q̄ p̄m̄ dī de medio affirmato z negato est q̄ p̄m̄ est in plus q̄ mediū. Vñ nihil differt qm̄ ad talē p̄nem p̄bāda: siue mediū sumat̄ affirmatū siue negatū.

Hoc aut̄ omne in q̄ affirmatū aut̄ negatū eē ea demōstratio sumit̄: qua deducit̄ ad id qd̄ fieri nequit: nec tñ semp̄ vlr̄: sed qd̄ satis est ḡni: circa qd̄ genus demōstrones afferunt̄: sicut z p̄us est dictū.

T.c.56. Omne autē affirmare z negare: que est ad impole demōstratio accipit̄: z h̄ neq̄ semp̄ vlr̄: sed quātuz sufficiēs est. Sufficiēs aut̄ est in genere. Dico autēz in ḡne vt̄ circa qd̄ genus demōstrationes fert̄: sicut dictū est prius.

16° celo. Decimasexta celo est ista. Demōstratio ducēs ad ipole recipit̄ h̄ p̄n⁹ cōe. de q̄lz affirmatio vlr̄ negatio: nō vlr̄ h̄ p̄p̄oz^m ḡni subo. Sciēdū tñ q̄ fm̄ sniaz Them. q̄ dicit̄ est h̄ de isto cōi p̄n⁹: z de p̄ozi. s. q̄ de eodē affir⁹ z negatio nō sunt vera: totū est de cōitate docēdi sp̄ales demōstratores: z nō de l̄ba hui⁹ scie. z h̄ est totū de supiozi ca⁹. Qz aut̄ syls ad ipole sumat̄ h̄ p̄n⁹ manifestuz est ex li⁹ p̄ioz. Qz aut̄ p̄portionet̄ ḡni ibto: p̄z ex 1.4^a huius.

Cōueniūt aut̄ iter sese sciētie oēs in h̄sce que cōia sunt: nō in h̄sce de qd̄ demōstrant̄: nec in h̄s et̄ que demōstrant̄. Cōia aut̄ ea dico qd̄ sic vtunt̄ vt ex ip̄is demōstrant̄. Differēdi q̄z facultas cur̄ oib⁹ puenit̄: z si qua vlr̄ ipsa cōia oñdē nitat̄: velut omne qd̄uis affirmet̄ aut̄ neget̄ op̄z: vel ab equalib⁹: dēptis equalib⁹ equalia sunt ea que restāt: vlr̄ talitū aliqua. Atq̄z ip̄a differēdi facultas nō est sic diffinitoz q̄rūdam: neq̄ generis cuiusdā. Ad. n. interrogaret. Demōstranti nāq̄z nō licet interrogare: p̄pterea q̄ ex oppositis nō ostēdit̄ idem. Hoc aut̄ demōstratum est in h̄sce que de rōcinatione sunt pertractata.

Cōicāt autēz oēs scie fm̄ cōia: cōia aut̄ dico qd̄bus vtunt̄ tanq̄z ex bis demōstrantes: h̄ nō de qd̄ demōstrant̄ nec q̄s demōstrant̄. Et dialectica oib⁹: z si aliq̄ vlr̄ tētet̄ mōstrare cōia: vt q̄ oē affirmare aut̄ negare: aut̄ q̄ est eqlia ab eqlibus: aut̄ qlibet talituz. S̄z dialectica nō est sic diffinitoz quozūdā: nec ḡnis alicui⁹ vni⁹ est: nō. n. interrogaret. demōstrantes. n. nō est iterrogare pp̄ id qd̄ oppositoz eē nō demōstrat̄ idem. oñsum aut̄ h̄ est in h̄s que de lōgissimō sunt.

Dictū est q̄ demōstratores vtunt̄ cōib⁹ p̄ncipuz appropriatis. s. ḡni subto. Sed ex h̄ dico p̄ns est dubitatio: an illa cōia sint cōia sciētys mathematicis solū: an z illis z alijs. pp̄ h̄ p̄nter determinat̄ Ari. q̄ cōia p̄n⁹ qd̄ vtunt̄ demōstratores sp̄ales sunt cōia oib⁹ sciētys. Et ista p̄positio. s. q̄ oēs scie in cōib⁹ p̄ncipuz cōicāt̄ nō est p̄p̄a hui⁹ scie: s̄z magis est cōis ad logicū z meta^m. De cōplemēto tñ bonitat̄ hui⁹ scie est: vt hic dicat̄. Dicit̄ ḡ q̄ oēs scie cōicāt̄ in p̄ncipuz cōib⁹ ex qd̄ sit demōstratio: lz nō cōicāt̄ in subtis de qd̄ demōstrāt̄: neq̄ in passionib⁹ q̄s demōstrāt̄. Et dialectica cōicāt̄ cur̄ sciētys in p̄ncipuz cōib⁹: z silr̄ meta^m: qz p̄n⁹ cōia aut̄ dñr̄ dispōnes enūtiatiōis: vt de qlibet affirmatio vel ei⁹ negatio est vera: aut̄ dñr̄ dispōnes q̄titatis: vt si ab eqlib⁹ eqlia demas zc. Nō manifestuz est aut̄ q̄ dispōnes enūtiatiōis sunt cōes oi scie tā sp̄ali q̄ cōi. Dispōnes aut̄ q̄titatis sunt cōes oib⁹ sciētys mathe^m: qz ois mathe^m circa quātitates est. Et etiā dispōnes q̄titatis sunt cōes scie nālī: eo q̄ nālīs subycit̄ corpus q̄tū mobile: z ille sunt etiā cōes phie p̄: qz phia p̄ stabilit̄ q̄titatē z dispōnes eius p̄⁹ cōes: z p̄n⁹ que dicit̄ sup̄ q̄titatē suas p̄⁹ dispōnes: z etiā si egēt̄ aliq̄ mō demōstrōis demōstrāt̄ in ea. z h̄c phiaz p̄⁹ z eius opus circa p̄n⁹ terigit̄ Arist. cur̄ dixit̄. Et si aliq̄ vlr̄ tētet̄ mōstrare cōia. Dialectica etiā cōicāt̄ in p̄ncipuz cur̄ oib⁹ alijs sciētys: qz ip̄a habet̄ viā ad oiz p̄n⁹ si egēt̄ aliq̄ mō ex planatiōis: z ip̄a etiā syllogizat̄ ex p̄ncipuz oiz: eius et̄ eniz est p̄blema p̄struē: vel destruē p̄babilr̄: z eisdē p̄ncipuz cōib⁹ vti demōstrator in q̄tuz sunt necia: z sine scie vti dialecticus in quātū sunt p̄babilia: z sine opionis. z lz dialectica sic cōicet̄ cum oib⁹ alijs sciētys: tñ in h̄ differt ab oib⁹ q̄ oēs alie h̄nt̄ genus subm̄ deter^m: cui⁹ per se passionēs demōstrant̄. lz. n. lbm̄ meta^m sit cōe ad oia l̄ba aliaz sciaz: tñ ip̄a nō demōstrat̄ nisi p̄ se iberētia subo suo: z nō descendet̄ vt demōstrat̄ p̄p̄ias passionēs de subtis iferiorib⁹ nisi p̄ mō^m scie l̄baltērnātis. Dialectica vo lz in quātū ip̄a est scia z pars phie h̄z lbm̄ p̄p̄ziū. s. scōas itētiōnes que apponunt̄ itētiōnib⁹ p̄mis in quātū per eas puenit̄ de cognito ad incognitū: tñ in quātūz ip̄a est ars

Meduz i demōstrone po assima est: aut diffō subis aut passionis. S̄z passionis solū videt̄ dicit̄ z hui⁹ capite 5°. circa p̄cluzōnem. 32.

T.c.57.

Mātia h̄nt̄ corpus quō mobile.

Et scie p̄n̄iones demōstrant̄ de subo analogico: cui⁹ oppositū est cōi aliq̄. C. Et h̄ nō h̄nt̄ q̄ mō raphica l̄b̄ terner̄ sibi alijs sciētias.

est ars et in se habet pbie no bz sbm ppruz: qz ipa inuestigat per via opinionis et pbabilitat de omni libro suas dispo nes ta ppas qz coes: et sic pot interrogare vtruzqz opposi toz: eo q in eptate sit p via pbabilitatis onidē opposi ta: nec demfator: nec ipsa dialectica: vel sophistica inqz: tu est pars pbie et habet subm ppruz onidit opposita. si nis. n. cuiuslibet artificis circa subm ppruz et passiones ppas est sciētia que cadit sup verū tm: et nō opinio sola que cadit super verum et falsum.

Capitulum 11^m:

God si eadē est interrogatio rōcinatiua et ppositio dictionis: sunt aut in vna qz scia ppones et qb^o vnus cuiusqz ppa cō ficit rōcinatio: erit porro qdā interroga tiones ad singulas scias attinētes: ex q bus sit cuiusqz ppa rōcinatio. D^z q nō oēm interro gationē geometricā eē: nec ad medēdi artē oēs ac cōmodari: et pari mō de ceteris. S^z aut ea ex qbus aliqd ostēdit: de qb^o est ipsa geometria: aut ea que ex eis dē demfāt: ex qb^o geometria demfāt: qualia sunt pspēctiua. Idē est et in ceteris itelligēdū. Atqz de his ipsis reddēda qz ratio est ex geometricis pncipijs: pconibusue: s^z de pncipijs non est reddēda rō geometre: vt est pffesor geometrie. Eadē sunt et in ceteris sciētjs obfūada. Nec igit artificē queqz queuis pccitari: nec ad quis interrogatōez de sin gulis rōdere opz: sed ea tm que in scia sua determi nata sunt. Qu si qplam cuz geometra vt geometra est: sic differuit: patet et bñ illū eē disceptaturū: si ex his extēderit aliqd. Qu si nō b differuerit modo: nō bñ sine dubio disceptabit. Patet etiā illū nō redar guere geometrā nisi per accēs. Quobz iter igna ros geometrie de geometria differēduz nō est. La tebit enim is qui dixerit prauē. In ceteris etiā scien tjs res sese habet similiter.

L. c. 58.

Sicut idē est syllogistica interroga tio et ppositio dictionis. Propō nes aut fm vnāquāqz sciam ex qb^o est syllus. Scdm vnāquāqz erit vtiqz aliq interrogatio scibilis: ex qbus qui est fm vnāquāqz sciam ppr^o sit sylls. Manifestuz vtiqz q nō ois interrogatio geometrica erit: neqz medicinalis. Sed ex qbus aut mō strā aliqd de qb^o geometria est: aut ex eis dēz mōstrā geometricē: sic pspēctiua: s^z autē et in alijs. Et de his qdē et rōnē ponēdā esse ex geometricis pncipijs et pconib^o: sed ex nō geometricis pncipijs et pconib^o: nō ponē dā rōnem esse geometre fm q est geometer. s^z aut et in alijs sciētjs. Neqz oēm interroga tionē vtruzqz est vnū queqz sciētēz interrogare: neqz fm omne interrogatū rōdere vno qz: sed que sunt fm sciam determinatā. si aut dispu tabit cum geometra fm q est geometra ma nifestuz est qm et bñ: si ex his aliqd demō strēt. si vō nō: nō bñ. Manifestum est q nō

arguit geometrā: s^z nisi fm accēs. quare non vtiqz erit i nō geometricis de geometria dis putādus. Latebit enim prauē disputatē. s^z autē et in alijs se habet scientijs.

Capitulum 11^m

tm fm sniaz demfatu uenienti^o ponit istud cap. 10^m. Quia sic ptractū est fm eius sniam nō diuidēdū est supius cap^m in duo. Ostēsus est in. 12. huius q ois demfatio est ex pncipys ppruz. Vñ sicut dictum est in 14°. Cōia p^o necesse est fieri ppa cū eius vti demfator. Ex his ostēdit hāc 17° p^o nes. s. q ois questio quā querit demfator est ex ppruz. Cui^o pbatio est bec. Dis qstio quaz querit demfator sit eadē p^o: et post ppositio ex qua demfāt. ois aut ppositio ex qua demfāt est ex ppruz. igit ois qstio quā querit demfator est ex ppruz. C^o Itē si ois qstio quā querit demfator sequit ex pncipys ppruz: ois qstio et cōclusio que seqt ex pncipys ppruz est ex terminis ppruz. q ois qstio demfatiua est ex ppruz. Istos duos syllos cuz sua p^o ne dicit Ari. more suo itricate: et sensus vboz ipius est iste. Si ois interrogatio quaz syllogizat demfator est eadē cum p^o ne demfatiua: que ponit alterā p^o tē d^o ctionis: et p^o nes demōstratiue ex qb^o est sylls p^o us: in vnaquāqz scia sunt p^o nes p^o fm eadēz sciam. si inqz ita est: erit itaqz demōstratoris interrogatio scibilis ex p^o pruz: et loco hui^o q dico ex ppruz. ponit Aris. hāc l^o rāz ex qb^o qui est fm vnāquāqz p^o us sit syllus. q^o si diceret. de mōstratoris interrogatio demōstrabilis et scibilis erit de nio illoz ex qb^o cuz pbat fit p^o us sylls fm vnāquāqz sciam. et sic ponitāns pro p^o nte. et b^o facit ideo: qz in eodē p^o mone fm aliū itell^o m vult pglutinare mediū scōi sylli. q^o si diceret. demōstratoris interrogatio ex illis ex qb^o fit sylls p^o us in vnaquāqz scia: et ita per p^o ns ipsa interroga tio est ex ppruz. Et ex b^o seqt sic correlariū q diuise scie nō cōmunicāt in qōnib^o suis: et q ois interrogatio nō est cuiuslibet scie: neqz determinet aliqs spālis artifex in quātū hui^o qōnes alteri^o scie: neqz rōdet de illis nisi fm accēs: et l^o rā vsqz ad l. Qm aut sunt geometrice interroga tiones plana est. C^o Si aut obyciat qz: q tam nālis q astronomus interrogat et pcludit: s^z per diuisa media: qm terra et luna sunt spberice. et ita cōicāt in qōnib^o. C^o Re spōdet ei q nālis accipit hāc inq^o tū sunt sube corpales nāles mobiles. mathe^o vō accipit in quātū sunt soluz magni^o mobiles. Magnitudo. n. mobilis est subiectū astronomi. C^o Qu si obyciat de terra q ipa est immobilis localr. et ita s^z immobilis in pside^o astronomi. nō. n. p^o siderat astronomus alterationes illi^o. C^o Respōdet ei q astronomus p^o siderat eā in cōparatione ad magnitudi nes celestes mobiles: et ita in p^o sideratiōe astronomi nō est ipsa absoluta penitus a motu.

17° p^o lo.

Dubitatio

Solo

Obio 2°:

Quid sit subz astronomi: et quo astrono mus cōsiderat terram.

Cum aut interrogaciones sint geometrice: sunt ne et ingeometrice. Et interrogatiōnē he que ab ea p^o desit ignoratiōe que est dispositio: geometrice ne sunt: et in quacūqz facultatuz siliter. Preterea vtra rōcinatiōnū ab ignoratiōe p^o ficiscif: vtrum ea que ex oppositis pstat: an ea que constructa est vitiose. Et. n. in geometrice interrogaciones: aut ex geome tria sunt: aut ex alia facultate. Plā musica qdē ite rogatio: si de geometria fiat: in geometrica est. At equedistates putare pcurrere: tum geometrica: tuz in geometrica est. Duplex est. n. in geometricū: et p^o inde atqz iforme: atqz alterum ex eo qz nihil habet geometricē: vt iforme: q^o vacat forma. Altez ex eo

Poste. Linē. c z

qꝛ aliqd eius pꝛaue cōplectit: vt iforme: qd turpem habet formā fedāqꝛ. At hec ignoratio: z que ex talibus est pncipijs geometrie dicitur est.

L.c. 59. **Q**uā aut sunt geometrice iterrogatōes: nō ne sunt z non geometrice: Et fm vnāquāqꝛ sciam: z que fm ignorātiā geometrice sunt: Et vtruz fm ignorātiā fit qui ex oppositis sylls: aut paralogismus. Scdm geometriaz aut: aut ex alia arte vt musica est iterrogatio nō geometrica. De geometria nō paralellas coincidere opinari geometrica quodāmodo est: z nō geometrica alio modo. duplr. n. est hoc: sicut arithmon. z altera quidez nō geometrica: eo qꝛ re se habet sicut arithmon: altera nō fit in pꝛaue habēdo. z ignorātiā hec que ex huiꝝ pncipijs pꝛaria est.

Dicitur est pꝛimo qꝛ scie diuise nō cōcāt in suis qōnibꝫ. z qꝛ vnaqueqꝛ scia bz suas pꝛas qōnes qꝛ ipa pꝛiderat z deter^{nat}. Ex h nascit dubitatio an qōnis z pꝛis qꝛ fiūt in terminis pꝛiꝝ alicuiꝫ scie sine iterrogatōes denoiate ab illa scia: vt ille que fiūt in terminis geometricis geometrica: z sic de alijs: qꝛ nō vident posse dici iterrogatōes geometrice nisi quas demāre pōt geometra. Nec vñr posse dici nō geometrice cū sint in terminis geometrie.

Et itez dubitat: vtrū sylls qui est ex opp^o pncipijs pꝛcludēs falsum sit sylls in terminis pꝛiꝝ alicuiꝫ scie que comitat ignorātiā: aut sit paralogism^{us}. i. sit talis que comitat dispositio talis que nō est scia: sed talis dispositio qꝛis comitat deceptuz per paralogismū. Nō. n. vñr talis sylls eē fm ignorātiā: qꝛ hñs talē syllm aliter est disposit^{us} qꝛ ille qui simplr nihil nouit de re. Et itez videt fm ignorātiā: qꝛ nō est fm sciam. Das dubōnes soluit Ari. dices qꝛ nō geometricū ignorari dup^l est: qꝛ vtrūqꝛ pōt dicē negationē habit^{us}. vel pōt dicē remotionē habit^{us} cū pōne dispōnis dicitur: velut nō geometrica est iterrogatio illa que simplr musica est: vel alicuiꝫ alterius scie: z non geometrica qdāmō: z geometrica qdāmō alio est illa que nō est fm sciaz geometrie: est tñ in terminis geometrie: vt lineas egdistātes pꝛcurrē: z credulitas qua credit aliqꝛ p syllm ex oppositū pncipijs lineas egdistātes pꝛcurrē: nō est ignorātiā qualis est in puero que dicit negationē scie. Sz est ignorātiā que dicit dispōnez aie malaz dicit scie. Duo. n. dicta noia: duplr dñr sicut h nomē arithmon. est aut arithmus sermo cōposit^{us} ex certis pedibꝫ: pꝛcordātibꝫ sibi in tꝛibꝫ z plausu: sz nō obfuaat certū nūm pedum. z in hoc differt rithmus a metro: qꝛ metra obfuaat certos pedes: z certū nūm pedū. arithmon igit^{ur} est pmo qui nō bz rithmus: z ēt qui bz rithmū: sz pꝛaui: ex sensu dicto satis pꝛ lra.

Sz h oꝛit dubitatio qualr dicat Ari. iterrogatōes eē geometricas z musicas: z ita de alijs sciētijs: cū demātor neqꝛ iterroget nec eius sit ostēdē opposita. **E**t vñr qꝛ iterrogatio dialectica de vñte pꝛmonis qꝛit vtrāqꝛ pte dicitōis reliqꝛ eque dñm rñdēt electōez cuiꝫ pꝛis voluerit: vt vtrū sunt arbores aialia nec ne. Propositio. n. dialectica de vñte modi pꝛponēdi asserit tñ vnā pꝛem dictionis in aia pꝛponētis. Quia cuz pꝛpōnes nō possint pcedē nisi ex pꝛsensu rñdētis in ipso mō pꝛponēt qꝛit iudiciū rñdētis sic: putas ne aial rōnale mortale est diffinitio hois: sic pꝛponēs qꝛtuz est ex pte sua asserit qꝛ aial rōnale mortale est diffinitio hois. Et silr querit qd de h sentiat rñdēs. Silr dico cuz

demātor qꝛit discipulo sz qd ipse itēdit demāre nō relit discipulo electionē cuiꝫ voluerit pꝛis dicitōis: sz asserēs sz qd itēdit pꝛbare: qꝛit qd de h sentiat discipulus: z tñ hec iterrogatio demātoris assilat pꝛpōni dialectice. Est. n. ipa iterrogatio dialectica qdāmō pꝛpō: z pꝛpō dialectica est qdāmō iterrogatio. **S**i aut demātor vere dubitet de aliqꝛ scibili sic accidit pꝛis qꝛ inuenit demātionē illiꝫ scibilis: tñ qꝛit illb penes se: vel penes altez: nō vt itēdēs acqꝛē habitū indifferēter circa pꝛē vtrālibet: sz solū circa illā que vera est. Dialecticus nō qꝛit itēdēs acqꝛē habitū indfnter circa verū aut falsuz. nō. n. curat nisi habeat opionē siue sit vera siue sit falsa: pp h dialecticus qꝛit indeterminate alterū. Demātor aut querit determinate esse que vera est.

In mathematicis aut nō silr fraus sit cum differitur: qꝛ mediū est semp duplex: nam alter extremoz de hoc omni: z hoc rursus idētidem de altero dicitur: atqꝛ pꝛdicatum nō dicitur omne.

In doctrinis autē silr nō est paralogismus: sicut in dialecticis: eo qꝛ mediuz sit semp duplīter. z de hoc. n. omni. z hoc iteruz dicitur de alio omni: qd autē pꝛdicat nō dicitur omne.

Dicitur est in prima lra qꝛ in terminis doctrinalibꝫ fiūt sylls ex oppositū pncipijs inducētes igrantiā dispōnis. i. falsaz credulitatē z errozē. Lū itaqꝛ tā in terminis doctrinalibꝫ qꝛ in terminis aliaz facultatū fiāt sylls deceptorū: inducit Ari. lraz que seqꝛ vsqꝛ ad l. Sz qꝛ differt z pp qd scire | vt in ea ondat dūiaz deceptionis in doctrinalibꝫ: z in alijs. sz in doctrinalibꝫ pauca est deceptio re^l deceptiois accūtis in alijs facultatibꝫ: vt sic ondat excellētiā sciaz doctrinaliū re^l aliaz sciaz: vrpote in qbus est certitudo maxia z deceptio minima. z h totū est de cōplemēti bonitate: z ornāt^{us} huiꝫ scie: z nō de eiꝫ lra. **D**o cet aut nos Aris. in h loco cās pp qꝛ rarioz est deceptio in doctrinalibꝫ qꝛ in alijs: z cās fm quā accidit deceptio in doctrinalibꝫ vt frequent^{er}. Dicit qꝛ | in doctrinis nō est sylls deceptorū ita frequēter vt in alijs facultatibꝫ. | Et cā vna est: qꝛ in doctrinis est sp modus z fig^{us} syllogistica: z excludunt a doctrinis fallacte: que peccāt h mo^o z fig^{us}. In alijs facultatibꝫ argumētaz frequēter inductiue: z a silr z multū alijs argumētaz dōibꝫ: que nō hñt mo^o z figurā syllogistica: sz possint reduci in fig^{us} z mo^o.

Nec aut licet qꝛi cernē mētis pꝛceptioē: in differēdi vō facultatis disceptionibꝫ latēt. Est ne ois circulus figura: si designauerit pꝛ. Sz qd naz vltra. Latmina ne sunt circulus: z tinuo pꝛ nō esse.

Hec aut sunt vt videre itellectu: sed in rōnibus latet. vtrum ois circulus figura sit. si aut scribat manifestum est. qꝛ autē sunt carmina circulus: manifestuz qm non est.

Scda cā est: qꝛ ea que sunt in mathe^o spōte se offerūt itellui z pꝛpīciter itrat in itellu. Ea vō que sunt in logiceis z in meta^o pꝛremotionē eoz a sensu: z lūtilitatē nāe sue lbrer fugiūt itellm: z speculānt velut a loge: z nō discernunt eoz lbriles dūe. Et h speculatio velut lōginqꝛ z indiscretio pꝛiaz dūiaz cā est frequētis deceptōis in illis. Silr in nālībꝫ est minor certitudo pp mutabilitates rez nālīū. Et has tres. l. logicā meta^o z nālē vocat Ari. rōnales: qꝛ pp pꝛitātē certitū^o illaz cōprehēsiōis qdāmō vñt in his rōnabilr magis z pbabilr qꝛ sciētiificis: sz in his sit scia z demātor: sz nō maxie dicta. In solis. n. mathe^o est scia z demātor maxie z pꝛ dicta. Pōnit aut

L.c. 60.

L.c. 61.

Quaf bene sciētiē logicā nālē mētē dicatur rōnē leo ab Ari.

In illis vt in pꝛibꝫ demātoris nō leo vt in pꝛibꝫ

Du pulchē

Quo demātor iterrogat.

... in aliq
... 27. r
... 27. r
... 45. r
... 2. de
... 24.

nif aut ex^m manifeste visionis reru mathe^{ca}. r pue de
ceptionis in bis. Si. n. qrat an ois circulus sit fig^o ex de
scriptioe circuli oi itelligeti manifestu est q sic. Si aut
qrat an carme sit circulus: vt ex bis pcludat q carmen
est fig^o: oi intellui pz/q circulus no di ex eode sensu de
carmine: ex quo di de fig^o: sed manifesta est equocatio:
nunq aut decipe pot equocatio nisi cum audies no di
stinguit in itellu suo iter plura sigta termini equoci.

C Atqz no opz ificiatione ad ipm asferre: si sit ppō
inductiua. Et. n. neqz ppō est ea: que non ad plura
sele extēdit. Fio. n. erit de oib⁹. **A**lib⁹ aut extruit ra
tiocinatio. Sic pz nec eā ificiatione cē: que vltis no
est. Eteiz eedē sunt ppōnes: ificiatione iue. Flā quā
affert glpiā ificiatione: ea vel differēdi vel demfān
di ppositio fieri pōt. Fit aut vt qdā vitiose pcludāt.
ppea qd eos medios sumūt: qui terminos vtrōsqz
sequunt. Quale qdē facit r Lenens: ignē gigni mul
tiplicata rōne pcludēs h pacto. Ignis vt dicit ce
lerrime gignit. Qd multiplicata gignit rōne: id ce
lerrime gignit. Hoc aut mō pstatē rōcinatio negt.
S3 si celerrimā gnōne multiplicata sequat ratio: r
ignē celerrima gnatio. Interdum igit fieri negt: vt
ex bis que sumūtur ratiocinatio cōstruat: interdūz
vō fieri potest: sed non cernitur.

T.c.62.

C Hō opz aut istātia in ipm ferre si sit ppositio
inductiua: sic. n. neqz ppositio est que no
est in plib⁹: nō. n. erit in oib⁹: ex vlib⁹ autē est
sylls. manifestū est q neqz istātia est. eedē. n.
sunt ppōnes: r istātie. quā eiz fert istātia: bic
fiet vtiqz ppositio: aut dialectica: aut demfā
tiua. Lōringit aut qsdā nō syllogistice dicere:
pp h q accipiunt vtrōqz inberētia: vt r cenes
facit: q ignis i multiplicata analogia sit: nāqz
ignis cito gnāt: vt dicit r bec analogia. Ali
qn quidez igit syllogizare nō ptingit ex acce
ptis. aliqn vō ptingit: sed nō videt.

C Tertia cā quare in mathematicis est minor deceptio
est: qz eius pōsideratio versat in pauciorib⁹ r magis cer
tis r stabilib⁹ vt in vlib⁹ solū. Alioz vō pōsideratio ver
sat in picularib⁹ r plurib⁹ r magis mutabilib⁹ eius. r
signū huius est: qz nō fert istātia ptra demfātozes per
pbarionez picularē inductiua: sic nec per singularē: qz
si ppō inductiua picularis esset vera istātia ptra ipm:
tūc ipm posset ex eis dē syllogizare. Causa aut pp quā
nō accidit deceptio vt frequēti⁹ in mathe^{ca} est ista. f. qz in
mathe^{ca} syllogizat frequēter in termis parib⁹ r pūtib
lib⁹: r in pūtibilib⁹ syllogizat in 2° fig^o affir^o. Cū igit nō
distinguit itellu an termini sint puerbiles nec ne: affir
ment nō pūtibiles qst puerbiles: r syllogizat ex eis in
2° fig^o ex affir^o. r accidit deceptio r error fm fallaciaz
accētis in tali casu decipiētis pitos: sic cenex decept^o est
sic syllogizans. Ignis cito gnāt: r oē qd in multiplicata
analogia gnāt cito gnāt. g ignis in multiplicata analo
gia gnāt. nō aut pūtib⁹ qz omne cito gnātuz sit ignis: vel
in multiplicata analogia gnātuz. Illa aut gnāta sunt in
multiplicata analogia: qruz gnātoz magni^o multiplex
est ad magni^o ei⁹: ex quo gnāt. Sic. n. ignis forte gnāt^o
decuplo maior est aere ex q gnāt^o est. r talia cito gnāt:
qz eoz for^o duz gnāt ipa in paruo tpe multū pūseūt
māe: eo q in gnōne ipsoz parua mā sit magna. Innuū

Nota h
... Si ppō
... syllogizabi
... 2° fig^o
... Alibi.

aut h q gnatio sit successiua: cū tñ alibi dicat q gnatio
est subita. Et dico q for^o gnāta maxime in simplicibus
induit pte mae post ptem successiue: qz pars ppinquozi
gnāti citi⁹ pparat ad receptionē for^o lbalis: vñ pus reci
pit eā qz pars remotior. r ex h itellu est gnatio successi
ua: qz pars mae post pte recipit for^o lbale: sed cuz pars
aliq recipit for^o subale: nō vltra recipit intēssionē in p^a
for^o recepta: b3 si for^o accētalis: vt calor fuerit recepta
in aliq pōt intēdi successiue vsqz ad sūmū calozis: r erit
alteratio successiua. r p diuisitātē vel diuisibilitātē calo
ris: r receptionē pris eius post pte in pte sua. hāc succes
siones que est p diuisitātē vel diuisibilitātē for^o recepte
nō h3 gnatio. r ex opposito hui⁹ successiōnis oē eē suba:
tñ h3 gnatio successiōne per diuisibilitātē mae recipien
tis formā subalē in pte sua post partē.

C Qd si fieri nō posset: vt vez ofidat ex falsis: faci
le eēt resoluē. Lōuersio nāqz necio fieret. Si eiz. a.
vez: qd cū sit: bec sunt que qdē eē scio: veluti. b. Ex
bis igit illb eē ostēdā. Comūtunt aut ea magis que
in mathematicis sūt: qz nullū accētis: h3 diffōnes acci
piūt: atqz h etiā ipso a differēdi differūt facultate.

C Si autē ipossibile eēt ex falsis vez mōstra
re facile vtiqz eēt resoluere: puerterent ex ne
cessitate. Sit enim. a. esse. b aut cum sit. r ea
vtrōqz sunt que noui: qm sunt: vt. b. ex bis igit
demonstrabo q illud est. Lōuertunt autē ma
gis que sunt in mathematicis: qm nullū acci
dēs recipiunt: sed in hoc differūt ab his que
sunt in dialecticis: sed diffōnes.

C Cā aut 4ª quare minor est deceptio in doctrinis est qz
cōpleta cognitio in aliq gñe cognis nō ē nisi postqz ipm
cognitū fuerit reductum in sua pñ. In doctrinis aut est
facilior r breuior resolo vsqz ad pñ qz in dialecticis vel
in alyz. igitur in his maior certitudo r error minor. Qz
aut in doctrinis per resolonē possit facili⁹ pueniri a pñe
ad pñ^o p^o. pz: qa in doctrinis magis cōuertunt termini:
qz in his nō recipiūt accētis mediū: sed diffōnes sunt me
dia. In puerbilib⁹ autē facilis est resolo. in dialecticis
aut sumit accētis plus r nō puerbibile.

C Accrescit et rōcinatio nō per media h assumēdo:
nā. a. de. b. sumit: r b. de. c. r b. rursus de. d. Atqz h in
ifinitū pcedit: vñus qz lat^o eius sit icremētuz. a. nāqz
de. c. atqz de. e. pcludit. Sit eiz. a. qdē numerus ab
solute. b. vō simplr numerus ipar. Et. c. definit^o nu
merus impar. a. igit de. c. cōcludet. Altera rursus in
pte. d. qdez sit impar numerus simplr sumpt^o. e. vō
definit^o nūerus par. a. igit de. e. pcludet.

C Augētuz autē nō per media: sed in post su
mendo: vt. a. de. b. hoc autē de. c. itez hoc de
d. r h in ifinituz: r in latus vt. a. de. c. r de. e.
vt est numerus quātus aut ifinitus. hoc autē
in quo. a. impar numerus quātus in quo. b.
impar numerus in quo sit. c. est itaqz. a. de. c.
r est par quātus numerus in quo sit. d. par
numerus in quo est. e. est g. a. de. e.

C Alia rō qz facilior sit resolutio et in mathe^{ca} est: qa in
dialecticis sunt plura media prio iferētia eādē pñe. in
mathe^{ca} aut ad vñā pñe nō est nisi vnicū mediū: vñ in
mathe^{ca} a pñe in sua pñ^a non est nisi vñica via. in diale
postē. Linē. c 3

C Et ita in
hac gnōne nō
negat qn pos
sit eē successi
vñ ptes mae
quātitas.
Sed vltimus
scias qz gene
ratio subalis
simplex est oia
plex cōpleta. r
est qua forma
incipit esse vel
cōpō^o. et bec
est subita: qz ē
trānt^o iter pūti
ctozia r pūti
ue opposita i
ter que nō est
mediū. pūti⁹
eiz for^o suba
lis est subitus.
Alia ē gnatio
in cōpleta r est
qua foza eln
taris vt cōpō
simplex nō in
cipiēs eē inci
pit esse in tāto
vel tāto gdu.
r bec successi
ua est r est illa
qua foza elnū
intēdit vel re
mittit.
T.c.63.

T.c.64.

omnidu

omnidu

Posterior

eticis ho sunt vie multe a hne in pn. Et forte no eligif
 via recta: nisi postqz discursus fuerit per qualibet illaz.
 Xbi gra. clusio vna in dialecticis vtpote talis. Aliqs co
 loz est genus albedinis: pot hie media extracta plib? r
 diuersis locis dialecticis. nescit autez iste in pn? qui vult
 resoluē qz illoz medioz sit mediū pbabile facies fidez
 hnis: ga forte illoz multoz medioz vnu tm vel pauca
 erūt potētia facere fidē. r opz resoluētē discurre forte
 per oia media donec tādez occurrat ei mediū pbabile.
 In mathematicis ho querit resoluēs vnu soluz mediū
 primū ad vna hnem qd est ca r diffinitio. r bec via re
 solutiōis in mathematicis manifesta est ex via cōposi
 tionis. Cum n. pcedit cōponēdo a pncipis in hnes nō
 ponit ad vna hnem nisi mediū vnu primū: vt si sumat
 tur. a. de. b. qd est per se notum. vel ga iam demōstratū
 per. b. mediū r nō p aliud: demōstrabit. a. de. c. de quo
 c. d. b. pmo r vltēr. r pnter per. c. mediū r nō per aliud
 demōstrabit. a. de. d. r sic in ifinituz pcedet cōponēdo
 p assumptionē minoris extremi sub medio. C Si aut
 vnuz pdicatu dē de duob? coequens: eque pmo r vltēr
 per vtrūqz eoz demōstrabit pdicatus nō de eodē 3? s3
 de diuersis de quo illa pdicantur pmo r vltēr: ita semp
 in cōponēdo vnicū ordinat mediū ad hnez vna/qua
 re simplr resoluēdo vnicū est extrahēdo medium pri
 muz a hne. C Dicit g qz numerus sylloz in mathema
 ticis sit maior: nō per iterspositionē plurimoz medioz
 primoz ad hnez vna: sed per h qz ostēdimus hne vna
 vt. a. de. b. assumimus aliud lb. b. vt. c. de quo per. b. me
 diū pbamus. a. r itez ostēso. a. de. c. assumimus aliud
 sub. c. vt. d. de quo per mediū. c. pbamus. a. r. b. r bec
 assumptio in post vadit in ifinitū. Augmētā etiā nume
 rus sylloz per assumptionē in latus vt cuz. a. d. de dua
 bus coequens: vt de. b. r de. d. assumim? sub. b. r. d. duo
 coequens collateralis. c. r. e. de quoz vtroqz ostēdimus
 a. per. b. r. d. media. Et exēplū augmētationis hui? in la
 tus sunt hi duo sylli: ois numerus finit? est finit? aut in
 finitus: ois nūis impar est numerus ipar finit? g ois nu
 merus impar est nūis finit? aut ifinit?. Itē ois nūis finit?
 est aut ifinitus: ois numerus par est nūis. g ois numerus
 par est numerus finit? aut ifinit?. S3 si sic exponamus
 ex^m Arist. ridiculū est ex^m: ga nugatorū est dicere qz il
 lud qd est finitū sit finitus aut ifinitus. Propter h dico
 qz Arist. itēdebat in suis exēplis dicere qz numerus par
 est finit? r etiā ifinit?: r sllr numerus ipar. r h satis exp
 mit in lra sua dicens: vt est numerus quātus aut est ifini
 tus. qd diceret. vt est nūis finit?: r nō solū hic: sed etiā ifi
 nit?. C Possumus etiā arithmetice ostēdere qz ois spēs
 numeri que nō est aliq spēs determinati nūi: vt binarius
 vel trinaris: s3 indeterminati vt nūis quadrat? vel exa
 gonus vel par vel ipar vel aliq talis nō soluz est finita
 s3 etiā ifinita: r qz finita eo ipso est ifinita. Dis. n. indeter
 minata spēs numeri est que vsat in finitis: qz nūis ex nā
 nūi recipit cremētuz in ifi^m. vsat etiā in ifinitis. r tales
 hnes demōstramus in arithmetica. demōstramus enīz ibi qz
 ois spēs multi^m vsat in ifinitis. Et sllr de alyz spēbus
 indefinis. Intēdit g Arist. dicere qz par nūis qui vsat in
 finitis: eo ipso qz est nūis qui vsat in finitis versat etiā in
 ifinitis: r sllr ipar. C Dic aut ois dubitatio quō veruz
 sit qz augmētānt demōstrones in ifinitū in post assumēdo:
 Quia fm h vř qz nō erit clusio vlys de p. r fm h vř qz
 nō stant pdicata in sursum r deorsum: qz si stant nō est
 sumere vnu lb alio in ifi^m. C Et dicimus qz nō est possi
 bile vt sumat vnu sub alio in ordine pñtali descēdendo
 in ifi^m: qz sine dubio sic nō eēt p̄clo vlys r de p̄. nec effet
 stat? pñtoz. S3 dicimus qz in arithmetica r geometria

spēs sup qz erigit demōstratio sunt ifinite^a r sunt coequē
 ue in ordine pñtali r nulla sub alia. C Sciēdum tñ qz
 spēs vna fm qz est pars ostitues spēm pñte: r est prior
 pñte: sic binari? fm qz est pars trinary pōr est trinarior
 cū tñ in ordine pñtali sint be spēs coequē. r sllr trigon?
 est pōr qdrato: r demōstrones que erigunt sup spēs pōres
 descēdūt in spēs posteriores vsqz in ifi^m: sic demōstratiōes
 que erigunt sup triāgulū: descēdūt in qdrāgulos r spēs
 pñtes. Per h. n. qz demōstrat in geometria qz oēs duo triā
 guli qz duo latera vni? sunt eq̄lia duob? laterib? alteri?
 r basis basi hnt angulos eqs laterib? p̄teros eq̄les. Lō.
 cludit postea qz in oi paralelogramo sunt anguli opp^{ti}
 eq̄les: r sic descēdit trigon? in paralelogramuz: r sumit
 paralelogramū lb trigono: nō qz paralelogramū sit tri
 gonus: s3 qz palelogramū est duo trigoni: r ita pueniunt
 passiōes trigoni in paralelogramū: r sumit sub trigono
 paralelogramū nō in ordine pdicabili: qz sic sunt coeq̄
 ua: s3 in ordine subyciēdi minori extremi medio: vl
 maiori. Sic igit augmētānt demōstratores in ifi^m in post assu
 mēdo: sic cuz sumit quadrāgulus sub trigono: r pētago
 nus sub trigono r qdrāgulo: r ita in ifi^m. s. ga sup oem
 spēs figure: r oēs spēm nūi cadūt passiōes ppe demō
 biles de illis per spēs pñtes: r passiōes p̄pas spēz an
 recedētiuz: vñ hnes baz sciētiāz sunt ifinite: r nō cōpre
 hēdunt oēs actu ab itellectu creato potētie finite: s3 so
 lum ab itellectu increato potētie infinite.

Infinite pō
 nes nō cōp
 hēdunt oēs
 tellectu crea
 po? finite: q
 ab itellectu
 to po? ita

C Pamphili de monte Bono. de certitudine sciētie du
 bium nūsqz als impressum.

Circa dicta ois dubitatio. Quō in ma
 thematicis sit maior certitudo qz
 in alyz sciētiis: quū dicat com. Auer. cō¹⁰ p.
 p̄ de aia. Sciāz de aia certitū^{te} demōstratiōis
 excedē oēs scias p̄ter diuinā. C Solo cōis
 est: qz scia de aia oēs alias scias excedit certitū^{te} demō
 nis quo ad nos: s3 certitū^{te} demōstronis simplr: mathe^{ca} sine
 certiores: qz media baz demōstronū scie de aia semp actu
 sunt nob pñcia. Et nō opz nos ambulare in iuētōe me
 dioz illaz: qz scia de aia est de his que in nob expimur:
 vt de opōnib? vegetatiuis/ sensitiuis/ r itelle^{ct}. Et cū di
 xit Auer. sciam de aia excedē in certitū^{te} demōstronis oēs
 scias p̄ter diuinā: sensus est sciētia de aia excedit oēs in
 vtroqz p̄ter diuinā quā nō excedit in vtroqz. S3 in vno. s.
 in certitū^{te} demōstronis. C Sed bec solo est error. p̄ qz scq̄
 rē a pari sciaz puoz nāliū eē certis certiore: qd manife
 ste est falsū. Et p̄na p3 a sllr: qz in puis nālib? deter^{mi}
 passiōib? aiatoz cozpoz: sic de sensatiōe: sōno r vigilia:
 memoria r reminiscētia: morte r vita: que oia nō min?
 expimur in nob: imo magis qz opōnes in h li? p̄sidera
 tas. C r qz certitū^{te} quo ad nos demōstronis: nō atēdit p̄
 nes certitū^{tes} rez ex gb? pcedit: cū tñ h simplicē cognēs
 dicat. S3 eē sciaz certiore dicit relonē medy ad hne. cū
 g applicatio medy ad hne certior nob sit in mathe^{ca} qz
 in nālib?: cū mathe^{ca} demōstrones demōstrant simp^l: nob sit
 dātes cāz r eē: qd ad nos mathe^{ca} erūt in p ordine certitū^{te}.
 Ideo p̄hs o^o ethi. dicit. Et pueri bñ pñt mathe^{ca} instrui
 cuz tales exercitiā nō indigeāt: r ob h doctrinales dñt
 cū bñ possint doceri: r tātū sciat discipulus i vna demō
 stratiōe cū sibi facta fuerit a p̄ceptore q̄tū p̄ceptor ip̄e.
 C Itē cū expiētia nra maiorē nō arguat certitū^{te} circa scias nō
 bilitate: ex tali certitū^{te} nō euideret p̄cluderet p̄hs sciaz
 de aia eē magis honorabiles. C Vult itaqz Alb? The
 mistiū seq̄ns: demōstrones aiasticas ideo dici certissimas:
 eo qz per eas declarat lumē itells agētis qui est examē
 oius veroz. Et sic sciaz de aia excedē alias excepta diui
 na. C Sed adduc h vř falsum: qz minima pars scie de
 aia est

Dubitatio

Solutio

alia est circa illud lumē. **¶** Quis demōstrones aīasticas q̄tū ad illaz p̄tē essent b̄ mō certissimē: nō tū tota pp̄ hoc d̄z dici certissima. **¶** Sc̄do certitudo demōstrōnis non puenit ex certitudine p̄nis: s̄z med̄y: vt d̄r z̄o bui. **¶** ḡ demōstrōnes h̄s nō deberēt dici certiores: q̄ de subō p̄clōnis certo. **¶** Tertio q̄ tunc hec sc̄ia nō tū excederet alias imo z̄ metaphysicā ipsam. **¶** Pro boz tū solone norat q̄daz modernus: q̄ vna demōstratio p̄t dici certa dupl̄r: intrinsece z̄ extrinsece. Intrinsece q̄dē: qm̄ mediū est nobis certū z̄ euident̄ demōstrato. Extrinsece z̄: vel q̄ subm̄ circa q̄d tendit est nobilissimū in nā: vel q̄ est certificatiū mediōz z̄ p̄n̄ aliāz demōstratiōnū in alijs sciētys. Tunc dicit h̄s demōstrones aīasticas esse incertiores alijs intrinsece: eo q̄ media sunt valde debilia vt ex eis pueniamus ad cōprehēsiōnē intell̄s agētis. Extrinsece aut̄ sunt certiores. Tum q̄ circa obiectū nobilissimū in nā. Tūz q̄ circa obiectū certificatiū oīuz aliōz. Sed demōstratiōes meta^{ca} sūt simpl̄r certiores oib̄. Tū q̄ circa obta in nā optia q̄ sunt de^o: z̄ sube separte. Tū q̄ maxie certificatiua aliōz: qm̄ itellus agēs nō certificat nisi in v̄tute p̄me itelligētie: vt dicit Alber. 11° sue meta^{ca}. p̄me ḡ demōstrones extrinseca certitudine certe sūt meta^{ca}: post has animastice: z̄ deinde oēs alie. **¶** Et tunc ad primū argū^m cōtra hāc expōnē Alberti d̄r: q̄ illa pars sit minima q̄titate: est tū maxia excellentia. **¶** Ad z^m d̄r ad aīas q̄d est verū: certitudine intrinseca: sed extrinseca nō. **¶** Ad 3^m d̄r q̄ lz substātie abstracte non causent in nobis imediate euidentā oīuz veroz: tū in v̄tute eaz itell̄s agēs causat oēs v̄tutes: cū cā sc̄da in v̄tute dependeat a p̄ma. **¶** Nos aut̄ dicam^{us} supponēdo p̄mo: q̄ notius nā d̄r dupl̄r: vel q̄ cā: vel q̄ nobilit̄. Primus modus h̄ p̄ phys̄. cō. 3°. Et sc̄ds accipit^{ur} z̄ meta^{ca} cō. 4°. Et d̄r quoad nāz: cum tale de se sit manifestissimū. Sed si nos lateat: hoc est ex defectu nostrū: vt p̄z de intelligētys ips̄s iuxta p̄bz z̄o meta. tex. cō. p̄mi. Sic. n. nycticozaci oculi ad lucē diei se h̄nt: ita aīe nostre itell̄s ad ea que sunt oīuz nāe manifestissima. **¶** Quo suppostante dico. a. demōstrones p̄cedere p̄ effectū tanq̄ p̄ mediū: z̄ eē p̄ notiora nā q̄. b. demōstratiō: dūmō effect^{us} sit nobilior mediō. b. demōstratiō: etiā si. b. demōstratiōis mediū sit cā. Loquēdo ergo de certitudine demōstratiōis quo ad nāz sc̄do mō: in p̄ loco sunt dīne: qm̄ media illaz siue effect^{us} siue cāe: sunt simpl̄r nobiliora alijs. Sc̄do sūt nāles aīastice: qm̄ siue media sint cāe siue effect^{us}: semp̄ media hāz demōstratiōnū sunt nobiliora medijs mathematicis. Tertio sūt demōstratiōes mathe^{ca}: qm̄ p̄ media vilia p̄cedunt. **¶** Quo aut̄ ad nos est ecōtrario: qm̄ mathe^{ca} ipse sunt in primo ordine certitudis: q̄ eaz cāe sunt nobis suis effectibus certiores: nobis ostēdentes eē z̄ pp̄ q̄d effect^{us}. Sc̄do loco sunt nāles cū ab effectū noto vt in p̄lib̄ in cognē cāe deueniam^{us}: s̄z q̄ effect^{us} sūt variables: z̄ itidez eoz cāe: cū vnus z̄ idēz effect^{us} a diuersis causis euenire poterit: z̄ plura h̄nt media: nō p̄nt eē ita certe sicuti mathematicalia tū vnū mediū h̄ntia. Tertio z̄ vltio loco sunt diuine: cū dina nō cadant sub sensu: z̄ ita nec de cā nec de effectū sum^{us} multū certi. Et ita cōmentator Auer. p̄mo de aīa voluit sc̄ias de aīa quo ad nāz excedere oēs alias p̄ter diuinā: cū aīa ipsa sit p̄fectioris entitatis oībus generabilib̄ z̄ corruptibilib̄. Et ita cū dixit Cōmētator z̄o meta. cō. mē. vltimo. mathematicas esse in p̄mo ordine certitudinis: z̄ q̄ nāles sequuntur eas: intellexit de certitudine quo ad nos. Et cū dixit p̄bz in p̄bemio p̄mi metaphy. metaphysicā ipsaz esse certiorē: intellexit de certitudine quo ad nāz sc̄do mō. **¶** Contra. mathematica est de sensibili cōi: z̄ nālis de pp̄rio. Sed sensibile

cōmune nō habet iudicari nisi per sensibile pp̄rius z̄o de aīa. ergo quo ad nos mathematica non est certior. **¶** Sc̄do: demōstratio q̄a: est nobis notior demōstrone pp̄ter q̄d. ergo z̄c. **¶** Tertio: exemplū Cōmētatoris cōmē. p̄mo. p̄mi de aīa nō accōmodat. s. de geometria z̄ astrologia nisi de notitia quo ad nos. **¶** Quarto: tunc nō differt sc̄ias aliquā excedere alias nobilitate rei considerate: z̄ excedere certitudine demōstratiōis: quia si aliqua sc̄ia de re nobiliori sit q̄ alia sc̄ia: ipsa est magis certa. **¶** Ad hec respondeo: p̄mo ad primū dico q̄ lz nālis sciētia fuerit de obiecto certior: nō ob hoc tamē eius sciētia erit certior: cū esse obiectū certūz tū sim̄plicem cognitiōnē dicat. Sed esse sciētiaz certiores dicit relationē med̄y supra cōclusionē: z̄ ita lz mathematicaz ipsaz obiectū sit minus notūz quo ad nos: earūz cause tamē sunt magis certe: z̄ h̄ nō cognouerūt Baetanus z̄ alij moderni. **¶** Ad z^m. aīas est falsūz. si intelligit v̄tuer salr. sed tū in nālib̄ verificat. **¶** Ad 3^m exēpla ponunt: nō vt ita sint: sed magis cā inotescendi: z̄ ita in magis noto Auerrois exēplificauit. **¶** Ad aliud dicit: q̄ lz illa duo nō realr differāt: tū rōne distinguūt: z̄ hoc sufficit. Et hec de dubitatiōe sufficiāt. Ad laudez Dei.

Capitulum 12^m.

Suffert autē scire esse z̄ pp̄ q̄d est: primo quidez in eadez sc̄ia: atq̄ in hac dupl̄r. **¶** Uno q̄dē mō: si rōcinatio nō p̄ ea que vacāt mediō fiat: nō enim prima sumit cā: sc̄ia aut̄ eius pp̄ q̄d est: per p̄mā sit cāz. Alio vō mō: si per ea q̄dez quā vacāt mediō: nō tū per cāz: s̄z p̄ notūz eoz que p̄uertunt efficiē. Atq̄ nihil p̄hibet vt eoz que de sese mutuo p̄dicant: notūz iterdū sit id q̄d nō est cā Quare demōstratio per idipsūz efficiē: veluti vagas stellas esse p̄pe: quia nō micant. Vage stelle sunt. c. nō micare. b. p̄pe esse collocetur in. a. Vere igit. b. dicit de. c. vage nāq̄z stelle nō micant. Et vere etiā. a. de ipso dicit. b. q̄d enīz non micat: id est pp̄inquū. Hoc aut̄ per inductionē v̄l sensūz sumat. **¶** Igit̄ necesse est ipsi cōpetere. c. Quare demōstratiū est vagas esse pp̄inquas. Nec igit̄ rōcinatio nō est ipsius pp̄ q̄d est. Nō enīz q̄z non micant: vagātes stelle ideo sunt p̄pe: s̄z q̄a sunt p̄pe: ideo nō micant. Fieri etiā p̄t: vt per alterū: alterū ostendat: atq̄ tūc erit ipsius pp̄ quid est rōcinatio. **¶** Plaz stelle vagātes q̄dez sint. c. Prope aut̄ eē in. b. z̄ nō micare collocet in. a. Et. b. igit̄ cōpetit ipsi. c. nāz vagātes stelle sunt p̄pe. Et. a. stat ipsi cōpetere. b. Ea nāq̄z nō micant: que p̄pe sunt. Quibus sit vt. a. quozq̄ cōpetat ipsi. c. Atq̄z hec est rōcinatio ipsius pp̄ter q̄d est. **¶** Plaz sumpta est ipsa cā p̄ma. Rursus sit vt luna per accreatiōes demōstret eē rotunda: quēadmodūz q̄dā demōstrāt: nāz si rotūdūz est id omne q̄d sic accrescit. Luna aut̄ sic accrescit: perspicuum est lunā esse rotūdāz. Atq̄z h̄ q̄dez mō ea facta est rōcinatio: qua ipsūz esse ostēdit. **¶** At si mediū cōtra ponat: extruetur ipsius pp̄ter quid est rōcinatio: non enim ob excreationes tales: rotunda est luna. Sed quia est figure rotūde: ideo talia suscipit incrementa: atq̄z sit in. c. luna: rotūdūz in. b. sit accrescere ponatur in. a.

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely commentary or corrections related to the main text.

L. 65.

Ed qz differt: z pp qd scire: p mū
 qdem in eadē scia: z in hac duplr.
 Uno qdē mō si nō p imediata fiat
 sylls. Mō. n. accipit pria cā: h q est
 ppter qd sciētia: p m primā causaz. Alio xō
 modo si per nō media quidez: sed nō per cau
 sam: sed per conuertentiam: z per notius.
 Nihil. n. phibet eque pdicātū notū eē aliqn
 nō cāz. Quare p hāc erit demfatio. At q p
 pe sūt planete pp id qd nō scintillāt: fit in quo
 c. planete: in quo. b. nō scintillare: in q. a. ppe
 eē. vey est igit. b. de. c. dicē: planete. n. nō scin
 tillāt: h z. a. de. b. nō scintillās. n. ppe eē: hoc
 aut accipit p iductionē aut p sensuz: nece est
 g. a. ipfi. c. inesse: qre mōstratū est q erraticē
 ppe sunt. bic igit sylls nō est pp qd: h ga. nō
 entz ex eo q nō scintillāt. ppe sunt: s; pp id qd
 ppe sunt non scintillant: ptingit aut z p altez
 alterū mōstrari: z erit pp qd demfatio: vt sit
 c. erraticē: in q. b. ppe eē. a. nō scintillare: est
 igit z. b. in. c. qre z in. c. a. z in. b. a. qd est nō
 scintillare: z erit pp qd sylls: accepta. n. ē pria
 cā. Itē fm qd lunā demōstrat q p incremē
 ta circularis fit. Si. n. qd auget sit spherica:
 auget aut luna: manifestuz q spherica. Sic
 qdē igit ipfi qz factū est sylls. ecōuerso autē
 posito medio ipfi pp qd sylls. non. n. ppter
 augmēta circularis ē: s; qz circularis est acci
 pit augmenta b: luna sit in quo. c. in quo. a.
 augmētuz: in quo. b. circularis.

A principio

hui libri vsqz ad locū istū demō
 strauit Ari. q demfatio ē ex veris
 pmissis z immediatis z porib⁹ z notiorib⁹ z cāis hnis: z ex
 necessarijs: z p se inherētib⁹ vlib⁹: z ex ppetuis z incor
 ruptilib⁹: ex ppris tā pncipijs q̄ interrogationibus z
 snib⁹: z de oēs pditiōes nō aggregant sū nisi in demfa
 tiōe marie z pprissime dicta q̄ acgrit sciam pprissi
 me dicta s; qz diffinitū ē scire in pñ^o hui⁹ libri. Cū igit
 dicat scire pprissime z cōiter: z sū demfatio que est
 sylls faciēs scire. Intēdit in hō explanare illud q nō
 soluz est scia pprissime dca fm diffōne sui in pñ^o possi
 taz: s; ē est scia cōiter dca: z sū est demfatio nō solum
 pprissime dca q̄ aggregat in se oēs pditiōes pdictas: s; z
 ē est demfatio z cōiter dca s; qz demfatio z scia cadūt
 in pbia nālī: z in logica fm qz est ps phie: z in pbia mor
 rali. Cōplete igit oñs pditiōib⁹ q̄ aggregant in de
 monstratiōe pprissime dca: pñs est vt zuertat sermo
 nez ad demfōne cōiter dicta. Inuit igit in h caplo di
 uisionē demfōnis p diuisionē scie acqsite p demfōnez.
 Et nō p̄inet caplz istud nisi diuisionē scie acqsite per de
 monstratiōne cū exēplis explanātib⁹ diuisionē dicens.
 Scia itaqz acqsite p demfōne: aut est acqsite p primā
 cāz rei scite: aut est acqsite p nō primā cāz. Que āt est
 acqsite p primā cāz vocat scia pp qd: z hec est scia ma
 xime z pprissime dca: z demfatio q̄ hec scia acgrit est
 maxie demfatio. Illa aut q nō p primā cāz dī scia ga:
 est scia dca p posteri⁹: z demfatio q̄ bic acgrit ē demfā

Ca ergo
 huc qz si sit
 determinatus.
 nisi de his que
 soluz aggregā
 tur in demon
 stratiōe. ppriss
 sime dicta vt
 seq q demfa
 tio pprissime
 dicta: in h li
 bro subijciat:
 z non demfa
 tio cōiter dca.
 S; hoc nō se
 quit. Et s; ipa
 demfatio pro
 pprissime dca i
 h libro sit pnc
 cipalr intēta:
 nō tamen ipa
 subijct pnci
 palr. Et si ad
 eē principalr
 itētuz solūmō
 aduertitur: tunc
 mīta suba po
 nes i vna scia
 principalia vt
 inter demfa
 tiōes demfa
 tiōne pp qd:

rio p posteri⁹. Eiusdē aut rei pōt eē scia pp qd: z scia ga.
 S; differūt iste due scie q̄qz: per h q vna iltarum
 acgrit in scia vna q̄qz: vt pore illa que est pp qd in scia
 subalternāte z altera: vt scia qz acgrit in scia subalter
 nata: z de ista dōia dicef lati⁹ in sequētib⁹. Scia aut
 pp qd: z scia ga acqsite in eadē scia z adhuc differunt:
 qm scia ga: aut est acqsite nō p cāz: aut est acqsite p cāz
 nō pprimā: pole est. n. vt cā z effect⁹ zuertāt: z alicui sit
 cā notior: z tūc apud ipz demfabit effect⁹ per cāz: z erit
 scia z demfatio pp qd: sic est apud ipz q nouit p demfa
 tiōne astronomicā q̄ planete sūt ppe: p demfōne nālez
 q̄ luna sit circularis. Per hec. n. demfabit z sciet pp qd
 planete nō scintillāt: z luna recipit icremēta. qui aut nō
 nouit p dca p demfōne: nouit tū p sensuz: q̄ planete nō
 scintillāt: z q nō scintillātia sūt ppe: z q luna recipit in
 cremēta: z q recipiētia icremēta sūt circularia: demfa
 bit z sciet p effectū: qz planete sūt ppe: z qz luna est circu
 laris: z forte eiusdē hnis est scia pp qd: z scia ga in eadez
 scia: lz Ari. de h nō pōt exē^m. In scia. n. nālī pōt demfa
 ri q luna sit circularis taz p h q ipsa ē corp⁹ hōgeneū:
 q̄ per h q ipsa recipit icremēta: qd autē sit dicti ppe
 exis nō scintillāt: sic expōit. Corp⁹ dī lōge distare a vi
 su cū pp sui distātia sub puo angulo vī z nō subtilr pōt
 a visu discerni. Un istō longe distare cōparatiue dī ad
 magnitudinē quā bz res visa nō in se: s; iudicio. visus āt
 sp nitit ad discernēduz subtilr rez visaz z dōias visibi
 les rei vise. Luz āt vī res sub angulo magno z ppe vi
 suz discernit subtilr dōias visibiles z gescit visus: z icli
 natio vītutis visue gescit eo q bz intēū. Luz aut res vī
 sub puo āgulo z lōge: z nō possit visus discernē subtilr
 dōias visibiles ad quas discernēdas nitit vī visua: eo
 q vī⁹ illa caret adhuc sine intēto nō quiet scire: nec sinit
 spūs visibiles gescē: sed gñat in eis tremorē: z appet pp
 tremorē spūs recipiētū spēm rei visibilis: q ipsa res
 visa minutiz z crebro tremat: z ille apparēs tremor rei
 vise dī scintillatio. Nō. n. ē scintillatio splēdor radiosus
 q appet egredi a corpōib⁹ luminosis: qz splendor talis
 plus appet in planetis q̄ in alyz: qz ipsi magis lamiofi
 z radiātes. Nūo aut fiāt icremēta lune z figure circula
 ris icremētū sic erit māifestū. Luna cū sit corp⁹ obscū
 rus: a sole luminoso q est maior luna recipit illuminatiō
 nem: ita q̄ maius: v; sua medietate illuminat: z termin⁹
 illuminatiōis est circulus sector spherē lune q circulus
 cā breuitatis dicat. a. basis ē pyramidis visualis egre
 diētia ab oculo z cadētis super lunā est circulus sector
 spherē lune paulomin⁹ maxio sectore spherē lune: z eq
 lis s; sensuz sectori. a. Et ille sector basis pyramidis vi
 sualis dicat. b. Luz itaqz luna iterpōit directe iter nos
 z soles. a. z b. sectores sūt sū loco: z basis pyramidis vi
 sualis est totū nō illuminatū in luna: z totū illuminatuz
 est ex pte opp⁹. Luz aut luna icipit recedere a sole. a. z
 b. sectores sese itersecāt ad anguluz acutū ex pte solis: z
 p̄tinet pax de illuminato iter zuertatē circuli. a. z pca
 uitate circuli. b. z illud solū de illuminatiōe. a. vī: z appet
 arcuale: z q̄to plus recedit luna a sole: tāto plus de illu
 minato cōtinet iter cōneritate circuli. a. z pcauitatē cir
 culi. b. donec illi duo circuli se intersecent orthogonāl^r:
 z appareat cōcauitas circuli. a. linea recta: z tunc id qd
 appet nobis de illuminato vī semicirculus: z h est cū dī
 stat luna a sole p quartā. Deide. a. z b. itersecāt se ad an
 guluz obtusuz ex pte solis: z id qd est ex pte nra de illu
 minato p̄tinet iter duas cōcauitates. a. z b. sectorz spherē
 lune: z tūc id qd appet nobis de illuminato vī vtiqz
 gibbosuz: z sic luna accedit ad oppōne solis crescit an
 gulus obtusuz q̄ p̄ouenit ex sectore. a. z b. ex pte solis z

z inter demfa
 tiōes pp qd
 demfōne sim
 p̄r. Et d̄ hoc
 dicit in q̄ne d
 subob⁹ libri.
 b. Et ex ista
 textu elice vo
 monstratiōne
 q̄ eē demfā
 tiōne: z partū
 infra inquit
 p̄h⁹ innere
 diuisionē vo
 monstratiōe p
 diuisionē scie
 z itra in cō
 sequentiōe vo
 monstratiōe cū
 per effectuz
 ecduerit. In eadez scia
 eiusdē p̄o
 nis pōt eē scia
 ga: z scia p̄o
 pter qd.

Quid sit
 scintillatio.
 Quis sit
 mensura
 mensura

crefcit fig^a illuminati vifa gibbosa donec luna pueniat ad opponem solis: r tuc. a. r. b. sectores sunt fil' loco: nisi q. b. sz vitate est paulo ceterior maximo sectore sphere lune: r a paulo vltior eodem sectore maximo r basis pyramidis visualis est tota illuminata: r post b incipit decremetu lune sz via couersaz vie cremeti ipsi: r hoc facile pot' imaginari per duos circulos magnos descriptos in sphaera vna quoz vn' est fix': r ille imaginabitur sic circulus. b. r alter circuuoluit sup eodem sectore eoz sicut sup axem: r ille imaginabitur sicut circulus.

CIn qb^o aut ipsa media no couertunt: r est id notius qd no est ca: ostendit qdez ee. Ipsuz aut pp qd est no demfat. Diuterea in bis qb^o mediu e' posit: eteniz in bis ipsis e' ipsi^o ee: r no ipsi^o pp qd est demonstratio. No. n. dicit cam ipsaz. Veluti pp qd paries no respirat: qz no aial est. Plaz si hoc no respirandi ca est: oportebat aial respiradi cam esse: Leu si negatio ca est no essendi: affirmatio ca est essendi. Et si calidoz ac frigidoz interperatio: sanitate no habedi: ca est: eoz: r tudez teperatio: sanitate habedi: ca est. Dari quoqz mo si affirmatio essendi ca e: ad bec aut bec hoc pacto sunt assignata: no acco modant id qd est dictu: no eniz aial omne respirat. Atqz rocinatio cae talis in media sit figura. a. naqz sit aial. b. respirare: paries. c. Igit ipsum. a. culibet qdem. b. copetit: oe naqz qd respirat aial est. Nulli aut inest. c. Quare neqz b. cuiusaz copetit. c. Daries igit no respirat. Tales vo cause siles sut hice que per exuperatione dicunt. Hoc aut est mediu id dicere qd superat cas: cul' g'is est Ancharfidis illd: In scythia modulatrice no sunt: na neqz vites. In eade igit scia r in medloz positioe be sut die rocinationis ipsi^o ee: ad ipsi^o pp qd est rocinatione.

L. 66.

CIn qb^o aut media no puertunt: sz rascendit r est not' q no est ca: qz demfat qde: r non pp qd. Ampli^o in qb^o mediu extra ponit: r in bis. n. ipsi^o qz no pp qd demfatio e: no. n. d' ca: vt qre no respirat paries: qz no est aial: si. n. b no respiradi ca e: opz ee aial. cas respiradi: vt si negatio ca est ipsi^o no ee: affirmatio est ee: sic si sine mesura esse cala r frigida no sanadi ca est: qz cu mesura ee: ca est sanadi. filr aut est si affirmatio ipsi^o ee: r negatio no ee. In bis aut demfatis qd dictu est no cotingit: no. n. oe aial respirat: sylls at fit h' cae in media figura: vt sit. a. aial: in quo. b. respirare: in quo. c. paries: in quo. b. qdem igit oi est. a. oe eniz respiras aial est: in. c. aut nullo: qre. b. in. c. nullo est. non igit respirat paries. Comparant h' caz dictis sz excellencia. Hoc at est plurimu distatez mediu dice. Sicut illd est ancharfidis: q in scythis no sut sibilatores: neqz. n. vites. Scdz qde igit eade sciaz: r fm eozudez positioe be die sut ipsi^o qa: ad ea que est ppter quid syllm.

CQuasi diceret pdicto mo fit demfatio cae p effectu r couerso cu puertunt ca r effect'. Sz si no puertut r de-

beat fieri demfatio affir^o. cu ca non possit in minus q' causatu: sz in eque vel in plus: r in demfione affir^o mediu no possit ee in plus: opz q mediu sit effect': r si fuerit notio: q' sua ca: tuc p effectu fiet demfatio ga: r non pp qd. Sz si sit demfatio nega^o in 2° fig^o: in q mediu ponit foras extremitates: tuc erit demfatio ga p cas remotu: q in plus est q' causatu suu: sic cuz demfat q paries no respirat p hoc q no est aial: qz no ee aial no est ca p'ria no respiradi: si. n. esset ca p'ria illi: tuc ee aial esset ca p'ria respiradi: r sic oe aial respiraret: sz b'ie pulmonee est ca p'ria respiradi: r illius ca remota est esse aial. Silr cu demfat q iter scythis no sunt sibilatores: vel ioculatores: qz no sunt ibi vites hoc fit p cam remota valde: qz ca p'pina ioculatoz est mentis la: sciua: r lasciue ca est sparsio r dilatio sanguis r spiritus. r huius ca est calor vini: r vini est ca vitis.

CAlto vo mo differut esse: r pp qd est: q per alias atqz alia vtruzqz p'siderat. Tales aut sunt bec: que ita sese hnt vt altera sub altera collocet: vt ad geometria p'spectiua: r ad solidoz sciaz: machinaz facultas extruendaruz: r ad arithmetica musica: r ad astrologia sese hz eoz scia que apparer. Atqz haz nonulle sciaz noie ronene fore coueniut: ceu astrologia est: r ipsa mathematica: r nauigadi sciencia: r musica: ea est que mathematica: r que auditu oblectat. Dic. n. ipm qdez esse ad eos p'inet scire q sensu vtunt. Ipsuz aut pp quid est: ad mathematicos ipsos. Hi naqz caz demfones hnt. Et persepe nesciut ipm esse. queadmoduz hi q p'teplant ipm vlt: nonnulla singulariuz qa no aiaduertut se penumero nesciut. De aut sunt que formis ipsis vtunt: q qdez sunt alia qdaz: substanciaqz diuersa. Mathematice naqz scie sunt: circa formas. De nullo. n. subto dnr. Plaz r si geometrica ipsa sunt in subo: no tame vt in subo sunt geometrice p'siderationi subiiciuntur. Et aut p'spectiua sese hz ad geometrias: sic alia sese hz ad p'spectiua. Veluti de iride: naz ipm qde esse ad nates p'inet scire: ipm aut pp qd est: ipsi^o est p'pectiua: aut simplr: aut ei^o q coplectit mathematicaz. Complures etia sciaz: que no sunt ita disposite: vt altera sub altera sit collocata pari mo se hnt: vt medicina atqz geometria. Plaz scire vlceru ea q orbis subeunt forma tardius ceteris curari: ad medicum spectat. Propter qd aut ad geometraz.

CAlto aut mo differt pp qd ab ipso qa qd est per alia sciam vtruzqz speculari. H' aut sunt quecuqz sic se hnt inuice vt alteru sub altero fit: vt speculatiua ad geometria: r machinatiua ad stereometriu: r harmonica ad arithmetica: r apparatus ad astrologia. Fere aut vniuoce sunt haz sciaz queda: vt astrologia mathematicaz: r quenalis est r harmonica mathematicaz: r que est fm auditu: hoc eniz ipz qa sensibiliu est scire. Sz pp qd mathematicoz. Hi. n. caz demfones habet. Et multoties nesciut ipm qa: sicut vlt p'siderantes multoties qda singulariu nesciunt: pp id qd intedut. Sunt aut bec quecuqz cu alteru

L. 67.

...

...

...

qd sit fm subaz vtunt spēb. Mathematici eniz circa spēs sunt: nō eniz de subto aliquo. Sed nō inquātuz geometrica de subto: bñt aut se z ad p̄spectiua: sicut bec ad geometriā aliā ad istā: vt est id qd est de iride: ipm qdē eniz ga: p̄yfici est scire: s; pp qd p̄spectiua: aut simplr: aut fm doctrinā. Multe at z nō sibi inuicē sciaz bñt se sic: vt ad geometriam medicina: q̄ eniz vulnera circularia tardī sa nent medici est scire: pp qd aut geometre.

Alio mō differt scia pp qd: z scia ga. Per hoc. s. q̄ vna acgrit p sciaz vnā z reliq̄ acgrit p alterā: z tales scie p quaz alterā acgrit scia pp qd: z per reliquā scia ga/ cir/ ca eandē rez sunt sic se hñtes adinuicē q̄ vna est subal/ ternās z aliā subalternata: velut scia q̄ erigit sup lineas z figuras radiosas est sub geometria: q̄ erigit sup figu/ ras z lineas simplr. Et scia cōpōnis machinaz: vt ar/ chitectura: z alie machinatue est sub scia figuraz cor/ poralinz: z scia p̄sonātiāz sub arithmetica: z scia quam bñt nante in dirigēdo cur suz nauū p apparitionē stel/ laz subalternat astrologie. Sed nō oēs due scie quaz altera est subalternās z reliq̄ est subalternata ei bñt se vno mō adinuicē: q̄re qdā illaz sunt fere vniuoce vni/ uocātes in noie vno: z vna nois rōne fere. Quedā vō nō cōdicant in noie vno: que aut subalternās z subalternata cōdicāt in noie vno z rōne vna nois: fere sunt tales q̄ de subo scie subalternātis p̄ditionē supadditaz sit subm/ scie subalternata: ita tñ q̄ illa duo subta remanēt idē in suba: z alterū remanēt p̄dicabile de altero: sic numerus relar: sonorus numerus relar est. Cū igit subz scie subal/ ternate recipit nomē z diffōnē subī scie subalternantis: tūc ēt scia subalternata recipit nomē z diffōnēz sciētie subalternātis: z vniuoct fere in noie scie subalternan/ tis. Dico fere: qz subalternata apponit p̄ditionē que nō destruit intētionē nois scie subalternātis: s; p̄mittit eaz saluari sic scia naualis z astrologia mathe: vtraqz dī astrologia. Silr armonica sonora: z armonica mathe/ matica vtraqz dī armonica. Cū aut subm scie subalter/ nate nō recipit p̄dicationē subī scie subalternātis: tūc nō cōdicant vtraqz in noie scie supioris: sic armonica nō dī arithmetica: subz. n. arithmetice est numerus simplr s; q̄ receptibilis dispōnuz absolutaz: z nō ad aliud di/ ctaz. Luz aut cū nuō p̄iungunt dispōnes ad aliud dicte: z sit ex eis vnū cōpositū itaz p̄stituit subz musice. Non eniz est subz musice numerus cui accidit relatio: s; cōposi/ tuz ex nuō z retonē: z de b cōposito qz nō predicat nu/ merus ps nō p̄dicat de suo toto. Nec putādū est q̄ subz scie subalternātis sit sp̄ directe p̄dicabile de subo subal/ ternate: qz arithmetica subalternat sibi decimū geome/ tric: nec tñ simplr dī vere q̄ lineaz z superficies sint nūeri. Sed cū descēderit numerus in b aliq̄ mō: fiūt bec in nā numeri: sic supra dcm est. Silr scia de elemētis descēdit in sciaz medicine cui subz est corp̄ humanū ex pte ea q̄ sanat z ab eo remouet sanitas: nec tñ corp̄ humanū fm q̄ tale est elemēta s; ex elemētis. Talius igit sciaz quaz altera est sub reliq̄ supior scia dicit pp qd illi rei cui inferior dicit ga. Sciēdūz aut q̄ scia inferior sp̄ addit p̄ditionē p̄ quā appropat sibi subz z passiones su/ perioris scie: z sunt in s̄ne scie subalternate sic nāe due. nā. s. quā accipit a supior: z nā p̄pā quā supaddit p̄p̄y itaqz supadiecti cās nō dic scia supior: z q̄nqz dicit eas cās scia inferior: z q̄nqz nō. Illius vō qd accipit scia infe/ rior a supior: cās dicit scia supior. vñ p̄clonis appropat e in scia subalternata: cās dicit scia subalternans nō in

se: s; in suo vli. Nō. n. est p̄clo scie inferioris in scia supio/ ri nisi sic in suo vli: pp b ipsi mathematici multoties nō scūt pp qd s̄nis inferioris scie. nec tñ nouerūt ga: qz non noscūt cās s̄nis in se: s; in vli. z ex pte ea q̄ mathematici/ cuz est. Et be scie subalternate mathe: sūt q̄ p̄siderant fozas exites in subo: nō tñ vtunt eis s; q̄ sunt in subo: s; fm q̄ sunt abstracte. Inferiores vō scie appropriant illas fozas aliq̄ mō ad subz: sic ē scia subalternās solū: z scia subalternata soluz: sic est eadē scia aliq̄ subalter/ nata vni z subalternās sibi aliā: sic speculatiua est sub geometria: z sub hac ē scia de radys solis fractis in nu/ be p̄caua aq̄a. Et ipsa speculatiua dicit cās iridis sim/ plr. i. s; p̄ditionē radiostratis q̄s apponit p̄spectiua sup subz geometricū. Aut dicit cās iridis fm illō mathema/ ticū qd accipit a geometria: in q̄ geometria sunt cāe iri/ dis mathe: simplr dicte: z nō soluz est scia subalternās cognoscitiua cāz s̄nuz scie subalternate: s; multotiens scia q̄ nō subalternat sibi aliā est cognoscitiua cāz s̄nū el⁹ velut geometria q̄ nō subalternat sibi medicina: est cognoscitiua cāz multaz medicinaliū: scia. n. nō subal/ ternat sibi aliā: nisi subz subalternātis sit vfe: aut ps cō/ stituēs subz scie subalternate. Corp̄ aut humanū ex pte qua sanat: z ab ipso remouet sanitas neutro mō se bz ad magnitudinē: s; figure nāles q̄ sūt accitiua corp̄is hu/ mani z figure accitales ipsi: vt figure vulnerū sūt sub figuris simplr de qb⁹ est geometria z cās dispositū vul/ nerū q̄ accit vulnerib⁹: ex pte figuratiōis sue cognoscit geometria in vli: sicut cām huius q̄ circularia vulnera tardī sanant nouit geometra in sciēdo q̄ oīuz bysopē/ rimetroz maxim⁹ est circulus: z q̄ circulus est figura. Cuius latera fm oēm dimensionem maxime distant:

pp̄ter hoc eniz difficilius coeūt latera vul/ nerum circulariuz b.

Capitulum 13^m. Rima aut rōcinationis figura maxime ad sciētiaz ipsam accōmodat.

Figuratum autē est magis faciens scire que maxime prima est.

Ostenso in p̄ori caplo per viāz diui/ sionis: q̄ est demfatio ma/ xime z p̄pe oca q̄ acgrit sciam q̄ maxie est scia: z q̄ est demfatio p̄ posteri⁹ oca. s. illa q̄ dī demfatio ga: z acgrit sciaz p̄ posteri⁹ dictā. Et ostensis in p̄cedētib⁹ caplis p̄ditionib⁹ q̄ accidūt demfoni maxie z p̄pe dicte ex pte ea q̄ est demfario s; quas p̄ditiones aggregatas acgrit scie maxie z p̄pe oca. Consequēs est nūc dicē s; qd acgrit demfatio sciaz maxie z p̄p̄yissime dictā: ex pte ea q̄ est sylls. dicit q̄ Ari. q̄ p̄m⁹ modus p̄ figure est magis faciens scire q̄ aliqs ali⁹: z bec ē p̄clo. 18. bñi⁹ scie. Et vo/ cat Ari. in lra figurā maxie p̄mā p̄mū modū p̄me figu/ re: qz figura p̄ma in mō p̄mo maxime p̄ma est.

Mathematice scie nāqz vt arithmetica geome/ tria z p̄spectiua: per hāc vt p̄z suas afferūt demfa/ tiones: atqz ēt oēs fere q̄ ipsis pp qd est faciunt p̄si/ derationē: aut. n. oio: aut p̄lepe: z in plimis: hac in figura ip̄si⁹ pp qd ē extruūt rōcinationē. Quare pp b ēt ip̄s maxie ad sciaz erit accōmodata. Prop̄yissi/ mus. n. sciēdi modus est p̄tēplari ip̄m pp qd est.

Mathematice. n. sciaz p̄ hāc primā figurā ferunt demfones: vt arithmetica: z geome/ tria: z p̄spectiua. Et fere dicere est quecūqz pp quid faciūt speculationē: aut. n. oīno: aut sicut frequētis z in plurib⁹ per hāc figuraz

Subim sciētie subalternātis nō semp p̄di/ catur de subo subalternate.

Quid sit subz medicine.

Et iō s; bematica z ma/ scēdāt i alias scias. pbando eaz p̄n⁹: nō tñ alie eis subal/ ternate sūt: qz ad b ve sit scia alteri subalter/ nata requirit

q̄ subiectū sit sub subto mō declarato: q̄ cū subalter/ nata dicit qz subalternata dicit pp qd. mō non sic est de dialectica z mathematica respectu altaz scientiaz.

Et sic p̄ mēria nōis subalternatō dicitā simp/ sed fm qdā fm p̄tē. sicut hñt p̄clonē vulnera circularia tardī sanantur. T. cō. 68.

18

T. cō. 69

pppter qd fit syllo: qre z ppter bac erit maxime faciens scire ppter quid speculari.

¶ Ponit aut pmo signuz veritatis hui? pconis: hoc. f. q. mathematice scie in qb? est scia maxie ferut demones per bac pma figura. i. per pmu moduz pme figure. Deinde ponit mediu demfatiuu demtonis hui? pconis: z cam. f. q. demfatio pp qd est facies maxie scire. Prim? vo modus pme figure solum facit demtonem pp qd: igit facit maxie scire. Et dico soluz iste modus facit hoc: no ga nunq: sz qz raro fit hoc p moduz aliu. Pole est. n. vt sit demfatio pp qd in mo negatiuo: sed B fit raro. Possum eniz demfate pp qd nulla figura rectilinea pluriu qz triu anguloz diuisibilis per lineas rectas substenfas angulis ipsius in triangulos hntes centra diuerfa est inscripibilis circulo h mo. Dis figura rectilinea inscripibilis circulo est hns centru vnu: nulla figura rectilinea pluriu qz triuz anguloz diuisibilis p lineas rectas substenfas angulis ipsius in triagulos hntes centra diuerfa est hns centru vnu: g nulla figura rectilinea pluriuz qz triu anguloz diuisibilis p lineas rectas substenfas angulis ipsi? in triagulos hntes centra diuerfa est iscriptibilis circulo. Dico aut centru figure rectilinee punctuz a quo oes linee recte ducte ad angulos ipsius sunt eqles: hec eniz demfatio dicit pp qd: ca. n. ppa pp qua figura rectilinea est inscripibilis circulo: est bitus centri vni?. Et ea quare no est iscriptibilis est no hie centru vnum. Manifestuz est igit itaqz qd faciens scire pp qd z scire maxime: erit specularans p pmu moduz pme figure.

¶ Deinde hac tm figura ipsius qd est venari sciam possumus. In figura naqz media nulla fit affirmatiua rocinatio: scia vo ipsius qd est: affirmatiouis ni miruz est. In vltima vo fit quidez: at no est vlis vt pz: ipsuz aut qd est vliuz esse costat. Ad eniz aliqua ex parte homo est animal bipes.

¶ Postea ipsius qz qd est sciaz p hanc solam figuram venari pole est: in media. n. figura no fit cathegorie? syllo: sed ipsius qd qd est scia est affirmatiouis. in vltima aut fit gdez: sed no vlr: sz id qd est vliuz est: no. n. quoda modo est animal bipes homo.

¶ Itē ex demone sca in pmo mo pme figure pot exhi diffō sicut docebit in 2o lib. Ex alio aut mo no potest exhi diffō: qz ois ali? modus cuiuscūqz figure: aut ē negatiu? aut particularis. diffō aut dz eē affirmatiua: z vlis de diffinito. Tuz aut diffō faciat maxie scire p huc moduz erit maxie scia. ¶ Sed vt q ex syllo negatiuo qui demfāt pp qd pot exhi diffō: qz mediu demfatiuu: z ca z diffō idē sunt: vt postea patebit. Ex B ē pz experimēto: qz exēplo demtonis negatiue pp qd: prio pposito pot elici diffō figure inscripibilis circulo: hec. i. figura inscripibilis circulo est figura rectilinea hns centrum vnicū. ¶ Et dico ad B ex pmo mo figure pot exhi diffinitio simplr: qz ex ipso solo exhi ois diffō: taz illa q est pmo demtonis: qz illa q est pmo demtonis: z qz illa q est demfatio sola ppositio differens. Ex negatiuo aut syllo pot exhi diffō q est pmo demtonis: sz alie due diffōnes no: qz negatiu? syllo no pot pcludere diffōne mālez de diffinito. ¶ Un hec diffō no pot exhi a syllo negatiuo: z pp B nec diffō cōposita ex hac z diffōne foiali. Est igit intētio Ari. vt dicat diffōnes simplr. i. oēs diffōne posse venari ex solo pmo modo prime figure.

¶ Insup hec figura ceteraz no idiget figuraz. At

indigent huius ille pfecto: nam hac densant atqz accrescunt: quousqz ad ea pueniant que medio vacant. Patet igitur primā figuram exactissimā atqz accommodatissimā ad sciētiam esse.

¶ Ampli? hec qdē illis nihil indiget: ille aut p has densant z augmētant quousqz vtiqz ad imediata veniat. Manifestū igit est qd maxime scie: ppria est prima figura.

¶ Itē pma figura per se facit scire: alie aut p hac: qz oēs resoluūtur in istā. Cum g oē illud pp qd sit magis qz id qd est pp id: manifestū est qz hec magis facit scire. Et dico ē qz pmo modus hui? figure magis qz alius modus eiusdē figure: qz oēs p virtutē modi pmi sūt necessary. Dec. n. regula est vir? necitatis syllogistice: qz vni z eidē eadē sunt: sibiūnicē sunt eadē: z hec est maxie saluata in pmo mo: z pter in oib? alyis modis taz affirmatiuis qz negatiuis. ¶ Qd aut dicit Ari. qz alie figure densant p pma donec veniāt in imediata: no est B intelligēduz de pncipys imediatis ex qb? syllogizat: sz de cōplexione syllogistica p se nota z ime. Necē est. n. ad B vt beam cōpletā sciaz: vt sit demfatio ex pncipys p se notis z ime: z vt sit demfatio in cōplexione syllogistica p se nota z ime: qz cōplexio tm est in pma fig: z maxime in pmo: z in hac cōplexione ime? reducūt cōplexiones aliarū figuraz: z no in pmo imediata ex qb? syllogizat.

Capitulum 14m

¶ Quomodo aut fit: vt. a. indiuidue cōpetat ipsi. b. Sic etiā vt idēdem non cōpetat fieri pot. Atqz tuz indiuidue cōpetere vel no cōpetere dico: cum inter ipsa nulluz mediū est. Sic eniz no erit vltērius per aliud inesse vel no inesse. Cum itaqz vel a. vel b. in toto quopiaz est: vel etiā vtrūqz: tuz etiā fieri negt vt. a. pmo no cōpetat ipsi. b. Sit eniz. a. ipz in toto. c. Si igit. b. no sit in aliquo toto. c. fieri naqz pot vt. a. gdez in toto quopiaz sit: b. vo in B eodez no sit: tum rocinatio fiet: ac ipsuz. a. no inesse. b. per. c. mediū cōcludet. Flaz si. c. cuilibet qdē cōpetat. a. de nullo vo b. pdicat. a. sane nulli cōpetet. b. Idem fiet z si. b. in toto quopiaz sit: vel vt in. d. naz ipm. d. cuilibet gdez cōpetit. b. de nullo vo dī. a. qre fit vt. a. per rocinatiōne nulli cōpetat. b. Eadez ostendēt z si vtrūqz taz. a. qz. b. in toto quopiaz sit. At vo fieri posse vt. b. no sit in eo in quo toto est ipsum. a. aut rursus: vt a. no sit in eo in quo totū est ipm. b. pz ex dispōnib? reruz: que iter sese no miscēt: naz si nihil eoz q in. a. c. d. serie collocant de vllō pdicat eoz q in. b. e. f. diuersa serie collocant. ¶ A. vo in toto est. g. qd quidez eiusdē est seriei: perspicuū est fieri no posse: vt. b. in ipso sit. g. Alioqn cōuenirent ac miscerent be series rez. Idēz fiet z si. b. ipsuz in toto quopiaz sit. Sz si. a. nulli. b. insit: z neutrū in toto sit vllō: necē est. a. sine medio no cōpetat ipsi. b. Flā si appiā inter ipsa mediū cadet: necē est alterū ipsoz in toto quopiaz eē. Aut. n. in prima figura rocinatio eoz: aut in media extruet. At si in pma. b. nimiruz in toto quopiaz erit. Propōne. n. eā q vsus. b. collocabit affirmatiuā eē opz. Si in scōa vtrūqz in toto quopiam erit. Flām

T. cō. 71.

¶ Sic rō dicit de oi maxime saluaf in pmo modo.

Demfatio pp qd in mo negatiuo.

T. cō. 70.

Capitulum 14m. p. 44.

habitatione

Solutio

¶ Itē ebas: qd est locne: pba pconem: qd est pme.

utrumque interualluz affirmatiuū esse pōt. Atqz nūc
versus maius nūc versus min⁹ extremuz negatiua
ppōne sumpta: cōfici rōcinatio. Ambe vō pposi
tiones si fuerint negatiue ratiocinatio nō p̄stabit.
Patet igit fieri posse vt sine medio quippiam cui
piam nō infit: atqz quādo: z quēadmoduz fieri pōt
latis iam explanauimus.

T.cō. 72.

Icut aut. a. esse in. b. cōtingit indi
uidualr: sic z nō esse p̄cedit. Bico
aut indiuidualr eē: aut nō esse: cuz
nihil est eoz medium. Cuz igit. a.
aut. b. qdez in toto quodam sit: aut ambo: nō
cōtingit. a. in. b. p̄io nō eē. Sit enīz. a. in toto
c. igit si. b. nō est in toto. c. pōt enim. a. qdē eē
in quodaz toto: s. b. nō esse in b: sylls erit qd
nō sit. a. in. b. Si. n. in oi. a. qdē est. c. in. b. aut
nullo est. c. in nullo. b. est. a. si aut est z si. b.
in toto quodaz est: vt in. d. d. enīz in oi. b. est:
a. aut in nullo. b. erit per syllm. Eodem autē
mō dem̄abit: z si vtraqz in toto quodā sūt.
Or aut p̄tingit. b. nō esse in quo toto est. a. aut
iterū. a. in quo est. b. manifestū ex coordina
tionib⁹ est quecūqz nō cōuertunt̄ inuicē. Si
enīz nihil eoz q̄ sunt in. a. c. d. coordinatione
z de nullo p̄dicant̄ eoz q̄ sūt in. b. e. z. a. aut
in toto. p. sit coordinatiōe eadē ex̄nti: manife
stuz est q. b. nō erit in. p. cōmutarent̄. n. coor
dinatiōes. Si aut est z si. b. in toto quodā
est. Si vō neutrū sit in toto nullo: nō est aut
a. in. c. necesse est indiuidualr nō eē. Si enim
erit qd̄ mediū necesse est alterum ipsoz in toto
quodaz eē: aut. n. in p̄ia figura: aut in media
erit sylls. si qdem igit in p̄ia figura. b. erit in
toto quodā: affirmatiua. n. opz ad banc fieri
ppōnē. si vō in medio qd̄cūqz contingit: ad
vtrūqz. n. posito p̄uatiuo sit sylls. Cuz aut
vtra b. negatiua sit: nō erit sylls. Manifestū
igit est qd̄ p̄igit aliud in alio eē indiuidualr:
z qn̄ cōtingat: z quō diximus.

Jam ostendit

Aristo. nobis ex qb⁹ p̄dinōib⁹
acgrat nobis dem̄atio maxie
scire taz ex pte qua dem̄atio est dem̄atio: q̄ ex ea pte
qua dem̄atio est sylls. Intendit itaqz p̄ter explanare
ex qb⁹ z qualr accidat nobis ignorātia circa ea que ve
niūt in dem̄onē. Et qz ad ostēsiōnē hui⁹ rei idiget sup
positiōe hui⁹. s. Or sicut est ppō affirmatiua imediata:
sic est negatiua ime⁹. P̄io ostidit qn̄ z quō p̄tigat nega
tiua eē imediata: z horū est de cōplemēto bonitatis z
ornat⁹ hui⁹ scie z nō de suba ipsi⁹. Dicit q̄ p̄ si p̄dicatus
vt. a. sit sub aliq̄ vli sub quo non est subz vt. b. vel. b. est
sub aliq̄ vli sub quo non est. a. vel si vtrūqz est sub aliq̄
vli sub quo reliquū nō est: tūc p̄dicatū remouet a subo
nō ime⁹ s. p̄ mediū z syllz: vli. n. sub q̄ est alterū illoz
z reliquū nō sub eodē erit mediū syllogisticū ad ostē
duz p̄dicatū nō inesse subo. Or at̄ pōt est subz ppōnis

negatiue eē sub vli sub q̄ nō est p̄dicatus z ec̄duerfo: p̄z
ex coordinatiōe p̄ioz q̄ nō p̄m̄iscēt̄ adinuicē: velut
si subz sit sub suba: z p̄dicatū sit in p̄io quātitatit: erit
subz sub aliq̄ sub q̄ non erit p̄dicatū: qz nec simplr q̄
tas: nec aliq̄ q̄ritas est suba. S. si neqz subz neqz p̄dica
tus est sub vli aliq̄ sub q̄ nō est reliquū: tūc p̄dicatū re
mouet a subo indiuidualr: nō. n. est mediū q̄ possit sylla
gicari atqz de altero: qz mediū necesse est p̄dicari de alte
ro illoz: z ita alterū illoz erit sub aliq̄ q̄ est p̄ hypothe
sim. Itz igit ostēsus est qn̄ ppō negatiua est mediata:
z qn̄ pōt syllogicari: z qn̄ p̄positio negatiua est imedia
ta: z quādo syllogicari non potest.

Ignoratio aut̄ ea que nō negatione sed dispōne
dicat̄: ignoratio deceptio est: que circa p̄positiōes
medio vacātes: vel nō vacantes: affirmatiuas vel
negatiuas: aut per rōcinatiōnē: aut simplr sit. Nā
aut simplr quispiā esse: aut nō esse putat: aut p̄ rōci
natiōnē existimatiōnē talem p̄seqt. Simplicis igit
existimatiōnis: simplex est error. Elus aut̄ que per
rōcinatiōnes efficit̄ plures. a. nāqz sine medio nulli
cōpetat. b. Si igit quispiā cōcludat. a. cōpetere ipsi
b. sumpto medio. c. deceptus erit sane per rōcina
tionem. Atqz fieri potest vt ambe p̄positiones sint
falsae: z etiam altera tm̄.

Ignorātia aut̄ nō fm̄ negatiōnē: s. fm̄ dis
positiōnē dicta: est qdē p̄ syllm scā deceptio.
Hec aut̄ in his q̄ sunt p̄io: aut nō sunt: cōtin
git duplr. Aut. n. cuz simplr accipiat esse aut
nō esse. Aut cū per syllm accipiat op̄ionē.
simplicis qdē igit op̄ionis simplex deceptio.
Sed ei⁹ q̄ est p̄ syllm plures sunt: nō sit enīz
a. in nullo. b. indiuidualr. igit si syllogizet esse
a. in. b. mediū accipit̄. c. decept⁹ erit p̄ syllz.
Contingit qdez igit vtraqz ppōnes esse fal
sas: cōtingit aut̄ z altera tm̄.

Istis igit duobus ostēsis p̄ter dicit q̄ ignorātia que
est facta deceptio p̄ syllm: accidit duplr: taz in affirma
tiuis imediatis q̄ in negatiuis imediatis: qz op̄io erro
nea pōt accipi circa ime⁹: aut sine sylla: aut p̄ syllm. Et
cū accipit sine sylla: tunc est deceptio simplr. i. erronea
op̄io vni⁹ soli: tūc. n. de vno solo qd̄ est opinat̄ ipm̄ nō
eē: aut de vno solo qd̄ nō est opinat̄ ipz eē. Cuz aut̄ per
syllz accipit̄ erronea op̄io alic⁹: tūc necesse est p̄les eē de
ceptiōes: qz vna est deceptio circa illud qd̄ c̄cludit̄ per
syllz: z cū ex veris nō sequat̄ falsum: vna vel due dece
ptiōes erūt circa ea ex qb⁹ syllogicat̄. Notādum aut̄ q̄
hic dicit Ari. q̄ ignorātia q̄ est deceptio scā p̄ syllm pōt
accidē sine sylla. S. sciēduz q̄ nō int̄dit̄ oze p̄ hūc fer
monē nisi q̄ ignorātia que est op̄io erronea q̄lis vt fre
quenti⁹ z maxie accidē solet p̄ syllz accidit qn̄qz p̄ syllz:
z qn̄qz sine sylla. Est aut̄ ignorātia duplex: vna q̄ dī
ignorātia negatiōis: nō qz sit pura negatio scie: nō. n. la
pis ignorat̄: s. qz parit̄ solā m̄ales politatē ad receptio
nez scie q̄lis est ignorātia in puero. altera aut̄ est ignorā
tia cū hō iaz cogitat de scibili: s. errat circa illud: z hec
est dispō mala scia d̄ia: hāc itaqz dispōnē malaz p̄tin
git h̄ie circa negatiua imediata per syllm vtrūqz p̄po
sitiōib⁹ ex̄ntib⁹ falsis: z altera tm̄ existēte falsa.

Item si neqz. a. cuiqz. c. cōpetat. b. vtrūqz autē in
terualluz ec̄tra sit sumptū: ambe ppōnes erūt sine
dubio

in toto
in nullo

in toto
in nullo

T.cō. 71

Que sit
rātia negati
ua.

duobus false. Fieri namque potest ut sic se habeat ad extremum utriusque: ut neque subijciatur. a. neque vlti competat ipsi. b. Et enim, b. quod fieri non potest: ut in toto quopiam sit. Nam, a. primo remouebatur ab ipso: a. et non necesse est vniuersaliter cunctis que sunt in esse: quare fit ambe propositiones sint false.

L. 74. **C** Si eiz nec. a. in nullo. c. i. sit: neq. c. in nullo b. Accepta autem est vtraque: hinc: utreeque erunt false. Potest autem sic se habere. c. ad. a. et b. ut nec sub. a. sit: neq. vlti. c. in. b. B. enim impossibile esse in toto aliquo: primo enim dicitur in ipso a. b. non esse: a. autem non necesse est in oibus que sunt in esse vlti: quare utreeque sunt false.

C Si enim sit hec imediata et negatiua. Nullu. b. est. a. et opinet per syll. a. et per mediu. c. qm omne. b. est. a. potest syll. esse ex vtriusque falsis. Quia cum hec sit in mediata: nullu. b. est. a. per primo ostensum supra. b. non est sub aliq. et multa sunt de quibus non predicatur. a. Si igitur aliq. illorum ponatur esse. c. erit: syll. qm. b. est. a. ex vtriusque falsis.

C At fieri quod potest ut altera vera sumatur: non tamen vtraque: s. a. c. Nam propositio. c. b. semper erit falsa: quia in nullo est ipsum. b. Sed a. c. vera esse potest: veluti si. a. sine medio competat quod est ipsi. c. non competat autem ipsi. b. L. 75 enim idem primo de pluribus quibus dicitur modo: neutrum erit in altero. Pluribus autem interest: et si non sine medio competat. Deceptio igitur essendi per hec atque modo fit solui. Non enim alia in figura ratiocinatio erat eandem.

L. 75. **C** Sed altera contingit accipere veram: non tamen qualiter ber: sed que est. a. c. nam. b. c. propositio semper falsa erit: propter id quod. c. in nullo est. b. s. que est. a. c. potest: ut si. a. in. c. et in. b. sit individuali. cum enim predicetur primus ipsum de pluribus: neutrum in neutro erit. Differt autem nihil neque si non individuali i. sit. Ipsius quod est igitur esse deceptio per ista fit: et sic fit solum. Non enim erat in alia figura ipsius esse syllus.

C Item cum. a. predicatur de aliq. vlti si illud ponatur. c. maior propositio erit vera. et minor erit falsa semper: quia. b. sub nullo est: cum hec sit imediata nullu. b. est. a. cum eiz. a. sit in. c. individuali et affirmatiue. et in. b. individuali et negatiue: sequitur per 2^{am} figuram quod nullu. b. sit. c. et ita semper falsa est que dicitur. b. est. c. et non est vlti quo ad istud siue. a. sit in. c. individuali siue non: igitur iam manifestum est quod generatur deceptio per syllum affirmatiuum circa oppositum negatiue imediate ex vtriusque falsis: et ex minori tamen falsa in primo modo prime figure et non aliter: quia non per alius modum concluditur vniuersalis affirmatiua.

C Non essendi vero: et in prima fit: et in media. Atque primum dicamus quot modis et quo modo sese habentibus ipsis propositionibus sit in prima figura. Fieri itaque potest: ut ambe false propositiones sumantur: veluti si ipsum. a. t. a. z. c. q. b. sine medio competat. Nam si sumatur. a. quod est nulli in esse. c. ipsum autem. c. cui libet competere. b. erit vtraque propositio falsa. Fieri quoque potest: ut altera propositio vtriusque falsa sumatur. Nam esse potest. a. c. quod est vera. c. b. vero falsa. a. c. quod est vera: quia. a. non oibus inest que sunt. c. b. vero falsa: tunc quod fieri neque: ut. c. cui ipsum. a. nulli competit: ipsi con-

petat. b. nam. a. c. propositio non erit vera: tum quia si ambe sint vere: erit ipsa conclusio vera. At. c. b. etiam vera esse potest: altera sumpta falsa: cum si. b. z. in. a. sit: et in. c. Necesse est. n. tunc alterum esse sub altero: quare si sumatur. a. nulli competit. c. erit hec propositio falsa. Daret igitur et ex altera tamen: et ex ambabus propositionibus falsis ratiocinationem fieri falsam.

L. 76. **C** Que vero est ipsius quod est non esse in prima et media figura est. Primus quod est igitur dicamus quot nobis in prima: et quomodo se habentibus propositionibus. Contingit quod est igitur vtriusque falsis: ut si. a. et in. c. et in. b. sit individuali. Si eiz accipiat. a. quod est in. c. nullo. c. autem in omni. b. false sunt propositiones. Contingit autem et altera falsa exite: et hac quod est igitur contingere. potest enim que est. a. c. vera esse. Que vero. c. b. falsa esse: sed que est. a. c. vera: quoniam non oibus que sunt inest. a. sed que est. b. c. falsa: quoniam impossibile est esse in. b. c. in quo nullo est. a. Non enim amplius vera erit que est. a. c. propositio. sicut autem et si sint utreeque vere: conclusio erit vera. Sed que est. c. b. contingit veras esse cum altera sit falsa: ut si. b. z. in. c. et in. a. est. necesse est enim alterum sub altero esse: quare si accipiat. a. in nullo. c. esse/falsa erit propositio. Manifestus igitur est: quoniam et cum altera sit falsa: et in vtriusque falsus erit syllus.

C Cum autem sit syllus deceptorius concludens vlti negatiua falsam oppositam vlti affirmatiue imediate: potest fieri talis syllus in prima figura et in 2^a. Cum autem sit in prima figura potest esse ex vtriusque falsis. et potest esse ex altera tamen nulla et reliqua vera/vtralibet exite falsa. Si enim. a. sit imediate tam in. c. q. in. b. sic est genus aliq. in duabus speciebus coequatis suis. tunc erit syllus concludens: quoniam nullu. b. est. a. per mediu. c. ex vtriusque falsis. falsum eiz est nullu. c. esse. a. et falsum est omne. b. esse. c. quia neutra duarum specierum et coequatiuerus predicatur vere de altera. Item: quoniam. a. non inest oibus sit. c. aliq. eorum cui non inest. erit igitur syllus: quoniam nullum. b. est. a. per mediu. c. ex maiori vera et minori falsa. Ex hypothese enim verum est nullu. c. esse. a. et tunc necio est falsum. b. esse. c. quod si verus esset omne. b. esse. c. cum verum sit omne. b. esse. a. verus esset: quod dicitur. c. esse. a. et ita falsum esset/ nullu. c. esse. a. quod esset contra hypothese. Et ite. z. si. b. c. propositio esset vera. c. a. negatiua sicut exite vera: esset conclusio vera. s. quod nullu. b. est. a. et non esset syllus deceptorius.

C Item sit. b. sub. c. et sub. a. necesse est igitur. c. esse sub. a. vel e contrario. et cum. b. sit individuali sub. a. erit necio. a. sub. c. erit igitur quoddam. c. a. quare falsum est nullu. c. esse. a. et verus est omne. b. esse. c. et sic erit syllogismus deceptorius ex maiori falsa et minori vera.

C Sed in figura media: ut tunc quod est propositio ambe sint false fieri neque: Nam cum. a. cui libet inest. b. nulli tunc sumi mediu potest: quod alteri cui libet alteri nulli competit. Opus autem hoc pacto sumere propositioes: ut alteri quod est inest: alteri vero non inest: si hac in figura ratiocinatio fieri debeat. Si igitur sic sumantur: sint false constat: si sumantur e contra veras vtriusque fore: quod quidem fieri neque. Verum aliqua ex parte falsam esse vtraque non ob stare quod videtur: veluti si mediu. c. t. a. z. a. q. b. cui dicitur poster. Linc. d

Infit: tūc enim si ipm. c. cuilibet qdē. a. nulli vō. b. dicat inesse: false qdē erūt ambe ppōnes. At nō simpliciter: sed aliqua ex parte sicuti p3. Eadē erūt z si ppōnem negatiuā vsus extremus maius posueris. Fieri tñ pōt vt altera falsa atq; vtrauis ppōnū sumat: qd enim inest cuilibet. a. id. b. qz cuilibet inest. Si igit ipm. c. tale sumptū cuilibet qdem. a. nulli vō b. cōpetere dixeris. a. c. qdem erit vera. c. b. aut falsa. Rursus qd nulli. b. cōpetit: id nec. a. cuilibet inerit. Nam si cuilibet ipsi cōpetet: z ipsi qz. b. cuilibet pfecto cōpeteret. At nulli inesse supponit. Si igit cuilibet qdē. a. nulli vō. b. cōpetere dixeris. c. b. qdez vera: alterā vō falsam efficiēs. Idēz vtiq; fiet z si versus maius extremū ppōnes negatiuā posueris. Qd enim nulli cōpetit. a. id etiā nulli cōpetit. b. Si igitur c. nulli qdē. a. cuilibet vō. b. cōpetere dixeris. a. c. qdem ppositio erit vera: altera vō falsa. Rursus si id qd. b. cuilibet inest: nulli cōpetere dixeris. a. falsam: tum efficiēs ppōnē. Necesse est eniz si b. cuilibet inest: z a. cuiā cōpetat. Si igit huiusmodi sumptū c. nulli qdem. a. cuilibet vō. b. dicat cōpetere: erit. c. b. qdem vera. a. c. autem falsa.

2.c.77. Sed in media qdem figura vtrasq; ppositiones totas falsas esse nō ptingit. Cuz enim a. in omni sit. b. nihil erit accipere: qd in altero quidē omni: in altero vō nullo erit. Oportet aut sic accipere ppōnes: vt huc quidē isit: huc aut nō infit si quidē erit sylls: si igit accipiant sic false: manifestū est qd hie ecōtrario se habebūt: h autē ipossibile est. In quodā autē nihil pbibet vtrāq; falsam esse: vt si. c. in. b. z in a. quodā est. Si enim. c. qdē in. a. omni accipiat eē: in. b. aut nullo: false qdē vtreq; ppōnes: nō tñ tote sed in quodā. z ecōtrario autē posito pzinatiuo. Sitr alterā antez falsam: z quālibet ptingit: qd eiz est in. a. omni: z in. b. est. Si igit accipiat in. a. toto eē. c. in. b. aut toto nō esse: que qdē est. c. a. vera erit: h que est c. b. falsa. Itēz qd in. b. nullo est: neq; in. a. oī inerit. Si enim in. a. est z in. b. h nō erat. Si igit accipiat. c. in toto qdē. a. eē: in. b. aut nullo. b. c. qdez ppositio vera est. Altera aut falsa. Sitr aut z trāspositio pzinatiuo. Qd eiz in nullo est. a. neq; in. b. nullo erit. Si igit accipiat. c. in toto qdē. a. nō esse: in. b. aut toto eē: que qdē est. a. c. ppositio vera est: altera autē falsa. Et itēz qd in omni. b. est: in nullo accipere. a. nō esse falsum. Est enim necesse si in omni b. est: z in quodā. a. esse. Si igit accipiat in omni quidē. b. esse. c. in. a. aut nullo: que qdē est. c. b. vera erit: que autē est. c. a. falsa.

In 2° aut figura nō pōt fieri syllus deceptorius pcludēs vlem negatiuā oppositā vli affirmatiue vere z immediate vel mediate ex vtrisq; totis falsis. Dico vlem

tota falsam que falsa est pio omni singulari. Cuz. n. verū sit omne. b. esse. a. si debeat pcludi in 2° figura: nullus. b. esse. a. opz sumere mediu de altero omni. z de reliquo nullo: vt pote. c. de. a. oī. z de. b. nullo: vel eō. Si igit esset tota falsa: omne. a. est. c. tūc esset tota vera: nullū. a. est. c. z sitr si eēt tota falsa: nullū. b. est. c. esset tota vera: omne b. est. c. Et sic ex his duabus totis veris nullus. a. est. c. z omne. b. est. c. seqretur hec tota falsa: nullus. b. est. a. qd est ipossibile. Nō igit erūt vtreq; tote false: possibile est tñ vtrāq; esse verā pūm: z pūm falsam: vt si. c. dicat vere de qdā. b. z nō de omni. b. z sitr de qdā. a. z nō de omni. Possibile est etiā in hac figura fieri syllm deceptorius ex altera tñ falsa z reliq; vera: vtralibet exite falsa. Cū enim verū sit. b. esse. a. qdē pdicat de. a. z de. b. Si igit sumat. c. qd pdicat de. a. erit sylls deceptorius pcludēs qm nullū. b. est. a. per. c. mediū ex maiori vera z minozi falsa facta de affirm^o que est. a. c. z negatiua. b. c. Itē si sumat. c. esse aliqd qd vere remouet ab omni. b. cum illud. c. nō possit esse in omni. a. qz tūc esset etiā. c. in omni b. cum in veritate: omne. b. sit. a. erit sylls deceptorius: qd nullus. b. est. a. per mediū. c. ex maiori affirmatiua falsa z minozi negatiua vera. Itē si ponat maior negatiua que est. a. c. z minor affirmatiua z sumat. c. tale qd vere remoueat ab omni. a. cū omne qd remouet ab. a. remoueat etiā. a. b. eō qd. b. est. a. erit sylls deceptorius: qm nullus. b. est. a. ex maiori negatiua vera z minozi affirmatiua falsa. Itē si ponat. c. tale qd sit in omni. b. cum qdē est in omni. b. est etiā in aliq. a. eō qd omne. b. est. a. erit sylls: qm nullum. b. est. a. per mediū. c. ex maiori negatiua falsa z minozi affirmatiua vera.

Datet igit ex vtrisq; falsis: z ex altera tñ circa ppositiones indiuiduas rōcinationē fieri falsas possibile. Sz cum ppōnes affirmatiue vel negatiue medio nō vacates falso per medium ppiū pcludunt: fieri nō pōt vt ppōnes ambe false sumant: sed ea tñ sumit falsa: que est vsus extremū maius. Atq; ppiuz id mediū dico: per qd sit ea rōcinatione que opponit false. A. nāq; per. c. mediū cōpetat ipsi. b. cum igit. c. b. ppōnē affirmatiuā oporteat sumi: si pma in figura rōcinatione fieri debeat: p3 hac qdez ppetuo verā esse. Nō enim ipam vertere licet. a. c. aut esse falsam. Idem efficiet: z si mediū alia ex serie fuerit sumptū cen. d. si in toto sit. a. z de omni. b. pdicet. Etenim. d. b. qdem intacta maneat ppositio: altera vō vertat necesse est. Quib⁹ efficiet: vt illa qdez ppetuo vera: hec aut semp falsa sumat. Atq; talis error cōcurrit cum eo qui per mediū efficiet ppiuz: ac fere idē est.

Manifestus igit qd z vtrisq; falsis z altera tñ: erit syllus deceptorius in indiuiduis. In his autē que nō indiuidua sunt: aut nō sunt: cuz qdē per ppiū mediuz fiat falsitatis sylls ipole vtrasq; falsas eē ppōnes: h solū que est ad maius extremū. Dico autē ppiuz mediū per qd ptradictiois sylls. Sit eiz. a. in. b. per mediū. c. qm igit necesse est que est. c. b. affirmatiuā accipi syllō facto. manifestum est qd hec semp erit vera. Nō eiz pnti: h que est. a. c. falsa. Cōuersa eiz hac ptrari⁹ sit sylls. Sitr aut est si ex alia ordinatiōe accipiat mediuz: vt. d.

vt. d. q̄uis in toto. a. fit: 7 de. b. p̄dicat̄ omni.
Necesse eiz est que qd̄. b. d. ppōne manere:
alterā autez p̄uertī. Quare bec quidē vera: il
la aut̄ semp̄ falsa. 7 fere butusmodi deceptio
eadē est ei que fit per pp̄rium mediuz.

¶ Jam igit̄ ostēdus est quot modis fit syl̄s deceptorius
circa ppōnes imediatas. Ad p̄cludēdū aut̄ oppo^m affir
matiuē vere 7 mediate pōt fieri syl̄s deceptor^o per p̄
p̄riū mediū: vel per nō pp̄riū. Uoco aut̄ pp̄riū mediuz
illō per qd̄ demōstratiuē syllogica^t affirmatiua vera 7
mediata: vt si sit. a. b. p̄clusio demōstrati^o per. c. mediū de
mōstrata uoco. c. mediū pp̄riū: si fiat igit̄ syl̄s decepto
rius in p̄^a figura per mediū pp̄riū: erit t̄n maior p̄posi
tio falsa: 7 minor vera. Si. n. sit syl̄s demōstratiuus talis:
omne. c. est. a. omne. b. est. c. ḡ omne. b. est. a. erit per p̄o
p̄riū mediū syl̄s deceptor^o: nullū. c. est. a. omne. b. est. c.
ḡ nullū. b. est. a. Et ita illa que est. b. c. semp̄ manet non
p̄nsa in oppositā q̄litate. Sed. a. c. p̄nti^o necio in oppo
sitā q̄litate. Et ratio hui^o est 7 sequētis: qz in p̄^a fig^a syl̄s
negatiuus semp̄ habet p̄^o negatiuā vt celaret. s̄l̄r si ac
cipiat mediū qd̄ nō est de eodē ḡne cum extremis: nec
in eadē p̄mitate cuz illis: cuz t̄n sit mediū tale per qd̄
vere/3 non demōstratiuē syllogica^t maior de minor: erit
syl̄s deceptor^o per illud mediuz in p̄^a figura ex maiori
falsa: 7 minori vera sic accipit̄ pp̄riū mediū.

¶ Si vō nō per mediū pp̄riū extruit̄ rōcinatio. Cuz
B tale est: vt ipsi qd̄ subijciat̄. a. de nullo vō dicat̄
b. tuz ambas ppōnes falsas eē necesse est. Eteiz mō
p̄rio sunt sumende: si rōcinatio fieri debeat. At si B
mō sumant̄: ambe sane vtent̄ in falsas: veluti si. a. q̄
dē cuilibet isit. d. ip̄m aut̄. d. nulli cōpetat. b. Dis. n.
versus rōcinatio fiet: 7 ambe ppōnes erūt (vt dixi
mus) falsae. Cuz vō mediū ceu. d. nō subijciat̄ ip̄i. a. t̄n
a. d. qd̄: pp̄o erit vera: qz. d. nō erat in. a. d. b. vō fal
sa: qm̄ si eēt vera: p̄clo etiā eēt vera. At erat falsa.

L. 79. ¶ Si vō nō per pp̄riū mediū fiat syl̄s: cuz qd̄
dē sub. a. fit mediū/ in. b. aut̄ nullo est: necesse
est vtrasqz falsas eē. accipiēde eiz vtiqz sunt
eōrio q̄z se b̄nt. ppōnes/ si debeat fieri syl̄s:
sic autē acceptis vtreqz fiūt falsae: vt si. a. qd̄
in toto. d. fit. d. autē in nullo. b. p̄sus eiz syl̄s
qd̄ erit: 7 ppōnes vtreqz falsae. Cum vō nō
fit sub. a. mediuz: vt. d. que qd̄ est. a. d. vera
erit: que vō est. d. b. falsa: nam. a. d. vera: qm̄
nō erat in. a. d. d. b. autē falsa: qz si esset vera.
7 p̄clusio esset vera: sed erat falsa.

¶ Si vō fiat syl̄s deceptorius/ nō per pp̄riū vel veruz
mediuz possibile est vtrasqz ppōnes falsas esse: vt si. a.
de plurib^o dicat̄ q̄z. b. tūc pōt aliqd̄ accipi de quo cum
dicat̄. a. 7 idē remoueat̄ ab omni. b. 7 tūc erit syl̄s dece
ptorius p̄cludēs: qz nullū. b. est. a. ex vtr̄isqz falsis qd̄ fal
sum erit nullū. d. esse. a. 7 falsum erit omne. b. eē. d. pos
sibile est etiā vt sit syl̄s talis deceptorius ex maiori t̄n
vera 7 minori falsa: qz cuz. a. nō dicat̄ de oibus: si pona
tur. d. aliqd̄ eoz de quo nō d̄. a. erit veruz nullū. d. esse
a. 7 falsum erit: omne. b. esse. d. qz si veruz esset: omne. b.
esse. d. 7 cōclusio esset vera. s̄ quoniam nullum. b. est. d.
sed positum est q̄ ipsa est falsa.

¶ Cuz aut̄ per mediā figurā fit error: tum fieri negt

vt ambe ppōnes tote falsae sumant̄. Flā cuz. b. subij
ciat̄ ip̄i. a. fieri non pōt: vt qe q̄z vnq̄z alteri cuilibet:
alteri nulli competat: sicut 7 antea diximus. Altera
t̄n p̄positio falsa: 7 vtr̄ans etiā sumi pōt. Flā si. c. tā
a. q̄z. b. cuilibet inest: si idip̄m cuilibet quidē. a. nulli
vō. b. cōpetere dixeris. a. c. qdez erit vera: altera vō
falsa. Rursus si ip̄m. c. nulli qd̄. a. cuilibet vō. b. cō
petere dixeris. c. b. quidez erit vera. a. c. aut̄ falsa. Si
igit̄ deceptionis ratiocinatio sit negatiua: dictū est
q̄n: 7 ex qbus ipsa deceptio erit. Sed si affirmatiua
sit: cum per mediū quidē extruit̄ pp̄riū: fieri nō pōt
vt ambe ppōnes sint falsae. Necesse est enim intacta
maneat ipsa. c. b. Si rōcinatio fieri debeat: que ad
modū 7 antea diximus. Quare semp̄ erit. a. c. p̄posi
tio falsa. Nec est enim ea que vertit̄. Idez efficiet̄:
7 si ex alia serie mediuz ip̄m sumat̄: sicut 7 in errore
diximus negatiuo. Eteniz. d. b. p̄positio maneat. a.
d. vertat̄ necesse est. Atqz hic error puenit cuz p̄rio
re. Sed cum nō per pp̄riū rōcinatio p̄ficiat̄ mediuz:
si. d. quidē collocat̄ sub. a. p̄positio qdez. a. d. erit ve
ra. d. b. aut̄ falsa. Fieri nāqz potest: vt. a. cuidā insit:
cuidam nō insit: quoz neutruz sub altero collocat̄.
Sin vō. d. nō subijciat̄ ip̄i. a. tum. a. d. quidē semp̄ est
falsa: quippe cum affirmatiuā eam esse oporteat. d.
b. vō fieri pōt: vt nūc vera: nunc falsa sumat̄. Nihil
eniz vetat: vt. a. quidē nulli. d. cōpetat. d. vō cuilibet
insit. b. Et al eiz nulli scie cōpetit. Et scia musice cui
libet inest. Neqz rursus p̄hibet qe q̄z vt neqz. a. cui
q̄z. d. neqz. d. cuiq̄z isit. b. Dz igit̄ fieri posse: vt ambe
atqz altera sit falsa: cum mediū non collocat̄ sub. a.
Despicit̄ igit̄ est: quot modis per rōcinationē er
ror: 7 per que fieri pōt circa ppōnes vacantes me
dio: 7 item eas que demōstrari p̄nt.

L. c. 80. ¶ Sed per mediā figurā facta deceptio:
vtrasqz qd̄ nō p̄tingit falsas esse ppōnes to
tas. Cuz enim sit. b. qd̄ sub. a. nihil qd̄ p̄tin
git in b̄ qd̄ omni: in alio vō nullo esse: sic di
ctū est prius. Altera vō pōt eē falsa: 7 q̄cūqz
p̄tingit. Si eiz. c. 7 in. a. 7 in. b. est: si accipiat̄
in. a. qd̄ esse: in. b. vō nō eē: que qdez est. a. c.
vera erit: altera aut̄ falsa. Itēz si qd̄ in. b. ac
cipiat̄. c. eē: in. a. aut̄ nullo: que qdem est. c. b.
vera erit: altera aut̄ falsa. Si qd̄ igit̄ fit p̄riua
t̄ius syl̄s deceptorius: dictuz q̄n 7 per que
erit deceptio. si vō sit affirmatiuus: cum qd̄
per pp̄rium mediū impossibile est vtrasqz
esse falsas. Necesse enim est que est. c. b. ma
nere: si qdem erit syl̄s: sicut dictuz est prius.
Quare. a. c. semp̄ erit falsa. bec eniz est p̄nsa.
s̄l̄r autez est: 7 si ex alia ordinatione accipiat̄
mediū: sic dictū est in p̄riatiua deceptio.
Necesse est eiz que qd̄ est. d. b. manere. que
vō. a. d. p̄nti. 7 bec deceptio est eadez p̄iori.
Cuz vō nō sit per pp̄riū: si quidē sit. d. sub. a.
postea. Linc. d z

hec qdē erit vera: altera autē falsa: pōt enim. a. in plib⁹ eē: que nō sunt sub se inuicē. si hō nō sit. d. sub. a. h̄ quidē semp manifestū: qm̄ erit falsa. affirmatiua eiz accipit: que hō est. d. b. ptingit: et verā eē et falsam. nihil eniz pbibet a. qdē in. d. nullo eē: d. autē in omni. b. vt aial in scia: aut in musica. hō autē itez neq. a. in nullo. d. neq. d. in nullo. b. Manifestus igit est: qm̄ cum nō sit mediū sub. a. vtreqz pnt eē false: et q̄cūqz ptingit. quot qdez igit modis: et per que pnt fieri fm̄ syllm̄ deceptiōes: et in his que sunt per demōnē manifestus est.

C De syllis deceptoris in 2^a figura factis circa ppōnes mediatas nō est rō diuersificata ab ea que sup̄dicta est circa imediatas. Sylls hō deceptorius affirmatiuus: si sit per ppriū mediū nō pōt h̄e vtrāqz ppōnes falsas: sed tm̄ maiorez necesse est eē falsam. minor. n. ppositio eadē manet in demōnatio et deceptorio syllō. S; maior est puerfa a negatiua in affirmatiua: et eadez est ratio si sumat mediū nō ppriū dūmodo sit mediū verū. Sed qm̄ sumit mediū nō ppriū neqz verum possibile est vt ambe ppōnes sint false: et possibile est vt tm̄ altera sit falsa vtrāqz exite falsa: et termini ad oēs hos modos facile sunt ad inueniēdū. **C** 3^a igit in hoc cap^o vsqz ad locū istū ostēse sunt. 9. Snes: quaz p^a est hec. Nulla negatiua est imediata cui⁹ subm̄ est sub aliq̄ sub quo non est p^a p̄dicatum/vel e⁹: vel cui⁹ rā subm̄ qz p̄dicatū est sub quo nō est reliquum. **C** Sēda est hec. Dis negatiua est imediata cuius neqz subm̄ neqz p̄dicatū est sub aliquo sub quo nō est reliquū. et nō diuido ista in caplm̄ separatum ab eo qd̄ sequit: qz nō sunt itroducta nisi gratia eius qd̄ p̄ter sequit. **C** Tertia conclusio est hec. Syllōgismus deceptorius circa imediata affirmatiuus pōt h̄e maiorez veram et minorez falsam: sed nō ecouerfo. **C** Quarta conclusio est hec. Sylls deceptorius circa imediata negatiuus in p̄ma figura potest esse ex vtrāqz falsis/et ex altera tm̄ falsa vtrāqz exite falsa. **C** Quinta est hec. Syllōgismus deceptorius in sēda figura nō potest esse ex vtrāqz totis falsis: sed pōt h̄e vtrāqz in parte falsam: et pōt habere alterā tm̄ falsam/et qualibet cōtingit. **C** Sexta est hec. Syllōgismus deceptorius circa mediata negatiuus in p̄ma figura factus per mediū ppriū/vel per mediū verum nō ppriūz habet tm̄ maiorem falsam et minorez verā. **C** Septima est hec. Syllōgismus deceptorius circa mediata in p̄ma figura factus per mediū nō ppriū pōt esse ex vtrāqz falsis/et ex altera tm̄ falsa/et qualibet ptingit. Qd̄ autē dictus est de syllogismo deceptorio circa mediata in sēda figura nō cōputat pro alia ppōne a gnta. **C** Octaua est ista. Syllōgismus deceptorius circa mediata affirmatiuus factus per ppriū mediūz vel per mediū verum habet tm̄ maiorem falsam et minorez verā. **C** Nona est hec. Syllōgismus deceptorius circa mediata affirmatiuus factus per mediū nō ppriū pōt esse ex vtrāqz falsis/et altera tm̄ falsa et qualibet ptingente.

C Manifestū est etiā si sensus qspiaz defuerit: necio et sciaz aliquā deesse: quā qdē p̄sec nō possum⁹. Si quidē discimus: vel inductiōe: vel demōnatio. Est autē demōnatio qdez ex vltib⁹. inductio vō ex p̄ticularib⁹. Fieri vō nō pōt vt vltia p̄cipiant: nisi per inductiōez. Qm̄ et ea que abstracta dñr: erūt per indu-

ctiōne nota: siqs nota voluerit facere: in eē in q̄s nō nulla gñi cuiqz: et si nō separabilia sunt: et vnūqzqz est tale. Inductiōne autē eū qui sensu caret p̄ficere: vnuz eoz eē p̄stat que nullo pacto fieri pnt. Ipsoz nāqz singulariū est ipse sensus. Nō enim fieri pōt vt ipoz accipiat scia: neqz. n. ex vltib⁹ absqz inductiōe: neqz per inductiōne sine vi sentiēdi.

C Manifestum est autē qd̄ si aliqs sensus defecerit: necesse est aliquā sciaz deficē: quā iposibile est accipe: si qdez addiscimus aut inductiōne aut demōnatio. Est autē demōnatio qdez ex vltibus. Inductio autē ex his que sunt fm̄ p̄tē. Impossibile autē vltia speculari et nō per inductiōez: qm̄ et que ex abstractione dicunt erūt per inductiōes nota siqs velit nota facere que isunt in vnoquoqz gñe: et si nō separabilia sunt fm̄ qd̄ vnūqzqz hui⁹ est. Inducere autez nō h̄ntes sensum iposibile est. singulariū. n. sensus est. hō. n. cōtingit accipe eoz sciam: neqz enim ex vltibus est sine inductiōne: neqz per inductiōnem sine sensu.

C Explanatis oibus modis fm̄ quos accidit ignorantia fm̄ dispositionē dicta. Cōsequēter explanat Arist. vnde pueniat ignorantia dicta fm̄ negationez: vt sermo suus sit cōpletus de causis ex qbus accidit ignorantia. Unde etiā ista particula de causis ignorantie fm̄ negationē nō incōueniēter poni potest de eodē caplo cum prime dicitis: vt totum sit vnuz caplm̄ de causis ignorantie. Dicit igit qz occasione defect⁹ alicuius sensus est defect⁹ alicuius sciētie cuius erit ignorantia fm̄ negationem dicta. P̄uis autē p̄batio est hec. Cum sensus sit singulariū ap̄prehēsiuus: deficēte aliquo sensu deficit aliquoz singularium app̄hēsiō. ergo cum inductio sit ex singularib⁹: deficēte aliquo sensu deficiet inductio accepta a singularibus quoz sensus qui deficit est app̄hēsiuus. Et deficiente inductiōne accepta ab illis singularib⁹ deficiet apud intellectū cognitio vltis eozūdem singulariū: quia ipm̄ vltē nō est acceptus nisi per inductiōne: et deficiēte vlti apud intellectū deficiet demōstratiō: eo qz demōstratiō est ex vltibus: et deficiēte demōstratiōe deficiet sciētia que per solā demōstrationē acgrit. ergo a p̄mo deficiēte aliquo sensu: deficiet aliqua sciētia cui⁹ est ignorantia fm̄ negationem. **C** Dico tm̄ qz possibile est qualibet sciam eē absqz sensus adm̄niculo. In mēte eniz diuina sunt oēs sciētie ab eterno: et nō soluz est in ipsa vltium cognitio certa sed oīuz singulariū: h̄ mens diuina nouerit singularia per modū vltium: qz ipsa nouit oēs singulares eēntias per modū abstractū: nos nāqz nō nouimus singularitatē hui⁹ humiditatis: nisi per h̄ qz adm̄scemus eaz acc̄tib⁹: ipsa vō nouit eius singularitatē in puritate essentie sue nō p̄cernēdo eā cum acc̄tib⁹. S̄iliter itelligētie recipiētes irradiationē a lumine primo/ in ipso lumine p̄mo vident oēs res scibiles vles et singulares: et etiā in reflexiōne ipsius itelligētie supra se cognoscit ipas res que sunt post ipas: per h̄ qz ipsa est cā eaz. Est igit in his que carēt sensu sciētia cōplexiua: et s̄iliter pars sup̄ma aie humane que vocatur itelligētia: et que nō est actus alicuius corpis: nec engens in sua opatione ppria in s̄tro corpore: si nō esset molle corporeis obnubilata et aggregata: ipsa per irradiationē receptaz a lumine

T. c. 84

C Sciētia dei scia nō dicitur p̄p̄e sciētia nō est actus p̄ discursiū sapiētia est p̄ probare lōquendo. **C** In mēte diuina est cognitio vltis et singulariū. app̄tinet s̄tueri ad mēte p̄p̄e p̄. 12. metap̄. cōm. si. **C** Si mēte gū per nō est actus corpis nō est forma vāt eē corp̄. tūc s̄tueri. com. tradit.

Doc est
non ad
posi-

a lumine supiori hiet cōpletam sciam absq̄ sensus ad-
miniculo: sicut habebit cuz aīa erit exuta a corpe: ⁊ si-
cut hñt forte aliq̄ absoluti ab amore ⁊ p̄hārasmatibus
rerum corpaliū. Sed qa ipsa puritas oculi aīe per cor-
pus corruptum obnubilata ⁊ aggravata est. Q̄s vires
ipsi⁹ aīe rōnalis in boīe nato occupate sunt per mollem
corpis ne possit agere: ⁊ ita q̄dā modo sōpīte. Cum itaq̄
p̄cessu t̄pis agūt sensus per multiplicē obuiationē sen-
sus cum sensibilib⁹ exp̄giscit ratio ipsis sensibilib⁹ mi-
sta: ⁊ in sensibus quasi in nani ad sensibilia delata: ratio
nō expecta incipit diuidere ⁊ scorsum inspicere que in
sensu erāt p̄fusa: vtpote visus colorē magnitudinē figu-
ram corpus r̄fundit: ⁊ in eius iudicio sunt hec oīa acce-
pta vt vnū: ratio nō expecta diuidit colorē a magnitudi-
dine ⁊ figura ⁊ corpore. ⁊ iteruz figurā ⁊ magnitudinē a
corpore suba ⁊ ita per diuisionē ⁊ abstractionē puenit in
cognitionē corpis sube deferētis magnitudinē ⁊ figurā
⁊ colores. Veritatem nō nouit ratio h̄ esse actu v̄le nisi
postq̄ a multis singularib⁹ hāc fecerit abstractiones et
occurrit ei vnū ⁊ idē s̄m iudiciū suuz in multis singu-
laribus reptū. hec est igit̄ via qua venat̄ v̄le incōplexū
a singularib⁹ per sensus administratū. Vniuersale etiāz
exp̄mētale nō acgrit̄ a nobis hñtib⁹ mētis oculuz. s. i.
indefecatus nisi sensus ministerio. cum enim sensus ap-
p̄bēdit duo singularia pluries: quoz alteruz est alteri
cā vel alio modo ad ip̄m cōparatū: ⁊ ipsam cōparatio-
nē mediā nō app̄bēdit: vtpote cum videt frequēter q̄s
comestione scamonee p̄comitatēz egestionē cholere ru-
bee: ⁊ nō vidit q̄ scamonea attrahit ⁊ educit choleram
rubeam ex frequēti visione hoz duoz visibilibū incipit
estimare ⁊ inuisibile. s. q̄ scamonea est causa educens
cholera rubeam. ⁊ ex hac intētionē estimata frequēter:
⁊ in memoria reposita ⁊ ex intētionib⁹ sensatis a q̄d̄ ac-
cipit̄ intētio estimata exp̄giscit ratio: ratio igit̄ exp̄-
gefacta incipit admirari ⁊ cōsiderare an res se habeat:
sicut dicit estimatio memorata. ⁊ hec duo p̄uertūt rōnē
ad exp̄ntiā. s. vt det comedere scamoneā cuz circūscrī-
ptione ⁊ ablatione aliāz causāz purgantiū cholera ru-
beam. Cum aut̄ dederit frequēter scamoneā cum certa
circūscrīptione ablationis aliāz rerū educerit cholera
rubeaz formā apud rationē hoc vnīuersale q̄ scamonea
ois s̄m se educit cholera rubeam. ⁊ hec est via qua
peruenit̄ a sensu in p̄ncipiū v̄le exp̄mētale. **C**Mani-
festum itaq̄ est q̄ deficere aliquo sensu in oībus habē-
tibus mētis oculuz molle corpis corruptū occupatū de-
ficit etiā vnīuersale incōplexū ex singularib⁹ sensus de-
ficiētis venatur: ⁊ deficit etiā vnīuersale cōplexū expe-
rimētale ab eisdem singularib⁹ sumptū: ⁊ per cōsequēs
ois demōstratio ⁊ sciētia que erigit̄ sup vnīuersalia sic
venata. Ratio enim in nobis sōpita nō agit nisi postq̄
per sensus operationē fuerit expecta. Causa autē quare
obnubilat̄ visus aīe per mollem corpis corruptū: est q̄
affectus ⁊ aspect⁹ aīe nō sunt diuisi nec attingit aspect⁹
nisi quo attingit amor ⁊ affectus. **C**Cum ergo amor et
affectus aīe p̄uertit̄ ad corpus: ⁊ ad illecebras corpora-
les: necessario trahit secum aspectū mētis ⁊ a suo lumī-
ne auertit eum q̄ se habet ad ip̄m sicut sol se habet ad
oculos exteriores. aspectus autē mētis auerlus necessa-
rio p̄uertit̄ in tenebras ⁊ ocium donec egrediet̄ modo
aliquo per sensus exteriores in luce sensibili exteriori
per modum aliquem recipit lucis ad ipsam nate vesti-
gium. ad q̄d cum ostēdit quasi excitatus incipit quere-
re lumen propriū. ⁊ in quātum auertit̄ amor a corpori-
bus corruptibilib⁹ intāuz cōuertit̄ aspectus ad suuz
lumen ⁊ intāum reperit ipsum.

Capitulum 15^m

Dhis aut̄ rōcinatio trib⁹ ex terminis cō-
stat: atq̄ alia est affirmatiua: que q̄dez
ofidere pōt. a. cōpetere ipsi. c. ex eo q̄z. a.
cōpetit ipsi. b. ⁊ b. cōpetit ipsi. c. Alia est
negatiua: que q̄dē alterā p̄pōnē hz affirmatiuā: al-
terā negatiuā. Patet igit̄ hec esse p̄ncipiā: ⁊ ea que
suppōnes d̄fir. **H**is. n. sumptis necesse est dem̄tare
a. per. b. mediū: ipsi cōpetē. c. Et rursus. a. p̄ mediuz
aliud: ipsi inē. b. Et itē. b. per aliud p̄piaz: ipsi cō-
petere. c. Si igit̄ p̄babilr solūq̄z differendi mō rōci-
nari volumus: id tāti vt p̄z p̄siderādū est: si rōci-
natio: ex qua maxime p̄babilibus verisilibusq̄z p̄ficif.
Atq̄z si p. a. b. p̄pōnē: que q̄dē: tāeti vere nō vacat
mediū: v̄t tñ eodē vacare rōcinationē q̄spiaz fece-
rit: h̄is est vt ad differētē p̄tinet rōcinat⁹. Sin vō
nō illo pacto: s̄ ad v̄itatē rōcinationes extruere li-
bet: tuz id p̄siderādū est: vt ex h̄isce que cōpetūt: ra-
tiocinatio semper p̄ficif. Res autem ita sese habet.
Qm̄ est id q̄d de alio nō per accidens p̄dicat̄: atq̄
per acc̄tis d̄ico: veluti cū dicimus: nōnūm q̄s albū il-
lud boiez esse: nō p̄inde dicētes atq̄ cum dicimus
boiem esse albū. Nō nāq̄ qui nō est aliud q̄c̄s: est
albū. Et albū est bō: q̄z accidit homini vt sit albus.
Sūt igit̄ nōnulla talia: vt per se p̄dicent̄. Sit itaq̄z
c. tale: vt ip̄m q̄dē nulli cōpetat rei. b. aut̄ huic cōpe-
tat p̄mō: vt nō sit iter ipsa mediū vllum. ⁊ rursus. d.
ipsi. b. ⁊ e. ipsi. d. ⁊ f. idētide ipsi cōpetat. e. Querēdū
est igit̄ si necesse est h̄ stare: an fieri pōt: vt in infinitū
p̄ficifcat̄. Rursus sit. a. quo de nihil per se predicat̄.
Atq̄z h̄ ipsi p̄mō cōpetat. b. ⁊ nulli p̄iori medio cō-
petat. Et. b. idētide ipsi. g. ⁊ g. ipsi. f. ⁊ f. ipsi cōpetat. e.
Querimus igit̄ vtruz ⁊ huiusce p̄fectionis sit necio
status: an sine modo sit semp̄ abijcio. Atq̄z h̄ tātuz
ab illo differt: q̄s illū q̄dē est: fieri ne pōt: vt q̄spiaz
si a tali incipiat: vt ip̄m q̄dē nō isit cuiq̄s: aliud aut̄
de ip̄so dicat̄ v̄sus supra p̄gendo: sine sine semp̄ p̄fi-
ciscat̄. Hoc aut̄ est: fieri ne pōt: vt q̄spiaz si incipiat
ab eo de quo nihil d̄: ip̄m vō de altero p̄dicat̄: pa-
tetq̄z in inferiora semp̄ h̄ pacto p̄ficifcat̄: nullusq̄z ei
modus occurrat. Preterea q̄rendū est: fieri ne pōt:
vt si extrema sint finita: veluti si. a. cōpetat ipsi. c. ⁊
iter ipsa sit mediū. b. ac iter. a. ⁊ b. medium etiā aliud
cadat: ⁊ inter hec rursus aliud: vtrū ⁊ in his ipsis sit
in infinitū p̄cessio: an id ip̄m fieri nequeat. Idem est
aut̄ h̄ p̄siderare: ⁊ si dem̄tationes in infinitū p̄ficifca-
tur: ⁊ si sit cuiuslibet dem̄tatio: an ad vtrāq̄z p̄tē fi-
nis occurrat. Silr ⁊ de rōcinationibus negatiuis ⁊
p̄pōnib⁹ est dicēdū: veluti si. a. nulli. b. cōpetat: aut̄
illi p̄mō inest: aut est aliq̄d mediū cui p̄ori nō inest:
atq̄z si sit. c. q̄d q̄dem cuiuslibet cōpetit. b. rursus. a. aut̄
ipsi. c. p̄mō: aut aliq̄ p̄ori nō inest: q̄s q̄dē cuiuslibet cō-
petit. c. ⁊ in his enim: aut infinita sunt ea q̄b⁹ nō inest
p̄ioribus ip̄m. a. aut finita: modusq̄z tādē occurrat.
In his aut̄ que p̄uertunt̄ res nō sese habet silr. **N**ō
est. n. in h̄isce que mutuā suscipiūt p̄dicationē id de
poster. Linē. d 3

quo pmo vel ultimo pdicat. Oia naqz silr b pacto se se hnt ad cuncta: siue sint ea infinita que pdicant de ipso: siue vtraqz dubitata sint infinita: ppter id ipsum qd non sit vt siliter puertant sed alterum per accidens. Alterum vo natura.

T. c. sz.

A Si autem oia syllus per tres terminos. Et b quide demonstrare possibile est: qm est. a. in. c. ppter id qd est in. b. et hoc in. c. Sz priuatius est altera quide pponez bns: qm est aliud in alio. altera autem: qm non est. Manifestu igit est qd principia et dicte suppones he sunt. Accipiente enim hec necesse est sic demonstrare: vt qd. a. sit in. c. per. b. iterum aut qd. a. sit in. b. per aliud mediu: et qd. b. sit in. c. silr. fm qdez igit opinionem syllogizantibz et solu dialectice manifestu est qd b solu intendendu sit. Si autem ex quibz ptingit nihilibus fieri syllus. Quare et si no est aliquid eorum in veritate que sunt a. b. mediu. videt aut no per hec syllogizans dialectice. Ad veritate aut ex his que sunt opz intendere. Habet aut se sic. Qm autem est qd ipm quide de alio pdicat no fm accidens. Et co autem fm accidens: vt album: aliqui dicimus fm illud esse boiem. no silr dicentes et boiem album. Sic quide enim cum no alterz aliqd sit album est. album aut qm accidit homini ee albo. sunt igit quedam huiusmodi vt fm se pdicant. sic igit. c. huiusmodi qd ipm qde no etia sit in alio. in h aut. b. sit primo. et non est aliud mediu. Iteru in. e. sit. f. silr et hoc in. b. Nunqd g hoc necesse est stare: aut ptingit in infinituz ire. Et iteru si de. a. qde nihil pdicat per se. a. aut in. c. est primo. mediu aut in nullo prior: et ite. c. in. i. et hoc in. b. Nunqd et hoc stare necesse est: an et hoc ptingit in infinituz abire? Differt aut hoc a priorit: qm hoc qdez est: nunqd ptingit incepturus ab huiusmodi qd in nullo est altero: sed aliud in illo sursum in infinitu abire: alterz aut incepturus ab huiusmodi qd ipm quide de alio: de illo aut nihil pdicat deorsuz intendere si ptingit et in infinitum ire. Amplius in medio nunqd ptingit infinita ee determinat terminis. Dico autem vt si. a. in. c. sit: mediu aut ipsoz sit. b. b. autem et. a. alterz: sed hoz alia. nunqd et hec cotingit in infinituz abire: aut impossibile est. Est autem hoc intendere ides. et si demonstratioes in infinituz veniat: et si est demonstratio res ois aut inuicem cocludant. Silr aut dico et in priuatiuis syllis et ppontibz: vt si. a. non inest. b. vllt: aut primo aut aliqd erit in medio cui prior

no inest: vt si ipfi. c. qd est in omni. b. et iteruz betiaz in alio prior: vt si. b. est qd sit in omni. g. naqz et in his aut infinita sunt in quibz inest prioribz: aut statur. Sed incouertibilibz non siliter se habent: no enim est in eque pdicabilibus de quo pdicat primo aut ultimo. oia eis hec siliter ad oia se habent: et si sint infinita de ipso pdicaria in vtraqz sunt pdicata infinita: vbi siliter ptingat puerit: sed hoc quide sicut accidens: illud no sicut pdicatum.

Explicauit Arist. in primo caplo causas ignorantie veras et existetes. In hoc autem caplo intendit explanare cam ignorantie opinatiua soluz et no pntem: et illa destruere. Causa autem hec est infinitas medioz in via resolutionis que possibilis est apud opinionem: et impossibilis in re. Que si esset nihil ptingeret scire. hac igit infinitate in hoc caplo destruit Ari. et huius destructio est afirmatio cuiusdam demfati in pmo ppone huius scie. s. qd pmo indemonstrabilia et imediata sunt. Et hoc est caplm fm iudiciu meuz potius de complexione bonitatis huius scie qd de complexione sube. Ostendit itaqz Arist. in hoc caplo gncz. s. qd pdicata stant in sursum / qd stant in deorsum. et qd finitis extremis finita sunt media. et qd pdicationes no soluz subales: sed et accitales per se stant in sursum et deorsum. Et ex his pcludit ultimo qd via resolonis no ibit in infinitu: sed nec est imediata indemonstrabilia ee in qbus statur et. ¶ Dicit g Ari. qd via syllogistica demfatiua ta affirmatiua qd negatiua ordinat pdicata que sunt p se et no per accit: et que sunt fm veritate et no que fm opinionem soluz: per modum vie recte et cōtinue: vt de. c. b. et de. b. e. et de. e. i. et de. i. a. et b est manifeste valde scientibz ordinatioes syllogistica. ex b mo ordinationis pdicatoz subinfert tres dubitatioes. s. An posito subo ifimo qd no habet sub se subm aliud ptingat assumere pdicata priue in sursum in infinitu. et itez posito pdicato supmo de quo no di supius aliqd ptingat ordinare sub ipso priue subta descendo in infinitu. Tertio: an positus supmo et ifimo ptingat iter hec duo ee infinita media ordinata. Et qdere b est qdere an via resolutionis habeat in infinitu et demostrent oia: an demofones finiantur. Et itelligit Ari. in hac ordinatione pdicabilium supra qua fundat suas qones: qd pdicatu semper sit in plus qd suu subm: et subm in minus. Sic se hnt genus et spes vel dia: et spes. Un in quertibilibz no cadit hec qstio: an cōtingat in his ire in sursum vel deorsum in ifimo: qd in illis nihil est supmu vel supius: et nihil iferi: et cu in quertibilibz sint pdicata de se inuicem fm rectu vel obliquu infinita. Aliter. n. no augmetarent demfatioes arithmetice et geometrice in post assumedo in infinitu: fm vtraqz vias erit pcessus in infinitu: hoc est posito subo aliquo possumus supaddere pdicationes in infinitu. et posito pdicato aliquo possumus ei subyce ordinate subiecta infinita: vt dicamus pdicatum omne qd fm sermonem di de aliquo siue sit per se accidens de subo: siue subiectu de per se accidete. et siliter subiectu omne qd fm sermonem subycit alij: ga si de quertibilibz demostrabilibz dicamus solu per se accidens. et qd in pclone demostratiua pdicat esse pdicatu: et qd in fmone demostratiua subycit ee subiectum. no erit pcessus in infinitu fm vtraqz viam dicta: sed fm altera soluz. Posito enim pdicato pmo possibile est assumere in post subiecta infinita: sed posito subto no est sumere in ante pdicata infinita: ga si ee: no stare demfatio

demonstratio in ante. & hac sententiam dicit Aristoteles in hac sententia
 Et si sint infinita de ipso principio in utraque sunt predicata infinita: ubi si sit contingat quæritur: sed hoc quod dicitur sic accidens: illud non sicut predicatum est. Nec namque coniunctio si ponitur affirmatiue: quasi dicat. cum sint infinita predicata de se conuersim in utraque dicta vias erit assumere infinita: nisi velimus quod una via sit ordinata secundum predicationem vel subiectionem directam: quia tunc non ibit utraque via in infinitum. Sed si una via sumat predicationem indirectam: & alia predicationem directam: manifestum quod contingit utraque vias ire in infinitum.

Chis hoc pacto dispositis patet fieri non posse: ut media sint infinita. Si predicationes versus superius inferiusue perficiantur ad status. Atque versus quidem superius predicationem eam dico que pergit ad id quod est magis vniuersale: versus autem inferius: eam que ad particulare descendit. Nam si cum a. in c. predicat infinita sunt media ceu. b. patet fieri posse ut ab. a. versus inferius in infinitum aliud de alio predicetur. Nam antea quam accedatur ad c. infinita media sunt: & a. c. versus superius infinita similiter sunt antea quam ascendant ad a. Quare si hec fieri nequeunt: fieri profecto non potest: ut inter. a. & c. media sint infinita. Neque quicquam refert si quispiam dicat alia quidem ipsorum. a. b. c. inter sese habere: ut nihil proorsus sit inter ipsa. Alia vero non posse talia sumi. Quous namque medio. b. sumpto ab hoc autem ad a. aut ad c. infinita vel finita media erunt. Nihil igitur interest a quo namque primo sint infinita siue status siue non status. Nam ea que sunt post hec infinita esse ponunt.

Quidem igitur medianon contingit infinita esse: si sursum & deorsum stent principia manifesta est. Dico autem sursum quod est in vltimo magis est: deorsum autem quod est in particulare. Si enim a. predicato de. 3. infinita sunt media in quibus. b. manifestum est quod contingit utriusque: quare & ab. a. deorsum alterum de altero predicari contingit in infinitum: antequam. n. in. 3. veniat infinita sunt media: & a. 3. sursum infinita antequam in. a. veniat: quare si impossibile sunt: & ipsius. a. & 3. impossibile est infinita esse media. Neque enim si aliquis dicat quod hec quidem que sunt. a. b. c. contrigua sunt inuicem: ut non sint media: hec autem non est accipere nihil differt: quod enim utriusque accipio eorum que sunt. b. erit ad. a. aut ad. 3. aut infinita media: aut non a quo iam sunt primum infinita: siue statim siue non statim nihil differt: que enim sunt post hec infinita sunt.

Chis quoniam propositis subiungit Aristoteles probationem huius quod posito predicato supremo de quo non predicatur aliud: & posito subiecto infimo cui non subest aliud: impossibile est media esse infinita: quia si media sunt infinita necesse est adhuc ut ab infimo pueniat ad supremum vel e conuerso: ut sit transitio per infinita media. Si igitur impossibile est transire infinita media: cum oporteat transire ab infimo ad supremum: impossibile est infinita esse media. Quod autem oporteat transire ab infimo ad summum: & e conuerso patebit per illud quod

dicitur post. scilicet quod infimum est diffinibile. Vel aliter explanat istud. scilicet media sunt infinita. & cum quodlibet superius in plus est quam suum inferius. Necesse est antequam pueniat ad summum aliquid mediorum esse in plus quam supremum quod est impossibile: quia quatuor quibus ambitur sit supremum: necesse est inuenire medium maioris ambitus: cum quodlibet medium superius aliquid plus contineat quam suum inferius: & ipsa media sunt infinita. Neque est dubium quod dicat aliquis quod possibile est sumere duo extrema de medijs que sint continua & immediata ad supremum & infimum: inter quae pota sunt infinita. Ut. g. g. sit. a. supremum. c. infimum. b. sit nomen eius mediorum: & sumatur supremum in. b. quod sit. d. immediatum ad. a. & tunc sumatur infimum in. b. quod sit. e. immediatum ad. c. & dicat quod necesse est accipere d. & e. media & non esse accipienda. a. & c. ad propositum: quia quatuor quibus de numero. b. accipiantur semper erunt infinita inter illud acceptum & a. & inter illud & c. Et non est dubium quo ad propositum: a quo primo distat acceptum secundum infinita: vel a quo non primo: sed n. acceptum distat a. d. priori secundum infinita: quod ab. a. nihil minus distat ab. a. secundum infinita: & sequitur impossibile sicut predictum est.

CAtqui patet & in negatiua demonstratione finem esse processionis: si in affirmatiua versus utriusque fatetur. Supponatur enim fieri non posse ut predicatio aut ab ultimo versus superius: aut a primo versus vltimum in infinitum proficiat. Atque id vltimum dico: quod non predicati ratione: sed subiecti tantummodo subicitur: sitque id. c. Primus autem id quod non subicitur cuiusque: sed solum de alio dicitur. Nec si ita sint: erit processionis in negatione etiam status. Tripliciter enim ostendi negatiua conclusio potest. Et primo quidem hoc pacto cum. b. cuiuslibet. c. & a. nulli. b. competere sumitur. b. c. Igitur propositio: ac interuallum oino minus si medio non vacet: in ea necessario reducitur: que medio vacant. Quippe cum id sit ut patet affirmatiuum. Alterum autem interuallum: si medio non vacet: ad id redigi poterit: quod medio vacat: nam si. a. non sine medio non competat ipsi. b. tum aliquid erit. A quo plus ipsum quam a. b. remouetur: quod quidem cuiuslibet competere. b. oportet. Atque illud sit. d. Rursus si interuallum. a. d. non vacat medio. Aliquid item erit: a quo prius ipsum. a. quam a. d. remouetur. Atque illud sit. e. quod quidem necesse est cuiuslibet competere. d. Cum igitur eius via qua superiora petuntur: finis sit atque status: stabitur & hic tandem: eritque aliquid sane primo cui non competit ipsum. a. Secundo autem hoc ostenditur modo. Cum. b. cuiuslibet quidem. a. nulli. c. competere sumitur: & hoc enim pacto. a. nulli competere concluditur. Si igitur hoc oportet ostendere: aut per medium superius dicitur: aut per hunc ut patet: aut per tertium ostenditur. At primus est dicitur. Per secundum autem hoc ostenditur pacto si quis. d. cuiuslibet quidem. b. nulli. c. competere sumpsit: modo competit aliquid ipsi. b. Quod si. d. sine medio segregat a. c. b. est. Sin vero medium cadit: necesse est illud. d. quidem cuiuslibet inesse: nulli vero competere. c. Cum igitur in affirmationibus cum superiora petuntur finis occurrit: & in negationibus itidem hic sese offert tandem. Tertio hoc ostenditur pacto si. a. quidem. b. cuiuslibet

cōpetit. c. vō nulli eidēz inest: tunc enim cōcludit. c. nō cui libet cōpetere. a. Et hoc igit aut per antea dictos modos: aut per hunc tertium ostendit. Et per illos ut ostēdimus statur: per hunc aut ostendetur. Si. b. quidez sumet cui libet cōpetere. d. ipsum vō. c. nulli eidē inesse. Atq. d. rursus cui libz inesse. e. ipm vō. c. nulli eidē cōpetere. Cuz igit suppositū sit verus etiam infera pdicationis affirmatiue statum ac vltimū esse: p3 ipsius etiā. c. pdicationē negatiuā stare tandēz: nō in infinitū pcedere. Verspicuum aut est: z si nō vna via: sed vniuersis ostēdit: nūc p primā: nūc per scōz: nūc p tertiā figurā: vt patuit: hoc etiā pacto stare ac finē ipsius esse. De nāq. sū nite. Ea vō que sunt finita finities: necesse est vniuersa esse finita. D3 igit in negatiōe statū ac finēz esse: si in affirmatiōibus statur.

T. cō. 84.

C Manifestum autē z in priuatiua demōstratione qm stat: si quidez in pdicatiua statur in vtriusq. Sit eniz nō cōtingens neq. sursuz ab vltimo ire in infinitū. Bico aut vltimū q ipsuz quidez in alio nullo est: sed in illo aliud vt. 3. neq. a primo in id in vltimū: dico autez primū q ipsuz quidez de alio: sed de illo nullo aliud. Si igit hec erunt: manifestū q z in negatiōe stabit. Triplr eniz demōstrat nō esse: aut eniz in quo qdez. c. b. in oi est. S3 in quo est. b. nulluz inest. a. Ipsius qdez igitur b. c. Et semp alterius distantie necesse est ire in imedlata: pdicatiua eniz hec est distātia: sed alterū manifestuz q si in alio nō est prior vt in. d. hoc indigebit in oi. b. esse: z si iterū in alio ipso. d. priore nō inest illud indigebit in oi. d. esse: quare qm deorsuz stat: z que in sursuz stabit: z erit quoddaz prio. in quo nō erit. Itē si. b. qdez in oi. a. in. c. aut nullo. a. in. c. nullo erit. Iterū hoc si op3 monstrare manifestuz est: qm aut per sursuz modū mōstrabit: aut per hūc: aut per tertiū. Primus qdē igit dicit est. Secundus aut demōstrabit: sic autē vtriqz demōstrabit vt qm. d. in. b. oi est. In. c. autē nullo: si necesse est aliqd in esse. b. z itez si hoc in. c. non erit. Aliud vō in. d. est q in. c. nō est. Igit qm esse semp in superiori stat: stabit z nō esse. Tertius aut modus est si. a. in. b. oi in sit. c. vō in nullo sit: nō in omni est. c. in quo est. a. Itēz aut hoc aut per superius dicta: aut simlir demōstrabit: illo qdez monstrat: si vō sic accipiat itez. b. in. e. eē in quo. c. nō oi. e. z hoc itez sllr: qm aut supposituz est stare: z in deorsuz manifestuz est q stabit: z. c. q nō est. Manifestuz aut est qm z si nō vna via demōstret: sed oibus aliqn quidez ex prima figura: aliqn vō ex scōz: aut

tertia: qm z sic stabitur: finite enim sunt iste. Finita autez finiri necesse est oia. Quo quidem igitur in priuatiua: siquidem z in esse statur: manifestum est.

C Hoc ostenso ostendit Aristot. q si est status in demōstratione affirmatiua in sursuz z deorsuz z fm media finita: q etiā est status in demōstratione negatiua: q si itur: v3 in infinitū interponendo media fm negationē: cum idem mediuz oporteat se habere fm affirmationēz ad reliquā extremitatē: necesse est vt sit ordinatio cōtinua pdicabiliuz affirmatiue se habētuz adinuicem vsqz in infinitū: qd satis p3 in trib9 figuris syllogisticis.

C At id ipsuz z illis ita esse patebit: si primū differēdi modo: deinde resolutiue id cōtemplabimur. In his itaqz verū id esse p3: que de diffiniēdis reb9 dicunt: earūdemqz diffōnez ingrediunt.

T. cō. 85.

C Sed qd in illis logice quidez speculantib9 sic manifestuz sit. In his quidez igit que qd quid est predicantur patens est: si enim est finire aut si notum est q quid erat eē: infinita autem non est trāsire. Necesse est finiri in eo qd quid est predicantia.

C Deinde ostendit Ari. q posito subo aliquo necio stat in sursuz: qz subiectū positū est diffinibile: z in diffōne cuiuslibet ponunt oia supiora sua subalia9 que necesse est intellectu diffiniētis ptrāsire: infinita aut ptrāsire nō est. igit nō sunt infinita in sursuz: q nec in deorsuz. vt ipse postea dicit. Sed nō explanat rōnez huius argumenti si est accipere infimū vt indiuiduū z spēm at hōmā indiuiduo primā qz est diffinire: tunc manifestum est q cum in sursuz stat z in deorsuz stat: ex pte eniz qua non statur non est accipere vltimum.

C Vniuersalr autē dicamus hoc pacto. Sit enim vt vere dicat cū albus ambulare: z magnū illud dicit esse lignū. Et rursus lignū magnū esse: ac hominem ambulare. At differt hoc: z illo dicere mō. Nam cū albu dico esse lignū: tum lignū id esse dico: cui accidit vt sit albu: sed nō albu esse subiectū ipsū lignū. Non enim aut albu simplr erat: aut aliqd album: deinde factū est lignū. Quare nō d3 hoc pacto nisi per accūs. Cuz aut lignū albu eē: tūc nō dico aliqd aliud albu esse: atqz illi vt sit lignū accidere: veluti cū dico musicū albu esse: tunc enim hōiez cū album esse dico: cui accidit vt musicus sit: sed lignum esse subiectū. Qd qdez nihil aliud erat: qz aut absolute lignū: aut aliqd lignū: deinde factū est albus. Qd si oporteat noia ponere: b qdez dicere pacto: sit pdicare. Illo aut pacto: aut nullo pacto pdicare: aut absolute: sed per accūs pdicare dicat. Est autez id qdez qd pdicat: vt albu: id vō de quo pdicat vt lignū. Supponat igit id qd pdicat absolute: semper de eo de quo dicit: sed non per accidens pdicari. Hoc enim pacto demōstrationes demōstrant. Quare cum vnum pdicat de vno: illud aut subit rōnez eoz que diffinēdo subiecto competunt: aut est qle: aut quātuz: aut ad aliqd: aut agens: aut patiens: aut vbi: aut qm. Preterea oē qd subam significat id qd illud est: aut quod illud est quoddam:

a. C. l. c. d. h. c. e. c. p. t. m. t. mod. h. e. c. s. u. b. a. e. t. c. n. o. s. o. l. i. p. d. i. c. a. t. a. q. d. i. f. f. i. n. i. t. u. m. s. u. b. o. r. e. c. o. n. t. i. n. e. t. e. i. n. g. r. e. d. i. a. n. t. d. e. i. l. l. i. s. p. r. i. m. o. m. o. d. o. c. a. r. i. : s. i. e. t. i. p. l. i. c. i. t. e. i. m. p. l. i. c. i. t. u. r.

Id esse significat de quo p̄dicat. Quod v̄o non sub-
stantiā significat: s̄ de subiecto dicit̄ alio: q̄d q̄des
nec est id ipsuz q̄d illud est quoddā: id oē acc̄tus est.
Et cuz albū de boie p̄dicat. Homo nāq̄ id est q̄d
albus: neq̄ id q̄d albus est quoddam: sed aial for-
tasse. Est enīz hō id q̄d aial est. Atq̄ ea oīa que nō
substantiā significant: de subiecto aliquo predicari
opz: nō esse quicq̄ albū: q̄d q̄des sit albū nō aliō
quicq̄. Forme nāq̄ valeāt. Fidiuz enīz sunt attri-
butiones. Et si sint: nihil prius ad presentes ser-
monem pertinet. Ipse nāq̄ premonstrationes de
rebus talib⁹ sunt. Preterea si nō hoc illius est qua-
litas: z illud huius: neq̄ qualitatis est q̄litas. Fieri
p̄fecto nequit vt hoc pacto mutuo p̄dicent̄: sed sit
quidez vt veruz dicas: at nō sit vt ecōtra predices
vere. Nam aut accidens aut vt substantia p̄dicabit̄
veluti si sit genus vel differētia predicati. Nec aut̄
demonstratū est neq̄ ad supera: neq̄ ad infera infi-
nita esse. Neq̄ enīz homo est bipes: z bipes aial: z
aial aliud: neq̄ rursus aial de boie: hō de callia: z
is de alio hoc ipso qd est p̄dicat. Omnē enīz tales
substantiā diffinire possumus. At fieri nequit vt in-
finita quisq̄ intelligēdo p̄transcat. Quare neq̄ ad
supera: neq̄ ad infera sunt infinita. Fieri enim non
pōt vt ea substantia de qua infinita dicunt diffiniat̄.
Et genera igit̄ mutuo nō predicabunt̄. Erit enim
ipsuz id q̄d ipz est quoddaz. Et v̄o neq̄ de qua-
litate: aut de ceteris quicq̄: nisi per accidēs predi-
cabit̄. Nec enīz oīa accidunt: z de substantijs predi-
cantur. Sed neq̄ versus supera infinita erunt. De
vnoquoq̄ nāq̄ p̄dicat̄ id q̄d significat: aut quale
qd: aut quātuz qd: aut aliquid taluz: aut ea que in
substantia sunt. Nec aut̄ sunt finita: z ḡna p̄dicamen-
toz finita sunt. Est. n. aut quale aut quātuz z cetera
que iam dudū enumerauim⁹. Atq̄ supponunt̄ vnū
predicari de vno: z itez ipsa nō p̄dicari de ipsis: nisi
rōne ipsius qd est predicent̄. Etenīz accidētia sunt
vniuersa. Sed quedaz per se: quedā alio mō. Atq̄
hec oīa de subiecto quodaz dicimus p̄dicari: z acci-
dens nō esse subm̄ vlluz. Nihil. n. talium ponim⁹ id
esse q̄d id est q̄d d̄r nō aliud quicq̄: sed ipm̄ in alijs
esse: z alia quedā de alio dicim⁹ p̄dicari. Neq̄ igit̄
ad superiora: neq̄ ad inferiora vnū de vno in infi-
nitū dicit̄. De q̄bus enīz accidētia dicunt̄ quecūq̄
in vniuscuiusq̄ substantia sunt: ea non sunt infinita.
Versus etiaz supera: nec ipsa: nec vtraq̄z accidētia
sunt infinita. Necesse est igit̄ aliqd esse de quo p̄mū
aliqd z de hoc aliud: z huius p̄fectionis tandem
erituz esse: vt id sit q̄d de nullo vltorius alio dicat̄:
z id etiaz de quo nō predicat̄ aliud prius. Vn⁹ igit̄
hic est modus ad hoc p̄positum demonstrandum.
Alius aut̄ est hic. Datet enīz hoz demonstrationē
esse de q̄bus priora aliqua p̄dicant̄. Et itez fieri nō
posse vt aut melius simus ad ea dispositi quoz est
demonstratio q̄ si sciamus: aut ea sine dem̄stratione
sciamus. Quib⁹ efficit̄ vt si per aliqua priora p̄p̄ia
inotescit. Illa v̄o nescimus: neq̄ ad illa melius su-

mus affecti q̄ si sciam haberemus: nec id p̄fecto
sciam⁹ q̄d per illa notuz efficit̄. Si igit̄ sit: vt simplr
quippiaz per dem̄strationē: z nō ex q̄busdam: nec
ex sup̄pone sciamus: necesse est p̄dicatōes medias
stare. Nam si nō stent: s̄ semp sit aliqd sup̄ius sum-
pto: oīuz erit tum dem̄ratio. Quare si fieri non pōt
vt infinita quisq̄ p̄trāscat: ea p̄fecto quoz est de-
monstratio nunq̄ per dem̄rationē sciamus. Nō si
neq̄ melius ad ipsa sum⁹ affecti q̄ si scirem⁹: nihil
tum per dem̄strationē simplr: sed ex suppositione
sciamus. Ex his igit̄ que differendi diximus mō id
de quo loquimur ita esse quippiaz credet.

Cale aut̄ sic dicim⁹. Est. n. vere dicere albū
ambulare: z magnū illud lignuz eē: z iternuz
lignuz magnū esse: z boiez ambulare. Alie-
rum igit̄ sic est dicere z illo mō. Cuz. n. albū
q̄des esse dico lignū: tunc dico q̄ cui accidit
albus esse lignū est: s̄ nō q̄ subm̄ ligno albus
sit. Et nāq̄ neq̄ cuz albū est: neq̄ q̄ album
aliqd factū est lignū est: q̄re nō est nisi p̄m̄ ac-
cidens. Cum v̄o h̄ lignum albus esse dico:
nō q̄ alternuz aliqd sit albus. Illi autē accidit
lignuz eē. Et cuz musicū albū esse dico: tūc
enīz qm̄ hō est alb⁹ cui accidit musicum esse
dico. Sed lignuz est subm̄ q̄ factuz est cum
nō alterz aliqd sit quā q̄ est lignuz: aut lignuz
aliqd. si igit̄ opz noīa ponere sit sic dicē p̄di-
cari. Sed in nullo mō aut nequaq̄z predicari
aut p̄dicari quidez nō simplr: sed p̄m̄ accidēs
predicari. Est aut̄ tanq̄z albus q̄dem q̄d p̄di-
cat̄: s̄ sic lignū est de quo p̄dicat̄. Subijciat̄
igit̄ p̄dicatū p̄dicari semp de quo predicatur
simplr: sed nō p̄m̄ acc̄tus. Sic. n. dem̄ratōes
demonstrant. Quare aut̄ in q̄ qd est: aut qm̄
quale: aut quātum: aut ad aliqd: aut faciens:
aut partēs: aut vbi: aut qm̄: cuz vnum de vno
p̄dicabit̄. Amplius subaz q̄des significantia
q̄d illud est: aut q̄ idē aliquid est de quo p̄di-
cant̄ significant. Quecūq̄ v̄o nō substantiā
significant: sed de alio subiecto d̄r: nec q̄ id
est: neq̄ q̄ illud. aliquid est accidētia sunt: vt
de boie est albus: nō. n. est hō neq̄ q̄ album
est. Neq̄ q̄ albus aliqd est: sed aial forsitan:
q̄ enim aial est hō est: quecūq̄ v̄o nō substā-
tiam significat opz de quodaz subiecto semp
predicari: z nō esse aliqd album q̄d non cum
alternuz aliqd sit albus est. Spēs enīz valeāt:
teretismata enīz sunt: z si sint nihil ad rōnem
sunt: dem̄rationes enīz de h̄ sunt. Amplius
si nō est hoc h̄ qualitas: z illd̄ h̄mōi. Neq̄
qualitas est qualitas. Imposse est eque inui-
cem predicari sic: s̄ verū quidez cōtingit di-

L. cō. 86.

cere: eque autē predicari nō potest vere. Aut. n. sicut suba predicabit ut est: aut cū gen⁹ sit: aut b⁹ia predicari. Hec autē oīsa sunt qm̄ nō erunt infinita neqz sursus: neqz deorsum: ut hō bipes hā aīal. hoc at̄ alter est: neqz aīal de boie: hoc autē de callia: hā autē de alio in eo qd est. subaz qdē oēm est diffinire b⁹. Infinita autē nō est trāsire itelligētē: qre neqz sursus: neqz deorsus infinita sūt. Illā. n. nō ē diffinire de q̄ infinita predicant. Si qdē igit̄ ḡia inuicē eq̄lr predicat: erit. n. ipm̄ q̄ ipm̄ aliqd est. Et neqz qd de q̄litate aut alioz nulluz: nisi fm̄ acc̄is predicat: oīa. hec. n. accidit̄ z de subiectis pd̄ cart: sed qm̄ neqz sursus infinita erunt: vnū qd̄qz enīz qd predicat significat: aut quale ali quod: aut ad aliqd: aut quātuz aliqd: aut b⁹: aut que sunt in suba. hec autē finita sunt z genera predicamētoz finita: aut enīz quale: aut quātuz: aut ad aliqd: aut facere: aut pati: aut vbi: aut qm̄ predicabit. Suppositū autē est vnū de vno predicari. Ipsa autē de ip̄s quecūqz nō aliqd sunt nō predicari: accidētia. n. sūt oīa: sed hec qdēz fm̄ seipsa: illa vō fm̄ alterū moduz. Hec autē oīa de subo quodaz predicari dī cimus: fm̄ accidēs aut nō eē subiectū aliqd. Nihil enīz talīuz ponimus esse subm̄ q̄ nō alterū aliqd eē dicat: sed ipsuz in alijs: z alia quedaz de altero: neqz sursus. q̄ vnū de vno: neqz deorsum esse dicet: de qb⁹ quidēz enīz dicūt accidētia quecūqz in suba vnūscuiusqz sunt: hec autē nō sūt infinita: s̄ sursus ipsaqz: z accidētia vtraqz nō infinita sunt. Necessē est ergo esse aliquid de quo primū pd̄icet̄ z de hoc aliud: z hoc stare: z esse aliquid q̄ nō amplius neqz de alio priori neqz de illo aliō prius pd̄icet̄. Unus quidēz igit̄ dem̄ratiois modus dicit̄ hic. Adhuc autē alius: si de qb⁹ quedaz priora predicant: hoz quidē dem̄ratio erit: quaz autē dem̄ratio est hec p̄nt̄ h̄e potius ad ip̄a q̄ scire: neqz scire sine dem̄fione. si autē hoc p̄ hoc notū est. Hec autē nescimus: neqz meli⁹ habemus ad ip̄sa q̄ scire: neqz p̄ hec notū sciem⁹. si igit̄ est aliquid scire p̄ dem̄strationē simplr̄ z nō ex aliquibus neqz ex sup̄pōne: manifestū est stare pd̄icamenta media: si. n. nō steterint: s̄ est semp̄ acceptio in sup̄ius: oīuz erit dem̄ratio: quare si infinita nō potigerit p̄currere: quoz est dem̄ratio: hec nō sciem⁹ per dem̄ratioez. si igit̄ neqz meli⁹ habemus ad ip̄sa q̄ scire nō erit nil scire per dem̄strationē simplr̄: sed ex sup̄pōitōe.

Logice quidēz igit̄ ex his vtiqz aliquis credere posset de eo qd dicitur est.

C. Post hoc ostēdit Aristō. q̄ in simplr̄ pd̄icabilib⁹ nō est pole ascēdere in sursus in infinitum: nec descēdere in deorsus in inf^m. Et huius pp̄ō est magis vltis q̄z attineat ad dem̄fones. Dis. n. dem̄ratio est ex simplr̄ pd̄icabilibus: s̄z nō p̄uertit̄ q̄ oīa simplr̄ pd̄icabilia veniant in dem̄fones: accidēs. n. simplr̄ pd̄icat̄ de subo qd recipit ipsuz fm̄ se ut cū dī/ hō ambulat. Hāc tñ vltēz ostēdit vt pd̄icatu qd̄ intēdit aptare suo p̄posito. s. p̄uationē ascēsus z descēsus in inf^m: p̄bat de subo p̄mo z vlti. Dic̄ itaqz qd duplex est modus pd̄icadi. vn⁹ cū subz nō fm̄ se: sed fm̄ aliqd̄ alterū cui accidit̄ est receptiuū pd̄icati: vt cuz dī: albū est lignū: albū nō fm̄ se: s̄ fm̄ aliqd̄ alteruz cui accidit̄ albū est receptiuū lignēitatis: cū vō dī/ lignū est albū/ lignū s̄z se: z nō fm̄ aliqd̄ alterū cui accidat̄ est receptiuū albedis. Quā ḡ subz fm̄ se est receptiuū pd̄icati dī eē simplr̄ pd̄icatio: z pd̄icatio p̄ se: s̄z istud p̄ se est magis vltē q̄ p̄ se: de quo supra dīc̄m̄ est qd̄ diuidit̄ in duos modos dicēdi p̄ se quos recipit dem̄fatio: qz nō oē subz qd̄ est p̄ se receptiuū pd̄icati se h̄z sic ad pd̄icatu q̄ alteruz egredit̄ a nā alteri: z alteruz est alteri cā: s̄z tñ cōuertit̄. Cuz vō subz nō fm̄ se: sed fm̄ aliqd̄ alterū cui ipsuz accidit̄ est receptiuū pd̄icati: tñ nō est pd̄icatio simplr̄. Sed aut nō est pd̄icatio aut est pd̄icatio s̄z accidēs. Cuz igit̄ est pd̄icatio simplr̄: pd̄icatu dī de subo in qd: vt genus ei⁹: vel in q̄le: vt dīa: aut accidēs denoiatiue sumptū a q̄litate: aut pd̄icatu denoiatiue sumptū ab aliq̄ alioz pd̄icamētoz⁹. Cuz. n. de aliq̄ denoiatiue sumpto dī pd̄icatu qd̄ pd̄icat̄ in qd: vt denoiatiue sumptū ab aliq̄ pd̄icatu qd̄ nō egredit̄ a qd̄ dicitare subri: est pd̄icatio fm̄ accidēs. Itaqz cum est pd̄icatio simplr̄: aut pd̄icat̄ qd̄ est subale subo: vt gen⁹ qd̄ fm̄ veritate vere est idem cum subo vel dīa. Aut pd̄icat̄ accidēs subri qd̄ opz reperiri in subo z nō esse separatu a subo. Unde oē qd̄ pd̄icat̄ simplr̄ repertū est de subo vel in subo: qz forme separata a subiectis quas posuit̄ Plato ḡia z spēs z pd̄icabilia sunt sicut̄ pd̄igia que format error̄ itelluz sicut̄ sunt pd̄igia in nā que format nā errans: qz s̄z sint̄ idee z rōnes rez increate ab eterno in mēte dīna ipse idee nihil pertinet ad rōcinationē in qua pd̄icat̄ aliqd̄ de aliquo. Ipse itaqz idee in se pd̄igia nō sunt: s̄z cū itelluz vult facē eas pd̄icabiles de reb⁹ a qb⁹ sunt diuise z separate: in hac ordinatiōe pd̄igia sunt: dem̄fones. n. z rōcinationes sunt de simplr̄ pd̄icabilib⁹ in qb⁹ subz z pd̄icatum sunt idēz nuō in subo: z nō sunt res diuise. Cuz autē est pd̄icatio subalis nō cōuertit̄ pd̄icatio in aliquo pd̄icatoz: vt cū albedo sit color nō cōuertit̄ vt sit pd̄icatio simplr̄ color est albedo: s̄z vere possit̄ dici color est albedo. Sed s̄z pd̄icationē subalez z simplr̄ est icessus in sursus pd̄icādo z in deorsus: in subyiciēdo nō in inf^m. Dia. n. que subalr̄ pd̄icant̄ de aliq̄ recipiunt̄ in ei⁹ diffinitōe: vt supra dīc̄m̄ est. Un̄ cū sit diffinire: z nō trāsire in inf^m: s̄z pd̄icationē subalez nō est icessus in inf^m: z ita in vna coordinatiōe pd̄icamētali nō est infinitas in sursus vel deorsus: ḡia autē pd̄icamētoz finita sunt: qz. 10. z finita finite sumpta finita sunt. Cuz igit̄ in pd̄icatione simpli opz aliqd̄. 10. pd̄icamentoz pd̄icari de subo: z non pōt̄ augmētari simplex pd̄icatio in sursus vel simplex subiectio in deorsus: nisi in eadez coordinatiōe: vt si dicat̄/ lignū est albū: nō augmētatur simplex pd̄icatio in sursus: vt dicat̄/ albū est corpus: vel albū est suba: vel albū est vbi vel qm̄. S̄z sic in eodē ordine albū est coloratū: coloratū est q̄le: z h̄ via est finita. Manifestū

a C. Et h̄c
catio p̄
catio p̄
Et de h̄c
catioe loq̄
Auer. t̄
Porphy. c̄
tes⁹. dicit̄
tra Porphy.
idū dicit̄
de nullo
care: s̄z
vidū acc̄
de aliq̄
riue. t̄
albū. Cuz
in pd̄icamē
dicit̄ qd̄
esse in subo
nec pd̄icamē
subo: vt
vidū acc̄
tis: locum
Porphy. c̄
dicatioe
gis. p̄p̄ic. c̄
pd̄icatioe
eo qd̄. c̄
vult̄
b. C. h̄c
loz est albedo
nō est p̄
imo nec vlt
debz pd̄icamē
apud Aristō
pd̄icamē
h̄at vt rōc
respectu sub
sine sit pd̄ic
tus p̄ se: vt
est aīal/ hō
subilis: sine fm̄
acc̄is: vt h̄c
albue/ homo
curr̄.

est q̄ in simplr pdicabilib⁹ est via finita in sursum ⁊ deorsus. Suma itaqz h⁹ pbōnis sic breuiter recapitulari pōt. Accepto p̄ diuisione qd est pdicari simplr: accipit q̄ ubi est pdicatio pdicat gen⁹ vl oīa subī: aut q̄le: aut q̄m: aut denotatiue sumptus alic⁹ alteri⁹ pdicari ⁊ non pdicat subz de acc̄te: vt albu est lignum: vel acc̄tis de acc̄te: vt albu est muscu. Cū itaqz est pdicatio simplr: pdicat mai⁹ ⁊ subale: aut pdicat acc̄tis subī. Sz in via pdicatiois subalis nō est ifinitas in sursum vel deorsus: quapp nec in vlla coordinatiōe pdicamētalī: sz ḡna pdi camētoz finita. Et cū acc̄tis pdicat de subo nō augmētat pdicatio simplr in sursum nisi in eadē coordinatiōe. Silr nō augmētat subo in deorsus nisi in eadē coordinatiōe: vl si subz p̄ positū sit acc̄tis: vt albu fm subz: si nō est sumptū in eadē coordinatiōe erit sumptū in alia coor dinatiōe: vt pote in suba: ⁊ tunc p̄ter reliq̄ oīa in suba. Manifestū est igit q̄ cū finita finite accepta sint finita q̄ in pdicabilib⁹ simplr est via in sursum ⁊ deorsus finita ⁊ nō ifi. Adhuc alr q̄ stēt media ex suppone q̄ scire sit: qz si scire est: ipsum acqrit ex p̄ncipys meliori dispo ne habitis q̄ sit scia: que melior dispo ē p se notū. igit si scire est sunt p̄n⁹ per se nota: ⁊ ita imediata: qz si subz ⁊ pdicatū distaret aliquo medio: tūc illud me diuz possēt ostēdi ⁊ nō esset per se notū. Sed si sūt p̄n⁹ per se nota ⁊ imediata via resoluōis nō abīt in ifinitū: ⁊ si hoc: tunc stant media.

Resolutive autē per hec breuius perspicuū fuerit fieri nō posse vt vsus superi⁹ aut iferi⁹ ifinita sint pdicata in demratiuis sciētīis: de qb⁹ est hec p̄sens cōsideratio. Demratiō. n. est de hisce que reb⁹ insūt per se. Ea vō que p se cōpetūt duplicē subeūt mo dum. Quedā. n. in eadez rez sunt diffōne. Quibus inesse dicunt: vt multitudo vel diuisibile. Hec enī numero cōpetūt ⁊ in ipsius sunt diffōne. Quedā in rōne sua res eas suscipiūt qb⁹ cōpetūt vt ipar. Hoc enī numero cōpetūt: ⁊ in diffōne sua numeruz susci pit. At fieri nequit: vt aut hec aut illa sint ifinita. Nec. n. ea q̄ vt ipar de nuō pdicant. Plaz in impare rursus aliud erit in diffōne cui⁹ est ipsuz. Hoc si sit p̄mū: nūer⁹ ipse cui qdē cōpetūt i diffōne erit ipoz. Si igit fieri nequit vt ifinit vni talia ifinita: nec ifi nita versus supius erūt. At vō necesse est ipsi p̄mo cōpetant vniuersa: veluti numero: ⁊ numerus illis insit. Quare p̄uertunt: ⁊ nō superabūt. Nec item ea que diffōnes eoz qb⁹ insunt igrediunt. Ad. n. assi gnari diffōnes possent. Quare si hec sunt vniuersa ea que per se pdicant: hec aut ifinita nō sunt: stant oīa plane vsus supera: quare stant ⁊ ad infera. Quā si ita sit: erunt ⁊ ea sane finita que inter duos termi nos collocantur. Quā rursus si ita sit: patet iam ⁊ dem onstrationū esse p̄ncipia necessario: ac demrōne nō oīuz esse: qd qdez nōnullos asserere iaz in initio dixim⁹. Etenī si p̄ncipia sint neqz demrabilia sunt oīa: neqz in ifinitū fieri pōt abīcīo. Plā altez istoz vtrūuis esse nil aliud est q̄ nullum interualluz esse medio vacās: atqz indiuisibile: sed vniuersa esse di uisibilia. Id enī qd demrāt: non forīs additio sed imissio termino demrāt. Quapropter si fieri pōt vt hoc pacto pcedat in ifinitū: fieri quozqz potest vt inter duos terminos ifinita media cadant. At hoc

fieri nequit: si tā vsus supi⁹ q̄ vsus iferi⁹ pdicatio nū sit finis. Esse vō pdicatio nū b pacto finē: antea differēdi mō: nūc resolutiue satis ostēdimus.

Analytice autē manifestū est p hec breui⁹ q̄ neqz sursum neqz deorsus ifinita pdicātia cō tingit eē in demratiuis sciētīis de qb⁹ intētio est. Demratiō. n. est ex his quecūqz qdē ipsa insunt fm se ipsa rebus: fm se ipsa vō duplr: quecūqz. n. illis insunt in eo q̄ qd est: ⁊ in qb⁹ ipsa in eo q̄ qd est ifinita: vt in numero ipar q̄ inest qdez nuō: est aut ipse numer⁹ in rōne ipsi⁹. Et itez multitudo aut diuisibile in rōne numeri est. Hoz aut neutrū ptingit ifi nita esse: nec vt ipsectū nūeri. Itez. n. si ipari aliud insit cui inbereat exīti. Hoc at si est pri mus numer⁹ inest his q̄ insunt ipsi: si igit nō ptingit h⁹ ifinita eē in vno neqz sursum erūt in ifinita. At vō necesse est oīa iesse. Prio vt nuō ⁊ in illis necesse est eē numeruz: qre p̄uertibilia erūt: h⁹ nō excedētia. Nec tū q̄cūqz sunt in eo q̄ qd est: nec hec ifinita sūt: neqz. n. esset diffi nire. Quare si pdicātia qdez oīa p se dicunt: hec nō ifinita sūt. Stabūt vtiqz sursum qre ⁊ deorsus. Si aut sic ē: ⁊ q̄ sūt in medio duoz terminoz sp sūt finita. Si vō h⁹ est manifestū est iaz ⁊ demrōnuz: q necesse est p̄ncipia aliq̄ eē: ⁊ nō oīuz eē demrōne: qd dixim⁹ quōsdā dicere iuxta p̄ncipia: si. n. sunt p̄ncipia nō oīa sunt demrabilia neqz in ifinitum p̄nt ire. Esse. n. hoz qdls nihil aliud est: q̄ eē nulluz spatiū sine medio ⁊ idiuisibile sz oīa diuisibi lia: int⁹. n. imittēdo terminū sz nō assumēdo demrāt ad qd demrāt: qre si h⁹ in ifinitū ptingit ire ptingat vtiqz duoz terminoz ifinita eē interī⁹ media: h⁹ h⁹ ipole est: si pdicamenta steterint supius ⁊ iferi⁹: q̄ aut stent demrati um est logice prius: analytice vō nunc.

Ex pp̄ys aut h⁹ scie demrāt breui⁹ ⁊ forti⁹ q̄ stant pdicatioes denoiate in sursum ⁊ deorsum: qz demrōnes sunt ex p se inherētib⁹. Per se inherētia sūt duob⁹ mo dis: qz aut subz recipit pdicatū in sui diffōne: vt cū pdi cat gen⁹ vl oīa de spē: aut pdicatū recipit subm in sui diffōne: vt cuz p se acc̄tis pdicat de suo subo. In neutra aut istaz viaz itur in ifi in sursum vl deorsus: qz cū pdi cat p se acc̄tis q̄ recipit subz in sui diffōne: si velim illi subro alia subra subycere nō itur in ifi: qz erit icellus deorsus in eadē coordinatiōe. Illa et q̄ sumūf in diffōne subī: ⁊ p̄ns in diffōne p se acc̄tis pdicata nō sūt ifi. Et itez si ponat p se acc̄tis: vt ipar subz alteri⁹ p se acci dentis in cui⁹ diffōne sumit ipar: ⁊ illud per se acc̄tis iterū alteri⁹ per se acc̄tis: subm h⁹ nō ibit in ifinitū: qz cuz numerus sumat in diffōne iparis sumet in diffōne illius in cui⁹ diffōne sumit ipar: ⁊ ita illud erit p se acci dens numeri: quapp si nō sunt ifinita p se acc̄tia eidē: nō itur pdicatio mo ifi in sursum vl deorsus. Verūn demrōnes arithmetice ⁊ geometricē abēt in ifi: sz h

Z. cō. 87.

h⁹ ille elice tū p̄m ⁊ sedz moduz per se ingredi demō strationes. St eis alij ⁊ alios cōnumeraret Aristo. q̄ nō facit.

88. 80. 3

quod si in ista vtiqz duoz terminoz ifinita eē interī⁹ media: h⁹ h⁹ ipole est: si pdicamenta steterint supius ⁊ iferi⁹: q̄ aut stent demrati um est logice prius: analytice vō nunc.

quod si in ista vtiqz duoz terminoz ifinita eē interī⁹ media: h⁹ h⁹ ipole est: si pdicamenta steterint supius ⁊ iferi⁹: q̄ aut stent demrati um est logice prius: analytice vō nunc.

Quō demratiōes arithmetice ⁊ geometricē abēt in ifi.

est p moduz pueritilitatis vt pdictum est nō in sursum
vel deorsum. Et numerus primus vt unitas et figura p^a: vt
triangulus in diffōne et sub a infinito nūeroz et figuraz
sequētū: et oēs numeri et figure sequētes sūt in his vt in
radicib⁹ et causis suis originalib⁹ et p moduz quo pōres
numeri et figure sunt in infinitis sequētib⁹ et infiniti sequē
tes in pōtib⁹: et pcedit ex his demōstratio in ifi^m in q̄tū cō
uertibiles sunt. Un̄ lz eatur in ifi^m nō itur in sursum vel
deorsum in ifi^m. Manifestū est ēt q̄ in p̄ mō dicēdi p se
nō itur in ifi^m: qz tūc nō esset diffinire: qre nullo modo
itur in ifi^m in sursum vel deorsum in pdicātib⁹ p se. Quare
vt supra ostēsus est cū stent extrema stant media: et pp
h̄ necesse est p̄n⁹ demōstrā p̄ et imediata eē: et nō ibi⁹ via
resolutionis in infinitū: ex quo si esset sequeret oīum et
nulloz esse demōstrationē et scientiam.

Capitulum 16^m

Demonstratis autē bis p³ si quippiā idēz
vt a. duob⁹ insit quibūsdam: vt c. atq; d.
quoz alteruz de altero: aut nullo mō:
aut nō de quolibet pdicā: non semper
illud per cōe aliqd̄ ipsis cōpetere. Triangulo nāq;
duoz equaliū: et oīuz inequaliū laterū angulos ha
bere duob⁹ rectis equalēs: per cōe cōpetit quōdam.
Competit enīz vt vterq; est quedaz figura: et nō vt
aliud quicq; . At nō semper id ita se habet.

T. cō. 88.

Donstratis autē bis manifestuz est
q̄ si aliqd̄ idēz duob⁹ insit vt a. et
in. c. et in. d. nō predicāte altero de
altero: aut nullo mō: aut non de oī
q̄ nō semper fm̄ cōe aliqd̄ inerit: vt Isocheli et
scalenoni duobus rectis equalēs h̄ie fm̄ cōe
aliqd̄ inest. Scdm̄. n. q̄ est figura q̄dā: et nō
fm̄ alterū inest: hoc autē nō semper se habz.

Ostenso in supiori caplo q̄ positis extremis non
pūt interponi media ifinita. Lōsequēter
ostēdit Ari. h. q̄ ime⁹ seq̄t ex ipso. s. q̄ nō oē qd̄ predi
cāt de duob⁹ nō subalternis pdicāt de ipsis fm̄ aliqd̄
cōe. Et in h̄ on̄so aufert̄ error putātūz q̄ pdicatio vltis
et de p̄mo nō ē nisi in terminis parib⁹. Qd̄. n. putāt q̄ pdi
catio de p̄ soluz est in terminis parib⁹ h̄i credūt q̄ si vnuz
d̄ de duob⁹ nō subalternatis positis necio dicāt de il
lis h̄z nāz vnā cōez reptā in illis: sicut h̄ie tres angulos
eq̄s duob⁹ rectis d̄ de Isochele eglatero et scalenone
h̄z triangulus: et nō d̄ de his p̄: sed de triangulo p̄. Sed
sciēduz q̄ aliqd̄ pdicātū si d̄ de multis nō subalternis
d̄ de eis h̄z nāz vnā cōez sicut est videre in pdicto exē
plo: et forte oē p se accūs tale est: qz oē p se accūs egre
diūt a nā vnā sibi subtra: et forte a nā vnā subtra egrediūt
duo p se accūs opp^a vt par et ipar a nuō: et ineq̄ale et
eq̄le a q̄ritate. Sz a diuersis nāis subis nō egrediūt acci
dens vnū. Quoddaz h̄o pdicātū d̄ de diuersis non
subalternatis positis nō h̄z aliqd̄ cōe velut gen⁹ de suis
pp̄imis sp̄eb⁹: triangulus. n. d̄ de suis trib⁹ sp̄eb⁹ nō fm̄
aliqd̄ cōe illis tribus: imo fm̄ seipsuz: et pp̄ seipsuz d̄ de
illis tribus: nā enīz generis est id a quo vno fm̄ se egre
diuntur imediate species opposte.

Errat qui pu
tant q̄ pdica
tio vltis et d̄
nō ē nisi in ter
minis parib⁹.

Et natura vna
egrediūt duo
accūs oppo
sita. Sed a di
uersis naturis
nō egrediūt ac
cidens vnū.

Sit enīz b. per qd̄. a. taz ipsi. c. q̄. d. competere d̄.
Patet igi⁹ ipsuz. b. per aliud cōe quippiāz ipsi cō
petere: et illud itēz per aliud. Quare inter duos ter
minos in finiti termini cadent. Ad hoc fieri nequit.
Non ergo necesse est plurib⁹ idēz per aliquod cōe

semper inesse: si qdē sint intervalla que medio vacāt.
Terminos tñ eodē in genere et indiuiduis ex eisdē
necesse est esse: siquidez ipsum cōmune rōnem eoz
que per se competunt subit. Fieri nāq; nō pōt vt ea
que demonstrant ad aliud genus ex alio migrent
ac transeant: vt diximus.

T. cō. 89.

Sit enīz. b. fm̄ q̄ est. a. in. c. et in. d. Mani
festuz igi⁹ est q̄. b. in. c. et d. h̄z aliud cōe est:
et illud fm̄ alterum. Quare duoz terminoz
mediū infiniti vtiq; incidunt termini: sed hoc
impoſte est: fm̄ qd̄ cōe aliqd̄ eē nō necesse est
semper idēz in plurib⁹: quare nec erūt imedia
ta spatia. In eodez tamē genere et ex eisdem
athomīs necesse est terminos eē: si quidez ex
his que p se sunt erit cōe: nō enim erat ex alio
genere in aliud descendere.

Probatio vō h̄is hic posite ē hec. Sit. b. in. c. et d. nō
subalternatis positis h̄z cōe aliqd̄: vt fm̄. a. g. a. est in. c. et
d. igi⁹ pari rōne fm̄ cōe iterū aliqd̄: et illud iterū h̄z cōe
aliqd̄: et sic in infi^m. ḡ inter. b. et d. et silr inter. b. et c. cadūt
infinita media: qd̄ est h̄ preostensuz in p̄mo. non igi⁹
necesse est semper idē inesse plurib⁹ fm̄ cōe aliqd̄: necesse est tñ
illa plura de qb⁹ d̄ vnū nō fm̄ cōe aliqd̄: h̄z p̄mo et vlr
eē egrediētia a nā vnā et eadem indiuisa: qz necio his de
qb⁹ per se d̄ aliqd̄ vnū erit vnā cōis nā a q̄ egrediunt̄
illa: vel que p se d̄ de illis: vel aliq̄ alia media fm̄ quā
d̄ de illis: qz nō est demfate descendētē a giue vno in
genus aliud: sed opz oīa fluere a nā vnā.

Patet etiā cuz. a. cōpetit ipsi. b. atq; est aliqd̄ me
diuz: tuz. a. posse ostendi ipsi cōpetere. b. Atq; hui⁹
hec erūt et totidez elemēta quot media sunt. Propo
sitiones enīz hec que medio vacant: elemēta sunt:
aut oēs: aut hec que vles sunt. Qd̄ si nulluz sit me
diū: nō est vltēri⁹ demfatio: sed hec est ea via qua
accedit ad p̄ncipia. Silr sit et si. a. nō cōpetit ipsi. b.
nāz si est mediū aliqd̄ aut p̄us cui nō cōpetit ipm̄. a.
est sine dubio demfatio. Si vō nō est: nulla est de
monstratio. Atq; quot sunt termini: tot sunt elemē
ta p̄ncipiaue. Propositōes enīz que ex hisce p̄stāt:
ipsius sunt demfōnis p̄ncipia. Et vt quedaz p̄nci
cipia sunt demōstrabilia hoc pacto: hoc est illud: et illd̄
nō inest huic: sic et hoc mō hoc nō est illud: et illd̄
nō inest huic. Quare quedaz essendi quippiāz que
dam nō essendi p̄ncipia erunt.

T. cō. 90.

Manifestuz autē est et cū. a. in. b. sit si qdēz
est aliqd̄ mediū est demōstrare q̄. a. in. b. sit:
et elemēta huius sunt hec et tot quot media
sunt: imediate. n. pp̄ones sunt elemēta: aut
oēs: aut vles: si vō nō est mediū nō amplius
erit demfatio: h̄ in p̄ncipia via hec est. Silr
aut erit et si. a. in. b. nō sit: si qdē. n. aut mediū
est: aut pri⁹ cui nō inest: erit demfatio: si vō
nō: non est: sed p̄ncipia et elemēta tot sunt:
quot sunt termini: et hoz. n. pp̄ones p̄ncipia
demfōnis sūt. Et sicut qdāz p̄ncipia demō
strationis sunt idēmirabilia q̄ sit h̄ illud: et q̄
sit hoc

fit B in illo: sic et qd non fit hoc illud: neqz qd fit hoc in illo: quare bec qdez ee aliqd: alia autē nō esse aliqd erunt principia.

19°

C Dicit Ari. in pximo qd stant media et a qlibet hne per via resolone veni in imediata. Ideo determinat pter nium immediatoz pn^o in que puenit per resolone a hne vna. Dicēs qd tot sunt elnta siue pn^o imediata ad vnam hnez quot sunt media ad eadē hnem. Et bec pclo est de suba huius scie cuz fuerit appropata medys hui^o scie B modo. Ad oēs hnez demōstrabile sunt ordinata tot elnta quot sunt media demōstratia ad eadē hnez. C Un bec est 19° pclo de his que sunt de sba hui^o scie: qz hnez in duob^o pximis caplis fuerūt de cōplemēto bonitatis hui^o scie et ornar^o. bec autē pclo sic ondit. Sit pclo demōstrāda: omne. b. est. a. per. c. medius: et sit maior ppositio que est. a. c. demōstranda per. d. mediu: et tam. c. d. ppositio qd. a. sit indemonstrabilis. Et itez sit. b. c. ppositio demōstrāda p. e. mediu: et tā. b. e. qz. e. c. sint indemonstrabiles. manifest^o est qd per vias resolone a hne que est. b. a. puenitur in has imediatas ppōnes. b. e. z. e. c. z. c. d. z. d. a. z. be ppōnes parificānt in nio duob^o terminis extremis et medys iterposito vno minus: qz extrema cuz medys sunt gncq: et ppōnes imediate sunt 4°: vñ sunt vna plus qz media. C Sed illā que est. b. e. ppositio nō cōputat Ari. iter elnta: eo qd maxime picularis est. Un ista nō cōputata/manifestū est qd tot sunt elnta quot media. Et nō vocat Ari. imediatā maxime picularē que nō est maior in aliq pro syllo et syllo vltio noie elnti: qz elntuz est ex quo gñat aliqd gñatione p^o. Maior autē ppositio prior est in gñando hnem qz minor: vñ illa que solū minor est nō meret nomē elnti. C Silr pz qd tot sunt elnta ad hnez negatiuā quot mediat: cuz mediu sit diffinitio: seqt qd tot sunt elnta quot diffōnes ordinate alteri^o extremitatis: vñ. n. mediu alterius medy: est diffinitio pter: et cum diffinitio diffōnis sit diffinitio diffiniti: oēs erunt diffōnes alteri^o extremi. Et ex his etiā palā est qd erūt qdā elnta z pn^o affir^o: et qdā negatiua: et ex his manifestū est qd multo plura sunt pn^o qz hnez: s famosum sit huz. s. q pauca sunt pn^o re^o huz. C Sed sciēdū est qd pn^o cōia fm analogiā pauca sunt fm respectū huz. pncipia autē ppa z appropiata tot sunt quot dictū est. s. vno plura qz media ad oem hnem.

Propō m/ noz nō meret nomē elnti.

Diffōnes est diffinitio.

Quis tot sint pncipia quot pncipia.

C Cum autē ondedū qppiam est: sumēdū est qppiaz: qd pmū de ipso. b. pdicat: sitqz id. c. de quo silr ipm v. a. Atqz b modo semp pficicenti: nulla ppositio tibi nullulqz terminus affirmādu: et ipm. a. sumūtur iprobādo: h medius semp dēnsat qusqz indiuibilia fiāt z vñū. Est autē tunc vñū: cum fuerit vacās medio iternallū: ac vna simplr ppositio: que qdem medio vacat. At que vt ceteris in reb^o pncipiū simplex est: idqz nō est idē vbiqz: h in pōdere qdez est mīna: in modulatiōe vō pnus sensibilis sonus: et in alijs aliud: sic in rōcinatione qdē est vñū: vacās medio ppositio. In demōstratione autē et scia itellect^o. In affirmatiuis igif rōcinationibus nihil ē id qd inest atqz cōpetit cadit. In negatiuis autē: vbi qdez est id qd inēe opz: nihil ē hoc cadit: veluti si. a. per. b. nō cōpetit. b. Alā si. c. qdē cuilibet in sit. b. ipm aut. a. nulli cōpetat. c. Atqz sit rursus. a. nulli cōpetē. c. demōstrādū: medius iter bec ipa sumēdu est terminus: atqz b modo semp pficicēdū. Qd si sit ipm. d. nul

li. e. cōpetere demōstrandū: hoc pacto vt. c. cuilibet qdem. d. nulli vō vel nō cuilibet in sit. e. nullus extra ipm. e. terminus vñqz cadet. Hoc autē est id cui non inēe oportet. At in tertio modo nec id a quo negare: nec id qd negare se iungereqz oportet terminus sumendus vñqz egreditur.

T. c. 91.

C Uz autē indigeat mōstrare aliqd accipiēdū est qd de. b. primuz pdicat. Sit. c. z de b silr a. et sic semp vadēs: nequaqz ē ppositio cadet: neqz ipius. a. ē accipit cum demōstrat: sed semp mediū dēsat quousqz indiuibilia fiāt z vñū. Est autē vñū cuz imediatū fiāt: et vna ppositio simplex est imediata: et quēadmoduz in alijs est pncipiū simplex: hoc autē nō idē vbiqz est: sed in grau qdē vnica: in melo dia aut tonus: aliud autē in alto: sic est in syllo vna ppositio imediata. In demōstratiōe autē et scia itellect^o. In demōstratiuis igif sylis eius qdē qd est nihil cadit ē: sed in priuatiuis: vbi qdē qd opz in eē nihil ē b cadit: vt si. a. est in b. per. c. nō est. Si eis in. b. qdē oi est. c. nullo aut. c. est. a. iteruz si indigeat qd in. c. a. nullo sit: mediū accipiēdum est ipius. a. z. c. et sic semp pcedit. Si vō indigeat mōstrare qd. d. in. e. nō sit: eo qd est. c. in. d. qdez omni: in. e. aut nullo. Aut nō in omni nunqz extra. e. cadet. Hoc autē est cui non opz inesse. In tertio autē modo: neqz a quo oportet: neqz qd oportet priuari nequaqz extra ibit.

Impugnatio

C Credit qd Ari. itēdat in hac lra vsqz ad seqēs caplm explanare qd mediū nō ponit ēz extremitates. i. nō interponit mediū cuz sit resolūtiō qd sit supra maiorē extremitates vel sub minorē extremitates: qd satis pz in p^o figura. Sz habet instātiā in 2°: et 4° mō scde figure: et in 3° figura per totū. Nisi qd in 3° figura et 4° mō scde figure nō sit demōstratiō: eo qd pculares sint. C Sz bec snia de medio nō interposito extra extremitates attinet ad sylin simplr: et nō ad demōstratiuz ex pte ea qua est demōstratiuis. Ideo forte verius vō qd cuz Ari. in pximo ondit nobis nium immediatoz pn^o re^o hnum: pter vult onddē nium affir^o immediatoz et nium immediatoz negatiuo. Ad hnem nāqz affirmatiuā sunt oia pn^o affir^o et tot quot pdictū est. ad negatiuā vō hnem est vñū soluz imediatū negatiuū: et oia alia imediata sunt affir^o. Qd oia pn^o ad hnez affirmatiuā sint affirmatiua: palam est ex eo qd affirmatio nō seqt nisi ex affirmatiuis. In priuatiuis autē sylis si fiat resolūtiō in imediata in p^o figura inuenit vñū solū negatiuū: qd est ad maiorē extremitatē. X. g. sit pclusio nullū. b. est. a. per. c. medius. Si igif b. c. ppositio sit mediata palā est qd resoluit in pn^o affirmatiua solū. Si vō. c. a. est mediata: sit mediū ei^o. d. erit igif. c. d. affirmatiuū: et d. a. negatiuum. Et itez si. d. a. sit mediatiū: sit eius mediū. c. et erit. e. a. ppositio sola negatiua: et ita posito qd iaz puetū sit in mediata erit. b. c. z. e. d. z. d. e. affir^o imediate: et sola. e. a. ppositio erit negatiua imediata. Eodē mō si fiat resolūtiō vni for^o in 2° figura occurrit vna sola negatiua imediata ad alterā extremitatē. Et si fiat resolūtiō in 3° fig^o: palā qd vna sola occ

Postē. Lin. e

currit negatiua: qz si pmissa negatiua sit vltis no recipit vltiore resolonez in eade 3^a fig^a. r si sit pmissa negatiua pticularis: r fiat in eode mo resoluto: occurret tade vna negatiua imediata ad maiore extremitate. Si itaqz Ari. itedit hac dicere sniaz in hac lra: tuc bec est 2° co. clusio hui⁹ scie. s. q. cum ad oem dne demrabile sunt tot elnta quot media: ad dne aut nega⁹ est vnu solu elntu negatiuu imediatu: r oia alia sunt affir⁹. Verutu banc ppone ondit Ari. ex incideti in ca. prio sequete. Ideo forte pdictis duab⁹ sentety est xio: snia: q. Ari. in hac lra no itedit nisi explanationez ppone pmissa: hui⁹. s. q. ad oez dne sunt tot elnta: quot media: qua explanatoez sufficiter diximus sup. Est igit fmo suus. q. d. dictu est q. tot sunt elnta quot media: qz cuz aliq. indiget demost r rare aliq. vtpote de. b. a. accipiendus est q. p. r imediate pdicat de. b. vt. c. r iteruz q. p. r imediate pdi cae de. c. vt. a. r sic pcededu est ptinue accipiedo pdi cae pti imediata sup. b. donec pueniat ad pdicatus pclu dedu de. b. r p tale ordine medioꝝ imediateꝝ a mino ri extremitate vsq. ad maiore pala est tot ee elnta quot sunt media ad dne vlem affir⁹. Et fm hac expone lre cuz sumit ppositio mediata ee ea cadit mediu vel ppositio. Cuz aut ordinant pdicto mo imediata: vt de. b. c. r de. b. a. ee hac seriez no cadit mediu vel ppositio: qz no est me^m ppō anterior vel hoz ee hac seriez ire: tuc sic q. nequaqz cadat ppō vel me^m ee est ire p imediata. Ppō ppositio aut imediata dī p^m simplex vnu r minimu re^m pnis: qz pclo est egrediens a ppone imediata sic a ca p sue exntie r cognis sue. Conclo etiā qdamō hz in se oia antia sua: r est ex illis per aliq. me^m cōposita: r est per mo^m aliq. oia illa: r tāta quāta sunt oia illa. Ppō ppositio no imediata tali cōpone r mult^m r magn^m caret. vñ fm hac viam ipa est vna simplr minima /3 alio^o sit ex termis r iten^m simplicib⁹ r incōplexis cōplexa r cōposita: r sic ipa est in syllo: vna simp^a minima: sic habet⁹ metis accept⁹: ille qui noiat intell^s est vnus r simp^a re^m habit⁹ acq^siti per itell^m supra dne qui habit⁹ acq^sit⁹ vocat scia. Igit in syllo demratiuis affir⁹ sic pōt pcedi a mino ri extre^m ad maiore q. nihil cadit ee. Silr etiaz in p^atiuis in p^a fig^a: silr etiā in 2^a fig^a. Et ponit Ari. ex^m in 2° mo 2^a fig^a: qz si opz demrare q. nullū. e. est. d. r ponat minor negatiua ad. e. sumatur illa negatiua imediata: r no cadet mediū vel ppō ee ea ppone que sumit ad. e. r oēs alie ppones erūt sumpte affir⁹: ita q. media iterpō sita erūt ordinata ptinue a maiori que est. d. vsq. dū veniat ad. c. q. imediata abnegat ab. e. C. Silr in 3^a fig^a ordinabunt media imediate q. nequaqz erit aliud me^m ee cadēs neqz ad maiore extre^m qd p^atiat: neqz ad minore a qua p^atiat: r semp p has ordinatōes planū est q. tot sunt elnta quot media. C. pōt aut 4° exponi h lra: vt itedit Ari. dice q. omne me^m demratiuu qd ordinat in p^a vel in 2^a fig^a no est cadēs ee extre^m: r est tuc fmo suus. q. d. Ostēsus est pus media stare: r ee finita. r fm numez eoz est niis elntoz. Nūc aut dico mediū omne demratiuu ee ordinatū in p^a vel in 2^a fig^a no foras extremitates. Dictū est in li^o hoz q. medius termin⁹: medi⁹ est pōne in p^a fig^a. In 2^a fig^a medius terminus est foras extre^m: s. p^m pōne. In 3^a fig^a est mediū foras extremitates r vltimū pōne. Qd aut p^m est pōne in suba alterius extremitatis repit: r ita no est penit⁹ foras: qd autē est vltimū pōne no est possibile vt repiat in libitātia alterius extremit: r ita medius qd ponit foras extremitates est vltimū pōne hic dicit simplr extra cadere. In p^ama igit r scda figura nequaqz cadit mediū extra, sed in 3^a figura medius nequaqz extra ibit maiori

rem extremitate nec oportet p^ariari in syllo negatiuo neqz extra ibi minores a qua oportet p^ariari. i. necesse est mediū extra ire vtrāqz extremitatem.

Capitulum 17^m.

Am aut demronū alia sit vltis: alia pticularis: r alia affirmatiua: alia negatiua: ambigitur: vtra sit p^astabilior. Et eode modo de ea que recte dī demrare: r de ea que deducit ad id qd fieri nequit.

Atqz h de vli pmo pticulariue: deinde de affirmatiua negatiuaqz: r postea de recta: deducenteqz ad ipossibile demratiue determinabimus. Forsitan itaqz cupias hoc pacto p^aiderati pticularis p^astabilior vli videbit. Plaz si ea demratiue qua magis scimus est p^astabilior. Dec. n. sane demronis est vnus: atqz magis vnuqzqz tum scimus cuz ipm per se: qz cū per aliud scimus: ceu musicū Coriscū: tuz scimus magis cuz p^acipimus Coriscū ee musicū: qz cum cognoscimus hoiem ee musicū: r in ceteris silr. Vltis aut ostēdit quippiā no vt ipm est: s. vt aliud: veluti triāgulū duoz equaliū latez: angulos hie duobus rectis equales: no h sane qd duoz est equaliū latez: sed qd triāgulus est: pticulari demrone cupias inee quippiā: vt ipm est ondetē. Si igit ea demratiue p^astabilior est que per se q^apiā demōstrat: r pticularis est talis: ipa demratiue pticularis magis mirū demratiue ac p^astabilior qz vltis ee videbit.

Am aut sit demratiue: alia qdē pticularis: alia no vltis. r bec qdē demratiue categorica: illa aut p^ariatiua. duobitā qualis portio sit: silr aut r de ea que demrare dī: r deducit ad ipossibile demrone. Primū quidē igit intēdamus de vli r pticulari: ostēdetes. n. hoc: r de ea que demrare dī: r que est ad ipossibile dicemus. Viderē qdē igit fortassis vtiqz qbusdā sic intēdetib⁹ q. pticularis sit dignior. Si eniz fm quā maxime scimus demratiue: portio est demōstratio. Dec. n. vnus demratiue est. Abagis aut scimus vnuqzqz cum ipm cog^s scimus fm ipm qz fm aliud: vt musicū coriscū qn coriscus musicus est: qz cum hō musicus sit: silr autez r in alijs: sed vltis: qm aliud est: no qm ipm cōtingit demōstrat: vt qm est eqtibiaz: no qz est eqtibiaz: sed qm est triāgulus: s. pticularis: qm ipm est. Si ergo portio qdē est que est fm ipm: huiusmodi aut est pticularis vniversali magi: r portio vtiqz demōstratio fm partem erit.

Cum syllogismo demratiue accidat conditiones opposite ex pte ea qua est syllo: vt vlt r pticulariue: affirmatiua r p^ariatiua/ ostēsiu/ ducēs ad ipole: r itez cuz accidat ei additiones opposite ex pte ea qua est demratiue: velut ee ex p^ariatiua r posteriorib⁹ ondere pp qd/ r qa. Et itez cuz accidat ei additiones

no est possib⁹ le vt repiat in suba alteri⁹ r tremi. ex idco foras est curre mitates.

T. c. 92

a C Ad m ex B segt cocto ne esse de eēn tis vlti.

Diceret quis/ piam: sic in 3^a figura mediū est foras extremitates: ita et in 2^a fig^a: qa in 3^a mediū subijcet: et in 2^a pdicat: pp qd inq. Lin. conuēns. in 2^a figura mediūz repit in suba alterius extremitatē: r sic no est penitus foras. S. 3^a me^m i 3^a figura qd est vltimū pōne

conditiones oppositae ex parte rerum super quas erigit demonstratio: velut eae de concretis et abstractis: et eae de simplicioribus: et magis compositis. Intra hunc Ari. in h. c. ostendit hunc quod de oppositis conditionibus dicitur est demonstratio meliorum digniorum et certiorum: et est capitulum istud in ordine sciendi ea que sunt de substantia huiusmodi scire primum cum est quod super demonstratum est. Quod figuratur magis facies scire est figuratur maxime philosophus. scilicet ut dicitur est super post mentionem de eo quod magis facit scire veniens fuit interpositio de his que faciunt igrare hunc habitate et hunc opinionem. Et ne eest hinc decilfus oportuit primum ea que dicta sunt in principio. c. superioribus eis que erant ostensa in anteriori principio cum sequatur ex illis immediate. Ostendit itaque Ari. in isto ca. quod vltis demonstratio melior est particulari. Et hinc est 21° pp. huiusmodi scire hunc quod lra p. xio exposita dicit vna dubones: et non est solu explanatio. 19. hinc: verum p. bus dubitates de hoc opponens: deinde soluit opponens. Ante autem quod dicamus ei^o opponens. Ad primum evidenti dicamus quod est melius ens et dignum et certius. Dico igitur quod bonitas in vno quod est completio scde pfectiois ei^o: et hec est completio opationis ad quam vnaqueque res se p apta nata est: et pp quaz nata est. In diuisis igitur generibus est altera altero meli^o cuius opatio naturalis hinc se est nobilior et excellentior: sic hinc est melior et excellentior equo: qz rationatio excellentior et nobilior est gestione. In eodem hinc gne est altera altero meli^o quod opatione ad quam vtriusque natu est agit hinc magis et pfectius: velut domus domo melior que pfecti^o et magis pbibet a caumatibus et imbutibus. Dignitas hinc est cum re excellenti concordia siue congruentia. Dignius igitur in diuisis generibus dicitur rei nobiliori vel excellentiori congruit: dignius autem in eodem gne est quod eidem excellenti magis congruit. Res autem dicitur certe a comparisone qua hinc ad cognem siue ad vltis metalis. Dico igitur quod est lux spualis que supfundit rebus itelligibilibus: et oculus metis qui se hinc ad oculum iterozem ad res itelligibiles: sic se hinc sol corpalis ad oculum corpale et ad res corpales visibiles. Res igitur itelligibiles magis receptibiles hinc lucis spualis magis visibiles sunt oculo iterozi: et magis sunt hinc lucis receptibiles que nae hinc lucis magis affilant. Res itaque hinc lucis magis receptibiles ab acie metis: que filr est irradiatio spualis pfecti^o penetrant: et hec penetratio pfectior certitudo maior. His vltis redeo ad opponens Ari. Dicit igitur quod demonstratio particularis vltis melior vltis et dignior. Et vocat hinc particularis demonstrone non que pcludit ppone determi^o gno particulari: vt est quada triangulus hinc tres angulos etc. hinc illa que pcludit ppone vltis in re particulari quod non est de p: vt ois isosceles hinc tres angulos etc. Et hinc vltis demonstratio melior: qz hec vltis facit magis scire: et constat quod illa que magis et pfecti^o facit scire melior est. Sacenacqz scire est opatio ppria demfionis: ad quam ipa apta nata est: magis. n. scit vnu quod cum ipm cogit in se et hinc se: quod cum cogit in suo vltis: et hinc aliud. Sed vltis demonstratio non facit scire ipm particulare in se et hinc se scilicet in suo vltis et hinc aliud: sicut demonstratio vltis qua ostendit quod ois triangulus hinc tres angulos etc. non facit scire in se et hinc ipsum: quoniam ois isosceles hinc tres angulos etc. Sed facit scire ipm in suo vltis et hinc aliud. Particularis hinc demonstratio facit hinc scire in se et hinc ipsum. Tu igitur melior sit demonstratio que facit res scire in se: quod ea que facit rem scire hinc aliud: et talis est particularis: particularis erit melior demfione vltis.

Dietera si vltis quod non sit pter res singulas qd: demonstratio autem opinionem efficit eae quod: id de quo demonstrat: vt quada in ratione rez tale eae naz: ceu trianguli pter singulos: figure pter singulas: numeri deniqz pter singulos. Atque ea demonstratio que circa id vsat

quod est in ratione rerum: ea est demfatione pstatior: que circa id vsat: quod rationem eorum que sunt egredif. Saqz rursus per quam non efficit error: pstatior est ea p quam error efficit. Vltis autem talis est demfatio. Quod quidem itueri: scilicet cum rationum similitudo mutato ordine demonstrat. Nam id inquit quod est quod tale similitudine mutato ordine rationum subibit: quod quidem: neque linea: neque numerus est: neque solidum: neque planum: sed pter hec aliud quiddam. Si igitur hec demfatio vltis est magis: et est de eo quod minus eae videtur: quod id de quo particularis demonstrat. Atque opinionem efficit falsam: vltis particularis demfatio inferior erit longe particulari.

Et. 93.

Ampli^o si vltis quod non est aliquid pter singularta. Demonstratio autem opinionem pficit esse hinc aliquid hinc quod demonstrat: et quada nam esse hinc in his que sunt: vt trianguli pter quosdam: et figure pter aliquos: et nunc pter numeros. Potior autem est que est de esse quod de non esse. Et ppter quam non errabit quod ppter quam errabit. Est autem vltis hinc. pcedetes. n. demonstrat quemadmodum de eo quod est analogum: vt quoniam quod vtriusque sit quod analogum: quod neque linea: neque numerus: neque solidum: neque planum est: sed pter hec aliquid: si igitur vltis quod magis hec est. De eo autem quod est minus quod particularis. et facit opinionem falsam: indigior vtriusque erit vltis particulari.

Dic ponit Ari. duas rationes pp quas pot videri quod particularis sit potior vltis: scilicet illas rationes comiscet et pfundit: quas tunc postea ponit: et separatim soluit. Una est hec. Demonstratio vltis facit opinari quod vltis sit aliquid et singulare quod sit nam vna de numero rerum separatim a singularibus: et hec opinio est error. Demonstratio vltis est talis pp quam erratur. Sed demonstratio particularis tale erroze non gna: melior est autem pp quam non errat quod illa pp quam errat. Melior est igitur particularis vltis. Itē cum vltis sit vnū in multis. vnū autem in multis non vltis eae aliquid hinc habitate: sed hinc iudicium itells solu vltis eae: aut quod nec est: aut quod minus est quod particulari: scilicet de eo quod est vel quod plus est: est demonstratio melior quod de eo quod non est: vel de eo quod minus est: de particulari igitur est scia: et demonstratio melior quod de vltis.

An harum altera ratio non magis est de vltis quod de particulari. Nam si duobus rectis equales hinc: non hoc ei triangulo competit: qui duorum est equalium laterum quo est talis: sed quo triangulus est: his qui scit illud ipse competere: quo duorum est equalium laterum: minus pfecto scit: cui nam et ipsum est competit: quod qui scit idē eidē ea ratione competere: qua triangulus est. Atque oim si illud non eo triangulo competit quo triangulus est: deinde quod piaz id ipsum ostendit: non erit ipius vltis quod demonstratio. Sin vero triangulo competit: vt triangulus est: his magis pfecto scit: qui illud triangulo quo triangulus est percipit competere. Eadē est et in ceteris ratio. Si igitur triangulus ad plura sese extendit: ratioque est eadē: et non solo cōis est noie: atque cuius infunt triangulo tres anguli duobus rectis equales: non sane triangulus: vt duorum est equalium laterum: sed eōtra qui duorum est equalium laterum: vt triangulus est: tales angulos habet. Quare

Postet. Linē. e z

qui scit vlt: his magis scit vt qd qz cuiqz cōpetit qz bis qui p̄ticulariter scit. Vltis igit̄ demonstratio p̄ticularis stabilior est dem̄stratione particulari.

2.c.94.

Cur primū qdē nihil magis in vlti qz in p̄ticulari ratio est. Si. n. q. duob⁹ rectis inest nō fm qz est eq̄tibiarū: s; fm qz triāgulus est cōgnoscēs: qm̄ minus coḡscit inquātū ip̄m est qz coḡscens qm̄ triāgulus est: z oino si nō sit qdez fm qz est triāgulus: postea demōstrat: nō vtiqz erit dem̄ratio: si nō sit coḡscēs vnū qd qz fm qz vnūqz qz est magis coḡuit. Si igit̄ triāgulus in plus est: z ratio eadē. Et nō fm equocationez triāgulus est: z inest omni triāgulo qd est duob⁹ rectis nō vtiqz triāgulus fm qz est eq̄tibiarū: sed eq̄tibiarū fm qz est triāgulus habz b⁹ angulos. Quare vlt̄ scies magis cognoscit fm qz est: qz fm partes. potior itaqz est vltis qz particularis.

Cad p̄t̄riū dictaz oppōnū r̄idet Ari. q. nō plus attinet illa oppositio vlti vt destruit dignitatē ei⁹ qz p̄ticularis: qz sicut p̄ticularis dem̄ratio facit scire in se: z fm se qz isosceles habet tres angulos eq̄les zc. ita z vltis z vera dem̄ratio facit scire in se: z fm se qz triāgulus habz tres angulos zc. sicut igit̄ p̄ticularis dem̄ratio facit suā d̄nez sciri in seip̄a: sic vltis dem̄ratio facit suā pp̄tā d̄nez sciri in seip̄a: z etiā magis facit scire vltis dem̄ratio qz p̄ticularis. Cuius rei pbationē subiūgit sic. Si h̄ie tres angulos zc. nō est in eq̄tibia fm qz eq̄tibia: sed fm qz triāgulus est: coḡscēs qm̄ simp̄ eq̄tibia bz tres angulos zc. minus coḡscit inquātū ip̄m est qz coḡscēs qz triāgulus bz tres. Quia si aliqd̄ veniat triāgulo: nō fm qz triāgulus z postea dem̄rat de triāgulo nō erit dicta vera dem̄ratio. Sicut cum nō veniat eq̄tibia fm qz eq̄tibia h̄ie tres angulos zc. s; fm qz triāgulus nō erit vera demōstratio que h̄ ondit de eq̄tibia: s; que ondit h̄ de triāgulo: z de triāgulo est dem̄ratio in q̄tū ip̄m est: eq̄tibia aut̄ venit per se h̄ie tres angulos zc. s; nō in q̄tū ip̄m est: coḡscēs aut̄ in q̄tū ip̄m est: z p̄ verā dem̄ratōē magis coḡuit: talis aut̄ est cognitio acq̄sita p̄ vltē dem̄ratōē: quapp̄ magis scit scies vltē: potior igit̄ est vltis dem̄ratio p̄ticulari.

Cetera si vltē vna quedā sit ratio: z nō solo cōe noie: nō minus erit qz res nōnulle particularis: qn̄ etiā magis erit ac tāto quāto in illis sunt ea que nō intereūt. Particularia aut̄ magis occidūt.

2.c.95.

CAmpli⁹ si qdez sit qdā ratio vna z nō equoꝝ: vltē erit vtiqz nihil minus qbusdā fm p̄tē: sed z magis est quāto incorruptibilia sunt in illis: que nō fm p̄tē corruptibilia magis.

Cad z⁹ oppōnē dicit Ari. q. vltē nō minus est: s; magis est qz p̄ticularē: qz cui⁹ vltē sit vniciū z ip̄i⁹ sit itell⁹ vnus necesse est vt sit res vna vndecūqz veniat ei⁹ vnitas siue ab itell⁹: siue ab alio: vltē tñ fm se nō est vnus nec multus: sed accidit ei vnū z multa. Et puto qz vnitas vltis in multis p̄tē: affilā vnitati lucis in luce gignēte z genita. Lux. n. que est in sole gignit ex sua suba lucē in aere: nec est aliqd̄ nouū creatus vt sit lux in aere: s; lux solis est multipli⁹ z ppagata. Alia vtiqz est lux in sole z alia in aere: nō tñ sic penit̄ est alia qn̄ aliq̄ mō sit vnitas eēntie in gignēte z genita luce. Aliter. n. lux genita esset to-

Alē fm senō ē vnū nec multus: s; accidit ei vnū z multa. Aliq̄ modo ē vnitas essentie in luce: in sole: z in aere.

¶ Ad d̄ba p̄ multos. z p̄ Aueroꝝ.

taliter de nouo creata z ex nihilo. q̄ vltē nō est signētus solū: s; est aliqd̄ vnū in multis. Et qz incorruptibili⁹ est p̄ticulari cui⁹ sit magis remotū ab accessib⁹ m̄ae variabilis: z magis appropinquās enti p̄ erit magis ens: non tñ qdlibet vltē est magis ens q̄libet p̄ticulari: qz vltia rerū nāliū sunt minus entia qz singularia itelligētiā.

Cetera nulla p̄sus necessitas cogit. Ideo p̄ter hec aliqd̄ h̄ eē putat: qz vnū signat. Ad. n. id in ip̄o magis qz in alijs cōpelleret: quecūqz nō subaz: sed q̄tuz: aut quale: cetera qz signant talia. Qz si putat: nō dem̄ratio sane: sed his qui audit huius est cā.

CAmpli⁹ neqz vna neccitas est opinari aliqd̄ esse hoc p̄ter hec qz vnum ondit̄ nihil magis qz in alijs quecūqz non aliqd̄ signant: sed aut quale: aut ad aliqd̄: aut facere: sic ergo nō demōstratio cā est: sed male audiens.

CAd z⁹ oppōnē dicit Ari. q. nulla necessitas est ad h̄ qz opinemur pp̄ dem̄ratōē: vltē eē aliqd̄ separatū a singul⁹: magis qz sit neccitas ad h̄ vt opinemur alia a s̄stātus: vt pote alia p̄nta eē sepata a s̄stātus: s; n. dem̄ratio erigat̄ nō sup̄ id qd est penit̄ idē cū singul⁹: erigit̄ tñ sup̄ id qd nō est penit̄ aliud a singul⁹: s; est aut pars sube: aut tota s̄ba ip̄oz singularituz: b̄ vltē dem̄ratio nō est cā erroris: s; vitiū audientis dem̄ratōē cā est erroris pp̄tuz.

Cetera si dem̄ratio qdē est rōcinatio cām ostē dēs: z pp̄ qd est: vltē aut̄ magis est cā. naz cui per se q̄p̄tā inest: id sibi ip̄i est cā atqz vltē: p̄mū est sane: q̄ est cā. Dem̄ratio nimirū vltis p̄stabilior est dem̄ratione p̄ticulari. Est. n. magis cāe: z ip̄ius pp̄ qd est.

CAmpli⁹ si dem̄ratio est sylls dem̄ratōē cau se z pp̄ quid. vltē aut̄ magis est cā. cui. n. per se inest aliqd̄ h̄ idē ip̄ius cā est. vltē aut̄ primuz est cā. q̄ vltē est: quare z demōstratio dignior est. magis. n. cā est: z qd pp̄ quid est.

CSolutis oppōnib⁹ affert Ari. plures rōnes qz dem̄ratio vltis sit melior z dignior qz p̄ticularis: q̄rū p̄ est hec. Dem̄ratio est sylls p̄bas per cām z diffōnē. vltē aut̄ magis cā est qz p̄ticularē. q̄ magis facit scire. igitur vltis demōstratio est dignior. magis. n. agruit acq̄sitioni habit⁹ nobilis qui est scia. Qz aut̄ vltē sit magis: cā ostēdit: qz si aliqd̄ inest alicui p̄ z per se alteruz alterius neccio est cā: sicut pz ex supradictis de vtroqz mō dicēdi per se. In p̄ nāqz mō est p̄dicatū cā subit. In z⁹ mō est subm cā p̄dicatū: sed vltē put̄ bic dī: cōtinet in se: per se de p̄. igit̄ vltē cā est p̄ticularē aut̄ aut nō est cā: aut nō cā p̄.

Cetera vsqz ad h̄ pp̄ qd q̄rimus: z t̄tē arbitramur scire: cum nō est aliqd̄ aliud: qz h̄ ob qd aut sit q̄p̄tāz aut est. Sic. n. ip̄m extremū iam finis ac vltimū est. Veluti gr̄a cui⁹ accessit: vt argētuz accipiat: z h̄ gr̄a cui⁹: vt reddat id qd mutuo cepit ac dz: z h̄ itē gr̄a cui⁹: vt nō iniuriā faciat. Et sic eūtes cui⁹ nō est ob aliud vltē: nec est aliud cui⁹ gr̄a: tuz ob id ip̄m vt finē accessisse: z eē: ac fieri dicimus. Et tum maxime scire pp̄ qd accessit putamus. Qz si cūctis in causis res se se h̄z s̄lt: z cū pp̄ qd querit̄. In his aut̄ que sic sunt cause vt h̄az gr̄a cetera sint z fiāt: h̄ scimus maxie pacto: z in ceteris tū maxime scimus: cū nō vltē: h̄ est ga aliud est. Dercepto h̄ igit̄ angulos externos quatuz: rectis eq̄lis h̄ie: ga duoz est eq̄liuz

Alē fm senō ē vnū nec multus: s; accidit ei vnū z multa. Aliq̄ modo ē vnitas essentie in luce: in sole: z in aere.

2.c.96.

¶ Ad d̄ba p̄ multos. z p̄ Aueroꝝ.

2.c.97.

eqlū lateruz restat q̄rere: pp qd b̄ eos angulos b̄z. Atqz cognitio qa triāgulus est: restat itez q̄rere: pp qd b̄ eos triāgulos b̄z. Q̄ si p̄cipiamus: qa est figura que rectis ex lineis p̄stat: cui qdē nō p̄pterea qd aliud q̄ppia est: anguli cōpetūt dicti: tū p̄fecto maxime scimus: ac etiā tum vlt̄ scimus. Dem̄ratio igit̄ v̄lis p̄stabilior est longe particulari.

L. 98. **C** Ampli⁹ v̄l q̄z ad b̄ q̄rimus pp qd: z tūc opt̄ namur scire cuz nō sit aliqd aliud pp qd sciamus q̄ hoc aut q̄ fiat aut q̄ sit. Finis. n. vlt̄ mus z termin⁹ iam sic est: vt cui⁹ cā venit: vt accipiat argētū: hoc aut̄ est vt reddat cui debuit: b̄ autē est: vt nō iniuste agat: z sic p̄cedētes cum nō sit ampli⁹ pp aliud neqz alteri⁹ cā: pp b̄ sicut finē dicimus venire: z fieri: z eē: z tūc coḡscē magis pp qd venit. Si igit̄ silr se b̄z in oib⁹ causis: z que sunt pp qd. In his at̄ q̄cūqz cāe sic: sic que est cui⁹ cā: z sic scimus maxie z in alijs: igit̄ tūc maxie scimus cuz nō ampli⁹ sit b̄ qm̄ aliud est. Cuz igit̄ cognoscamus qdem q̄ quatuor qui sunt eē eq̄les sunt: qm̄ eq̄tibiaz: ad huc deest pp quid: qz triāgulus. z b̄ qz est figura rectilinea: si autē b̄: non amplius pp quid aliud: tūc maxime scimus z v̄l: tunc v̄lis itaqz potior est.

C Itēz in cā finali q̄rimus sp̄ z nō gescimus donec pueniamus ad cām p̄⁹ cui⁹ nō est alia cā v̄terior: z cū cām p̄⁹ attingimus: tūc maxie scimus. silr z in alijs cāis: siue ille sint cāe rei: siue sint cāe fieri rei: nō acgescimus donec pueniamus ad cāz cui⁹ nō est alia cā: z cū ad eā pueniamus maxie scimus. cā aut̄ p̄⁹ magis est v̄lis. ex v̄lorib⁹ igit̄ maxime scimus: potior itaqz est v̄lis p̄ticulari dem̄ratioe. Attulit aut̄ Ari. ex^m morale de cā finali qd p se patēs est. z attulit aliud ex^m mathe^m q̄ magis obscurū est. Ex^m aut̄ est b̄: anguli extrinseci equibiaz sunt eq̄les 4° rectis. z b̄ est: qz anguli extrinseci triāguli equantur 4° rectis. Et hui⁹ cā est: qz anguli extrinseci cuiuslibet fig⁹ rectilinee equant 4° rectis: s̄z hui⁹ nō est cā superior. b̄. n. pp̄ est p se z de p̄: cui⁹ dem̄ratio talis est. Sit p̄tagonus. a. b. c. d. e. z p̄trabant eius latera p̄ter: vt faciāt qnqz angulos extrinsecos: ēt. a. g. p̄cto ius sumptop̄trabant qnqz lineae ad qnqz angulos p̄tagonis: q̄b⁹ diuidat̄ p̄tagonus tot⁹ in triāgulos: z noiant qnqz anguli extrinseci p̄ qnqz p̄dictas l̄ras: z qnqz anguli triāguloz in q̄s diuidit̄ p̄tagonus p̄iuncti angulis extrinsecis p̄tagonis: vocent̄. f. b. i. k. l. p̄z q̄ tot⁹. a. f. est angulus extrinsecus re⁹ trigoni. a. g. l. z valz. g. z. l. angulos: silr. e. l. angulus tot⁹ valet duos angulos. g. z. k. z tūc. d. k. tot⁹ valz. g. z. i. z. c. i. tot⁹ valet. g. z. b. z. b. b. totus valet. f. z. g. g. dēpris v̄trisqz cōib⁹: b̄ est. f. l. k. i. b. remanēt. a. e. d. c. b. equales qnqz angulis q̄ sunt ad. g. p̄ctū: s̄z illi qnqz anguli valēt 4° rectos. ḡ qnqz extrinseci p̄tagonis valet 4° rectos: p̄llis est dem̄ratio de fig⁹ omni rectilinea polygonia.

C Diēterea dem̄ratio quo p̄ticularis est magis: eo magis ad simplex: ac ip̄m v̄ltimū p̄git: at res q̄ sunt infinite eo nequeūt sciri. Quo v̄o sunt finite: eo sub sciam cadūt: q̄b⁹ efficit vt res quo sunt v̄les: eo magis sub sciam cadāt: q̄z b̄ sane quo sunt p̄ticularēs. Alia igit̄ sunt dem̄abilia magis. At eozuz magis

est dem̄stratio: que sunt dem̄abilia magis. Flā ea que referūtur simul sunt talia magis. Alis igit̄ dem̄stratio p̄stabilior est longe particulari: cum sit z magis: vt p̄batum est: dem̄stratio.

C Ampli⁹ quātocūqz v̄triqz mag⁹ p̄m p̄tes est in infinita cadit: v̄lis aut̄ in simplex z finē. sunt aut̄ p̄m q̄ sunt ifinita nō scibilia: s̄z p̄m q̄ sunt finita scibilia sunt. Scdm̄ itaqz q̄ v̄lia sunt mag⁹ scibilia sunt q̄z que sunt p̄m p̄te. dem̄rabilia ḡ magis sunt v̄lia. Be dem̄rabilib⁹ autē mag⁹ est dem̄ratio: v̄n̄ cuz magis v̄liuz min⁹ p̄ticulariuz. silr. n. magis ad aliqd sunt: dignior ḡ v̄lis est: qm̄ z magis est dem̄ratio.

L. 99.

C Aliud arg^m affert ad idē. s. q̄ quātō plus itur in p̄ticulari: tāto plus itur in ifinitum: z quātō plus in v̄l: tāto plus in simplex nā z finituz p̄m nūm: sed ifinita ex p̄te qua sunt ifinita nō sunt scibilia: sed ex p̄te ea qua finita sunt: non aut̄ finitānt nisi in v̄li. v̄lia igit̄ magis scibilia sunt. igit̄ magis dem̄abilia. ḡ eoz est magis dem̄ratio: qa eoz que referunt̄ adinuices vt dem̄rabile z dem̄ratio si vnū recipit magis z reliquuz. ḡ dem̄stratio v̄lis dignior est: qa est magis dem̄stratio.

C Diēterea si ea dem̄ratio magis est exp̄tēda: per quā b̄ z aliud scit: q̄ ea per quā b̄ solū p̄cipit: b̄isqz qui habet v̄le scit z p̄ticularē: z nō ecōtra: p̄z v̄lem dem̄rationē exp̄tēdā esse magis: z p̄stabiliorē hoc quoqz pacto q̄ dem̄rationē p̄ticularē.

C Ampli⁹ si magis p̄ponēda est p̄m quas b̄ z aliud q̄ p̄m quā hoc soluz coḡscit. Alē autē h̄is coḡscit z p̄ticularē. hic aut̄ v̄le nō scit: z sic v̄triqz magis p̄ponēda erit v̄lis.

L. 100.

C Itē sic melior est dem̄ratio q̄ facit scire hoc z aliud: q̄ illa que facit scire b̄ soluz. v̄lis aut̄ dem̄ratio facit scire p̄p̄riā h̄nē p̄m se z in se: z eadē facit scire p̄ticularē in suo v̄li: s̄z qui p̄ticularē dem̄rationē nouit: nouit p̄ticularē in se z in nullo: pp̄ hoc nouit v̄le. Manifestū est qd dem̄stratio v̄lis melior est z dignitate p̄ponēda.

C Insup v̄l̄r magis dem̄rare nil aliud est q̄ per idē onidē mediuz: qd p̄ncipio p̄p̄ngus est. Propingquum aut̄. i. qd vacat medio: at b̄ est p̄ncipiū. Si igit̄ dem̄ratio que p̄ficif̄ ex p̄ncipio: vel ex magis p̄ncipio: exactor est ea que nō ex p̄ncipio: vel ex minus p̄ncipio p̄ficiscitur atqz talis est ea que magis v̄lis est dem̄ratio. Alis p̄fecto dem̄ratio p̄stabilior est dem̄ratioe p̄ticulari: veluti si dem̄rare oporteat. a. cōpetē. d. mediaqz sint. b. atqz. c. z. b. sit sup̄ius ip̄o c. Ea sane dem̄ratio que per. b. mediuz p̄ficif̄: magis erit v̄lis: q̄ ea que per mediū. c. extruet̄. At. n. harū rōnū nōnulle differēdi subeūt modū. Maxime aut̄ inde patet v̄lem magis p̄stabilē eē. Flā eam p̄ponē priorē hēmus: posteriorē q̄z tuz qdāmodo scimus: potētiaqz hēmus: veluti si q̄spiam oēs triāguli scit duob⁹ rectis eq̄les h̄ie: euz q̄z qui duoz est eq̄liū laterū scit qdāmodo potētiaqz duob⁹ rectis equales h̄ie: z si nescit ip̄m triāguli eē. Sed qui p̄ponēz h̄ac b̄z: b̄is v̄l̄ez nullo sit mō neqz potētia neqz actu.

C Ampli⁹ autē z sic. Alē. n. magis dem̄rare

L. 101.

Poste. Linc.

c 3

est qđ est p mediū demfate cuz ppingus sit pncipio: pncipio autē immediatū est: h autē est pncipiū: si igit que ex pncipio est ea que nō est ex pncipio: mag ex pncipio: ea que minus est: certior est demfatio. Est autē h vlis magis: dignior itaq vlis erit: vt si opz demōstrare. a. de. d. media sunt in qb⁹ est. b. c. mag aut sursus. b. qre que per h vte magis: h eoz que dicta sunt qđā logica sunt. **A**harime aut manifestū est q vlis magis ppa sit: qm ppōnē qđē hntes priorē: scimus qđā mōz posteriorē potētia: vt si quis coguit: qz ois triangu lus habet tres angulos equales duob⁹ rectis sciuit quodāmodo: z q equitibiaz duobus rectis potētia sit. ^a Et si nō coguit q triangu lus sit: hāc autē hntes ppōnez vlem nullo modo cognouit potētia neqz actu.

a Ad est in vniuersali.

C Itē vte qđ cogit p me^m magis demfatiue scit quāto me^m fuerit ppingus p pncipio immediato. ipm autē ime^m maxime ppe est pncipio: eo q nihil ppinguius est qz idēz sibi. Cū g certior sit demfatio que est ex pncipio ime^m qz illa que nō est ex pncipio z certior est illa q est ex ppōnib⁹ ppinguoz pncipio illa que est ex remotiorib⁹ ipa aut pncipio magis vlia sunt seqntib⁹ z ppingora magis vlia remotiorib⁹: palā est q demfatio ex vlib⁹ est certior z melior: z dignior. Dictaz aut ppōnū qđā sunt logice tm. p pncipio aut rōnes sunt he. Nos hntes per demfationē ppōnē que pōz est z vlioz hēmus in ipa pōzi z vli pncipiarē posteriorē pōz: lz nō actu velut sciētes q ois triangulus hz tres rē. scimus pōz q ois eqtibia hz rē. lz eqtibia actu nō nouerimus: nō aut pncipio. Sciētes. n. pncipiarē posteriorē neqz actu neqz pōz: pp h scimus priorē vlez. **M**anifestus est g q vlis demōstratio magis facit scire: bec ratio ppria supradicta fuit inter logicales.

C Preterea vlis qđē itelligibilis est: pncipialis autē ad ipm sensum vtiqz terminat. Sed vlem qđez demōstrationē pstabiliorez esse particulari: satis iam per ea que dicta sunt demōstrauimus.

T. c. 102. **C** Et vlis quidē itelligibilis est: sed particularis in sensu pficitur. **Q** igit vlis dignior sit particulari tot nobis dicta sunt.

C Itē vte ppinguius est itellui z magis remotū a sensu: pncipiarē z eoz ppingus sensui. g vlis demfatio facit scire q minus admittū est pbātafmatibus: z magis ppinguius quāz luci spūali p quā sit visio certa mētalit. g vlis demōstratio facit magis scire: qz facit illō scire qđ ab oculi mētis est magis visibile: he itaqz due rōnes per cās z diffōnes eius qđ est magis faciens scire pcludūt: z ideo sunt demfatiue. est. n. magis faciens scire: qz facit scire illud qđ est maioris pōz: h est in quo scito scimē potētia: liter plura. Et est etiam aliud alio magis faciens scire qđ facit scire qđ ab aspectu mētis magis est visibile.

C Affirmatiuaz autē negatiue demfatiōi pstare hinc sane patebit. Sit enim ea pstabiliōz demfatio: cetera modo sint eadē: que ex minorib⁹ postulatiōnibus: aut supponib⁹: aut ppōnib⁹: pstat. Nā si sint filr note: citius per hācē cognitio cōparabit. Qđ qđē magis est expctēdū. Huius autē ppōnis pstabiliōz

eam in qđ esse vlr que ex pauciorib⁹ pstat: bec est ratio. Nāz si filr sunt ipsa media nota: priora vō sunt notiora: si vna qdem demfatio: qua. b. c. d. me dīz. a. demōstrat ipsi cōpetere. e. Alia vō que rursus. a. per. b. c. media ipsi. d. cōpetere demōstrat. De igit. a. d. in qđ: z. a. e. filr modo sese hnt: h. a. d. prior est atqz notior. a. e. per illā enim bec demōstrat: atqz id magis credit per qđ ostendit aliud. Demfatio igit ea que ex pauciorib⁹ pstat: modo sint cetera paria: pstabiliōz est: vt pbauimus. Ambe igit per tres terminos ppositiōisue duas demōstrat. **A**lz altera esse quippiā: altera z eē quippiāz z nō esse sumit. Ex plurib⁹ g pstat. Quare iserior est: vt pstat affirmatiua. Preterea id ita eē pz cum demfatiuz sit rōcinatiōne esse nō posse: si ambe ppōnes sint negatiue: h alterā talē alteram affirmatiuā eē oportere. Preterea insup h sumere opz. Nā cuz demfatio accrescit: affirmatiuas qđē ppōnes necesse est fieri plures: h fieri negt: vt vlla in ratiocinatione plures vna sint negatiue. a. nāqz nulli cōpetat. b. z. b. cuilibet insit. c. Si igit ambe ppōnes sunt augēde: media sunt iterponēda atqz iter. a. b. sit. d. iter. b. c. sit. e. Datet igit. e. qdem affirmatiue tam subūci qz etiā dici. d. vō dici qđē affirmatiue: subūci autē negatiue. Nā ipm qđez de qlibet. b. p dīcef. **A** vō nulli ipsi insit opz. Sit igit vna ppositio negatiua: ipsa in qđ. a. d. Idē est z ceteris in rōcinatiōnib⁹ modus. Etenim necesse est mediū qđē id qđ iter affirmatiue ppōnes terminos cadit: interuallū vtrūqz affirmatiuū: alēz negatiuūz efficere. Quare tm vna sit bec ppositio talis: cetera oēs sunt: vt pz affirmatiue. Si igit id per qđ qppiā demōstrat notius est magisqz creditur: z negatiua qđez per affirmatiuā demfati: vt patuit. **A**ffirmatiua vō per negatiuā nō demōstrat: bec ipsa sane cū prior sit z notior: z magis credat: pstabiliōz erit sine dubio negatiua. Preterea si vlis ea ppositio que vacat mediō rōcinatiōis est: vt pz pncipium: atqz in affirmatiua qdem affirmatiua: in negatiua vō est negatiua: pstat autem affirmatiuā negatiua pōrez eē notiorēue. negatio nāqz per affirmatiōnē inotescere solet: pceditqz negationez affirmatiō: p inde ac eē pcedit nō eē: affirmatiua pfecto demfatiō pstabiliōz est negatiua: quippe cum pncipium ipsius negatiue sit pncipio pstabilius: eāqz pstabiliōz esse oporteat: que pstabiliōzibus pncipiis vti tur. Insuper antiquior est. Nam absqz affirmatiua negatiua esse non potest.

C Ad autē demfatiua pziatiua: hinc manifestum sit. sit. n. demfatio dignior alijs exntib⁹ eiusdē: aut ex minorib⁹ qōnib⁹: aut supponib⁹: aut ppōnib⁹. **S**i. n. note sint filr. cogitē velocius p bec est: h aut appetibili⁹ est. **R**atio autē hui⁹ ppōnis q melior sit ex minorib⁹ vlib⁹ sic est. **S**i. n. aliter sit cognita esse media: priora autē notiora: sit igit per media demfatio eoz que sit. b. c. d. qđ. a. in. e. sit. **A**ltera vō. f. g. q

T. c. 103

a. in. e.

a. in. e. filr qdē se hēbit q. a. in. d. est: z. a. in. e.
 Sed qd. a. in. d. sit pri⁹ est z cognoscibilis
 q̄ q. a. in. e. per hoc enim illud demonstrat.
 Credibili⁹ aut est qd est per qd: z que itaqz
 per minima erit demonstratio: melior est alijs
 eis de qz exiitib⁹. Atqz qdē igit p tres termi-
 nos z ppōnes duas demonstrant: sed z bec
 qdez eē accipit aliqd: illa hō z eē z nō eē ali-
 qd: per plura itaqz accipit: qre indignior est:
 amplius qm ostēsus est q ipole ambab⁹ pri-
 uatiuis ppōnib⁹ fieri syllim: s vna qdez opz
 b⁹ esse: alia hō qm est. Amplius iuxta b opz
 hoc accipe. p̄dicatūnas qdē augm̄rata demō-
 stratiōe necesse est fieri ples: p̄uatiuas autē
 ipole est plures vna in oi syllō eē. Sit eis in
 nullo eē. a. in qb⁹ est. b. in. c. aut sit. b. si igitur
 opus est iterū augere vtraqz ppōnes est me-
 diuz in iūciēduz. h⁹ q a. b. sit. d. sed. b. c. sit. e.
 E. qdē igit manifestū est p̄dicatūū eē: s. d.
 de. b. p̄dicatūū qdem: ad. a. aut tanqz p̄uati-
 uū: pont. d. qdē. n. de oi. b. s. a. in nullo. d.
 oz eē. d. Igit sit vna p̄uatiuo ppō. idēz aut
 modus est z in alijs syllis: semp. n. mediuū
 p̄dicatūoz termioz p̄dicatūū in vtraqz est:
 sed p̄uatiuis p̄uatiuos in altera necesse est
 esse: qre in bec vna b⁹ sit ppō: alie hō p̄dica-
 tiue. Si igit not⁹ p qd demonstrat z credibi-
 lius est. demonstrat aut p̄uatiua p p̄dicati-
 uam. p̄dicatiua aut pillam nō dem̄rat: prior
 g z notior z credibilior cum sit melior vtiqz
 erit: amplius si p̄ncipiū syllī ppō vlis ime-
 diata. Est autē indēstratiua affirmatiua:
 in p̄uatiua aut negatiua vlis: ppō affirma-
 tiua aut negatiua prior z notior: per affirma-
 tiua enī negatiua nota ē: z prior affirmatio
 est sicut esse prius est nō eē: qre potius p̄nci-
 piuz demōstratiue est q̄ p̄uatiue. digniori-
 bus aut p̄ncipijs que vti dignior: adhuc z
 p̄ncipalior: sine. n. dem̄ratua nō ē p̄uatiua.

viā solonis augmentare iterponēdo media donec pue-
 nerimus ad ime⁹: erūt in tali augmētatiōe ples affir⁹
 allūpte ad oēs p̄nes. S; ples q̄ vnica nega⁹ nō occur-
 rūt vnqz in tali augmētatiōe. Si. n. sit p̄clo affir⁹: oē. e.
 est. a. z iterponat media. b. c. d. z p̄uetum sit z ime⁹: oia
 erunt affir⁹ supra: vt. d. de. e. z. c. de. d. z. b. de. c. z. a. de. b.
 C Si hō sit p̄clo nullū. e. est. a. z iterpōat eadē media
 donec fiāt ime⁹ erūt oēs ppōnes affir⁹ p̄ter q̄. a. de. b.
 illa. n. sola est nega⁹: z filr se bz in alijs figuris: qz sp ad
 p̄nes nega⁹ iterpositis oib⁹ medijs vnica erit ppō ne-
 gatiua: qd supra sufficiēter ostēdimus. Luz igit p affir⁹
 dem̄rat nega⁹: z nō ecōuerso. id at p qd aliqd dem̄rat
 not⁹ est z credibili⁹: z ita meli⁹ z digni⁹: erit affir⁹ me-
 lior z dignior nega⁹: z ita dem̄ratio affir⁹ melior nega-
 tiua. C Item p̄n⁹ syllī dem̄ratūū affir⁹ est ppō affir⁹
 vlis ime⁹. Et p̄n⁹ syllī dem̄ratūū negatiūū est ppō vlis
 nega⁹ ime⁹. ppō aut affir⁹ p̄oz z notior est negatiua:
 p̄oz. n. est qz est ps nega⁹: z notior qz p affir⁹ sit nega⁹
 nota: vt p̄dicūū est z nō p̄uertit. Et tūc p̄oz est: qz simplr
 eē p̄us est q̄ nō eē. nāqz eē p̄⁹ est p̄us nō eē: s; nō eē ois
 creati p̄cedit suū eē: oē t̄i creatū nō in se: sed in rōne sue
 essentie qdāmō eēntialr fuit: potior itaqz est affir⁹ ne-
 gatiua ppōne: qre p̄n⁹ dem̄ratūū affir⁹ meli⁹ est q̄ p̄nci-
 piū dem̄ratūū negatiue. Qd at ex meliorib⁹ p̄ncipijs
 meli⁹ z digni⁹ est. C Itē p̄ncipalior est affir⁹ dem̄ratio
 q̄ sit nega⁹: qz p̄ncipali⁹ est a quo nō p̄uertit p̄na: talis
 aut est affir⁹: qz nō legi⁹ si dem̄ratio affir⁹ est q̄ nega-
 tiua sit s; p̄uertit. Si negatiua est affir⁹ est: palaz g est
 q̄ demōstratio affirmatiua melior est negatiua.

Quare ppo-
 sitio affirmati-
 ua ē p̄oz z no-
 tior negatiua.

Cum aut affirmatiua prestabilior sit negatiua: p̄z
 rectaz etiam ea prestabiliozem esse que ad id dedu-
 cit qd fieri nequit. Atqz primo scire d̄iam ipsarum
 opz. Igit. a. qdez nulli. b. cōpetat: b. vō cuilibet in-
 sit. c. Atqz hoc pacto negatiua recta sit demonstra-
 tio: qua qdē. a. p̄cessione recta nulli. c. cōpetere de-
 monstrat. S; ea que ducit ad id qd fieri nequit: sic
 sese bz. Flaz si demōstrādūz est. a. nulli cōpetere. b.
 sumēduz est ecōtra: cuilibet eidez ipsum cōpetere.
 At. b. etiā cuilibet. c. Quare sit vt. a. cuilibet cōpetat
 c. Sit aut notū atqz cōcessum b̄ minime fieri posset.
 Non ergo fieri pōt vt. a. cōpetat ipsi. b. qd si sub: cō-
 cedif ipsi cōpetere. c. fieri p̄fecto nequit: vt. a. cōpe-
 tat ipsi. b. Termini igit ordine silī disponunt: verū
 d̄ia cōsistit in p̄positionū negatiuarū cognitione:
 vtra inquā istaz sit notior: vtrū bec. a. nulli compe-
 tit. b. an ista. a. nulli cōpetit. c. Cum igit cōclusio no-
 tior est: tuz ea sane sit demōstratio: qua deducif in
 id qd haud q̄ fieri pōt. Sed cuz ea p̄positio que
 in ratiocinatiōe sumif notior est: tum recta nimirū
 efficiē demōstratio. Et cōstat ppōnem hāc. a. nulli
 cōpetit. b. p̄iozēz hac esse nā. a. nulli competit. c. Ea
 nāqz sunt p̄clone p̄ioza ex qbus emergit ipsa p̄clu-
 sio. Atqz p̄z hāc qdez. a. nulli. c. cōpetit: cōclusionēz
 esse. Illaz aut. a. nulli. b. cōpetit: id esse ex quo emer-
 git ipsa p̄clo. Ad enim si sit vt quippiaz tollat: hoc
 qdez est p̄clo: illa hō ex qbus. Sed id qdez ex quo
 fit rōcinatio sic sese bz: aut totius ad p̄tez: aut p̄tis
 ad totū habeat rōnez: at. a. c. z. a. b. ppōnes: non sic
 inter sese habēt: vt p̄z. Si igit ea demōstratio que
 ex notiorib⁹: p̄iozibusue cōsistit: semp est prestabi-

Et sic cō-
 ditio nō ē p̄
 notio.

zz⁹

C De dem̄ratio affir⁹ melior z dignior sit nega⁹ osten-
 dit Ari. p̄nter. z bec est. zz. p̄clo hui⁹ scie q̄ sic ostendit.
 Meli⁹ z digni⁹ est qd pauciorib⁹ idiget alijs circūstan-
 tijs parib⁹ exiitib⁹: sic melior ē dem̄ratio alijs circūstā-
 tijs parib⁹ exiitib⁹ q̄ eget pauciorib⁹ q̄onib⁹ quas opz
 absolutū ad b̄ vt ipsa dem̄ratio sit p̄fecta: vl̄ pauciorib⁹
 sup̄pōnib⁹ z ppōnib⁹ ex qb⁹ dem̄rat. Si. n. eque nota
 fuerit p̄la p̄ q̄ dem̄rat vnu: z pauciora p̄ q̄ dem̄rat aliō:
 palaz q̄ melior est q̄ p̄ pauciora est: qz facit veloci⁹ scire
 sic dem̄ratio vlis melior p̄riculari: eo q̄ ex pauciorib⁹
 facit scire. Silr ē in nālīb⁹ z moralīb⁹ z metaphyisicis:
 q̄ op̄⁹ est qd nullo eget: z meli⁹ qd pauciorib⁹ eget alijs
 parib⁹ exiitib⁹. Silr g est dem̄ratio affir⁹ cū nō eget
 nisi affir⁹ sola: nega⁹ vō eget nega⁹ z affir⁹ alijs cir-
 cūstantijs exiitib⁹ parib⁹. Manifestū est q̄ affir⁹ meli-
 or z dignior est nega⁹. C Itē si posita p̄ne velimus p

lior: vtraqꝫ vō demōstratio dicta ex negatiōe qdē creditur: altera tamē ex pōze: altera ex posteriore: negatiua demōstratio recta prestabilior est ea simplr demōstratiōe: qua deducit ad id qd fieri neqꝫ. Quare pꝫ affirmatiua quoqꝫ demōstratiōe rectā: que qdē negatiue pꝫstat: vt patuit pꝫstabiliorē esse eadez.

L.c.104. **C**ōd qdēz cathegorica priuatiua sit dignior manifestū est: z ad ipole ducēte. **Q**pꝫ autez scire que sit dīa ipsaz. **S**i igit. a. in nullo. b. inest. c. aut oī. b. necesse est in nullo. c. esse. a. sic igit acceptis demōstratiua priuatiua erit demōstratio: qm̄. a. in. c. non erit. **Q**ue vō est ipole sic se bz si opus est demōstrare qd. a. in. b. nō sit accipiēduz. a. esse in. b. z. b. in. c. quare accidit. a. in. c. esse: hoc aut sit notū z certum qd ipole esse. nō igit pōt. a. b. inesse: si igit. b. c. inesse cōcessuz est. a. b. inesse impole. **T**ermini qdēz silr ordinant. **D**iffert autē in quo z q̄lis sit notior priuatiua ppositio. **U**trum igit que est q. a. b. nō inest: aut q. a. c. nō iest. **C**ū igit pꝫlo notior qm̄ nō est q̄ est: ad ipole sit demōstratio. **C**um aut in syllo demōstratiua ē. **N**ā aut prior est q̄ est q. a. in. b. sit q̄. a. in. c. priora. n. pꝫone sunt ex qb̄ est pꝫlo. **E**st aut que est. a. qdē in. c. non est pꝫlo. a. aut in. b. ex quo est pꝫlo: nō. n. si pꝫtingit remoueri aliqd bec pꝫlo est: illa aut sunt ex qb̄. s. b. qdē ex quo sylls est qd vtiqꝫ sic se bz: quo aut vt totuz ad pꝫte: aut ps ad totū se hēat: s. que sūt. a. c. z. a. b. pꝫpōnes nō sic se hēt inuicē. **S**i igit ex notioribꝫ sit z credibilibꝫ dignior est: sunt aut vtraqꝫ ex nō esse credibiles: sed bec quidez ex prior: illa vō ex posterior: potior simplr vtiqꝫ erit ea q̄ est ipole demōstratio priuatiua: qre z que hac dignior pꝫdicatiua. vꝫ. z ea que est impossibilis potior est.

CEt silr melior est demōstratio ostēsiua demōstratiōe ducēte ad ipole: qz ostēdē qz negatiua ostēsiua est melior ducēte ad ipole: z affir^m melior est qz negatiua: vt pꝫdicatum est: qre simplr ostēsiua demōstratio melior est z dignior ducente ad ipole. **E**t bec est. z. pꝫlo huiꝫ scie. **E**st aut ostēsiua demōstratio que directe pꝫcludit id qd intēdit. **D**ucens aut ad ipole est q̄ sumpto oppo^o eiꝫ qz intēdit cuz aliq̄ alio directe pꝫcludit ipole notū z manifestū a cuiꝫ oppo^o sito sit reductio ad pꝫncipale intēti. **E**st aut dīa demōstratiōis ostēsiue ad ducētes ad ipole: qz bec pbat ex pōzibus nā: illa aut ex posterioribꝫ nā: vñ cū pōza nā sūt notiora apud itellm̄ eiꝫ cui sit demōstratio sit pꝫcessus ostēsiue. **L**uz at posteriora sūt notiora apud itellm̄ eiꝫ: tūc sit demōstratio p ipole. **S**i. n. velimꝫ ostēdere qm̄ nulluz. c. est. a. p. mediū. b. ordinabimꝫ sic sylm̄. **D**e. b. est. a. z. oē. c. est. b. q̄ oē. c. est. a. **L**uz igit in demōstrabilibꝫ sp̄ sit pꝫdicatio recta nālri ordiata. z minor pꝫpō fit ps. maior vō sic totū: palā qm̄ pꝫlo erit nā posterior: z ea ex qb̄ est sylls erūt pōza nā. **S**i aut velimꝫ demōstrare p ipole: qm̄ nullū b. est. a. opꝫ sumē: qm̄ oē. b. est. a. z accipe cū eo: qm̄ oē. c.

est. b. z sic: qm̄ omne. c. est. a. hoc aut sit manifestū ipole: quapp ipole erit oē. b. esse. a. z neciuz nulluz. b. esse. a. ex hoc q̄ necio noto qz est nulluz. c. est. a. cōuincit b̄ nulluz b. est. a. **L**uz at in hac. oē. c. est. b. sit pꝫdicatio directa fm̄ ordinē nālez: z ita. c. sit ps. b. z bec pꝫpō. oē. c. est. b. sit sic pars ad hāc. nulluz. b. est. a. manifestū qm̄ bec. nulluz. c. est. a. est nā posterior qz bec. nulluz. b. est. a. **P**alaz q̄ qm̄ in demōstratiōe q̄ sit p ipole sit ostēsiua pꝫncipalis intēti ex posterioribꝫ ipso fm̄ nāz. **H**abemꝫ q̄ negatiua ostēsiua est ex pōzibꝫ nā. **D**emōstratio at negatiua pꝫlonis p ipole est ex pōzibꝫ nā. **P**riora aut nā simplr notiora z credibilibiora sūt: nō apud oēz sint notiora talia: aut digniora z meliora: ex dignioribꝫ igit z melioribꝫ est negatiua ostēsiua qz ducēs ad impole. **q̄** melior est z dignior: qre cuz affirmatiua demōstratio melior sit negatiua: z bec ducente ad ipole: erit simplr ostēsiua melior ducente ad ipole. **V**ocat at Ari. in b̄ trāstū pꝫnez: nō oē illud qd de cursu sermonis syllogisti iferi: s. z de nā posteriꝫ est: pōnit aut Ari. diuersa exēpla pꝫlonis demōstratiue ostēsiue: z demōstratiue p ipole: inuēs nobis in b̄ qz in demōstratiuis sciētys qd demōstrat ostēsiue nō demōstrat per ipole: z qd demōstratores ostēdunt p ipole nō pōt demōstrari ostēsiue: lz ipse Ari. videat huiꝫ demōstrare pꝫtū in libro pōz. **L**ā aut huiꝫ. s. qz demōstratū p ipole nō pōt demōstrari ostēsiue est: qz in demōstratiōibꝫ pꝫdicat p vle nō pꝫculare: z nō simplr: s. in gūe: vñ qd intēdit demōstrator p bare: z oppositū qd falsigraphus supponit est vtraqꝫ affirmatiuū: z est in ipso oppo^o qd dat falsigraphꝫ pꝫdicatū vel subz terminꝫ cōplexus in q̄ iplicat aliqd eē qd ipole est eē in rez nā: vñ etiā alia pꝫpō coassumpta cū oppo^o intēti erit falsa. **S**ed ex coassumpta opozteret demōstrantes ostēsiue pcedere: vñ cū nō ostēdat ex falsis palaz qm̄ nō cōuertit in ostēsiuā. v. g. **S**i voluerit geometer ostēdere qz ois triāgulus hñs duos angulos equos ad basim bz duo la tera equis angulis ad basim exñtibꝫ opposita inēq̄lia: z b̄ pꝫdicatū est res nō inuēta in numero rerum: nec est pole vt sit: vñ ppositio illa coassumpta in q̄ sumē terminus iste erit necessario iplicans ipole: vñ nō pōt cōuertiri in ostēsiuā. **I**stud aut plene explanauimus in tractatu quodaz de isto specialr composito.

CSciētia aut scia est exactior: atqz prior: ea que est eadez ipsius esse: atqz ppter quid est.

Certior aut z prior est scia quecūqz ipsius quia: z propter quid eadem est.

CPost b̄ dicit Ari. qz scia certior est q̄ prior: hoc est que de pōzibꝫ est: z bec est. z. a. pꝫlo. **S**z hāc nō demōstrat ipse: verūtū ipsa est manifesta: ex diffōne eiꝫ qd est esse certiꝫ supra posita: que. n. pōza sunt pꝫpingora sunt luci spūali: cuiꝫ supfusione res itelligibiles ab aspectu mentis sūt actu visibiles: z magis sunt receptibilia illiꝫ lucis z magis penetrabilia ab aspectu mētis: vñ z certiora sūt: z scia q̄ de his est: est scia certior: fm̄ hūc modum scia de substātys sepatīs incorporeis certior est scia de substātys incorporeis ligatis cū corpore: bec itez certior est qz sit scia de substātys corporeis: sic dicit Ari. qz scia de aīa certior est alyz sciētys nālribꝫ q̄ sunt de corpibus nālribꝫ mobilibꝫ. **N**ec est hoc pꝫtūz ei qd supra dēit est: qz in mathe^o est rarꝫ error: eo qz res mathematice sūt b̄ visibiles ab itellu: nec ei qd dicit **T**holo. s. qz in mathematicis est scia certissima z magis certa qz in metaphysicis: qz dicimus qz res diue sūt magis visibiles ab aspectu mētis sano nō obnubilato p̄bātāsmaribꝫ sicut corporales clarissime: z a lumie solis illuminate sūt magis visibiles ab oculo corporali sano affūefacto visioni

23° **Q**uid sit ostēsiua demōstratio z que ducens ad ipole.

24°

Scia de substātys sepatīs incorporeis est certior scia de substātys incorporeis ligatis cū corpore.

Sciētia de aīa certior est alyz sciētys nālribꝫ que sūt de corpibus mobilibus.

reru splendidaz. Sz ab aspectu metis egro qlis est ape
ctus nr ouz grauatur molle corpis corrupti: r aspectu
reuz corpaliu sut res obuolue pbatafmatibz magis vi
sibiles sicut ab oculo corporali. q meli vident res ni
gre r aliquatulum tenebrosz qz res albe r multo lumie
solis supfufe: humano igif intellui qlis est adbu in no
bis sunt res mathematice certissime ad quas coprebe
dendas nos iuuat pbatafmata imaginabilia visu rece
pta: sed intellectui tali qlis dz esse fm statu suu optimu:
sunt res diuine certissime: r quato res sunt priores r na
tura sublimiores: tanto certiores.

C Sed no ea que est ipfius esse: sine ea que est ipfi
propter quid est.

C Sed no est ipfius extra ea que est pp qd.

C Uigefima magna pclo hui scie est bec. vs. Scia q eadez
facit scire ga r pp qd melior est r certior: ea q facit alte
ruz soluz. bec aut maifesta est: ex eo q scia est magis fa
cies scire q facit scire B r illud: qz que B soluz: sic supra
ocn est: r q magis facit scire melior e r certior: verutu
nulla scia facit scire pp qd nisi psciat ga: aut simul cum
ipfo ppter qd habeat ga: vt patebit posterius.

C Et ea q no e de subo: vt arithmetica: ipa musica.

C Et que no est de subto illa que est de subie
cto: vt arithmetica harmonica.

C Uigefima sexta pclo est bec: q scia q est de re abstra
cta certior est scia q est de eadez re coeerta: B pz p hoc
q res abstracta prior est na eade re coeerta: sed sciencia
que de prioribus est certior est: quare re.

C Et ite ea q est ex paucioribz: ea q est ex additioe:
vt arithmetica ipsa geometria. Ex additioe autem
dico B pacto. Unitas est suba vacas positioe: pun
ctu vo est cu pone suba: B igif ex additioe ee dico.

C Et que est ex minoribz ea q est ex positioe:
vt geometria r arithmetica. Bico aut ex po
sitioe: vt unitas: suba est sine positioe puncti
aut suba posita: B aut est ex appositioe.

C Uigefima septima pclo est bec. De duabz sciety que
erigunt sup res abstractas illa est certior q erigit sub
res simpliciores q ea que erigit sup res copositioes: r
bec pz p eade p qua pria: qz res simpliciores sut pores
na. **C** Pponit aut ex pluz de unitate r pucto: qsi unitas
sit res simplicior: quia est suba abfqz situ: punctu vo est
suba cui sup addit situs. Ad itelligetia hui dico vt loq
mur de unitate numeri r suba ei: q numerus est eentia
eade replicata replicatioe tn sca altera aut alia b: r vni
tas est essentia Bz se replicabilis: non replicat aut se nisi
se quodam gignes. In rebz aut corpali b iuenimus q
ma p r for p in seipsis se replicates sine situ r magni
tudine: sz be ifinites se replicates r quodam gignetes
extedunt se in magnitudine r situ. Na aut materie pme
r forme pme in seipsis simplex r essentia fm se replica
bilis vere unitas est. Eadez essentia cu habuerit supra
se situ indiuifibiles puncti est. Luz vo habuerit supra se
situ diuifibiles fm via vna linea e: cu vo fm vias duas
supficies est: r fm vias tres corpus quatus est.

C Capitulum 18^m.

Vta autem est scia: que vni est gnis. Que
coponunt ex pms: r sunt ptes aut affe
ctus hoz p se. Diuerse vo scie sut: quaz
principia no sunt ex eisde: nec ex vnus
pncipys pncipia phiscunt alteri. Diuis aut est

signu: cu ad ea que no demonstrant sunt ventum.
Opz. n. ipsa eodem in gne esse in quo sunt ea q sunt
demfata. Est aut r hui signu: cu ea q demoftrant
per ipsa: eodez in genere sunt: atqz ppingua.

Sta aut scia est que est vnus gnis
quecunqz ex pms coponit: r ptes
aut passiones haz sunt p se. Altera
aut sciencia est ab altera quozcuqz
pncipia: neqz ex eisdez neqz altere ex alteris
sunt. Huius aut signuz est cu ad indemostra
bilia veniant: opz enim ipsa in eodem genere
esse bis que demonstrant. Signum autez r
huius est cuz indemonstrabilia per seipsa in
eodem genere sunt r prima.

Syllogismus

demfatio est instrum demfato
ris sciaz acgrentis: r aggregant
ples sylli demfatiui in scia vna: nec tn qcuqz veniunt
vni scie: sz q vnificati sut in aliq vno ex quo scia e vna:
illi sunt vni scie couenietes. Determinatis igif ex qb r
qualibz sunt sylli demfatiui: r qs alio sit melior dignior
r certior: cu sint instra acgredi sciaz. pms est cognoscē q
sunt aggregadi ad sciaz vna coparadaz. Aggregadi sut
aut q sunt vnificati in vno ex quo est scia: pp B opz de
terminare ex qb bz scia vnitate: ppter B ponit Ari. in
pn hui capli diffone scie vnus: dices q vna est scia q
subycit gen vnu: vt arithmetica: numeru: r geometria
magnitudine imobilez. Et qz nihil scit nisi ex pncipys
pprys r immediatis ad B q sit scia vna: opz vt beat pn
ppa vnificata in vnitate subti vnus ex qb demret. Et
ga no est scia nisi alie de aliq: incoplexoz. n. no dicim
sciaz: opz vt subz vnu sup qd erigit scia heat ptes subie
ctiuas vt spēs: vel ptes itegrales r essentielles. aut per se
accntia demfabilia de subo vel de ptribz ipfius: cu. n. co
clufio demfatiua sit dea p se: aut demoftrē gen subm
de spe sua: sicut in metaphysica demfat ens de spalibz
entibz: vt de deo: r de circulo: r sphaera q ipsa sut entia.
Et sic in gramatica demfat de oione coposita ex noia
tino r vbo psonali q ipsa est oio pgrua: cu oio pgrua sit
subz gramatice. Aut demfat pars gntis subti de ipfo fm
pdicatione obliqua vt ecouerfo: sic in medicina q corp
humanu est ex quoz humoribz. Aut demfat p se acci
dens de gne subo: aut de spēs: vt ptribz gnis subibz: b. n.
modis r no plibz sit pdicatio p se. Nec igif tria aggre
gant vt sit scia vna: unitas subti sup qd erigit demfatio:
pn imediata vnificata in subo illo ex qb sit demfatio:
r qd subz heat spēs aut ptes aut p se accntia ex qb co
plez pclo demfatiua. Penit diuerse sunt scie nec eede
nec subalternate. quaz pn no sunt vnificata in na vni
subti: nec in subis quoz alteru sit sub reliq. Et signuz qz
be sint pditioes scie vni est q cu p via resolutis perue
nit in ime: ipsa imediata iueniunt vnita in gne vno r
prio cu ptribz demfatis: r cu per se accntibz demfatis.

Scia autem est subalternata alteri cui subz addit pditio
nez sup subz subalternatis: q pditio no est totalr exiens
a na subti subalternatis: sz ex assumit velut radiositas no
est na totalr extrema a na magnitudinis: sed ex assum
pta. Sicut a na entis qd est subz metaphysice no exit to
taliter qd dico corp mobile qd est subm physice: qz in
na mobile dicit priuatione: r no ens q est pn mobilis
inquatus bz. Spēs vo r ptes itegrales r essentielles no
extra assumunt: r ppter hoc sunt de scia eadez cum eo
cuius sunt species r partes.

Z. c. 109.

In metaphysica demfat ge
nus subm de
specie sua.
Quid sit subz
gramatice.

Quot mo
dis fiat pdica
tio p se. Et co
cedit hac ee p
se: corpus hu
manum est ex
quoz humo
ribus.

mathe
que in nob
certissime.

106. 106.

Si. n. p. e
ga r tunc
scia p de
ratione que
pp qd tm.
simul cu
pp qd ba
gat p p
demfone que
pans cam
re.

107. 107.

108. 108.

Est coe.
dere numeru
no distingui a
re nterata co.
ra reales.

Atque fieri potest ut plures eiusdem sint demonstrationes: non solum si ex eadem serie mediarum non coherens accipiatur: ut si inter a. b. nunc. c. nunc. d. nunc. e. mediarum accipiatur: sed etiam si ex diuersa sumatur. Sit enim a. mutatur. c. mouetur. b. voluptate afficitur. Verum igitur dices si. c. de. b. z. a. de. d. predicaueris. Qui namque voluptate afficitur: mouetur: et qui mouetur mutatur. Rursus inter eosdem terminos medium. d. ponatur in quo sit: quiete consequitur. Verum igitur idem dices si. a. de. d. z. d. de. b. predicaueris. Qui namque afficitur voluptate: quiete consequitur: et qui quiete consequitur mutatur. Quare per diuersa media non ex eadem serie sumpta comfertur ratiocinatio. Non tamen adeo diuersa ut neutrum dicitur de altero. Necesse est. nam ambo cupias eisdem inesse. Considerandum autem est quot modis per ceteras quoque figuras eiusdem ratiocinatio fieri potest.

T. 60. 110. Plures autem demonstrationes esse eiusdem potest est non solum ex eodem ordine accipiendi non contumum medium: ut eorum que sunt. a. b. c. z. d. z. s. sed ex altero: ut sit. a. transmutari. in quo autem. d. moueri: s. b. letari: et iterum. i. quiescere: verum igitur est: z. d. de. b. z. a. de. b. predicari: letari. n. moueri: et quod mouetur: transmutatur: iterum z. a. de. i. z. i. de. b. verum est predicari: ois enim letans quiescit et quiescens transmutatur: quare per altera media et non ex eodem ordine syllabis est: non tamen ut neutrum de neutro dici potest medium: necesse. n. est eisdem alicui utraque inesse: intendere autem est et per alias figuras quot modis contingat fieri eiusdem syllabis.

Et iam dicitur per quod in vna scia aggregantur plures syllabis demonstrationum et non solum in vna scia: sed et quicquid ad rationem vnicam sunt plures syllabis demonstrationum: per hoc contra ostendit Ari. quod vnius rationis potest esse plures demonstrationes per plura media non vni ordinis. Et hoc est. 28. de hoc huius scie. Quod autem per media vnius ordinis sunt plures syllabis demonstrationum ordinati ad eandem rationem: per vi si demonstratio. a. de. b. per. c. d. e. media quoque primum sit sub secundo: et secundum sub tertio: erunt tot syllabis ordinati ad rationem: quod sunt media. Quod autem possit eadem ratione demonstrari per diuersa media non vnius ordinis. peria rationi. ostendit Ari. inducens exemplum: quod transmutari ostendit de letate per moueri et quiescere. que sunt. duo non vni ordinis: sed subiectum opposita. Et quod exemplum istud habet aliquid obscuritatis et dubitationis: ad explanationem eius. dico quod Ari. intelligit per transmutari mutationem subitam qualis est in termino motus: ut enim ostendit in physica: motus fit paulatim et non subito: sed in termino motus indiuisibilis fit transitus ab habitu in habitationem: vel e converso subito: et non paulatim: et huc transitum dico transmutari. virtus autem appetitiva: cum inhiat ut tendat ad consequendum aliquid: sua inhiatio et nihil ad consequendum appetit: est: opio non consequendi appetitum spes est. Appetitum autem et spes mouent ad consequendum quod appetit qui motus finit in coniunctione appetitis cum eo quod appetit: et tunc querit appetit in amore et spes in letitia: quod appetit re consequendum inhiat fit amor rei consequente dicitur tenet. Letitia autem est diffusio anime et spirituum et sanguis in coniunctione sua cum re appetita. In eo autem quod letans adheret et tenet se cum re appetita plus iam consequatur

et amata quiescit. In eo autem quod anima in hac adhesionem se diffundit spiritualiter: et per hoc dilatat spiritus sanguines et cor mouetur letans: igitur letans ex parte aliquid quiescit et ex parte aliquid mouetur. Vult igitur Ari. intelligere per letantem incipientem letari: quod est in termino finali motus? spei et appetitus: et in termino initiali quietis quod est in adhesionem et statu anime super res prius appetitas iam amatas et persecutas: et etiam in termino initiali motus qui est in dilatatione anime et sanguis et spiritus. Si igitur intelligit per quiescentes incipientes quiescere per dicto modo: et per mouentem incipientem moueri per dicto modo: et manifestus est quod ois incipiens quiescere et ois incipiens moueri est in per mutationem subitam. De autem incipiens letari ex parte vna est incipiens moueri: et ex parte alia est incipiens quiescere. C. Puto autem quod Ari. hac exponez inuat cum ponit terminos in modo infinitiuo: quod modus infinitiuus apud grecos quicquid signat inceptionem agere vel pati. Et dico vltimum sermonem: quod ois compositus ex naturis oppositis est huius modo demonstrabile per media opposita et non vnius ordinis: utraque enim naturarum oppositarum componentium tertium est causa prima compositi. Et per quod talis demonstratio aut semper aut maxime est in naturali philosophia. Ibi enim reperiuntur res ex duobus compositae. Et in talibus demonstrationibus duo media opposita sunt: tamen per modum quod veniunt in syllabis: operum alterum de reliquis predicari: quod cum vtriusque dicatur de minori extremitate consequitur per tertiam figuram alterum particulare de reliquis predicari. Et quod nunc deum est tertium ei quod supra dictum est quod vnius rei vnica est demonstratio: quod ibi fuit sermo: de demonstratione potissima que est in rebus mathematicis. hic autem est sermo ut iam per demonstrationem in rebus naturalibus que est demonstratio dicta per posterius. Et iterum si velimus dicere demonstrationes aliam que fit ex eisdem terminis per figuram aut modum aliter: tunc eiusdem rei tot sunt demonstrationes in quot figuris et modis potest idem concludere.

Eius autem quod per se a fortuna non est per demonstrationem scia. Quod. n. fortuito fit: nec est ut necessarium: nec ut plerumque: sed est id quod fit per ista. Demonstratio vero alterius est istorum. Dis. n. ratiocinatio que fit: per propositiones aut necessarias aut eas que sunt plerumque conueniunt: atque si necessarie quidem sunt: conclusio quoque necessaria est. Sin vero plerumque sunt: conclusio quoque talis efficitur. Quare si id quod per se a fortuna: neque plerumque: neque necessario fit: nulla prorsus ipsius erit sine dubio demonstratio.

Sed et quod est a fortuna non est scia per demonstrationem: neque. n. sicut necessarium: neque sicut frequenter est quod est a fortuna: sed quod extra se fit: sed demonstratio alterius horum est. Dis. n. syllabis aut per necessarias aut per eas que sunt tanquam frequenter propositiones: et si necessarie quidem sunt. propositiones: et conclusio necessaria est: si vero sunt sic frequenter: conclusio habet est: quare si id quod est a fortuna est sicut frequenter: neque necessarium: non vtriusque erit ipsius demonstratio.

Iam scimus ex diffinitione scie vni quod super subiectum vni sunt pres et per se accidentia erigit demonstratio: prius est igitur cognoscere super quas res non est potest ut erigatur demonstratio: per huius contra Arist. docet quod super res causales non erigit demonstratio: et hoc est. 29. de hoc huius scie. Et deinde docet quod super res sensibiles ex parte ea que sunt sensibiles nulla erigit demonstratio: et hoc est. 30. de hoc huius scie. Dicit igitur quod de re que est a casu non est scia demonstratiua: et quod res que est a casu nec est

a C Si plures syllabis demonstrationum sint ad conclusionem vni casus: quod deo erit de eentia syllogismi.

28^a p

Quid sit letitia.

T. 60. 110

29^a p

30^a p

necessaria sicut res diuine et mathematice que semp sunt vno modo: neqz est frequenter eueniens sicut res naturales. **C** Sed res causalis est ex necessitate simpliciter et ex necessitate nãles que nõ est necitas simpliciter: s; cũ circũscriptiõne impedimẽti. Dec aut ppo manifesta e in physica Ari. vbi dõ qd casus et fortuna et quoz est casus et fortuna et cetera alia. Demõstratio aut ois aut est rei que semp est: aut est rei que frequenter est: demõstratio nãqz ppe dicta est incorruptibiliũ et vno modo semp se hãtius. S; demõstratio cõiter dicta extendit etiaz ad cõtingentia nata que frequenter sunt. Lum igit ita sit qd causalia nec semp sunt: nec frequenter: demõstratio aut ois est eozuz que semper sunt: aut frequenter: p; qd causalium nulla demõstratio est aut scientia.

C At vò neqz fit vt per sensuz sciamus. Nam si sensus talis: et nõ huius alicuius est: sentire tñ necesse est hoc aliqd: et aliquo in loco: et nunc. Vle vò et qd est supra oia fieri nequit vt sentiat: quippe cum nõ sit hoc: neqz nũc. Nõ. n. esset vle. Qd enim semp est: et vbiqz: id vle dicimus esse. Luz igit demõstrones qdẽ sint vles: vlia vò sentiri nequeant: pspicũ est fieri nõ posse: vt per sensum sciamus. Quin vt pz si fieri posset: vt sensu triãguluz angulos habere duobus rectis equales ppereremus: queremus vtiqz demõstrationẽ. Et nõ (vt inquit qdaz) scirem. Sentire nãqz necesse est singulare: at scia in vlis cognitiõne cõsistit. Quãobres si in luna etiã essem terraqz videremus objicietes se lune: nõ pfecto cãz ipsaz defectiõnis scirem. Sentiremus eniz lunã deficere: et nõ pp qd oino sensu ppereremus. Non. n. ipsius vlis est sensus. Attamẽ ex eo qd sepe hoc accidere videremus ipsuz vlr venari demõstrationẽ vtiqz haberemus. Ex singularib; n. plurib; vle ipsuz patefieri solet. Ipsuz aut vle prestabile nimirũ e. Propterea qd ipsaz cãz indicat: qre de talib; notitia vlis prestabilior est pceptiõne sensuz. Et intellectione eozũ quoz est alia cã. De primis autẽ alia rõ est. Pz igit fieri nõ posse: vt quisqz sentiedo quicqz vnqz eozũ sciat que demõstrabilia sunt: nisi sentire quispiãz id esse dicat: sciam inquã per demõstrones hẽ. Sunt tñ inter ea que pponunt nõnulla que qdez ad sensus reducũt defectiõne. Nõnulla nãqz nõ quererem: si illa visu ppereremus: nõ ppterea qd scim; vidẽdo: sed qd ex eo qd videmus habem; tandẽz ipsum vle: veluti si vitrũ perforatũ esse: lumẽqz penetrare per meatũ visu ppererem: pateret etiã nobis pp qd post vitrũ lumẽ efficit: ex eo plane qd viderem; qdez seorsuz idipsuz fieri in vnoquoqz: intelligeremus aut simul in vniuersis hoc fieri pacto.

C Neqz per sensuz est scire: si enim et est sensus talis qd huius et nõ huius alicuius: sed tñ sentire necesse est hoc aliqd et vbi et nũc. vle aut et in oib; ipole e sentire: nõ. n. h est neqz nũc. nõ. n. esset vle: qd. n. semper et vbiqz est vle dicimus esse: qm igit demõstratiões vles sunt. has aut nõ est sentire: manifestuz est qd neqz scire per sensuz est. Sed manifestũ qm et si eẽ sentire triãguluz qd duob; rectis eã-

les haberet angulos: quererem; vtiqz demõstrationẽ: et nõ sicut qdã fatent scirem. Necesse eniz qdẽ est sentire singlr. Scia aut est in cognoscẽdo vle. Vnde et si in luna essem; viderem; obiectã terrã: nõ vtiqz scirem; cãz defectus: sentiremus. n. qm deficeret nũc: sed nõ pp qd oino. Nõ. n. esset vlis sensus. Sed ex p; sideratiõne multoties accente vle venãtes demõstratiõne habem;. Et ex singularib; plurib; vle est manifestũ. Vle aut honorabilior est: qm ostẽdit cãz: quare de b; vli scia honorabilior est sensib;: et cognitiõne quozũcũqz cã est: sed de primis alia rõ est. Manifestũ igit fit qd ipole e sentiedo scire aliqd demõstratiõ: nisi iam aliqs sentire h dicat sciaz bẽre p demõstrationẽ: sunt tñ qdã reducta ad sensus defectũ in ppositis: qdã. n. si videremus nõ vtiqz quererem; nõ tanq; sciẽtes in vidẽdo: sed tanq; hntes vle ex eo qd videam;: vt si vitruz pforatũ viderem; et lumẽ p; fãtes: manifestũ vtiqz esset et pp qd illuminat qm videre qdẽ sepatiz in vnoquoqz: intelligere aut simul est: qm in oibus sic est.

C Similr nõ cõingit scire sensibilia: neqz sensus est cã scie: sed occasio: sicut ostẽsus est in supiorib;: hui; aut rõ est qd sensus talis est qd ipse est apprehẽsiũ rei alicui; signate: et nõ sil apprehẽsiũ alteri; rei: qz necesse est scire rez signatã in loco signato: et tpe signato: quare nõ sentit nisi rem vnã signatã. vle aut cũ sit res inuẽta in multitudine nõ est pole sentire: qz qd reperit in multis nõ est in loco signato: aut tpe signato: qz si eẽt in loco signato: aut tpe nõ esset vle inuẽtũ in oib;: vle nãqz est semp et vbiqz. Quõ aut vle semp sit: satis exposituz est supra: vbi fiebat sermo de perpetuitate vliuz. Si itelligam; vlia p moduz Ari. formas reptas in qdãtatib; p; ticulariũ a qb; sunt res p; ticulares id qd sunt b;: tunc vle esse vbiqz nihil aliud est qd vle esse in quolz suoz p; ticulariũ vel singulariũ: vbi. n. eẽt est in quolz suoz loco;: loca aut vliuz sunt ipsa singularia in qb; sunt vlia. Nisi forte dicamus qd vle vbiqz est: qz itellẽ est locus vliuz: et vle vbiqz esse: est ipsuz intellectũ esse qui intellect; est quodãmodo vbiqz: qz itellẽ p modũ spũales ibi est vbi est illud qd intelligit: sicut amãs est ibi vbi est illud qd amat. Si at vlia sint idee in mẽte dina: tũc vlia vbiqz sunt per moduz quo cã pma vbiqz est. Si vò vlia sint rõnes rerũ causales create que sunt virtutes site in corpõz celestiũ vbiqz reperiunt. Quõ aut cã pma vbiqz sit: et quõ virtutes corpõz celestiũ vbiqz sint: et quõ itellẽ fit ibi vbi est illud qd intelligit: et amãs vbi est illud qd amat: altioris est negoci;: et nõ est nostre possibilitatis explanare: verũtũ qd ita sit scimus. moduz aut cõmprehẽdere nõ sufficim;. Sed redeũduz est ad ppositũ. Quã igit demõstrones sunt vles. res aut vles nõ ptingit sentire: cũ sola vlia et demõstrabilia sciant: manifestuz est qd nõ cõingit scire per sensum. Istud aut facile concedit de p; clonib; vlib;: quãz singularia nõ cognoscuntur per sensuz: sed si singulare sub p; clusione vli cogno scit per sensuz: tũc vñ eẽt ipsuz vle cognosci per sensum

b Si res p; ticulares sũt id qd sũt per formã. s; forã ma e hñ in diuisionis: vt voluit Auerrois: et non est quãtitas: nec mã signata: vt voluerunt Albertus: et diuus Thomas. nec hecetas e hñ cipium in diu; duatiõne: itelligẽdo p beccetate: vt Scotus id quo aliqd formãt est h: qz nõ est hñ operãdi. ergo neqz essendi. Et etiaz apud Scotũ beccetas e cõditio agẽtis: et non rõ agẽdi. **c** Est. n. vle forma rei mãlle: vt cap. 7. cõmẽ. 4. vñ est: que in esse extra aiaz est vle in potẽtia: qz non est foia de se abstracta: s; abstrahibilis ab intellectu agẽte. Sed in eẽ abstracta: est vle in actu. Et h vle solũ in intellectu postẽre peribile. Et n est in singularib; p foiales inessentialiãz: s; in eis: qz eozũ est v. e.

Posterioꝝ

ficut multi putant. hoc autem remouet Ari. dicens. Quod etiam si pole esset nobis sentire quod triangulus habet tres angulos equales duobus rectis: adhuc non haberem demonstrationes. nec sciremus: quod sensus non sentiret nisi singulare triangulum et singulare equalitate. Scia autem est in apprehensione vltis: neque est si sentimus aliquid sic cum ipse: propter B scimus illud: sic si essemus eleuati vsque ad lunam in hora eclipsis lune: et videremus manifeste eclipsis lune: et casus eius. et terram interpositam inter lunam et solem: nec enim esset nobis sic acquisita scia: quod sensus non ostendit nobis nisi hac eclipsis: et hac interpositione terre in hac hora: et non ostenderet nobis vltimus casus eclipsis. Sed ex multiplici visione terre interpositae pole est nobis venari vltimus per modum quo supra diximus: et sic habemus demonstrationem ex vltimo quod dicitur casus simpliciter. Et quod huius vltimus per sic venat ex multis sensibilibus dicitur simpliciter casus: cuius non quiritur causa alia: quod ipsum sic venatum est per se: ipse est honorabilissimus et dignissimus cognitio in sensu et cogno sensu finis et cogno finis non per causam: verum ipsum non est dignius cogno intellectus quam est dignitas. Colligere itaque possimus ex predictis quod sensus non facit scire finis cuius subest solus est: sensibilibus sicut quod triangulus habet tres rectos. triangulus enim cognoscit visu. Sed equalitate trium angulorum duobus rectis ipse est videre. Neque sensus facit scire rationem cuius subest et predicatus sunt sensibilia: sicut si pole esset videre equalitate trium angulorum duobus rectis: non duos sciremus per visum quod triangulus habet tres rectos. Neque sensus facit scire finis cuius subest et predicatus: et causa etiam sunt sensibilia: vt est luna: et eclipsis: et interpositio terre: si essemus eleuati ad lunam. Igitur manifestum est quod ipse sit sentiendo scire aliquid demerabilissimum: nisi velimus noiare sensibilitatem scias demonstrationis: verum quoniam scia multoties deficit nobis pro defectu sensus. quod per se: quod exite sensu illo non dubitarem de illis: sciremus ea. tamen sensus non est causa propria faciendi nos scire: neque sensus illo est ipsa scia. Sed quod ratio singularis sensus statim consequitur apprehensio et cognitio vltis ipsius singularis: non ergo sentiendo scimus: sed occasione ipsius sensus coaccidit in nobis cognitio vltis: et scia. v. g. quod non potuit homines videre poros in vitro nesciunt per quod lumene praestitit vitru: et si possibile esset eos videre poros vitri: statim scirent per quod lumene penetrat vitru: sed tamen per visum non sciret nisi singulariter casum in singularis: sed cum visione singularis cause coaccideret intelligeretur ista vltima quod in omnibus sic est. Luz. n. videret B lumene transire per poros istos: statim coaccideret occasione huius sensus B vltimus: quod omne penetrabile a lumene est penetrabile per poros eius. Mirum autem est de hoc exemplo Ari. cum vitru sit perspicuus: sic aer et aqua: et per naves perspicui suscipiatur praestitio a lumine: quo inuit quod per porositate suscipiatur praestitio a lumine: nisi forte mox suo occultandi gratia: porositate vocet vacuitates a terrestriate tenebrosa. Corpora que obstant lumini non obstant ei: nisi quod sunt plena terrestriate grossa tenebrosa: que autem vacua sunt a terrestriate tenebrosa parua sunt lumini: non quod vbi transit lumene sit vacuitas et defectus corporis omnino: quod non transit lumene nisi vbi est corpus: sed quod non est ibi tenebrositas non recipiens lumene. Si igitur videremus in vitro abstantia terrestritatis tenebrosae statim intelligerem quod de quod recipit praestitio a lumine: recipit B per vacuitatem a terrestriate tenebrosa.

At qui fieri non potest: vt omnis racionum eadem principia sint. Quod quidem prius differendi modo demonstrabilium. Nam racionum alie vere sunt: alie false. Quaeque enim fieri potest: vt verum concludatur ex falsis: tamen id semel efficit: veluti si a quidem vere de c. dicitur: medium autem b falsus sumatur. Tum enim neque a. co-

tit ipsi b. neque b. coepetit ipsi c. Sed si inter has propositiones sumantur media: false erunt: ex eo quod conclusio ois falsa ex propositionibus falsis. Ex veris autem vere conclusiones emergunt. Et patet a falsis vera differre: ac esse diuerfa.

Ad eadem autem esse principia omnium syllogorum impossibile est: primum quidem logice speculativis: bi quidem enim veri sunt syllogi: alij autem falsi. Est. n. verum ex falsis sillogizare: sed raro hoc fit: vt si. a. de. c. verum: sit medium autem b. falsum: neque enim a. in. b. est: neque b. in. c. Sed si hae media accipiuntur propositionum: falsa erunt: eo quod ois conclusio falsa ex falsis est: et vera autem ex veris: altere autem sunt vere et false.

Ostendit Ari. in primo quod se habet deminutio ad subiectum in via negationis: si quod deminutio non casualit vltimus sensibilibus: coepetenti ordine ostendit prius quo se habet deminutio i via negationis ad per se: est deminutio. Probatur quod non ex eisdem principibus oia demonstrant. Et hec est: r. p. deo huius scie. Et hac ostensa probatur prius quod vna conclusio quocumque non demonstratur ex oibus principibus: et hec est: r. conclusio. Ad manifestationem autem poris conclusionis praemittit quodammodo coia quae transcidunt scias istas. s. quod non omnium syllogorum eadem sunt per se. Postea quod non omnium syllogorum falsorum sunt per se eadem. Deinde quod nec verorum syllogorum ois sunt eadem per se: et ita descendit ad suam intentionem. s. quod nec deminutione ois sunt eadem per se. Dicitur itaque quod eadem per se ois syllogorum est ipse: quod quodammodo syllogizant verum ex veris: et quodammodo syllogizant falsum ex falsis: quis contingat syllogizare verum ex falsis: hoc non fit semper sed raro. Quia si ponamur finem vnam veram et incedemus ab ipsa per vias resolutionis non inueniuntur inquam volueris longa resolutionem nisi vnicui syllogizantem verum ex falsis: vt si vera sit conclusio de. c. est. a. r. b. sit medium in quo non sit a. neque ipsum: in. c. erit syllogus per. b. medium concludens verum ex falsis. Sed si. b. a. r. c. b. propositionum accipiantur vltima media per vias resolutionis cum non sit syllogizare falsum ex veris erunt propositiones assumptae falsae: non erunt syllogizantes verum ex falsis: sed falsum ex falsis. Per igitur quod sunt syllogismi concludentes falsum ex falsis. Et sicut sunt syllogi concludentes verum ex veris. vere autem et false propositiones ex quibus concluditur non sunt eadem. ergo non ex eisdem syllogizantur omnia.

Deinde neque ipsa falsa ex eisdem principibus. Sunt enim et talia falsa: vt inter se sint contraria: et simul esse non potest: vt iustitia et iniustitia vel fortitudo et minus. Ex his autem que iacent hoc pacto.

Postea neque falsae ex eisdem sunt: est. n. falsas adinuicem et contrarias et impossibiles simul esse: vt iustitia esse iniustitia aut timore: aut boiem equum: aut bouem: aut equale minus: aut minus. expositis autem sic est.

Consequenter etiam dicitur quod nec oes falsae conclusiones ex eisdem principibus syllogizant: quod contingit accipere falsas conclusiones oppositas ex praedictis oppositis: et impossibile est eas simul esse veras: sicut sunt iste propositiones. Iustitia est confidentia iniuriarum: et iniustitia est timor: et iterum hoc est equus: et hoc est bos. Et iterum quod est equale alicui est minus illo: et illud est minus eodem. Contrarias autem et impossibiles simul.

est 12 D d
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

Amul esse veras nō est syllogizare nisi ex talib⁹ quales posite sunt ipse p̄nes. i. ex falsis ⁊ ipolib⁹ sit esse ⁊ d̄rys, p̄z q̄ nec sylloz falsoz oium sunt eadē p̄n⁹.

C Neqz enim rōcationū veraz oīuz eadē p̄ncipia sunt. Cōplurium nāqz p̄ncipia diūsa sunt ḡne: neqz q̄busuis accōmodant̄ queuis. Vnitates. n. nō accōmodant̄ p̄uctis. Ille nāqz positione vacāt: bis eadem cōpetit. Necesse est autē vt ad media accōmodari: aut supra ex parte: aut infera: aut alios intra alios extra terminorum habere.

L.c. 115. **C** Neqz enim oīum veroz p̄ncipia sunt eadē: altera enim multoz genere p̄ncipia sunt: neqz p̄ueniūt: vt vnitates p̄uctis nō p̄ueniūt. Hec q̄dez enim nō h̄nt positionē. illa aut̄ h̄nt. Necesse est autem: aut in media p̄uenire: aut in sursum: aut deorsus: aut interius h̄re hos: illos autem exterius terminoz.

C Neqz etiā veroz sylloz oīum sunt p̄n⁹ eadē: ⁊ p̄cipue dem̄strationoz: qz reruz nō cōicātū ḡne necesse est altera esse p̄n⁹ ⁊ nō p̄ueniētia: sicut p̄n⁹ arithmetice ⁊ geometrice sunt altera: eo qz vnitates nō p̄ueniūt cum p̄uctis: cū vnitates nō habeāt situs: p̄ucta nō habeāt situs: q̄re necesse est vt mediū p̄ueniat cuz extremis cū sit necio ordinatū inter extrema in p̄⁹ figura: vel sup̄ extrema in z⁹ figura: ⁹ aut sub extremis in 3⁹ figura. si igit̄ eēt idē mediū reruz nō cōicātū ḡne ipse res eēt cōicātes ḡne: qd̄ est impossibile. N. g. sit. b. mediū idē ad p̄bādū. a. de. c. ⁊. d. de. e. cum igit̄. a. ⁊. c. cōicent cum. b. ⁊ itez. d. ⁊. e. cōicēt cum. b. manifestū est qz oīa cōicāt adinuicē: ⁊ ita nō cōmunicātia cōicāt: si eadem sunt p̄ncipia.

C At neqz fieri pōt: vt p̄ncipioz cōiuz vlla sint ex q̄b⁹ cūcta dem̄rabūtur. Dico aut̄ cōia: veluti q̄ouis affirmādū aut negandū est. Genera. n. eoz que sunt nō eadē sunt sed diūsa: atqz alia solis cōpetūt quātis: alia solis h̄ice que rōne subest qualitatis. Cum q̄bus per cōia dem̄rationes p̄ficiuntur.

L.c. 116. **C** Sed neqz cōiuz p̄ncipioz p̄nt esse aliqua ex q̄bus oīa dem̄rabunt. Dico autēz cōia: vt omne aut affirmare aut negare: ḡna. n. eoz que sunt altera sunt: ⁊ alia quidez in quātitatibus: alia nō in qualitibus sunt solis cum quibus demōstratur per cōmunita.

C Et itez dico qz de cōib⁹ p̄ncipis nō sunt aliqua ex q̄bus oīa dem̄rant: qz res sup̄ quas erigit̄ dem̄ratio sunt altere abinuicē ḡne: quedā. n. illaz rerū sunt in q̄sitatibus: vt vnitates ⁊ p̄ucta ⁊ linee: ⁊ quedaz in q̄litatib⁹ vt multe rerū nālium: vt calor/ frigus humiditas/ siccitas: de q̄b⁹ fit dem̄ratio per cōia. Cum itaqz res dem̄rabiles sunt diūse ḡne ⁊ cōia p̄n⁹ oporteat coartari circa genus subm cum actu veniūt in dem̄rationē: sicut p̄eostēsum est. manifestū est qz nō sunt simplr eadez cōia p̄ncipia aliqua ex q̄bus oīa demōstrātur.

C Diuterea p̄ncipia non multo sunt pauciora p̄clonibus. P̄ncipia enim ipse sunt p̄pōnes. P̄pōnes aut̄ sunt cū aut addit̄ aut interponit̄ terminus. Diuterea p̄clones sunt infinite: termini vō finiti.

L.c. 117. **C** Amplius p̄ncipia nō multuz minora sunt p̄clonib⁹. p̄ncipia qdē. n. p̄pōnes sunt. p̄pō-

nes aut̄ assumpti termini aut̄ imissi sunt: ad huc p̄clones infinite sunt: termini autēz finiti.

C Itēz p̄n⁹ nō sunt multo pauciora p̄nibus: imo fere tot sunt quot sunt p̄nes. Cuz igitur sint p̄nes multe nō erūt eadez p̄n⁹ oīum. **E**xplanatio huius qz p̄n⁹ nō sunt multo pauciora p̄nibus talis est. P̄ncipia sunt p̄pōnes p̄ordi nate in syllo. p̄pōnes aut̄ sunt termini assumpti sup̄ extrema vt in 2⁹ figura: aut sub extremis vt in 3⁹ fig⁹: aut intra extrema vt in p̄⁹ figura: vbi sūt p̄pōnes ex terminis iterpositis iter extrema. ordinētur ḡ exēpli. ḡra termini imissi vsqz ad imediata h̄ modo p̄tinue. a. b. c. d. e. f. ⁊ sit p̄clō: omne. f. est. a. p̄z ex sup̄iorib⁹ qz tot sunt elnta ad hāc p̄nes quot sunt media: ⁊ vno plura sunt p̄pōnes imediate ad hāc p̄nem q̄ media: sed anteqz p̄ueniat ad hāc per viam cōpōnis p̄cludet. a. de. c. ⁊ de. d. ⁊ de. e. Et itez. b. de. d. ⁊ de. e. ⁊ itez. c. de. e. Et ita erūt in via cōpōsitionis cuz p̄ne vltima septē p̄nes ⁊ nō nisi 4⁹ elnta: ⁊ quinqz p̄pōnes imediate siue p̄n⁹. Et ita erūt pauciora p̄n⁹ p̄nib⁹: nō multū tū pauciora. Itē p̄nes sunt infinite: vt supra dictū est: qz augent̄ dem̄rationes in infinitū in post assumēdo. verūtū ad quālibet p̄nem vnā p̄bādas sunt termini imissi aut̄ assumpti: per q̄s fit resolutio in imediata finiti. Cum igit̄ sint p̄nes infinite: ⁊ ad oēz p̄ne sint termini finiti: aut̄ imissi: aut̄ assumpti vnus: aut̄ plures. ⁊ fm nūm terminoz sit nūis elntozuz aut̄ p̄n⁹: ⁊ ita sint plura p̄n⁹ q̄ p̄nes vlt⁹ intēte: p̄z qz necesse est p̄n⁹ eē infinite: ⁊ ita nō eadē erūt p̄ncipia oīum p̄num.

Fere tot sunt p̄ncipia quot sunt p̄clones.

C Insuper p̄ncipioz alia sunt necia: alia contingētia. **H**oc igit̄ modo p̄siderātib⁹ fieri nō posse porro videt̄: vt eadez sint p̄ncipia: aut̄ finita: si p̄clones sint infinite. **O** si q̄spiam alio modo dicat: veluti hec qz de geometrie: hec aut̄ arithmetice: ⁊ hec medicine: p̄ncipia esse: qd̄ aliud erit qd̄ d̄: q̄s sciētiaz p̄ncipia esse. **A**t ex eo dicere eadē esse: qz ipsa sibiipsis eadez sunt ridiculū est. **H**oc. n. pacto cūcta eadē fiunt.

C Ampli⁹ p̄ncipia hec qdē ex necessitate: illa aut̄ p̄tingētia sunt. **S**ic igit̄ in itētionē bis habitis impossibile est eadē eē: aut̄ finita cum infinite sunt p̄clones. **S**i nō aliter quodāmodo dicat aliquis qz hec quidē geometrie: alie nō sylloz: alie nō medicine: quid vtiqz erit aliū qd̄ d̄ nisi qz sunt p̄ncipia sciārū: sed eadē d̄cere derisio est: qm̄ eadem eisdē eadē essent. oīa nāqz sic erunt eadem.

L.c. 118.

C Itēz quedā p̄n⁹ vt illa que sunt sciētiaz mathe^{caz} sunt necia: ⁊ quedā vt p̄n⁹ nāliuz sunt p̄tingētia nata. nō sunt aut̄ eadē p̄tingētia ⁊ necia. nec ḡ sunt eadē p̄n⁹ in mathe maticis ⁊ nālib⁹: ⁊ h̄ p̄iugit̄ Ari. nec finita cū infinite sint p̄nes: moze suo perturbās ordinem. **O** si dicat aliqz qz quedā sunt p̄n⁹ geometrie: ⁊ alia sunt p̄n⁹ artis syllogica di/ ⁊ alia sunt p̄n⁹ medicine. inuens tñ qz in q̄libet istaz sciāz sint p̄n⁹ oīum p̄nuz illi⁹ scie eadē. nihil. n. aliud vere d̄ in suo p̄mone nisi qz sciāz istaz sunt p̄n⁹ aliqua: s̄z qz inuit: eadē esse derisio est: qz si p̄n⁹ essent eadē: ⁊ p̄ncipia eadē sunt. **C** Vel aliter pōt̄ exponi cum Ari. nō addat in l̄ra sua h̄ nomē p̄ncipia: s̄z dicit̄ alie: quasi velit itelligere de p̄nib⁹: ⁊ est sensus cuz alie sint p̄nes geometrie: ⁊ alie artis sylloz: ⁊ alie artis medicine quid vtiqz erit aliud dicere. s. alias esse p̄nes q̄ dicere per oīs p̄n⁹ sciāz esse alia. q. d. nihil aliud: sed dicere p̄n⁹ eadez derisio est: eo qz si p̄n⁹ eadē sunt: ⁊ p̄ncipia eadē erūt.

P̄n⁹ nāliū sunt contingētia nata. **M**os Ari. est perturbare ordinem.

Postē. Linē. f

Atq; vo neq; h̄ est: ex oibus in q̄s qd vis dem̄s̄
ri q̄rere oium eadez p̄ncipia esse. Est. n̄ insignis stul
titie sane. Nā neq; in manifestis h̄ fit scientijs: neq;
in resolone fieri p̄t. Propōnes. n̄. vacantes medio
p̄ncipia sunt: atq; diuisa plane c̄clusio fit assumpta
vacāte medio ppōne. Q̄ si q̄spiam ipsas p̄mas va
cātes medio ppōnes oium esse p̄ncipia dicat: sciat
is vnā in vno q̄s ḡne esse. Q̄ si neq; eade oīuz p̄nci
pia sunt h̄ pacto: vt ex oibus q̄ouis oporteat demō
strari: neq; sunt adeo diuersa vt vnus cuiusq; scie
tie sint diuersa. Restat si p̄ncipia oium generis sint
eiusdem: ex his tñ hec: z ex his hec demōstrent. At
p̄z h̄ esse nō posse. Demōstratū est. n̄. sciaz que ge
nere differit p̄ncipia diuersa genere esse. P̄ncipia
nāq; duplicia sunt: ex q̄bus: z circa q̄s. P̄ncipia
iḡt ex q̄bus cōmunia sunt. P̄ncipia vō circa q̄s
propria: vt vnitas magnitudo.

L. c. 119. **A**t vo neq; qd est ex oib; demōstrare qd li
bet hoz. hoc enim est q̄rere oīuz eadē eē p̄nci
cipia. Multuz. n̄. insipiēs est. Neq; n̄. in ma
nifestis hoc fit doctrinis: neq; in resolutione
possibile est. Immediatē entz ppōnes p̄nci
pia sunt: altera aut̄ c̄clusio fit accepta ppōne
imediata. Si autē dicat aliqs primas ppō
nes immediatas esse p̄ncipia: vnuz in vno q̄s
ḡne est. si vo neq; ex oib; vt opus est demon
strari qdlibet neq; sic altera: q̄re erunt vnus
cuiusq; scie tie altera. Relinquit̄ iḡt si prima
sunt p̄ncipia oīuz: sed ex his quidē h̄c: ex il
lis aut̄ illa. Manifestuz aut̄ h̄ est: qm̄ nō p̄tin
git. mōstrat̄ enim q̄ altera p̄ncipia ḡne sunt
differētū genere. P̄ncipia enim duplicia
sunt. z ex quibus. z circa qd ex q̄bus: qdem
iḡt cōia sunt. Que autē sunt circa qd: pp̄ria
sunt: vt numerus z magnitudo.

Cōsequēter ostēdit q̄ nō vnūquodq; p̄t demōstra
ri ex quolibet. nam dicere q̄ qdlibet demonstrat̄ ex oī
bus: est dicere per p̄ns q̄ ex eisde demōstratur oia: qd
est p̄ra. p̄ximā oppōnem. Sint enim. a. z. b. duo demō
strāda. c. z. d. z. a. sint tria p̄ncipia. Si iḡt qdlibet demō
strat̄ ex oibus: tūc. a. demōstrat̄ tam ex. c. q̄ ex. d. z. ex. e.
s̄. b. demōstrat̄ ex eisde tribus. iḡt taz. a. q̄. b. demō
strat̄ ex. c. z. s̄. b. ita ex eisde oia. Et iterū in do
ctrinis: quaruz cognitio est nobis manifesta nō inueni
mus q̄ aliqua vna c̄clusio possit demōstrari ex oibus:
neq; diuersē ex eisde. Et iteruz in via resolutionis nō p̄
uenimus ex vna h̄ne ad quelibet p̄ncipia: neq; ex oibus
h̄nibus ad p̄ncipia eadez: q̄ p̄ncipia sunt ppōnes ime
diatē ex q̄bus cōponit̄ syllogiz̄ z c̄clusio altera sequit̄ ex
ppōne immediata altera. Q̄ si dicat aliqs p̄ncipia esse
non oēs ppōnes immediatas: sed p̄mas immediatas: tūc se
quit̄ q̄ in vnoquoq; genere sit vnūq; p̄n̄: z ita cum ex
vno nihil sequat̄: nō erit scie tia erecta supra genus illd̄.
Vocat aut̄ Ari. hic immediatā p̄maz ppōnem que suby
cit̄ genus p̄n̄ sub m̄ in aliqua scientia: z p̄dicat p̄n̄ per se
accidēs illius subti qualis est hec in arithmetica: nume
rus est collectio vnitarū. vel numerus crescit in infinitū:
talis aut̄ immediata in vna scie tia non est nisi vna que di

cit̄ p̄n̄ z per se accidēs illius subti. vel si forte sint plures
pauce sunt: z cum oēs subyctiāt idem non poterit ex eis
aliqud vlr̄ syllogizari: vnde ex talibus p̄ncipis nō egre
dicitur scie tia: p̄pter talē itaq; noiatiōnez p̄ncipy nō est
possibile alicui vt dicat oia ex eisde: vel qdlibet ex oī
bus. Ostēsis itaq; his duabus h̄nibus ex his nō demō
strat̄: sed cōfirmat Ari. q̄ vnus cuiusq; scie tie sunt p̄nci
pia diuersa z p̄p̄a: qd supra demōstratuz est. Dicit ergo
q̄ si nō p̄tingat demōstrari qdlibet ex oibus per moduz
quo oportet demōstrationez vere fieri: neq; p̄tingit de
mōstrari rem vnus generis ex p̄n̄ alterius ḡnis. quasi
diceret. neq; est demōstrare oia ex eisde p̄ncipis: q̄ si
demōstraretur diuersa ex eisde p̄ncipis: tūc in vno ge
nere demōstraret res illius ḡnis. z s̄. r̄ res alterius ge
ris. Si ita inq; est: relinquit̄ p̄pter qd erūt vnus cuiusq;
scie tie p̄ncipia diuersa: q̄ p̄pter hoc q̄ p̄ncipia oīuz p̄
xima opz esse illis: quoz sunt p̄n̄. Et ex q̄busdam p̄nci
pys demōstratur h̄nes quedā z ex alijs alie. Et manife
stuz est q̄ illud qd nūc dictū nō est res p̄tingens: sed est
necēia: q̄ demōstratū est supra q̄ alia sunt p̄ncipia ḡne
reruz differentū ḡne. P̄ncipia nāq; sciaz aut simpli
cia sunt aut cōposita. Cōposita vō sunt ppōnes ime
diatē ex q̄bus p̄rexit demōstratio: z hec p̄tingūt esse cō
munia: appropriata tamē sunt cum actu veniūt in de
mōstrationez. Simplicia p̄ncipia sunt genus sub m̄ cir
ca qd sit demōstratio z passiones que demōstrantur. z
hec sunt pp̄ria in vnaquaq; scientia.

Capitulum 19^m.

Aterest aut̄ iter id qd sub scie tia z id qd
sub opione cadit: z iter sciam z opionē.
Nam scie tia qdē vlis est cognitio z per
necēia cōparat̄: necessariū aut̄ aliter sese
h̄re non p̄t. At sunt quedā vera qdez: z numerant̄
iter ea que sunt: tñ z aliter sese h̄re p̄t. Patet igitur
circa hec nō esse sciam. Nā ea nō possent aliter sese
h̄re: que aliter sese h̄re possunt. At vō neq; itellectū.
Intellectū enim p̄ncipiū scie tie dico: neq; sine de
mōstratione scie tia. Que qdē est existimatio vacā
tis medio ppōnis. Est aut̄ itellect; verus: z scie tia:
z opinio: z id qd per hec di. Quare restat opinione
esse circa id qd verū qdez est: aut falsum: aliter aut̄
sese h̄re potest. Hec aut̄ est existimatio vacātis me
dio: z non necēie ppōnis. Atq; hoc cōsentaneum est
etiā his que apparēt. Tā enim opinatio q̄ talis nā
incertū est sane. Nemo p̄terea tum opinari q̄ppiam
arbitrat̄: cuz illud putat aliter sese h̄re nō posse: sed
scire. Sed cuz esse qdē sic putat: existimat aut̄ z ali
ter sese h̄re posse: nihil p̄hibet illū tum opinari: pro
pterea qd rei qdē talis opinio est: necēie vō scientia.
Quō iḡt fit: vt idem vnus opinet̄: alius sciat: z cur
opinio nō erit scie tia: si quispiā posuerit fieri posse:
vt de eodē omni opinio habeat q̄ scit. Proficiscet̄
enim z h̄sce qui scit: z h̄sce qui opinatur per media
quosq; pueniat ad ea que medio vacāt. Quare si il
le scit: z qui opinat̄ scit. Fieri. n̄. p̄t vt que admodū
ipm̄ esse: scit z ipm̄ p̄pter qd est opinemur. Hoc aut̄
p̄stat ipm̄ mediuz esse. An si existimauerit qdem ea
que aliter sese h̄re nequeūt: p̄inde atq; h̄nt diffōnes
sese h̄re: per quas ipse dem̄s̄tationes cōficiunt̄: sciet
nō opinabit̄. Sinaut̄ vera qdem esse crediderit: nō
tū hec

si hec ipsis putauerit competere ratione sube atq; for-
me: opinabit: non vere sciet. Atq; si per ea quod de-
medio vacat preceserit ipsum esse: et propter quod est opi-
nabit. Sin vero non per ea que vacat medio: tamen ipsius
esse opinabit. Opinio namque sciam: non oino eiusdem
est. Sed ut est: et vera et falsa modo quodam eiusdem opi-
nio: sic et scia et opinio est eiusdem. Etenim que admo-
dum quod opinio vera ac falsam (inquunt quodam) eiusdem
esse accidit: aliaque absurda: et non opinari quepiam:
quod opinat falso. Sed cum multipliciter idem dicat partim
esse potest: partim esse non potest. Nam opinari vere diametrum
comensurabile esse: absurdum est sane: sed sic est eiusdem:
ga diameter circa que sunt ipse opiniones est idem.
Atque ratio non eadem est. Dari modo scia eiusdem
esse atq; opinio potest. Illa namque sic erit aialis existi-
matio: ut fieri non possit: veluti si illa quodam existima-
tio sit homini sube ratione competere. Hec autem homini
quodam: sed non illo competere modo. Idem est. id circa quod
vtraque fit. Est enim hoc: sed modus non est idem: ut patet.
Et bis autem emergit fieri non posse: ut simul idem opi-
netur quod sciat. Nam simul existimationem habet: et ali-
ter et non aliter idem sese habet. Quod quod fieri nequit. Et et
fieri quod potest: ut in alio atq; alio sit eiusdem vtraque:
sicuti diximus: sed in eodem si hoc pacto fieri nequit. Ha-
beret. n. simul existimationes boiem: per se aial esse: et
non per se aial esse. Quorum primum est non posse: scdm sit
posse boies non aial esse. De reliquis autem quo nam pa-
cto distribuenda sunt: de mente inque: de intellectu: de
scia: de arte: de prudentia: de sapientia: alijs in locis
tractabit. Quodam. n. ipsorum ad nales: quedam ad mo-
rum magis pertinet contemplationes. Sollertia vero bona
quodam est pietatio medij in tpe admodum breui: ve-
luti si quispiam hoc viso luna eaz parte que est versus
solem lucidat semper habet: cito precepit: propterea id ipsum
effici quod lumen ex sole suscipiat luna: aut si viso pau-
pere: diuites adesse: hoc illi propterea facere quod mu-
tuo argentum accipit: intellexerit: aut si cognouerit cur
hi sunt amici: quia sunt eiusdem bois inimici. Quod enim
medias casus qui vidit: extrema cognouit. Lucidam
partem versus solem habet sit. a. Solis lucere lumine sit. b.
luna sit. c. Igitur ipsum. b. id est solis lucere lumine com-
petit. c. ipsi inque lune. At ipsum. a. lucida inque semper
versus solem habere parte ipsi. b. inest: quare sit ut
a. per. b. medium ipsi competat. c.

2. 6. 120.

Sibile autem et scientia differunt ab opi-
nabili et opinione: quoniam scientia utilis
et per necessaria est. sunt autem quedam ve-
ra: vera quidem et entia contingit: tamen
aliter se habet. Necessarium autem non contingit aliter se
habere. manifestum igitur est quod circa hoc scia non
est. Essent enim impossibile vtrique aliter se habere
possibilia aliter se habere. At vero neque intellectus.
dico autem intellectum principium scie: neque scien-
tia est indemonstrabilis: hec autem est opinio ime-
diata propontis. Verus autem est intellectus: et scia:

et opinio: et quod per hoc dicitur: quare relinquit opti-
onem esse circa verum: aut quod falsum: sed con-
tingens est aliter se habere. Hec autem est acceptio
mediate propontis et non necie. Et certum est sic
apparere: quoniam enim opinio incertum est et
nam habet esse. ad huc autem nullus opinat probare cum
opinetur impossibile esse aliter se habere: sed scire.
Sed aliquando quodem esse sic: sed tamen aliter nihil pro-
hibet tunc opinari tanquam huius opinionem quidem
esse: sed necum sciam. Quare ergo est idem opi-
nari scire: quare non erit opinio scientia. Si al-
quis posuerit esse: aut nihil contingere opinari.
Consequenter hec quidem sciens: ille vero opinans per
media quousque ad imediata ventat: que sicut
deus ille scit et opinans scit. Sic. n. et quod est
opinabilis: et propter quod: hoc autem medium est. aut
siquidem sic arbitrat non contingit aliter se habere:
sic et habet diffones per que sunt demones non
opinabit: sed sciet. Si autem vera quidem esse: non
tamen si ipsis inest per subam: sed per species opina-
bit: et non sciet vere. Et quod et propter quod si quidem
per imediata opinabit. si vero non per imedia-
ta: solus ipsum quod opinabit. Eiusdem autem opinio
et scia non penitus est: sed sic falsa opinio et vera
eiusdem quodammodo est. Sic et scia et opinio
eiusdem. Et opinio et vera et falsam: sicut di-
cunt quidam: eiusdem inesse inconueniens accidit ap-
petere aliaque et non opinari quod opinat falso.
Quoniam autem multipliciter idem dicitur: est sicut contingit. est
autem sicut non: comensurabile. n. esse diametrum
vere opinari inconueniens est: sed quod diametros
circa qua sunt opinioes idem sic eiusdem est: sed
quod erat esse vnicuique per rationem non idem est.
Sic autem et scia et opinio eiusdem est. hec qui-
dem. n. sic aialis est quod non est contingit non esse aial:
sed illa quidem quod est contingit: ut si hec quidem
quod bois est. illa vero bois quidem: non antequam veri
bois. idem enim est quod hoc: hoc autem non sicut idem.
Manifestum autem ex his est quod neque opinari
simul idem et scire contingit. Simul. n. vtrique habet
opinioes aliter habendi et non aliter idem esset: quod
non contingit. In alio. n. esse contingit eiusdem sicut
dictum est: sed in eo quod est sic neque sic potest esse.
habet. n. opinionem simul: ut quod hoc esset quod est
aial. b. n. erat non contingit esse non aiali et non quod
aial. Reliqua autem quomodo opus distribuere in ro-
nem et intellectus et sciam et artem et prudentiam et
sapiam: hic quidem phisice: illa vero ethice spe-
culationis sunt magis. Sollertia autem est sub-
tilitas quodam in non prospecto tpe medij: ut si al-
quis videt quod splendor semper habet luna a so-
posterior. Lin. f z

le: statim intelligi pp quid hoc sit: qz pp id qd illustrat a sole: aut disputatez cum diuiter: cognouit qm accomodatuz est: aut ppter id qd amici sunt: qz inimici eiusde sunt. **D**es enim cas medias vidēs coguit z vltimas: splendiduz esse ad solē sit in quo. a. lucere a sole. b. luna. c. inest aut lune quidem. c. qd ipsi inest. b. qd est lucere a sole. ipsi autem. b. a. qd est ad hoc esse splendidum a quo splendor: quare z ipsi. c. a. per. b.

In pcedētibz ostendit Ari. cōditiones sylli demfatiui absolutas z relatiuas: z quo aggregadi sunt in pstone scie vnius. in B aut ca. vlt. hui' pmi libri dēter^{ior} nob habitū aie acceptiuuz pmoz: ex qb' sunt sylli demfatiui z habitū acqfitū per demrone supra pnez: z habitū pceptiuū medij: qui tres habitū vocant itells sciaz: z sollertia. Sciaz nō diffinit in B loco: qz in pmo diffinita est: s; determinat eā fm cōparationes quas bz ad itellm z opionē. Tūc. n. cōpleta est cognitio rei cuz cogitāt in se z fm cōpationes qz bz ad res alias: z necesse bz dēter^{ior} sciaz fm dīas quas bz ad opionē: ne putet opinio habitū acqfitū per demfationē. z s; ne putet opinio habitū acceptiuuz pmo: opz dicere dīas ipius itells. **A**d explanationē aut sub sequentiū. dico q opinio triplr dī: cōiter. s. z pper magis pzie. opinio aut cōiter dicta est cognitio cuz assensu: z sic est idē qz fides. z fm B opinio est genus scie z opionis ppe z magis ppe: z qz dicitur opinat B modo. opinio vō ppe dicta est acceptio vni' pti' pditionis cum formidine alterius. z fm B non est scia opinio: tñ fm B idē est scibile z opinabile: qz nihil phibet qn neūuz scibile credat cum suspitionē: tñ q dicitio eius possit esse vera: sed fm B nō est possibile q aligs sciat z opinet simul vni' z idē: s; vni' z idē est scibile z opinabile simul a diuersis. **M**agis ppe vō dī opinio acceptio veri ptingētis inquātuz bz. z fm B nō est scibile idē z opinabile. **E**t itez dico: qz est visus mētalīs apphēstus intelligibiliū: z sunt res visibiles ab illo visu quas dicimus intelligibiles z scibiles: z est lumē qd supfusum visui z visibili facit visionē in actu: sicut facit in visu exteriori lux solis. **E**t s; istud lumē spūale sit maxime z per se pmo visibile: sic est lumē solis ab oculo corpali: tñ eo modo quo dicimus coloratū: eo qz est pximū receptiuū luminis solis: esse per se z pmo visibile: **D**icemus apud visuz iteriorē illud qd pximo z p se recipit lumē spūale eē per se: z pmo visibile: z visum iterioz pmi z per se visibilis iterioz dicemus intellectū in trāstū isto. **E**t si per se visibile a visu iterioz sit esse cōplexū: tūc ipm est pmo demfationis: z nihil phibet esse cōpōnis cōplexū: esse per se visibile: cum tñ vtrūqz simpliciu ex qbus est cōplexio nō sit per se visibile. **E**st igit intellectus sicut visus colorati. **S**cia vō est sic visus colorati: figurati: magni: vel parui mort: vel quiescētis: quas dīas non accipit visus: nisi per coloratū. **S**; itells z scia sunt sicut visus oculi sani p mediuz aeris puri colorato supfusio lumine claro qñ vī coloratuz sic est in se z nō decipit visus: qz nō appareret ei nisi coloratū sic est in seipso. **I**ntellus. n. z scia apphēdūt res in puritate eētie sue: sicut in seipsis sunt. **O**pinio vō ppe dicta est visus aie: qui cuz cadit sup res intelligibiles z scibiles nō capit eas in puritate sua: s; cōmiscet cuz eis pbātafata rerū māliū trāsmutabiliū: ex quoz pbātafmatū pcretiōe suspicat possibilitas

pmutationis in bis que in vitate sunt imutabilia: z asilaf hec opinio visui corpali qui trāst p pupillā ifectā. vel per pspicuum ifectū vsqz ad coloratū: z nō apphēdit coloratuz sicut est in se: sed apphēdit ipm fm dispositione ifecti per qd trāst: sicut visus oculi cholericū iudicat oia visa citrina: eo qz trāst per pupillam ifectuz cholera citrina: z colorē qui est in oculo pcernt cū colorato eē. visus igit talis apphēdit citrinū sic credit se apphēdē: sed in colorato eē nō est citrinū sic putat. **S**ilr visus aie sub pbātafmatib' mālib' aspicit res sepatas a pditionib' mālib' z iudicat de illis fm pditiones pbātafmatū māliuz. z h' pcretio pbātafmatū. cū rebus qb' nō pueniūt est pmo ois erroris apud aiaz. **R**es g in sua puritate pspete sunt scibiles: z eedē sub pbātafmatib' visus sunt opinabiles. **O**pio aut magis ppe dicta est visus rerū māliū in suis pditionib' mālib' fm qz sunt trāsmutabiles zc. **S**ollertia vō est vis penetratiua qua visus mētalīs nō gescit sup rem visaz: s; penetrat ipfaz vsqz ad rez aliā sibi nāl' diūctā: sic si visus corpalis cadēs sup coloratuz nō gesceret ibi: s; penetraret vsqz ad cōplonez corpis colorati a qua cōplone egredit color. z itez penetraret ipaz cōplone donec apphēderet elnta: res qlitates ex qb' puenit cōplo. **S**ic cuz visus mētīs nō gescit sup rez visaz: s; penetrat ipaz cito donec apphēderit cām vel effectū rei vise. hec vis penetratiua velociter sollertia est. pp B dicit Aris. q sollertia est sbrilitas qdā: qz sbrile est corpus q ptingatū aly diuidit se in ptes graciles acutas z ingerit se p poros minutissimos ipi' donec totū penetraverit: sic acetuz z alia penetratiua nō gescunt donec penetraverint totū: cui ptingant: z id dūr sbrilia. **D**icit g Aris. q scibile differt ab opinabili z scia ab opione: qz scia est habitū acqfitū sup res vles p necia z notioza q non pnt alr se hie. vñ manifestū est q scia nō est circa res trāsmutabiles q cadū: s; signatiōe sensibiliti: qz si circa eas scia eēt ipse eēt impmutabiles. **O**pio vō est circa trāsmutabilia. **A**t vō neqz itells ē scia aut opinio: qz itells est pmo scie qd nō puenit scie aut opinio. z itez scia nō est indēfabilis: s; opinio ime^{te} ppōnis B est itells est idēfabilis: z ita itells nō est scia v' opinio q est ime^{te} ppōnis acceptio nō necie z idēfabilis supple: z in B differt a scia. **E**t itez itells: z scia: z opinio in B pueniūt q qbz coz est vepz: z circa res veras: verū it opinio est nō solū circa vepz: s; et circa falsū pole: qz opinio est acceptio ppōnis ime^{te} que nō est necia: z sic est opinio mag' ppa: vel est acceptio ppōnis ime^{te} q acceptio recipit eā nō inqūū est necia: sive sit necia: sive nō. z hec est opinio ppe dicta. **E**t credo q Ari. bas duas iten^{tes} sil' diūxit in fmone vno. **Q**uia mos est phoz onerare vba qz sentētys pnt ad rez pmetib' ad imitationē nāe: q nō facit plib' instris: q pot facē vno. **E**t qz hec sit itētio opinio: certū est ex fmone v' v' sitat: qz opinio inqūū bz nō est certa. **E**t pterea nulls existimat se opinari cū credat de re: qm ipole est alr se hie: s; tūc existimat se scire. **S**; cū credit aliqū eē sic: z tñ q nihil phibet se hie alr: tūc existimat se opinari: qsi opinio sit non necy: z scia necy. **O**z B est: tūc est dubitatio qlr ptingit scire z opinari rez eadē. z itez siqs ponat eē B. s. q ptingit scire z opinari eadē rez: tūc est dubitatio qre nō erit opinio scia. **B. n. v' seq.** **A**ut opz dicē q nihil scitū ptingit opinari: qz diūfas vntes esse acceptiuas eiusdē simplr est ipole: sic nō est idē visibile z tāgibile: nisi altez p accūs. **S**ic si idē simplr sit scibile z opinabile: tūc scia est opinio. z itez seq v' q opinio sit scia: qz vnus pot esse sciēs aliqd p media donec veniat in ime^{te}: z alius opinās idē p eadē media donec veniat in eadē ime^{te}: qre si ille qui dī scire vere scit: z ille qui

Opinio dicitur plicter.

Quid sit sollertia.

Compositio est qz ipse coloratus dicitur ruptus: vltimū p' cap. dicit.

Compositio est obm dicit.

le qui opinat scit cum nouerit idē ex eisdez medys. Oz aut idē qd scitur per aliq media possit opinari per eadē media. manifestū est: qz possibile est cogscē ga/ r pp qd/ p media ppa. r si arbitrat cogscēs qz nō est possibile res aliter se hie: sic diffōnes per quas fiunt demōnes sunt ipokēs aliter se hie: tūc nō opinat in xitate: s; scit. Si at cogscēs idē r p eadē media arbitrat bec vera eē: sed nō arbitrat bec incē p se r nēcio: tūc opinat r nō scit. Opinā qdē: r ga r pp qd si cogscit per imediata. Si vō nō cogscit per imediata opinabit solū ga. Das dubitatio/ nes soluit Arist. dicēs: qz opinio r scia nō sunt eiūsdē rei simplr: sic visus r gustus nō sentiūt idē simplr: s; b sentiūt coloratū. illd xō sapidū: idē tū in subo est coloratū r sapidū: s; nō fm eē sunt idem. Silr vt supra dictū est scia cadit sup rem fm qz ipa est in puritate r vitate eēntie sue. Opinio xō est eiūsdē rei fm qz ipsa vī sub cōditionib; r pbātasmatib; mālib; r trāsmutabilibus: sic falsa r vera opinio est eiūsdē rei qdāmō: sed nō est eiūsdē simplr: sic etiā est scia r opio nō eiūsdē simpl. Intelligit Arist. opionē verā: r opionē falsam eē eiūsdē rei/ nō eiūsdē enūtia^{no}: aut eiūsdē dicti: qz eiūsdē dicti sil eē opionē verā r falsam est ipokē. Sz de re q̄libet in cōpatioe ad aliqō pdicatuū est opio vera: r de eadē re in cōpatioe ad aliud pdicatuū est opinio falsa: sic de diametro in cōpatione ad b pdicatuū eē assymmetrū coste est opinio vera. in cōpatione vō ad b pdicatuū eē symmetrū coste est opinio falsa. Opionē xō eiūsdē enūtiatiōis aut dicti eē verā r falsam: pter b qz ipm est incōueniēs in se: sequitur multa alia incōueniētia: q̄rū vñū est incōueniēs maximuz. s. abnegatio eiūsdē a se: qz seq̄ nō opinari falso qz opinat falso. Ponamus. n. aliqō dictuz opinari falso ex hypothesi/ idē opinat vere. igit est in re: sic dicit opinio. q̄ nō opinat falso. Sz qm idē dī multipl: rest sic cōtingit eiūsdē opionē eē verā r falsam. est aut sic nō cōtingit: qz diameter nō est opinio vera qz ipa sit cōmēsurabilis coste/ s; falsa est b opio: s; diameter circa quā sunt opiones alie: idē est: ideo eiūsdē erit opinio vera: qz diameter est assymmetrū coste. verūtū id sup qd cadit opinio falsa simplr est b dictuz diameterū esse symmetrū: r sup qd cadit opinio vera simplr est b dictū diameteruz eē assymmetrū. vtraq; igit opinio est diametri qdāmō. simplr aut nō est eiūsdem sic scia r opinio eiūsdē est: ga scia est rei vīs in xitate eēntie sue fm qz nō est possibile aliter se hie. Opinio vera est vīs admisti cōditionib; mālib; fm qz possibile est aliter se hie. Silr scia est veri hois. opinio aut est hois sub mālib; pbātasmatib;. qz eiūsdē est scia r opinio: qz hois: s; bec est hois p̄siderati in xitate r puritate eēntie sue. illa aut hois p̄siderati sb pbātasmatib; mālib;: que nō ingrediunt puritatez eēntie. Et ex his manifestuz est qz nō cōtingit eūdem hoiem opinari r scire idē: ga si scit arbitrat nō posse alr se hie. Si opinat arbitrat posse aliter se hie: que duo sil nō facit hō idē de eodē. Sed nihil ipedit qn vnus possit opinari r alius scire idē sicut supra dcm est. De alyz xō vīrib; aie que nō ordinate sunt ad opus demōstrationis non est hui; loci ptractare. Sz quāsdā de alyz ptractat phisica^b in libro de aia: quāsdā xō ethica. Sollertia xō est vīs velociter penetrādī a cā in causatū: vel a causato in cām: r bec est bonitas ingeny inueniēdi me^m in tpe puo nō expectato: vt si aliqz videt qz luna semp illumiat in pte illa que respicit soles p sollertia statim decurrit ad itelligēdū cām hui;. s. qz b fit: qz nō bz lumē nisi a sole: r sic p vim penetratiūā que est sollertia decurrit per oēs cās medias donec venerit ad cām vlt^{as} r p^{am}.

Posteriorum liber primus finit.

Incipit liber secundus.

Que queruntur tot sane profecto quot sunt ea que scimus.

Quæstia xō sunt equalia numero his: quecūq; vere scimus.

T. cō. i.

Lita sunt quatuor fm genus. Cū igit demfatio sit syls faciēs scire. Ostēsis in priori li^o cōditio/ nib; demfationis sup est inuestigare in b z: an oia scita sint per demfationem scita: r cuz p̄ter nobis qz tria de numero quatuor scitoz sciant per demfatio/ nē: tūc sup est inuestigatio: an 4^m sit scitū per demfatio/ nē. Et postq; de eo posuit Ari. rōnē ad vtrāq; p̄ter ostēdit nobis: qz 4^m. s. qd qd est nō scitū directe per demfatio/ nē: s; possibile sit vt eliciat ex demōstratione sic ecōterfo ex ipso eliciat demōstratio. Cum igit qd quid est nō sciat per demfationē r reliqua tria scita sciātur per demfationē: r intētio Ari. sit hic cōplere artē qua omne dubitatū scibile fiat acta scituz: necesse est vt tradat nobis in hoc loco artēz qua sciamus qd qd est. r bec est ars diffiniēdi: r inueniēdi: r stabilīēdi: r vērū diffinibilū diffinitiones. Et bec ars est lōge alia ab arte que traditur in topicis: r in Methodo diffinitiuā: vt satis patebit post. Et itēz p̄ter dictā cām est alia cā necia: quare opz in b li^o tradere artē diffiniēdi: qd est: ga oīs demōstratio est per mediū qd est diffinitio. Ad b igit vt habeat actu demōstratio: opz actu accipe diffōnez rei que scire: que si fuerit ignota ars demfatiua: opz sicut p̄ter eius iterponere artēz diffiniēdi. Itēz cum scita sint quatuor: sic r que sita r querēdo nō pausamus donec appbēderimus quid est: vel p̄pter qd est. idē aut sit qd est r p̄pter qd est: opz cogscere id sup qd pausamus in q̄rēdo. r b est mediuz: nō solū fm qd ipm est diffinitio: sed in rōnib; cālib; fm quas ordinat ad causatū que scitū: pp b p̄ter ea que dñr in b li^o de diffōne. docet Ari. rōnes cāles fm quas ordinaf mediū ad que scitū. Et in his est p̄nētia vniuz libri in ostēdēdo. s. quoz sunt scita per nūm que scitoz. r qz oia que scita reducunt ad qd est: r p̄pter qd est. r qz bec duo sunt vnuz in re. r qz ipm qd qd est nō scitū per demfatio/ nē. Et in docēdo artē diffiniēdi per quā scit qd est. r per quā accipit mediū demfatiui: r in ostēdēdo rōnes cāles fm quas ordinat mediū qd dicit pp qd ad p̄nem que scitā: verūtū hūc ordinē nō obſuat Ari. Sed postq; ostēdit qz ipm qd est nō scitū per demfationē: neq; per alias vias qbus falso opinat sciri: vt. s. per inductionez: aut per diuisionē iterferit quedā de rōnib; cālib;: r deinde redit ad artē diffiniēdi tradendā. Et post reuertit ad cōplēdūz sermonē suū de rōnib; cālibus. r in his dicitis cum his que p̄dicta sunt in priori li^o cōpleta est scia demfatiua: r vlt ars faciēs scire. Quia qd scitur aut per artēz demfandi aut per artē diffiniēdi scit. Sed ga cuz habuerimus artē cōpletā formatā apud itellm nostrū r p̄sequat eius vtilitas: opz nos coaptare eaz opī. Cōpleta arte demfatiua initiū opandi docet nos Arist. in fine hui; libri. qz est: ga ipse isruit nos qualr ex multj sensibilibus memorie: r ex memorijs expimēta: r expimētis acgrat nob vlt qd est p̄n scie. bec igit p̄n^o accēptio ingressus est in opus demfandi: qbus acceptis per sciam r artēz in b li^o traditā iam possumus inuenire r cōplere spāles scias demōstratiuas. Dicit qz que scita sunt equalia numero rebus scitis. r b est p̄n^o notū. s. tot in genere esse scibilia quot sunt in genere dubitabilia: r

Posteriorum Liber. Lin. f 3

Quia eo idē est sub...

Doc de clarat p. 14. huius scilicet.

Dis de monstratio e q me q est dif...

Doc est huius p̄bia.

Posterioꝝ

1° 2° clo

questita sunt quatuor fm genus. ergo r scita sunt eadem quatuor. Et hec est pma conclusio huius libri.

Querimus autē quatuor: esse: ppter qd est: si est: atq; qd est. Nā cuz qrimus vtrū hoc an b sit plura cōplectētes hoc pacto: vtrū sol deficiat: an nō deficiat: eē tum qrimus. Cui id indicū est. Hoc. n. inuēto: solez in q; ipm deficere statim cessamus. Atq; si a pncipio solē deficere scimus: nō qrimus vtrū deficiat sol. Cuz autē scimus eē: tum pp qd est dicere cōsuenimus. Deficē nāq; solē terrāq; moueri sciētes: cur deficiat qrimus aut mouet. Atq; hec hoc pacto. Quedā alio qrimus mō. Querimus. n. si sit: an non sit: cētaurus aut de⁹. Si sit autē nec ne simplr dico: s; nō si albus sit: aut nō albus. Hoc pcepto. Deū in q; esse: vel boiem: qd est postea querimus: vt quid est deus qd bō. Hec igitur r tot sunt que querere cōuenimus: r que iam scimus inuenta.

1. c. 2.

Querimus aut quatuor: qd est: ppter quid est: si est: quid est. Cuz quidē. n. vtrū hoc aut hoc sit querimus in numerz ponētes: vt vtrū sol deficiat aut nō: ipm quia querimus. Signuz: inueniētes. n. qz deficiat: pausamus. Et si in pncipio sciremus qz deficeret: nō queremus vtrū deficeret. Cuz autē sciamus ipm quia: ipm ppter qd querimus: vt scientes qz luna deficiat: r qz mouet terra: ppter qd deficiat: r ppter quid mouet terra qrimus. b quidem igit sic: quedā autē alio modo qrimus: vt si est aut non est centaurus: aut si est dens. Hoc autē si est aut nō: simplr dico. Sed nō si album est aut nō est. cognoscētes autē si est: quid est querimus: vt quid est deus: aut qd homo. Que quidez igit querimus r que inuenientes scimus hec r tot sunt.

Cuz autē scita sint 4° r que sint ista 4° ex inductione pz. r ēt ex diuisione: qz aut est qstio simplr de eētia rei: aut est qstio de cōplone. Et qstio que qrit simplr eētia rei: aut querit an res sit: aut qd est res: r qstio que querit cōplone rei: aut qrit aliqd de aliq; aut querit per qd b de illo. Ad intellectū autē hōy Ari. dico q; b hōy qro recipit post se qnq; dēt⁹ signāntez dubitabile p modū dubitabilis: vt cū dī quero an sol deficiat: vel pp qd deficiat: vel an sit: vel qd sit defect⁹: qnq; post se recipit dēt⁹ signāntē ipm dubitabile nō per modū dubitabilis: s; p modū sciti: vt cuz dicimus qrimus qz: rōne. n. finis mot⁹ qōnis qst⁹ est. Tūc cuz qrit an res sit: vt an de⁹ sit: vel an cētaurus sit: hec qstio nō bz multiplic⁹ rerū: qz de re penit⁹ simplici dī eē: r itelligit⁹ de eē absq; oī multiplicitate que accidat ei pp esse dictū de ipso. Esse nāq; dictū de cā p⁹ nō pdicat nisi ipam eētia oīno simplice cause p⁹. Dictū hō de alijs nō pdicat nisi ordina⁹ r depēdētā eoz ab ente p qd p se est. r hec ordinatio r depēdētā nihil multiplicat in eētia depēdēte. pp b sine querat de ente p⁹ siue de re dependente ab ente p⁹: an sit: hec qstio nō ponit in nūm. Sed cuz querit aliqd de aliq; vt an sol deficiat: hec qstio ponit in nūm: qz ratio et for⁹ rei subte. r ratio r for⁹ rei pdicat⁹ sunt rōnes due: r forme due ordinate in subto vno si affirmatio sit vera.

ra. vel ordinate non in subto vno si negatio sit vera. vel forte qstio de eē simplr: qz querit eē solū dī nō ponere in nūm. vbi hō qrit esse aliud vt an sol sit deficiēs: qz querunt qdamodo duo eē. s. r defect⁹: dī talis qstio ponere in nūm. Dicit g Ari. q; cū querimus ponētes in nūm: vt vtrū sol deficiat aut nō. cuz b in q; qrimus vt dubitabile querimus ipm qz vt finē. Et signū hui⁹ est q; inueniētes q; deficiat: quiescimus sup finē. nāq; habitū est quies omni mouēt: r si in p⁹ hīemus hūc finē: nō qreremus vt viam ad illū. vtrū deficiat. Tūc cuz sciamus ipm: qz eo q; hic pōt sciri et ignorari cā eius: qrimus pp qd: vt sciētes per sensum q; sol deficiat. vel qz terra mouet: qrimus pp qd sol deficiat: r pp qd terra mouet. De igit due qōnes erecte sunt sup cōplonez. De re aut simplici qōne qrimus: vt si est: aut nō est cētaurus. Et istud esse aut nō eē cui nō adiūgit in pdicato aliud est eē simplr: s; nō esse esse simplr cuz querit si est albū aut nō est albū. Logscētes autē qm res est: cū adhuc ignoremus ipaz rei qdditate: qrimus qd est: vt qd est de⁹: aut qd est bō. Igit iam pz que r quot qrimus. r ex b q; 4° sunt inueniētes scimus. Solē autē dubitare de qōnib⁹ qritib⁹ eē simplr: qd in eis supponit r qd in eis dubitat. cuz. n. ta. les qōnes meta⁹ sint: r subm meta⁹ sit ens: r nulla scia querat subm suz: videt q; esse nō querat in talib⁹. Et dico q; oīs scia accipit suz subm simplr esse: vt meta⁹ ens: r geometria magnitudinez: verūm de bis que sunt sub sbto nō accipit simplr: qm sunt sub illo. vñ bñ querit ipm subm de spēbus que sunt sub ipō: r spēs que nō te sunt esse sub ipō: qnq; querunt de inferiorib⁹ suis. b si cut in geometria ondit⁹ de figura aliqua qm ipa est paralellogramuz: r de figura aliqua quonia ipa est trigonus orthogonus: cum tam paralellogramū q; trigonus orthogonus sint spēs figure plane: r figura plana sit species magnitudinis. Silr in meta⁹ de eo q; format intellectus aut imaginatio querit esse actuale.

Cū autē querimus eē: aut si est simplr: tuz si sit: nec ne ipi⁹ mediuz qrimus. Atq; cognitio vel eē: qui q; dez modus aliq; ex pte rei cōplectif qōnē: vel si est: qd qdem simplex est rei qstio: rursus pp qd est: aut qd est qrimus: qdnā sit tūc ipm mediū qrimus.

Querimus autē cuz queramus qz: aut si est simplr: vtrum sit mediū ipius aut nō. Cum autē cognoscētes aut quia est: aut si est: aut in pte: aut simplr: tūc itez ppter quid qrimus: aut qd est: r tūc querimus qd sit mediū.

Cuz sit motio nature r distinctio intētionis eius in finem aliquē: nō solū appetit r querit finis ille: sed etiaz querit via supra quā sit decursus in finē illū: vt si intēdat nā facere sanguinē puruz in humano corpe: necesse est ei vt querat ea sup que decurrit eius operatio donec puenerit in finē istū. Sic est in motionib⁹ aie. Cū. n. intēdit aia ad pnduz aliqd quo psecuto gescat sup illud: necesse est nō solū qreere finē illū pnduz: s; etiā illū sup qd decurrit donec apphēderit finē appetitū. Dico g q; cuz querat vñs scialis aie 4°: vt fines sup qz quiescat: cuz eos fuerit psecuta: necesse est ei vt inqstioe illoz 4° vt finitū: querat ea sup que fiat incessus eius vsq; in fines illos. Dico g q; cuz querit vt fines: si est simplr: at qz est ponēs in numeruz: querit vt illud sup qd decurrit mediuz si est: hōi gā. Cuz querit vñs scialis vt fines: si deus est: r vtruz sol deficiat: qrit vt illud sup qd decurrit ratio in hos fines mediū si est. Et nō itelligo cū querit an sol deficiat q; querit hāc qōnē: vtrū mediū sit ad banc

Dones due q simplices appellantur: aut binarie ab Ari. 2° pibef. capi. p: qz de 2° ad tacete sunt: ad qdditatez pncipiet. b. s. n. est: ad vles rei qd ditate: r dicit p: qz vlia sit nob notiora. r pncipalis cognitio vles p. supponit cum scientifica fuerit aut disticta ex p⁹ pbr. tex. eō. 4. Et ideo pncipalis cognitio scda dicit. Scda hō qstio. s. questio qd est: ad pncipiale rei cognitioez pncipiet. Ideo per pncipuz rei gētus: r pncipia dicit hūc scilicet: vt dicit Auer. 7° metaph. cō. 43. r Ari. 6° Top. capite p⁹.

o Tūc est rei signate p subz r rei signate p pdicatum.

b Tūc est rei signate p subz r rei signate p pdicatum.

1. c. 3.

bac p̄clones pbandas. Sit. n. qm̄ est mediū ad ipsas: s̄ querit definitū mediū hui⁹ p̄clonis super qd̄ possit decurrere in sciaz hui⁹ p̄clonis: vt hoc definitū mediū lunam interponi inter visus n̄os ⁊ solem: nec sufficit ei si apprehēdat hoc mediū simplr esse: s̄ opz vt apprehēdat ipsuz eē in ordinatiōe ad extrema: tūc. n. p̄t decurrere sup ipm̄ in sciaz p̄clonis. S̄l̄r cū querit : an de⁹ sit vt finis que appetit virt⁹ scialis: querit vt illud sup qd̄ fiat decursus in hūc finē: mediū syllogisticuz hui⁹ p̄nis. Querētes ḡ duo vt fines. s̄. si est: ⁊ qz est. nō querim⁹ vt illud sup qd̄ sit decursus in fines nisi mediuz syllogisticuz ordiatū in esse debito ad extrema. Iterū finitis bis motib⁹ virtutis scialis: h̄ est cognitū p̄ decursuz sup mediū syllogisticū si est ⁊ qz est. Incipit iteruz moueri vt apprehēdat qd̄ est id de quo iaz nouit qm̄ est simplr: vt apprehēdat pp̄ qd̄ est de q̄ iaz nouit: qz est qd̄ eē ponit in numerū: igit̄ querēdo bec duo vt fines non q̄rit sup qd̄ fiat decursus in fines istos nisi mediuz definitū qd̄ explicat qd̄ est res. Cū. n. q̄rimus qd̄ est defect⁹ nō q̄rimus vt illud sup qd̄ decurrat rō in cognem defect⁹: sed diffinitio explicās qd̄ est defect⁹. Querit̄ igit̄ diffō que explicat qd̄ est res: s̄. n. nō cognoscit qd̄ est syllus: vel syllogisticū mediū: dico tñ q̄ cognoscit p̄ mediū: qz mediuz h̄ vocat Ari. oē illud sup qd̄ decurrat rō in cognēz prius ignoti. Cuz aut̄ q̄rit pp̄ qd̄ sol deficit. q̄rit vt illd̄ sup qd̄ decurrat rō in cognēz hui⁹ p̄clonis mediū definitū: qd̄ est diffō defectus: qz q̄rit mediū qd̄ est cā defect⁹: ⁊ idem est cā p̄xia qd̄ diffō: quapp in querēdo qd̄ ⁊ pp̄ qd̄ est nō q̄rit illud vt p̄ qd̄ pueniat in boz cognēz: nisi mediū qd̄ est diffō. igit̄ querēdo q̄m̄oz vt fines nō q̄runt nisi duo vt per que pueniat ad fines. s̄. si est mediū: ⁊ qd̄ est mediū: ⁊ q̄rēdo bec duo nō q̄ro nisi mediū. Dec igit̄ st q̄ p̄ster explanat Ari. in b̄ caplo. s̄. q̄rētes si est simplr: aut qz est: ponētes in numerū q̄rim⁹ me^m si est. Et bec est 2^a cōclusio. Et iteruz querentes qd̄ est: aut p̄pter qd̄ est: querim⁹ mediū qd̄ est. Et bec est 3^a p̄. Ex his q̄onib⁹ trib⁹ p̄nib⁹ seq̄t̄ bec 4^a p̄clo. s̄. q̄ in oib⁹ q̄rit aut si est mediū: aut qd̄ est me^m. Ex hac seq̄tur bec 5^a p̄ q̄ oia que q̄runt sūt qd̄ meduz: ⁊ fm̄ hūc ordinē ponit Ari. has p̄nes: verūm̄ ordinē pbationū istaz multū p̄urbat sermonib⁹ iplicatis. Dicit ḡ q̄ cū q̄rim⁹ qz est: ponētes in numez: aut si est simplr: vt fines quos appetit virt⁹ scialis: querimus vt p̄ quos sit decursus in boz fines. s̄. definitū mediū ordinatū inesse medio ad extrema. Et iterū cognoscētes: aut qz est ponētes in numerū ⁊ in pre: aut si est simplr. Itē querēdo tunc pp̄ quid: aut qd̄ est querimus mediū diffinitū explicās qd̄ est.

Atqz moduz tum aliqua ex pte rei q̄onem cōplecti dico: cum hoc d̄ pacto. Deficit ne luna: aut accrescit: tuz eniz vt patet si quippiaz cōpetat: insit q̄z enipiam queritur. Simplicem hanc q̄onēz appello. Est ne luna: vel nox: vel dies.

2. cō. 4. Dico aut qz est: aut si est in pte ⁊ simplr: in pte qd̄: vtrū deficit luna aut auget. Si. n. est aliqd̄ aut nō est aliqd̄ in b̄ inq̄rim⁹: simpliciter aut si est: aut nō est luna: aut nox.

Positis bis p̄nib⁹ duab⁹ exponit Ari. sermonē quem dixit: qz est in pre: aut si est simplr: dicēs q̄ itelligit esse in pte eē. s̄. ponēs in numez qd̄ est: qz p̄ adiunctū p̄ntuz trahit in p̄cularitatē: vt vtrū luna deficit: aut auget in suo lumie: qz h̄ qd̄ nō q̄rit eē simplr: s̄ eē aliqd̄ aut nō eē aliqd̄: vt eē deficientē aut nō deficientē: ⁊ intelligit p̄ sermonē suū si est simplr eē absqz p̄dicato adiuncto: vt si luna est: aut nō est: aut si nox est: aut nō est nox.

Fit igitur vt oibus in q̄onib⁹ querat: aut si sit medium: aut qdam mediuz ipsam sit.

Contingit itaqz in oibus q̄onib⁹ querere: 2. cō. 5. aut si est: aut quid est mediuz.

Hac expōne posita p̄cludit p̄clonē q̄ seq̄t̄ ex duabus p̄positis p̄clonib⁹. s̄. q̄ in oibus q̄onib⁹ querit vt illud sup qd̄ est via in p̄clonē questā: aut mediuz definitū si est: aut medium definituz explicans quid est.

Causa enim est ipsum mediuz: atqz vniuersis bec querit: deficit ne luna: est ne huius aliqua cā.

Causa qdez eniz mediū est. In oibus autē 2. cō. 6. talibus hoc querit: vt vtrum deficit: vtrū sit aliquod medium aut non.

Deinde subiūgit pbationē h̄ cū q̄rit qz est: aut si est simplr q̄rit si est mediū. Vni⁹ pbatio talis est. Cū q̄rit qz est aut si est q̄rit cā faciēs scire nō dico cā faciēs eē: cā tñ faciēs scire qz est: aut si est: mediū est syllogisticū: nō. n. cogscit verū cōplexū itellectiue postq̄ fuerit dubiū nisi p̄ mediū syllogisticū: ⁊ h̄ notū est ex libro p̄oz. 13 aut si est nō ponat in numerū: vñ vitas hui⁹ de⁹ est: ⁊ s̄l̄r hui⁹ h̄ eē in rōne vitatis cōplexe: nec scit deū esse imediate nisi per syllus. igit̄ in talib⁹ q̄onib⁹ qualis est si est querit: vtrū sit mediuz definitū: aut nō.

Postea cognito hoc: cām inquā aliquā eē: qdnā sit illa cā querimus. Causa. n. tam essendi simplr: q̄z essendi q̄ppiaz eoz que vel per se vel per accūs cōpetūt ipsuz mediū est. Atqz simplr eē dico subiectū ipsuz: vt lunā: aut solem: aut terram: aut triāgulum quippiā esse: vt defectiōne si in medio vniuersi cōsistat: an nō in eo cōsistat: equalitatē: inequalitatē: ⁊ huiuscemodi. In his enim oibus patet idem esse qd̄ est: atqz p̄pter quid est.

Post hoc sciētes qz est: qd̄ igit̄ h̄ sit querimus. Cā. n. ipsius est esse. Itō hoc aut hoc: sed subm simplr: aut nō simplr: s̄ aliqd̄ eoz que sunt per se: aut fm̄ accūs mediuz. Dico aut̄ simplr subm: vt lunā: aut terrā: aut triāgulum. qd̄ aut̄ est defectū: equalitatē: inequalitatem: vel in medio sit: aut nō sit. In omnib⁹ eniz his manifestum est q̄ idem sit querere qd̄ qd̄ est: ⁊ propter quid est.

Post bec subiūgit pbatiōez sequētis p̄nis h̄. s̄. Querentes pp̄ qd̄: aut qd̄ est q̄rim⁹ qd̄ sit mediuz. Dicit ḡ q̄ postq̄ scim⁹ p̄ mediū inēuz: qz est ponētes in numerū: aut simplr q̄rim⁹ mediū q̄ explicat qd̄ est: qz q̄rim⁹ cāz ipsi⁹ eē simplr: aut ipsi⁹ eē nō simplr: s̄ in pre. Cā autē ipsius eē est nō h̄ aut hoc: s̄ subm simplr eē. Et itēz cā ipsius eē nō simplr: s̄ aliqd̄ eoz q̄ sunt p̄ se: vt lunaz eē deficientē: aut aliqd̄ eoz q̄ sunt fm̄ accūs est mediū qd̄ explicat qd̄ est: ⁊ dico p̄ se notū est: q̄ querētes qd̄ eē res: q̄rimus ei⁹ diffōne: vt p̄ quā puenim⁹ in diffinitū cognitiōne. Iterū p̄ se notū est q̄ querētes pp̄ quid: querimus cāz rei: cū igit̄ idē sit cā ⁊ diffō rei: p̄cludit q̄ querentes pp̄ qd̄ q̄rūt mediū qd̄ est diffō. hui⁹ igit̄ p̄clonis cōpleta pbatio bec est: querētes pp̄ qd̄ est: q̄rimus cāz: ⁊ querētes cām rei: querimus eius diffōne: qz idēz est causa rei p̄xima ⁊ ei⁹ diffinitio: ⁊ hoc postea explanat Aristo. inductiōe. In medio aut̄ huius pbatiōis interferit expōnez exēplareiz ei⁹ qd̄ dixit subz simplr aut nō simplr: sed fm̄ qd̄. Dicens q̄ simplr subm dicit lu

nam: aut terraz: aut triangulus, subm aut fm qd dicit vt
cuz predicat defectu de luna: aut equalitate triuz angu-
loz duobus rectis: aut inequalitatez eoz de triangulo:
aut cuz dicit esse in medio mundi: vt de terra.

T. cō. 8.
Nunc textus
alij nō hnt.

a **T. cō. 8.**
Dicitur
pōne nō eē
de eēntia syl-
logismi.

C **Hec qdē igitur bucusq; opposita sūt: ipsius
entis qd qd est vtruz sylls sit aut demōstratio est
aut nō est sicut rōnez suppositi: sylls. n. aliqd
de aliquo dīrāt p mediū: s; qd qd est. pprū
est z in eo qd qd est p dicit. hoc autē necesse est
cōverti: si. n. ipsi. c. a. pprūz est: manifestum
est q z ipsi. b. z hoc ipsi. c. quare omnia sūt
adīnūtez. **Et nō z si. a. in eo qd qd est o. b.
b. de omni. c. in eo quod quid est dicit.****

C **His ostēsis recapitulando dicit q qōnes ad hūc nu-
merū iam dcm hnt diuisiones p dīas oppositas. Post
hec aut anteq; explanet q idē est cā z rei dīffō: interpo-
nit illud qd est introductio in sequēs caplz: qsi diceret cū
iam notū sit quot z que qrimus: ac p hoc quot z q inue-
niētes scim: z demōstratio sit sylls faciēs scire ordine rō-
nabili subseq; iueſtigatio: vtrū sciam qd qd est per de-
monstrationē: aut p sylluz aut nō. Deide iducit māz ex
qua pōt exhi rōcinatio q nō. dīcēs q sylls oñdit p me-
diū aliqd de aliq; s; dīffō est cā rei: z p dīcat de reita q
explicat qd est res: z in h inuī q nō dicit aliqd de aliq;
sicut facit s; syllogistica. talis aut qd explicat qd est res
cū sit pprūz puerit cū ipsa re cui est dīffō: z pp h me-
diū p qd syllogica cōuertibile est cū illis. Quia si ipsi
a. accidit eē pprūz. c. manifestū est ex ordinatiōe syllo-
gistica q. a. est pprūz ipsi. b. posito medio: z. b. ipsi. c. qre
oia sunt pueribilia: z cuz dīffinitio nō dicat nisi de suo
dīffinito: tunc si. a. est dīffō ipm est dīffō: taz. b. q. c. z. b.
erit dīffō. c. z hos sermones nō posuit Aristo. nisi vt sint
mā ex qua eliciant rōnes in sequenti capitulo.**

C **Quid est lune defectio pūuatio lune lucis ob in-
terpositionē terre: pp qd est defectio: aut cur defi-
cit luna: qz lux ei⁹ deficit obijciēte se terra qd est cō-
cent: rō numeroz iter acutū z graue. Cur iter sese
graue atq; acutū psona sūt: qz nūeroz iter sese susci-
piūt rōne acutū ipz z graue. Est ne iter acutū z gra-
ue pēt: cōsistit ne rō ipsoz in numeris. Qd simul
atq; pcepimus: quēnā sit illa rō querimus.**

T. cō. 9.

C **Amplius qd est defectus: pūuatio lumis a
luna ob terre obiectū: z pp qd est defectio: aut
pp qd deficit luna: pp defectū lumis opposi-
ta terra: qd est psonātia: rō numeroz in acu-
to: z graui: pp qd psonat acutū graui: ppter
id qd rōnez habet numeroz acutū: z graue:
vtrum sit in numeris ratio ipsoz: accipientes
aut: qd est: qd ergo est ratio.**

C **Hoc gō posito qsi sit igressus sequētis capli: reddit ad
explanādūz q est idez in oib⁹ qd est: z pp qd est: sic qd
est lune defectio: pūuatio lumis a luna z terre obiectu. Si
qraē pp qd deficit luna: rūdeē p dīcta dīffō pro cā: pp
pūuatiōē lumis a terre obiectu. Silt cū qrit qd est ar-
monia rūdeē dīffō: q armonia est numeralis pportio-
nes. h totū. n. intēdit Ari. signare p hoc nomē rō. Sicut
oñdit in musica: q armonia ois est in multiplici: vlt sup
pīculari pportioē: qz nūeri haz duaz pportioū sunt
hnt cōmēsurabiles. **C** **Et est armonia in minis mul-****

tipliciu z maxis pportionib⁹ sup pīculariū: qz be ppor-
tioēs medie sunt iter magnas z puas pportioēs: z ea q
sunt magnis pportioib⁹ nō cōmiscet suauiter nā: eo q
pp excellētia altez corūpit reliquū. Ea vō q nō sunt in
pūis pportioib⁹ adīnūtez: itez nā nō miscet suauit: qz
pp puā excellētia alterū est ipotēs agē in reliquū. Que-
rentib⁹ aut pp qd psonat acutū graui. rūdeē p dīcā dīffō
pro cā. **Ex** hac itaq; iductiōe pz q in oib⁹ idem est cā z
dīffō: pp h pz q qd que qrit pp qd: qrit qd ē. **C** **Sub-
iungit aut exēpluz in q possum⁹ cognoscē q qōne si est
simplr seq;: qd qd est: vt si qraē vtrū numeralis rō acu-
ti z grauis sit: z accipiat qd est simplr: seq; qd qd sit rō
p dīcta. **Vel** pōt h exē^m pīnari: vt sit de supiori indu-
ctiōe q manifestat q idez est qre qd est z pp qd est:
qsi diceret: si qraē itez: vtrū rō acuti z grauis reperiat
pīmo in numeris: z accipiat p syllz qz ipoz rō pīcipalr
est in numeris: tūc seq; qd pp qd h sit: z in loco bui⁹ qd
debut dīe pp qd est dixit vtrū sit numer⁹ rō ipsoz: vt
ostendat identitatē eius qd qd est ad ppter qd est: que-
rit quid est ratio ipsoz in numeris.**

Idem est cā
dīffinitio.

C **Indicat etiā ea quoz mediū sensu pīcipi pōt: nos
ipluz mediū querere. **Plaz** nō sentiētes lune defe-
ctiōē: z ne an nō est defectio querimus lune. **Q** si
essemus in ipsa luna: neq; si sit: neq; cur sit defectio
vtiq; quereremus: sed simul vtrūq; se nobis vltro
offerret: atq; patefieret. **E**tenim ex sensus pceptio-
ne: z ipsum vniuersale notum nobis fuisset. **S**ensu
nāq; terram nūc sese obijcere lune cognosceremus.
Pateret enim visu nūc deficere lunam: atq; ex hoc
ipsum emerisset vniuersale.**

T. cō. 10.

C **Qd aut sit mediū qd ostēditur qñcūq; me-
diuz sensibile est: querimus. n. nō sentiētes:
vt defectū. si est aut nō. **S**i nō essem⁹ super
lunaz nō vtiq; qrerem⁹ nec si sit nec pp qd: s;
sit manifestū eēt vtiq; b. **Ex** eo. n. qd sentim⁹
z vlt nobis factū est scire: sensus qd est qd
nunc obijcit: z manifestū est qd nūc deficit.
Ex his aut vtiq; vlt factum est.**

b **C** **Et est
essem⁹ ipz
nas nobis
dīffinitio
pīr. f. cōmpo-
tio dīffinitio
z cō.**

C **Jam igitur cōplete sunt pbatioēs duaz pclonū. f. scde
z tertie. **Ex** qd seq; q ois qd est qd mediū: z ei⁹ per qd
bz veniri in notitiā ignoti qsitū: Aristo. explanat istaz
pclonē signo mediū sensibilis: qz cū qsitū bz mediū sen-
sibile si nō sentiam⁹ ipz qsitū: nec mediū ei⁹: tūc nō qri-
mus ipm. **S**i vō sentiam⁹ ipz z mediū ei⁹: tūc nō queri-
mus: neq; si est: neq; pp qd est: z itez māifestū est q nō
qescit mor⁹ qōnis nisi in bitu mediū supra qd dīscurrī
in bitu qsitū. **Ex**ēpluz vō q sentiētes me^m nō querimus
qd est: vel pp qd est: q si essemus supra lunaz z videre:
mus terrā interpositā soli z lune: z videremus pp hanc
interpositionē radios solis nō illustrare lunam: tūc nō
quererem⁹ an luna deficeret: nec pp qd luna deficeret:
qz vtrūq; eēt nobis manifestū: nō tū sentire⁹ defectū
vltz nec cāz defect⁹ vltz: s; ex occasione sensus bui⁹ sin-
gularis defect⁹: z bui⁹ singularis iter pōnis statiz itellige-
remus vltz cām ois defect⁹: vñ sciētes h singulare non
quereremus cāz: eo q cōintelligeremus statiz vltz cāz.
Si vō nō cōintelligeremus vltz post sensum pīcularis:
adhuc indigeremus querere cām vltm.**

C **At igitur dicebamus idem est scire: qd est z ppter
qd est. **E**t hoc: aut simplr z nō aliqd eoz que insūt:
aut aliqd eoz que cōpetunt: veluti duo recti: aut**

maius: vel minus: et huiusmodi. Patet igitur oia que querunt medij questionē esse.

T. cō. 11. **C** Sicut igitur diximus quod quod est scire idem est et propter quid est. Hoc autē aut est simplr et non eoz que insunt alicui est: aut que insunt: vt qm duo recti: aut qm maius aut minus. Quod quidem igitur omnia que queruntur medij questio sit: manifestum est.

C Dis dictis recapitulat que sequuntur ex pmissis: vt ex his que dicta sunt an hoc exēpluz de luna: sequit q idē est scire qd est et pp qd est: sed qd est pprie pūnet ad eē simplr et nō ad eē aliqd: et sequit pprie qōnez que qrit esse simplr. ppter qd vō pprie sequit qōnem que qrit esse aliqd: tamē omne qd est dicit ppter qd: et econuer/so. Deinde infert q sequit ex exēplo de luna. s. q oia que queruntur sunt questio medij.

Capitulum 2^m.

Is itaqz determinatis dicēduz esse videt: qm pacto ostendit ipsuz qd est: qd reductionis est modus: qd est deniqz et quoz est diffinitio. Itqz antea dubitadum esse videt. Idqz in ituz facienduz: qd maxime dicendis erit accōmodatum.

T. cō. 12.

Homodo autē quod quod est mōstret: et quis modus introductionis: et quod est diffinitio: et quoz: dicam⁹ opponētes primū de ipsis. Principium autē sit futuroz quod est maxime ppria⁹ continuarum rationum.

Huius capli cōtinuatio supra dicta est. Dicit igitur Aristo. quō quod quod est elicit ex demōne: et qd sit modus: et que sit ars inueniēdi diffōnez: et qd sit diffinitio: et que sint diffinibilia: vel ex qb⁹ sit diffō: dicimus opponētes pmo ex his reb⁹. In pmiss ergo ostēdenduz est illud quod ostensuz possit esse p^m dicēdoz post: et quod sit magis ppriū p^m oibus p^mib⁹: et hoc est: qm nō ois rei est diffō cui⁹ est demōstratio: hoc est nō omne scit p diffōne quod scitur per demōstrationē. Et hec est sexta p^o huius scōi libri. Et nō intēdit Aristo. in hoc sermone dicere q aliqua passio demōstrata nō diffiniat: sed intēdit dicere q diffinitio facit scire rem pprie et simplr: eandēz nō facit scire demōstratio: qz diffinitio facit scire rez incōplexaz: demōstratio vō ois rez cōplexā. Huius conclusionis probationez sic aggreditur.

Dubitauerit itaqz quispiāz: vtrum fieri possit: vt idem rōneqz eiusdem diffōne: demōstrationeqz: sciat. An id ipsum fieri nequeat. Etenim diffinitio ipsius quod est esse vī. Omne autē quod est: vī est: atqz affirmatiuū. Et rōcinationes alias negatiuas: alias nō vīes esse p^z. Aniuerse nāqz rōcinationes scōe figure sunt negatiue. Tertie autē vīes non sunt. Deinde nec eoz oīuz est diffinitio: que per primaz affirmatiue demōstrant figurā: quale est hoc. Dis triangulus hz tres angulos duobus rectis equales: aliaqz similia. Huius autē rō est: qz id scire quod demōstrari potest nil aliud est qz demōstrationē ei⁹ habere: quare si est talium demōstratio: patet eorundem et diffinitionem non esse.

Dubitabit enīz vtiqz aliquis: vtrum sit idem et fm idēz scire diffōne et demōstratio: aut im-possibile: **D**iffinitio. n. quod quod est scire videt: quod quod est aut omne vīe est et p^odicatiuū. Syllogismi qdēz alij sunt priuatiui: alij aut non: vīes puta qui qdem in scōa figura priuatiui oēs sunt: in tertia vō non vīes. Postea neqz eoz qui sunt in p^oia figura oium est diffō: vt q ois triangulus duobus rectis equales hz. Huius autē rō est: qm scire demōstratiue est demōstrationē hīe: qre si in talibus demōstratio est: manifestuz q ipsoz nō erit diffinitio.

Dubitabit aliqz vtrū ptingat idēz: et fm idēz diffōne scire et demōne: aut h sit ipole: et q hoc sit ipole. s. idem et fm idē diffōne scire et demōne ostēdit: qz diffō facit scire qd est res: et scia hec est p moduz vīis affirmatiue. syllogi autē scōe figure sunt priuatiui oēs: in 3^a figura p^oiculares: et ita p illos nō scit qd est res. Eoz autē q syllogi- cant p p^oia figurā nō oium est diffō: nec facit diffō scire ea: vt h q ois triāgulus hz tres angulos eqles duob⁹ rectis nō facit scire diffō. Et but⁹ qdēz p^oatio est: qm h scit demōstratiue: et scire aliqd demōstratiue est hīe demōstratiōe sciti. Vñ cū demōstratio nō sit diffō: nec econuer/so: et talia sciant per demōstrationē: manifestuz q nō sciunt p diffōnez. Nec rōcinatione tñ non cōuincit q mediū p quod scit nō sit diffinitio. Sed cōuincit qm cū demōstratio per se faciat scire hoc: diffō p se nō facit scire illud: qz diffō nō facit scire h nisi postq fuerit factū mediū ordinatū ad extrema: et ita hīs supra se p^oitiones que nō insūt ei ex pte ea que est diffinitio: s. aliunde acqstas.

Nam si esset: per diffinitionē etiā quispiam sciret: demōstrationē nō habēs. Nihil enīz vetat: vt nō sit demōstratio atqz diffō heaf. Inductione et idē satis ostēdit: crediqz pōt. Nihil. n. vnqz eoz q vel p se vel per accidēs insunt diffiniētes cognouimus.

Scit. n. vtiqz aliquis et fm diffōne: nō hīs demōne: nihil enīz pbibet nō simul habere. Sufficit autē fides ex inductione: nihil enīm aliqñ diffiniētes cognoscemus: neqz eorum que per se sunt: neqz fm accidēs.

Itē aliqz scit qnqz fm diffōnez non hīs demōnem: sicut accidit in principys sciaz: q scimus quod est anteqz aliqd demōnemus: qz nihil pbibet hīe diffōnem: et nō sit hīe demōstrationē: et ad h sufficit fides ex iductione: quia nos diffiniētes aliqñ nihil adhuc cognoscimus demōstratiue et syllogistice eoz q insunt p se neqz eoz q insunt p accidēs: velut in p^o geometrie diffiniunt⁹ lineā: superficie: anguluz: et circuluz: et cetera h⁹. Et scim⁹ quod est vnqz quod eoz nullaz adhuc hītes geometricā demōnez.

Preterea si diffinitio subam explicat atqz declarat: p^z talia nō substātiāz eē. Perspicuū igit est nō ois eius diffōnez esse cuius est demōstratio.

Amplius si diffinitio substātie alicui⁹ nō tificatio est: manifestū est q nō est substātie demōstratio. Quod quidē igit nō est diffinitio oīs cuius est demōstratio manifestū est.

Tre^z diffinitio est explicatio essentie rei: et faciens cognoscere essentiā: et manifestū est q demōstratio non facit

T. cō. 13.

Quāto in dicitur p^o missē abe sint vīes: nō tamē vīo est syllogi- qz vt superius dixi vīo syllogi p vīe et p^ocula re sumit ex natura p^oclūsiōis sequētis.

T. cō. 14.

T. cō. 15.

cognoscere essentia rei: s; facit cognoscere h de illo. Ex his igit oib⁹ manifesta est pdicta sexta p̄clo: qd no cuiuslibet est diffinitio cui⁹ est demratio: hoc est no oe scit p se diffone: qd scitur per demonstratione.

C At est ne eius ois demratio cui⁹ est diffinitio. At videt no esse: vna naq; z eadez de hoc etiaz est ratio. Costat eniz vnus ea rone qua vnu est: sciaz vnaz esse: quare si id scire qd demostrari potest: nil aliud est q̄ demonstratione eius habere: eueniet aliqd qd fieri nequit. Sciet enim is qd diffinitione habet sine demonstratione profecto.

T.co. 16. **C** Quid aut cuius est diffinitio: nunquid ois demonstratio est aut no: vna qdez vtiq; ro: z de hoc eadez est: vnus eniz inquatus vnu vna est scia: quare si scire demstratione est sciaz hie: accidet quoddaz ipole: diffonez. n. habens sine demstratione sciet.

C Deinde querit Ari. An cuiuslibet sit demratio cui⁹ est diffinitio: at no. Et qd no sic pbat p vnaz de pdictis ronib⁹. Quia vnu inq̄tu vnu vna e scia: z vnu p se facies scire: qre posito qd cuiuslibz rei sit demratio cui⁹ est diffinitio accidit ipole: qz cui⁹ est diffō scim⁹ ipz hntes diffinitione ei⁹: qre cu vni⁹ sit vna scia: scim⁹ ipz absq; demonstratio: z ita qd scibile est p demone scilicet sine demonstratioe. Et ita ondit hec 7^a: qd no quelz res scit per demonstratione que scitur per diffonem.

C Preterea demrationu principia sunt diffinitioes. Quoz no esse demstrationes: antea demstrauimus. Alioq; in infinitu esset processio. Etenim aut principia demstrant: z principioz sunt semper principia: modusq; nullus vnqua occurrit: aut in primis stetur necesse est: que qdem z diffinitiones sunt: z demstrari non possunt.

T.co. 17. **C** Amplius principia demrationuz diffinitioes sunt: quaz no esse demratioes mostratu est prius: aut erunt demstrabilia principia: z principioz principia: z h in infinitu abibit: aut prime diffones erunt indemstrabiles.

C Ad idem est ro supius posita: pn^a qda demronu sunt diffones: quoz pn^a no sunt demrones: vt demratu est in pmo libro: qz no abeunt demratioes in infi^m: igit manifestu est qd aliqd scit diffone qd no scit demrone.

C At si no ois eiusdez: cuiusdaz ne saltem diffinitio ac demostratio est. An neq; hoc esse pot. Ad enim eius est demostratio cui⁹ est diffinitio. Eteniz diffinitio est ipsius qd est: substantiaq; declarat. Demstrationes aut id ipsuz subicere sumereq; videt. Mathematice naq; qd est vnitas: qd par: qd impar accipiunt. Ceteroz demrationes snt.

T.co. 18. **C** Sed vtru si no ois eiusde: h alicui⁹ eiusde sit diffō z demratio snt: aut impole: no. n. est demratio cui⁹ est diffō. Biffō qdez. n. ipsius qd est z sube est. Demrones at vident supponetes oes z accipletes qd qdest: z vt mathematice qd vnitas: qd ipar: z alie snt.

C Post h querit Ari. vtru cuiuslibet eiusdez sit demratio z diffō: aut nulli⁹ eiusde sit diffō z demratio. Et ostēdit

dit qm nulli⁹ eiusde est diffō z demratio: h est nihil simplr idē scit diffone z demrone. Et hec est. s. p̄clo. Diffō naq; est explicatio sube rei. Sed oēs demrones demōstrant aliqd ordinatū sub aliq; z no explicat rei subam: sed accipiunt diffones q sunt an demrones: vt arithmetica qd vnitas: z qd ipar: z alie mathematice snt.

C Preterea ois demratio aliqd demonstrat de aliquo: vt esse: aut no esse. At in diffone nihil de alio predicat: veluti neq; animal de bipede: neq; hoc de aiali: nec item figura de plano. Non est eniz planum figura: neq; figura planuz.

C Amplius ois demostratio aliqd de aliquo demrat: aut qz est: aut no est. In diffone autē nihil alterū de altero pdicat: vt neq; animal de bipede: nec bipes de aiali: nec et de plano figura: no. n. e planū figura: nec figura planū.

C Itē ois demratio pcludit aliqd de aliq; in diffone aut no pdicat alterū de altero: qz nec ptes diffonis pdicat de seinuicēz in ipsa diffone: neq; ipsa tota diffō pdicat de diffinitio vt sumit diffinitioe: vt cuz dī aial gressibile bipes aial no pdicat de bipede: nec e: nec h totuz aial gressibile zc. de boie: qz cum h ozo sumit diffinitioe no intēdit explicare nisi bois subaz: z explicare subaz bois no est enūtiare boiem esse aliqd: tamē hac eadem oratione pot quis vt enūtiatiue cuz no intēdit explicare substantiaz: sed dicere qm homo est homo.

C Preterea differt qd est: z esse ostēdere. At diffinitio qdē qd est patefacit. Demostratio vō quippiaz inesse cuiusq; vel no inesse demstrat. Diuersorum aut diuersa est demostratio: nisi qd toti⁹ sit pars. Qd qdē ppterea dictum est: qd si demstratu est: triagulu omne duobus rectis angulos tres equales hie: demstratu est etiaz triagulu duoz equalium laterum tres angulos equales duobus rectis hie. Iste naq; partis: ille totius ratione hie vī. At quid est: z eē: non ita sese hie videtur. Quippe cum neutru ad alteru partis heat ratione.

C Amplius alteru est qd qd est: z qa est monstrare. Diffinitio quidez igit qd est ostēdit: demratio aut quia si est h de h aut no: alteri⁹ aut altera demratio est: nisi sit tanq; ps qdaz toti⁹. Hoc aut dico: qz onfuz est de isocbele: qm hz tres angulos duob⁹ rectis equales: si ostesus est ois triagulus: ps. n. est h: hoc aut totū. hec aut inuicem no se hnt sic: z qa est: z quid est: no est eniz alteru alterius pars.

C Itē aliud est facere scire qd est res: z aliud qa est res: z diffinitio facit scire qd est res: z demostratio facit scire qa est. Sed alteri⁹ rei alteru est facies scire: nisi vnu sit sub reliquo sicut pars sub toto. v.g. vnu est facies scire qd ois triagulus hz tres angulos zc. z qm ois isocbeles hz tres zc. qm isocbeles est ps triaguli: s; qd est: z qa est no sic se hnt adinuicē sicut ps ad totuz. Ex his itaq; ronib⁹ sequit manifeste qd nullius eiusdez simpliciter est diffinitio z demostratio.

C Dz igit nec eius ois demrone esse cuius est diffinitio: nec ei⁹ ois diffone eē: cuius est demostratio. Quib⁹ efficit: vt oino cuiusq; eiusde vtruzq; habe

8^a

T.co. 19.

T.co. 18.

ri nō possit. Quare p̄piciū est: neq; idēz eē diffinitio-
nē dem̄rationēq;: neq; alterū in altero eē. Nam
ea que sub̄iciunt s̄l̄r p̄fecto sese b̄ient. Sed de his
hactenus: satis. n. de hisce diximus dubitādo.

L. cō. 21. **C** Manifestū itaq; q̄ nec cui⁹ diffō: b⁹ ois sit
dem̄ratio: nec cui⁹ ois est dem̄ratio: but⁹ ois
sit diffinitio: q̄re oino eiusde; nulli⁹ cōtingit
vtrāq; b̄ie: q̄re manifestū itaq; q̄ diffinitio
z dem̄ratio: nec idēz vtriq; erūt: nec alterū in
altero: z nāq; suba similit̄ se b̄ie: hic quidem
igitur vsq; ad hoc opposita sunt.

C Recapitulat aut̄ hic Aristo. duas p̄cedētes p̄clones: z
p̄nter istā ex q̄ b̄i s̄c̄ correlariū: q̄ nō est diffō z dem̄ra-
tio idēz: s̄ b̄ possit b̄i ex diffōnib⁹ diffōnis z dem̄rationis.
vñ h̄ nō eē idē supra positū est: nō. n. sunt simplr̄ idem:
neq; s̄c̄ spēs z gen⁹ idē: q̄ si essent idē s̄c̄ spēs est idem
ḡn̄: tūc suba quā explicat diffō s̄l̄r se b̄iet ad rē cōple-
xaz quā ost̄dit dem̄ratio. **C** Possū⁹ at̄ breuit̄ colligē
ex p̄missis syllm̄ ad b̄ q̄ nihil idē simplr̄ sc̄it̄ diffōne z
dem̄ratione p̄p̄e z p̄ se b̄ mō. Nē sc̄itū diffōne p̄p̄e z p̄ se
est eēntia incōplexa: nulla eēntia icōplexa sc̄it̄ p̄p̄e z p̄
se p̄ dem̄rationē: q̄ ois dem̄ratio p̄p̄e z p̄ se facit sc̄ire cō-
plexum: z soluz cōplexū. nulluz igit̄ sc̄itū per diffōnem
p̄p̄ie z per se sc̄it̄ p̄p̄ie z per se per dem̄rationes.

C Nunc inuestigemus opz vtrū ipsius qd̄ est: rōcina-
tio sit dem̄ratioq;: an non sit: vt nunc sermo noster
supponit. D̄z. n. rōcinationē q̄dez aliqd̄ p̄ mediū de
aliquo semp̄ ostēdere. Ipsuz aut̄ qd̄ est p̄p̄iū eē: z
hoc ipso qd̄ est p̄dicari. Nec aut̄ p̄uerti necesse est.
Nam si. a. sit p̄p̄iū ipsius. c. p̄z b. quoq; ipsius. c. z. a.
rursus ipsius. b. p̄p̄iū esse. Quo fit vt oia cōuertāt
mutuāq; p̄dicationē suscipiāt. At̄ vō si taz. a. cōp̄e-
tit̄ ipsi. b. vt qd̄ est ipsius q̄. b. cōpetat idētidē ipsi. c.
necesse est taz. a. de. c. p̄dicet̄: vt qd̄ est ipsius.

L. cō. 22. **C** Ipsi⁹ aut̄ qd̄ qd̄ est vtrū sylls̄ sit: aut dem̄ra-
tio: aut nō est s̄c̄ nūc rō supposuit: sylls̄ q̄dez
entz aliqd̄ de aliq̄ mōstrat p̄ mediū: s̄z qd̄ qd̄
est p̄p̄iū q̄dez z in eo qd̄ qd̄ est p̄dicat̄. Nec
aut̄ necesse est cōuerti: si entz ipsi. c. a. p̄p̄iuz
est: manifestuz est qd̄ z ipsius. b. z hoc ipsi⁹
c. quare oia sūt iunctē. At̄ vō z si. a. in eo qd̄
qd̄ est iest oi. b. z vlr̄. b. de oi. c. in eo qd̄ qd̄ est
b̄i. Necesse est z. a. in eo qd̄ qd̄ est de. c. dici.

C Cōtingit syllogizare z dem̄rare id qd̄ est diffō de dif-
finito. Possū⁹ n. dem̄rare: qm̄ ira est accētio sanguis
circa cor: z q̄ aia est numer⁹ seipz mouēs: z cetera talia:
verūtū dem̄rationes qb⁹ tales s̄nes dem̄rant̄ nō faciunt
nos p̄p̄e sc̄ire nisi qm̄ hoc est hoc: z non faciunt nos sc̄i-
re quonā h̄ est explicatio substantie huius: vel qm̄ hoc
elicit qd̄ est h̄. Et vt ad vnū dicā dem̄ratio que p̄cludit
diffōnez de diffinito nō facit nos cognoscē oionē diffi-
nitūā s̄m q̄ ipsa est diffinitua explicās qd̄ est res: sed
facit nos cognoscē solū ipsaz oionē diffinitūā in quātū
ipsa est p̄dicatua dicēs qm̄ h̄ est h̄. Hoc est igit̄ q̄ p̄nt̄
p̄bat Ari. s̄ q̄ dem̄ratio vel sylls̄ nō facit sc̄ire diffōnez
de diffinito p̄ modū q̄ est oio diffinitua explicās qd̄ est
res vt qd̄ est eē rei. Et h̄ est q̄⁹. Et ibi ponit Ari. tales
sermones. b. est. a. in eo qd̄ qd̄ est: intendit̄ dicē qm̄. b. est

a. nō p̄ vlt̄ p̄dicationis: s̄z p̄ vlt̄ q̄. a. explicat solū qd̄ est
b. Nec ost̄dit sic per ipole. Accipiat̄. n. qm̄. c. est. a. in eo
qd̄ qd̄ est: z qm̄ d̄mfabile sit q̄. c. est. a. in eo qd̄ qd̄ est. Si
igit̄ accipiat̄. b. mediū p̄ qd̄ dem̄rat̄: opz duplicare h̄ac
d̄terminationē qd̄ qd̄ est vt p̄iugat̄ cū. b. in miori p̄p̄one:
z cuz. a. in maiori. h̄ mō. c. est. b. in eo qd̄ qd̄ est: z. b. est. a.
in eo qd̄ qd̄ est. ḡ. c. est. a. in eo qd̄ qd̄ est: qz diffinitio diffi-
nitionis est necio diffō diffinitū: verūtū sic non dem̄rat̄
qd̄ qd̄ est: qz pet̄it̄ p̄n⁹: pet̄it̄. n. qd̄ qd̄ est p̄us q̄z p̄cludat̄:
vñ manifestū est q̄ sylls̄ talis nō facit nos venire p̄mo
in cognō oionis diffinitūe s̄m ipsa est diffinitua: expli-
cans qd̄ est res: qz an̄ p̄clonē sylli talis necesse est p̄accipi
oiones diffinitūā p̄ modū quo est diffinitua: vñ que-
renda est ars alia a syllo z dem̄ratio: per quā accipiat̄
p̄mo: z simplr̄ oio explicās qd̄ est res s̄m q̄ h̄.

C Qd̄ si nō hoc pacto bis illud quispiam sumpserit:
nulla sane necessitas oino cōp̄ellet vt. a. de. c. vt qd̄
est ipsius dicat̄. At̄ si. a. q̄dez vt qd̄ est ipsius. b. cō-
petere dixeris. b. vō nō eode; mō de quolibz. c. p̄di-
caueris: quare nō soluz. a. de. b. dicat̄ opz: vt qd̄ est
ipsius: s̄z. b. quoq; de. c. mō eodē p̄dicet̄ necesse est.
Nec eniz ita sint: si in vtroq; rōcinationis iteruallo
ipsuz qd̄ est quidditalq; sumat̄: quidditas nimiruz
antea q̄z cōcludat̄: in ipso medio rōcinationis ter-
mino collocabit̄. Itq; oino si fieri pōt̄: vt ostēdat̄
qd̄ naz sit hō: sit. c. q̄dez hō. a. vō qd̄ est ipsius: siue
sit aial bipes siue aliqd̄ aliud. Si igit̄ huiusce rōcī-
natio fiet: necesse est. a. de quolibet. b. p̄dicet̄. Hoc
autē erit alia media inter. a. z. c. rō: que q̄dez etiā qd̄
est ipsius hōis erit. Sumit̄ igit̄ id p̄fecto qd̄ demō-
strare opz. b. nāq; diffinitio ipsius hōis est. Id aut̄
ipsuz in duabus p̄positōib⁹: z primis medioq; va-
cantibus terminis consideret̄ opz.

C Si vō nō aliqs sic accipiet duplicans: non
necesse erit. a. de. c. p̄dicari in eo qd̄ qd̄ est. Si
a. q̄dez de. b. in eo qd̄ qd̄ est: ipz aut̄ qd̄ qd̄ est
vtrāq; b̄ hēbit: erit ḡ z. b. de. c. qd̄ qd̄ est. Si
igit̄ qd̄ qd̄ est: z qd̄ qd̄ deratesse vtrāq; b̄nt̄ in
medio termino erit prius quodquideratesse.
Dinoq; si est mōstrare qd̄ est hō: sit. c. hō. a.
vō qd̄ qd̄ est: siue aial bipes: siue aliqd̄ qd̄. Si
ergo syllogizabit̄ necesse. a. de. b. oi p̄dicari.
Hui⁹ aut̄ erit alia media rō: quare z hoc erit
qd̄ qd̄ est hō. assumit̄ igit̄ qd̄ opz monstrare:
erentz. b. est qd̄ est hō. Opz aut̄ in duab⁹ p̄-
positionib⁹ primis z immediatis p̄siderare.

C Si vō non duplicet̄ p̄dicato mō hec determinatio qd̄
qd̄ est: non seq̄t̄ q̄. c. est. a. in eo qd̄ qd̄ est. v. g. Si dicatur
simplr̄ qm̄. c. est. b. z qm̄. b. est. a. non ampl̄i seq̄t̄ nisi q̄
c. est. a. z taz. b. q̄. a. sint diffōnes ei⁹ qd̄ est. c. S̄l̄r si di-
cat̄ qm̄. c. est. b. z. b. est. a. in eo qd̄ qd̄ est: non seq̄t̄ q̄. c. sit
a. in eo qd̄ qd̄ est. Manifesta est eniz instātia in terminis.
S̄l̄r si ponat̄ determinatio ad. b. z nō est. a. nō sequit̄/
qm̄. c. est. a. in eo qd̄ qd̄ est. igit̄ aut̄ nō conseq̄et̄ necessa-
rio qd̄ qd̄ est: aut petet̄ principū. Ordo autē v̄boz Ari.
est talis. Contingit. a. dici de. c. in eo qd̄ qd̄ est: sed si aliqs
accipit̄ hoc per rōnez nō duplicans h̄ac determinatio-
nem qd̄ qd̄ est in maiori z minori: non necesse erit. a. in
eo qd̄ qd̄ est predicari de. c. Neq; etiam si. b. mediuz ac

Diffinitio dif-
finitiois ē ne-
cessario diffi-
nitio diffinitū.

Et sic h̄ i
loco clare p̄z
quō sic nō de-
monstat̄ qd̄
qd̄ est: s̄z pet̄it̄
principū.

L. cō. 23.

9⁹

cipiat in eo qddest: r no accipiat. a. s. in maiori: non necio sequet. a. in eo qddest de. c. Sed opz q vtraqz ppomuz beat. hac determinatione qddest: pp hoc opz vt. b. dicat de. c. in eo qddest. igit cu vtraqz ppomuz beat qddest: pus acceptu est cu meo termino qddest in minori ppone qz pcludat. v. g. si ptingit demtare qd est bo/ sit. c. bo. a. vo sit diffinitio hois sicut aial bipes: sive aliq alia eius diffi sumpta fm q ipsa est diffi. Si igit syllogizat. a. in eo qddest de. c. necesse est prius. a. pdicari de. b. medio r erit. b. alia diffinitio minoris ex- tremittatis. Et h manifestu est. f. q opz mediuz esse dif- finitione minoris sumpto vnico medio r duab' pposi- tionib' p rimis coluioni r immediatis: r maxime ma- nifesta erit intentio nostra hoc modo.

Maxime aut id qd dictuz est elucescit. Qui igitur per ea puertunt: qd sit aia: qd homo: vel quoduis aliud conant ostendere: hi petunt id sine dubio qd initio querunt: demostrare qz nitunt. At si qz cen- fuerit id aiaz esse: qd est sibi viuedi ca: atqz hoc nu- meru esse seipsuz mouente. Je. n. necesse est postu- let adeo aiaz numeru esse seipsuz motu cientem: vt ides sit aia numerusqz seipsuz moues. No eniz si. a. qdez ipsum. b. b. vo. c. ipsum sequat: a. diffinitio erit ipsius. c. sed de ipso tm vere dicet: vt patet. Neqz si rursus. a. rone substantie copetit r de oi. b. pdicat. a. cotinuo diffinitio erit ipsius. c. Quaqz enim aialis ee: de hois ee: dicat: oe. n. aial ronis particeps suba vere est aial particeps: que est principiu sentiendi queadmoduz r ois bo est aial: no tm hoc de pacto vt vnu sit. Si igit quispiaz no hoc pacto terminos sumplerit: nunqz. a. sane qdditate ipsius. c. substan- tiaqz ee pcluderit. Sin aut h acceperit mo: tu antea pfecto. b. ipsi. c. diffone sumplerit ee: qre no demo- strabit. Sumit. n. id qd initio querebat.

L. 6. 24.

Maxie eniz manifestu est q d sic p couer- siones demtantes qd est aia: aut qd e bo: aut aliud qd cuqz eoz q sut: qd ex principio est pe- tunt. At si aliqs diffiniret aiaz eadez eid ee caz viuedi. h aut numeru ipm seipm moue- tem: nece est. n. petere aiaz numeru esse ipm seipm mouente sic: vt ides ens. No. n. si se- quit. a. r hoc. c. erit. c. a. q qd erat ee: sz veru erat dice q erit soluz. Neqz si est. a. qddest: r de. b. pdicat oi: sic aialis ee pdicat de hois esse: sicut r oem hoiez aial ee: sz no sic sic qd est vnu ee. St qd igit no sic accipiat no syl- logizabit q. a. sit ipsi. c. p qd qd erat. Si vo sic accipiat pri' erit accipies qd ipsi. c. est qd qd erat esse ipsuz. b. Quare nihil demonstra- tum est: qd eniz erat in principio accepti.

Nos demostrates p puerfione h est p terminos puer- tibles: r p mediu q est diffinitio qd est aial: vel qd est bo: aut qd est aliqd aliud de nuo entiu: repetemus qd qdest ex pn: r no syllogizabim' qddest: vt si aliqs dif- finit aiaz ipsaz ee sibi ipsi causas viuedi: r itez diffinat rez q sibi ipsi eade est ca viuedi ee numeru mouentem seipsuz: nece est petere pn: si pcludat aiaz ee numeruz

seipm mouente in eo qddest: hoc est sicut diffonem r ides aie simplr. No. n. seqt q si. a. sit in. b. r. b. in. c. q. a. sit in. c. in eo qddest: sz seqt soluz q. c. sit. a. Neqz et si. a. sit diffinitio: r pdicet de. b. oi: no seqt q. c. sit. a. in eo qddest: sicut diffinitio aialis pdicat de diffone hois queadmoduz aial de hoie: sed no sic vt dicat esse vnuz rei vnuz vt pote hois. Si qdez igit no accipiat per du- plicatione huius determinationis qddest in ma ori r minori q. a. sit. i. c. qd qd erat ee no pcludit necessario. Si vo accipiat per tatez duplicatione: tunc pri' est acci- piens qd in. c. est. b. qd quid erat esse: quare non est de- monstratio: sed petitio principy.

Atqui neqz per diuisionis vias sit rocinatio vt in ptoz resolutioz diximus libro: nunqz eniz in di- uisione sit vt cu hec sint necessario illa sequant: sed sit perinde atqz cu qpia inducit. No. n. demostat: naz no interrogare pclone opz: nec quia data est: ideo ipsaz esse opz: sed necesse est ipsaz esse cuz illa sint: r si hisce qui rndet no dicit nec assentit. Et eniz si quispiaz hoc interrogat pacto: bo animal ne an inaiatus est: deinde accipit aial: nullaz proliuz ro- cinatione fact vt pz. Rursus si oe aial gressibile ee: aut aquaticu dixerit. Deide gressibile ceperit: nul- lam rocinatione fecit pfecto: nec hoiez hoc esse to- tuz aial inqz gressibile necio ex dictis emergit: sz h quoqz perinde vt illa sumit. Atqz nihil oino refert siue in multis siue in paucis hoc pacto fiat: est eniz idem. Fit igit vt hisce qui hoc pcedunt mo inutilis sit hic vsus: r ad ea quoz fieri rocinatio pot. Quid vo pbibet vt illud totu vere qdem dicat de hoie: non tm qd est: neqz qdditate declaret.

L. 6. 25.

At vo neqz p diuisione via est syllogizare: sicut in resolute circa figuras dictuz est: ne- quaqz eniz nece est rez illam esse cu hec sint. Sed sicut neqz induces demtat. No. n. opz pclone itrogare nec in pcededo ee: sz nece est esse cum sint illa: r si no dicat rndens. At vtru bo aial est: aut inaiatum: postea accipit aial: naz syllogizatu est. Itz oe aial aut gressi- bile est: aut aquaticu: accepit gressibile r ho- minne totu aial gressibile: non nece est ex dictis: h accipit r h. Differt aut nihil in multis aut in paucis sic dicere: ides. n. est. No syllogistic' qd igit vsus sit sic pcedetib': r de conent- tib' syllogizari. Quid. n. pbibet hoc verum quidez omne esse de hoie. Non tm qddest: neqz qd quiderate esse ostendens.

Quia diuisio via est in diffonez inueniedaz vt in arte diffiniedi patebit: posset credi q p diuisione necio iser- tur diffi de diffinito fm q diffi: pp h pnter ondit Ari. q p diuisione no syllogizat vel demtat diffi de diffi- nito in qtu explicas qd est diffinitu. Et hec est. 10. p. 10. Dicit igit q neqz p diuisiones est via ad syllogizanduz qddest: sicut ocm est in porib' analeticis: q diuisio no syllogizat: qz qd accipit p diuisione no nece est esse pp aliq pmissi in ipsa diuisione: r ita no syllogizat. Sicut neqz demtat q inducit: sic nec syllogizat aut demostat q diuidit: neuter. n. cam affert. Et dico q diuidens no de- monstrat

10?

mōstrat aut syllogizari: q̄ si alterū faceret nō oporteret in fine dubitare de p̄ne r̄ interrogare illā: neq̄ oporteret accipi p̄ p̄cessionē solā ip̄ius: s̄z necesse eēt p̄nez eē pp̄ p̄missa: siue r̄ndēs p̄cederet ip̄az: siue nō. Ex^m aut q̄ diuidēs nō syllogizari: s̄z solū petit r̄ accipit p̄m̄ absq̄ necessitate est: velut si dicatur hō est aial/aut nō aial: postea accipit qm̄ aial nō syllogizādo hoc. Itēz omne aial aut est gressibile aut aq̄tū: deide accipit qm̄ hō est gressibilis. r̄ deide diūgit h̄ totū qm̄ hō est aial gressibile: r̄ h̄ nō accidit ex necessitate: s̄z vez sit: s̄z acceptū est absq̄ p̄secutione necia: et sufficit hec speculario exēplaris in his paucis termis: q̄ eadē rō in paucis r̄ in multis. Manifestus est itaq̄ q̄ sic p̄cedētib⁹ per diuisionē nō inest vsus syllogisticus: s̄z eadē que accepta sunt p̄ diuisionē possint syllogizari et sint de nūo eoz que p̄ueniūt syllogizari. r̄ s̄z h̄ totū aial gressibile sit vez de boie: nō diuisione aut syllo ondit de boie q̄ q̄dest vel q̄ q̄derateē. Et nota h̄ q̄ Aris. q̄ q̄ sumit hāc appellatiōez q̄ q̄dest pro oī diffōne ḡnalr: q̄ q̄z pro diffōne māli. r̄ q̄ q̄derateē eē pro diffōne foāli. Et rō hui⁹ exponet in seq̄ntib⁹.

Quid isuper obstat: vt aut addat substātie quip̄p̄iam: aut auferatur: aut p̄termittatur.

Amplius quid prohibet aut apponere aliquid: aut auferre: aut supergredi substātiās. Hec quidem igitur p̄termittunt.

Item nihil p̄hibet per talē diuisionē accipe sup̄flua in diffōne: vt si diuidat aial p̄ d̄ias sbales r̄ accitales: aut auferre diffōni necia: vt si diuidat aial p̄ d̄ias nō p̄rimas: aut accipit res trāscēdētes que nō p̄ueniūt in rei diffōne sed relinquēde sunt: vt sigs sic incipiat diuidē: vt qm̄ hō est ens aut non ens: r̄ postea accipiat qm̄ ens. Vel h̄ q̄ dicit: Aut excellē sbas r̄c. p̄t aliter exponi: vt sit sensus nihil p̄hibet acceptū per diuisionē esse maioris ambitus in p̄dicādo q̄z in diffiniendo: r̄ ita per diuisionem nō perueniēt ad diffōnem.

Ataq̄ hec q̄dē eueniūt: sed sūmā q̄sp̄iā dixerit vn̄uersa ea que h̄ ip̄o q̄d est p̄dicant. Et adhibita diligētia post p̄mi diuisionē alteriusue postulationem: ip̄i⁹ rursus postulare distributiōez deinceps faciā. Atq̄z adeo vt nihil p̄termittat q̄d q̄dē est necium. Si omne cadit in diuisionē: r̄ nihil deest. Id vō est necium. Indiuiduū. n. iam esse opz. At q̄ q̄ id fieri p̄t: nulla tñ h̄ pacto vn̄q̄z efficiē r̄ocinatio. Sed si noscere diuisio facit: alio q̄daz id facit mō. Atq̄z h̄ q̄dē nō est absurdus. Plegz. n. is qui vti⁹ inductione fortasse demōstrat. Plotū tñ aliq̄d facit: r̄ocinatio nē aut nō dicit: qui diffōnē ex diuisione dicit. Nam vt in p̄clonib⁹ que sine medijs iferunt si q̄sp̄iā dixerit hoc necesse est eē cuz ista sint: sit vt it̄roget pp̄ q̄d: sic r̄ in diffōnib⁹ cum per diuisionē inuestigant fieri p̄t. Plā cū hec p̄fici⁹ diffinitio hois: aial mortale pedes h̄ns: bipes ac alis vacās. Cur h̄ in vn̄a quaq̄z p̄tiuz additione nimirū it̄rogiatio fieri p̄t. Dicit. n. atq̄z ostēdet per diuisionē: vt putat: omne aial aut imortale eē aut mortale. Talis aut oīo tota nō per r̄ocinationē esse ostendit. Quare etiam si definitio per diuisionem demōstraretur: nunq̄z tamen per ratiocinationem conficitur.

Cōtingit autē soluere in accipiēdo in eo q̄d quid est oia: r̄ q̄d est p̄nter diuisionē facē q̄si-

tū p̄r⁹ r̄ nihil relinq̄re. H̄ aut necius est. Indiuiduū. n. opz eē. S̄z sylls tñ nō inest: s̄z si alto mō cogitē facit: r̄ h̄ quidē nō est incōueniēs: neq̄. n. qui inducit fortasse dem̄rat: s̄z tñ manifestat aliq̄d. Syllim aut nō dicit ex diuisione dices diffōnē: sic. n. in p̄clonib⁹ que sine medijs sunt. Si aliquis dicat qm̄ ex p̄ntib⁹ bis necesse est heē: p̄tigit it̄rogiare pp̄ q̄d sit: r̄ in diuisis termis q̄d est hō: aial mortale bipes h̄ns pedes sine p̄enis pp̄ quid s̄m vn̄a quaq̄z apponēz. Dicit. n. r̄ mōstrabit diuisionē sic opinat q̄ oē aial aut mortale aut imortale sit: h̄ aut oīs rō nō est diffinitio: q̄uis dem̄rauerit diuisione: s̄z diffinitio vtiq̄z nō sylls est.

Sz ista trip⁹ oppositio soluit si oia accepta p̄ diuisione p̄dicent de diffiniēdo in q̄dditate ip̄i⁹: h̄ est si p̄ accipiat gen⁹ diffiniēdi postea diuidat p̄ d̄ias sbales solū: q̄rū altera sp̄ ingredit q̄dditate diffi⁹: r̄ ita nō apponit accitale sup̄flū: r̄ si diuisio nō it̄rupte fiat: s̄z p̄ d̄ias ordine p̄tinuo p̄ntes: r̄ ita nō erit ablatū aliq̄d occasiōe diuisionis it̄rupte. Et oportet it̄ez nullā diuisionē aut d̄iā relinq̄re donec veniat ad p̄ntibile cuz diffiniēdo: r̄ ita nō erit totū acceptū excedēs s̄z acceptū: sic p̄ diuisione nē necius est eē diffōnē: q̄z diffinitio idiuisa est s̄m p̄dicatiōez: r̄ s̄m eēntiā a specie diffinita: s̄z h̄ bac via p̄ueniat in illō q̄d est diffō: tñ sylls nō est adhuc s̄m p̄dicatiua viā: s̄z incōueniēs est dicē diffōnē p̄ p̄dictā viā diuisionis syllogizari: q̄z sic inducēs nō dem̄rat: cū tñ ondit aliq̄d dem̄rabile: sic p̄ syllm nō dicit qui accipit diffōnē ex diuisione: q̄z sic accidit in p̄ntibus que iferunt absq̄z exp̄ssa necitate in s̄mone: sic est in syllis certatis. Si dicat opponēs qm̄ necesse est p̄ne eē p̄missis p̄ntib⁹. Post it̄ndens it̄rogiare r̄onabilr: pp̄ q̄d necio seq̄ p̄clō: cū nō sit necitas et p̄secutiōis exp̄ssa in s̄mone. Sic cōtingit in diffōnib⁹ sumptis p̄ diuisionē: q̄d p̄t r̄onabilr q̄ri pp̄ q̄d s̄m vn̄a quaq̄z p̄ticulā diffōnis: vt si accipiat p̄ diuisionē q̄ hō est aial mortale bipes sine p̄enis: p̄t r̄onabilr queri: q̄re hō sit mortalis: r̄ sic de ceteris p̄ticulis. cū nō sint nisi petita solū de boie r̄ nō accepta v̄tute sylls: q̄z s̄z op̄inet se dem̄rare diuisionez: eo q̄ diuisio tota est necia de q̄lz: sic de q̄lz est necius q̄ ip̄m sit mortale vel imortale: nō tñ necio ifert ip̄faz diffōnē: q̄z tota h̄ rō h̄ est tota hec diuisio: hō aut est mortalis aut imortalis: nō est diffinitio: s̄z pars hui⁹ altera venit in diffōnez que nō seq̄t ex diuisione necio: s̄z accepta est solū q̄re q̄uis diuisione p̄sequat h̄. vel illō necio sub distūctiōez cuz diffinitio sit acceptiōe sola. Et nō est sylls accept⁹ p̄ viā diuisionis ad diffōnē. Verba h̄ Ari. sup̄dicta: q̄ est p̄nter diuisioni facere q̄stuz pus r̄c. obscura sunt: s̄z sic erāt manifesta. Cū incipit diuidēs accipe diffōnē p̄ viā diuisionis diuidit p̄sic hō est aial aut nō aial. Deide q̄rit v̄trū: r̄ accipit p̄cessionē solā qm̄ est aial: deide cū diuidit aial p̄ d̄ias suas p̄rimas r̄ nō p̄ d̄ias lōginqs: tunc facit aial q̄d est q̄stū pus r̄ acceptū: est p̄nter diuisionis: q̄z iter ip̄m r̄ diuisionē nihil est mediū eiusdē ḡnis. Et p̄nter sunt quoz nihil est mediū eiusdē ḡnis. Si do fieret diuisio aialis per lōginquas d̄ias eius r̄ nō per p̄rimas: tūc non eēt aial p̄nter diuisioni sue: q̄a eēt iter ip̄m r̄ suā diuisionē alia diuisio p̄t. Itē q̄d dicit. Nec in ducens dem̄rat r̄c. forte voluit itelligē q̄ sic diuisione nō dem̄rat q̄d q̄dest: sic neq̄ inducēs dem̄rat q̄d q̄dest.

Poste. Linē. 8

Quod q̄dest q̄is sumit p̄ omni diffōne ḡnaliter: q̄is pro diffinitōe māli: s̄z q̄d q̄d erateē p̄ diffinitioe foāli. r̄ de hoc in si. ne hui⁹ capli.

Et sic h̄c nō erit p̄ se: h̄c est ens: cuius oppo^m tenet: q̄z q̄d si est: ad v̄tē rei q̄dditate p̄nter: vt in p̄m⁹ h̄ sed i. tū q̄z si est simplr: demōstrat: vt p̄z in. tra circa p̄clōnē. s̄z.

Sed ne fieri pot vt spm qd est: accōmodatū sube demōstrare: ex suppone tñ: h pacto: vt accipiat id qdez ppriū qd ex hisce pstat: que h ipso qd est: pdi canē: diffinitionē esse: bec autem sola dicto pdicari modo: totūqz qd ex hisce cōstat: pprium esse. Id est enim illius nimirum ratio.

L.c. 28. Sed vtrū sit demāre qd quide est fm subaz ex suppone accipiētē qd quiderateē. qd est ex his que sunt in eo qd qd est pprijs. bec aut in eo qd qd est sola: z ppriū omē: h. n. eē est illi.

Sic vī diuisione posse demāri qd qd est sic vī vel ē magis posse demāri qd qd est p Methodus diffi^{ua}. nō tñ vez est q p eā demāret oīo diffi^{ua} fm q ipa est diffi^{ua} explicās diffinitū. Dec igr itēdit Ari. qnter demāre: q Methodus diffi^{ua} nō demāret oīonē diffi^{ua} p mo^o q est oīo diffi^{ua} explicās lbaz diffinitū. Et h est 11° pclo. Et hāc oñdit Ari. ponens rōnes sūptas a Methodo diffi^{ua} qb^o maxie vī posse demāri qd qd est. z explanat q nec illis rōnib^o explanat qd qd est: z ita simp^r p Methodo diffi^{ua} nō demāret qd qd est. Methodus aut diffi^{ua} pcludit oīo nes tales: aīal rōnale mortale est diffō bois. Et bec est q cōpo^o ex scōis iten^o. q nō est bec oīo oīno diffi^{ua} solū explicās qd est hō: s; est oīo pdi^{ua} hui^o z iten^o diffō de hac diffōne aīal rōnale mortale. S; si Methodus diffi nitūa demāret: qm hō est aīal rōnale mortale: s; q h oīo diffi^{ua} accipit solūz explicās qd est hō: tūc Methodus diffi^{ua} demāret qd qd est: z nō egerem^o alia arte ad inueniēdū diffōnes: z sumendū qd est res. Querit itaqz Ari. in pms vtrū ptingat demāre qd qd est fm lbaz h est diffōnes fm q explicat solū lbaz diffinitū: accipiēdo diffōne diffōnis h mō: diffō siue qd qd derateē est cōpo sita ex his pprijs que intrāt in qddi^o z est pūtibile. bec aut: demāris pprijs que intrāt in qddi^o bois: que collecta sunt pūtibile euz bois: sunt in eo qd qd est in boie. vt hbi. g. aīal rōnale mortale est ex his pprijs que sunt in boie in eo qd qd est. z h totū est pūrtibile euz boie. ergo aīal rōnale mortale est in boie in eo qd qd derateē: z vt diffinitio: q h est esse z diffinitio diffōni. s. esse pūrtibile. Et ex his pprijs que sunt in eo qd qd est.

An z hic rursus sumitur diffinitio: necesse est enīz per medium ipsum ostendere.

L.c. 29. Aut itez accepit qd quiderateē. z in h necesse enim est per medium mōstrare.

S; fm vītātē itez etiaz in h mō arguēdi acceptū est p^o z petiū qd qd derateē: qz ex tali rōcinatione sūpra ex Methodo diffi^{ua}: bene sequit q aīal rōnale mortale sit diffō bois: s; nō seqt directe ex illa rōcinatione: q hō est aīal rōnale mortale: fm q h oīo est sūpra diffi^{ua} solūz. z h debuit oñdi: vñ si bec accipit ex pdicta rōcinatione: cū nō sequet^r ex ea acceptū est solū: z nō demāratū. pterea pdicta rōcinatione arguit accipiēdo diffōne diffōnis: z ita petit diffōnes qd qd derateē ante qz oñdat qd qd derateē: z ita talis rōcinatione nō est vlr via ad inueniēdū qd qd est. Qz aut dicit. Necesse est. n. p me^o monstrare zē. Sic est itell^o. dixit q in pdicta rōcinatione est p^o z nō demōstratū qd itēdit: qz demāratio est p me^o ordinatuz ad id qd demāret: s; in pdicta rōcinatione nō est me^o ordinatū ad diffōne. z ad diffinitūz suū: s; est me^o ordinatū ad p bādū hāc z^o itētionez diffinitio de diffōne pposita.

Pterea quēadmodū nec in rōcinatione sumit qd est rōcinarī: sp. n. tota vel pars est ppō ex qb^o rōcinatione pstat: sic neqz diffōne opz in rōcinatione inēē:

h seozuz a ppōnib^o eē. Atqz vt sigs ambigat: si rōcinatione sit pfecta: nec ne obuiādū est asserēdo rōcinatione eē extractā: id. n. rōcinatione: sic z ad eum qui dicit nō diffōne eē pclusam asserēdū est diffōne eē pclusam. Id. n. nobis supponebat eē ratio diffōne. Quare necesse est z sine rōcinatione z sine diffōnis rōne: aliqd per rōcinationem pclusum esse.

Amplius sic nec in syllo accipit qd est syllogizare. semp. n. aut tota: aut pars est ppositio ex quib^o est syllo: sic nec qd quiderateē: opz inēē syllo. Sed seozuz h appositis esse. Et ad dubitātē si syllogizatum est aut nō obuiare: qm h erat syllo: z adhuc neqz qd quiderateē syllogizatū est: qm vtiqz h positū erat nob qd qd derateē: qre necesse est sine eo qd qd est syllo: aut qd qd derat syllogizare aliqd.

Alia rōne affert Ari. q nō oñdit qd quide est p diffōne diffōnis pdicto mō. Et rō ei^o est talis. Cū itēdimus syllogizare aliqd nō ordinam^o in illo syllo diffōnez syllo: nec dicimus qd sit syllogizare: qz syllo nō hz in se nisi duas ppōnes ex qb^o est syllo: h qru altera est vt totū z reliq^o est vt pars in qb^o nō accipit diffō syllo: sic ē in syllo de mōstrāte qd qd est: nō opz sumi diffōne diffōnis: s; diffinitio syllo z diffō diffōnis ex pterū syllo sunt: verūm cū syllogizata est aliq^o pclo. si dubitet aliqz de syllo illo an sit syllo vel hdicat: qm nō est syllo: ad dubitātē sic vel hdicentē: vtēdū est diffōne syllo: vt ostendat de pposita argu^o. qm est syllo. S; h cū assūpta est p artē diffiniēdi vel p syllo aut p demōne: si possibile eē: oīo diffi^{ua} in quā h ad dubitātē de oīone ppo^o an sit diffō: vel ad hdicēte qm nō est diffō vtēdū est supdicto mō diffōne diffōnis: z rōcinatione sūpra a Methodo diffi^{ua}. z h est qd dicit. S; opz diffōne syllo: z diffōne diffōnis eē seozuz ab acceptū in syllogizādo z diffiniēdo: z ad dubitātē si syllogizātū est an nō est hdicē: p h qm syllo erat h: ostēta diffōne syllo. z s; h ad illū qui hdicat: qm nō syllogizātū est qd qd derateē. vel debito mō acceptū: obuiādū est ostēdo: qm oīo pposita est diffinitio per diffōnem diffōnis pposita. Et h manifestū est q sine diffōne syllo est syllogizare aliqd: z sine diffōne diffōnis est venire in oīonem diffinitūa fm q hui^o.

At. n. neqz sic h hese hēbit ipius qd est: pbatio: si ex suppone ēt qspiaz ipm oñdat h pacto: si rō mali est diuisibile eē: qb^o aut est hriū: eoz z ratio hria est rōni hriū atqz bonuz est malo ptrarū: z indiuisibile diuisibili: ratio boni nimirū est indiuisibile esse. Et hic enim accipiēs: diffōnem ostendit.

Et si ex pditione demōstret: vt si malo inest diuisibile eē. In hriū aut ptrarū esse in quib^o est quid ptrarū. bonū aut malo ptrarū est: z indiuisibile diuisibili est: itaqz boni esse qd indiuisibili esse. etenim hoc accipiēs qd quiderateē demonstrat.

Itē si aliqz demāret p rōcinatione sumptā ex Methodo diffi^{ua}. vt p locū a hrys sūptū ab illa Methodo: q oīo pposita est diffō ppositū: eo q hriū est diffō hriū. Erīt itez accipiēs solū qd qd derateē: qz tali rōcinatione nō venit in oīonez diffinitūa fm hui^o. Sed si eaz vult accipere petit eā: sicut supra dcm est. Et bec via vno modo pot

L.c. 30.

Et hō cluio non pars syllo oppositū m nō cōcedunt male.

L.c. 31. hdic hriū. qd hōa ostēdat nō eē pōibile inuenire diffōnem per syllo p dicit male.

II° pclo
a Quidā h diffinitio ē rer mltis 2° intētio.

do pot esse via ad veniedu in diffone simplr: eo q acci pit diffonem huius ante qzcludat: qm pposita oratio est diffinitio pposita: z ita semp accipit qd itedit inuestiga re. Sed ad demrandu aliqd opz accipe rem altera a re demranda per qua demostat: sicut ad demrandu qd quiderateffe: opz accipe altez ab eo qd qderateffe: ga in demstrationibus oibus hoc est. Accipit enim maior extremitas de medio altero a se per quod demostat: sed no ipsum seipsum demonstrat.

C Sumit aut diffonem ad ofidenda diffonem. Et si aliqd aliud. Et in demsonib⁹. n. aliqd de alio dici sumit. No tñ ipz neqz id cui⁹ est eade ro atqz pñtis.

L.c.32.

C Accipe aut ad demranduz qd quiderateffe alteru quid fit. Et enim in demstrationib⁹: qm est hoc de hoc: sed non ipsuz: neqz cuius eadem est ratio z couertitur.

C Et iteruz in nulla demfatione aut via sciētica sumit aliqd pro medio: z rōne alicui⁹ si id cuius posita est ratio pot equaliter couerti: vt ipm sit mediū z ratio: sed in tali rōcinatione qualis sumit in loco a huius ad ostēdēdū: qm bec est definitio huius: pot equalr per vtrāqz definitionem vtriusqz p rary alterius definitio demōstrari: vnde via illa no est scientifica via.

C Dicit eā iter querit: qz alter bec non est demfatio/ de aial rōnale est aial felicitra bte oio hō est aial rōnale.

C At vtrosqz aut: quoz alter diuisione alter tali rōcinatione ostēdit eadez est dubitatio: cur hō simul aial bipes gressibile: s; no aial seorsum: z bipes erit seorsuz. Nulla nāqz necessitas cogit vt ex ipz que sumunt vnū efficiat qd pdicatur: s; erit forsitan per inde atqz idēz hō z musicus est z grāmaticus.

L.c.33.

C Ad vtrosqz aut fm diuisionē demrāntem: tad sic syllm est eadē oppositio: ppter quid erit hō aial bipes gressibile. Sed no aial z bipes. ex acceptis enim nec vna necessitas est vnuz fieri qd pdicatur: sed ac si hō idem esset z grāmaticus z musicus.

C Et itez ad ostēdētes qd qdest per vias diuisionis: z a p dicto modo per Methodū definitiuā syllogicātes vna est cōis oppositio. s; q post cōpletā vtriusqz ostētionem pot queri: pp qd hō est aial bipes gressibile. vtēs enim Methodo definitiuā accipit h in pñ: z no ostēdit: neqz ga hō est aial rōnale rē. neqz ppter qd. Siliter diuidēs accipit h totū aial gressibile bipes vt vnuz: z no multa z diuisa ex gbus no fit vnū. Quē sensum inuit Aris. per hāc lras. [Sed no aial z bipes rē.] Verūtū ex acceptis no est necessitas aliqua sic: s; idem hō sit grāmaticus et musicus: bec tamen no pdicant de homine vt vnuz. no igit diuidēs ostendit animal gressibile bipes esse vnuz aliqd: sed accipit solum.

C Nec cū ita sint quonā pacto is qui diffinit subaz: z ipm qd est ostēdet rei differende: neqz. n. vt is qd demostat ex bisce que pcedunt notū faciet ipm: vt cuz illa sint neēio aliqd aliud sit. Nec. n. est demfatio: neqz etiam vt his qui per singula nota inducit vniuersa. Ex eo sic se hie: quia nihil singuloruz sese aliter habet. Non enim quid est: sed esse: aut no esse ostendit. Quis igitur alius modus restat. No enim sensu vel digito demonstrabitur.

L.c.34.

C Qualiter igitur diffiniēs mōstrabit subm: aut qd qdest: Neqz enim sicut demōstrāz ex

certis esse. manifestū faciet qd necesse est cuz sint illa alterū aliqd esse. Demōstratio. n. bec est: nec sicut inducēs per singularia cum manifesta sint: qm omne cui sic no aliter est. No eniz qd est demōstrat: sed qm est: aut no est: quis igit est alius modus reliquus. No eniz vtiqz mōstrabit sensu aut digito.

C Dis ostēsis. s; q neqz per viā diuisionis: neqz per Methodum definitiuā demrāz qd qdest. Querit Ari. qualr igit mōstrabit qz z explicabit rei lbam: z qd est res ali: qua: z explicās rei subaz no pcedet sic demōstrator ex certis pncipys: manifestādo ignotū per h q necesse est altez aliqd eē cum illa pñ sint. h. n. est pziū demfatio: nis: z oñsum est supra qd demfatio no facit scire qd qd est neqz mōstrabit qd qdest: sic inducēs per singula manifesta: qm vlr sic est: cum no vñ instātia in aliq. Inducēs. n. no demōstrat quid est: sed qm est: aut no est solū: nec vñ eē modus alius a pdictis. no. n. cogit qd est res cogne sensitua. Dis igit demfatis. s; q neqz syllo: neqz p demfōne: neqz p Methodū definiēs demrāz qd qdest. Et eisdē recaplatis breuiter cū qōne modi alteri⁹ venā di qd qdest: cū no venat qd qdest inductōe aut sensu.

C Preterea quo nā pacto ipm qd est: ofidet. Necesse est. n. eniz qui scit: qd est hō: aut aliud qd uis: z esse etiā scire. Id eniz qd no est in rōne: nemo scit vnqz qd est: sed qd nā oratio vel nomē signat: cum dico hippocētaurus bñ pcpimus. Fieri vō neqz vt sciamus qd hippocētaurus est. At vō si qd est: ostēdet: rit: z esse qz ofidet. Et quo nā modo rōne eadē ostēdet. Nam vnū qd dā diffinitio ipsa declarat. Et demonstratio etiā vnū. Quid aut est homo: z boiem esse: diuersa sane: no eadem sunt.

C Amplius quō mōstrabit qd quid est. necesse est. n. sciētes qd qdest hō: aut aliud qd cūqz scire ga est: q no est: nullus scit qd est: s; quid signat diffinitio aut nomē: cū dico hircoceruus: qd aut est hircoceruus ipossibile est scire. At no si demrabit: qd est: z ga est: z eālt ter eadē rōne mōstrabit. diffinitio. n. vnū aliqd manifestat: z demfatio altez. Id autez qd est qd est hō: z esse boiem aliud est.

L.c.35.

C Itēz qrit Ari. moduz inuestigādi qd qdest opponēdo pns. z deide q bñ viciuz est in oppōnib⁹ assumēdo. Explanat q id qd est diffinitio demostat: z qd p diffōnez demrāz. z ex oi diffōne elicif demfatio. z ex oi demfatione diffinitio: verūtū non demrāz diffinitio fm qd est diffinitio z oio explicās solū qd est res: sic postēsum est: neqz ēt p mo^m būcest me^m demfatiūū: verūtū id qd est oio explicās solū qd est p mo^m quo venat per artē diffiniēdi post dōm est p cō demfōnis: z medius demfōnis fm qd est oio pdicatiua. Querit igit Ari. cū nullo istoz dictoz modoz mōstreā diffinitio. quō igit demrabit qz qd qdest: Est. n. difficultas z dubitatio in mō mōstrādi qd qdest: ga si scif qd est hō aut aliqd ali⁹: necesse est scire de ipōga est: ga de re que no est no scitur qd ipsa est: possibile est tñ rei que no est accipe rōne indicātem qd sigē nomēga: z noiat no ens: z diffiniē diffōne explicāte itē^m nois. Tragelaphus qd latine sonat hircoceruus: no est aliqd in rerū nā: noiat tñ z diffiniē diffōne explicāte. Linē, g z

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible.]

Posterior

a Est enim
ois diffinitio
qd rei diffini-
tio qd nois.
S; nō pūit.

b Contra.
qd habz eē in
nā est singula.
re. g. diffō nō
ē rei vlis. So-
luno vte i nā
est: qz est forā
mālis q dup-
esse bz: reale. z
i hoc eē est sin-
gulare i actu:
z vte i potētia:
intentionale. et
in b eē est vte
in actu.

c Primo
pider. sunt eiz
eo que sunt in
voce earū que
sūt in nā pas-
sonū note.

cāte qd signat nomē: nō diffinitū tñ diffōne signante qd
est: nec est possibile scire qd est tragelaphus: eo q tra-
gelaphus nihil est. Et dico q diffō que signat qd est aliqd
cōponit ex fmonib; signantib; res pdicabiles q sunt possi-
biles in nā: z qru ordinatio z iunctio est possibilis in nā
p mo^m q ordinant: z iūgant in fnone diffi^o. Et b ma-
nifestū est q nō diffinitū nisi q bz eē in nā. b. Rō xō z si
forte nō appbēdat nisi qd aliq mō est in politate: tñ ei^o
est alr ordinare z cōponē res appbēdas qz eas ordinet
vel cōponat nā. Cum aut fmo ppe z p sit signuz itells:
signari pōt omne p mo^m quo itellr. Tñ cū itellui signat
aliqd: cōponēs illō z ordinās aliter qz sit in nā. pōt illō
ēre noie vno sigre: z pōt ēt illud sic est in itellui p pres ex-
plicare. Sermo igit cōposit^o qui itēdit explicare p pres
ex qb; cōponit apud itellm: siue sit p illis cōponi in rez
nā: siue nō: est diffinitio nō explicās qd est res: sed soluz
qd signat nomē: b est qd res signa est fm eē qd bz apud
itellm: siue habeat eē in nā: siue nō. C. Redeo itaqz ad
fmonē Ari. dicēt q si scit qd est scit necio ga est. igit si
demstrabit aliqs de re vna qd ipa est: z qz ipa est: nullo^o
mōstrabit illō vna z eadē rōne: qz diffō est res vna per
quā ondit qd est: z demratio est res alia per quā ondit
ga est. Et differūt bec duo sic dnt qd est: z ga est. habe-
mus g q nō rōne vna sciunt bec duo. s. qd est: z ga est: z
ita nō sūr accipit eoz scia: quapp sequit cuz necesse sit
scire ga est: ad hoc vt sciat qd est: qz scire ga est: pūit est
qz scire qd est. S; ptra b opponit Aris. b modo.

C Deinde etiā dicim^o omne qduls nisi sit suba necio
per demrationē eē ondit. Esse vō rei: nulli^o est vt pz
suba. Id. n. qd est: nō est gen^o. Demratio igit id est
quo qppia ondit eē: qd qdē etiā nūc ipse scie faciūt.
Geometra nāqz qd signat qdez triāgulus sumpsit.
Esse aut ipm demstrat. Quo mō igit ostēdet ipse
diffiniēs qd est triāgulus. Sciēs g quispiāz diffōne
qppia qd est: si sit illō nelciet. At nunqz fieri pōt.

L. c. 36.

C Postea z per demrationē dicimus neciuz
esse demrare omne qz est: nisi suba sit: eē aut
nō suba nulla. Nō. n. est genus ens: demratio
vtiqz erit ipsi^o: ga est per qd qd est. Et q nūc
faciūt scie. Quid eiz signat triāgulus accepit
faciūt scie. Quid eiz signat triāgulus accepit
strabit diffiniēs: quid est: vt triāgulu. Sciēs
itaqz diffinitione aliquis quid est: si est non
sciet: sed impossibile est.

d Quia p
suba q est de
glio: us incau-
sata est.

e Contra
medio nāli. p-
bat: vt motu:
ideo Aris. 5
Ariz. tenet q
meta^o non est
pbare subas
abstractas eē.
Eōra. in gñe
cause efficiēt
resolūdo est
accēdē ad effi-
ciēs immāle.
Solo. resolu-
tio efficiētū si
nō adiūuet p
motū non trā-
sit corpus ce-
leste.

f Ellice cāz
piaz eē itelle-
ctū agitem.
Esse cuiuslibz
sube spālis z
eē accitū pōt
demstrari p
cām et diffō-
nez. Intellige
excepta substā-
tia simplr.

C De qlibet scimus: ga ipm est per demrōne: nisi res de
qua ingrimus esse sit suba. S; si demrat: ga est scit per
cāz. g. cogitit p diffōne: qz idē est diffinitio z cā. g. prius
accepta est diffinitio que dicit qd est res qz sciat: ga res
est: z ita b; diffinitio z scitur qd est res. z nōdū scit si est
res: qd est ipole. C. Redeo aut ad vba Aris. qb; pterit
bec oppositio. z dico q eē demrat de qlibet nisi sit lba:
qz de suba p^o que per se est: z que est sua eētia: nō scit p
cām qz ipa est. d. z b; itelligit Ari. hic per demrare. s. per
cām scire. Demrat tñ in metaph. per effectū de cā p^o: qz
ipsa est. C. Sitr forte de b; gñe suba non scit per cām: ga
sitr; habeat cām efficiētē cām p^o: s; est cuiuslibet lbe
spālis: z esse accitū pōt demfari per cām z diffōne. z b;
est qd dicit. Esse aut nō suba nulla rē. b; est de suba aliq
ptingit demrare eē: lz excepta sit suba simplr. z dico q
nō de oi suba pōt mōstrari ga est: eo qz ens nō est gen^o.
s. n. ens eē genus cum pdicet de cā p^o: z de b; gñe suba:

vtraq; illaz eēt diffinibilis: z demrabilis p suā diffōne
qz esset. Cuz itaq; sit demrare omne ga est: nisi sit suba:
demratio que b; facit erit qd qd est: b; est cā demstrans
erit diffinitio. z b; faciūt scie spāles: iaz inuēte. s. qz p cāz
z mediū qd est diffinitio demstrat: velut geometra in
p^o geometrie diffinitū triāgulu itēdēs expōnē hui^o nois
triāgulus: qz nōdū curat siue triāgulus sit siue nō: z ea-
dē diffinitio postea demstrat triāgulu ga: lz nō vtatur
geometri in p^o geometrie diffōnib; nisi intētionē expo-
nēdi noia: eedē tñ diffōnes signant qd est: ga ois diffini-
tio explicās qd est res explicat qd signat nomē: sed non
pūit. Itaq; diffiniēs qd est res demstrat illud eē per
diffōne: vt egle vel triāgulu. igit aliqs per diffōne sciēs
qd est: nōdū scit si est: qd est impossibile.

C Datet aut p ipos etiā diffōnū: que nūc assignātur
modos eos qui diffiniūt nō ondere esse. Flā z si est
medio qd egle: tñ cur est ipm diffinitū. Et pp qb; b;
circulus est queref. Poterit. n. illud dicere quispiāz
diffōne orichalci etiā eē. Pleg. n. id eē posse qd dī:
ipse diffōnes isup faciūt manifestū. Pleg. illud z nō
aliud eē cui^o inquit diffōne eē: s; pp qd semp dice-
re licet. Si igit is qui diffinit: aut qd est ostēdit: aut
quid ipm nomē signat. Si diffinitio nullo pacto est
ipsi^o qd est: erit ipa pfecto oio idē qd nomē signifi-
cās. At b; absurdū est sane. Primo nāqz z nō suba-
rū: z eoz que nō sunt in rōne rerū erit vtiqz diffini-
tio. Nam z ea que nō sunt signare noie licet.

L. c. 37.

C Manifestus aut z fm oēs nūc modos ter-
minoz qd qd nō demstrat diffiniētes qz est.
Si. n. z est ex medio aliqd egle: sed pp qd est
q diffinit: z pp qd est circulus. erit eiz vtiqz
z motis enei dicere eē ipam: neqz q possibi-
le sit eē q dī cuz signant termini: neqz pp illō
est cui^o dicūt eē diffōne: s; semp licet dicē pp
qd. Si g diffiniēs demstrat: aut qd est: aut
qd signat nomē: si nō est vllō mō ipsi^o qd qd
est: erit vtiqz diffinitio z rō nois idē signans:
s; incōueniēs est. Primo qdē. n. z nō subaz
vtiqz eēt z nōentiū: signare. n. est z nō entia.

C Ex hac oppōne ostēdit iam Ari. qz scire qd est pcedit
scire ga est: cuz per qd est demstrat ga est. Et qz aliqs
nō hiet b; pro incōueniēti: s; pcederet qz scire qd est pre-
cedit scire ga est: z demstrat ipm. verūtū ipm quid est
nō dicit qd est res: sed soluz qd signat nomen. z pstat qz
scire qd signat nomen pcedit scire ga est. Ideo ostēdit
Ari. qz scire qd signat nomē nō pōt demstrare eē: imo
necio est incōueniens pscire qd est per qd pōt demfari
eē anteqz sciatur ga. Dicit g q manifestū est q diffiniē-
tes qd est fm oēs modos diffōnū pdictos nō demrant
ga est. Predicti sunt. n. duo modi diffōnū. vna que dicit
qd est res: z altera que dicit qd signat nomen. z bec fm
qz h; nō demstrat ga est: qz si ponat diffinitio circuli
qd ipē est figura ex cuius pūcto. s. medio egredim^o oēs
recte linee egles. z sumat bec diffinitio solū in itētionē
explicādī qd signat nomē. Ad b; restat qstio pp qd est
illud qd definitum est. s. circulus. nō. n. est sumpta cā sui
eē: qz motis Enei qd nihil in rerū nā est: est dicere diffō-
nez talē que explicat solū qd signat nomē. Diffōnes. n.
tales assignant cuz assignat cās diffiniētes: nō qz possi-
bile sit rem signatā eē: neqz ga res definita sit actu: sed
solū

solū vt faciāt itelligere itentionē noīs. Et semp licet post tales definitionē q̄rere cām pp quā res est: qz diffinitio in quātuz talis est nō dicit cām rei. Si ḡ diffiniēs qd est aut qd signāt nomē demōstrat per diffōnem assumptā eē rei: s; nō est demāns eē rei per diffōnē que dicit qd est: sic ꝓcedit adūsarius: erit diffinitio que est ratio noīs signāns idē cuz noīe oīdēs eē rei: z erit talis ratio vera diffinitio. s; B est incōueniēs: qz rerū nō entiuū fm B eēt diffinitio vera p quā posset ostēdi eē: qz ea que nō sunt ꝓtingit signāri noīe z diffōne exponēte nomen.

Deinde oēs oīones diffōnes erūt sine discrimine vllō. Fieri nāq; pōt vt cuius orationi nomen ponatur. Quare diffōnibus differemus oēs atq; loquemur. Et illas ipsa diffinitio erit.

Amplius oēs oīones diffōnes vtiq; erūt. Erūt enim vtiq; nomen ponere cuilibet oīoni: quare terminos oēs vtiq; colloquemur: vel disputātes: z illas diffinitio vtiq; erit.

Et iteruz oīs oīo: z oīs rōcinatio vera eēt diffinitio: qz omni oīoni: z omni rōcinationi est iponere nomē vnū: z toti vni bystorie. Totus. n. fmo cōposit^o qui scribit in li^o Homerī p̄tinēs bystoriā Troianā vocat illas. Uī si oīs fmo qui explicat qd signāt nomē eēt diffinitio: tot^o sermo p̄tinēs bystoriā Troianā esset diffinitio bui^o noīs illas: z tota vna rōcinatio qua disputamus eēt vna diffinitio cum ei possemus vnū nomē iponere.

P̄terea nulla scia demābit. Hoc nomē B indicare ac signāre: ḡ nec diffōnes idipm indicant. Et bis igit nec idem esse diffōnē rōcinationēq; videt. Et insup neq; diffōnez demōstrare qdnā sit q̄q; fieriq; nō posse: vt ipm qd est demōstratione diffinitioneue vnq; percipiat: aut cognoscat.

Amplius nec vna scia demōstrat vtiq; q̄b nomen signāt: nec diffōnes bui^o assignāt. Et bis igit nec diffinitio: neq; sylls videt idem existēs: neq; eiusdē sylls z diffinitio est: ad hoc aut qd neq; diffinitio nihil: neq; demonstrat: neq; qd quide est: neq; diffinitioe cognoscere est: neq; demonstratione.

Itē nulla scia demōstrat: neq; qd signāt nomē: neq; p B q̄ nomē signāt hoc: vñ cum demōstrat per diffōnes. manifestū est q̄ assignat diffōnes per q̄s vult demāre fm q̄ exponūt solū qd signāt nomē. z pp B talis diffinitio nō est vere diffinitio. Et ex his sequit q̄ si talis diffinitio esset vere diffinitio: nihil demāret diffinitio: neq; demōstrēt diffinitio: neq; cognoscerēt qd est per diffinitionem: neq; per demōstrationem.

Verū p̄siderādū est rursus: qd istoz bñ z qd non bñ recteq; dī. Et qd est diffinitio. Et vtrū aliq̄ modo sit ipius qd est demōstratio diffōne: an nullo sit modo. Cū itaq; scire qd est: z scire cām ipsius si est: idē sit vti diximus: fieri pōt: vt qd est oīdat. Cuius qdez bec ratio est. Est. n. quedā cā: z bec aut est eadē: aut alia: z si sit alia: aut est demābilis: aut indēmōstrabilis. Si igit alia sit demōstrariq; pōt: cū cā sit mediū: z p̄ma figura rōcinationis ostēdat necesse est: id qd ostēdit vllē esse z affirmatiuuz: vt p̄. Unus igit is est modus: quem nūc inquisimus per aliud inq; ipm qd est ostēdere. Nā mediū ipsoz qd

est: necesse est esse qd est: z pprium idēdem ppriū. Quare diffōnū eiusdē rei alia ostēdet: alia nō ostēdet. Atq; hīce modus non est demōstratio ipsius quid est: vt antea diximus: sed ratiocinatio ad disse rendi modum accōmodata.

Itē autē speculādū est qd hoz dī bñ z qd nō bñ: z quid sit diffinitio: z ipi^o qd quide est: nūq; quodāmō est demāratio: aut diffinitio: aut nullo mō. Qm̄ autē sicut diximus: idē est scire qd quide est: z scire cām ipi^o si est. Ratio autē bui^o est: qm̄ est aliq̄ cā. z bec aut eadē aut alia est: z si vtiq; alia est: aut est demābilis: aut indēmōstrabilis. Si igit est alia z ꝓtingit demāre necesse est mediū eē cām z in figura p̄ma demāri. vllē. n. z p̄dicatūū est qd mōstrat. Unus quidē igit modus vtiq; erit qui nūc exq̄sit^o est p̄ aliud qd quide est mōstrare. eoz. n. est qd quid: necesse est mediū esse quid est: z pprioz ppriū: q̄re h̄ quidē mōstrabit. id x̄o nō mōstrabit: eoz que quiderate esse sunt eiusdē rei. Hic quidē igit modus qd nō vtiq; sit demāratio dictus est prius. S; est lo gicus sylls ipius qd quide est.

Vis itaq; obris ꝓuertit se Aris. ad speculādū qd in bis oppōnib^o dī bñ: z qd nō: qd sit diffinitio: verūtū qd dē tas diffōnis pleni^o explanabit in bis que b̄sequēter in arte diffiniēdi. Et ꝓuertit. se etiā ad speculādū an id qd qd est aliq̄ mō demōstrēt: aut nullo demōstrēt: s; solū sit diffinitio faciēs cogitē qd est. Demōstrat itaq; in p̄mis: qm̄ id qd est diffinitio demōstrat per mediū qd est diffinitio. Et h̄ est 12° x̄lo. nō tñ oīdit demāratio diffōnē fm q̄ est diffinitio explicās solū qd est res: sic supra dictū est. Vnius h̄nis p̄bationē sic affert Ari. Sic supra dictū est: idē est scire qd qd est: z scire cām rei si est: qz cā z diffinitio idē sunt. Ratio autē demōstrās de re ga est: est cā eius aliq̄: que cā aut est eadē rei: aut est alia a re. z si est alia a re: nūc aut ipa est demābilis: aut indēmābilis. z si ipsa est alia demābilis: tūc mediū per qd demōstrat itēz erit cā: z erit demōstratio in p̄ figura: qz talis demāratio que demonstrat cām que cā est diffinitio: demōstrat vllēz affir^o: z necesse est mediū eē ꝓiabile cuz extremis: cum ita sit q̄ extrema ꝓuertant adinuices. Et ita cuz mediū sit cā z ꝓiabile erit mediū diffinitio. Itz igit inuēt^o est modus quō mōstrēt diffinitio per me^o: z h̄ mediū necesse est itēz eē diffōnē: vñ diffinitio eiusdē rei demāret per diffōnez eiusdē rei. z hīc modus nō demōstrat qd qd est inq; bñ: s; syllogizat id qd est diffinitio. Et aut dictū est in hac oīfione q̄ cā aut est eadē rei aut alia: sic est itelligēdū. cā eadē rei est eius cā foīalis: qz for^o totum z verū eē rei in se habet: z si sit for^o que nō egeat mā ipa est vere res ipsa: z for^o que egeat mā si posset subsistē absq; mā esset verius res ipa q̄ sit res monstrata: sic si figura statue posset eē sine mā eēt ipsa figura x̄ius z nobili^o q̄ sit statua mōstrata. Cā ḡ formalis z diffinitio sumpta a cā formali hac rōne dī eadē rei. Si nalis x̄o z efficiēs eē rem sunt. mālis x̄o lz sit de itegritate rei non est: nū de puritate eēntie: s; assumpta pp necessitate: qz vt for^o sit necesse est māz talē eē. z hac rōne be tres cause z diffōnes ab illis sumpte dicunt alie a re.

1.40.

12° x̄lo.

Cā eadem rei est ei^o cā foīalis. Et foīa totū z vep̄ etiam rei in se habet z sic bñ^o indiuiduatōis erit forma.

Quasi B velit Linē. qz foīa nō pōt eē sine mā: ipsa nō est veri^o res q̄ res h̄z

bis mām: qd
reputo falsū:
q: oē eē cōpo
niti est eē foze:
r nō dat aliqd
eē mām cōponi
ro nisi potētia
le: neqz est cō
positum nobi
li: aut pfecti?
Ipa foza: s est
opp^m ex Aris.
10° etbi. ca. 9.
r ab Auer. 2°
de aia. cō. 3. 8.
r 9. r 1° pphn.
cō. 4. 7. r 7°
metaph. r 8°.
cō. 7°.

Probatio autē pdicta sic breuiter pōt recapitari. Ratio demōstrās de re ga est: est eius cā aliq: r eius diffinitio cū idē sit cā r diffinitio. r hec cā r diffinitio aut est foza lis r eadem rei: aut est alia a re. r illa cā r diffinitio que alia est: aut est demōstrabilis: aut non. s̄tat autē q̄ illa que est alia demōstrabilis est de renisi forte sit cā finalis r diffinitio sumpta a cā finali: r hoc totū pleni⁹ patebit post. Cā igit r diffinitio alia r demōstrabilis: necesse est demōstrari p me^m qd iterū est cā r diffinitio. necesse est. n. cām mediā eē p̄ribilē cui⁹ demōstret vlt affirmatiū cōpo^m ex terminis p̄ueribilib⁹. s̄. ex diffōne r diffinito.

¶ Quo autē modo fieri pōt: vt qd est eliciat ex demōstratione: deinceps dicamus opz: hinc rursus initio sumpto. Flaz vt querimus pp qd est p̄us hñtes eē: iterdū vō r simul nota nob hec sūt: s̄ nunq̄ fieri pōt: vt antea cogscamus cur est q̄ p̄cipiamus eē: sic pari rōne neqz qd est querere: atqz cogscere possumus sine p̄ceptiōe ipsi⁹ eē. Fieri. n. negt vt qd est vnqz sciamus: si ignozemus si est. Habem⁹ aut si est nōnunqz per acc̄ns: nōnunqz aliqd hñtes ip̄sus rei. Veluti tonitruū esse scimus: habētes sonū quēdā nubii eē. Et defectiōez: lucis esse quādā p̄riuationē. Noiez item quōdā aial esse. Et aiaz etiā id esse: qd ip̄m se motu ciet. Que igit per acc̄ns eē scimus: necesse est ad eoz p̄cipiēdūz qd est nullo modo nos q̄c̄z hñe. Neqz. n. illa esse scimus: atqz q̄re re qd est nō hñtes esse: p̄inde atqz est si nihil p̄sus querat. Quoz aut habemus aliqd eoz: qd est facili⁹ p̄cipe possumus. Quapropter vt habem⁹ ip̄m eē sic r ad ip̄m qd est p̄cipiēdū sumus dispositi.

L. 6. 4. 1.

¶ Quo autē modo p̄tingat dicemus dicentes itez ex p̄ncipio. Sic. n. pp quid q̄rimus hñtes quia: aliqñ aut r simul manifesta s̄iunt: s̄ non p̄sus pp quid possibile est cogscē q̄z ga. manifestū aut s̄lr r qd̄ quiderateē: nō sine ga est. ip̄ossible. n. scire quid est: ignozātes si est. Hoc aut si est aliqñ quidē s̄m acc̄ns bēmus. aliqñ vō hñtes quid est ip̄i⁹ rei: vt tonitruū: qm̄ sonus quidā nubii est: r defectū: qm̄ p̄riuationio quedā luminis: r boiem qm̄ quōdā aial est: r aiam qm̄ seip̄m mouēs. Sed qd̄cūqz quidē s̄m acc̄ns scimus ga sunt: necesse est se nullo mō hñe ad ip̄m quid est: neqz. n. qz sunt scimus. q̄rere aut quid est nō hñtes ga est: n̄ bil est q̄rere: de quib⁹ aut habemus quia est: facile est q̄rere quid est. Quare quēadmodū habemus ga est: sic habemus r qd̄ quid est.

¶ Hoc oñso redit ad modū q̄ p̄tingit solūē pdcās oppōnes: r videre qd in eis d̄z bñ r qd nō. Dicit igit q̄ sicut hñtes qz est res: ponētes in nūm q̄rimus adhuc pp qd. Aliqñ aut scibile scimus ga r pp qd: vt qñ scimus ga p̄ mediū qd est cā: s̄z nullo possibile est p̄sus scire pp qd q̄z ga: ita est circa qd est: r circa si est simp⁹: qz qñqz scimus si est nōdūz sciētes qd est: qñqz aut s̄lr scimus qd est r si est: s̄z nō est possibile q̄ p̄sus sciamus qd est q̄z sciam⁹ si est. S̄z si est qñqz cogscē s̄m acc̄ns: s̄ est per me^m acc̄n: talez nō p̄ cām. r hec cognitio nō est cognitio demōstrati

ua: r h̄ pōt p̄cedē cognez qd est: r sciaz demōstratiā si est: qñqz vō cogscimus si est p me^m qd est diffinitio ip̄i⁹ rei: r tūc s̄lr scimus si est: r qd est: r hec cognitio si est/est cognitio demōstratiua. Possum⁹ igit scire si est p me^m acc̄n: tale nō hñtes qd̄ qd est eiusdez rei: s̄z nō est demōstratiue scire: n̄ h̄ mō opz p̄ mediū acc̄n: tale cogscē de re: ga est: anteqz q̄rat qd est: qz non pōt q̄ri qd est nisi p̄babeat p me^m acc̄n: tale si est. S̄z habito h̄ mō ga est: q̄rit qd est: r habito qd est scitur per qd est demōstratiue ga est. Et ita q̄tū cogscimus qd̄ d̄i⁹ rei tātū bēmus sciaz demōstratiā de eē ei⁹ simplr: r eē q̄tū nouimus demōstratiue de eē ei⁹ simp⁹: tātū nouimus de qd̄ d̄i⁹ ei⁹: qz nō scimus demōstratiue rem eē nisi p̄ diffōne ei⁹ que explicat qd̄ d̄i⁹ ei⁹. Et in his dictis manifesta est solo pdictaz oppōnū que v̄i debant arguē qd ga est p̄scit añ qd est: r iterū qd̄ qd est p̄scit añ ga est. v̄treqz. n. oppōnes hñt in se p mo^m iaz d̄i cū v̄itate: qz si est p̄cognoscit s̄m acc̄ns: s̄z nō p̄cogscit demōstratiue. Et itez p̄z iaz quō idē est faciēs scire qd est r ga est: r quō nō idēz. Diffinitio. n. sumpta p mo^m diffōnis oñdit qd est: s̄z illud qd est diffinitio factū mediū s̄lr logistcū demōstrat/ ga est: r ita qd̄ am eadē rō est que oñdit qd est: r ga est: r qd̄ am nō eadez. Ille vō oppōnes que oñdebat q̄ diffinitio explicās iten⁹ nois inqz: tuz h̄ est: nō pōt eē mediū quo demōstrat si est simp⁹: r qz talis diffinitio nō est diffinitio vera nec scientifica sunt oppōnes vere. Explanat aut Aris. p̄ exēpla q̄ p qd est/ scimus si est simp⁹. Et hec est 13° p̄clo. In eisdē etiā exēplis manife^m est/ q̄ ga est ponēs in nūm ostēdit s̄lr per diffōne. Ratio aut demōstratiua huius d̄nis est: qz scire si est/ vel simplr: vel in p̄e/ est noce cām. Cā aut r diffinitio idē: vnde q̄ scit demōstratiue scit per diffōnez.

13° p̄clo

¶ Quaz igit rerū aliqd habemus ip̄sius qd est: earū hec sūt exēpla. Sit defect⁹ eo in loco quo ip̄sum est. a: luna in eo quo ip̄m est. c: iterpositio vel obtio terre: in quo est ip̄m posituz. b. Querere igit v̄trum luna deficiat: an nō deficiat nil aliud est: q̄z ip̄m. b. querere si sit: nec ne. At idip̄m nil ab hac qōne disferre videt sit ne ratio eius. Qd si sit: r illd̄ dicimus esse. Vel querat v̄trius partiū d̄dictionis sit ratio: v̄trū hñdi duobus rectis equales: an nō hñdi. Qd cum inuenerimus: r esse: simul r p̄pter qd scimus: si mō sit mediū. Qd si nō sit: esse qdem scimus: pp qd autē nescimus. Atqz idip̄m h̄ exēplo patefieri pōt. Sit nāqz. c. luna: a. defectio: b. nō posse: cuz est tota reflecta lumine v̄mbriā efficere itercedēte manifesto corpore nullo. Si igit. b. qdem ip̄si. c. insit: a. vō cōpetat ip̄si. b. lunam qdem deficere notum sit nobis. Cum aut deficit nōdum est notum. Atqz defectio nem qdē esse scimus: sed qd est defectio nescimus. Atqz cuz. a. qdē ip̄si inesse. c. p̄z. querit aut p̄pter qd inest. Nil aliud tuz querit q̄z qd. Flā sit ip̄m. b. v̄trū obtio terre an ecōuerso lune: an lucis ei⁹ extinctio. Hoc autē alterius extremi ratio est: vt h̄ in exēplo: ip̄sius. a. Est enim defect⁹ obiectio terre.

L. 6. 4. 1.

¶ Quoz igitur habemus aliquid ip̄sius qd̄ quid est. Sit primuz quidē defect⁹ in quo. a: luna in quo. c: oppositio terre in quo. b. v̄trū igitur deficiat aut non. b. querere est: v̄trum est aut nō. Hoc autēz nihil differt querere q̄z si est ratio ip̄sius: r si sit hoc r illud dicimus esse cui⁹

esse cuius rō est: aut qualis dictionis rō est: vtrū bñdi duos rectos: aut nō bñdi. Lū aut inueniamus sil qa est z pp qd: scimus si per media sit. Si nō nō scim⁹ qa: pp qd autē nō. Sit igit luna. c. a. defect⁹ plenā lunā vmbraz nō posse facere nullo nostrū medio existente manifesto in quo. b. Si ḡ in. c. est. b. q est lu nam nō posse facere vmbzā cū nulluz nostrū in medio sit. In boc autē. a. q est deficere: q quidez deficit manifestū est: s; pp qd nōdū: z qz defect⁹ est quidez scimus. qd aut est ne- scimus: cū aut manifestū est: qz. a. in. c. sit: s; pp qd est q̄rere. b. Est q̄rere qd est vtrum sit obiectio aut cōuersio lune aut extinctio. Hec aut est rō alteri⁹ extremitatis vt in bis q̄ sunt ipsius. a. est. n. defectus obiectio terre.

Cuius aut exēplificatio per exēpluz est talis. Luz cā defect⁹ lune sit interpositio terre fm lineā rectā iter solē z lunaz: querere an defectus sit: vel an luna deficiat: est querere si est mediū: an oppositio terre sit fm lineā re- ctā inter solē z lunā: z b est q̄rere diffōnez defect⁹: defi- cere nāqz est hīc vmbrosuz interpositū qd p̄beat re- ceptionē laminationis: z cū scim⁹ p tale mediū. Tūc sil cognoscim⁹: qa est: z pp qd est: z ecōuerso cuz sil cogno- scimus hec duo: tūc scimus p mediū tale: z cū nō cogno- scimus p mediū tale cognoscimus soluz qz p accides: z nōduz scimus pp qd: sic cuz scim⁹ q luna deficit p hoc q ipsa in plenilunio nō p̄t pycere vmbzā: cū tñ nihil sit mediū: manifestū q̄ interpositū est iter nos z lunaz p qd p̄beat illuminatio ei⁹ a terra: scimus soluz qz de- ficit: z nōduz scimus pp qd: z sil scimus qz defect⁹ est: z nōduz scimus qd est defect⁹. Sed posset adduc q̄rere pp qd deficit: z qd est defect⁹: z q̄rere hoc est q̄rere me- diuz qd est diffō defect⁹: sicut obiectiōne terre iter solē z lunā: aut oppōne solē fm diametrū mūdi. Doc. n. for- te vocat Ari. quēstionē line. s. oppōne qua luna oppo- nit soli fm diametrū mūdi: vel reductionē lune ad op- positionē solis fm diametrū mūdi: mediū aut supra di- ctū quo scimus: qz luna deficit nō dicit cāz: sed signū so- luz. Oz eniz luna in hora plenilunij nō facit vmbzā rez erectaz sup superficie terre: z cū tñ aer sit purus iter nos z lunā z nō sit nubes interposita: signū est defect⁹: z nō causā: imo qz deficit: ideo nō p̄t vmbzā facere.

Cetera qd tonitruū est: extinctio ignis in nube: pp qd tonitat: qz ignis i nube extinguit. Flubes sit. c. Tonitruū. a. ignis extinctio. b. Igit ipsi. c. nubi in quā b. ipm inest: extinguit. n. ignis in nube. At huic. a. ipz inest tonitruū seu son⁹. Et qz. b. rō ipsius est. a. primi in quā extremi. Qd si rursus hui⁹ aliud mediū sit: id ex hisce rōnib⁹ erit q̄ restāt. Quo igit pacto sumis ipz qd est z sit notū: satis iaz dixim⁹. Quare rōcina- tio qdē ipsius qd est demōratio qz nō sit: per rōcina- tionez tñ inotescit z demonstrationem.

T. c. 43. **Q**uid est tonitruū ignis extinctio in nube: pp qd tonat: pp extinguit ignē in nube. Sit nu- bes. c. tonitruū. a. extinctio ignis. b. in. c. igit nube est. b. extinguit. n. in ipsa ignis: in haurē est. a. son⁹: z est rō ipsius. a. b. primi termini.

Si aut itez hui⁹ aliqd mediū sit ex reliqs erit rōnib⁹. Sicut qdē igit accipit qd qd: z notū sit: dictū est: quare sylls quidez ipsius qd est nō sit: neqz demonstratio: manifestū tñ est p syllogismū z per demonstratiōne.

Cilr pbamus eē tonitruū per eius cāz z diffōnez to- nitruū: sicut p extinctionē ignis in nube: z p sonū p̄tinuū in nube. Et si opz dem̄rare hāc cāz z diffōnem tonitruū erit itez ei⁹ dem̄ratio ex cā z diffōne alia. Manifestuz igit est qd dem̄ratio est p mediū qd est diffō: z ex duab⁹ pmissis p̄clonib⁹. s. qz p̄tingit dem̄rare diffōne p mediū qd est diffinitio: z qz si est simplr: z qz est ponens in nu- merum silr demonstrat per mediuz qd est diffō.

Cuocirca neqz sine dem̄one fieri p̄t: vt cogno- scai ipz qd est cui⁹ est alia cā: neqz rursus ipsius est dem̄ratio: vt in dubitationib⁹ etiā diximus.

Cuare neqz sine dem̄one est cognoscere qd quidez est: cui⁹ est cā alia: neqz est dem̄ratio ipsius sicut z in oppōnib⁹ diximus.

Csequit hic. 14. p̄clo. Oz ex oī dem̄one p̄t elici dif- finitio: z manifesta est diffō: z et ecōuerso ex oī diffōne p̄t extrahi dem̄ratio. Quia si ex dem̄one hita ex̄bat terminus mediuz: cū terminus mediuz sit diffinitio: iaz extracta est diffō. Et iterum habita diffōne: si diffinitio illa fiat mediuz syllogisticū: p̄t demōstrari de diffini- to: qz est simplr. Et sic diffinitio formalis p̄t demon- strare mālez de diffinito: vnde manifestū est qd diffōne mālez que hz cāz nō cognoscimus sine dem̄ratioe: nec tamē cognoscemus eā per demōstrationē in quā tuz est diffinitio: sicut supra ostensum est.

CEst at quozūdā qdē alia qdā cā: quozūdā aut nō est. Quare pz vt ipoz qd ē qdā vacare medio p̄n- cipiaqz eē. Que qdē z eē: z qd sit supponē: vt alio mō facē māifesta oz. Qd arithmeticus facit. Flaz z qd sit vnitas: z vnitate eē sup̄pōit. Eoz at q̄ mediū hnt: z quoz ē aliq̄ cā: alia a suba sit: vt p dem̄one ipm qd est: vt diximus declaref: nō demōstret.

CEst aut quozūdāz qdē altera cā: quozūdāz aut nō est. Diffōnes qdez fm spēz facte nul- lum hnt mediū quo demōstrent: s; diffōnes fm māz facte p̄nt hīc mediū: q̄re manifestū est: qm̄ eoz que sunt qd est: alia qdē sine me- dio z principia sunt: q̄ z eē: z qd sunt suppo- nere opz: aut alio mō māifestū facē: qd vere arithmeticus facit: z nāqz quid est vnitatez supponit: z qa est: sed habentū mediū z quoz est qdāz altera cā sube: z ipsius eē per demōstrationē est: sicut dictū est ostēdere non quod quidez est demonstrantes.

Cqm̄ oñsuz est iaz qd diffō dem̄rat p diffōne: nō autēz explanatus est q̄ diffō sit dem̄rans z q̄ dem̄rata: ponit Ari. diuisione diffōnū z eaz dīas vt ondat q̄ sit demō- strās z q̄ dem̄rata. Et dem̄rat nobis qd diffō fozialis est dem̄rans diffōne mālez de diffinito: z non dem̄rat for- malis de diffinito suo zc. Et hic est. 15. p̄clo b⁹ libri scōi. Et ex hac sicut correlariū manifestuz est qd diffinitio cō- posita ex diffōne māli z fozialis est dem̄ratio in situ alte- rata. Et dico cū quoz sint cāe necesse est qd a qlibz eaz sumat diffō: s; qdāz cāe sint ex rez z diffō sit explicans

T. c. 44

14°

T. c. 45

15°

quid est res. In oī entz cā p̄xima q̄ existente necesse est rez eē est tota rei descriptio: r̄ h̄z q̄dā mō rez totā in se: nulla.n.cā p̄xia r̄ p se cā dat nisi illud qd̄ mō aliq̄ h̄z in se: s̄z p̄mo iste magis appropet efficiēti cāe. Finis aut̄ r̄ cā efficiēs h̄nt in se descriptioē r̄ eē cāti p̄ modū nobilitate: q̄ sit res in seipsa. Soia vō vt supra dcm̄ ē: est ve: re res ipsa. Mā vō h̄z in se descriptioē cāti p̄ modus debilitate r̄ ignobilitate: q̄ foza eleuat mās r̄ ducit eam de ip̄fecto ad ip̄fectus. Finis vō est cā for: r̄ for: est cā māe: r̄ mā non est nisi occasio for: vt sit: r̄ finis ēr est cā efficiēti in q̄tū efficiēs. Et ex his manifestus est qd̄ cā r̄ diffō fozaalis pbat mālez de diffinito: q̄ est cā ei: r̄ non puerit. Et credo qd̄ Ari. in h̄ transitu sub noie diffōnis fozaalis cōprehēdit tā diffōnē sumptā a fine q̄ diffōnē sūptā a foza q̄ est itra rē: v̄l q̄ est exēplar foze iterioris. Finis.n. est act: r̄ opatio egrediēs a foza iterior: r̄ scōa p̄fectio rei: v̄n̄ nō imerito noie foze cēseri oz. Diffōnes vō a māli r̄ ab efficiēte tractas cōprehēdit sub noie diffōnis mālis. Sūt igit̄ duo ḡna diffōnū. p̄. s̄. diffō mālis r̄ diffō fozaalis: r̄ est 3^m genus qd̄ cōponit̄ ex v̄trisqz. s̄. ex māli r̄ fozaali: r̄ p̄ter has diffōnes est diffō 4^a q̄ nō intēdit oīe qd̄ est res: s̄z solū qd̄ siḡt nomē: vt supra dcm̄ ē. Et credo qd̄ diffō q̄ p̄stat ex ḡne r̄ oīa q̄ est oca simplr̄ r̄ maxie diffō est diffō fozaalis: q̄ iter interiorē ḡnis vel sp̄i: r̄ formā a q̄ res est id qd̄ est: nō ē diuersitas: nisi qd̄ foza dī s̄z qd̄ est ps rei cū mā p̄stitues totuz: r̄ sic non est p̄dicabilis de re cū sit ei: ps. Intētio vō ḡnis vel sp̄i ē ip̄a eadē foza s̄z qd̄ sub ip̄a speculat̄ res tota cōposita: r̄ sic est p̄dicabilis de re r̄ totū rei. C̄ dicit igit̄ Arist. qd̄ quarūdā cāz r̄ diffōnū est cā r̄ diffō altera: q̄ r̄ daz vō nō: sic diffōnes fozales nō h̄nt mediū q̄ dem̄ent̄ de dif finit̄ suis: qz nō h̄nt cās. S̄z diffōnes māles h̄nt me^m: qz h̄nt cās: nā diffōnes fozales sūt cāe māliū. Un̄ manifestū est qm̄ de nuō diffōnū qdā sit sine medio q̄ demō/ strent̄ de diffinitis: r̄ h̄c sūt p̄n^a dem̄onū q̄ supponunt̄ eē r̄ qd̄ sūt. l. qd̄ siḡnant. Aut si nō sūt p se manifesta pe nit^a aliq̄ leui dialectica explanatioē absqz d̄m̄one sūt māifesta a doctore: sic arithmeti^c supponit̄ vnitatē qd̄ est r̄ q̄ 1 ē. Et he diffōnes q̄ sūt p̄n^a sūt diffōnes fozales: s̄z diffōnū h̄ntiū mediū quaz est altera cā essentie sue r̄ eē est oīisio p dem̄one nō t̄n̄ est dem̄are qd̄ qd̄ est: in/ quāuz h̄z sic postēsus ē. Jaz igit̄ h̄em^o duas diffōnes. s̄. diffōnes formales que sūt p̄n^a r̄ media dem̄atiua: r̄ diffōnes māles que sūt p̄clusiones demōstrate.

Cuz aut̄ diffō dicat̄ eē oīo ip̄i^o qd̄ est: p̄z quādā diffōnē oīonez eē: q̄ id explicat̄ qd̄ nomē siḡnat: v̄l que nois it̄pretationē cōplectit̄: velut̄ qd̄ siḡnat triāgulus noie: que h̄ntes eē q̄rimus: deide pp̄ qd̄ est. Difficile aut̄ est h̄ pacto sumē ea q̄ nescimus eē: cām qz difficultatis antea dixim^o: nā neqz si sūt an non sint scim^o: nisi p̄ acc̄ns. Et. n. oīo est vna duplr̄. Alia nāqz p̄iunctiōe est vna: vt ilias. Alia qz vnuz de vno declarat: nō p̄ acc̄ns. Vna igit̄ hec est diffi nitio diffōnis quā diximus. Alia aut̄ est diffō oīo q̄ declarat pp̄ qd̄ est. Quare p̄oz siḡnat qd̄: sed non ostēdit: posteriorē aut̄ p̄z q̄ si dem̄onē esse ip̄i^o qd̄ est: p̄one differentē a dem̄one. Interest. n. cum pp̄ qd̄ tonitat: atqz qd̄ est tonitruū dī. Quippe euz ad primū hec accōmodez reddito: qz in nubib^o ignis extinguit̄. Ad scōz hec cōpetat: son^o cū extinguit̄ in nubib^o ignis. Quare eadē rō diuerso dī modo. Et illo qd̄ mō p̄tinua est dem̄atio: hoc aut̄ est diffō. P̄terea est tonitruū diffō sonus in nubibus: atqz

hoc est dem̄onis ipsius qd̄ est positio.

Diffō aut̄ qm̄ qd̄ dī rō ip̄i^o qd̄ qd̄ est: ma nifestū est: qm̄ aliq̄ qd̄z erit rō ip̄i^o qd̄ quid siḡnat nomē: aut erit rō altera noia ponēs: vt qd̄ siḡnat qd̄ triāgulus est s̄z qz triāgulus ē. Qd̄ h̄ntes qa est: q̄rimus pp̄ qd̄ est: difficile est aut̄ sic accipe q̄ nō scim^o: qa sūt. Cā aut̄ di cta est p̄i^o difficultatis: qz neqz si est: neqz si nō est scimus: s̄z aut̄ s̄z acc̄ns. Rō aut̄ vna est duplr̄: hec qd̄ p̄iunctiōe est vt q̄ est illas: alia h̄ovnū de vno ostendēs nō p̄m acc̄ns. Vna qd̄ igit̄ ē termin^o termini q̄ oca est. Alia h̄o est termin^o dem̄ans pp̄ qd̄ est. Quare p̄ia qd̄ siḡnat qd̄ est: nō aut̄ dem̄at: que h̄o po steri^o est manifestū: qm̄ erit: vt dem̄atio ei^o qd̄ qd̄ est: positioē differēs a dem̄one. Dif fert enim dīe pp̄ qd̄ tonat: r̄ qd̄ est tonitruū: dicet. n. sic qd̄ pp̄ id qd̄ extinguit̄ ignis in nu be: quid est tonitruū extinctio ignis in nube.

Quare alio mō eadē rō dī: r̄ sic qd̄z de m̄ratio p̄tinua: sic aut̄ diffō. Ampli^o est ter minus tonitruū p̄tinu^o sonus in nubib^o.

Preter has duas diffōnes subinfert Ari. tertiaz q̄ est diffō nois dicēs. Qm̄ qd̄ diffō ois est id sup̄ qd̄ decur rit rō in cognēz qd̄ qd̄ est: eē aut̄ z^o est in se. s̄. in itellū. Manifestus est qm̄ aliq̄ erit diffō sup̄ quā decurrit rō in cognē h̄. s̄. qd̄ significet nomē iaz ipositū: aut erit rō sup̄ quā decurrit in cognē qd̄ siḡt nomē iponēdus: p̄po nimus enīz diffōnē explicātes eē itelluale: vel vt facia mus intelligē qd̄ siḡt nomē ignote signationis: vel vt p̄ ip̄as instituamus nomē ad signandum. Et h̄ntes diffi nitionē talez post q̄rim^o an sit simplr̄. Et h̄ntes qz est p̄ mediū acc̄ntale postea q̄rimus pp̄ qd̄ est: r̄ difficile est accipe pp̄ qd̄ est q̄ nescimus: qz sūt: qz nō vere scimus si est aut̄ nō est: de quo nescimus pp̄ qd̄ est: s̄z p̄m acc̄ns soluz pōt sciri qz est: de quo nescit̄ pp̄ qd̄ est: sicut supra dcm̄ est. Jaz igit̄ manifestū est qd̄ diffō p̄mo bifarie di uidit̄: qz aut̄ est diffō nois aut̄ reitilla que est diffō nois est exprimēs cognē itelluales: vt cū intēdimus diffini re hoc nomen illas. Diffō vō rei p̄ter duas sp̄es. s̄. diffō/ nem formales: r̄ mālez: h̄z tertiā sp̄em que cōposita est ex duab^o p̄dictis: r̄ hec est s̄z rez dem̄atio vni^o de vno: sic iaz explanabit̄. Jaz de duab^o diffōnib^o nūc vltimo dicit̄: vna est diffō nois: r̄ alia est diffō dem̄onis pp̄ qd̄ est: quare p̄us dicta illaz ostēdit qd̄ siḡnat nomen: r̄ in quātū h̄z nō demōstrat. Que vō posterius dicta est. s̄. que cōposita est ex diffōne formali r̄ māli: est idem qd̄ demonstratio nō differēs a dem̄one nisi in situ r̄ ordi ne terminoz: r̄ dico qd̄ diffinitio cōposita est idēz cum dem̄atione: qz cā r̄ diffō idem: s̄z differāt in mō: qz dif fert oīe pp̄ qd̄ tonat r̄ qd̄ est tonitruū. Dicēs. n. pp̄ quid dicit̄ id pp̄ qd̄ extinguit̄ ignis in nubib^o: r̄ dicens qd̄ est dicit̄: qm̄ ignis est extinc^o vel extinctio ignis in nubib^o: r̄ dicēs h̄c diffōnē r̄ cās: dicit̄ diffōnē r̄ cās causatā r̄ mālez: r̄ huius est alia cā. s̄. diffō r̄ cā formalis tonitruū: hec. s̄. tonitruū est sonus p̄tinu^o in nube: quare hec diffō cōiuncta: tonitruū est extinctio ignis in nube pp̄ p̄tinuū sonū in nube: si p̄uertat̄ situs ei^o erit cōposita dem̄atio demōstrans diffōnēz mālez de diffinito. In diffinitioē nāqz cōposita ordiat̄ diffinitio mālis an̄ formales p̄di.

Finis r̄ causa efficiēs habet in se descriptio nem r̄ eē cau sati p̄ modus nobilitate: q̄ sit res i seipsa. a C̄ qd̄ est de po^o ad actū.

Finis est opatio egrediēs a foza iteriori.

In recto intellige: cōce dit̄ tamē ap̄d Quer. qd̄ h̄o ē itelluctus s̄z formā. C̄ sc̄o te r̄tu exp̄it̄ h̄es q̄ intēno h̄ue gen^o aut sp̄es est idē qd̄ foza reit̄v̄ intentio lapidis est for ma lapidis.

Quo diffō cōposita ex māli r̄ formalis: h̄z res est dem̄atio.

De hoc illo
co p solo hu
ius argumētis
diffe cōposita
ex māli r for
mali fm rē est
demfatio: ga
formalis ē dñ
cipiū r mālis
pcludit. g cō
clino ē d cēn
tia demfōnis.

cto mō: sed cū puerit talis diffinitio in demfōne: diffi
nitio formalis fit mediuz r ordinat an: r diffinitio mā
lis fit vltimū: r ecōuerso: r sic differūt in situ ordine ter
minoz. Unde eadez vno mō est diffō: r alio mō cōti
nua demfatio. Ordo aut verboz Aristo. hic pturbatus
est. Sz credo q p̄dicto mō debet ordinari vt exponat
eius intētio. Explanato iam tertio mō diffōnuz rei reca
pitulat eodē tres modos dicens.

CEst igit diffō vna qdē oīo ipsi qd est p̄clo. Loz
aut diffō q medijs vacat indēmfabilis est ipsi qd
est positio. Est igit diffō vna qdē oīo ipsi quid est
indēmfabilis. Alia vō rōcīnatio ipsius qd est a de
mfatiōe differēs casu. Et tertia demfōnis ipsi qd
est p̄clo. Pz igit ex bisce q diximus: quo pacto est:
quo pacto nō est ipsi qd ē demfatio. Et quoz est
r quoz nō est: quotqz modis p̄trea dī diffinitio:
quoz pacto ipz qd est on̄dīf. Et quo pacto ēt nō
ostendit. Atqz quoz est r quoz nō est. Insup quō
sele hz ad demfōnes: quo neqz mō fieri pōt: r quō
fieri nequit: vt eisdē sit diffō demfatiōe.

T. cō. 4. 7. **C**Hoc aut est que est ipsius qd est demfōnis
p̄clo: que autē in medio est diffinitio ipsius
qōqdest r ideōmstrabilis: vna x̄o est sylls
ipsius qd est casu differēs a demfōne: tertiu
aut est q est ipsius qōqdest demfōnis p̄clo.
Manifestū igit est ex dictis r qualr est ipsi
qōqdest demfatio: r quō nō est: quoz est:
r quoz nō est. Amplius aut diffō quot mo
dis dī: r qualr qōqdest demonstrat: r quō
nō est: r quoz est: r quoz nō est. Adhuc aut
r ad demonstratiōe: quō sebz: r quō con
tingat eiusdez esse: r quō nō.

CUel alia lra: B aut rē. Si aut est in lra B: tūc est abla
tūi casus r demfāt hāc diffōnez tonitruī cōtinu⁹ sonus
in nubib⁹. r est sensuz p hāc diffōne est p̄clo demfata q
p̄clo est ipsi demfōnis demōstrātis ipm qd est: r hz B
posset bec lra eē de p̄tinuitate supioris sensus: r nō esse
de recapitulatiōe. Si vō est in lra bectūc nō est demō
stratiū alic⁹: sz est diuisiū. q. d. vna est diffō q est p̄clo
demfōnis: r alia est diffō q est mediū demfōnis: r ipsa
est indēmfabilis: r alia est diffō q eadē est sylls demō
strās qd est: ordine differēs demfōne: r casu: ga cū diffi
nitio dico extinctiōe: cū demōstro dico extiguit: q duo
differūt casu sic p̄n⁹ r sumptū. Tertia aut est q est p̄clo
demfōnis. Et ne bis idē dicat Arist. pp B abiectū v̄ q
recapitulatio icipiat ibi. **C**Que aut in medio diffō rē.
Si vō recapitulatio icipiat ibi. Dec aut rē. tunc est sen
sus hui⁹ lre. Tertia aut rē. q̄si diceret: tres sūt diffōnes
iaz dicte: sz illa q est p̄clo demfōnis q enumerat in reca
pitulatiōe. Tertia est r vltia in ordine nālī: qz diffinitio
formalis est p̄ma r p̄n^m demfōnis: illa aut q est p̄clo est
vltia. Tertia aut cū p̄stet ex v̄risqz media est inter bec
extrema: sz oē mediū cōpositū ex aliqb⁹ extremis per
moduz aliquē poster⁹ sit v̄troqz extremoz. Post h̄ re
capitulat breuiter oīa dicta in caplo isto: q recapitula
tio p se manifesta est. Qd aut dicit supi⁹ q diffō cōposi
ta sic est ordināda. Tonitruū est extinctio ignis in nube:
pp p̄tinuū sonū in nube: v̄t eē falsuz: qz sonus p̄tinu⁹ v̄t
pp extinctiōe r nō ecōuerso. Et dico q for⁹ ē finis mae
r q mā in v̄tate nō efficit formā: sz ē occasio vere effi

De mediū cō
positū ex extre
mis posterius
est v̄troqz ex
tremoz.

ciētis vt vere efficiēs agat r inducat formā in mā. Un
hec dictio p̄pter hz q accipit in diffōne cōposita ordi
nās sit diffōne māle r diffōne for⁹ nō dicit circūstātiā
cāe effi⁹: sz circūstātiā cāe finalis: pp B. n. extinguit nā
v̄lis ignē in nubib⁹ vt pueniat p̄tinu⁹ sonus in nubib⁹: r
si diceret cāz efficiētē nō eēt diffō: qz nō diceret ordinē
essentialez mae ad formā: r manifestū est q p se notuz
est tonitruū eē sonū in nubib⁹: v̄t demfari nō pōt: sz nō
p̄z q tonitruū sit extinctio ignis in nube: nisi bis qui no
uerūt gnōnē tonitruū: r quō sit sonus extinctio igne in bu
mido: cū. n. per v̄tutē corpoz celestiuū ascēdat vapor fri
gidus humidus q est mā nubis r pluuie: r cuz eo ascen
dat vapor frigidus fice⁹ q est mā vēti: r pueniāt hi duo
vapores ad mediā regionē aeris frigidā aggregantez r
in sp̄ssantē vapores: r fit calor mult⁹ in duab⁹ circūstā
tib⁹ regionib⁹ aeris: tūc frigus p̄gregās fugiēs suū dū
cōgregat vehēnti cōgregatiōe vapores humidos: r so
lidat q̄si subito in nubē: r cōprimat vehēnter in interio
ri nubis vapores siccos: r cōp̄essione illa necio disgre
gat eos r cogit eos rumpere nubē r violēter exire: r in
illo violēti exitu rarefiūt r inflāmant: q̄ inflāmatiō exti
guif in vapore nubis residuo: r extincta in ipso calefacit
vaporē r subtiliat vētuz: intrū q necē est ipz expirare:
v̄t ille vapor subtiliat⁹ expirans p grossiores vapores
circūstātes necio sibilat r sonat: r sonatio illa tremoz ē
in p̄tib⁹ vaporis expirātis: que tremorez efficit virtutis
nālī sita in ipso vapore expirāte: q ptes egressas a situ
nālī p cōp̄essione ei⁹ p quā expirat reinclinat ad situz
nālēs. Effectiua igit cā sonatiōis nō est ignis extinctio: sz
est necitas mālis quā necē est ad esse ad B vt sit p̄dicta
sonatio. **C**Uocat aut Ari. diffōnez multis noib⁹. dī. n.
apud illuz tā sylls qz diffō. rō. eo q rō p̄ mō dōc est v̄t
cadēdi sup occultū: bec at v̄t⁹ discurrit in cognez occult
ei sup aliud notū: per qd venit in notitiā ignoti. Ea autē
sup q discurrit sunt sylls r diffō: p quoz alterū venit in
notitiā cōplexi ignoti: r reliquū in notitiāz incōplexi:
bec duo igit q sūt q̄si via sup q currit rō dicta fm p̄us
vocatē noie rōnis. dī ē diffō termin⁹: eo q diffō expri
mit totā rez: ita q n̄bil min⁹ aut n̄bil ampli⁹. Qd autē
min⁹ est re nō attingit ad terminos rei: r qd ampli⁹ est re
excedit terminos rei: sz qd p̄cise cōmēsurat rei terminat
rez: ideo diffō dī terminus: eo q p̄cise cōmēsurat rei: r
eadē rōne dī diffō: qz statuit fines rei v̄tra quos nō ex
tēdit res: nec circa quos s̄stir: vocat ēt hac appellatiōe
qōqdest: eo q exp̄licat de quouis qd ipz sit. Diffō autē
formalis dī ostēdere qōqderateffe: eo q soza est vere
essentia ipsius rei: r dat eē p̄pe. Materia aut dat p̄pe
potentiā essendi: sicut supra pleniuz expressuz est.

Quo ḡrat to
nitruum.

Quo ḡrat to
nitruum.

Quare diffō
dicat termin⁹
r q̄ qōqdest.

Quare diffō
formalis dicit
ostēdere qōqdest
erat esse.

Capitulum 3^m.

Cum aut tum arbitremur scire cum co
gnoscimus cām. quatuor vō cāe sunt.
vna qdez qdditas: alia aut que cū sint
hoc esse necesse est: r tertia que primuz
monit: r quarta ḡra cuius cetera sunt: oēs be per
demfōnis mediū ostēdunt. Flaz id qd cum sit necē
est hoc esse: nō est vna p̄pōne sumpta: sz saltē dua
bus. Hoc aut est cū v̄nū mediuz h̄nt. Hoc igit vno
sumpto necesse est cōclusionē esse.

Conitā aut scire opīnamur cū scia
mus cām: cause aut quatuor sunt.
Vna qdez qōqderateffe: vna x̄o
que cū hoc sit necesse est hoc esse:

T. cō. 4. 6.

Posterioꝝ

altera aut que aliqd pmo mouet: quarta vo ca cuius oēs be per mediū monstrant: z hoc eniz cū sit hoc necesse est eē: vna qdē ppōne accepta nō est: duab⁹ aut ad minus: hoc aut est cū vnum mediū habeat: hoc ergo medio accepto necesse est cōclusionem esse.

Itud est caplm 3^m. Ostenso itaqz qd non scit qd est per demōnē. v3. p vias alias supra enumeratas: pns est ostēdere viā q̄ cognoscit qd qd est: z qua venat diffō. Ante tñ q̄ hoc faciat Ari. interponit quasda p̄ditiones que accidunt medio demōratiuo ex pte ea qua ip̄s est mediū demōratiuū: cui⁹ interponis rō nō satis manifesta est: cū ex dicēdis p̄mo nō depēdeant dicēda in arte diffinēdi: nisi forte hūc ordinē ponat: qz scie alternis gaudent demōnibus. Est. n. scia vna sicut arbor vna ex cui⁹ subo vno pcedunt qōnes multe: sicut ex radice vna multi rami: cui⁹ igit ex subo vno exbatur p̄clo vna sic ramus ex radice sua: z iteruz ex illa p̄clone exbat alia p̄clo sicut ramus ex ramo: z sic deinceps do nec cōpleta fuerit vna p̄tinua extractio necesse est itez redire ad p̄m sic ad radicē vt fiat ex pte alia extractio alia nō depēdens a priori: z forte aliqui anteq̄ cōpleat extractio prior redit ad scōaz extractionē: z itez fit reuersio ad cōplemētuz p̄osis: vt ex tali alternatiōe ostēdat neutra extractionē ex alia depēdere: qd forte h̄ facit Ari. Luz. n. tor⁹ hic liber verset circa diffōnē z circa mediū inquatuz est cā: vtrūqz istoz tractatuū p alterū interrūpit vt sic ostēdat eos quodāmodo equetos. De mōstrat igit in p̄mis in hoc caplo q̄ cū sint q̄tuor cāe: vnaqueqz illaz ē mediū demōratiuū: z hec est. 16. p̄clo.

16° 3

Et mediū demōratiuū hui⁹ p̄clonis est diffō eius qd est scire: sicut breuiter tagit Ari. in lra. Postea vo inductiue explanat eā ponēs exēpla demōnuz in oī gūe cause: z p̄mo ponit demōnēz vna geometricā in qua est exēpluz taz cāe formalis q̄ cāe mālis: est aut exēpluz hoc. Dis angulus sup arcū in semicirculo p̄sistens est rect⁹: z p̄batio hui⁹ est in 3° Euclidis: q̄ angulus sup arcū cōsistens diuidit in duos angulos per lineā ductā ad centrū z vltra p̄tractā quoz anguloz vterqz est medietas extrinseci ad centrū extrinseci: z ita illi duo simul sunt vnuz mediū duoz rectoz. angulus aut q̄ est medietas duoz rectoz rect⁹ est: ḡ angulus sup arcū in semicirculo consistens rect⁹ est. Pōt igit sic formari syllus. Dis angulus sup arcū in semicirculo p̄sistens est mediū duoz anguloz rectoz: oē mediū duoz anguloz rectoz est angulus rect⁹. ḡ ois angulus sup arcuz in semicirculo p̄sistēs est angulus rect⁹: z dico q̄ iste syllus nōduz factus est ex immediatis: h3. n. maior ppō medium quo demōstret. s. diffōnēz formalez anguli recti q̄ ponit iter p̄n^o geometricē: erit itaqz syllus ex immediatis talis. Dis angulus eq̄lis angulo sibi alternato p̄iuncto sup vna lineaz p̄tinētū ip̄m directe p̄tractā est angulus rect⁹. Dis vo angulus q̄ est mediū duoz rectoz est eq̄lis angulo alternato sibi p̄iuncto zē. ḡ ois angulus q̄ est mediū duoz rectoz anguloz est angulus rect⁹. Adeduz in h̄ syllō est diffō formalis anguli recti. In p̄ori autē syllō fuit diffō mālis anguli recti mediū: z per illaz mālez pōt demōstrari de angulo q̄ est in semicirculo diffō formalis anguli recti. Dico. n. q̄ vbi h̄m̄rat diffinitū de sua diffōnē nō demōrat nisi de sua diffōnē māli: z mediū p̄ximuz quo ostēdit diffinituz de sua diffōnē māli est cā z diffō formalis diffinitū: z si egeat oñdi illa diffō formalis de diffōnē māli demōrabit per mediū qd est diffō mālis respectu diffōnis formalis: z itez mediū est diffinitio

formalis respectu diffōnis mālis: sicut accidit in p̄iori exēplo in quo angulus rect⁹ demōrat de sua diffōnē materialis: h̄ est de angulo sup arcū p̄sistēte in semicirculo: z mediūz p̄ximū maiori extremitati: est diffō formalis anguli recti: z mediū ad illam diffōnēz est diffinitio mālis anguli recti: z mālis re^m diffōnis formalis anguli recti: z eadez est formalis re^m minoris extremitatis: que est diffinitio anguli recti multū remota z multū mālis. Qd igit supra dcm̄ est q̄ diffinitio mālis nō pbat formalis: intelligēdū est cū demōrat diffinitio de diffinito. Luz aut demōstrat diffinitū de diffōnē p̄mū medium erit cā z diffinitio formalis diffinitū: z medium ad illud mediū nō erit cā maioris extremitatis: s3 ecōuerso maior extremitas erit cā formalis illius z illud erit cā formalis minoris extremitatis z erit māle respectu maioris sicut predictū est. C Dicit ḡ Aristo. qm̄ scire opina mur cū sciamus cāz. Cause aut sunt quatuor. Vna qdē formalis: que dicit eē rei: z vna mālis que necesse est eē ad hoc vt sit for^m: z tertia efficiēs que est p̄mū p̄n^o mor^o: quarta vo finalis cui⁹ grā res fit. Qm̄ inq̄nā ita est oēs be quatuor cause demōstrant per hoc q̄ ipsa sunt ordinata in mediū syllogisticū: z in h̄ sermone taz dixit Ari. p̄clonē quā intēdit p̄bare cū medio demōratiuo ip̄s. s. qd scire est cāz nosce. Deinde explanat q̄ dixit has cās demōrare nō quolibet mō. s. cū ordinate sunt per modū medij syllogistici dicēs. Qz accepta vna ppōne non est cōsecutio talis. s. cū hoc sit necesse est hoc esse. q. d. q̄ ex vna ppōne nihil seq̄: sicut ostēsus est in p̄orib⁹: sed ex duab⁹ ppōnib⁹ ad minus: z hoc est cū ille p̄positiones cōicant in medio vno. ḡ vno accepto medio cōi in duabus ppōnib⁹ neciō sequit̄ p̄clor: nō alr. Quapp ex cā vna nihil demōrat nisi cū ipsa cā ordinat per modū medij syllogistici. Vel hoc q̄ dixit. hoc eniz gdez cū sit hoc necesse est esse. pōt referri ad cāz mālez: quasi diceret oēs cause demōstrant: z p̄mo manifestū est illud exēpluriter in cā māli: hoc est in illa que necesse est esse hoc cū sit hoc: hoc est cū for^m sit: materie eniz necitas est: sic supra expositū est: sequētia vo nō mutat.

Patet autē z hoc pacto. Cur rectus bis angulus est: qui in semicirculo designat: qd cuz sit rect⁹ est ille. Sit itaqz rectus. a. Dimidium duoz rectoz. b. angulus deniqz qui est in semicirculo designat. c. At igit. a. id est rectus cōpetat ip̄s. c. id est angulo qui est in semicirculo designat. cā est ipsuz. b. Flaz duoz gdez rectoz dimidiuz eq̄le est ip̄s. a. Ip̄sum aut. c. equale est ip̄s. b. Angulus eniz in semicirculo designatus duoz rectoz dimidiuz est. Cum igit. b. duoz rectoz dimidiuz sit. a. cōpetit ip̄s. c. qd gdez est rectum eum angulum esse qui est in semicirculo designatus. Quid ditas autē est idem qd hoc: z eo sane: quia hoc significat ipsa ratio.

Manifestum est autē sic z pp̄ qd sit rect⁹ in medio circulo quo exite rect⁹ est. Sit igit rectus in quo. a. mediū duoz rectoz in quo. b. qui est in medio circulo in quo. c. a. igit rectū eē in. c. q̄ est in medio circulo: cā est. b. hoc. n. ip̄s. a. eq̄le est: qd nō est. c. ip̄s. b. duoz. n. rectorz mediuz est. Exite igit medio duoz rectorz. a. est in. c. hoc aut erat in semicirculo rectorz esse. Hoc aut idem est ip̄s q̄ qd erat esse: cum hoc significet rō. At nō ip̄s q̄ quid

10° Me liber versatur circa diffinitionē.

11° Me liber versatur circa diffinitionē.

Syllus

12° Me liber versatur circa diffinitionē.

13° Me liber versatur circa diffinitionē.

Quomodo dicitur...

Quomodo dicitur...

Quid sit...

L. cō. 4°

erat esse cā monstrata: est mediū.

C Propositū vō post hec exēpluz p̄dictū de angulo cōsi-
stente in semicirculo: querēs pp qd est angulus rect⁹ in
semicirculo. Deinde r̄ndet pp mediū quo medio ex̄ite
opz q̄ sit rect⁹. Qd autē Ari. in lra sua dicit ex̄ite recta
forte est pp h̄ q̄ ita erat in greco r̄ trāslator mutare no-
luit. Deinde ponit mediū r̄ extrema sylli dicēs. Sit an-
gulus rect⁹. a. angulus medius duoz rectoz. b. angulus
in semicirculo ex̄is. c. Qd igit. a. sit in. c. cā est. b. Et qz
hec nō est cā p̄xia inuit Ari. cāz alias eē p̄ximā. s. b. esse
eqlēz ipsi. a. h̄ est angulo recto. Et h̄ est angulus mediū
duoz rectoz esse eqlēz angulo coaltrinfeco sibi ex̄ pre
alia sup eādēz lineā p̄stituto q̄ coaltrinfec⁹ est r̄ rectus.
Uel h̄ qd dicit. [Doc. n. ipsi. a. eqlē est.] idēz est ac si di-
ceret. b. querit cū. a. Uñ subiūgit. [Qd vō est. c. ipsi. b.]
quasi diceret cōuertit cū. b. r̄ ita ordinarit syllm: vnde
manifestuz est q̄ angulo medio duoz rectoz ex̄ite. a.
est in. c. hoc est angulus in semicirculo rect⁹ est: hoc autē
exēpluz est de cā formali cū accepta sit diffō formalis
anguli recti sicut supra dictū: r̄ nō est soluz exemplum
cause formalis: sed etiā cause m̄alis: qz ipsius cause for-
malis ostensa est aliqua cā mediā pbans.

C Idēz sit cū querit p̄pter qd aduersus atbeniēses
periculum belluz exarsit: que cā fuit: vt atbenienses
bello vexent: qz p̄tra sardes ipsi cū eretriētib⁹ irrue-
runt. Doc. n. primū mouit: sit itaqz bellū. a. priores
irruisse. b. atbeniēses. c. b. igit: priores in quā irruisse
ipsi. c. id est atbeniēses inest. A. quoqz. b. ipsi compe-
tit. Medq̄ nāqz lacessit belluz aduersus eos agunt
qui priores iniurias intulerit. A. igit id est bellum:
vexariqz bello: b. ipsi inest. i. h̄ice q̄ priores bellum
gessere. b. vō ipse. c. id est atbeniētib⁹ inest. Di nāqz
tractare bellū cepere medosqz lacessitue re. Medū
igit r̄ hoc in loco cā est: atqz ea que p̄mū mouit.

T.cō. 50. **C** Hoc autē pp quid medoz belluz factum est
atbenis: que cā est p̄cellari atbeniētib⁹: qm̄ in
sardos cōmiserūt: pp hoc. n. motū est p̄mū.
Sit belluz in quo. a. prius cōmittēs. b. atbe-
niēses. c. est igitur. b. in. c. prius est cōmittere
atbeniētib⁹. a. aut in. b. debellant. n. prius in-
iustus: est itaqz in. b. a. debellari pri⁹: incipiē-
tes. b. aut pri⁹ in atbeniētib⁹: pri⁹. n. icēperūt
mediū: itaqz bec est cā p̄mū mouēs.

C Post hec subiungit exēpluz de cā efficiēte: r̄ exēpluz
ei⁹ est de bello medoz qd factū est apd atbenas: querit
itaqz cāz efficiēte pp quā atbenienses debellant: vñ pp
quā medū debellant eos: eadē. n. est cā p̄: r̄ r̄ndet q̄ cā
hui⁹ q̄ atbeniēses p̄us cōmiserāt in sardos: q̄ sardi sunt
pars medoz. Iniuria. n. p̄us illata app̄bēsa ab his qb⁹
est illata est cā impulsua r̄ motiua virtutis irascibilis ad
vindiciaduz. Sylls autē sic format. Prius cōmittentes
debellant: atbenienses sunt prius cōmittētes. ḡ atbeniē-
ses debellant. Qm̄ autē iste sylls nō est ex vñb⁹: nō enīz
est in ipso p̄dicatio de p̄mo. Inuit Ari. subz p̄m debel-
landoz: qd subm p̄us est iniustitia: bec. n. est p̄ se: iniusti
p̄us debellandi sunt: r̄ est iste syllus ex vñb⁹. Prius cō-
mittētes debellandi sunt: iniusti sunt p̄us cōmittētes. ḡ
debellandi sunt iniusti prius. Lra autē plana est.

C Ea vō quoz cā est id qd alicui⁹ est grā: eundem
subeunt modum: ceu p̄pter qd deambulat: vt va-

leat. Cur domus est: vt cōseruet suppellex. Nemp̄
valitudinis deambulatio: suppellectilis p̄seruande
domus est grā. Atqz inter bec p̄pter qd post cenaz
ambulare opz: r̄ cuius opz grā: nihil interesse vñ.
Sit itaqz deambulatio post cenā. c. nō natate cibū
cū occupet locū in quo est. b. valere sit. a. Competit
igit deambulationi post cenā id efficere: cibū in quā
sumptū in ore vētris nō supnatate: atqz idipm̄ sa-
nitatē p̄seruet. Sic. n. vñ. b. Igit cibū in quā haud
natate. c. ipsi inest: id est deambulationi post cenā.
At. a. valitudinē in quā conseruare. b. ipsi competit.
Que igit est cā: vt. a. grā cuius cetera sunt: ipsi cō-
petat. c. nēpe. b. ipsuz est: nō supnatate in quā cibū.
Atqz hoc est tanqz ipsi rō: naz. a. h̄ assignabit pa-
cto. Cur at. b. cōpetit ipsi. c. Quia sanū eē id nimirū
est: sic in quaz se h̄ie. Vñ mutent rōcinationes
opz: magis. n. hoc pacto singula elucescent.

C Quoz cūqz est enīz cā pp aliquid: vt pp qd
ambulat: vt san⁹ fiat: r̄ pp qd est domus vt
saluet vasa. h̄ qdē grā cōnalescēdi illō vō pp
id qd saluet: sed pp qd post cenā opz ambu-
lare: r̄ cur⁹ grā opz: nihil differt. Ambulare
post cenā sit in quo. c. nō em̄nē cibos in quo
b. sanari in quo. a. Sic igit in eo q̄ ambulat
post cenā est facē nō supeminere cibos turta
os vētris: r̄ h̄ eē sanū. Añ. n. ipsi esse ambu-
lare qd est. c. b. qd est nō em̄nere cibos. In h̄
autē q̄ ē sanatiuū. Que igit cā est in. c. hoc. a.
fit: p̄pter qd est: sit. b. nō em̄nere cibos: hoc
autē est sic illi⁹ rō. a. enīz sic dem̄abit pp qd
b. est in. c. qm̄ h̄ est sanari. Opz autē cōmuta-
re rōnes: r̄ sic magis vnaqueqz apparebit.

C Tertū ponit exēpluz de cā finali: r̄ est ei⁹ exēpluz de
ambulante post cenā pp hūc finē p̄ximū: vt nō supemi-
neat cibi in ore stōchi: r̄ hui⁹ finis est vt sit sanus: r̄ finis
sanitatis est vt saluet indiuidū in eē. **C** Et pōt sic for-
mari sylls. Dis ambulās post cenā hz cibos nō supemi-
nentes in ore stōchi: ois h̄is cibos nō supeminētes in
ore stomachi est sanus. ergo om̄is ambulās post cenā
est sanus. In h̄ at sylls est maior extremitas cā finalis
minoris extremitatis: r̄ ēt termini medū: terminus vō
medi⁹ est cā finalis minoris extremitatis r̄ nō est cā fi-
nalis maioris. Uñ nō sit h̄ dem̄atio p̄ cāz finales p̄di-
cati: s; p̄ cāz finales subti: vt aut fiat dem̄atio p̄ cām fi-
nales p̄dicati: oz p̄uertere p̄pōnes: r̄ fiet sylls hoc mō.
Dis sanus hz cibos nō supeminētes in ore stōchi. Dis
h̄is cibos nō supeminētes i ore stōchi ambulat post ce-
naz. ḡ ois sanus ambulat post cenā. **C** Uideē autē q̄ in
p̄iozi sylls: sit dem̄atio p̄ cāz efficiētes: qz nō supemi-
nentia ciboz in ore stomachi vñ cā effectiua sanitatis: r̄
ambulatio post cenam cā effectiua nō supereminētie
ciboz. **C** Et dico ad hoc q̄ sola nā est causa effectiua
per se sanitatis: r̄ ponderositas ciboz est cā descensūs
ciboz in pfunduz stomachi: supeminētia autē ciboz in
ore stomachi pbibens est sanitatē: r̄ p̄pter hoc ei⁹ dēz
abūtia dī p̄ accūs cā effectiua r̄ nō est p̄ se cā effectiua.
Sillr ambulatio post cenaz nō est nisi occasionalis effi-
ciens: sanitas nī est per se finis q̄re deambulat post ce-
naz: r̄ sillr nō em̄nētia ciboz. Uñ in p̄dictis termis nō

T.cō. 51.

Syllus

Dubitatio

Solutio
a **C** Sola nā
est cā effectiua
p̄ se sanitatis:
r̄ nī sanitas ē
finis medici.

Posterioroz

est exempluz nisi demōstrōnis p cām finalez: cū cāe accidēt
tales inquatūm hō sunt nō demonstrēt.

Ordo autē gnōnis ac ortus verso modo sese hz in
his z in mouētib⁹ causis. In illis enīz p̄mo mediū
fiat opz. In his autē. c. ipluz extremū p̄mo: deinde
id vltimū gratia cuius cetera fiunt.

Ecō. 52. **Generationē** autē ecōtrario bic: z in causis
p̄m motū: ubi qdē enīz mediū opz p̄mū fieri:
bic autē. c. vltimū: vltimū autē est pp qd est.

Cuz autē sit demōstratio p efficiētes cāz: z cū sit demōstratio
p finalez cām est ordo rez nāliū ecōtrario hincinde se
bñs: qz mediū qd est cā efficiēs p̄us est gnōne q̄ sit ma
ior extremitas: finis vō posterior est eo cui⁹ est finis.

Fieri autē pōt: vt idēz grā sit alicui⁹: z ex necitate:
veluti pp qd per laternā penetrat lumē. Etenīz id
qd minores hz ptes: subtilioresue: necio p meatus
maiores penetrat: amplioresue. Sigdez lumen sit:
quia transit. Et cuiusnam gratia: vt nō deuiemus:
pedesqz etiam offendamus.

Ecō. 53. **Contingit** autē vñū z idēz z qd qd est z pp
qd ex necessitate: vt per lucerne pellez lumē.
Et nāqz ex necessitate disgređit q̄ in parua
partibilis per maiores poros: si qdē ignis
sit disgređiēdo z pp aliqd: vt nō offēdamur.

17° 5 **Costēso** q̄ per quatuor cās p̄igit demōstrare p̄nter ostē
dit q̄ p̄ngit idēz demōstrare p̄ plures cās. Et hec est. 17.
p̄clo. Dicit q̄ p̄ngit demōstrare vñū z idēz per mediū
qd est cā finalis: z per cās mālez que d̄r necessitas: sicut
hec p̄clo: q̄ lumē disgređit per pellez lucerne: demōstrā
per vtrāqz dictaz cāz: qz necitas mālis ad digressio
nez lumis p pellez est porositas ipsius pellis: z nō q̄lz
porositas est necitas mālis ad digressionem lumis: ita
vt possit dici vere lucerna: s; cū maiores sūt pori in ipō
p quos digređit lumen q̄ sint ipsa spatia solida inter
poros: z cū h̄ et sint pori parui minores corpe lumiofo
p̄ciēte lumē: poris. n. ex̄tib⁹ talib⁹ ipm lumē est di
gređiēs: lz sit diuisus in loco egressiōis sic z pori diuisi
sunt: tñ ppe post egressiōē p̄tinuāt z sit lumē p̄tinuū:
z nisi fieret ex̄ p̄tinuū nō illuminaret totū ex̄: nec dicere
vere lucerna. **Or** autē poris ex̄tib⁹ talib⁹ p̄tinuāt lumē
ex̄ pellez lucerne: manifestuz est per h̄ q̄ in quolz poro
est sic conus lumis pyramidalis cui⁹ basis est corpe lu
minosuz itra pellez: z cū lumē p̄grediat h̄z lineā rectā:
necē est vt a q̄lz poro p̄grediat cōsillis pyramis lumi
nosa ex̄: z illas pyramides necē est cōcurrē ex̄. z hūc in
tellectū inuit Ari. cuz dicit q̄ lumē ex̄ necitate māli di
gređit: eo q̄ pellis p̄ quā egredit est multuz p̄tibilis in
parua spatia solida p̄ poros maiores ipsius spatij soli
di. Et nō itelligo h̄ p̄ poruz nisi vacuitatē corpis eiusdē
gn̄is: lz oporteat in vitro: z in reb⁹ alyz p̄spicuis itelligē
alr: sic supra dcm̄ est. **Pellis. n.** in vitate nō est continua
oio: qz loco in qb⁹ fuerunt radices piloz extractis pillis
vere pori sunt: z cuz in illis nō sit nisi aer p̄spicu⁹ digre
đit lumen p̄ poros illos. In vitro autē est digressio luis
vbizqz: z si illud qd est in pelle non porus forte sit p̄spi
cuū: alr tñ digređit lumen p̄ poros ei⁹: z alr p̄ illud qd
est in pelle p̄tinuū p̄spicuū. **Cā** finalis vō digressio
nis lumis p̄ pellem lucerne est vt nō offēdamur in te
nebris. z forte Ari. in h̄ exēplo voluit itelligē tres cās p̄
quas fieret eiusdē rei demōstratio vt pote p̄ duas cās di
ctas: z isup cās formalez: q̄ vñ inuere cū dicit. **Contingit**
vñū z idē z qd qd est: z pp qd est ex̄ necitate zc. **Ur. n. h̄**

Pellis nō est
continua: qz lo
ca in qb⁹ fue
runt radices
piloz vere po
ri sunt.

tres cās dictas tāgere. **Cā** enīz formalis digressiōnis lu
minis per pellem lucerne est ipsa gn̄atio lumis fm in
cessuz rectum: z p̄pter hanc causam digređit.

At vt est in bisce q̄ sunt: sic ne ēt est in bisce que
fiūt: vt si cū ignis extinguit tonitat: necē est strepit⁹
sonusqz fiat. Et vt pythagorici dicūt: terrois grā
quo pertimeant h̄j qui in tartaro degunt.

Itaqz si eē p̄tingit: z fieri cōtingit. Sicut si **Ecō. 54**
tonat extincto igne necesse est sifire: z tona
re: z si ē quēadmodū pythagorici dicūt mi
narū cā bis q̄ in tartaro: q̄tenus timeāt.

Aliud exēpluz ponit de tonitruo qd demōstrā p̄ causas
mālez: s; lz z finalez: z nō soluz demōstrā esse p̄ has duas
cās: s; ei⁹ fieri demōstrā p̄ easdēz cās: si tonat pp ignē ex
tinctuz necē est fieri sibilum: qz sibilus z sonus in nube
est tonitruū. **Sibilus. n.** est pp sonū aeris expirātis: z nō
aliud est p̄m sonatiū q̄ ipē aer. Et dcm̄ est supra q̄ aer
expirās gn̄at⁹ in nube p̄ calozē ignis extincti in ipsa est
p̄mū sonatiū cū sit tonitruū. **Cā** vō finalis fm pytha
goricos est: vt terreant q̄ sunt in inferno: h̄ est hoies ma
nentes in penalitate accñte ex̄ corpe corrupto q̄ aggra
uat aiaz. **Sorte** autē q̄ nā fecit tonitruū pp mūdificatio
nez aeris: z rez aliāz possibilū moliri: z cōcuti per cō
cussione aeris: qz cū sonus nō gn̄at nisi p̄ tremozē sona
tini cū quo tremoze coaccidit in eisdez p̄tibus sonatiū
frequēs extēsiō z p̄strictio fm diuersos diametros: z in
aere p̄tuo p̄mo sonatiuo necio gn̄at tremoz cōsillis z
extēsiō z p̄strictio priuz p̄sillis: z ita tot⁹ aer circūstās mi
nutissime cōcussus est ex̄ illa cōcussione: necē est accidē
aeris depurationē z separationē qualitātū ex̄neaz.

Atqz plurima talia sunt: presertiz in bisce que nā
talia fiūt z p̄stant. Altera nāqz nā alicui⁹ grā facit:
altera necitate. **Necitas** autē est duplex. **Alia. n.** est
fm nāz: z appetitiōē. **Alia** violēta: que qdem est
p̄ter appetitiōē. **He** necitates extāt cuz lapis nūc
sursuz nūc deorsuz mouēf. **Nāz** tamenīz necessitate
lapis vitroqz motu cieť. nō eadez tñ necessitate. In
his autē q̄ p̄ficisci solent a mente: qdā nunqz sunt a
casu: vt domus vel statua: neqz necitate: s; alicui⁹
grā. **Quedaz** sunt etiā a fortuna: vt sanitas atqz sa
lus. **Marie** vō in qb⁹ fit: vt sic z alr sese habeant:
cū gn̄atio nō est a fortuna. **Quare** si finis sit bon⁹:
ea que ad illum p̄sequēdum efficiunt alicuius grā
sunt. **Et** aut a natura: aut ab arte. **A** fortuna vō
nihil cuiusqz fieri gratia solet.

Plurima autē h̄ sunt: z marie in his q̄ nā **Ecō. 55**
cōsistūt: z p̄stantib⁹ grā cui⁹ hoc nā facit: alia
vō ex̄ necitate. **Necitas** autē duplex est: bec
enīz fm nāz z motū: sicut lapis ex̄ necitate z
sursuz z deorsuz ferf: h̄ nō pp eandē necita
tem: h̄ in his que sunt ab intelligētia: alia ne
quaqz sunt ab eo qd per se frustra est: vt do
mus. aut effigies: neqz ex̄ necitate sunt: h̄ pp
hoc. **Alia** vō s̄t a fortuna vt sanitas z salus.
Marie autē in qb⁹uscūqz p̄ngit: z sic z alr
cū nō a fortuna gn̄atio sit: quare finis bonus
p̄pter aliquid fit: z aut a nā fit: aut ab arte. **A**
fortuna autē nihil p̄pter aliquid fit.

C post

C Post hec docet nos Ari. in qb⁹ rebus maxime accidit idē posse pbari p duas cās pdictas. s. p māles z finalē: z dicit q in reb⁹ nālib⁹ maxime accidit h: qz res nāles nō sunt frustra: s. qūqz facit nā facit pp finē aliqūē: z finis rei est ad qd res apta nata est. z hoc est notū in physico auditu. Et itēz res nāles sunt hūtes for⁹ in mā quā necesse est eē ad h⁹ vt for⁹ nālis sit: z vt saluet. Necessitas aut dūp⁹ est: aut fm nāz: aut fm violētiā: ad h. n. vt for⁹ nālis sit necesse est aliqd eē sic māz sustinētē. z silr ad h⁹ vt forma que est a violētia sic necia est ei mā ppa sustinēs. Nā aut appropata pditionib⁹ oib⁹ qb⁹ eget ad suscepiōez for⁹ ppe necessitas vocat: bñt itaqz res nāles has duas cās manifestas: pp h⁹ demōstrationes nāles vt in plib⁹ fiūt p has duas cās: z maxime in naturis spālib⁹: vt in aialib⁹ z plāris z prib⁹ eoz: s. in bis que sunt ab aia itelle⁹ sp qdā fiūt pp aliqūē finē z nequaqz sunt ab eo qd p se frustra est vt domus quā facit itells bois z ars: z silr statua pp aliqd fiūt: s. nō facit hec itells necio: yo lūtaria. n. sunt. Nā aut non eligit nec pōt nō facē ea que facit: s. sp aut frēqnter facit ea: h⁹ est sp nisi phibeat. In artificialib⁹ g⁹ vt eē a cā finali rōcinatio: z nō a māli: ga artifex nō semp dat for⁹ pparate māenā hō semp dat for⁹ māe ppare. Quedā yo sunt a fortuna: z nō fiunt pp aliqd: sic aliqs eger ambulās nō pp sanitatē euacuauit mām morbi z sanus fact⁹ est: maxime aut res ille sunt a fortuna z casu que sunt ptingētes ad vtrūz: z cū nō fiūt fortuitu s. ab iten⁹: z he res volūtariē: que ēt cuz fiūt p iten⁹ ad vtrūz sunt: cuz hō fiunt pter iten⁹ a fortuna siue a casu sunt. Manifest⁹ est itaqz q in bis que sūt a nā aut arte semp est cā finalis id qd est z⁹ perfectio z bonitas eius: s. in rebus fortuitis nihil sit pp aliqd.

E adē aut cā est in bis que sunt: z in bis q fiūt: z in bis q fuere: z in bis itē que fiēt: futuraqz sunt. Mediu. n. ipm cām eē pstat. Vex dūa qdā eē vī. Eoz eniz que sūt/est: eoz que fiūt/fit: eoz que fuere fuit: eoz deniqz que fiēt erit. Plā vt be patefiāt exēplo: cū itērogamur cur fuit: vel fit: vel erit: vel est: defectio lune: qz fuit: vel fit: vel erit: vel est terra iter sole z lunā accōmodatissime rñdemus. Quid est glaties: z accipiat aquā pgelatā ipam eē. Atqz si aqua qdē. c. pgelata aut. a. cā deide collocef in medio qd ipm occupat. b. absentia penit⁹ ipius calozis. B. igit ipis. c. inest. a. qz. b. ipsi cōpetit. Atqz sit glaties: cuz ipsum. b. fit: z fuit cum fuit: eritqz cuz erit. Ea igitur que hoc pacto est causa fit: z est: z fuit: z erit vna cū eo cuius esse causa dicitur.

T. c. 56. **E** adē aut cā est in bis q fiunt: z factis: z futuris: que est z bis que sunt: media. n. cā est i bis que sunt q est ipis: aut que fiūt: que fit: factis aut q facta est: futuris q futura est: vt pp qd fact⁹ est defect⁹ pp id qd in medio scā est trasit at pp id qd fit. Erit aut pp id qd erit in medio: z et aut pp id qd ē silr. Quid est crystallus accipiat igit qm aq densata est: fit aq in q. c. dēfata in quo. a. cā media i quo. b. defect⁹ calozis penit⁹ est. igit in. c. qdez. b. in h aut densatā esse: qd est in quo. a. fit aut crystallus cum fiat. b. fact⁹ est aut factio. erit aut futuro. Sic qdē cā z cui⁹ est cā sil⁹ fiūt cuz fiāt: z sunt

cuz sunt: z in eo qd est factū: z futuro silr.

C Post hec ondit Ari. q cā que vere est cā essendi: h⁹ est cā tota que nō indiget pditione ad h⁹ vt effect⁹ eius pueniat ex ea: eadez est cā fiēdi z facti eē: z futuri eē. Et hec est 18⁹ pclo. Ipa tñ cā inqūtu est: est cā eēndi: inqūtu fit cā fiēdi: inqūtu facta est cā rei facte: z inqūtu futura cā rei future. Et cā hui⁹ pnis z me⁹ demōstratiū est. Et cā vera h⁹ est cā cōpleta nō diminuta est sil⁹ cuz cāto. sic pz in cā eclipsis lune que cā est iterpositio terre iter sole z lunam recto diametro. Luz. n. talis iterpositio est: eclipsis est: z cū fit iterpositio: talis eclipsis fit: z cum facta est facta est: z cū futura est iterpositio: futura ē eclipsis. Silr cā z diffinitio crystalli est aq pdenfata pp defectū calozis penit⁹: z cū hec cā est: crystallus est: z cuz fit: crystallus fit: silr se bz in factio: z futuro. Crystallus nāqz non est nisi aq pgelata z indurata per multos annos ita q magni⁹ z diuturnitas z frigoris congelātis destruxit in pgelato calozē actualē z potētiālē. Lū. n. potētiālis caloz nō remāserit in pgelato: iaz nō est solubile p calozē. Lō. pgelata nāqz non sunt solubilia: nisi p h⁹ q caloz exterior actualis educit calozē potētiālē de po⁹ ad actū. In qb⁹ igit nō est caloz potētiālis illa insolubilia sunt a calozē. Cā aut que nō est cā cōpleta rei: sed que eget cōditione aliq ad h⁹ vt egrediat ex ea effect⁹ eius: non necio sil⁹ est cuz cāto: s. possibile est vt pcedat tpe causatū suū.

C S. in hisce que nō sunt sil: fit ne vt in pino tpe. Quedamodū nob vī alia alioz sint cāe: ceu factuz facti: fiens fiētis: futurūqz futuri. At pstat in bis ab eo rōcinationez extruēdā eē qd postea fuit: pncipia aut z eoz ea sunt: que pūs fuerūt. Quapp idēz z in hisce que fiūt pñadus est modus. S. ab eo qd ante fuit non extruūt rōcinatio: vt qm h⁹ fuit: h⁹ qd est. poster⁹ ortū est: silr z in futuro. Siue nāqz determinatū: siue indeterminatū fuerit tps: nō erit vnqz: vt cū h⁹ fuisse vere dicat: poster⁹ inqz ipm. In medio. n. tpe falsuz erit pfecto h⁹ ortū fuisse dicere altero iam orto. Eadez est z in futuro penit⁹ rō: neqz qm h⁹ fuit h⁹ erit. Mediu. n. sil⁹ habeat ortū opz: vt sit factuz factoz futurozūqz futurū: z ceteroz silr. Et id qd fuit z id qd erit: fieri neqz: vt ortuz habeat sil⁹. Deterēa fieri nō pōt: vt aut indeterminatū: aut determinatū sit ipm mediū tps. Falsuz. n. erit in medio illō dicere tpe. Cōsiderandū est aut qd nā sit qd ptinget: vt in reb⁹ post factuz eē sit fieri. An pz factio fiens nō herere: nec. n. factio factū ēt heret. Sūt. n. fines ac indiuidua. nā vt pūctū pūcto nō heret: sic neqz factio factū Ambo nāqz sunt indiuisibilia: nec igit ob id ipm factio fiens herere pōt. Fiēs. n. diuisibile: factū indiuisibile pstat eē. Et igit linea sese bz ad pūctum: sic fiens ad factū. Plā in eo qd fit infinita sunt facta. Magis aut de hisce clarius est dōm in vlibus libris de motu. De eo igit ipso qso sese bz mediuz cum deinceps sit gnatio: hec eo vsqz sumant. Plā z in bis ipis mediū: z pñū necesse est medio vacare: velut. a. fuit cuz sit factū. Antea aut fuit. a. Atqz. c. pncipiū est ex eo qa. ppingus est eo pūcto: qd est pncipium tps. Itē. c. fuit qm. d. fuit. Orto igit. d. necesse est. c. fuisse. c. vō orto: necesse est. a. pūs ortū fuisse. Atqz si mediū h⁹ accepis mō: ad id tādez accesseris qd me poster. Linē. b

Demōstratio nāles vt i plarib⁹ hūe p causam mālem z formalem.

Que a fortuna z casu.

18⁹ pclo.

Cā completa nō diminuta est sil⁹ cū cāto.

Quid sit crystallus. a. Cōcōdo credo.

dio vacat. An semp ob ifinitidez mediū cadet. Nō enīz factū facto heret: vt diximus: attamē a medio incipiēdū est: z ab eo qđ nūc est p̄mū. Idē z in futu- ris seruādū est. Nā si vez est. d. fore: vez sit p̄us opz a. fore. Nūius autē cā est ip̄m. c. Etenīz si erit d. p̄us c. ip̄m erit. Et si. c. rursus erit: a. p̄us erit. Silr autē z in his ipsis infinitio diuisionis existit. Futurū nāqz futuro nō heret. Atqz p̄ncipiū z in hīs est sumēduz: qđ medio vacet. Nec autē in ipsis opib⁹ ita sese bñt: vt diximus. Nā si domus extracta est: lapides inci- sos fuisse necesse est. Ad id qđ obrem: qz necesse est fundamenta fuisse: si domus est facta. Si vō funda- mēta facta fuere: necesse est lapides an fuisse. Rur- sus si domus erit: pari ratione lapides prius erunt. Qđ quidē medium modo demonstratur eodez. Ja- cientur enim antea fundamenta.

2. cō. 57. **C** In his autē que nō sil sunt: nūquid sunt in cōtinuo tpe: sicut nob v̄ alia alioꝝ cās esse: b̄ est: facti esse alieꝝ facta: z futuri: z futura: z eius autē qđ sit si aliqd antea factū est. Est igr̄ a posterius facto sylls: p̄ncipiū autē z hoz est: que facta sunt. An z in his que sunt silr est: a priori autē nō est: vt qm̄ b̄ est factū: qm̄ b̄ factū posterius est: z in futuro silr est. Neqz enīz finiti aut ifiniti erit t̄pis: quare qm̄ b̄ vez erit dicere factū esse: b̄ vez est dicere sc̄m est posteri⁹. In medio autē dicere falsum eēt al- tero iam facto. Eadē autē ratio est in futuro: neqz. n. qm̄ b̄ factū est: hoc erit. **A**bedū. n. sil gētuz: opz esse factoz factū: z futuroz futu- ruz: cum his que sunt fieri: cuz his que sunt eē: h̄ futurū eē z eē nō p̄tingit eē sil genitum. Amplius autē neqz ifinituz p̄tingit eē mediū t̄pis neqz finituz: falsum. n. erit dicere in me- dio. **S**peculādūz igr̄ est qđ est p̄tinuum: vt post id qđ sc̄m est sit fieri in rebus: at manife- stuz est qđ nō est p̄tinuuuz cum facto eē: qđ sit: neqz. n. sc̄m est cum post facto eē: termini. n. sunt z arboni. sicut ḡ neqz p̄cta sunt inuicē copulata: neqz que facta sunt: vtraqz. n. indi- uisibilia sunt: neqz. n. qđ sit cuz eo qđ sc̄m est pp̄ idē: qđ. n. sit diuisibile: qđ autē sc̄m est in- diuisibile est. Sic igr̄ linea ad p̄ctū se bz: sic id qđ sit ad id qđ sc̄m est: sunt. n. ifinita facta in eo qđ sit: magis autē manifestuz. in v̄lib⁹ de motu: opz dicere de his. **D**e eo qđez igr̄ qđ est quō cuz eo qđ p̄ter sit se bz media cā in- tātuz acceptū sit. **N**ecessē est. n. in his mediū z primuz z sine medio esse: vt. a. sc̄m est: qm̄ c. sc̄m est: ante autē est. a. p̄ncipiū est. c. pp̄ id qđ primuz est ipsi nūc: qđ est p̄ncipiū t̄pis: h̄. c. factū est: si factū est. d. igr̄ cuz fiat. a. ne- cesse est sc̄m eē. **L**ā at est. c. d. eiz facto neces-

se est. c. sc̄m eē. c. autē facto necesse est. a. prius fuisse. **S**ic autē accipiēs aliqđ mediū: stabit alicubi imediatuz: aut semp eꝝ cadet pp̄ ifini- tuz: nō. n. p̄tinuū sc̄m cuz facto sic dcm̄ est: h̄ incipe inde necesse est a medio: z ab ip̄o nūc primo. **S**ilr autē est z in eo qđ erit. si. n. veruz est dicere qm̄ erit. d. necesse est pri⁹ vez dice- re q. a. erit: bñt autē cā est. c. sigdē eiz. d. erit: prius. c. erit. si vō erit. c. pri⁹. a. erit. **S**ilr autē erit ifinita decisio z in his: nō enīz que erunt sunt p̄tinētia inuicē. **P**rius autē z in his sine medio accipiēdum est: bñt autē sic se in opib⁹ si facta est domus necesse est decisos eē lapides. **E**t factuz b̄ eē: pp̄ qđ: qm̄ necesse est fundamētuz sc̄m eē. si vō fundamētū est prius lapides eē factos necesse est. **I**te: si erit dom⁹. silr p̄mūz erūt lapides. **B**em̄frant autē per mediū silr: erit. n. fundamētuz prius.

Querit Ari. an succedat sibi fm̄ t̄pis p̄tinuitatē: ita qđ cām factā p̄tinue sequat̄ causatū factū: z cāz futurā cau- satū futurū: z an ei qđ sit: p̄tinuet cā p̄us facta. **S**i. n. bec nō sequant̄ se fm̄ t̄pis p̄tinuitatē: h̄z interrupte: ita. s. qđ sit tēpus mediū iter cām factā z causatū factū: semp erit sylls a posteri⁹ facto z nō a p̄us facto. **H** est a causato qđ sit posterius iferē syllogistice cā facta p̄us: z nō eꝝ pote- rit syllogizari a cā in causatū. **N**ec est 19° p̄clo. s. qđ in cā z causato que nō sil sunt: ita qđ ens cuz ente: factū cuz fa- cto: futurū cuz futuro: semp est sylls a posterius facto: z posterius factū semp est p̄n^m syllogisticū eoz que facta sunt p̄us: z facta p̄us sunt p̄n^m sic cā: z nō sic mediū syllo- gisticū eoz que posteri⁹ sunt: qz a p̄ozi nō est sylls. **N**ō enīz sequit̄: qz bec res facta p̄us est: qđ bec res posterior facta sit: sic p̄z in fundamēto z domo: qz si ponat̄ tēpus mediū iter cām factā: z causatū factū: siue istud t̄pis po- nat̄ finitū siue ifinitū: manifestū qm̄ nō seq̄ ex cā facta causatū factū: qz in medio tpe cā est iam facta: z falsum est dicere causatū esse factū: z eadē ratio est in alyz t̄pi- bus. **E**t itez cā que est mediū syllogisticū iferēs causa- tum suū est ifinitio ei⁹: z tota cā cōpleta: z talē cām: vt p̄stēsum est: opz sil eē genitā cum cāto suo: ita qđ sil fa- cta sit cā: z cuz futuro futura: z silr in ceteris. **P**aret igr̄ qđ si sit interruptio iter cām factā z cāmz factū: z silr fm̄ alias diuisiones t̄pis: nō seq̄ ex cā cāmum. **Q**z autē necio sit interruptio oñdit Ari. qz sic ostēsum est in p̄yfico ne- gocio: factū eē est terminus fieri: z terminus mor⁹: z est in istā: vñ factū eē est in indiuisibili. **F**ieri autē diuisibi- le in ifinita sic moueri. **I**n omni. n. moueri sunt ifinita moueri: z ifinita mota eē: z silr in fieri ifinita fieri z ifi- nita facta eē: sic in tpe vno ifinita instātia z linea p̄cta. sicut igr̄ nō est p̄ctuz p̄cto p̄tinuū: neqz linea p̄cto: sic nec factū eē cuz facto eē: neqz factū eē cuz fieri. **Q**ue igr̄ nō simul sunt facta necesse est factū eē: eē post sc̄m eē cum t̄pis iterpōne. **I**gr̄ t̄m̄ nunc accipiat̄ de cā me- dia syllogistica in his que nō sunt sil. s. cuz sint diuisa per t̄pis: mediūz cā z causatū: a posterius facto sit sylls. **E**t in his necesse est resolūē ad mediū syllogisticū imediatū: z in his que facta sunt p̄n^m z imediatuz est id qđ postre- mo sc̄m est: z qđ p̄pingus est ipsi nūc p̄cti: qđ manifestū est sic cor̄e^m in h̄ qđ a posteri⁹ factis sit sylls z nō a prio- ri. **I**mmediatū. n. p̄n^m syllogisticū in his semp cadet eꝝ: qz erit

qz erit vltimo scim: nō p̄tinuū cum p̄us factis: r̄ bec ma-
nifesta sunt in rebus artificialib⁹: nō. n. pōt ondi ex esse
fundamētū esse domus: nec ex fieri fieri: r̄ s̄llr̄ s̄m̄ alias
d̄ias ip̄is: s̄z ecōuerso per h̄ q̄ domus facta est ostēdit̄
q̄ fundamētū factum est prius. r̄ per h̄ q̄ fundamētū
factum est ostēdit̄ lapides p̄us esse decifos.

CSed qm̄ in hisce que sūt ḡnationez quādā modo
circuli p̄tū videmus: fieri pōt: vt ip̄m sit: si mediū:
r̄ termini mutuo se sequant̄. In ijs. n. p̄stitit ipsa cō-
uersio. Atq; idip̄m in s̄monib⁹ p̄mis ostēdimus: cō-
uerti in q̄ ipsas p̄clones: h̄ est. n. circuli modo rōcis-
nationē p̄uerti. In rebus aut̄ ipsis h̄ v̄ fieri modo.
Humida facta pluvia terra vapor: necesse est oria-
tur. Quo qdē orto: nubem p̄stare necesse est. Qua
facta fieri aquaz. Qua orta: terra pluvia necesse est
humectef. Hoc autē id erat qd̄ initio sumpsimus.
Quare modo circuli p̄uersio fuit. Quicqd̄ enim ex
hisce sumpseris: aliud sequitur qdem cum sit aliud.
Quod quidē cum sit aliud item est. Qd̄ rursus cum
sit: primum ipsum emergit.

2.1.58. **C**Qm̄ autē videmus in his que sūt circulo
quādā ḡnationez esse. r̄ p̄tingit hoc eē sigdez
p̄sequant̄ se inuicē mediuz r̄ termini. In his
eiz p̄uerti est. **S**tēsūm est aut̄ h̄ in primis q̄
p̄uertant̄ p̄clones: circulo aut̄ h̄ est. In opib⁹
ut̄ v̄ sic: depluta t̄ra necesse est vaporē fieri:
h̄ autē facto nubem: hac h̄o facta necesse est
terrā deplutā eē. **H**oc autē erat ex principio:
q̄re circulo circuit: cū. n. boz v̄nū q̄libet sit:
altēz est: r̄ cum illud est: altēz: r̄ cū h̄ primū.

20^a? **C**post bec ondit̄ Ari. q̄ in rebus in qb⁹ est ḡnatio circu-
laris est dem̄ratio circularis. Et bec est 20^a p̄clo. In his
eniz per mo^m aliquē est circulatio cāz r̄ q̄libet eaz pōt
eē p̄^mnotum r̄ p̄^macceptū ex sensu vel exp̄imēto: r̄ est in
talib⁹ causis p̄uteribilitas necio: r̄ ita p̄nt̄ ex se inuicem
syllogizari: v̄n̄ cuz dem̄ratio sit syls ex causis r̄ imedia-
tis: manifestū est q̄ q̄libet taliz cāz aliā demōstrabit:
sicut est videre in opib⁹ nāe: q̄ terra depluta est cā mā-
lis vaporis: r̄ vapor nubis. et nubes itēz terre deplute.

Nōnduz **C**Sciēdū aut̄ q̄ lz talis sit circulatio nō accidit idē eē
cām sui simplr: qz si cōsideret̄ q̄ vere r̄ in se est cā. r̄ q̄
vere est causatū: inueniemus: q̄ h̄ signata depluitio ter-
re est cā hui⁹ singularis vaporis: r̄ iste singularis vapor
est cā hui⁹ singularis nubis: que ogregabit̄ ex h̄ vapo-
re: r̄ bec nubes est cā nō depluitiois illi⁹ ex qua venit h̄
nubes: sed depluitiois alteri⁹ niū. **U**n̄ nulla depluitio
suiip̄ius cā est: s̄z depluitio terre que hodie est: est cā al-
terius depluitiois numero que cras erit. **E**t qz quelibet
singularis depluitio est causa nō suiip̄sus: sed alterius
depluitiois sequētis: ideo vlt̄er vere dici pōt q̄ ois de-
pluitio est cā depluitiois: nō idē t̄n̄ cā sui simplr. **S**illr̄
manifestū est in nube r̄ vapore: r̄ cuz acceptū sit ex sen-
su q̄ terra est depluta: pōt argui ex h̄ nubez eē v̄turā:
r̄ s̄llr̄ cum accipit̄ ex sensu nubez eē pōt argui ex eo ter-
rā esse cōpluēdā. **U**n̄ hic nō sit circulo ab eodē in idēz
simplr: s̄z a terra cōpluta ad terrā cōpluēdā. **U**n̄ qd̄ hic
d̄ nō est p̄tinuū el qd̄ dixit Ari. circa p̄n^m hui⁹ libri. **S**ir-
cularēz dem̄rationē nullā eē. **Q**uia ibi it̄tellexit de circu-
lo in quo reuertit̄ ad idē simplr r̄ in quo p̄bās r̄ p̄batū
sic se h̄nt̄ q̄ verūq; nō pōt esse p̄^m r̄ immediatū acceptum

per sensuz. **C**Sciēdū q̄ cum s̄m̄ p̄hos mūdus sit infi-
nit⁹ duratione: nō fuit p̄^a nubes / aut p̄^a pluvia / aut p̄mus
vapor: vnde nihil boz pōt dici simplr cā alioz qn̄ s̄llr̄
possit dici eē de reliq;. **U**erūtū s̄m̄ veritatē terra p̄ erat
madida nō dico depluta: irrigatione aquaz veniētuz a
mari magno per meat⁹ occultos sic sanguis a corde ve-
niēs per venas r̄ arterias irrigat totū corpus aialis. **E**t
ex alia madidatione p̄ facta p̄ calorē solis eleuabat̄ pri-
mus vapor. r̄ ex vapore p̄ eleuato ad mediā regionem
aeris per frigiditatez cōgregatēz fiebat̄ prima nubes.
r̄ ex prima nube prima depluitio: r̄ deinde fiebant̄ bec
circulariter: sicut nunc videmus.

CSūt aut̄ rerum nōnulle que sūt vlt̄: semp. n. r̄ oēs
aut eodē modo sese h̄nt̄ aut eodē sūt pacto. **N**ōnul-
le sunt rursus: que semp qdē nō sūt eodē mō: sicut
t̄n̄ plerūq;. **N**ā nō ois qdez mas hō barbā emittit.
Fit aut̄ plerūq; vt hō mas: barbā emittat. **T**alib⁹
igitur r̄ mediū esse plerūq; necesse est. **N**ā si tam. a.
de. b. q̄. b. de. c. vlt̄er predicet̄: r̄ a. de. c. necesse est:
r̄ semper: r̄ de quolibet p̄dicari. **I**d enim est vlt̄er
p̄dicari: de omni sempq; dici. **A**t supponebat̄. a. ple-
rūq; de. c. p̄dicari. **N**ecessē est q̄ mediuz etiā ip̄m. b.
p̄ditionē eādē subire: ac eē plerūq;. **E**rit igit̄ r̄ eoz
que sunt plerūq; ea principia vacantia medijs: que
plerūq; sic sunt vel sūt. **A**t. n. quo nā pacto ip̄m qd̄
est ad ratiocinatiōis terminos accōmodat̄. **E**t quo
modo vel est ipsius: vel nō est demōstratio diffini-
tione: satis antea pertractauimus.

CSunt aut̄ qdā que sūt vlt̄: semp. n. que r̄
in omni aut sic se h̄nt̄ aut sūt: alia h̄o semp
qdē nō: s̄ sicut frequēter sunt vt nō ois hō ma-
sculus barbā emittit: s̄ sicut frequēter. **T**alib⁹
igit̄ necesse est r̄ mediuz sicut frequēter esse: si
eniz. a. de. b. vlt̄ p̄dicat̄: r̄. b. de. c. vlt̄ necesse
est. a. de. omni. c. r̄ semp p̄dicari. **H** eiz vlt̄ de
omni r̄ semp: s̄ suppositū est sicut frequēter
eē: necesse est q̄ mediuz sicut frequēter esse q̄
est in quo est. b. **E**runt igit̄ r̄ eoz que sunt si-
cut frequēter principia sine medio q̄cūq; fre-
quēter sic sunt aut sūt. **Q**uō igit̄ sit qd̄ qd̄
est in terminos assignatuz est: r̄ eq̄lr̄ dem̄ra-
tio: aut diffinitio sit ip̄i⁹: aut nō: dem̄ est p̄i⁹.

C20^a sequēter demōstrat Ari. q̄ eoz que nō semp sunt:
s̄z frequēter sunt p̄n^a nō semp sed frequēter. **E**t bec est 21^a
p̄clo. r̄ hui⁹ ratio dem̄ratiua est: q̄ ex nec̄is que semp
sunt nō sequunt̄ nisi nec̄ia r̄ que semp sunt. **E**oz q̄ que
frequēter sunt: p̄n^a sunt sic frequēter: cuz nō possunt esse
nec̄ia: nec sunt p̄tingētia erraticā: eo q̄ p̄tingēs erraticū
nō est cā p̄tingētis nati: frequēter aut̄ sunt res nāles que
quātū est de nā: r̄ circūscripto ip̄edimēto semp sunt: ve-
lut̄ est bec: ois masculus cum puenerit ad etatez debitā
pōt explere opus virtutis ḡnatiue r̄.

Capitulum 4^m.

Anc dicēduz eē videt̄: quo nam pacto
venari nos ea opz que hoc ip̄so quid est
p̄dicant̄. **E**oz itaq; que semp cuiq; cō-
petūt: quedā erēt dūt sese quidez ad plu-
ra: nō t̄n̄ genus egrediunt̄. **A**tq; ea sese
postet̄. **L**inē. **b z**

Nōnduz

2.1.59

21^a

20^a sequēter demōstrat Ari. q̄ eoz que nō semp sunt: s̄z frequēter sunt p̄n^a nō semp sed frequēter. Et bec est 21^a p̄clo. r̄ hui⁹ ratio dem̄ratiua est: q̄ ex nec̄is que semp sunt nō sequunt̄ nisi nec̄ia r̄ que semp sunt. Eoz q̄ que frequēter sunt: p̄n^a sunt sic frequēter: cuz nō possunt esse nec̄ia: nec sunt p̄tingētia erraticā: eo q̄ p̄tingēs erraticū nō est cā p̄tingētis nati: frequēter aut̄ sunt res nāles que quātū est de nā: r̄ circūscripto ip̄edimēto semp sunt: velut̄ est bec: ois masculus cum puenerit ad etatez debitā pōt explere opus virtutis ḡnatiue r̄.

ad plura extendere dico: que quibus vlt cuius compe-
tunt: non tamen solis: sed etiam alij insunt. Est. n. quodammodo quod omni
competit trinitati: et etiam non trinitati. Id. n. quod est: tri-
nitati et etiam non numero competit. At ipse inest et ipsi
quodammodo trinitati: et alijs etiam pluribus. Quinarius namque com-
petit: non tamen genus egreditur. Quinarius enim nume-
rus est: et nihil est extra numerum impar.

T. 60.

Uomodo autem opus venari in eo
quod quidem est predicatio: nunc dicamus.
Eorum igitur que insunt unicuique quodammodo
extenduntur in plus: non tamen ex genere. Bi-
co autem in plus esse: quocumque quodammodo insunt uni-
cuique vlt: et non solum alij: vt. n. aliquid quod omni
trinitati inest: sed non omni trinitati: sicut quod est
inest trinitati: sed et non numero: sed et impar inest
omni trinitati et in plus est. Et namque ipse quocumque
inest: sed non extra genus. Quinque enim nunc est:
nullum autem extra numerum impar est.

In capitulo isto redit Arist. ad assignanda artes
definiendi: et ipsemet continuat nunc di-
ceda de diffone eis que supra dicta sunt de diffone. Ars
autem definiendi est via inueniendi diffones rei pposite fm
quod explicat quod est res pposita. Nec autem via duplex est:
vna namque est per coponere: et alia est per resolonere. Viam
autem veniendi in diffone coponendo p docet Arist. eo quod hec
via est sic pgressio ab vltioribus et simplicioribus in magis
copposita. Viam autem resolonis est e contrario illi. Ars autem diffi-
niendi fm via p sic paucis pot colligi. Primo pnsidera-
du est et accipiendu in quo genere sit res diffinienda: deinde di-
uidendu est genus p primas eius diuisas: et iunge-
da est altera diuisa cu genere illa. s. sub qua est res diffini-
da. Et illud etiam pntu ex genere et diuisa: itez diuidendu est p
primas diuisas eius: quaz altera pdicto modo pgregada est
cum toto diuiso: et sic deinceps est facienda diuisio: pnter
per primas diuisas sbales: quaz altera aggregada est cu
toto diuiso: donec totu sic aggregatu pueribile sit cum
diffiniendo: cum tamen quilibet priu illi aggregati sit in plus.
Cum autem acceptu p tale diuisione non est notu per sylm
simpplr inee diffiniendo: neqz inesse ei in eo quod quod est: s. so-
lummodo petitu est. Utilitas tamen diuisonis talis dup est:
quod per tale diuisione p cognoscit qualr ordinade sunt pres
diffonis. Opz namque in diffone id quod prius est: nam et vltius
prius ordinari: et pnter: quod pnter est in ordine nae. aliter
eiz ordinata non est diffinitio: velut si dicaz aial mortale
ronale vel ronale mortale aial non dico diffone hois: cu
na fm huc ordine non ordinauerit pres essentielles hois:
s. ordinauerit p aial: deinde ronale: et vltio mortale. Nunc
autem ordine nae manifestat diuisio pnter facta. Alia est
iteru vtilitas pnter facte diuisonis. s. quod nihil ponendoz
in diffinitioe relinqt. s. n. fiat diuisio per primas diuisas
semp et aggreget altera illaz cuz diuiso donec totu ag-
gregatu sit pueribile cum diffiniendo. manife est: quod nihil
de diffiniendis relictu est. cognoscit autem quon sit diuisio per
diuisas primas per hac arte. Sumat diuisuz: et pnsideres
an ei omni pueniat altez diuideti sub distuctioe: ga si
h est: tunc sunt ipse diuis per quos diuidit prime. si vero ipse
diuisum sit in plus quibus ambo diuideti: tunc non sunt sum-
pte prime diuis. Ordinat itaqz diuisio copetenter facta:
pres diffinitiois: et facit nulla priu ex reliqua. Sed cuz p
diuisione non sint scita ea que accepta sunt simpplr inesse
diffiniendo: nec inesse ei in eo quod quod est: opz de quilibet pre-

In diffone id
quod est plus na
et vltius plus or-
dinatur.

diffonis aggregate: pdicto modo per diuisione ostede per
Methodu de accite: quon simpplr inest rei diffiniende: et p
Methodu de genere quon inest ei: et in eo quod quod est. Dia-
nag quo ad huc locu cum genere ordinada est: et forte per
Methodu de ppo ostede: quon totu aggregatu est puer-
tibile cuz diffiniendo: et sic habet quod totu aggregatu inest
simpplr: et inest in eo quod quod est: et puerfim pdicat: que ma-
nifestu est quod sic accepta est diffinitio. Coponit igitur hac
arte diffiniendi ars diuidedi genus per suas diuisas suba-
les diuisas: et Methodus de accite: et Methodus de
genere: et forte his annectit Methodus de ppo. Docens g
Arist. hac arte p demonstrat: quon p accipiendu est genus rei
diffiniende: et ea que pnter: sunt posteri genere in descendo
sub ipso genere donec aggregatu ex his sit pueribile cum
re diffinienda: cuz tamen quilibet priu totius aggregati sit in
plus. Et hec est 22^a conclusio. Dicit g quod eorum que insunt ali-
cui quedam extenduntur in plus: non tamen extenduntur ex genere
eius: et in plus dnr extendi que insunt alicui omni et non illi
soli: sed etiam alij: et aliquid extendit in plus et trascedit genus
eius: sic aliquid inest omni trinitati quod reperit etiam in non tri-
nitate: et in non numero: et trascedit genus trinitatis. s. numerus: et
aliquid reperit in plus quibus trinitas: sed non trascedit genus eius:
sicut impar: quod reperit in alijs numeris quibus in trinitate:
non tamen trascendit numerum.

22^a pco.

Talia igitur eorumque sumenda sunt: quoscumque tot fuerint
sumpta pmo: vt vnusquodque quidem illorum pluribus compe-
tat: cuncta autem simul non ad plura sese extendat. Hac
enim necesse est subaz esse rei diffiniende. Velut omni
trinitati competit numerus ipse pmutu vtroque modo:
et quod non mensurat numero: et quod non ex numeris pstat.
Id igitur iam ipsa trinitas est: numerus in quibus impar
primus: atque hoc pacto primus. Nox enim prima
ceteris etiam vniuersis imparibus insunt: vltimum
dualitati etiam competit. At vniuersa simul nulli pre-
ter trinitatem numero competunt.

23^a pco.

Quis igitur accipienda sunt vsque ad h primus
quorum vnusquodque quidem in plus sit. Dia autem
non sunt in plus: hac enim necesse est subaz rei
esse: vt trinitati inest omni nunc impar primus
vtrubi: et sicut quod est non mensurari nunc: et
sicut quod est non coponi ex nunc: hoc itaque itas tri-
nitas est nunc ipse primus: et sic primus. Ho-
rum. n. vnusquodque: aliquid quodammodo in paribus
inest: vltimum autem et dualitati: oia autem illi.

T. 61.

Traque talia que sunt sub genere diffiniende rei pnter ordi-
nata sub ipso genere accipienda sunt: quoscumque accipiant tot quod
vnusquodque in plus sit: oia autem in plus non sint sicut collecta
s. pueribile. et hec est 23^a conclusio p quod h itedit. Vni autem ratio
est: quod opz diffiniende accipe id quod indicat rei sbaz: sic autem
acceptu indicat rei sbaz vt cum accipit de trinitate: quon
trinitas est nunc ipse: vtrubi: primus. i. duplr primus. D
enim primus: quod non nua ab alij nunc pter quod ab vnitae.
et sic de quinarius primus et infini alij ipares. Et de etiaz
trinarius primus: eo quod non coponit ex alijs nunc. et in hoc
coicat cum binario. Solum. binarius et trinarius non co-
ponunt ex nunc. Patet igitur quod quilibet pars huius diffi-
nis est in plus quibus trinarius: totum autem in eque.

24^a pco.

Cuz autem necia quodammodo sint ea que h ipso quod est pntur:
vt antea patfecimus: vltia namque necia sunt: trinita-
ti vero vel cui alij sic competunt ea que sumunt: h modo
necio

neccio qdē trinitas ea que diximus erit. Subaz aut
hec ei⁹ ē rōnēne ex hisce patere pōt. Nā si id qd al
signauimus nō sit ipm⁹ rō trinitatis: necesse est ipm
qñ genus qdā ipm⁹ ē: aut noie uocitatis: aut noie
carēs. Igit nō trinitati mō: sed pter ipaz alijs et cō
petet. Genus. n. huiuscemodi ponat eē nāe: vt insit
potētia plib⁹: atq; ad plura sele extēdat. Qu si istud
pter indiuiduas ali nulli cōpetit rei: id erit pfecto
ipsa ratio trinitatis. Nam z hoc etiam supponat id
cuiusq; subam esse: qd vltimū de indiuiduis tali dō
modo. Quare silt z in qbusuis alijs id erit cuiusq;
ratio: qd hoc ostenditur modo.

T.c.62. **C**ū autē ostēsum iam est in supiorib⁹: q
neccia sunt in eo qd quid est p dicitia: vltia aut
neccia sunt. In trinitate autē z in quozq; alio
sic accipiunt in eo qd quid est accepta: sic aut
ex necessitate erit trinitas hec. Qd autē suba
sit ex bis: manifestū est. Necesse autē est nisi
hoc eēt trinitati esse: vt genus aliqd esse: hoc
autē noiatur: aut nō noiatur: erit igit in plus
q; trinitati inesse: pcessum enim est b⁹ esse ge
nus quodcūq; fm potētia in plus. Si itaq;
nulli inest ali q; atbomis trinitatis: b vtiq;
erit trinitatis eē: supponat etenim hoc qd est
vniuscuiusq; suba esse: que est in illius atbo
mis vltimum pntum. Quare silt z aliq; cuil
bet sic mōstratoz eidem esse erit.

Cū autē p dicitō modo accepta indicat totā sbaz: expla
nat Arist. sic. n. accepta in eo qd qd est pntur. Vn p se in
sunt vltia z neccia. Qd autē neccium est rei: z p dicitā in eius
sbaz z qd dicitā: aut est pars sbe z gen⁹: z tūc est in plus
q; nō ptingit p dicitō mō accepto. s. eē in plus: aut dicit to
tā sbaz rei: z est pueribile cū re p dicitā de solis indiui
duis illi⁹. Propter qd aut pueniat oēs dīaz diuisiuā eē
in plus q; diffi⁹ dubitabile est. Et dico ad b q; nā cu
iustibet gñis gñalissimū est aliq; mō cōposita ex pre sibi
māli: z ex pre sibi fozali. Vn ei accidit neccio ad minus
due diuisiones p⁹: qruz vna sit ex pre foz: z reliq; ex pre
māe: sic posito q; corpa celestia sint aialia: accidit aiali
vna diuisio p⁹ ex pre foz: s. rōnale vel irrōnale. z accidit
ei alia diuisio p⁹ ex pre corpa. s. mortale vel imortale.
Verūm dīe que accidunt gñi ex pre fozali sunt magis
eēn⁹ z pus ordināde in dīfōne. z has 4⁹ dīas necesse
est eē excedētes z excessas. Luz aut oē genus sbalternū
cōpo⁹ sit ex gñe supiori: z dīa vel dīys supadiuctis: ne
cesse est ipm cōpo⁹ recipe vna diuisione p⁹ ex pre gñis
inquātū ipm bz sibi admistā nām dīe: z alia diuisione
p⁹ ex pre dīe pstituentis fm q; ei admista est aiatio. z
iteruz aiali accidit rōnale: z irrōnale ex pre aie fm q; ei
adiucta est corpeitas. Et dico etiā q; alicui gñi gñalissi
mo: eo q; ipm habet in se nāz multiplicabilitatē accidit
due diuisiones p⁹. Sic manifestus est q; huic gñi quāti
tas accidit due diuisiones p⁹ pntuz z discretū. Et itez
hīe positionē pntuz: vel nō hīe positionē: z forte in alijs
gñalissimis idē accidit: nō sit nobis ita manifestū: qd
si est: manifestū est q; oēs dīfōnes fiūt ex pibus: quaz
quelibet est in plus q; dīfinitū: totuz aut in eque.

Cū autē cū totū aliqd qspīa tractat: genus in ea
diuidē que sunt pma. Atq; indiuidua specie: veluti

numerū in dualitatez trinitatēne. Deide illoz eniti
dīfōnes accipe: vt recte linee: z circuli: atq; anguli
recti. Post b sumpto qdnaz sit genus: vtrū qntitas:
an qntitas: ppos affect⁹ p cōes pmos pteplari. Nā
ea que q; accidunt que cōponunt ex indiuiduis: ex
dīfōnib⁹ innotescēt: ppea q; dīfinitio simplex que
pncipiū est oium. Et ea que simplicib⁹ accidūt: per
se qdē ipsis solis: per ipsa vō ceteris cōpetūt.

Cōgruz autē est cum totū aliqd aliq; ne
gocief departiri genus in atboma specie p
ma: vt est nūs in dualitatē z trinitatē: postea
sic dīfōnes illoz accipe tētare: vt recte linee:
z circulari: z recti anguli. Post hec autē ac
cipiēdum qd genus sit: vtruz quātītatis: aut
qualitatis. p prias passiones speculari per cō
munia pma: cōpositis eniz ex atbomis que
niētia ex dīfōnibus erūt manifesta: ppter b
q; pncipiū omnīū dīfōnum simplex est:
z simplicibus per se inesse cōuenientia solis:
alijs autem fm illa.

Cdicū est pxiō q; gen⁹ cū bis que psequunt gen⁹ in de
scēdēdo aggregāda sunt: donec totū aggregatū sit p
bile cū re dīfinitēda. Lō se qnter ofidit mō quo faciēda
est b aggregatio: z modus iste est diuisio gñis p specifi
cas dīas. Dicit igit q; gen⁹ rei dīfinitēda p diuidēdū est
vsq; ad spēs indiuiduales: z aggregāde sunt dīe pueniē
tes cūz gñe donec sumat p viā diuisionis rei dīfinitio.
Et b est z⁹ p dō. Qd aut sic est colligēda dīfinitio: p
hoc q; ois opatio logica est syllogicare: aut dīfinitire: aut
diuidē. Et manifestū est q; talis aggregatio nō sit syllo
aut dīfōne. g ex diuisione ex bīt. Dicit q; cū aliq; nego
cia circa dīfōnē assumēdā: que dīfinitio est totuz rei:
eo q; itegrā rei sbaz cōprehēdit: pueniēs est diuidē ge
nus rei dīfinitēda vsq; ad p⁹ indiuisibilia specie b est in
spēs spālissimas: deide aggregāde sunt dīfōnes spēruz
b modo. pmo accipiat genus in quo ponēda est res
dīfinitēda. Deide p cōia p⁹ speculari passiones p pas rei
dīfinitēda: b est p genus qd est p⁹ cōe speculari p pma
dīas gñis que a nā ipi⁹ gñis egrediunt. Et deide pnter
dīas inferiores donec pueniat ad vltimas pstituitas
rei dīfinitēda. Cōpōne nāq; facta z aggregatiōe ex sim
plicib⁹. s. gñe z differētis: manifeste erūt dīfōnes que
niētes: q; p⁹ p⁹ qd ponit in dīfōne est oium simplicis
simū. s. genus supimuz: z pnter faciūt dīfōnē ea que cō
ueniūt in eē per se solū simplicib⁹. s. gñibus: z hec per se
inherētia sunt p pma dīe generū z gñibus que diuidūt
in sunt per se: alijs aut fm naturas generuz.

Cū qui diuisiones que p dīas pificiscuntur: vtiles
sunt ad dīfōnes b pacto inuestigādas. Ipas tñ nō
ofidere dictū est antea. Vtiles aut erūt b pacto so
lū ad rōcinandū ipm qd est. Atq; videbit ipa diui
sio nihil facere pntuz: s; vniūsa statim accipe p inde
atq; si eadē ab initio sine diuisione qspiaz sumeret.
Refert aut ea que pntur pntuz z postertus p dicitā.
Veluti si aial mite bipes: animal bipes mite dicat.
Etenim si ex duob⁹ ois dīfinitio pntet: z vniū qd sit
ipm aial māfuetū: atq; rursus ex b z dīa fiat vniū:
homo in q;: vel qcqd tādem id sit qd vnum efficit:
necesse est diuidētem petere semper.

Poste. Linē. b 3

T.c.63.

z⁹ p dō

Dis operatio
logica est syl
logizare: aut dīf
initire: aut diui
dere.

a **C** Et id b
est per se in p
mo modo: hō
est suba.

Dubitatio no
luda.

Dīe que acci
dit gñi ex pre
fozali sūt pus
ordināde in
mōre.

L.c.64. **C**S; diuisiones que sunt fm dñas vtilis sūt in his vt sic adcamus: sicut tñ demōstrāt dicunt est in priorib⁹. Vtilis aut sunt vtiq; sic solū ad colligēdum qd̄ qd̄ est: et etiā vī vtiq; nihil: sed mox accipe oīa tanq; si ex principio accepit aliq; sine diuisione. Differt autē aliq; qd̄ p̄dictorū pri⁹: et posteri⁹ p̄dicari: vt est dicere aīal māsuertū bipes: et qm̄ bipes aīal māsuertus. Et iterū ex hoc dñā est h⁹ vt quolibet est. Vñ sic necesse est diuidētem repetere.

24° p̄

Partes diffō/
nis nātr ordi/
nate sunt vñū.

CAd diffōnes autē sic inuestigādas vtilis sunt diuisiones facte fm dñas diuisiuas: s; diuisiones tales nihil demōstrāt: sic p̄dictū est. Vtilis nāq; sunt ad colligēdū p̄dicto mō diffōnes: s; videat q; in eis nō sit vtilitas: s; q; mox ēt absq; diuisione posset eque bñ in p̄n accipi totū aggregatū qd̄ est diffō. Diuisio nāq; duplicē dat vtilitatē in diffiniēdo vñā q; ordinar recte ptes diffōnis: et alterā q; facit nullā pte diffōnis ex reliquā. Et hec est p̄clo 24°. s. q; diuisio hāc duplicē affert vtilitē. Dicit q; vtilis est diuisio ad sic colligēdū qd̄ qd̄ est: q; multū differt quid p̄us qd̄ posteri⁹ ordinet in diffōne. Partes nāq; diffōnis nātr ordiate vñū aliqd̄ sunt et vñū p̄dicatū sunt eedē pte: alr ordinate nō sunt vñū aliqd̄ s; plura: nec ē ex illis p̄dicatio vna. Et iterū vtilis est diuisio: vt nihil relinquat ex de his que veniūt in qddi^{tes} rei diffiniēdo: q; cū sit diffinitio: sp̄ per primas dñas: nihil relinq; ex.

CPreterea h̄ pacto dñtarat fieri pōt: vt nihil eorū p̄mittatur que sunt in diffōne ponēda. Sumptō nāq; genere p̄mo: si accipiat aliqua diuisionū inferiorū: nō omne cadet in illam: ceu nō omne aīal: aut p̄tinuaz: aut diuisiua alarum est: sed volatile aīal omne: huius est. n. hec dñā. Prima aut aīalis ea est dñā: in quā omne aīal cadit: et cuiusq; ceterorū s̄tr genex: et eorū que sunt extra aīal: et eorū que sub ipso sunt collocata: ceu volucris ea est dñā p̄ma: in quā oīs volucris cadit: et piscis itidem ea: in quā oīs piscis. Hoc igitur si p̄ficat quispiā pacto sciat nihil prius p̄mississe q; si nō h̄ modo p̄cedat: et p̄mittere euz necesse est: et idipm̄ q; nescire.

L.c.65. **C**Ampli⁹ ad nihil relinq; dū in eo qd̄ qd̄ est: sic solū modo p̄tingit. Luz. n. primū accipiat genus si qdem inferiorū aliquā diuisionē accipiat: nō incidet omne in h̄: vt nō omne aīal aut totū p̄natus est: aut diuisum p̄nis: s; p̄natus aīal est omne: hui⁹. n. dñā hec est. Prima autē dñā est aīalis in quā omne aīal incidit. S̄tr aut est in vnoquoq; aliorū et in his que ex genex: et que sub ipis sunt: vt in aue in quā est oīs auis: et pisce in quo est oīs piscis. Sic igit p̄cedēti est scire qm̄ nihil relictus est: aliter relinquere necesse est et non scire.

CLogscit aut si sit diuisio nō p̄ prias dñas: vt accipiat genus et p̄sideret an illi oī ueniat aliez diuidēdus sub diuisiōe: q; si nō sit p̄ia diuisio: s; aliq; inferiorū: genus diuisus nō vlr incidit in diuisione: sic si diuidat aīal per h̄s p̄nas itegras: aut p̄nas diuisas: nō est hec p̄ diuisio: q; nō omne aīal habet p̄nas itegras aut p̄nas diui

fas: s; omne p̄natus aīal incidit in hāc diuisione: q; hec est p̄ diuisio pennati aīalis. S̄tr est p̄ diuisio aīalis: in quā incidit omne aīal: et s̄tr in alijs se h̄: sicut diuidat p̄ dñas accitales que sunt ex genex sine per dñas ibales que sunt sub gñe supra genex diuisus: semp omne gen⁹ diuisum incidit in diuisione p̄. igit qui hac via p̄cedit: pōt scire de diffōne: qm̄ nihil relictus est extra. Alia h̄o via incedētes necesse est: qm̄ aliqd̄ relinquere: et necesse est ipsum nō scire: qm̄ nihil relictum est.

CNon autē opz cum qui diffinit ac diuidit oīa scire que sunt. Quā nōnulli cēsent fieri nō posse: vt q; q; vñq; differētia ad vñūq; cuiusq; sciat: nisi scierit vñūq; q; sine h̄o differētis nunq; fieri posse: vt q; q; sciat. Et quo nāq; nō differt q; spiam: idē qd̄ illud inquit eē: a quo h̄o differt ab eo diuersus esse. Primo igit h̄ est falsum. Ad. n. quavis dñā res sunt diuise. Cōplures. n. sunt rebus eisdē specie dñe: sed nō per subaz: neq; per se. Deide cum q; spā accipit ea que opponunt: et dñaz: et omne: aut in hāc pte: aut in illā cadere: sumpleritq; in altera pte rem eaz quā querit eē et idipm̄ coguerit: nihil refert si sciat: nec ne: de q; bus alie dñe p̄dicant. Patet. n. eum habiturū esse rōnem sube: si sic p̄ficēs ad ea tādem puenit: quoz non est vltorius dñā.

L.c.66

CNihil aut opz diffinitē et diuidēte oīa scire que sunt: et tñ impossibile qd̄ dicūt eē dñas cogscere que sunt ad vñūq; q; nō cogscētē vñūq; q; sine dñis nō esse vñūq; q; scire. Et quo. n. nō differt idē esse hui⁹: a quo aut differt aliez ab h̄. Primū qd̄ igit h̄ falsum est: nō. n. fm oēm dñaz aliez sunt est. Adulc. n. dñe in eisdē specie: s; nō fm subam neq; p se. Postea si accipiant opposita: et fm dñaz et cum omne incidit hinc aut inde: et accipiat in altero: et qd̄ querit esse et hec cognoscit: nihil differt scire aut nescire in quibuscūq; p̄dicatur de alijs differēte. Manifestum est enim qm̄ si sic vadēs veniat in hoc: quoz non amplius est dñā habebit rōnem sube.

CPost hec inducit Arist. opinionē quorūdā destruetū artez diuidēti: et arte diffiniēdi. dicebat. n. q; diffiniētes et diuidētes: opz cogscere dñas per quas differt res diffinita vel diuisa ab oibus alijs. S; sic ipsi dicūt impossibile est cogscere dñaz vnius ad aliud nisi cognito vtroq; differētū: ex quo seq; q; diffiniēte vel diuidēte aliqd̄ opz oīa cogscē. Dicit q; Ari. q; h̄ nō est necius diffiniēte et diuidēte scire oīa que sunt: et tñ dicūt qd̄ q; ipole est cogscere dñaz vni⁹ rei ad oēs rem aliā nisi cogscat rem oēs. Et sine differētis p̄puz nō est scire vñūq; q; a quo nō differt aliqd̄ idem est ei: a quo autē differt aliud est. Hi sunt p̄mones sic opinātū. Et rñdet Arist. vlt^{im} sermonē falsus eē: q; nō fm oēs dñaz est res alia: q; in eadē specie sunt multe dñe accitales que nō sunt dñe s; sbaz neq; per se: q; dñs nō sunt res abinuite alie: euz res eisdē sp̄i nō differat sbali dñā. Et pōt h̄ et esse rñ: s; ad h̄ q; nō opz diffiniētem oīa scire: q; nō accitales dñas. Pretet ea cū diuidit aliqd̄ p̄ dñas opp^{tes} sbales: et diuisus oē incidit in h̄ vlr in illō diuidētū: et accipiat res diffiniēda

diffiniēda esse in altero diuidētis: et notū sit rez diffiniē-
das esse in ipso nihil: differt siue sciat siue nō sciat in q
bus reb⁹ alys sint alie dīe. v3. siue cognoscat res alias:
siue nō: qz siue sciat siue nō eque puenient ad ppositū:
qz manifestū ē qz icedēs p̄dicto mō p viā diuisionis do
nec veniat in aggregatū p̄uertibile cuz diffiniēdo hēbit
illd sup qd d̄currit rō in cognē sube: et ita hēbit diffōnē.

Omnē autē in ipsaz diuisionē cadere: si sint ea op-
posita quoz nō est mediū qcqz: nō est postulatio.
Necesse est. n. oē in altero ipsoz eē: si illi⁹ est dīa.

L.cō. 67. **O**mnē autē incidere in diuisionē si sint op-
posita qbus nihil inter mediū est nō est repe-
titio: necesse enim est omne in altero ipsoz
esse: si quid illius differentia erit.

Dixit primo ante banc opionez qz p̄ma diuisio est in
quā diuisus oē incidit: et illi dicto subiungit qd nūc sub-
inferit. **O**mnē autē incidere diuisionē rē. | quasi diceret
in via diuisionis petiit p̄ncipiū cuz sumit altera dīa de
re diuidenda. Sed diuisus omne incidere in diuisionē:
si sit diuisio facta per dīas oppositas imediatas: nō est
petitio p̄ncipij: qz necesse est diuisus omne in altero di-
uidentiuz esse: si sit ipsius prima diuisio.

Ad extruendaz autē pbandamue per diuisiones
diffōnem hec tria sunt obseruāda. Prīmū vt ea su-
manā q hoc ipso qd est p̄dicant. Scōz vt hec adeo
disponant: vt p̄mū in p̄mo: scōm in scōdo loco po-
nant. Tertij vt hec oīa sint. Atqz primū istoꝝ erit si
possumus quēadmoduz ad accidēs rōcinari ipsum
inquā cōpetere et per gen⁹ pbare. Scōm fiet si ipm
p̄mū sumpsim⁹. Hoc at erit si id accipiat qd tale
est: vt ipm qdē oīa sequat. Oīa aut ipm nō ecōtra
sequant. Necesse est. n. aliqd eē tale: quo sumpto idē
iaz erit et in inferiorib⁹ modus. Id. n. erit fm qd cete-
roz est p̄mū. Et id etiam tertij: quid est herentium
primuz. Supero nāqz sublato: id quod heret cete-
roz erit p̄mū: vt p3. Et in ceteris eodez modo.

L.cō. 68. **A**d pbanduz autē terminū p diuisionē: tria
opz p̄lecturari accipiētē predicāta in eo qd
qdest. Et hic ordiare qd p̄mū: aut qd scōz:
qm̄ hec oīa sūt. Est at hoz vnū p̄mū p id qd
possum⁹ sic accēs colligere: qm̄ est: et p gen⁹
pbare. Ordinare aut sicut opz si primū acci-
ptat. hec aut erit si p̄mū accipiat q oib⁹ inbe-
ret: illi aut nō oīa: necesse. n. aliqd esse h⁹. Acce-
pto aut hoc iaz in oib⁹ inferiorib⁹ idē modus
erit: fm. n. altoꝝ primū erit: et tertij sequen-
tiuz. Remoto. n. qd est sursum p̄tinuū alioꝝ
primū erit: similiter autē est et in alijs.

25⁹ ? **P**ost hec subiungit Ari. p̄clonē. z5. hāc. s. ad habēdas
diffōnes accipiēda sunt p̄dicāta de re diffiniēda in eo
qdest: et accipiēda sunt eadez fm ordinē nālem. s. vt
qd p̄mū est in nā: sit p̄mū ordinatuz in diffōne: et qd z^m
scōz accipiēda sunt oīa q insunt rei diffiniēde. Has
aut tres p̄dicātes debere inesse diffōni manifestū est ex
diffōne diffōnis. Quā diffō est qd inest rei: et p̄uertibilr
p̄dicat de re est: et in eo qdest. Et manifestuz est si p.
turbare. ordo diffiniētiū nō demonstrare qd est res:
eo q alius ordo eozū dē cō ponentiū nō idē efficit. Quā
aut ea q insunt in diffōne insunt rei diffiniēde. p̄rio ac-

Tres sunt p̄di-
cātes diffini-
tionis.

cipientiū est per methoduz de accidente per quā syllo-
gizat simplr inherētia. Deinde per methodū de gñe q
insunt in eo qdest. Tertio opz p̄tes diffōnis ordiare
adinuicē. Ars aut ordinandi est hec: vt id qd p̄dicat de
oib⁹ alys p̄tib⁹ diffōnis vltiter: et reliqua nō de illo vlr:
ponat primū in diffōne: qz illud qd est vltius est p̄us in
natura. Deinde in sequentib⁹ partib⁹ diffōnis idem est
modus: qz qd inter ceteras partes est primū: et vltius est
scōdo ponēduz. et tertij qd de residuis erit similr vltius.
Remoto nāqz superiori: consequenter est consideran-
dum qd primū est inter sequentia.

Que sit ars or-
dinandi partes
diffinitionis: et
est notādus.

Datebit autē hec oīa esse: qd erat tertij: si sumple-
rimus primū ipm per diuisionē: omne aut hoc: aut
hoc. aīal esse. Esse autē hoc: et rursus totius dīaz:
huius extremi vō nō vltius dīaz eē: vel etiā sta-
tim cū vltima dīa ab ipso toto: nō differre id spē.
Datet enī neqz plus opz quicqz addituz esse. Dia
nāqz sumpto hoc ipso qd est p̄dicant neqz quicqz
deesse. Nāz aut gen⁹ aut dīa cēt. At gen⁹ est ipsuz
p̄mū: et hoc cū dīis sil⁹ est sumptū dīe et vnuerse
sunt sumpte: nulla. n. p̄sus posterior est. Spē nāqz
differret ipm extremū. At b dictū est nō differre.

O aut oīa hec sunt manifestum est ex eo q
accipimus primū fm diuisionem: qm̄ omne
aut hoc aut hoc. Est at hoc et itez toti⁹ dīa
a toto nihil differre spē: ampli⁹ b manifestū
enī est: qm̄ neqz plus apponit: oīa. n. q sunt
in eo qdest accipiunt hoz neqz deficit ni-
hil: aut. n. genus aut differētia vtiqz esset: ge-
nus qdem igit est primū: et cum differentijs
p̄sus acceptuz est: dīe. n. oēs cōtinent: non
enī ampli⁹ sunt vltima: specie enī differt
et vltimū: hoc autē est dictum nō differre.

L.cō. 69.

Post hec dem̄rat Ari. qm̄ oīa p̄dicta itegrat artē dif-
finiēdi p viā cōpositionis. s. diuisio aggregās p̄tes diffi-
nitionis: et methodus de accidente ostēdens q insunt: et
methodus de gñe ostēdens q in eo qdest. Et hec est
z6. p̄clo. Manifestū nāqz est q sic accepte sunt omnes
p̄tes essentiales rei: et per ordinē quo ingrediunt eētia:
et cōstituit vnū aliqd: et scit ex p̄dictis qm̄ sumpte sunt
per moduz hunc. Ex his igit oib⁹ accipit diffinitio per
moduz quo est diffō explicās integre rei essentia. Dicit
ergo q manifestū est q hec oīa p̄dicta sūt vna ars dif-
finiēdi: et recapitulat ea dicēs. Qd recipimus p̄mo per
diuisionē: qm̄ esse est b aut hoc: sicut oē aīal: aut est rō-
nale aut irrōnale. Deinde accipimus de re diffiniēda:
qm̄ est alteruz hoz: vt qm̄ hō est aīal rōnale. Et iterum
huius totius aggregati accipit dīa donec inueniat res
diffiniēda nihil differre specie a toto aggregato: neqz
inueniat totū aggregatū in plus. Cum aut sic sit aggre-
gata diffinitio: manifestuz est q nihil supflūū apponit:
qz oīa accipiunt p methoduz accitales et gñales inesse
in eo qdest: et ita nihil ponit accidentale: neqz deficit
aliqd subale qd scit per hoc q sunt diuisiones p̄tinue
nō interrupte. Et itez si aliqd deficeret cū oīa p̄dicetur
in qd: totū acceptū esset genus vel dīa: et esset in plus: s3
p̄dicto mō oēs dīe accepte sunt: et non sunt ampli⁹ dīe
vltiores per quas possit diuidi totuz aggregatū: ita q
maneat indifferens specie cum re diffiniēda: acceptuz
est autē p̄dicto modo indifferens specie.

z6⁹ ?

Querere autē opz inspiciēdo: p̄mū ad ea que sunt

Posterioꝝ

filia: z nullaz inter se dīlaz hñt: qđ nam idē habeāt vnīuerſa. Deinde ad alia que sub eodez cū illis gñe collocant: z sunt qđez eiudē inter se spēi: ab illis at specie sunt diuerſa. Atq; si in his accipiat aliqd pe nit? idēz: z in alijs ſi ſi mō. Rurſus pſiderādūz est ſi in his q̄ ſunt ſumpta ſit aliqd idēz: quouſq; ad vnā rōnez ſiat accessio. Nec. n. erit ipſius diffinitio rei. Qz ſi nō ad vnā rōnem: ſed ad duas vel ples itur: pz id qđ querit nō vnū qđ eſſe: ſed plura. Veluti ſi querat qđ naz ſit magnitudo animi: cōſiderādūm est in aliqbz quos qđez ſcimus eſſe magnanimos qđ naz habeāt vnū oēs pacto quo tales eē dicunt. Leu ſi Alcibiades ſuit magnanimus: z Achilles: ac etiā Ajax. Quid vnū oēs habebant. Atq; id est eos affectos cōtumelijs nō pferre. Nam p̄mus intu lit bellūz. Scōs irat? ſe a ſocijs defendendis ſeiun git. Tertius ſibi mortē p̄ciuit. Rurſus in alijs cōſi derādū est: vt Lyſandro ac Socrate qđ nā z iſtis ſinerat vnū. Atq; id est equabilr ſeſe hñe in ſecūdis atq; aduerſis reb? fortune. His ſumptis conſidero qđ naz idē habeāt bec: equabilitas inquā in rebus fortune: z nō patientia cuz p̄tumelie afferunt. Qz ſi niſil habeāt idē: due p̄fecto magnanimitatis spēz erunt. Ois aut diffinitio v̄lis est ſemp. Medicus. n. nō diffinit ſalubre curāz oculo: ſed aut oī: aut ſpe cie determinato. Atq; facilius est ſingulare diffini re q̄ v̄le. Quapropter a ſingularib? ad v̄lia opz aſcendere. Equiuocatiōes enim in v̄lib? magis la tent: q̄ in ijs que non differunt.

L. cō. 70. Querere aut opz intendentem in filia z in dīa: p̄mū qđez oīa idēz hñt: poſtea itēz in alteris: q̄ in eodez qđez gñe ſunt in illis. Sūt aut ipſis qđē idēz ſpecie: illoz aut alteri: cum aut in his accipiant qđ oīa idē: z in alijs ſi ſi. In acceptis itēz ſi ſi intēdendūz est: ſi idē ſit quouſq; in vnā veniāt rōnez: bec. n. erit diffi nitio: ſi nō nō vadit in vnā: ſ; in duas vel in plures: manifeſtū est qđ nō vtiq; vanū aliqd qđ q̄rit: ſed plura: vt dico ſi qđ est magnani mitas q̄rimus: intēdendūz est in quodā ma gnanimos quos ſcimus qđ hñt vnūz oēs in quātuz hñt: vt Alcibiades magnanim? aut Achilles: aut Ajax: qđ vnū oēs nō tole rare iniuriā: hic qđē. n. dimicauit: ille nō iſa nituit: hic aut iterfecit ipz. Itē in alijs vt Ly ſandro z Socrate: ſi ſi idēz rōnez p̄ſperitatī z iproſperitatī: bec duo accipiēs intēdo qđ idēz hñt: aut ipaſſibilitas que est circa for tunas: z nō tolerātia iniuriāz. Si nō nulluz ſi: due spēz vtiq; erūt magnanimitatē: ſemp enīz est oīs diffō v̄lis: nō. n. in quodāz oculo dicit ſanabile medicus: ſ; aut in oī: aut in ſpe determinās. Facilius qđez est ſingulare dif finire q̄ v̄le: vñ opz ex ſingularibus in v̄le aſcēdere: z nāq; equuocatiōes latent magis

in v̄libus: q̄ in differentibus.

Cognita ſic arte diffiniēdi per viā cōpoſitiōis: p̄ter docet Ari. venari diffōnez p viā reſolōnis: hoc est p viā accipiēdi p̄mo cōpoſitiōis: ſ; est inferiora: z aſcēdēdi ab ipſis p partitionē v̄q; ad ſupiora ſimpliciora: est at ars talis. Conſiderādūz est p̄mo de qb? dī nomen diffi niēdūz: z accipiēda ſūt de reb? illis maxie in dīa v̄po te ea que ſunt in dīa spē: z que hñt maiorē ſilitudinē in accitib?. Conſiderādū est qđ be res indifferētes hēant cōe ſm nomē diffiniēdūz. Deinde pſiderande ſunt res alie que ſunt eodez cū poſib? ſpecie: habeant tñ maiorē dīaz accitales cū reb? p̄us acceptis: q̄ res p̄us accepte habeāt inter ſe. Et pſiderādūm qđ ſit cōe in rebus ſcōo acceptis ſm nomē diffiniēdūz. Et z pſiderādūm qđ ſit cōe ſm nomē diffiniēdūz reb? ſcōo acceptis: z rebus p̄mo acceptis: ſi ſi ſumpre ſūt oēs res de qb? dī nomē diffiniēdūz: z cōueniant p̄dicto mō in vnā rōnez cōem ſm nomē diffiniēdūz: tunc ipſa rō cōis ſic aſcēdendo accepta erit diffinitio nois propoſiti. Si vō fuerint res differētes ſpecie: qb? pueniāt nomē diffiniēdūz ſemper p̄mo faciēda est pſideratio in reb? minus differētibz ſpecie z accidēte: z p̄ter in rebus magis differētibz: vt in his que nō differūt ſpecie: ſed multuz accitē. z tertio in reb? que differūt ſpecie z accitē: z videndūm est qđ quelz rerū acceptaz hēat inter ſe cōe ſ; nomē diffiniē dūm: z tandēz qđ oēs habeāt adinūicē cōe ſ; illud no men: z vnū ſic occurrēs erit rō assignata ſm nomē ppo ſitū. Si vō in tali reſolōne aſcēdendo nō poſſit iueniri vnū cōe in oib? ſm nomē assignatū: tñ illud nomē est equiuocū: z v̄lime extremitates que occurrūt ſunt ſin gularia plura ipſius nois. v. g. Si querat diffō magna nimi accipiat de qb? p̄dicat magnanimus Hercules: Ajax: z Achilles: q̄ ſūt idēntes spē: z multū pueniētes ac cidēte: z pſiderē qđ ſi iſtis cōe ſ; qđ ſūt magnanimi: z iueniēt in eis cōe. ſ. nō tolerātia iniuriāz. Qz Ajax ſe iterfecit: vt nō toleraret iniurias: z eadē de eā Hercules iſaniuit in iterfectiōe Neſſi in oriēte: cū accepſſet camī ſiā Neſſi itinctā medicamie Medee: ſ; est liquore qđā q ex pua calefactiōe iſtāma: z icēdit inextinguibilr rez quā tāgit: cō liquoris p̄fectionē iuenit Neſſus: z ea cōbz ſtus ē Hercules cū iduiſz camīſiā trāſmiſſaz a Deian ra. Achilles vō dimicauit: vt nō patēt iniurias. Poſtea accipiēdi ſi alij q dīr magnanimi pueniētes cū poſib? in ſpecie: ſ; diſſiles illis accidēte: vt Lyſander z Socra tes: z vidēdūz est qđ ſit eis cōe in q̄tū ſūt magnanimi: z iueniēt q̄ eſſe indifferētes in p̄ſperis z aduerſis. De inde pſiderādūz est qđ bi ſcōo accepti habeāt cōe cum p̄us acceptis in q̄tū ſunt magnanimi: z ſi qđ poſſit iue niri cōe vnū: illud eēt diffō magnanimi: ſ; cū nō occur rat cōe vnūz erūt due rōnez p̄acte hincinde due diffi nitōes magnanimi: z erit magnanimus nomē equocū: z nō erit ei? diffinitio vna: eo qđ diffinitio nō v̄ p̄ticulariter: ſ; v̄l̄r de diffinito. Nec ponēda est diffō nois intē tio reperta in aliq; ſed intētio reperta in oī: z dico qđ ex ſingularib? rōnib? extrahēde ſunt p̄dicto mō rationes v̄les: qz faciliōz est inuētio ſingulariū rōnūz q̄ v̄luz: eo qđ v̄les rōnes multotiēs ſunt ambigūe: z latet eoz am biguitas plus in v̄lib? q̄ in ſingularib?: z indifferētib?. Nec aut ars ſic pōt colligi in vnā p̄pōnez inueſtigandī diffōnez p viā reſolōnis: p̄mo accipiēdūz est in quo cō ueniūt ſm nomē diffiniēdūz res maxie indifferētes de qb? p̄dicat nomē diffiniēdūz: z deinde accipiēdūz est in quo pueniunt ſm nomē diffiniēdūz res ſi ſi adinūicem differētes: differentes vō a p̄us acceptis plus q̄ ille ad inūicē: z tertio accipiēdūz est qđ puenit p̄mo z ſcōo ac ceptis: z ita deinceps ſi ſint res v̄l̄teri? differētes conue

a C Ad ē mi nus v̄le q̄ ma gis v̄le.

27° nientes in noie diffiniendo. Et hec est. 27. p. clo.
 ¶ At aut in demfonib⁹ rōcinādi forma: sic in diffi-
 nitionib⁹ dilucidatas insit opz. Que gdez fuerit: si
 seorsuz id diffiniat q̄spiam q̄b in plurib⁹ generibus
 est: per ea que in vnoquoqz dicunt: veluti file non
 oē: sed id q̄b in colorib⁹ est 7 figuris: 7 acutū similt
 q̄b est in voce: 7 sic ad ipsuz cōe p̄ficiscat cauēs ne
 equiuocationē offendat. Q̄b si neqz differere trās-
 lationibus opz. Datet neqz diffinire oportere: aut
 trāslationib⁹: aut bisce que p trāslationē dicuntur.
 Erit eniz necessitas vt translationib⁹ differat.

26. 71. ¶ Sicut in demfonib⁹ opz syllogizatiū eē sic
 7 in terminū certū: hoc aut erit si per ea que
 singulr dnr sit in vnoquoqz gñe diffinire se-
 paratis: vt file nō oē: s; in colorib⁹ 7 figuris
 7 acutū q̄b est in voce: 7 sit in cōe ire timētes
 ne equiuocatio cōtingat. Sic aut nec opz di-
 sputare metaphozis manifestū: qm̄ neqz dif-
 finire: neqz q̄cūqz dnr in metaphozis: dispu-
 tare eniz necesse erit metaphozis.

¶ Densa arte diffiniēdi fm̄ vias duplicē docet nos Ari.
 q̄ sic sp̄llo demfatio acqrit in nobis habit⁹ q̄ est cer-
 ta visio mentalis eē cōplexi 7 vitatis: sic p̄ diffōne acq-
 rit in nobis certa visio sube rei: hoc est manifestuz ex
 diffōne diffōnis. Quia cuz diffō sit oīo q̄ indicat qd est
 esse: qd aut indicat eē est generās certā visionē in eo cui
 indicat subaz rei quā indicat. Manifestū itaqz q̄ diffō
 facit certaz visionē sube. Et hec est. 28. p. clo: 7 ex B seq̄
 q̄ ambiguoꝝ nominū nō est querēda diffō vna: s; eniz
 noīs ambigui intentio sit aliq̄ mō vna: ipsa tñ intentio
 vltis vaga est apud intellm̄ 7 nō finit nisi p̄ cōparatio-
 nem aliquā certā adductā: 7 supadiectā: 7 de diuersis di-
 ctā intentiōes h; diuersificatas. 7 silr diffōnes sicut file
 dictū in colorib⁹ 7 in figuris: h; aliq̄ mō intētiōne vna
 vagam tamē 7 incertā apud intellm̄ quā necē est finire
 per spālez adiectionē cū dī in colorib⁹: 7 per alias adie-
 ctionē in figuris: vñ diffōnes huic insunt sicut p; in geo-
 metria vbi describunt figure stles: 7 in scia nālī in qua
 cognoscit qd sit silimido q̄litarū nāluz: 7 hoc ē q̄ diffi-
 nitio acqrit in nobis visionē certā: seq̄ q̄ nō ē diffiniē-
 duz aliqd metaphozis: eo q̄ metaphoza cā ē ambigui-
 tatis: 7 hec duo q̄ sequit̄ ex. 28. sunt. 29. 7. 30. p. clones.

¶ At aut facultatē habeam⁹ medioꝝ ad ea demō-
 strāda: que pponunt: puestigare opz: 7 ea q̄ aian-
 tib⁹ aptis ispiciunt: 7 ipsas quoqz diuisiones: atqz
 sic puestigare opz suppositio gñe cōi oīum. Leu si
 aialia sint ea q̄ p̄siderant: que naz oī cōpetūt aiali.
 Quib⁹ sumptis rursus idētiōes puestigare opz: que
 naz ceteroꝝ p̄mo cuilibet isunt: veluti si id sit auis:
 que naz oēm auē sequūtur. Et sic semp que naz p̄
 pinquissimo cōpetūt. Datet. n. nos posse iaz dicere
 p̄pter qd insunt ea q̄ cōpetūt bisce que sub ipso cōi
 sūt collata: vt p̄pter qd homini cōpetūt aut equo.
 Sit aut aial gdez. b. in. a. vō ponant ea que aial oē
 sequūtur: bis at in loctā in qb⁹. c. e. d. lfe designat:
 aialia singula collocent. P; itaqz pp qd. a. cōpetit
 ipsi. c. pp. b. nāqz cōpetit. Et similt ceteris. Eadem
 autē est semper 7 in alijs rō: atqz nunc sic dicimus
 per tradita nobis noīa cōia rebus.

¶ At habeamus aut p̄posita eligere opz de. 26. 72.
 cisiones 7 diuisiones. sic aut eligere subz ge-
 nus cōe oīuz p̄silū: vt si aialia sint que p̄fide-
 rant: qualia oī aiali isint. Acceptis aut bis re-
 liquoꝝ oī q̄lia inherēt: vt si b̄ est auis: q̄lia oī
 inherēat aut: 7 sic semp p̄rio. Manifestū. n.
 est: qm̄ habebim⁹ iaz dicē pp qd insunt inbe-
 rentia bis que sunt sub cōi: vt pp qd boi: aut
 equo insūt. Sit aut aial in quo. a. b. aut inbe-
 rentia oī aiali: in qb⁹ aut sunt. c. d. e. sint q̄daz
 aialia. manifestū igit est pp qd est. b. in. d. p-
 pter. a. enim silraut 7 in alijs: 7 semp in alijs
 deorsuz eadem rō est. ¶ Nunc gdez igit fm̄ ea
 que assignantur cōia noīa dicimus.

¶ Oīesa arte diffiniēdi itegre taz p̄ viā diuisionis 7 cō-
 positionis q̄ per viā resolone docet nos Ari. q̄ non ex
 oī diuisione neqz ex oī resolone ex̄bit̄ quenis diffō. S; z
 opz ad determinate rei diffōnez p̄ viā diuisionis ex̄bē-
 daz determinatā eligere diuisionē 7 resolonez: velut si
 diffiniēda est spēs p̄dicata in qd nō est assumēda diui-
 sio accētis: vel diuisio vocis: s; diuisio gñis p̄ specificas
 dīas: 7 iueniemus p̄ tales diuisionē nō soluz ipsaz diffi-
 nitionē: sed et cāz dīaz positaz in diffōne rei diffiniē-
 de. v. g. si velimus diffinire aliqd aial spāle: vt pote ho-
 minē: opz diuidere genus ei: vt pote aial p̄ dīas p̄rias
 aialū: 7 oī aiali sub diuisione inherētes: 7 sic p̄dictū est
 aggregabimus ex diuisione diffōnez 7 habebimus cāz
 pp quā inest oīs dīa rei diffinite: p̄pter gen⁹. n. diuisuz
 inest dīa diuidens rei diffinite. Gen⁹. n. cā est: 7 radix a
 qua egrediunt̄ oīe 7 spēs: q̄qd. n. est aial pp b̄ q̄ ipm̄
 est aial rōnale vel irrōnale. 7 hō: qz ipse est aial rōnale.
 Et binarius qz est numerus par: s; nō sic dicā cāz puer-
 tibilez. Genus. n. cā est dīe: s; nō p̄uertibile nec per quā
 possit syllogizari dīa diuisua de specie. Hec igit ē. 31.
 p. clo. s. q̄ ad diffōnes intētas 7 p̄positas 7 hñdas elige-
 de sunt diuisiones vltuz 7 decisiones: hoc est resolonez
 singulariū. Et explanatio huius est totū qd sequit̄ vsqz
 ad finē huius capli: sicut hoc de p̄mo dicit. Q̄ ad diffi-
 nienduz spēm aliquā opz eligere gen⁹ ei⁹ vniuocū vere
 noiabile: 7 p̄siderare quales dīe p̄mo inherēant illi oī:
 7 acceptis illis sic p̄ter ire diuidēdo p̄ specificas diffe-
 rentias: qz sicut p̄dictuz est aggregabit̄ diffō 7 inueniet̄
 tā p̄pter quā differētie inherēant speciei diffinite: quia
 p̄pter genus diuisum vniuocum noiabile.

¶ Opz aut nō solū in bis ipsis dicto mō p̄siderare:
 s; et sit aliqd aliud videat̄ cōe cōpetēs: 7 idipz acci-
 pere: deide sumē 7 ea q̄ ipm̄ sequit̄: 7 ea que hoc se-
 quit̄ veluti cornigeris cōpetit̄ eritū h̄e: superiori-
 busqz vacare dētib⁹. Sumāt igit hec: 7 rursus ac-
 cipiēda sūt ea qb⁹ cōpetit: seq̄turqz gerere cornua.
 P; n. p̄pter qd illis cōpetūt ea que diximus. Flam-
 ob idiplum̄ illis inerunt quia cornua gerunt.

¶ Opz aut nō soluz noīa p̄siderare: s; 7 si ali-
 quid aliud accipiat̄ cōe: accipiētes si h̄ aliqb⁹
 inherēat 7 q̄lia hec sequent̄: vt cornua hñtia
 hoc habere ventres latos nō vtrobicqz eē den-
 tes. Itē cornua habere sequit̄ quedaz. Ma-
 nifestum eniz est p̄pter qd in illis qd dī pro-
 pter id sunt q̄ cornua habent.

¶ Ana est p̄
 terminum ad
 placitū signā
 cantes: 7 nō p̄
 terminū nātū
 significat̄.

¶ vñ dīo
 amb; 7 opz

29°
 30°

¶ vñ dīo
 vñ dīo
 vñ dīo
 vñ dīo
 vñ dīo

31°

26. 73.

Posterior

Cilr si diffiniendus est accitale aliqd p[ro]sideraduz 7 diuidenduz est cōe accitale: 7 nō solū op[er] p[ro]siderare vni/ uocū gen[er]is: s[ed] et op[er] p[ro]siderare rez cōez accitales c[on]tra accipiēdo illā 7 diuidēdo p[er] d[iv]as p[ar]tes ip[s]as: sic h[um]i[us] v[er]es plures p[ro]seq[ue] h[ic] cornua: 7 silr nō h[ic] in vtraq[ue] mādibula dētes: seq[ue] itez: nō h[ic] cornua. Couertibilia nāq[ue] sunt nō h[ic] vtrobiq[ue] dentes 7 h[ic] v[er]es p[er]les: q[ui] aialia que nō h[ab]it vtrobiq[ue] dētes nō h[ab]it masticat in p[ri]mo cibū acceptū nec preparat ip[s]m q[uo]d sufficiat ad digōne: 7 ideo dedit eis nā ventrē vnu in quo p[ri]mo recipiat cib[us] indigestus: vt postea faciat aial cibū idigēstū redire ad os: 7 ibi iterato masticet: 7 hec iterata masticatio vocatur ruminatio: 7 post ruminatiōne mittat cib[us] in v[er]e alii digerentē: 7 sic p[er] q[ui] aial nō h[ab]it dentes vtrobiq[ue] h[ic] v[er]es p[er]les: 7 nō sunt v[er]es p[er]les nisi q[ui] caret dentibus in supiori mādibula: p[ro]pter quē defectū nō plene masticat cib[us]. Qd aut caret dentib[us] 7 h[ic] ventres vt in plib[us] h[ic] cornua: q[ui] mā terrestres dura q[ue] debuit transire in dentes supiores trāsit in cornua: verūtū cū nā ingerit cornua sicut armēta: ea carent cornib[us] q[uo]d succurrit nā per alia iuuamēta: s[ed] careat dentib[us] in supiori mādibula: vt cerua 7 camellus: cū careat dentib[us] in supiori mādibula: carent et cornib[us]: 7 q[ui] nā loco cornuū dedit cerue iuuamētū aliud. s[ed] fugā velocē: 7 camello cornuū magnitudinē: 7 et dedit camello loco dētiū supioruz palatū durū cartilaginofum: q[ui] v[er]it cibo duro spinoso. Si igit[ur] velimus diffinire hoc: accitale nāle: h[ic] cornua: dicem[us] q[ui] h[ic] cornua est nō h[ic] dētes in supiori mādibula: cui nā loco cornuū nō dedit aliud iuuamētū: 7 in h[ic] diffōnez veniem[us] p[er] diuisionē accidētis nālis in coaccētia. Dicimus. n. q[ui] caretūz dētib[us] in supiori mādibula q[ui] dā h[ic] cornua q[ui] dā nō: 7 que carent cornib[us] sunt q[ui] dedit nā iuuamētū aliud loco cornuū. Et que h[ic] cornua sunt q[ui]bus nā nō dedit iuuamentum aliud: h[ic] aut cornua cā est nō habēdi dētes vtrobiq[ue]: 7 nō h[ic] dentes vtrobiq[ue] cā est h[ic] ventres plures.

Quo cerua 7 camellus carent cornib[us] quoz careant dentib[us] in supiori mādibula.

Et insup alius modus p[ro]uestigādū per similitudinez rōnis. Plō. n. pōt vnu p[ro]p[ri]ā idēz sumi: q[uo]d qdē sep[er]ū 7 spina 7 os appellare op[er]. Inerūt autēz 7 bis atq[ue] sequent aliq[ui]d: quasi talis sit vna quedaz nā. Eadez autē sunt nōnulla eoz que p[ro]ponunt multipliciter. Quedaz enim ex eo sunt ea q[ui]a mediū idēz habēt: veluti q[ui]a sunt omnia antiparistasis.

L. 6. 74.

Amplius alius modus est s[im] analogū eligere: vnu. n. accipe nō est idēz q[uo]d op[er] vocare sepion 7 spinaz 7 os: sunt autē que sequūtur 7 h[ic] tanq[ue] vna nā h[ic] existente. Eadem autē p[ro]posita sunt que quidēz idēz mediū h[ab]it: vt q[ui] omnia cōtrariuz status.

Ite q[ui] daz diffinibiliū sunt q[ui] nō h[ab]it genus vnu vniuocuz noiati: s[ed] h[ic] cōe ambiguū analogū inoiabile: 7 ad diffiniēduz illa eligēda est diuissio nō g[en]is vniuoci: sed cōis ambiguū. Ambiguū. n. analogū ex p[ar]te aliq[ui]d est intētionis vniuoci: 7 sequūtur ip[s]z d[iv]e diuissio: 7 ex p[ar]te ea q[ui] est vnu sicut nā vna vniuoci: 7 he d[iv]e diuissioe sit cū cōi analogo accipiunt in diffōne inferioris diffiniēdi: 7 ip[s]a inferiora sub analogo sumpta in ip[s]o analogo sūt vnu: 7 est dem[on]strabile de eis vnicō medio passio cōis analogaz: s[ed] de vnoquoq[ue] sit dem[on]strabilis medio p[ro]p[ri]o passio analoga approp[ri]ata sicut sepion: 7 spina: 7 os: nō conueniunt in genere vno vniuoco nominabili: sed conueniunt in analogo vno. Quia q[uo]d est os in aiali gressibili

a In b[ar]bes p[ri]mā p[ro]p[ri]ationez 7 sunt fer. b Dec est scda p[ro]p[ri]o. c Dec est tertia. d Dec est quarta. e Dec est quinta: 7 tertia ē que sequit.

Est spina in pisce: 7 hoc est sepion in malacte. Est autē malacte aial oē mollis carnis cuius creatio est ex cartilagine trā: 7 cui[us] creatiōne posuit nā iter carne 7 neruū: vt sit molle sicut caro: 7 beat extensionē sicut neruus: 7 est in tali aiali mēbrūz iueniēs spinis pisciū: 7 illud mēbrū d[icitur] sepion. Sepia vō aial est marinū. Os at in aiali gressibili est sicut fundamētū sup q[uo]d edificat corp[us] ei[us]: 7 sup q[uo]d stabilit mollities carnis eius: 7 sup q[uo]d initit in mouēdo: q[ui] in neruis est robur motū: in ossibus vō est robur sustentatiū: 7 hec est spina in pisce: q[ui] est fundamētū corp[us] ei[us]: 7 stabilimētū mollitiei: 7 fluxus carnis eius: 7 illud sup q[uo]d initit modus ei[us]: 7 idē est sepion in malacte. Et hoc cōe analogum inuit Aristoteli. vbi dicit q[uo]d hec oia sunt cōtrariuz status: q[ui] hec oia sunt attinentia duritiei 7 stabilitimēto: 7 statuunt: 7 figunt mollitiē carnis duritiei contrariam.

Quia in malacte.

Aq[ue] hoz nōnulla sunt eadez g[en]e quecūq[ue] d[iv]as h[ab]it: ex eo q[ui] sunt diuersoz: vel alio mō. Et p[ro]p[ri]o q[uo]d resonat: aut p[ro]p[ri]o q[uo]d apparet: 7 p[ro]p[ri]o q[uo]d iris existit. Aniuersa enīz hec idēz sunt p[ro]positū g[en]e: omnia nāq[ue] sunt plane reflexo: sed specie sunt diuersa.

L. 6. 75.

Choz aut quedaz g[en]e sunt eadem quecūq[ue] h[ab]it differētias alioz aut aliter esse: vt p[ro]p[ri]o q[uo]d eccho: aut p[ro]p[ri]o q[uo]d apparet: 7 p[ro]p[ri]o quid iris: oia enīz hec idēz p[ro]positū sunt g[en]e: oia enim repercussio sunt: sed specie altera.

Ite que sunt sub eodez analogo quedaz sunt iuenientia in ip[s]o sicut in nā g[en]ibili 7 d[iv]a abinuicē sicut spēs opposite: quaz nulla est cā alterius. Et q[ui] daz sunt sic se h[ab]it adinuicē q[uo]d vnu est cā alteri: 7 sub alio in ordine causali. v. g. eccho 7 iris apparētia idoloruz in speculis sunt sicut spēs opposte sub vno g[en]e analogo q[uo]d est repercussio: 7 oia sunt sicut vnu in g[en]e: de q[uo]d per mediū vnu pōt ostēdi passio vna analogaz: 7 de quolz diuissio p[ro]p[ri]o mediū p[ro]p[ri]o passio eadez approp[ri]ata sicut diximus in p[ri]mo libro de q[ui]tuor p[ro]p[ri]o d[iv]isibilib[us] q[ui] cōmutabil[er] sunt: q[uo]d dem[on]strat dem[on]stratiōne vna in s[ec]undō Euclidis: 7 dem[on]strat de lineis supficiebus numeris 7 solidis diuissio in sciētis p[ro]p[ri]o. Est aut eccho soni repercussio ad obstaculuz: sicut apparētia idoli est repercussio radij visualis ad supficiez speculi. 7 sicut iris est repercussio vel fractio radioz solis in nube cōcaua aquosa. Lux nāq[ue] diffundēs se s[im] incessum rectū cū puenit ad obstaculuz p[ro]hibens ei[us] p[ro]gressionē colligit in loco incidētis sup obstaculuz: 7 quia ei[us] nā est se diffundere 7 generare s[im] incessum rectum: cum nō possit se generare directe p[ro]grediendo: necio g[en]at se reuertēdo solū: si obstaculuz sit corp[us] obsecurū: aut si obstaculuz sit corp[us] p[ro]p[ri]o g[en]at se reuertendo: 7 etiaz nō directe: sed angulariter p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o: sicut radius solis cadens sup aquā p[ro]p[ri]o reuertitur a supficie aque sicut a speculo 7 penetrat aquā faciēdo anguluz in ipsa supficie aque: 7 h[ic] p[ro]p[ri]o vocatur fractio radij. Igit[ur] cū nā lumis sit reflecti vel frangi ad obstaculuz: iris est reflexio seu fractio luminis solis in aquosa nube: 7 apparētia idoloruz cum reflexione radij visualis ad speculuz. Radius nāq[ue] visualis est lumen disgregiēns a spiritu visibili lumioso vsq[ue] ad obstaculuz: q[ui] nō p[ro]ficat visus in sola receptiōe foie sensibilis sine mā: sed p[ro]ficat in receptiōe dicta 7 radiositate egrediēte ab oculo. Suba aut soni est lux incorporata in subtilissimo aeri: 7 cū p[ro]p[ri]o sonatiū violēter necē est p[ro]p[ri]o ei[us] disgregiēda situ suo nāli: quē h[ab]it in toto sonatiū: v[er]o aut nālis p[ro]p[ri]o egresas a situ nāli reinclinat ad situz nā

Quia in c[on]ceptu.

Non p[ro]p[ri]o suo in c[on]ceptiōe: sed sensibilis: et q[ui]ta hoc in ruz: cōfiteri dūm est. Et quomōdo ruz: stras egresas ab oculo p[ro]p[ri]o: ciat v[er]um.

lez: et fori^{re} reclinatiois sue facit eas itez p gredi vltra
 fitu nalez: et itez reclinat eas ad fitu nalez: et sic fit mul-
 totiens donec tandem gescat pres. Itaqz vir^o nalis sonat
 in reinclinatio partes egressas a situ nali: occasione vio-
 lentis pncussionis giat in eis tremore: in prib^o aut tremē-
 tib^o cū recedūt a situ nali pseqt extēso diametri longi-
 tudinalis et pstructio latitudinalis: et cū redeūt ad fituz
 nalez est in eis pstructio et extēso pdictoz diametroz
 pmutata hic mor^o itaqz extēsois et pstructiois in eodē
 fm diuerfas diametros cū puenerit ad nāz lumis icor-
 porati in subtilissimo aere qd est in sonatio sonatio ē.
 De nāqz corp^o nāle hz in se nām celestēz luminosam et
 igneū luminosuz: et ei^o p^o incorporatio est in aere subti-
 lissimo: pculso itaqz sonatio et tremēte nece est pitem
 tremore et pitem motionē fieri in aere cōtiguato circū-
 stante: et p gredi^o bec gūatio in pte oēm fm incessuz re-
 ctum: cū aut puenit bec gūatio ad obstaculuz in quo nō
 pōt aer pdicto mō motus gūare pitem motionē: partes
 aeris itremētes in se retūdunt vlt^o retrodunt et reuerbe-
 rant et gūant hz viam reuerfaz itez tremoz et motio in
 aere et redit sonatio pp obstaculuz: sic radi^o visualis: cū
 se nō possit gūare: hz incessuz rectū regnat se reuertēdo.
 Partes. n. aeris itumescētes et collidētes se ad obstacu-
 luz neōio via reuerfa itumescūt. bec igit repulsiō pue-
 niēs vsqz ad lumiosuz qd est in aere subtilissimo est so-
 natio rediēs: et bec est eccho. Qlibz igit istoz triuz fm
 subaz et veritatē est reuerfio lumis: sed iris est reuerfio
 lumis in rōne nubis: apparētia est reuerfio luminis vi-
 sualis hoc est reuerfio lumis in corpali pdicto mō.

Quedam aut differūt: ex eo qz mediū est sub alio
 medio: veluti ppter qd nilus decrescēte mense ma-
 gis affluat aquis: qz mensis decrescens similis ma-
 gis hyemis est. Propter quid mensis decrescens:
 similis magis hyemis est: quia luna decrescit. Dec
 enim sic inter sese habent: vt patet.

2. 6. 76. **A**ltera aut ex eo qz mediū quidē sub alterū
 mediū ē qz dī pposito. Et pp qd nilus fi-
 niente mēse magis fluit pp id qd vernior fi-
 nis mēsis. pp qd aut vernior finis mēsis: qm
 luna deficit. Hec quidez. n. sic se hnt iuicē.

Quedaz vō que sunt sub vno analogo sic se hnt adiu-
 uicē qz alterū est sub reliq sic cātuz sub cā: sic nili flux^o
 et mēsis variatio fm qtuoz āni tpa: et decremētū et incre-
 mentū lune: bec tria pueniūt in vno analogo: qd est non
 permanētia in statu vno. Luna nāqz pīnue crescit: aut
 deficit lumie: et hac sui pmutatiōe pmutat qlitates tps
 in qtuoz quartis mensis: ipsa. n. mouet in oi mēse qtuoz
 anni tpa: qz efficit pīmā quartā mēsis calidā humidam
 lumie suo crescēte: scdaz calidaz sicca p cōplemētuz sui
 lumis: tertiā qrtā efficit sicca et frigidā lumie deficiēte
 a cōplemētuz: vltimā qrtā frigidā et humidā defectu sui
 lumis: et ita in fine mēsis est humidior mēsis: nō tñ frigi-
 dior: hz est accedēs ad calorē. Pz igit qz tā in mēse qz in
 luna est pmutatio pīnua et nō pmanētia in statu vno.
 Et pmutatio in luna est cā pmutationis in tpe mēsurā-
 to: cā vō pmutationis in tpe est cā pmutatiōis in natu-
 ris qtuoz: et in reb^o mutabilib^o picipātib^o qtuoz natu-
 ris: sic humiditas finitatis mensis est cā augmētationis
 humiditatis in reb^o hūdis. Dico et qz vir^o lune est vī-
 bumectās: et vīute sua bumectāte hūctat aera et augmēt-
 tat humidū in aquis: et cuz pūngit soli vigorat vī-
 eius calida p vīute solis: et vir^o solis calida vīuti lune bume-
 ctātū foriter admista neōio humore augmētato cū ca-

lore faciunt aquas rarefieri: et inturgescere: vti neōio in
 fine mēsis cū luna pūngit soli plus solito intumescunt
 aque: taz salte: qz dulces: hz nō sic sit manifestuz in dulci-
 bus sic in salis: et pp hoc in fine mēsis sunt fluxus ma-
 rium maiozes: et qddaz mare est qd nō fluit nisi in fine
 mēsis et in medio mēsis. In medio nāqz mēsis plenu-
 do lumis ei^o qd recipit a sole pfortat vīute ei^o: hz bec cō-
 fortatio et vigoratio nō sit tanta quāta est p pūncionē
 corpalez. Itaqz oēs aque in fine mēsis plus inundāt: hz
 inundatio eaz plus appet in gbusdaz et in gbusdā mi-
 nus pp alias cōcausas adiunctas: sic accidit in nilo qz in
 fine mensis lunaris ppingozis egnocitio autūnali plus
 abūdāt ei^o aqua: qz nilus cadit in mare inter occidētes
 et septētrionē: et ventus occidētalī fiat in regione illa a
 maio vsqz ad equinoctiū autūnale: et mouēs aquas ma-
 ris fm vias incessus sui mouet et arenā: et obstruit are-
 na ostia nili: et bec obstructio et vīti occidētalī relucta-
 tio faciūt aquas nili augmētari et inundare: cā g vera et
 pīma inundationis nili: est vis lune bumectās et rarefa-
 ciens aquas que vigorata per pūncionē solis plus fa-
 cit h in fine mēsis: cuz luna deficit: bec tñ cā non educit
 ex se suū effectū plene nisi cū cōcausis pdictis. s. obstru-
 ctione ostioz: et venti occidētalī p incessuz nili relucta-
 tione: et he cōcause accidunt circa equinoctiū autūnale.
 Unde vir^o lune augmētans aquas in fine illi^o mensis
 plus manifestat opationē sue virtutis in aquis nili: igit
 pīma cā fluxus nili in fine predicti mensis est: qz finis
 mensis est humidior. Finis autē mensis humidior est
 ppter lune defectū et pūncionē eius cū sole in ipso de-
 fectu. Quid nāqz causalis est qz cause celestes pīmo mo-
 uent tempora: et tempora mouent naturas.

Propter qd
 in fine mensis
 fluxus maris
 sunt maiozes.

Cā vera et pī-
 ma inundatio
 nili.

Capitulum 5^m.

Abiget aut qspiaz de cā et de eo cui^o
 est cā: et ne tuz cā: cū est id cui^o est cā v-
 luti cū frondes dedicūt: est ne tum ipsa
 cā defluēdi frondes latitudo inquā fo-
 lioz: si idipsum illi^o sit cā: vel cū deficit luna: est ne
 tuz interpositio terre: nam si nō est aliqua alia: erit
 iploz cā. Sin simul sunt cā: et id cui^o est cā: ceu si in-
 tercedit terra: deficit luna: aut si latitudo est folio-
 ruz defluūt frondes. Tuz mutuo pfecte demōstra-
 bunf. Sit enim. a. frōdes deponit: b. plāta cuius sūt
 folia lata: c. vitis. Si igit. a. cuilibet cōpetit. b. Ois
 eniz planta cui^o folia sunt lata frondes deponit: b.
 vō. c. ipsi cōpetit. Latas. n. frōdes quelibz vitis hz:
 a. etiā ipsi. c. cōpetit. Oisqz vitis frōdes suas depo-
 nit. Atqz cā. b. mediū est: vt pz. At hz etiā p foliozū
 defluxū lata vitē hie folia demfare. Sit eniz. d. la-
 ta hie folia: abūcere frōdes. e. vitis aut. f. E. igitur
 cuilibz inest. f. Ois. n. vitis abūcit suas frōdes: d. vō
 cuilibet cōpetit. e. ois nāqz plāta que frōdes depo-
 nit hz folia lata: ois ergo vitis hz folia lata: atqz
 cā est folioz deflux^o. Qd si fieri nequit: vt sint sibi
 mutuo cāe: cā nāqz prior est eo cuius est cā: et defi-
 ciēdi qdez cā est in medio terrā esse. hui^o aut nō est
 cā deficere lunā. Atqz demfatio que fit per cāz: est
 pp qd: demōstratio vō que nō per cām fit: est ea q
 qppiaz tñ esse ostēdit. Qui per defectuz terram in
 medio esse pcepit: is scit qd idipsum esse: ppter qd
 aut est nō cognoscit. Atqz deficere lunā nō eē cām

Vir^o lune est
 vīus bumec-
 ctās.

vt sit in medio terra: sed ecōtra cāz esse: vt deficiat luna: inde p̄spici p̄t. In rōne nāqz deficiēdi: inest in medio terrā eē. Quare p̄z p̄ hoc illd: s̄z nō p̄ illd b̄ inotescere. An fieri p̄t: vt vni⁹ p̄les sint cāe.

L. cō. 77.

Ecā at̄ z cui⁹ cā dubitabit aliq̄: nūqd̄ q̄n̄ est cātuz z cā est: vt si folia fluāt: aut deficiat: z cā deficien- di: z folia cadēdi erūt hui⁹. At si est lata b̄e folia: deficiēdi aut̄ terrā in medio esse: si. n. nō est: alia aliq̄ erit cā ipsoꝝ: siue cū cā simul sit z causatū: vt si in medio terra est deficiat: aut si latū est foliū folia fluūt. si autē sic est fil̄ vtiqz erūt. Et sic dem̄ant̄ p̄ altera: sit. n. folia fluere in quo. a. latū aut̄ folium in quo. b. vitis vō in q̄. c. Si aut̄ in. b. est. a. oē eiz latū folio folio fluit: cā aut̄ est. b. mediū: s̄z z qm̄ latū folijs vitis est pp̄ id quod folio fluit dem̄are. Sit. d. q̄dez. n. latū foliū: e. at̄ folio fluere: vitis vō in quo. 3. in. 3. Igit̄ est. e. folio: fluit. n. ois vitis in. e. aut̄. d. oē. n. folio fluēs latū est folio: ois ḡ vitis latūz folio est. Cā aut̄ est folio fluere. Si aut̄ nō p̄tingit cās esse adinuicē. Cā. n. prius est eo cui⁹ est cā: z deficiēdi q̄dez cā est in medio terrā eē: in me- dio aut̄ terrā esse non est cā deficere. si igit̄ p̄ cāz dem̄atio est: pp̄ qd̄ est. Qd̄ aut̄ non per cāz: ip̄sus q̄a: qm̄ quidē in medio est cogno- uit̄: p̄pter qd̄ aut̄ nō: q̄ aut̄ nō deficē cā sit in medio eē: s̄z b̄ deficiēdi māifestū est. In rō- ne enīz ip̄s⁹ deficere est qd̄ in medio est: q̄re manifestū q̄ p̄ hoc illud cognoscit̄: s̄z nō hoc p̄ illud. Aut̄ p̄tingit vnus plures cās eē.

32° ?

In hoc ^o caplo redit Ari. ad cōplenduz sermonē suū de p̄ditiōib⁹ causalib⁹ s̄z quas mediū dem̄atiū cōparat̄ ad p̄lonē. Et intēdit in caplo isto dem̄are: qm̄ vni⁹ dem̄ati p̄ se z nō fm̄ accēs ē vna cā z mediū dem̄atiū vni⁹. Et h̄ est. 32. p̄clo z in explana- tiōe b⁹ p̄nis: z qōnib⁹ tēdētib⁹ ad hui⁹ explanationē cū icidētib⁹ ex qōnib⁹ p̄sistit b̄ caplm̄ totū. In p̄mis nāqz querit̄. An ex causato sequat̄ cā sua sic̄ ex cā seq̄ cātuz. An p̄rigat vni⁹ p̄les eē cās. Si. n. ex cāto nō seq̄ cā vna determinata: cū nō sit causatū qn̄ hēat cāz aliq̄a: sequit̄ q̄ cātuz cū hēat cāz vnā seq̄ ē q̄ hēat cāz aliā: z ita q̄ illi⁹ sint p̄les cāe. Vni⁹ p̄lonis p̄ p̄te p̄po^o. s. an ex cau- sato sequat̄ cā aīqz p̄ponat sc̄daz p̄te qōnis ostēdit qd̄ p̄seq̄ ex p̄ p̄te qōnis si sit vera. s. qd̄ p̄uertit̄ dem̄etur ex cāto cā: z ex cā cātuz. Verūt̄ altera illaz dem̄onū est dem̄atio pp̄ qd̄: z altera est dem̄atio ga. Deide p̄- ponit alterā p̄te qōnis: z p̄nter ondit quo exite sc̄da ps qōnis nō erit vera. s. si dem̄at̄ de subo vli⁹ pa^o p̄uertibi- lis cū subo: qz necē est mediū dem̄atiū eē cōuertibile cū dem̄ato: z erit cā sequēs ex cāto: qz medium ex pas- sione sibi p̄uertibilis: z nō erūt illi⁹ cāe p̄les: sed vna de- m̄atiua. Quo on̄to redit itez ad sc̄daz p̄te qōnis: z ostē- dit p̄lonē intēta. s. si vni⁹ sit dem̄atus p̄ se z nō fm̄ ac- cidēs: vna erit ip̄s⁹ cā dem̄atiua p̄uertibilis cū dem̄a- to, z dem̄atio hui⁹ est: qz mediū est vni⁹ termini p̄mi.

vni⁹ itaqz passionis vniuoce erit mediū vniuoce: z eq- uoce equoꝝ z analoge analogū: vni⁹ tñ mediū q̄nqz cō- parat̄ vt cā ad maiorē extrem̄itate solū: q̄nqz cōparat̄ vt cā ad p̄lonē cōpositā ex maiorē z minorē extremi- tate. Si itaqz cōparet̄ mediū: vt cā ad maiorē extremi- tarē solum: z maior extrem̄itas sit diuisibilis p̄ spēs de qb⁹ p̄lib⁹ possit dem̄ari vt de subis p̄mis: tunc venit illi⁹ passionis esse cās dem̄atiuas p̄les: qz p̄clo q̄ cōpo- nit̄ ex p̄dicato magis vli⁹ z subo minus vli⁹ nō dem̄at̄ soluz p̄ cāz ip̄s⁹ p̄dicati in se p̄siderati: s̄z p̄ cām ip̄s⁹ in- quāuz est in subo illo. Vñ z idem p̄dicatū inq̄tū est in subo isto alio a p̄mo aliā bz cāz: sic̄ alia est cā vite longe in q̄drupedib⁹ z alia in volatilib⁹: vnica tñ cā est simp⁹ p̄ria in eodē ordine cāz ei⁹ q̄ est eē lōge vite. Si itaqz cōparet̄ mediū ad cōpositū ex maiorē extrem̄itate z minorē: ip̄s⁹ vni⁹ vna erit cā: z mediū vnuz p̄ximū de- m̄atiū: s̄z in p̄mo libro dēn̄ sit: qz vni⁹ rei p̄les dem̄a- tiōes sint p̄ media nō subalternata: z in b̄ libro dēn̄ sit idē posse dem̄ari p̄ diuerfas eiusdē cās. Per se nāqz z p̄ria dem̄atio nō est nisi vna vni⁹ rei: s̄z dem̄tiōes q̄z altera ē oca d̄m̄atio s̄z p̄us z reliq̄ s̄z posteri⁹: vel abe s̄z posteri⁹ p̄nt̄ eē p̄les eiusdē rei: z h̄ ē p̄riuatō h⁹ capli. Dicit ḡ dubitabit aliq̄ an cū cātuz ē: sit neciō ei⁹ cā de- terminata. Sic̄ an sequat̄ si folia cadunt: aut luna defi- cit: qz cā deficiēdi lunā sit: z cā cadēdi folia: sicut. v. g. an ex defectu lune sequat̄ terrā eē in medio iter solez z lu- naz: z si folia cadūt: qm̄ sunt lata. Luz. n. nō sit cātuz qn̄ semp̄ cā ei⁹ vera sit: sic̄ on̄suz est in p̄ p̄bia: z suppositū in hac sc̄ia: seq̄t̄ neciō si cātuz est aliq̄ ei⁹ cā est. Vñ si ex cāto determinato nō sequat̄ aliq̄ deter⁹ cā: seq̄t̄ q̄ aliq̄ ei⁹ cā alia: cū vere sint fil̄ cā z cātuz. Cō dico dubitabit aliq̄ si ex cāto seq̄t̄ cā sicut ex cā sequit̄ cātuz: velut ex terra eē in medio seq̄t̄ lunā deficere: qz est. s. cōuersio p̄ntie iter cāz z cātuz: tūc p̄tingit vtrūqz dem̄ari p̄ reli- quū. velut si folia cadere lata eē p̄uertant̄ adinuicē fm̄ p̄ntiaz: tunc vtrūqz p̄t dem̄ari de vite p̄ reliquū: z ga nō p̄rigit idē simplr̄ eē cāz alicui⁹ z cātuz simplr̄ eiusdē cū nō sit idē p̄us z posteri⁹ sem̄āifestū est qz altera de- monstratio erit p̄ cāz z pp̄ qd̄: reliq̄ vō per effectū z ga. Sic̄ qz dem̄at̄ de luna qz deficit p̄ interpōnez ter- re de- monstrat p̄ cāz z pp̄ qd̄. qui aut̄ dem̄at̄ iterpōnē terre per defectū dem̄at̄ p̄ effectū ēt ga. Que. n. ponuntur in diffōne alic⁹ sunt cā ipsius. In diffōne vō defectus po- nitur interpōsitiō terre: quare hec est eius causa.

Et enīz si sit: vt idē p̄mo de plurib⁹ p̄dicet̄. Sit. a. qd̄ qdē taz. b. q̄. c. cōpetat p̄mo: quoz alterū ist. d. alterū ip̄s⁹ cōpetat. e. Inerit igit̄ ip̄m. a. illis vtrisqz: e. in quā z. d. Atqz vt insit q̄dez ip̄s⁹. d. cā est ip̄suz. b. At cōpetat aut̄ ip̄s⁹. e. cā est ip̄m. c. Quare si cā est: necesse est z rez esse. Si vō res est: nō est necesse id esse qd̄ est cā: sed cāz q̄dez esse: nō tñ oēm. Aut si sp̄ id qd̄ p̄ponit̄ vle est: cā quoqz tota quedā est: z id cui⁹ est cā vle etiam est. Veluti solijs spoliari: toti cui⁹ est inest determinato: z si spēs sunt illius: z his vli⁹ter aut plātis: aut huiusmodi plantis cōpetit: quare z mediū in bis: z id cui⁹ est cā equa sint oz: z cōuertant̄: veluti pp̄ qd̄ arbores folijs spoliantur. Quid si idip̄s ob p̄gelationē esse opz: z si p̄gelatio nō cui⁹ inest: s̄z arbori: folijs arborē spoliari opz.

Sed nāqz si est idē de plurib⁹ p̄rimis p̄di- cari: sit. a. in. b. p̄rio ex̄is: z in. c. alio p̄rimo: z hoc sit in. d. e. erit itaqz. a. in. d. z. e. Cā aut̄ in. d. q̄dez

Mediū z vni- finitio ma- ris extremi- tis. An vni⁹ p̄les nō equoꝝ est mediū equoꝝ cus est analoge analogū.

Post se p̄ ma dem̄atio nō est nisi vna vni⁹ rei.

In d̄m̄atiōe d̄m̄at̄ p̄nt̄ interpōsitiō.

L. cō. 77.

In d. quidē. b. in. e. aut. c. quare cum cā sit ne-
 cesse est rem esse. Ne autē exīte nō necesse eē
 omne cuz fuerit cā: sed cām quidē necesse est
 esse: nō tñ oēm: aut si simplr vltē ppositū est:
 z cā totum qōdā: z cuius est cā vltē: vt folio
 fluere in toto quodam determinatuz est: z si
 spēs illius sint: z ipius vltē: aut plāris: aut b^s
 plāris: quare z medium eāle opz esse in bis:
 z cuius est cā z puerit: vt pp quid arbores fo-
 lio fluunt. Si igit ppter cōdēsatiōez bumidi
 fluit arbor: opz esse dēsitatez. Sed cōdēsatio
 nō est cuiusq; s; in arboze folio fluere: qua-
 re medium equale opz esse densitatem.

Chic redeūdum est ad p^{as} qōnem: z pūngēdū est ei q
 bic seqt. z est quasi diceret. Nunqd cum causatū est cā
 est: aut ptingit vni^o plures cās esse. Et nāq; si idē pdicat
 de plurib^o subis pms ptingit eiusdē pdicati plures esse
 cās: z nō seqt ex pdicato causato cā vna deter^o: sequet
 tñ cum res sit cām esse: nō tñ sequet hāc vel illam cām
 esse. Sed si ppositū est vltē b est de subo vltē pueribile:
 tunc cā silr est totū vltē pueribile: vt si sumat p^m subm
 eius qō est folio fluere pueribile cum b pdicato: opoz
 tet cām z medium siliter esse pueribile.

CAt queret qspiam rursus si fieri possit: vt nō eadē
 eiusdē sit vniuersis causa: sed diuersa: nec ne. An si
 per se qdez est demōstratū: z non per signū aut per
 accidēs id fieri negt: qppe cum ipm mediū extremū
 sit ratio. Sin vō nō hoc pacto est demōstratū: fieri
 pōt. Sit aut id cuius: z id cui est cā: per accidēs pfi-
 derent. Nō tñ ex numero eoz esse vident que ppo-
 nunt. Qō si ita nō est: silr habebūt z mediū. Si eniz
 equoca sint: mediū habebūt equocum. Si sint vt in
 genere: mediū habebūt siliter: veluti ppter qd etiā
 mutuo ordine silitudinez subeunt rōnum. Est enim
 alia causa in lineis: z in numeris. Atq; eadem alia
 qdez est: vt lineaz rōnem subit. Eadē autem vt ta-
 le habet incrementum z eodē in oibus modo.

T.c. 79. **C**At ruz aut ptingat nō eadē cām esse eiusdez
 oibus: s; alterā: aut nō. aut si quidē per se de-
 mōstratum est z nō fm signū aut per accēs:
 nō pōt eē. ratio enim vltimi mediuz est. si vō
 nō sic est ptingit. Est autē z cuius est cā z in
 quo pnsiderare fm accēs: nō tñ videt pposita
 esse. si aut nō silr se habebit medium: si quidē
 equiuoca est equiuocū mediuz. Si vō vt in
 gñe sit: silr se habebit: vt ppter quid cōmuta-
 biliter analogum. alia. n. cā est in numeris. z
 in lineis z eadē: inquātum quidē linea est nō
 est eadem. inquātum autē habēs augmētum
 huiusmodi eadez: sicut in oibus.

Ratio vltimi
 est mediuz.

Mediū est rō
 maioris extre-
 mitatis. Et ita
 s; Linco. vbi
 legit ista vlti-
 mi debet legi
 primi.

CPost hec redit ad hāc z^{as} partē qōnis querēs: an ptingat
 nō eadez esse cām: sed plures eiusdē pdicati in oib^o
 subis aut nō. Et rñdet si est demōstratio per se: z nō fm
 effectū aut fm accidēs: tūc nō pōt esse nō eadē cā: quia
 mediū est ratio maioris extremitatū simplr: aut inquā-
 tum est in subro suo p. Si vō nō est demōstratio per se

ptingit nō eadē esse cām: ga mediū qō est cā: z pdicatus
 cuius est cā ptingit pnsiderare in subo nō primo: sed fm
 accidēs: lz talia nō sint pposita in demōstrationib^o: z talitū
 accētaliū ptingit plures esse cās. Si vō nō sic pnsideret
 subm in pdicato fm accidēs: sed sit pdicatio de p z vlti-
 tūc silr se habebit mediū cum vltimo. s; q si vltimū est
 vniuocū z mediū vniuocū. si vō equocuz z equocum: z
 si sit analogum z mediū erit silr analogum: vt bui^o ana-
 logi ppter qd quatuor quātitates pportiones sunt p-
 mutatum pro pportiones: vni est mediū analoguz
 scilz hie que multiplicia. s; pmi z scōi tertū z quartū. silr
 sibi addētia vel diminuētia: vel se inuicēz equalia. in li-
 neis aut z numeris: z alyz qūtitatib^o spālibus est huius
 analogia appropati alia z alia cā ppa. Silr vō in colo-
 rib^o z figuris equocū est: z ideo hincinde est eius cā alia
 z alia: ga in figuris est cā silitudinis hie angulos eāles
 z latera equos angulos pntētia pportionesabilia.

CAt color aut colorū figuraq; figure sit silis. Alia
 erit aliq cā. Silē nāq; in his est equocum. In figu-
 ris enim in silitudine forsitā rōnuz pnsistit: que iter
 latera sunt: z anguloz equalitate. In coloribus autē
 in vnitatem ipsius sensus: aut aliquo tali.

CSilem autē esse colorē colorū: z figurā figu-
 realitā esse. equiuocuz. n. est silē in oibus: bic
 quidē. n. forassis fm analogiam hie latera z
 eāles angulos. In colorib^o autē sensum vnuz
 esse: aut aliud aliquid butusmodi.

T.c. 80.

CIn colorib^o autē est causa silitudinis q; eoz est sensus:
 vnus aut aliqd aliud h^s. z forte in hoc exēplo aliqd oc-
 cultuz inuit Ari. ga nō sunt colores silēs: ga eoz est sen-
 sus vnus: nisi forte itelligat q; illud qō vere est vnus sen-
 sitiuā cā coloris est. vnus enim visiva est lumē radiās a
 spiritu visibili lucēte: z cā coloris lumen est. nihil enim
 est color nisi lumē incorporatus pspicuo. vnus igit sen-
 sus causa est silitudinis coloruz. hoc est vnitās luminis
 qualis est in visu indifferēte: causa est vnitatis in colo-
 ribus que est similitudo.

CEa vō que silitudine rōnuz eadē sunt: mediū idē-
 tidez silitudine rōnū idem habebūt. Causa autē z id
 cuius est cā: atq; id cui est cā: ita sese hnt ad mutuo
 se sequēdū. Nam si hoc sumas per singula: id cuius
 est cā ad plura sese extēdit: velut externos angulos
 quatuor rectis equales hie extendit triāgulum atq;
 quadratuz. Q; si oia sumas: equat. Sūt enim qctūq;
 quatuor rectis equales externos angulos hnt. Si
 milliter sese habet z mediū. Est aut ipm mediuz ex-
 tremi ratio primi. Quocirca scie oēs per diffōnem
 sūt: veluti spoliari frōdib^o simul seqtur vitem: atq;
 excedit. Et ficum itez atq; excedit: sed nō ois supat:
 sed equat. Si igit pms mediū sumperis ratio illud
 erit abijciēdi solia. Erit enim pms qdē mediū ver-
 sus extremū alteruz: tales inq; vniuersis esse: deide
 medium butus succum cōgelari: vel aliqd aliud ta-
 le. At si quispiam iterrogauerit qd est defluere so-
 lia: congelari respōdebimus eius succum qui in se-
 minis cōfūctione consistit.

CScdm aut analogiā eedez sunt: z mediuz
 bebunt fm analogiā. Hnt aut sic psequit cām
 inuicē. z cuius est cā: z in quo est cā. vnum-
 poster. Linē. i

T.c. 81.

quod quidē accipienti. ⁊ cuius cā in plus: vt in quatuor eq̄les qui ex̄ sunt in plus sunt q̄ triangulis aut quadrāgulis: in oibus autem in eque. quecūq; .n. quatuor rectis equales exte- riores ⁊ medium silr. Est autē mediū ratio primi extremi: ppter qd̄ oēs scientie p̄ diffō- nē fiunt: vt folio fluere simul sequit̄ vitem ⁊ excedit ficus: sed nō oia: sed eq̄lū est. si itaq; accipiat aliquis primū mediū: ratio fluendi folium est. erit. n. primū in altero mediū: qm̄ oia hui⁹ sunt. sit huius mediū q̄ succus den- sat̄ aut aliquid aliud hui⁹. quid est autē folio fluere densari in tractu seminis succum.

Mediū est rō
pmi extremi.

Eadē autē fm̄ analogiā hnt̄ mediū idē fm̄ analogiā: ⁊ p̄dicto mō p̄tunt̄ adinuicēz me^m qd̄ est cā. ⁊ maior ex- tremitas cuius est cā ⁊ minor extremitas in qua est cā. S; si cōponat̄ ex subo nō p̄ ⁊ maiori extre^m: tūc erit p̄di- catū in plus velut oēs angulos extrinsecos eē eq̄les 4° rectis in plus est q̄ in triangulis: vel q̄drāgulis. Sed cuz̄ dī de oib⁹ figuris polygonis: tūc dī de subo p̄ ⁊ p̄tibi- li: q; q̄libet fig^a polygonia hz̄ eq̄les angulos extrinsecos 4° rectis sic̄ in p̄ozi li^o demōstrat̄: ⁊ mediū hui⁹ silr est p̄tibile cum extremis: q; me^m est rō p̄mi termini. Silr folia fluere in plus est q̄ vitis ⁊ q̄ ficus: s; nō est i plus q̄ oēs arbores que pueniūt in vna rōne fm̄ quā rōnem fiūt p̄ ⁊ vlt̄ subm̄ eius qd̄ est folia fluere: s; de illo libro p̄tibi- l̄ dicē. silr mediū eius p̄^m erit diffinitio fluēdi fo- ly. ⁊ h̄ mediū p̄^m erit mediū in alyz que sunt sub libo p̄: qm̄ illa pueniūt in rōne vna subī p̄mi. Est autē mediū et rō eius q̄ est folio fluere succū densari in tractu semis. Arbores nāq; hnt̄es succū viscosus nō hnt̄ casum folio- rū: neq; lati^m / lati^m nō hz̄: eo q̄ humor viscosus pp̄ sui viscositate ⁊ adherētiā nō recipit multam exp̄sionē. ⁊ silr pp̄ sui viscositate nō recipit multā exhalationē nec desiccationēz nec mortificationēz per frigus: vñ nō dissol- uit̄ cōpago in qua foliū ḡiatū ex humore viscoso adbe- ret arbori. Folia autē que ḡiant̄ ex humore nō viscoso sunt lata: ⁊ cadūt: q; humor nō viscosus de facili expan- dit̄ in latū: ⁊ est multū exp̄diēs v̄tuti forat̄ine folioꝝ: ⁊ humor nō viscosus faciliē hz̄ exhalationē ⁊ p̄desationē ⁊ desiccationē p̄ v̄tutē maturatiuā ⁊ calefactiuā: vñ cū cō- plet̄ digestio semis ⁊ fruct⁹ v̄tus digestiua maturās fru- ctuz ⁊ semē decoquēdo ⁊ inspissando humores crudos ⁊ fluidos decoqt ⁊ inspissat humore crudū ⁊ fluidum ex q̄ ḡiabant̄ folia: ⁊ succos folioꝝz spissus siccus ⁊ fragilis nō potēs aglutinare foliū latū ⁊ p̄derosus cū arboze. Dēlatio igit̄ succi in boza maturatiōis seminū cā est ca- sus folioꝝ. Et forte bozā maturatiōis intellexit Ari. p̄ hūc fm̄onē: seminis p̄tactū. Semē nāq; nō p̄p̄e dī: semē do- nec sit: ex q̄ possit̄ eē ḡiatio rei sui ḡiis. ⁊ h̄ nō est ante sui maturitatē. boza igit̄ maturatiōis semis est boza in qua p̄tingit̄ eē vere semē: h̄ dēfari in tractu seminis est dēfari dū p̄tingit̄ eē semē: vel cū foliū sit nāle coopimē- tus ⁊ fruct⁹ ⁊ semis neōio idē est p̄n^m ex pte aliq̄ gnōnis folij ⁊ seminis: ⁊ in ip̄o p̄n^m aliq̄ mō se p̄tingit̄. Et p̄ cā ca- sus folioꝝ ⁊ maturatiōis semis est digestio ⁊ inspissatio succi in ip̄o p̄n^m gnōnis v̄triusq; De folijs aut̄ floꝝz oīuz manife^m est q̄ origo eoz est in loco in quo p̄iūgit̄ fruct⁹ cū eo a quo depēdet: q; nā fecit folia floꝝz ad h̄ vt̄ duz̄ ozit̄ fruct⁹ tener tor^m inuoluerēt in folijs floꝝz. ⁊ ibidem dēfari succū: est cā casus folioꝝ floꝝz. S; de his nō intel- lexit Ari. Latitudo h̄o folioꝝ cā est aliq̄ casus folioꝝ

eo q̄ latitudo eoz est cum p̄derositate et cum resistē- tia v̄tētis impellitibus: eo q̄ per sui latitudinē multum recipit de v̄eto. Primūz igit̄ sūm eius qd̄ est folio flue- re est h̄z̄ succum fluidum nō viscosum.

In figuris autē h̄ pacto quispiā assignabit: q̄rētib⁹ quonā pacto se sequunt̄ cā ⁊ id cuius est cā. Donat̄ a. cuilibet inē. b. ip̄m autē. b. cuiq; cōpetat eoz que sunt. d. A. igit̄ v̄le bisce fuerit que sunt. d. Etenim id v̄le dico qd̄ nō p̄uertit̄. id autē v̄le vocito p̄mū: cum quo vnūq; qd̄ nō p̄uertit̄: vn̄uersa autē p̄tunt̄ atq; equant̄. B. igit̄ cā est vt̄. a. cūctis bisce cōpetat que sunt. d. Opz̄ q̄ ip̄m. a. ad plura sese extendere q̄ ip̄m. b. ⁊ si ita nō est: cur magis h̄ erit illi^o cā? ⁊ si b. nō oib⁹ cōpetit. e. erūt vn̄iūsa illa vnū qd̄ aliud ab ip̄o. b. Alioqn̄ quo nā pacto dicere licebit. A. qdem ip̄m oī cōpetē. e. ip̄m autē. e. nō omni cōpetē. a. Cū v̄o nō erit aliqua cā. nā ip̄m. a. cūctis cōpetit. d. at ipsio ēt. e. Et ip̄a igit̄ vnū qd̄ erūt: atq; id p̄siderare opz̄: ⁊ sic. c. Fieri igit̄ p̄t: vt̄ eiusdē: s; nō eisdē specie plu- res sint cāe: veluti vt̄ lōge sint vite q̄drupedes qd̄ cā est ipsas bili vacare: volucres aut̄ ip̄as eē siccās aut aliquid aliud. ⁊ si nō statim accedūt ad indiui- duuz: ⁊ si nō solū vnū: s; plura sunt media: plures ēt ⁊ cāe sunt. Vtrū autē medioꝝ sit singulis cā: vtrū id qd̄ est v̄tus v̄le p̄mū: an id qd̄ v̄tus singula collo- cat̄. D; igit̄ ea eē que p̄p̄ingissima sunt vn̄icūq; cui est cā. nāz vt̄ p̄mū sit sub v̄li: h̄ est cā: veluti vt̄. a. cō- petat ipsi. d. cā est ip̄m. c. Et igit̄. a. cōpetat ipsi. d. cā ip̄m. c. vt̄ aut̄. a. cōpetat ipsi. c. cā est ip̄m. b. at vt̄ hūc iſit: id ip̄m. At eniz de rōcinatione qdem dem̄fatio- nē qdnā v̄trūq; sit. Et quo fit modo satis iam pa- tuit: ⁊ simul etiā dem̄fatiua scia. Est. n. idem.

In figuris autē sic assignabit aliquis q̄rētib⁹ p̄secutiōez eē cause. ⁊ cui⁹ est cā: sit eiz. a. in. b. oī. b. aut̄ in vnoquoq; eoz que sūt. d. in plus aut̄. b. qd̄. v̄l̄ vt̄iq; erit in ipsio. d. h̄ eiz dico v̄le. qd̄ nō p̄t̄it̄: tñ oia p̄tunt̄: ⁊ excedūt. In ipsio igit̄ esse cā ip̄ius. a. b. est: opz̄ itaq; a. in plus q̄. b. extēdi. si h̄o nō: quid magis cā erit bec illius. Si igit̄ in oib⁹. e. est. a. erūt illa oia aliq̄ vnūz aliud. a. b. Si. n. nō: quō erit dice- re: qm̄ in quo est. e. sit. a. oī: in quo aut̄. a. non omni sit. e. pp̄ qd̄ eiz erit aliq̄ cā: v̄p̄p̄ra. a. in- est oib⁹. d. Si itaq; que sunt erūt aliq̄ vnūz p̄siderari opz̄ ⁊ sit. c. Cōtingit igit̄ eiusdē cas plures eē: s; nō eiusdē specie: vt̄ lōge vite esse quadrupēdīa cā est nō h̄z̄ cholera: volarilia sicca eē aut aliud aliq̄. Si aut̄ in arthoma nō statim veniūt: ⁊ nō solū vnū mediū: sed plu- ra: ⁊ cause plures. Et q̄lis aut̄ cā est medioꝝ que ad v̄le primūz est: aut q̄ ad singulare sin- gularib⁹. Adanifestū v̄riq; est q̄ que magis prime vn̄icūq; p̄ma cā. primūz. n. que est sub v̄li. bec. n. cā: vt̄ in. d. qd̄ est. c. ip̄ius. b. cā est: in. d. qd̄ igit̄ eē. c. cā est ip̄i^o. a. ip̄i aut̄. c. b. in b

L. c. 2.

b. in h' aut est eadez: de syllo igit r demone quid vniq' d'qz est: r quo fit manifestum est. Silr autez r de scia demostratiua.

Post hec manifestat Ari. psecutiōez cause r causati in figuris syllogisticis: ostēdēs q' si cōparet mediū ad maiores extremitatē qd' dī de inferiorib' subit: ptingit vni' plures esse cās: nī vnius vna est cā p'ima. Lā. n. p'ima maioris extremitat' vnica est in vno ordine cause. et cā cōpositi ex maiori extremitate: et minori silr vnica est. Dicit q' in figuris assignabit' psecutio cause r causati B mō. sit. a. maior extremitas qd' sit in omni. b. medio. c. aut sit in vnoqz que aggregant' sub. d. igit cum. a. sit in plus q' aliqd' eoz que sunt. d. erit etiā in plus q'. b. r dicit vlt' tā de. b. q' de ipsiis. d. bec aut dico vlt' qd' p'dicat' de omni aliq': r nō p'uertit' cuz eo: oia tñ de qbus dī p'uertunt' cuz ipso r diuisim excedant': cā itaqz q. a. sit in ipis d. est. b. igit. a. in plus est q'. b. Si eniz nō sit in plus: tūc nō est. b. magis cā quare. a. sit plus in vno q' in alio: vt si aial p'bet de boie per. b. p'uertibile cuz aial: nō erit magis cā q' hō sit aial q' q' equus sit aial. g. a. erit in plus q'. b. igit si ostēdat itez. a. de oibus. e. h' est de aliquibus que sunt sub. d. Intelligit Ari. per ordinē l'raz ordinem terminoz: tūc necesse est querere mediuz aliud q'. b. in quo p'tineant illa oia: q' si nō eēt medium aliud: incōueniēs eēt cum. a. sit in plus q'. e. q' oportet q. a. oīdat' de vnoqz. d. per aliquā cām p'pria. igit oportet vt accipiat aliud mediū q'. b. q. a. sit in. e. r sit illud mediū. c. manifestū est igit q' ptingit eiusdē sicut eius qd' est. a. plures esse cās: nō tñ eiusdēz specie ptingit plures esse cās. Si enim maior extremitas eēt spēs indiuidualis nō demōstrabilis de plurib' inferioribus nō eēt eius media demōstratiua plura. Sicut eius qd' est esse longe vite alia est cā in quadrupedib': r alia est cā in volatilib': r etiaz alia est suiipsius in se p'diderari. Lōge enim vite cā p'ima vltis est humiditas nālis multa non facile corruptibilis a rebus extraneis: r que simplr hnt h' sunt lōge vite: r que hnt h' respectu rerum sui gnis sunt lōge vite in suo gne. In diuersis autez gibus diuersificat' cā hntis. In qbusdā. n. est humiditas nālis diu incōrupta: qa nō hnt calozē multū psumētem eā. In qbusdā hō: qz sicca sunt nō hntia humiditatē accitālē cōrūpentē humiditatē nālez. In alijs hō aliqua aliaz quatuor qualitatuz p'as quas fm l'raz vna vocat Ari. altera latera: imaginatur eniz quatuor q'itates p'me q'si quadrāgulus spālis: r quelibet q'itatu in seipsa imaginat' sic angulus vnus: vnde vocant a p'his quatuor anguli. fm aut q' virtus vnus extēdit ad aliā: r cōmiscet ei imaginat' sicut lat' quadrati. igit cum vltis p'dicati sit cā p'ima vltis: r eius in sua specie cā spālis: que istaz erit cā: r mediū demōstratiuū. s. an que p'ima est vltis: an que est spālis vltis in singulari. Et manifestū est q' magis p'imum vnicuiqz erit eius p'ima cā: sicut vltis p'dicati cuz demōstrat' de sibi p'uertibili cā: r mediū est vnu qd' est p'imum ipsi vlti p'dicato. Sicut si esse lōge vite demōstret' de subo secū p'uertibili: vtpote de aiali hntē pceptionē lōgā erit mediū hntis humiditatē nālem multā difficile cōrūpibile a rebus extraneis. Si aut esse lōge vite demōstrat' de quadrupedib' qbusdā: accipiet' mediuz q' est cā longe vite in qdrupedibus. Si aut demōstret' hoc p'dicatum esse lōge vite de subo sibi p'uertibili demōstratione p'ma r vltis: relique demōstrationes qbus ostēdit' de subit' inferioribus nō erūt demōstrationes p'me r vltis: sed demōtiones dicte per posteriori r de diuersis subit' diuerse cause sicut eius qd' est p' sub vlti prior est cā: r eius qd' est poste-

rius sub vlti est posterior cā. Sicut qd' est. c. cā. est ipsius b. in. d. r. c. dictū de. d. cā est ipsius. a. in. d. b. aut esse in. c. r in. b. a. immediate sunt quo ad hunc ordinē. Cōpleta est igit scia de syllo in priorib': r demōtione: r scia demōstratiua in hoc li'. Dī aut scia demōstratiua: tum habit' p'nis acq'sit' per sylm demōstratiuū: tum p'clusio certa priuz essentialiū r accitū eēntialiū sylli demōstratiui. r bec tradita est in hoc lib'. Et bac scia habita facile est cogscere de syllo p'posito: an sit demōstratiuus. Si. n. syls p'posit' resoluatur in ptes e qbus est: r in accitū: r inueniatur in eo cōditiones dicte in li' isto: tūc manifestū est q' est demōstratiuus: r si deficit aliqua conditionū eēntialiū. manifestū est q' nō est demōstratiuus. Ad hoc. n. tēdit liber iste vt cognoscēs p'ditiones eēntiales demōstrationū possit per resolozes p'positi sylli in ptes suas r accitū eēntia cogscere an cōpleant' in ipso conditiones eēntiales demōtione: an deficiat illarū aliqua. Et ob hoc oī liber iste resolutorius r indicatiuus. Nō eiz intēdit in libro isto intētio demōtione: s'z intētiū iudicatio. Inuētiōne nāqz habet demōstratoz cōem cū dialectico: qa in p'pa mā inuenit demōtatoz mediū per locū a diffōne r a cā: s'z per p'ditiones demōtione manifestas in li' isto iudicat de inuēto. an sit cōpleta demōtione.

Quid sit scia demōstratiua.

a De b' xi in qōne de subo hntis h' b'.

Capitulum 6^m.

Principijs aut quo nā pacto nota nob euadit: r q' habit' ea cognoscit hinc patefiet: si antea dubitabimus. Fieri itaqz nō posse: vt demōtione q'sqz sciam p'sequat': si nō cognoscat p'ma p'ncipia vacātia medijs: p'us est dictū ac explicatū. Dubitauer: aut q'spam vtruz cognitio eoz que medijs vacāt sit eadem: an ante nō eadē: r vtrū scia sit vtriusqz an aī ut: s'z alterius qdē scia: alteri' aut aliqd' aliud genus: r vtruz habit' eoz nō ifint: sed fiāt ac acq'ant': an ifint qdē sed lateāt. Si igit ipsos habemus absurdū est sane. Sit eniz vt lateat nos hntes certiores demōtione cognes has hntes. Sin vō nō hntes prius acq'imus: quo nā pacto cogscamus atqz discamus ex nō antecedēti cognitione. Id enim fieri nequit: vt de demōstratione etiam dicebamus.

Principijs aut qualr fiāt cognita r quis est cognoscēs habit' hinc est manifestum dubitātib' p'rimū. q' qdez nō ptingit scire per demōtione nō cogscētem p'ima p'ncipia imediata dictū est prius. Immediatoz aut cognem r vtrum eadē est aut nō eadē dubitabit vtiqz aliquis: r vtrum scia vtriusqz an nō: aut hui' qdē sciētia: illius aut alter' aliqd' genus sit: r vtrū cum nō sit/habit' fiāt: aut cum ifint/lateant. Si qdē igit habemus ipos incōueniēs est: ptingit. n. certissimas habēdo cognes demōstrātem latere. Si aut accipiamus nō habentes prius/qualr vtiqz cogscimus r addiscemus vt ex nō p'fūti cogne. ipossibile eniz est sicut r in demōstratione diximus.

Capitulum 6^m r vltimū. Ostēsis p'fecte p'ditionib' demōtione vt possimus actu postef. Linē. i z

... hnt' h' ... lōge vite ... que sit causa lōge vite ...

opari & demonstrare. Docet nos in ultimo qualr accipia tur pncipia p^o demonstrationu: & q^s est habit^o cognoscens ea. Primo querens & dubitas vtrum p^o immediatoz cognitio eade sit cum cogne p^o human no eadem. Et itez querit an p^o sit scia aut no: sed p^o solum sit scia: & p^o aliq^s alius habit^o. Et vtrum habit^o p^o non sint nati in nobis: sed fiat postq^m no fuerut in nobis. An fuerut in nobis: sed latetes. Quid sit igit in p^omis: q^d hoc vltimu est inconuenies. s. habit^o p^o esse in nobis ab initio latetes: q^d p^otingeret q^d lateret nos res quaz reru de necessitate habemus certissimas cognes. Si vo accipiamus cognes p^o cum p^o no habuerimus ea: tuc addiscimus ipa pncipia no ex p^ostetere cogne: q^d p^o no demostretur ex alijs p^oribus: s^z impossibile est addiscere aliqd no ex p^ostetere cogne: sicut in pncipio dictu est.

Constat igit fieri no posse: vt aut habeamus ipos: no enim sane ignoraremus: aut ignari nulluq^m habetes habituz psequamur. Necessesse est itaq^m vim q^d dem nos aliqua potentiaq^m h^ze: no t^o talem vt his ipis exactior sit: ac certitudine p^ostabilior. Videtur aut idipm aialibus cunctis inesse. Nam hnt vim quadam insitam discernedi: qua q^dez vniuersi sensum appellat. Infito aut aialibus sensu na in qbusda fit forme sensibilis masio: in qbusdam no fit. In qbus igit no fit: h^ze p^oter ipm sentire no est cognitio: aut oino: aut eoz circa que non fit forme masio. In qbus aut fit: vt causa sentitit vnum qd in aia habeat. In his cuz multa talia sunt differetia quedam emergit: vt qbusda ex talium masione ratio fiat: qbusda no fiat. Ex sensu igitur fit memoria quedamodum dicimus: ex memoria vo sepius eiusde facta: experientia nascitur. Plures eniz memorie numero vna experientia est. Expietia vo aut ex omni vli quietetiaz in aia psecuto: q^d est vnum p^oter multa q^dq^m in oibus illis vnu inest: id e^z pncipiuz artis atq^m sciencie pullulat: artis si fit circa gnatione: sciencie si fit circa id q^d est. Neq^m igit determinati habit^o insunt: neq^m ab alijs ad cognoscendu magis aptis habitib^o: sed a sensu fiunt vt diximus: veluti in plio facta fuga: si stetit vnus: stetit & alius: deide alius: donec ad pncipium est peruentum.

L.c. 84. **C**onstat manifestum igit q^d neq^m h^ze possibile est: neq^m ignoratibus & no hntibus habituz fieri. Necessesse itaq^m est h^ze quide quadam potetia. Non hntus autem h^ze: aut erit his honorabilior p^om certitudine. Videt autem hoc oibus inesse aialibus. hnt enim potetia nalem indicatiua quam vocat sensum. Cum insit autez sensu his quide aialium est masio: sensibilis: alijs autez no fit. in quibuscuq^m igit no fit aut oino: aut circa que non fit no est in his cognitio extra sentire. in qbus autez est sentiendibus habere vnu quoddam in aia. multis aut factis huius iam quedam d^ota fit: quare in his quada est fieri ronem ex talium masione. alijs vo no. Ex sensu igit fit memoria sicut diximus: ex memoria autez multoties facta expimetur:

multe enim memorie numero expimetur vnu sunt. Ex expimeto aute ex omni quietescete vli in aia vno p^oter multa q^d cum in oibus vnu sit idem artis est pncipiu & sciencie. sig dem circa gnationez est artis: si vo circa esse sciencie. Neq^m igit determinari habit^o neq^m ab alijs habitib^o fiunt notioribus: sed a sensu: vt in machine x^osione facta: vno stante: alter stetit: postea alter quousq^m in pncipiu veniat.

Manifestu est igit q^d neq^m actu habemus pncipia ab initio: neq^m penitus ignorauimus ea: s^z sunt in nobis ab initio in po^o: & exiunt in nobis de po^o ad actum: habit^o itaq^m eoz in nobis pmo est possibilis & malis passiuus: & no est actiuus: q^d si e^z actiuus. tuc esset honorabilior & melior & certior q^m habit^o actualis p^o eo q^d actiuum est nobilius eo in q^d agit: & nobilius effecto. Dabit^o aut possibilis hoz videt esse sentitiua cognitio. Sensus. n. particularis est apphensiuus singulariu & sensus cois indicatiuus: & est sensus potetia receptiua: & in qbusda habetiuu sensu est potetia retetiuu eoz que recipiunt in sensu & intetionu estimataz ex formis sensatis. & hec retetiuu vocat memoria. Dic enim dicimus memoria coiter ad imaginatiua que retinet formas sensatas: & ad memoria p^orie dicta que retinet intetiones estimatas. In qbus igit no est hec v^ous retetiuu non remanet cognitio aliqua post sensum. Et quoz est hec virtus no est cognitio post sensum eaz rerum quas no retinet in hac retetiuu. In qbus aut est sensus cuz hac retetiuu est colligere ex multis sensibilib^o vnaz memoria. & hoc est coe brutis cuz ronabilibus: sed in ronabilib^o iam p^otin git ex multis memorijs excitata rone fieri expientia in brutis vo non est hoc. ex sensu igit fit memoria ex memoria multiplicata expimentu: & ex expimento v^ole: q^d est p^oter particularia no quasi separatim a particularibus: sed est idem illis artis. s. p^o sciencie. Inquatu enim eius finis est humane opationis rectificatio: artis est p^o in quatu aut eius finis est xitatis speculatio. scie est p^o. Ars naq^m opationis est directiua: sciencia xitatis speculatiua. **M**anifestum est igit q^d habitus taliu pncipioz non sunt in nobis ab initio copulati: neq^m generat in nobis ab alijs habitib^o notioribus: sed fiut in nobis a sensu per reductione de potetia ad actum: & sensus est fundametu eoz quo exite poterit esse cognitio vltim: et quo deficiente definit in aia vniuersalis cognitio: sic accidit in euerfione machine: q^d stante debiliori per statum eius stat secundus fortior. & per statum secudi stat tertiu. & ita deinceps vsq^m ad primu. Sic existete sensu qui est debilissima virtutu apphensiuaz: apprehedens res singulares corruptibiles stat imaginatiua / & memoria / et tadem itellectus qui est nobilissima virtutu apphensiuaruz apphensiuu vltim pmoz incorruptibilu / hoc est q^d dicit: sicut in machine euerfione state vno aliter stetit: postea alter: quousq^m in p^o veniat.

Aia aut & talis vt possit id pati. Q^d aut dictuz est antea: sed no dilucide dictu est: id rursus dicemus. Nam cum steterit vnu que no differunt: primu vltuz in aia nascitur. Etenim sentit illud q^d singulare. Sensus aut est ipius vli vt hois: sed no callie hois. Rursus in his ipis stat quousq^m ad ea stet que partib^o vacat: atq^m ad ipsa vlia: veluti tale aial donec stet aial: & in hoc modo eode. Necessesse est igitur nobis

Quid sit memoria.

Colligere multas memorias dicitur.

Colligere multas memorias dicitur. Memoria est virtus que retinet formas sensatas.

nob vt ex hisce patet: ipsa p̄ma inductioe coḡscere. Sic. n. z sensus efficit in nobis ip̄m v̄le.

L.c. 85. **C**ia autē cum h̄ sit: qualis possit pati hoc. Q̄d autē dictum est olim: nō autem plane dictum est: itēz dicamus. Stāte enim indifferētuz vno primo quidē in aia v̄le est. z nāqz sentire quidez singulare. sensus autē v̄lis est: vt bois non callie bois. Iterum in his statur quousqz ipartibilia stent: z vniuersalia: vt puta huius aialis quousqz animal. z in hoc filiter. **A**manifestus est: quoniā nobis prima inductione cognoscere necessariū est: z nāqz sensus sic vniuersale facit.

Cum autē in aia sit huius exempli similitudo: z vidēdum est qualis existens anima possit hoc pati. z q̄d dictuz est exēplariter z incerte dicēdum est exp̄sse z certe. Et hoc est stante vno indifferētuz numero: id est aliquo singulari in apprehensione sensitua: vniuersale q̄d est primuz z supremū stabit in anima: quia sentire est singulariuz sensus: tamen prior est vniuersalis. hoc est singularis in intētionē v̄li: vt qui videt calliam a lōge prius sentit: qm̄ est aial: deinde quoniā est homo: z vltimo quoniāz est callias: q̄a pauciores differētias discernit visus a lōge: z magis discernit eas a prope. In his itaqz singularibus stat prima cognitio sensitua: z ascēdit ab his cognitio: donec perueniat in simplicia v̄lia. Et in hoc filr manifestus est: quoniā v̄lia primo cōposita sicut z simplicia ex inductione a sensibilibus facta nobis sunt manifesta. Quō autem ex sensu pueniatur in v̄lia tam simplicia q̄ cōposita. z quātum cōferat sensus sciētie in nobis: quoz mētis aspectus obnubilatus est corporis cōtagione in priorz libro plenius dictum est.

Cum autē mētis habitūz qbus verū p̄spicimus q̄dam veri p̄petuo sint: vt intellect⁹ atqz scia. q̄daz interduz falsum suscipiāt: vt opinio: subducēdeqz rōnis p̄ncipiū: nullūqz aliud genus exactius sit scia q̄ intellectus: atqz p̄ncipia notioza sint dem̄strationib⁹: sciaqz cum rōne sit ois: bec inqz cum ita sint: sciētia q̄dē p̄ncipioz nō erit: sed cuz fieri nequeat vt aliud q̄cūqz verius sciētia sit q̄ intellectus ip̄e. Intellectus p̄fecto p̄ncipioz habitus erit. Q̄d ex eo quoqz p̄spicuum fuerit: q̄a demōstrationis p̄ncipiū nō est demōstratio. Quare neqz sciētia. Si igit p̄ter scientiam nullū aliud genus verū habemus q̄ intellectū: intellectus sane sciētie p̄ncipiū erit: atqz p̄ncipioz quidez est ip̄sus p̄ncipiū. Scientia autem ad rem omnem sese habet similiter.

L.c. 86. **Q**uā autem circa intellectuz habitū in quibus verū dicimus: alij quidē semp veri sunt: alij autem recipiūt falsitates: vt opinio z ratio. vera autē semp sciētia z intellectus z p̄ncipia demōstrationuz notioza sunt. Et nihil certius est sciētia q̄ intellectus. Sciētia autē ois cum rōne est: p̄ncipioz sciētia quidē nō vtiqz erit: quoniā autēz nihil verius cōtingit esse sciētia q̄ intellect⁹. Intellectus vtiqz erit p̄ncipioz. ex his p̄siderātib⁹ z q̄d demō-

strationis p̄ncipiū nō est demōstratio: quare neqz sciētie sciētia. Si igit nulluz aliud genus p̄ter sciētiā habemus: veruz intellectus vtiqz sciētie p̄ncipioz erit: z p̄ncipiū p̄ncipiū vtiqz erit. hoc autem omne filiter se habet ad omne rerum genus.

Determinata vltima questione determinat qd sit habitus acceptiuus p̄ncipioz: quia. s. intellect⁹: z q̄ p̄ncipioz nō est sciētia. Et in hoc absolute sunt questionēs rerum in p̄ncipio huius capituli p̄posite. Voco autēz hic intellectū virtutem aie apprehēsiuaz rerum apprehēsbiliū receptaz absqz medio. Sciētiāz nō apprehēsiuam rerum app̄bēsbiliū receptaz per medium. Et iste differētie etiam in priorz libro plenius exp̄sse sunt. **O**stētio itaqz Aris. q̄ intellectus sit acceptiuus p̄ncipioz talis est: habituum qbus apprehēditur: verum quidā sunt apprehēdentes verum solum: quidā app̄bēdentes indifferēter verum z falsum. App̄bēdētes verum solum sunt sciētia z intellectus: quia apprehēdūt res in puritate essentie: nō cum admistione cōditionuz materialū. opinio autē z ratio s̄m q̄ ratio est vtens in strumēto corporeo. z determinata ad res corruptibiles apprehēdūt res cum cōditionibus materialibus. z bec admistio cōditionuz in app̄bēsiōne causa est deceptio: nis z erroris. **O**portet igitur q̄ eoz que veniunt in demōstrationem sint intellectus z sciētia solum apprehēsiua. **C**ertior autē est intellectus q̄ sciētia z p̄ncipia notioza q̄ p̄clusiones. **I**gitur manifestum est q̄ intellectus erit p̄ncipioz. sciētia autēz nō erit p̄ncipioz: eo q̄ ois sciētia est cum medio super q̄d decurrit ratio in acquisitione sciētie. p̄ncipia autē nō habētur cum medio. **E**x his manifestus est q̄ p̄ncipiū demōstrationis non est habitus acquisitus per demōstrationē. **N**eqz sciētia est primuz p̄ncipiū sciētie. habitus enim certissimus oium erit p̄ncipioz alioz habituum. **N**ō est autē certior habitus q̄ sciētia nisi intellectus. erit igitur intellectus p̄ncipium sciētie: z p̄ncipiū p̄ncipioz: z p̄ncipiū acceptiuum p̄ncipioz. **N**ō est enim intellect⁹ effectiuus p̄ncipioz: nisi forte dicatur q̄ efficit ea que sunt p̄ncipia esse p̄ncipia cogno scēdi p̄clusiones cum ordinat ea ad p̄clusiones. **I**n se autē sine nostra ordinatione sunt p̄ncipia essendi. **V**el forte voluit in hoc sermone innuere q̄ eadem natura que est virtus intellectua est id s̄m q̄ aliqui est p̄ncipiū primū z sine medio acceptuum. **Q**uia vt superius dictuz est lux sp̄ialis per se visibilis a mentis aspectu est bec natura. **I**n fine autē huius scientie ostendit Aristo. ordines huius ad alias: z vniuersalitatē eis z potestātē eius in alijs: dicens q̄ bec sciētia similiter se habet ad res oēs taz metaphysicas q̄ naturales q̄ mathematicas: z etiāz logicas. **E**t nō dico similiter: quia in oibus est eque certitudo. cōprehensio enīz certitudinis nō est solum a natura demōstrationis: sed per naturā rerum sup quas erigitur demōstratio. **R**es autem de quibus sunt sciētie sunt magis z minus elongate ab app̄bēsiōne. z p̄pter hoc a certitudine z demōstratione in omni similiter se habēte.

Explicium Cōmentaria elegantissima diui Roberti Linconiensis in Aristotelis posteriorū librum: cum additionibus in margine positis Excellentis artuz et medicine doctoris Pamphili de Monte Bononiensis: publice Theoricaz medicine z ordinariē docētis. Ad bonozem indiuidue trinitatis.

Postē. Linē.

3

Quid per itel lectum.

Cmmo datur via ab intellectu agere. Et q̄uis habitus terminis: intellect⁹ asseriat p̄n cōple xo p̄ se noto. nō in illa incōplexa sunt nā liter habita: z eis itella possit bilio pura p̄ōa in ḡie itelligi bilio. q̄ nullas forma sibi determinat.

Cia est cognitio sensus que singularis est: hoc est cognitioe itello: que v̄lis est.

Quo intelligat illa p̄pō. scilicet: sus v̄lis est.

Scripturꝝ excellentissimi doctoris Magistri Walterij Burlei sup libros Posterioꝝ Aristotelis feliciter incipit.

¶ Inis do

ctrina et ois disciplina itelle^{ua} fit ex pexistēti cognitio/ ne ꝛc. ¶ Ois co/ gnitio nostra vl est sensitua vel itelle ctina. Cognitio sen situa est cognitio ꝛ nō fit ex pexistēti cognitione. Sed omnis cognitio no stra intellectina fit

ex pexnti cogne. Sz quis ois cognitio nra itelle^{ua} fit ex pexnti cogntem Phs bic nō loqꝛ nisi de cogne itelle^{ua} hñi. Un p doctrinā ꝛ disciplinā tpe itelligit solūmodo cogne itelle^{ua} hñis. Doctrina ꝛ disciplina idē sunt in re ꝛ differūt solūmō re^o: qz doctrina est scia hñis put est a Magro. Et disciplina scia est eadē put recipit in disci pulis. ¶ Uel pōt dici qz doctrina et disciplina realiter vñt: qz doctrina est scia hñis acqstia ab alio ꝛ discipli na est scia hñis acqstia p inuētiōē. ¶ Due sunt pꝛogni tidēs. s. ga est: ꝛ qd signāf p nomē. Et tria sunt pꝛognita s. s. b. m. passio ꝛ dignitas. De subo dz cogsci qd p nomen signāf ꝛ ga est: de digni^o dz pꝛogsci. ga est: de passiōe dz pꝛogsci. qd est. ¶ Intelligēdū est qz in oi demfatiōe de subo dz pꝛogsci. ga est: ꝛ qd signāf per nomē. Sz nō in oi demfōne dz pꝛogsci. de subo qd rei: qz in aliq demfatiōe de subo ꝛcludit: ꝛ illū qd ꝛcludit nō dz pꝛogsci: ꝛ ideo Phs ponit qd nois eē pꝛognitio: ꝛ nō qd rei: qz lo/ quit de pꝛogcnib^o cōib^o: ad oēm demfatiōē. Verūtū in aliq demfōne pꝛognoſcēdus est qd rei. Dīa est iter qd rei ꝛ qd nois. Quid nois est qñ nomē referē in suū signi ficatū. Quid rei est ꝛceptus per quez res resoluit in sua pñ^o eēntialia. Un aliqs pōt hñe cognez qd nois ꝛ nō qd rei. Verbi grā. Si dicat puero qz qrat equum posito qz inueniat equū: tūc adducit illū equum ꝛ nō leonē: qz nō eēt nisi sciret qd signāf per hoc nomē equus: ita qz puer hz istā pꝛognitōē: que est qd nois: ꝛ nō qd rei: ga nescit qd est genus equi nec qd est dīa equi. ¶ Intelligēdus est aut qz eē pꝛognitū de subo nō est alicui^o existē^o: s. eē est phibitus: qz eē acceptabile est pꝛognitū de dignitate est vey. De dignitate. n. dz pꝛogsci: qñ dignitas est. Un ꝛ de passionib^o dz pꝛogsci qd est: passio est accēis: ꝛ acci dētiū eē est in eē subo. nā si passionē eē pꝛogscimus: tūc passionē in eē pꝛognoſcīt subo: ꝛ passionē in eē ꝛcludit: quare idē esset ꝛclusum ꝛ pꝛognitū: qd est incōueniēs. ꝛ ideo de passione ga est: pꝛogsci nō dz. Premisse demō strationis cogscunt ante hñez. Maior pꝛopositio pus tpe cogscit qz ꝛclusio. Minor silr tpe cogscit cum hñez: pus tñ nā cogscit qz ꝛclusio. ¶ Intelligēdum est qz ꝛclusio simul tpe cogscit cuz minore similtate imediatiōis/ nō similtate adēqtiōis. nā imediata per cognez minoris cogscit ꝛclusio. Sz minor ꝛ ꝛclusio nō cogscunt simul tpe: sic qz in eodē tpe adēqto: ante qz ꝛclusio ꝛcludit per demfōnez est aliq modo nota: ꝛ aliq modo ignota. nam ante scias acqstā per demfatiōē est ꝛclusio cognita in vl ꝛ in po^o: ignorata in pꝛiculari ꝛ in actu. sic igitur ex p cap huius libri pꝛ: qui modi sunt: qb^o scia nobis acqrit per demfatiōē: que acqrit ex pexnti cogne. pꝛ etiā que

sunt pꝛognita ante qz acgrere scia per demfatiōē: qñ subm/ passio ꝛ dignitas sunt pꝛognita. Maior ꝛ minor que mediate per demōstrationē demōstratur sunt etiā pꝛognita: ipa ꝛlo aliq modo est cognita. Cap. 2^m.

¶ Scire aut opinamur ꝛc.

¶ Quia scire est finis demfatiōis ad B vt bñ ordinemus ea que sunt demfatiōis: opꝛ pꝛognoſcere sinez: ideo Phs bic in isto cap p diffinit scire dicēs simplr scire: ꝛ nō sopbistico modo: opinamur vnūqdqz cuz cām rei cogscimus pp quā res est: ꝛ qñ illius rei est causa: ꝛ qd nō ꝛtingit aliter se hñe. ¶ Intelligēdum fm Lincon. scire dī 4° modis. s. cōi/ ter/ pꝛpe/ magis pꝛpe: ꝛ maxime pꝛpe. Scia cōiter dicta est appbēſio vitaris cuiuscūqz indifferēter ꝛtingēt: vel necy. ꝛ isto sciedi scimus cōtingētia ad vtrūlibet. Scia pꝛpe dicta est appbēſio vitaris que semp vel in plibus vnifoz^o se habet. ꝛ isto sciedi scimus ꝛtingentia nata in quacūqz mā. Scia magis pꝛpe dicta est appbēſio cuius/ cūqz necessary indifferēter: sine illud necium sit pñ^o: s. ue ꝛclusio. Scia maxime pꝛpe dicta est appbēſio neces sary cuius veritas habet per cās. ꝛ isto etiā scimus cō/ clusiones demfatiōis. ꝛ vocat Ari. alios modos sciedi logicos. Posita diffōne ipsius scire diffinit Phs demō strationē duplr p sic. Demōstratio est sylls faciēs scire. ꝛ hec diffinitio formalis demfatiōis siue finalis: qz est accepta a sine demfatiōis qui est scire. Scda diffinitio est mālis. ꝛ est ista: demfatio est ex veris ꝛ pñis ꝛ ime/ diatis: ꝛ notiorib^o: ꝛ priorib^o: ꝛ causis hñis. Hec est pma ꝛclusio scie huius libri. Hec ꝛlo pbat sic. Ois sylls fa/ ciens scire est ex pñis ꝛ veris ꝛc. Demfatio est sylls fa/ ciēs scire. g ꝛc. Et ga dictum est qz demfatio est ex ime/ diatis: ideo Phs diffinit pꝛpōnē imediata dicēs: qz pꝛo sitio imediata est illa qua nō est altera prior. Et quia in diffōne imediata ponit pꝛopositio: ideo Phs diffinit pꝛ/ pꝛopositioē dicēs: qz pꝛopositio est altera pars enūtiatiōis signāns vnū de vno. Et qz pꝛopositio diuidit in dialecti/ cas ꝛ demfatiua: dicit qd est pꝛopositio dialectica: ꝛ quid demfatiua. ¶ Pꝛopositio dialectica est accipiēs quali/ bet pꝛem ꝛditionis siue sit falsa dūmodo sit pbabilis. Pꝛopositio demfatiua est accipiēs alterā pꝛē ꝛdictiōis tñ. s. verā. Et qz in diffōne pꝛpōis ponit enūtiatio diffi nit enūtiatiōē dicēs. Enūtiatio est assumens qualibet pꝛē ꝛditionis. Et qz in diffōne enūtiatiōis ponit ꝛdi/ ctio diffinit ꝛditionem dicēs: ꝛdictio est oppositio cui^o nō est mediū fm se. Notādum aut qz ꝛdictoria dicunt imediata: ꝛ etiā aliq dīa dicunt imediata: s. diuisimo/ de. Nā dīa dicunt imediata solū imediatiōe forme: ex hoc. s. qz iter dīa imediata nō est aliqua forma partici/ pans nāz vtriusqz extremi. Verbi grā. iter sanū ꝛ egrū nō est forma media que cōponat ex sanitate ꝛ egritudi ne: ꝛ tñ nulla dīa sunt imediata imediatiōe subri: qz nō sunt aliq dīa: ita imediata qz inter illa nō sit subm me/ dium per abnegatiōē. Unde iter sanū ꝛ egrum nō est forma media: cum iter sanū ꝛ egrum sit subm mediuz: qz pro tāto dī mediū: ga vtrūqz remouet ab eo sicut la/ pis qui nō est sanus nec est eger. Sed ꝛdictoria dicunt imediata tam imediatiōe subri: qz imediatiōe forme: qz iter ꝛdictoria nō est aliqua forma media participās nām extremi vtriusqz: nec inter eadē est aliq subiectū mediū a quo vtrūqz ꝛdictorioꝝ remoueat. nō enim est aliq subiectū qd nō sit albū aut nō albū. Dico igit qz aliqua dicuntur imediata dupliciter: aut imediatiōe forme tñ: aut imediatiōe subri ꝛ forme. Cōtraria sunt imediata solū imediatiōe forme. Sed ꝛdictoria sunt imediata

Alia hñe

¶ In Bu. dicitur dicitur de subo qz pꝛognoſcit qz ipa res sit i/ ueta. Itē mag. dicitur. cō. 2. 4. in subo opꝛ pꝛ/ cederet: cōce dēret: re ipi/ us qñ ipm est inuētiū: neqz inqꝛ ex inuē tiōe ei^o pꝛent.

p^o 5

223

imediata imediatione forme et subti: et deo dicitur est
 oppositio cuius non est mediu. Alio modo principium imedia-
 tum dividit in positionem et dignitatez. Positio est ime-
 diatum primum quod non est necesse quolibet doceduz hie: tale
 est immediatum primum in geometria: vel in alia scia spali. Di-
 gnitas est primum immediatum quod necesse est quolibet doceduz
 hie: sicut hoc principium. Non contingit idem inesse simul et non
 inesse secundum idem. Positio dividit ulterius in supponez et
 diffonez. Suppositio est primum esse accipies vel non esse.
 Un sic suppositio est primum complexus ut hoc primum. Si ab
 equalibz equalia demas que remanent sunt equalia. Dif-
 finitio est positio nec accipies esse: nec accipies non esse.
 Unde diffinitio est positio: nec debet accipere esse: nec
 non esse. **Secunda** deo huius libri est ista: quod principia sunt
 magis scita quam conclusiones. **Hec conclusio** probat sic. Propter
 quecumqz cum sint scita scimus conclusiones: ista sunt magis scita
 quam conclusiones: propter primum cum sint scita: scimus conclusiones. Sed primum sunt ma-
 gis scita quam conclusiones. Vel sic. Propter quod unumquodque: et illud
 magis. Sed conclusiones sciuntur per principia. Sed principia sunt ma-
 gis scita quam conclusiones. **Nota** quod hec regula dicitur sic intel-
 ligi. Unumquodque propter quod et cetera in causis efficientibus per se
 ordinatis: et voco causas efficientes per se ordinatas illa sine
 qua causati non potest agere: in quibus causis est verum quod si
 primum non agit quod nullus posterius agit: et talis est equi-
 voca respectu effectus: illo modo sol est per se causa effectiva
 tui: et pater tuus est causa accidentaliter tui in quantum agens.
 Dico igitur quod in causis ordinatis essentialiter: oportet quod diffini-
 tio que est in effectu a causa veli perfectius insit cause quam effectui: et hoc
 est si illa diffinitio sit composita cause et effectui: nam si illa diffinitio non
 insit cause oportet quod aliquid dignius huius diffinitione insit causato.
 igitur per hoc quod sol est causa caliditatis istorum inferiorum: et sicut quod
 sol est magis calidus: vel quod sol habeat aliam dispositionem vel per-
 fectionem in tanta caliditate in medio quam ista caliditate composita
 net in virtute. Et quod hec sit intentio Aristoteli: per magis causa non
 semper denotat ab eadem dispositione a qua denotat effectus:
 sed ab veli et nobiliori causa. Philosophus vult quod deo scit scia
 maxime proprie dicta: et ideo vult quod non eodem modo sciantur
 tur primum et conclusiones. Sed ex hoc quod conclusiones sciuntur propter
 principia vult concludere quod habitus principiorum qui aliquo
 modo nuncupantur que nomine scientie propriissime dicte: perfe-
 ctiozem habitum conclusionibus. Unde a causis essentialiter
 ordinatis dispositio et res que inest effectu per causam ve-
 rius inest cause quam effectui: aut non sit dispositio composita
 veriusque: et tunc aliquid perfectius quam ista dispositio conclu-
 deret ista diffinitionem virtutis esse cause. **Tertia conclusio**
 huius libri est: quod non potest aliquid magis scire conclusiones quam
 primum. **Hec conclusio** probat per precedentem conclusionem. Nam si necesse
 sit magis scire primum quam conclusiones non potest aliquid magis scire
 conclusiones quam primum. **Quarta deo** huius libri est quod ipsis
 primis principibus nihil magis scit. **Hec conclusio** probat sic.
 Principia magis sciuntur quam conclusiones. Et quod est magis sci-
 tum est prius et maius primum. Sed si primis principibus esset aliquid
 magis notum: sequeretur quod primis principibus esset aliquid prius:
 hoc autem est impossibile. ergo etc. **Cap. III.**

dictur est: primum sunt magis scita quam conclusiones: igitur oportet primum
 huius demonstrationis scire per demonstrationem: quod ostendit quod scitur:
 scit per demonstrationem: et primum huius demonstrationis oportet scire per
 demonstrationem: et sic erit abire in infinitum: sed non contingit procedere
 sic in principibus: nec in demonstrationibus. igitur non contingit
 aliquid scire per demonstrationem. **Alii dixerunt** quod omnia
 contingit circulariter demonstrare: ipsi enim dicunt quod contin-
 git omnia scire per demonstrationem: et tunc oportet quod principia
 sciant per demonstrationem: et sic principia huius demonstra-
 tionis: et sic in infinitum secundum circulum: et illud est impossibile:
 et tunc quodlibet quod est in supposito circulo: vel ista via
 scit per aliud: et ita dicunt quod omnia scita contingit circulari-
 ter demonstrari. **Primum errorem** remouet philosophus dicens
 quod principia sciuntur: sed non per demonstrationem: sed cogno-
 scuntur ex hoc quod termini cognoscuntur. Unde non omne quod
 scitur: scit per demonstrationem: sed omne quod scit scientia
 propriissime dicta scit per demonstrationem: et isto modo non
 scimus primum: sed sunt cause talis scie. scilicet propriissime dicte: et
 principia cognoscimus in quantum terminis cognoscimus.
Alius error excludit philosophus: et probat quod non omnia scitoz
 est demonstratio circularis: et hoc probat per terminos et
 rationes. **Prima est** hec: principium est notius quam conclusio: et
 per prius idem esset notius seipso. **Secunda ratio** est ista. Si
 sic esset nihil esset demonstrare: nisi diceret: hoc est hoc: et
 ita esset facile omnia demonstrare. **Tertia ratio** est hec.
 Syllus circularis solus fit in terminis convertibilibus: sed
 de isosceles potest demonstrari hie tres angulos: et tamen isosceles
 et hie tres angulos non sunt convertibiles. **Cap. III.**

Coniunctio autem impole etc.

In isto capitulo probatur quod omnis demonstratio
 est ex necessariis. **Hec probatur** sic. **Disyllogis-**
 mus faciens scire est ex necessariis. **Dis-**
 demostatio est syllogismus faciens scire. Sed omnis demonstratio est
 ex necessariis. probatio maioris. **Disyllogis-**
 mus faciens scire concludit illud quod ipse est aliter se habet: sed quod impole est
 aliter se habere est necessarius. ergo omnis syllogismus faciens
 scire concludit necessarium: sed necessarium non fit nisi ex ne-
 cessariis. Sed omnis syllogismus faciens scire est ex necessariis. Et
 quia necessarium prius et principaliter reperit in propositionibus
 huiusmodi unitate perfecta: et in aliis que sunt primo vere: ideo
 oportet scire quod est. De omni: quod per se: et quod veli. De omni
 putantur sciri in demonstratione. De omni igitur est quod non inest in
 aliquo quod est sic: in aliquo autem non: nec aliquid quod est sic: aliquid
 vero non: sed quod est de omni et semper. Unde ad de omni secundum quod
 sumit a demonstratore: requiritur unitas temporum: et unitas
 suppositorum: sed ad de omni putantur sumi in libro priorum requi-
 ritur tamen unitas suppositorum. **Per se dicuntur** quatuor
 modi. Duo quorum sunt modi dicendi siue inherendi secundum
 Linconientem. Tertius est modus essendi. Quartus est
 modus causandi. Unde secundum Linconientem duo tamen sunt
 modi dicendi. Primus modus dicendi per se est quod predicati
 causi cadit in diffinitione subiecti et est vera diffinitio subiecti.
 Ut hec: hoc est animal. Secundus modus dicendi per se est quod
 subiecti cadit in diffinitione predicati: ut hec: hoc est risibile. Unum
 quod propria passio predicat de proprio subiecto: tunc est secundus mo-
 dus dicendi per se: quod tunc subiecti cadit in diffinitione predicati. Nam
 in diffinitione proprie passionis et cuiuslibet accidentis ponitur
 subiecti subiecti proprii. Nec est semper secundus modus quod subiecti
 cadit in diffinitione predicati: quod sic per se est illa: animal est hoc: et tunc
 ostendit animal esse hoc. Sed ad hoc quod proprie sit per se requiritur quod
 illud subiecti quod est natum subiecti simpliciter: non semper in
 secundo modo dicendi per se subiecti cadit etc. quod passio superior
 predicat de inferiori: et inferius non cadit in diffinitione passio-
 nis superioris: sed in secundo modo: vel subiecti addit in dif-

2°

3°

4°

110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120

5°

121 122 123 124 125 126 127 128 129 130

a Et ita: ut
dicit in 8 subo
huius libri: ap se
primo dicit de
predicatis.

Aibusdaz igitur etc. **Dicitur**
 quod primum magis sciuntur quam conclusiones: dicitur est et
 quod ostendit quod scitur: scit per demostionem. Propter
 illa duo incederent aliqui in errorem: ideo
 philosophus in hoc capitulo remouet duos errores qui accidunt
 propter ista duo. Quia quidam dicunt quod nihil contingit scire per
 demostionem: et quidam dicunt quod omnia scita contingit scire per de-
 monstracionem: et conclusiones omnia circulariter demostionare.
 Ratio primi erroris fuit illa. Si aliquid sciret per demostionem
 oportet quod primum illius demostionis fuerint scita. nam sicut

CS3 qđd
hec ant
sidera ex
dici in qōne
subob^o libri.

Finalione pdicati: vel est cōtentum sub subo qđ cadit in
diffōne pdicati. Un scđo mō dicendi p se passio pdica-
tur de suo ppzio subo: vel de aliquo pteō subo ppō sub-
iecto^o. Tertio^o modus obi p se est modus eēdē: et sic dī
qđ p^o suba est p se: qđ stat p se. i. solitarie. Quart^o modus
est causandi. et est qñ in subo est cā efficiēs pdicati: vt
hec: vulnerat^o mortif: vel interfec^o intery: pp interfe-
ctiōne. Si. n. aliqs mortif ex solo vulnerat: tūc vulnus est
cā mortis: et est qđ^o modus effendi rē. Scđm aut expo-
sitionez doctoris eximij sci Thome de Aquino sic sunt
tres modi dicēdi p se. s. p^omus: scđs: et qđ^o: et ipse accipit
modos sic p se: aut est illud qđ solitariū est: et sic accipit
in 3° mō qđ est modus effendi. Alij modi accipiunt^o s. m
qđ ly/per/ denotat circūstantiā cāe foꝝalis: vt hic. hō vi-
uit p aiaz: et aliqñ ly/per/ denotat circūstantiā cāe mālis:
vt hec partes est alba p superficie: et aliqñ denotat circū-
stantiā cāe efficiētis: vt hec. aq^o est calida p ignē. Si/per/
denotat circūstantiā cāe formālis sic est p^omus modus:
ga in p mō dicēdi p se pdicat^o diffō vel ps diffōnis de
diffinito: qđ qđ ps diffōnis est cā re^o diffiniti. Si at/per/
denotet bītudinē cāe mālis: sic est scđs modus: qđ in 2°
mō pdicat passio de subo. nā subz est mā re^o passionis.
Si yō/per/ denotet circūstantiā cāe efficiētis: sic est qđ^o
modus. Notādūz est aut^o s. m bīdictū doctorē scñ Tho-
maz qđ ppō in qđ pdicat passio de subo est p se duplici
pseitate. Nāz subm re^o sue ppe passionis est in duplici
gñe cause. s. in gñe cāe mālis: et in gñe cāe efficiētis. s. m
ergo qđ subz est in gñe cāe mālis re^o sue passionis sic p/
positio in qđ pdicat passio de subo est p se scđo mō dicē-
di p se. Et s. m qđ subm est cā efficiēs pdicati: et sic ista ta-
lis ppositio est p se in quarto mō dicēdi per se. Ulter
per hoc ostēdē mō qđ est dici per se: et quot modis: et qđ
est de oi. Nūc phs ostēdit qđ est vlt^o dicēns qđ vlt^o est qđ
est de oi et per se p mō. Notādūz aut^o qđ vlt^o de quo lo-
quūt^o hic Aristo. est passio adequata subo: vta qđ sit pas-
sio cōuertibilis. Unde passio respectu sui pmi subiecti
dicit^o vlt^o: qđ est de oi per se et p mō. Passio. n. pdicat^o de
suo ppō subo vlt^o et per se et p mō: vt habere tres an-
gulos rē. et risibile de homine. Cap. V.

b C 2do B
ut verum dixi
sup primo.

Dortet at no latere rē.

In isto caplo ponit phs errores cōtin-
gentes in acceptiōe vltis: et sūt tres errores.
Primus est. sit aliqđ cōe hīs vnū supposi-
tuz tñ si pp b passio istius cōis assignet^o inesse illi sup-
positio tanqđ pmo supposito: sic est p^omus error. Verbi
grā. hoc cōe sol bz vnū suppo^o puta istū solem si passio
solis assignet^o huic soli tāqđ pmo supposito. Scđs error
est si aliqđ cōe habeat multa supposita: et illi cōi non sit
nomē impositū: s. ppter hoc hec passio istius cōis assi-
gnet^o inesse alicui supposito tanqđ pmo subiecto: sic est
scđs error. Tertio^o error est qñ passio supioris assignat^o
in esse iferiori tanqđ primo subiecto. Cap. VI.

Sigit monstratina scie

Lonclo sexta est illa qđ demō-
stratio est ex per se inherētib^o. Que pto pbat^o
sic. Demōstratio est ex necessarijs: s. sola p se
inherētia sunt necessaria. g demōstratio est ex per se inhe-
rentib^o: maior huius rōnis p3 per hanc pclōne huius li-
bri: et alie rōnes ponunt^o ad pbandūz hāc maiorē quas
nunc omitto. Minor p3 pzo tāto: qđ illa que sunt per se
inherentia semp sunt: et talia sunt necessaria: et illa que
sunt per accidens nō pnt esse necessaria: igitur sola per
se inherētia sunt necessaria. Cap. VII.

Quonia aut e necesse rē.

Septima pto huius libri hec est: p^omū
inest medio et medius inest tertio pp ipsuz. 7°
Dec pto pbat^o p sextā pclōne sic. Demō-
stratio est ex per se inherētib^o. igit^o maior pmissa demō-
strationis recipit alterū extremoz in sua diffōne: et per
pns primū inest medio: et medius inest tertio pp ipsuz:
ga primū vel est cā medy vel ecōuerso. Si l^o medium
vel est cā terty vlt ecōuerso. Nota qđ aliqđ dī inesse
alteri ppter ipsuz qñ alterū pcedens non est cā pto sic:
ita qđ nec est cā diminuta: nec hīs in se cōditionez que
nō est cā: sic eniz triāgulus est cā hui^o qđ est hie tres an-
gulos rē. figura aut cā est diminuta respectu huius pas-
sionis: ideo nō est eius p̄ca cā. Octava pto hui^o 8°
bri est hec: qđ nō ptingit demōstratē descendere ab vno
gñe in aliud gen^o: et ita intelligēdum qđ ex pncipuz vni^o
scie nō pcludit^o aliqđ in alia scia. Et pbat^o hec pto sic.
In demōstratione opz mediū et extrema esse eiūdē gñis.
Sed subm in demōstratione de quo d3 cōcludi passio est
vnius gñis et nō alteri^o: et per pns nō pōt in demōstratiōe
mediū esse de p̄sideratiōe vnius scie et extrema vlt^o ex-
tremū de p̄sideratiōe alterius: et per pns nō ptingit de-
monstrare descendendo de gñe in aliud gen^o. cū autē in
demōstratiōe mediū et extremū sunt alteri^o gñis: cū id qđ
est vnius gñis nō pbat^o de eo qđ est alteri^o gñis nisi per
accīs. Sequit^o vel qđ pto demōstrōnis est vera per acci-
dens: vel qđ altera pmissa esset vera per accīs: et sic
demōstratio nō esset ex per se inherētib^o. Ad euidētiaz
huius pclōnis distinguit Ari. ea que sunt in demōstratiōe.
In demōstrōne eniz sunt tria. s. subm: passio: et dignitas. Et
dico qđ diuerse scie bene possunt hie easdem dignitates:
sicut in geometria et arithmetica: hec dignitas cōis est
vnicuiq3. Si ab equalib^o equalia demas que remanēt
sunt equalia: sed diuerse scie nō hūt idēz genus nec ean-
dem passioē gñis subiecti nisi aliud subalternef^o alte-
ri: ita qđ vera scia sit subalternata: tunc eniz pnt hie idē
subiectū quodāmo: et qđ nō ptingit descendere de gñe in
genus: ideo gñalr nō h3 demōstrari qđ d3ioz est eadez di-
sciplina: nec ex ductu numeri cubici in numerū bicubi-
cit numer^o bicubic^o: nec qđ linea recta est pulcherrima
lineaz: ac d3ia circulari: qđ nō inest linee inquātuz li-
near: sed inest linee rōne alicuius cōis. Nona pclusio 9°
est qđ demōstratio est ex p̄petuis. Dec pbat^o sic. Demō-
stratio est ex vltib^o: sed vltia sunt p̄petua. g demōstratio est
ex p̄petuis. Decima pto est qđ demōstratio est ex in-
corruptibilib^o. Dec pto pbat^o per nonā pclusiōne sic.
Demōstratio est ex p̄petuis: sed p̄petua sunt incorrupti-
bilia. g demōstratio est ex incorruptibilib^o. Et ex his segt:
qđ ois diffinitio est incorruptibiliz: qđ diffinitio est vel
p^om demōstrōnis: vel cōclusio demōstrōnis: vel ipsa tota de-
monstratio vna positiōe differēs. Tunc genus diffōnis
ingredit^o demōstratiōne: s. ois demōstratio est incorruptibi-
liz. g ois diffinitio est incorruptibiliz. Et qđ dem est qđ
demōstratio nō est nisi ex p̄petuis dubiuz est de his: qđ fre-
quēter sunt qualr faciunt demōstrōne vt de defectu lune:
pōt eniz aliqs demōstrare eclipsiz lune: etiā cum luna non
sq eclipsē. Istā dubitatiōne soluit Ari. dicēs qñ ea qđ
frequēter sunt s. m qđ veniūt in demōstrōne semp sūt. S3
illud nō d3 sic intelligi: qđ ex p̄pōnib^o qđ sunt frequēter
vere: debeat fieri qđ sunt semp vere: et tūc ex illis debent
fieri demōstrōnes. Verbi grā: h3 est p̄ngēs luna eclipsat:
et sic luna deficit: et hec terra ponit^o inter solez et lunaz:
et istis pnt fieri demōstrōnes hoc mō. Quicūq3 luna des-
cit eclipsat: sed quicūq3 terra ponit^o inter solez et lunam

deficit. ergo rē. Et ista p̄clo est necessaria: qm̄ ista luna eclipsat que est pars sic cōtingens. Cap. VIII.

Monia aut manifestu rē.

C Dec p̄clo est yndecia. Nō oē qd̄ demōstrat ex veris r̄ indēfabilib⁹ scit aut demōstrat. Dec p̄clo p̄bat sic. In demōstratione opz p̄mū dici de medio r̄ mediū de tertio pp̄ ip̄z. Sed nō in oi syllo ex veris r̄ indēfabilib⁹ of primuz de medio r̄ mediuz de tertio pp̄ ip̄m. ḡ nō omnis talis syllys est demfatio: r̄ per p̄ns. Non oē qd̄ syllogizat ex veris r̄ idēfabilib⁹ demfāt aut scit. **C** Assumptū. s. q̄ aliqd̄ sit ex veris r̄ idēfabilib⁹ r̄ immediatis in quo p̄mū nō dicat de medio nec mediuz de tertio pp̄ ipsuz declarat ex hoc: qz argu^m Bristonis per qd̄ voluit quadrare circulum est ex veris indēfabilib⁹ r̄ immediatis r̄ non est demfatio. Argu^m suū sic formavit: vbi p̄tingit repiri magis r̄ minus ibi p̄tingit repiri equale. Sed cōtingit repiri q̄dratū maius r̄ minus circulo. ḡ rē. Illud argu^m nō est demfatio: qz elemēta magis r̄ minus excedant circulu r̄ q̄dratū. Un̄ medium p̄ns inest ei q̄ illi de quo sit demfatio: r̄ ideo nō inest fm̄ q̄ ip̄m: sine quo nō est demfatio. Deide excludēdo quāda z dubitationē dicit p̄hs q̄ si mediū nō sit in eodez ḡie cū p̄clone demōstrationis sic p̄tingit q̄ p̄clo minime demfāt p̄ mediū: tūc scie inferioris est scire ga: scie superioris est scire pp̄ qd̄: nō. n. scie est scire pp̄ qd̄: ad quā pertinet mediū. **C** Duodecīa p̄clo ē: q̄ ois demfatio est ex appropatis p̄ncipijs p̄cloni. Et hec seq̄t ex 11° p̄clone hui⁹ libri. Si enī ad demfōnez nō sufficit q̄ sit ex veris r̄ immediatis r̄ indēfabilib⁹: s̄z regrit q̄ p̄m̄ in sit medio r̄ medium. in sit tertio pp̄ ip̄m: tunc opz q̄ demfatio sit ex p̄ncipijs appropatis p̄cloni. **C** Tertiadecīa p̄clo ē. Nullius scie est demfāre sua p̄pa p̄n^a. Dec p̄clo p̄bat p̄ p̄nez p̄ntez sic. Demfatio hz eē ex p̄p̄ys p̄ncipijs. Sed p̄ria p̄n^a nō hnt alia p̄pa p̄ora. ḡ nulli⁹ scie est pbare sua p̄n^a p̄ria. S̄z q̄uis in ista scia p̄ticulari bēant p̄bari p̄n^a p̄ria: tū p̄hi cōis est explanare ista: r̄ iste est magis scies r̄ intelligēs q̄ hz sciam ex p̄ncipaliorib⁹ causis. Un̄ scia supior est magis q̄ scia inferior. **C** Quartadecīa p̄clusio hui⁹ libri est: q̄ necesse est p̄n^a cōia veniūt in demfōne in scia sp̄ali appropari cū obiecto in ista scia. Dec p̄clo seq̄t ex p̄clone p̄cedēte: qz si demfatio sit ex p̄p̄ys p̄ncipijs: tūc necesse est p̄pa p̄n^a cū veniunt in demfōne fieri p̄pa. v. g. Unuz est p̄n^a in p̄clone geometrie r̄ arithmetice. Ut si ab eq̄lib⁹ eq̄lia demas q̄ remanēt sunt eq̄lia: r̄ arithmeticus vrit isto p̄n^a r̄ appropat illud ad genus suū de quo p̄siderat. Ut si ab eq̄libus. s. numeris eq̄les nūeros demas remanētes nūeri erūt eq̄les: postea ponit p̄hs iter ista q̄ soluz sunt p̄p̄tates in demfōnibus cui⁹ sūt dignitates petitiōes supponēs r̄ p̄nt oia facilt accipi. Dē qd̄ est in demfōne aut est p̄n^a: aut est p̄ncipiātū. si p̄ncipiātū: sic est passio. si p̄n^a: aut est p̄p̄rium: aut cōe. si cōe: sic est dignitas. si p̄p̄rium: aut cōplexū: aut incōplexū. si incōplexū: sic est subiu. si cōplexū: aut demōstrabile: aut idēfabile. si demōstrabile: aut est pbabile addiscētū: r̄ sic est suppositio nō simplr: s̄z quodā mō: aut ē p̄riū opioni addiscētis: r̄ sic ē qd̄. Si at sit idēfabile p̄n^a: sic est postio q̄ didit in supponē simplr r̄ difinitionē. Si. n. accipiat eē v̄l nō eē: sic ē suppo. Si aut accipiat nec eē: nec non esse: sic est diffō. Cap. IX.

Quintingere aut rē.

C p̄clo est: q̄ nulla demfatio recipit affir^{em} r̄ negationē eiusdez ab eodez: nisi p̄clo sit talis q̄ nō possit ostēdi nisi p̄ affirmationē

eiusdez de eodez. Dec p̄clo p̄bat sic. Soluz in syllo ad impole nō p̄t alr p̄clo ostēdi q̄ per affirmationē r̄ negationē eiusdē de eodem. ḡ nunq̄ reperit affirmatio r̄ negatio eiusdem de eodez: nisi p̄clo sit talis q̄ nō possit alr ostēdi q̄ per affir^{em} r̄ negationē eiusdem de eodez. Quatr aut accipiat in syllo ad ipole affirmatio eiusdē de eodez r̄ negatio. p̄z: qz si callias eēt nō aial. eēt arguēduz sic: callias est aial. ḡ callias nō est non aial. r̄ per te: callias est nō aial. seq̄t ḡ callias nō est aial. ḡ callias nō est callias. Ista p̄clo callias nō est callias: nō p̄cluditur nisi per affir^{em} r̄ nega^{em} eiusdē de eodez: r̄ tū ex falsitate isti⁹ p̄clonis p̄tingit p̄cludere falsitate alterius p̄missis. **C** Decimasepta p̄clo est: q̄ demfatio ducens ad ipole recipiat hoc p̄n^a: de quolz est affirmatio vel negatio vera: s̄z appropat ḡni subo. Qu syls ducēs ad ipole recipiat hoc p̄n^a p̄z ex libro prioruz: r̄ q̄ s̄l̄r hoc qd̄ est scōm p̄ncipiū. s. appropiat ḡni subo: p̄z ex conclusionē precedente huius libri. Cap. X.

Idem aut idem rē.

C Dec est 17° p̄clo huius libri que est ista. Dis p̄clusio quā querit demōstrator est ex p̄p̄ys: sed illud qd̄ est p̄n^a in vna demfōne: est p̄clo in alia demfōne: r̄ tūc arguit sic. Dis p̄p̄o ex qua demfāt est ex p̄p̄ys: sed ois p̄clo quā q̄rit demfator est p̄p̄o ex qua demfāt. ḡ ois p̄clo quā querit demfator ē ex p̄p̄ys. S̄z ex hac p̄clone sequit correlariū. s. q̄ diuerse scie nō cōicant in p̄clonib⁹: nec hz aliqs artifex sp̄alis numerare p̄clones alterius scie: r̄ sic quelz scia hz p̄pas p̄clones: qz ad eandēz sciaz p̄inet iterrogatio r̄ r̄sio: r̄ ideo sicut scie hnt p̄p̄ias iterrogatiōes: ita hnt p̄pas r̄siones. Et qz ex iterrogatione r̄ r̄sione fit disputatio: ideo sicut quelz scia hz p̄pas iterrogatiōes r̄ p̄pas r̄siones: ita q̄lz scia hz p̄pas disputatiōes: sic geometer disputat fm̄ q̄ geometer cū geometria disputet de his q̄ ad geometria p̄tinēt: manifestū est q̄ hū p̄cedit disputādo. Si aut nō sic disputet: s̄z in geometria disputet nō de geometria: nō p̄cedit disputatio: nec est p̄ueniēs: v̄l de nō geometricis in geometria nō est disputādus. Cap. XI.

Ed quia differt quia rē.

C In isto cap̄ comparat p̄hs diuersa ḡna demfōnū: r̄ p̄mo docet qualr demōstratio ga: r̄ demfatio pp̄ qd̄ differunt in eadez scia. 2° qualr in diuersis sciētys. In eadez scia differūt demfatio pp̄ qd̄ r̄ demfatio ga: quia demfatio pp̄ qd̄ semp fit p̄ cāz imediātā: s̄z demfatio ga / nō. Un̄ ad demfōnē pp̄ qd̄ requirunt duo. s. q̄ sit p̄ cām r̄ p̄ imediātā: iō p̄ alia demfatio nō fit demfatio pp̄ qd̄. S̄z ga p̄t eē duplr: aut ga nō est p̄ cām: aut qz nō est ex imediātis: r̄ sic est duplex demfatio: qz vna nō fit p̄ cāz: sed per effectū: alia est p̄ cām mediātā ad effectū: r̄ demōstratio q̄ est ab effectū ad cāz est duplex: qz q̄da z est ab effectū ad cāz ime^{em}: q̄dā v̄o mediate. Un̄ breuiter est h̄ dīa iter demfōnē ga: r̄ demfōnē pp̄ qd̄: quia demfatio pp̄ qd̄ est a cām ime^{em} ad effectū: demfatio v̄o ga: vel est a cām mediātā ad effectū: vel ab effectū ad cāz. Exēpla ponit p̄hs in demfōne a cām ad effectū: vel eēcōuerso: r̄ arguat sic. Dē corp⁹ lucidū nō scintillās est p̄pe. Planete sunt corpa lucida nō scintillantia. ḡ sunt prope. Dec est demfatio ga: naz hic p̄cludit cām p̄ effectū: nā eē p̄pe est cām hui⁹: iō nō scintillant: qz sūt p̄pe: r̄ pp̄ h̄ q̄ nō scintillant sunt p̄pe. Si enī arguat sic. Omne existēs p̄pe est nō scintillans / planete sunt p̄pe. ḡ nō scintillant: ista est demfatio pp̄ qd̄: ga est a cām imediātā ad effectū. Alio mō differūt pp̄ qd̄ r̄ ga: per h̄ q̄ aliqū p̄tinēt ad diuer

11° p̄

12° p̄

13° p̄

14° p̄

15° p̄

16° p̄

17° p̄

scias sciaz quaz vna est subalternata: cuius modi sunt scia subalternas et subalternata: naz pp qd / p̄tinet ad sciam supioꝝ: vt ad sciaz subalternante: et ga / p̄tinet ad sciam subalternata. Sicut pp qd et ga d̄nt in cōpatione ad diuersas scias: quaz vna nō est sub alia: siue nō subalternat: nisi alteri nisi fm p̄tē: quō nālis subalternat p̄spectiue q̄tū ad istā p̄tē scie que est de iride. Un̄ ad sciaz subalternante p̄tinet scire pp qd / et ad sciaz subalternatā fm p̄tē p̄tinet scire ga: q̄tū ad istā p̄tē fm quā subalternat. Adhuc pp qd et ga d̄nt in diuersis sciencijs quaz vna nō subalternat alteri: nec fm p̄tē: nec fm totuz. Ut quā vna scia vti aliqua ppōne de qua dicit ga. Et alia scia de eadez ppōne dicit pp qd: vt medicina que dicit de ista ppōne: q̄ vulnera circularia tardi⁹ sanant t̄m ga: geometria vō de ipsa dicit pp qd est vera: qz est in circulo cui nō est angulus: ideo p̄tes magis distant: pp hoc p̄tes nō cōtinuātur.

Cap. XII.

18°

Figuraruz autē ꝛc.

In isto caplo pbat p̄hs hāc p̄clonē q̄ p̄m⁹ modus p̄me figure magis facit scire q̄ aliqs alius modus: et bec pbat triplr. P̄tio p̄ sylm sic. Manifestus est q̄ scie mathematice que sunt certissime vti p̄ma figura et p̄mo mō ei⁹: ex h̄ itaqz appet q̄ iste modus magis facit scire q̄ aliqs alius modus. Secūdo pbat sic. dem̄ratio pp qd facit magis scire: qz cōcludit v̄lez affirmatiuā: sed talis p̄clo v̄lis affirm̄ nō cōcludit nisi in p̄mo mō p̄ime figure. ḡ ꝛc. Tertio pbat: ga ista figura magis facit scire cuz ipsa nulla indigeat: sed alie indigeant ea. Et qz primus modus est potissimus: ideo sequit̄ cōclusio ꝛc.

Cap. XIII.

Icut autē. a. inest. g. ꝛc.

In isto caplo intēdit Ari. explanare de qb⁹ et q̄r accidit nobis ignorantia circa ea que eneniūt in dem̄sione. Et qz ad oñsionē hui⁹ rei indiget Ari. sup̄pone. ideo p̄mo ostēdit Ari. q̄ et quō p̄tingit aliquā ppōnez esse immediatā: et dicit q̄ si p̄dicatū sit sub aliquo v̄li sub quo nō est subm: vel si subm sit sub aliq̄ v̄li sub quo sit p̄dicatuz: vel si vtrūqz sit sub aliq̄ v̄li sub quo nō sit reliquū: tūc nō erit p̄positio immediata: s; mediata. Exēpluz p̄mi est h̄: nulla suba est linea: qz p̄dicatū est sub aliq̄ v̄li sub quo nō est subz. Exēpluz sc̄di est h̄: nullus hō est q̄ritas: bec est mediata: qz subz est sub aliq̄ v̄li sub quo nō est p̄dicatuz. Exēpluz tertij sic. Nullus hō est linea: bec est mediata: ga vtrūqz extremū est sub aliq̄ v̄li sub quo nō est reliquū. Sed si p̄dicatū nō p̄tineat sub aliquo sub quo nō cōtinuet̄ subm nec ecouer̄: tūc est negatiua immediata: et q̄lz negatiua in qua vnuz gen⁹ ḡnālissimū remouet̄ ab alio est immediata. Dec eniz est ime⁹. Nulla suba est q̄ritas. Sicut si subz p̄tineat et p̄dicatū sub aliquo cōi immediate: tūc negatiua in q̄ vnuz remouet̄ ab alio est immediata: et ideo quelz negatiua est ime⁹ in q̄ vna spēs in quā gen⁹ immediate descendit remouet̄ a spē in quā gen⁹ ime⁹ descendit. Un̄ quelz talis est ime⁹. Nulla suba corporea est incorporea: nulla q̄ritas p̄tinua est q̄ritas discreta. Dis v̄lis docet p̄hs q̄r p̄tingit deceptionē fieri circa ppōnes mediatas et immediatas: et dicit q̄ ignorātia non fm negationē: s; fm dispōnez est deceptio sc̄a p̄ aliqd. et p̄mittit auctor duplicē eē ignorātiāz. s. negationis: dispositionis. Istā hz ignorātiā negatiōis de qua nihil scit oīno de ista nec ista: et talez ignorātiāz hz logicus resp̄ctū p̄clonis geometrie. Ignorātia dispōnis de qua hic loq̄t Ari. est dispositio d̄tia scie: vt opio erronea: et talis ignorantia pōt indifferēter acq̄ri p̄ sylm et sine syllo vt p̄n⁹

per sylm: et tūc est deceptio absqz syllo: et tunc est deceptio simplr. Sed q̄n est deceptio p̄ sylm: tunc sunt deceptiōes p̄les: qz tūc est deceptio circa p̄clusionē q̄ credit̄ eē vera: et nō est vera. Et p̄ sylm nō credit̄ eē verū: q̄ nō est v̄ez nō est credat̄ q̄ aliq̄ p̄missa sit vera que t̄n est falsa: et q̄ aliqs cursus valeat qui non valet: et id si sit deceptio facta p̄ sylm: opz q̄ sint plures deceptions. Deide docet Ari. quot modis pōt accipi talis deceptio et talis ignorātia causata taz circa ppōnes mediatas q̄ immediatas: et talis est ignorātia: ideo omitto qz satis facile est: deinde ibi manifestū est q̄ si aliqs sensus explana Ari. Un̄ veniat dicta ignorātia negationis: et primo ponit cāz verā: sc̄do cāz apparentē. Causa vera ignorātie fm negationē est defect⁹ alicui⁹ sensus. Un̄ deficiēte aliquo sensu necesse est illam sciaz deficiē q̄ nata est p̄ illuz sensuz acq̄ri. v̄n deficiēte visu necesse est deficere sciaz de colore: et ista ignorātia q̄ est defectu: sup̄ius vocat̄ ignorātia negatiōis. Qd aut̄ deficiēte sensu necesse sit deficere sciaz circa sensuz illū natā fieri p̄z pro tāto: qz deficiēte sensu deficit inductio accepta ex singularib⁹ que sensus q̄ deficit est apprehēdens: et deficiēte inductiōe accepta ex illis singularib⁹ deficit apud itellz cognitio v̄lis. Et q̄m v̄le nō est acceptū nisi ex inductiōe: et hoc loquēdo de v̄li ime⁹. p̄n⁹. n. p̄mū et immediatū nō cognoscit: nisi ex inductiōe singulariū: et deficiēte cognitioē v̄lis apud itellz deficit dem̄ratio q̄ est ex v̄lib⁹: et deficiēte dem̄sione deficit scia: qz p̄ solam dem̄sionē acq̄rit. igit̄ a p̄ ad v̄limū si aliqs sensus deficit necesse est sciaz deficiē q̄ per illū sensuz nata est acq̄ri.

Cap. XIII.

St autem ois sylus ꝛc.

In isto caplo intēdit Ari. declarare cāz ignorātie opinātez siue apparetēz solum: et nō ex̄ntēz: et ipsaz destruere. Dec aut̄ cā est. Figuraruz mediaz: et pole est apud opionē: et ipole in re: et mouet Aristot. tres dubitatiōes. Prima dubitatio est ista: an posito subo in syllo qd nō hz sub se subiectuz aliud p̄tingat p̄cedere in isti⁹ ascēdendo. Sec̄da dubitatio est: an posito p̄dicato in syllo de quo nō d̄z aliqd p̄dicatū sup̄ius p̄tingat ordinare sub ipso sic descēdēdo in isti⁹. Tertia dubitatio est: an posito p̄dicato sup̄remo et subo infimo possint eē isti⁹ media posita: et in his q̄onib⁹ reducitur p̄hs q̄onēz de medys ad q̄onēz de extremis ostēdēdo q̄ si extrema sit finita: ime⁹ nō sunt isti⁹: ita q̄ si nō sit p̄cessus in ascēdēdo et descēdēdo in isti⁹ media erūt finita. Et bec p̄z sic. Nā si media eēt isti⁹: tūc descēdēdo a ḡie sup̄remo accipiēdo mediū sub medio esset p̄cessus in isti⁹ descēdēdo. sicut si media fue rint in isti⁹ accipiēdo a subo infimo p̄dicatū supra p̄dicatuz esset p̄cessus in isti⁹ ascēdēdo et descēdēdo. Sed si media sūt finita nō est sic p̄cedere: et sic p̄z q̄ extremis ex̄ntib⁹ finitis non possunt media eē infinita. Similr si media sunt isti⁹ cū nō p̄tingat infinita p̄rāsiri: nō posset aliqs ab vno extremo ad aliud extremū p̄rāsire. Vel arguat̄ sic. Si media sint infinita cū q̄libz sup̄ius sit in plus q̄ suū iferi⁹ necesse est vt añq̄z pueniat̄ ad sup̄remuz medioꝝ aliqd eē in plus q̄ sup̄remuz: hoc est impossibile. ḡ ꝛc. Deinde pbat Arist. q̄ si in affirmatiuis dem̄sionib⁹ nō p̄cedit̄ in infi⁹: nec in negatiuis p̄cedit̄ in infinitū. Quia si in negatiuis p̄cedit̄ in infi⁹: hoc est: qz negatiua que est p̄missa est ime⁹: et hz aliquā ppōnē negatiuā p̄ozē: et tūc opz alterū extremū istius scie cōtinuet̄ sub aliq̄ extremo negatiue p̄ozis: ita q̄ vnuz sit superius ad reliquū. Tūc q̄ro: aut ista negatiua p̄oz sit mediata aut ime⁹. Si mediata: tunc est ibi stat⁹: et sic non est p̄cedere in infinitū. Si aut̄ sit mediata: ḡ aliā nega

tiua cui alteru extremu est pus q̄ alteruz alteri nega-
 tiue: r arguo de negatiua ista sic pus: r si sic sit pcedere
 in infi^m in negatiuis: opz q̄ sit pcessus in affirmatiuis:
 qz opz q̄ extrema vni^m negatiue sint sub extremo alte-
 rius negatiue: r istud sub alio: r sic in infi^m. **C** Deide de-
 clarat q̄ nō sit pcessus in affirmatiuis in infi^m. Naz possi-
 to subo alteri^m negatiue stat in sursum: qz illd nō est dif-
 ficile in diffōne cuiuslibet vbi ponunt oia sua subalia
 supiora q̄ idicā: s; in diffōne ea p̄tigit p̄rālire. ḡ nō sūt
 p̄dicata infi^m in sursum: r p̄ n̄is infi^m nō sunt in deorsum.
 Un̄ breuiter si eēt pcessus in infi^m ascēdēdo r descēdē-
 do: nihil p̄tigeret diffiniri qd̄ est inconueniēs: p̄batio q̄
 nō legē: qz nō p̄tigit descēdere nisi ad vltimū: r ascēdē-
 ad p̄^m. S; nō p̄tigit infi^m p̄rālire. ḡ si sit pcessus in infi^m:
 ascēdēdo vl̄ descēdēdo nō p̄tigit aliqd̄ diffiniri. **C** Ad-
 buc q̄ sit stat^m in p̄dicatis ascēdēdo r descēdēdo p̄bat
 p̄ rōnes analeticas sic. Si in demōstrōib⁹ nō accipiātur
 ppōnes nisi p se verēnūc cū sunt duo modi dicēdi p se
 est pcessus in infi^m: qz in p̄mo mō subm̄ cadit in diffōne
 p̄dicati: si igit̄ sub aliq̄ subo eēt sumē aliud de quo p̄di-
 cat^m p̄dicatū p se: r sub alio aliud: r sic in infi^m: legē q̄ infi^m
 caderēt in diffōne vni^m: qd̄ est incōueniēs. Silr in sc̄do
 mō dicēdi p se p̄dicat^m pp̄ria passio de subo: r ita in illo
 mō p̄dicatū r subz cōuertunt: s; in cōuertibilib⁹ nō est
 pcedere in infinitū: nec est pcessus in infinitū in primo
 mō: qz subm̄ cōtingit diffiniri vt p̄batū est. ḡ nullo mō
 est pcessus in infinitū ascendēdo vel descendēdo.
 Capitulum. XV.

termini r quoz p̄n⁹: r tria media: r sic p̄n⁹ sunt plura q̄
 media vl̄ elemēta. Silr in istis syllis sūt qnqz termini
 r quoz p̄n⁹: r ita cōparādo oēs terminos termini sunt
 vno plures p̄ncipys cū tot sint elementa quot sunt me-
 dia. **C** Ad cuius euidētiā est notādus fm̄ Linconien-
 sem q̄ tota virtus sylli cōsistit in maiori: ideo tam ma-
 ior q̄ minor que sunt ppōnes imediate maiori debent
 dici elemēta. igit̄ in p̄dictis duobus syllis sunt due p̄e-
 misse imediate p̄bātes maiore mediata: ita q̄ in trib⁹
 syllogisimis erunt tria elemēta: r certum est q̄ non sunt
 tria media. ergo non sunt tot elementa quot media.
 Capitulum. XVII.

Am autes indigeat r.

C Dec est. zo. p̄clo hui⁹ libri. Qz aliquod
 cōe necius est vni solū negatiuū elemētū.
 Dec p̄clo p̄bat sic. Si p̄cludat̄ p̄clusio de
 p̄missis mediatis: quaz vna est affir^{ua} r altera negati-
 ua: r affirmatiua nō possit dem̄fari nisi ex duab⁹ affir-
 matiuis: r si nega^{ua} debeat dem̄fari cū nō possit demō-
 strari ex duab⁹ negatiuis: qz ex duabus negatiuis nihil
 sequit̄ syllogistice. ergo opz q̄ dem̄fēt ex vna affirma-
 tiua r altera negatiua: r si ista negatiua sit imediata b̄
 p̄positū: qz ad p̄clonē negatiuā est vni soluz elemētuz.
 Si aut̄ sit mediata incipit dem̄fari. ḡ ne sit pcedere in
 infinitū: opz tandē dem̄fari ad vnā p̄clonē imediatā. s.
 negatiuā ex qua demonstrat̄ negatiua mediata: r sic nō
 erunt plura elemēta: nec ad vnā p̄clonē negatiuā.
 Capitulum. XVIII.

20⁹ 2

Dnstratis autes his r.

C In isto caplo ostēdit Ari. vni qd̄ ime^c
 legē ex ipso: r est q̄ nō omne qd̄ p̄dicat̄ de
 duobus p̄dicat̄ de eis fm̄ aliqd̄ cōe. Istud
 p̄bat sic: sit. b. in. e. r. in. d. fm̄ aliqd̄ cōe: vt fm̄. a. igit̄. b.
 est in. c. r. in. d. ḡ est in eis fm̄ nomē aliqd̄ cōe: r sic est p̄-
 cessus in infi^m: ita q̄ inter. b. r. c. r. silr inter. b. r. d. erūt infi-
 nita media: qd̄ supius iprobāt. ḡ nō opz q̄ aliqd̄ p̄dica-
 tus insit duob⁹ quoz neutruz ponit̄ sub altero q̄ pp̄ b̄
 insit illis fm̄ aliqd̄ cōe: r per b̄ destruet̄ error putatiuz
 q̄ p̄dicatio vlis r de p̄mo nō sit nisi in termis paribus:
 qui. n. b̄ putāt h̄i credūt q̄ si aliqd̄ dicat̄ de duob⁹ non
 subalternatis positis necio dicat̄ de illis fm̄ nām vnā
 cōem repertā in illis: sicut h̄ie tres angulos eāles duo-
 bus rectis d̄r q̄ isocheli r isopleuro cōtingit que nō sūt
 subalternatis posita fm̄ nām cōem in eis repertā. s. fm̄
 nāz triāguli. **C** Notādus fm̄ Linconiesem q̄ est aliqd̄
 p̄dicatū qd̄ si dicat̄ de multis nō subalternatim positis
 q̄ dicat̄ de eis fm̄ vnā nāz cōez: sicut p̄z in exēplo iam
 dicto siue posito de b̄ qd̄ est h̄ie tres angulos r. Et for-
 te oē per se accēs est tale q̄ egredit̄ a nā sub: sed in di-
 uersis naturis sub: egredit̄ aliqd̄ vnuz accēs. s. vni ali-
 qd̄ p̄dicatū qd̄ ōz de diuersis nō subalternatis non fm̄
 aliqd̄ cōe sicut genus de suis speciebus predicari.
 Capitulum. XVI.

Am at fit dem̄ratio r.

C In isto caplo intendit Ari. pbare q̄ de-
 mōstratio vlis sit potior r melior q̄ demō-
 stratio p̄ticularis. Et dec est. zi. cōclo q̄ sic
 p̄bat. **C** Dem̄ratio vlis magis facit scire q̄ dem̄ratio
 p̄ticularis. ḡ r. c. a. n̄s p̄z. naz scire est cām rei cogno scere:
 sed dem̄ratio vlis magis facit scire p cām q̄ dem̄ratio
 p̄ticularis. ḡ dem̄ratio vlis simplr magis facit scire q̄
 dem̄ratio p̄ticularis. **C** Intelligenduz q̄ d̄ia est inter
 dem̄rōnē vlez r p̄ticularē: qz in dem̄rōne vli cōcludit̄
 sua pp̄ria passio de subo suo p̄mo vt dem̄ratio in qua
 p̄cludit̄ h̄ie tres āgulos de triāgulo. **C** z² est ista: q̄
 dem̄ratio affir^{ua} est ex potiorib⁹ ppōnib⁹ q̄ dem̄ratio
 negatiua. ḡ r. c. p̄batio aūtis. Nam dem̄ratio affir^{ua} est
 potior q̄ dem̄ratio negatiua: hec p̄clo p̄bat sic: dem̄ra-
 tio affir^{ua} est ex potiorib⁹ ppōnib⁹ q̄ dem̄ratio negati-
 ua. ḡ r. c. p̄batio aūtis. naz dem̄ratio affir^{ua} est ex ppō-
 nib⁹ affir^{ua}: sed ppō affir^{ua} est potior q̄ ppō negatiua:
 qz affir^{ua} p̄bat nega^{ua} r nō econuerso. ḡ r. c. **C** z³ p̄clo
 hui⁹ libri est: q̄ dem̄ratio ostēsiua est potior r nobilior
 q̄ dem̄ratio ducēs ad impole. Dec p̄ p̄bat sic. Illa de-
 mōstratio est potior q̄ est ex potiorib⁹ ppōnib⁹: sed de-
 m̄ratio ostēsiua ē ex potiorib⁹ ppōnib⁹ q̄ dem̄ratio du-
 cens ad ipole. ḡ r. c. **C** z⁴ huius libri est q̄ scia q̄ est
 ex potiorib⁹ est certior. Dec p̄ p̄bat sic: scire est p cām co-
 gnoscēs: s; iter illa q̄ sūt p̄za magis sūt cāe. ḡ r. c. **C** z⁵
 hui⁹ libri: q̄ scia ista q̄ facit scire ga r pp̄ qd̄ est certior r
 melior q̄ illa que facit scire alterū tm̄. Dec p̄ p̄bat sic.
 Illa scia est melior que magis facit scire: sed illa q̄ facit
 scire ga r pp̄ qd̄ magis facit scire q̄ illa que facit scire
 alteruz tm̄. ḡ r. c. **C** z⁶ hui⁹ libri est: q̄ illa est certior
 que est de rebus simpliciorib⁹ q̄ illa que est de rebus
 compositis. Dec cōclusio p̄batur sic. Que sunt simpli-
 ciora sunt priora fm̄ naturam: r illa est certior r melior
 fm̄ naturā: ergo ista scientia est certior r melior que est

21⁹ 3

22⁹ 3

23⁹ 3

24⁹ 3

25⁹ 3

26⁹ 3

19⁹ 3

27° de reb^o simplicib^o. C Vigesima septia xclo huius libri est: que est de duabus scientiis que erigunt: ista scientia est certior que erigitur super res simplices qz super res copositas: et hec probat vt precedens. Cap. XIX.

Alia autē scia ꝛc. C Vno quo certior alia. Declarat phus in hoc caplo q regunt ad vnitatē scie. d. q ad vnitatē scie regunt tria. s. vnitatis subī sup quā erigitur demfatio. Secō regit q subz beat pn^o ex quib^o possit fieri demfatio. Tertio regit q subz beat spēs: aut p se accētia: ex qb^o ostiuit demfatio siue xclo demfatiua.

28° C Vigesima octaua xclo est q vnus xclonis pnt esse plures demfones^o et plura media. Dec xclo pbat sic. Eade res est ex qua bz res pn^o ordinata siue media oz dinata accepta ab illis pncipis: et sic vna xclo pot bēri per diuersa media nō ordinata: et per oīs eiusdez xclonis esse possunt ples demfones.

29° C Vigesima nona cōclusio est q supra res casuales non erigit demōstratio. Dec xclo pbat sic. Dis demfatio aut est rei que est sp: aut rei q est frequēter: s. casualia nec semp nec frequēter sunt. q rerū casualium nō est demonstratio nec scia.

30° C Trigesima xclo est ista. q sup res sensibiles ex eadez pte qua sunt sensibiles nulla erigit demfatio. Dec xclo pbat sic. Demfatio est vltius: sed sensibiles res sūt oēs singulares: qz sensus est singulariū intell^s vltim. q sup res sensibiles nō erigit demfatio.

31° C Trigesima p^o xclo est q nō eisdez pncipis cōtingit oia demfari: que sic pbat. Non oīuz sylloz sunt eadez pn^o: qz qdaz sunt ex terminis veris et qdaz ex falsis: sed eadez pn^o nō sūt vera et falsa. g ꝛc. C Itē nō oīuz sylloz falsoz sunt eadez pn^o: qz pn^o quorūdaz sylloz falsoz sunt vna: et cōtraria nō sunt eadez. Silt nō sunt eadez pn^o oīuz sylloz veroz et oīuz sylloz demfatiuoꝝ: qz res nō cōdicant genere: necesse est pncipia esse altera: sicut pncipia geometrie arithmetice sunt altera: puta punctus et vnitatis. C Trigesima scōda est: q vna cōclusio nō demonstrat ex oibus pncipis que sic pbat: qz si sic tunc oia possent demonstrari q est principalius improbatum.

Capitulum. XX.

Habile autē ꝛc. C In isto caplo determinat Ari. de habitib^o scie. s. de scia et opione: intell^s et solertia. Scia differt ab opione: qz scia est vltius et necessarioꝝ: opio est ex ptingētib^o nō necessariis: et h pꝛ. Naz intell^s q est habitus pncipioꝝ nō est cōtingentiū sed necessarioꝝ: sed cuiuslibz veri vel est intell^s: vel scia: vel opinio. Unde est cōtingentiuz opinio: qz opinio fm phm est acceptio ppositiōnis imediate nō necessarie. Sollertia est quedā subtilitas inueniendi medium in propinquo tempore.

C Explicunt conclusiones primi libri.

C Incipiunt conclusiones secundi libri.

Questiones sunt eqles ꝛc. I declaratū est de syllo demfatiuo in primo lib^o: declarat Arist. siue determinat de pncipis sylli demfatiui: et pmo de medio demonstratiuo et pn^o incōplexo Et quia oīs qō est questio medij: ideo phs pmo determinat de qōnib^o: et ponit numerū qōnū dī. q qōnes sunt eqles nuō his q vere scim^o: et iō qōnes sūt qtuor. C Pria xclo hui^o libri est: q scia sunt qtuor fm genus. Dec xclo probat sic. Questia sunt quatuor: et scia sunt eqlia nuō: et qsta sunt qtuor fm genus. g ꝛc.

32°

Qz qsta sint qtuor fm gen^o: pꝛ. aliqñ. n. querimus si est: aliqñ qd est: aliqñ ga est: aliqñ pp qd est. De nuō istarū qōnūz due sunt simplices nō ponētes in numerū: vt qō si est: et qō qd est: et due sunt qōnes cōposite ponētes in numerū vt qō ga est: et qō pp qd ē. C Notādus autē q qō ga est: nō querit per hāc iunctionē ga: naz bec iunctio qz nō est nota querēdi: s. qō ga: querit per vtuz: sic. vtrū hō sit risibilis: s. bec coniunctio qz nō est nota determinādi qōnes: s. n. qrimus ga hō est nihil: nō qrimus: vtrū hō sit nihil: et pp hoc qō of qō ga: qz bec iunctio qz nō est nota determinādi qōnes. C Notandum etiā q qō si est: et qō qd est: sunt qōnes simplices: qz ille due qōnes qrun^t de incōplexo: et icōplexū est simplex: si eniz querat qd est hō: aut si est hō de hōie fit qō: et ita de incōplexo: s. qō ga: et qō pp qd: dicunt qōnes cōposite: qz querūt de cōplexo: et cōplexus est cōpositū. Vel pot dici q aliqñ querit aliqd de subo qō est ex essentiā subī. Si illud qō qrit sit de essentiā subī illius de quo qrit: tunc est qō simplex non ponēs in numerū: qz illud qō est de essentiā alicui^o nō ppe ponit in numerū cum subo isto. Si autē illud qō qrit sit extra naz illi^o de quo querit: tūc est qō cōpositū et ponēs in numerū: qz illd qō est ex essentiā alteri^o ponit in numerū cū isto. Et qz illd qrit p qōnē qd est: et silt illud qō qrit p qōnes si est: cuz est de essentiā illi^o de quo qrit: ideo qō si est: et qō quid est: sunt qōnes simplices nō ponentes in numerū. Et qz illud qō qrit p qōnes pp qd: et silt p qōnes ga est: est ex essentiā illi^o de quo qrit: ideo qō qd est: et qō ga est: sunt qōnes cōposite ponētes in numerū. C Scōda xclo hui^o libri est: q qō ga est: et qō si est: qrit de medio si est: bec xclo pbat sic. Naz nihil aliud est qre de aliq an sit qz qre si est mediū xcludēduz ipm eē: igit qō si est qrit de medio si est. Itēz ēt nihil aliud est qre: vtruz luna eclipsē qz qre si est mediū ad xcludēduz lunā eclipsari: et ita qō si est et qō quia est: querit de medio si est. C Tertia xclo est ista: q qō qd est: et qō pp qd est: qrit de medio qd est: et qō si est: qrit de medio si est: bec xclo pbat sic. Naz ille qōnes idē querūt ad quas idē demfāt p idēz. iste autē sunt h^o. g ꝛc. C Quarta xclo est bec: q in oibus xclonib^o: aut qrit qd est mediū: aut si est mediū. Dec xclo pbat sic. Sicut seqt ex pdictis: qz qō ga est: et qō si est: querūt si est mediū. qō vo qd est: et qō pp qd est querunt qd est mediū: sed oīs qō vel est qō si est: vel qō qd est. g ꝛc. C Quinta xclo huius libri est q nō oīs rei est diffinitio cuius est demfatio. Dec xclo pbat sic. Diffinitio indicat qd qdest. Sed qd qdest pdicat vltiter et affirmatiue de eo cui^o est. nō oēs aut demfatiōes sunt demōstratiue xclonūz affirmatiuaꝝ vltius: sed quedaz sunt demōstratiōes negatiue: vt demfatiōes que sunt in scōa figura: et quedaz sunt pncipales vt ille que fiūt in tertia figura. nō ergo oīuz est demfatio quoz est diffinitio. C Sexta xclo est. nō cuiuslibz est demōstratio cuius est diffinitio. Dec xclo pbat sic. Per vnā rōnez superius factā que est ista: q vnus inquātuz vnum est vna scia: et vnum per se faciēs scire. si igit cuiuslibet rei sit demfatio cuius est diffinitio: cū illud cuius est diffō sciamus in hūdo diffōnez ei^o: et vnus vna est scia: seqt q sine demfatione scimus qd est scibile per demfationem: qd est ipossibile. nam scibile per demfationē non scit nisi per demfationē. C Septima cōclusio bec est: q nō quilibet res scit per demfationē que scit per diffinitionē: qd iprobatū est principalius: qz sic sequeretur q pncipia demfationis essent demfatio: et sic in infinitum esset

2°

3°

4°

5°

6°

7°

8° p. tum esset pducere: qd tñ est ipole. ¶ Octava p̄ est hec. Utrū eiusdes alicui rei sit diffō cui⁹ est dem̄ratio. r p̄ bat q̄ nō sic. Diffinitio est manifestatio ei⁹ qd̄dest r sube. Sed dem̄riones nō manifestant qd̄dest: s̄ supponit vt arithmetica p̄supponit qd̄ est vnitas: r qd̄ in par. ḡ nō ei⁹ est dem̄ratio. ¶ Nona p̄clo est: q̄ dem̄ratio vel syl̄ls: nō faciūt scire diffōnem de diffinito p̄ modū quo est diffinitio explicās qd̄ est res r qd̄ est eē rei. Dec p̄clo p̄bat sic: quia si h̄z p̄bati q̄. b. est. a. in eo qd̄ qd̄: opz q̄ in vtraqz p̄missarū ponat̄ ista determinatio qd̄ qd̄ est: si. n. in neutra p̄missaz v̄l in altera nō ponat̄ ista determinatio: nō seq̄t q̄. b. sit. a. s̄. p̄clo in eo qd̄ qd̄. Nō. n. seq̄t. De. c. est. a. b. est. c. ergo. b. est. a. in eo qd̄ qd̄. Nō. n. seq̄t. b. est. a. in eo qd̄ qd̄: c. est. b. ergo. c. est. a. in eo qd̄ qd̄. hoc bñ seq̄t omne. c. est. a. in eo qd̄ qd̄. oē. b. est. c. in eo qd̄ qd̄. ḡ oē. b. est. a. in eo qd̄ qd̄. Ad hoc q̄ p̄clo se quāt in eo qd̄ qd̄: opz q̄ ista determinatio in eo qd̄ qd̄ cōiungat̄ cū. a. in maiori: r cū. c. in minori: r talis syl̄lus nō facit nō scire p̄clonē: q̄ ante p̄clonē talis syl̄li necesse est p̄accipi oīones diffinitā: r ita in tali syl̄lo est petitio p̄ncipy: qz illud qd̄ oī p̄cludit: petit̄ in p̄missis: r sic p̄z q̄ nec per syl̄lm: nec per dem̄riones p̄t p̄cludi per mediū qd̄ est oīo diffinitiuā. ¶ Decima p̄clo est hec: q̄ via diuisiua nō p̄cludit̄ diffinitio de diffinito p̄m q̄ est diffinitio. Dec p̄clo p̄bat sic: qd̄ cōcludit̄ per diffōnez necesse est esse verū si p̄missa sunt vere: sed in oī dem̄rione opz p̄clonē esse verā si p̄missa sunt vere. ḡ per diuisionē nō p̄cludit̄ diffinitio de diffinito p̄m q̄ est explicās qd̄ est diffinitū nec dem̄rat̄ nec syllogizat̄: si. n. diuidēs syllogizaret dem̄raret: nō oporteret in fine de p̄clonē iterrogare: s̄z necesse est oēz p̄clonē est p̄p̄missas: siue rūdēs cōcedat̄ ipsaz siue nō. ¶ Undecima p̄clo ē hec: qd̄ oīo diffinitiuā per mediū qd̄ est in ostēsiōne diffinitiuā non dem̄rat̄ de diffinito per modū quo est methodus diffinitiuā: cōcludit̄ tales oīones. Nial rōnale mortale ē diffinitio hoīs: sed hec oīo nō est diffinitio explicās qd̄ est hō. Uñ si ista diffinitio aīal rōnale mortale que est diffinitio hoīs debeat̄ p̄bati per oīones diffinitiuā: tūc p̄bat sic. Dis rō cōuertibilis cū hoīe cōstans ex genere r oīa hoīs: est diffinitio hoīs: aīal rōnale mortale est hō. ergo rē. Sed isto modo nō dem̄rat̄ diffinitio de eo cui⁹ est. qd̄ p̄z: ex hoc: qz in isto argumēto est petitio p̄ncipy: qz petit̄ id qd̄ debz p̄bati: qz diffinitio oīz p̄bati de diffinito: r in isto argumēto petit̄: qz accipit̄ q̄ oīs rō conuertibilis cōstans ex gñe r oīa est diffinitio diffōnis: r cui⁹ diffinitio deberet p̄bati. ḡ rē. ¶ Duodecima p̄clo huius libri est q̄ diffō demōstrat̄ per mediū qd̄ mediū est diffinitio: nō tñ dem̄ratio ostēdit̄ diffōnez p̄m q̄ est diffinitio explicās qd̄ est res vt p̄batū est sup̄. Et hec p̄clo p̄bat sic. Nam idēz est scire qd̄ qd̄ est: r cāz rei: qz cā r diffinitio idē sunt. Sed aliqua diffō h̄z cām: quare inest diffinito: sed mediū dem̄rionis est cā r cōuertibile cū subo. ḡ diffō de subo dem̄rat̄ per diffōnē subiecti. Unde subm̄ p̄t hīe multas diffōnez: sicut multas cās. Nam a diuersis causis sumunt̄ diuerse dem̄ratiōes. Et sicut cause sibi inuicēz sunt cause. Sicut. n. forma est cā: ita diffō accepta a cā formali est cā diffōnis accepte a cā māli. Et ideo diffinitio que accepta est a cā māli p̄t cōcludi a diffōne accepta a cā formali. p̄hs dicit in l̄ra q̄ cā aut est eadez rei: aut alia. Et Linconiensis dicit q̄ hoc est sic intelligēduz: qd̄ cā eadez rei est cā formalis: qz forma est totū verū esse rei qd̄ in se h̄z. Et si forma nō egeat mā: ipsa est vera res ipa: r forma que eget mā si posset sustinere absqz mā: esset verius res ipsa q̄ res h̄ns mā: sicut si forma statue posset esse sine mā esset

verius ipsa figura q̄ statua māta. b̄ Causa igit̄ formali r diffinitio sumpta a cā formali. hac rōne dī esse eadez rei. Finalis igit̄ cā r efficiēs sunt extra rem. Nālis hō lz sit de necessitate reitāmē nō est de p̄tate essentie: sed est assumpta p̄pter necessitates: qz vt sol. sit necesse est talē mān esse. Et hac rōne hic tres cause r diffōnez ab his sumpte dicunt̄ alie a re. ¶ Alij dicit̄ q̄ materia r forma que sunt p̄s intrinsece rei: dicunt̄ esse eadez cuz rei: sed efficiēs r finis que sunt eē extrinsece sunt alie re. ergo rē. ¶ Terriadecima cōclusio est q̄ per qd̄ est scimus si est simplr. r hec cōclusio p̄bat sic. Scire est per cām: cā r diffinitio sunt idem: igit̄ scire est per diffōnez. igitur si est scitur per diffōnez: r ita per qd̄ est scimus si est simplr. Et h̄ declarat̄ p̄hs in exēplo per 14as p̄nez que est ista. ¶ Ex omni dem̄ratiōne p̄t elici diffinitio: r ex omni diffōne p̄t elici dem̄ratio: sed ex dem̄ratiōne habita diffōne: si illa diffinitio fiat mediuz syllogistū cum p̄t demōstrari de diffinito: qz r si r si sit diffinitio formalis p̄t demōstrare diffōnez mālem de diffinito. ¶ Quintadecima cōclusio est: q̄ diffinitio formalis est demōstrās diffōnē mālem de diffinito: r diffinitio formalis nō demōstrat̄ de diffinito: quia diffinitio mālis dem̄rat̄ de diffinito per diffōnez formale. Et ex h̄ seq̄t q̄ diffinitio cōposita ex diffōne māli: et formali est dem̄ratiō in situ altera. r hec p̄clo p̄batur sic. Diffinitio formalis est cā diffōnis mālis: r nō cōuerso. S̄z cā demōstrat̄ causatū: igit̄ diffinitio formalis demōstrat̄ diffinitionem materialem. Cap. II.

Noniam autez scire opinemur rē. ¶ In isto cap: p̄ p̄bat 16° cōclusio que est ista. Quatuor sunt cause r vnaqueqz illaz est mediū dem̄ratiūz. hec cōclusio p̄bat sic. Per diffōnē scire. nā vt p̄z ex p̄iori li^o scire est cām rei coḡscere. ex quo arguit̄ tūc sic. Quia tunc scimus cum cām coḡscimus: r nō scimus nisi coḡscēdo mediū dem̄ratiū: igit̄ quelibet cā est mediū dem̄ratiū. Postea declarat̄ p̄hs istā p̄batiōnē in ductione in omni gñe cause. Dicit igit̄ p̄ q̄ ex q̄libet cā p̄tingit̄ dem̄rare acceptis duabz p̄p̄nibus: ex omni. n. cā de necessitate seq̄t effect̄: sed h̄ nō esset accepta vna p̄p̄nē: qz ex vno nihil seq̄t: vt dicit̄ p̄hs in li^o p̄iori. ¶ Decima septima p̄clo hec est: q̄ p̄tingit̄ idē dem̄rare p̄ mediū q̄ est cā finalis: r per cām mālez que dī eē necessitas: sic hec p̄clo q̄ lumē digredit̄ per pelles lucerne dem̄rat̄ per vtraqz cārū dictaz: qz necessitas est cā mālis ad digressiōnē luminis per pelles: igit̄ porositas pellis r non q̄libet porositas est necessitas mālis ad digressiōnē luminis vt possit̄ dici vere lucerna. Sed cum maiores sint pori per q̄s lumē digredit̄ q̄ sint ista spacia solida iter poros: talibz. n. extrinibus poris p̄bif lumē exterius. p̄t igit̄ dem̄ratio fieri p̄ cām māle sic. Omne qd̄ digredit̄ per rem maiore q̄ sint pori pellis lucerne trāsit̄ pellē lucerne rē. ¶ Intelligēduz q̄ pellis in rei veritate nō est p̄tinua oīno: qz extractis pilis sunt pori vbi erāt radices piloz: cā finalis digressiōnis p̄ pellē lucerne est ne offendāt in tenebris. p̄t ratio sic foīari. Omne p̄seruatiū facies ne offendatur in tenebris p̄mittit̄ lumen trāsiire. Pellis lucerne est h̄z. ḡ rē. ¶ Decima octa cōclusio est ista. q̄ eade est cā eēndi r facti eē r futuri eē. hec p̄bat sic: qz cā vera nō diminuit̄ est sil cū causa: sic p̄z in cā eclipsis lune que est posita terre iter solē r lunā recto diametro. Cū. n. talis est iterpositio est eclipsis: r cū sit iterpositio talis: eclipsis fit: r cū facta est facta est: r cū facta est iterpositio facta est eclipsis. ¶ Decimano p̄clo est. q̄ in cā r in causato que non sunt sil Postē. Burk. k

¶ Adā eis pura potentia ē: r nullo mō esse nisi p̄for. manu.

nō demōstrat posterius per prius: s; eꝝ. Nec ꝑlo pbat sic. Ubi iter cām r causatū cadit tēpus mediū ibi ex cā nō demōstrat causatū: sed cā r causatū que nō sunt s; iter ea est tēps mediū. igit̃ in illis nō demōstrat causatū ex cā. Uñ ex talib; ex pōri: nō opz syllogizare posterius: qz posito pōri: nō opz q sequat posterius: qz nō opz. Iste bibit potione igit̃ est sanus: qz in medio tpe iter susceptionē potione r sanitatē adeptā est añs verum r tñs fallum: tñ bñ seqt̃. Iste est sanus igit̃ sumpsit potione: posito q nō possit aliter sanari nisi p sumptionē potione. Seqt̃ ex B q si domus est facta: opz fundamentū p̃s fuisse. S; ex B q fundamentū est nō sequit̃ q domus sit: nec q domus sit p̃terita. C Vigesima ꝑlo est: q in reb; in qbus est gñatio circularis est demōstratio: qdlibet istoz gñatoꝝ pōt eē cā alteri; gñatio: ita q sint cause circulares sibi inuicē. Cū g demōstratio sit a cā sic ibi sunt cause circulares: tūc in illis pōt esse demōstratio circularis. Ex^m est in opib; nāe. Nā terra depluta est cā mālis vaporis: r vapor nūbis: r nubes itez terre deplute. Sed sciēduz q ex B nō seqt̃ idē esse cām suiipi: qz nō sit reditio ad idē siue ad idē nio: sed ad idē fm spēs. Uñ deplutio est cā bui; singularis vaporis. r iste singularis vapor est cā nūbis. et ista nubes est cā alteri; deplutionis nō etiā idē nio que in p̃n: s; eiusdē fm spēm rē. C Vigesima ꝑma ꝑclusio est: q eoz que nō semp sunt: s; frequenter. p̃n nō semp sunt: s; frequēter. Nec ꝑlo pbat sic. Ex necessarijs que semp sunt vera non sequunt̃ nisi neçia: r que sunt vera. Neçia igit̃ nō sunt p̃n: sed frequēter sunt vera vt p̃tingētia ad vtrūlibet: sed p̃n eozum que frequēter sunt nō sunt neçia: qz neçium nō est p̃n p̃tingētis. igit̃ eoz que sunt frequēter sunt p̃n frequenter vera. Cap. III.

20° ꝑ

21° ꝑ

22° ꝑ

23° ꝑ

24° ꝑ

25° ꝑ

Modo autē oportet venari rē. C Vigesima ꝑma cōclusio est: q ad inuestigādū diffōnē accipiēdū est genus rei diffiniēde euz dñs ordinatis cōueniētib; rei diffiniēde q̃sq; accipiātur tot quoz vnūqd; sit in plus. Et oia sibi collecta nō sint in plus: s; p̃uertibilia. Nec ꝑlo pbat sic. illud aggregatuz qd p̃dicat̃ in qd de diffinito est genus eius vl diffinitio. S; nō est genus: qz si sic nō eēt p̃uertibile. igit̃ est diffinitio. igit̃ aggregatū ex gñe r differentijs quoz qdlibet est in plus q̃ diffinitū: r totū p̃uertibile est vera diffinitio rei. C Vigesima ꝑma cōclusio est ista: q diffinitio est colligēda r inuestigāda per mām diuisionis. Nec ꝑlo pbat sic. Nā ois opatio logice est syllogizare vel diffinire aut diuidere. Uñ manifestū est q talis aggregatio nō sit ex syllo aut diffōnē: igit̃ ex diuisione exbit̃. Sed q̃nis diuisiones scie p dñas diuissuas nō sint vtilēs ad diffōnes inuestigādas euz tales diuisiones nihil demōstrarēt vt p̃dictū est: vtilēs tñ sunt ad colligēdū diffōnes p̃dicto modo: s; videat̃ q in eis nō sit vtilitas: s; q mox etiā absq; diuisione possēt eque bñ accipi totū aggregatū q est diffinitio. C Vigesima ꝑma cōclusio est: q diuissio duplicē addit vtilitatez in diuidēdo. Unā q ordinat recte ptes diffōnis. Et alteram q facit vnā partē diffōnis extra reliquā: q diffinitio habet duplicē vtilitatez. patet: qz diuissio est vtilis ad colligēdū qdquid est: qz dicit qd prius r qd posterius fm q ordinant̃ in diffinitione. Nā ptes diffōnis nāliter ordinate sunt ad vnū subm r vnū p̃dicatuz. Et eedē partes aliter ordinate nō sunt ad vnū: sed ad plura. Est etiā vtilis diuissio vt nihil extra de bis relinquat̃ que veniūt in qdditatez rei diffiniēde: r cum diuissio sit semp per primas dñas: tunc nihil relinquit̃. igit̃ rē. C Vigesima ꝑma cōclusio est: q ad inuestigādū diffōnes per viam diuisionis accipiēda

sunt p̃dicata in quid de re diffiniēda. Et q ista sint ordi nata fm ordinē nālez. s; vt illud qd est primū in natura sit primū in diffōnē ordinatū. Scdm q accipiātur oia que p̃tinēt ad qd qd nihil p̃termittēdo. Unde iste tres cōditiones regrūtur ad hoc q aliq; sferat diffōnes per viam diuisionis. Probatio huius est diuissio eius qd in est rei: r cōuersim p̃dicat̃ de re in eo qdquid est. Et manifestuz est q si nō fiat debitus ordo diffiniēdiū nō demōstrat qd est res. si enī illud qd est posterius p̃ponimus nō est diffinitio. Ita si demōstrat diffinitio sic est aial bipes gressibile hic posterius p̃ponit̃: qz esse bipes est gressibile: r nō eē cōuerso. Siliter tertiū regrūt q oia accipiātur que p̃tinēt ad qd est: qz aliter diffinitio esset diminuta: r nō p̃uerteret̃ cum diffinito. Et ita pōt accipi per diuisionē gñis in suas dñas p̃mas: addēdo diffinitā generi: r postea diuidēdo dñam illi toti. Et sic t̃nue quousq; deueniat̃ ad dñam vltimā: r ea que sunt rei diffiniēde sunt accipiēda per Methodū de accidēte. deinde per Methoduz diffinitā de gñe q̃ in sit in eo qdquid: r ptes debent ordinari recte p̃ponēdo illud qd est prius: r postponēdo illud qd est posterius. igit̃ rē. C Vigesima ꝑma cōclusio est. s; q p̃dicata tria sufficiūt ad bñ diffiniēdū que sunt diuissio aggregās ptes diffinitionis. Methodus de accite: r Methodus de genere. Nec ꝑlo pbat sic. Tūc est diffinitio assignata bene qñ nō est diminuta nec p̃tinēs aliqd supfluz: vt patet. igit̃ rē. C Vigesima ꝑma cōclusio est: ad inuestigādū aliquā diffōnes per viam resolutis. Primū accipiēdum est in quo p̃ueniūt fm nomē diffiniēdū res maxime indifferētes de qbus p̃dicat̃ nomē diffiniēdū. Deinde accipiēdum in quo p̃ueniūt fm nomē diffiniēdū res: siliter adinuicē indifferētes. differētes autē a p̃s acceptis plus q̃ ille adinuicē: r tertio accipiēdū est qd cōuenit p̃mo r 2° acceptis. r sic deinceps: si sint res vlti; differētes: r p̃ueniētes in noie diffiniēdo. igit̃ rē. C Vigesima ꝑma cōclusio est: q diffinitio gñat certā cognitionē rei. r hoc est manifestū per diffōnes diffōnis que est: q diffinitio est oratio indicās qd est eē: r id qd indi cat qd est esse gñat certam cognitionē in eo. igit̃ indicat esse rē. C Vigesima ꝑma cōclusio est: q ex B q diffinitio acqrit certā cognitionē: sequit̃ q nō est diffiniēdum aliqd metaphozice dictū/ eo q in metaphozis est causa ambiguitatis. Nec ꝑlo p̃dicat̃ 30°. Unde due ꝑclusiōes sequunt̃ ex vna ꝑclusiōe. C Trigesima ꝑma cōclusio est: q ad diffōnes inuētās r p̃positas. s; habēdas eligen de sint diuisiones vltimū: r resolutones singulariū. Et ista ꝑclusio est in parte prius explanata: r perfecta explanatio huius ꝑclusiōis pōt videri in Linconiēsis sententijs super istum librum. Cap. III.

26° ꝑ

27° ꝑ

28° ꝑ

29° ꝑ

30° r 31° ꝑ

Causa autem cui⁹ est causa rē. C Trigesima ꝑma cōclusio est: q demōstrati vnus per se: r nō per accidēs est vna causa: r mediuz demōstratiū vnū. Uñ p̃bat̃ huius dñis p̃s in Linconiēsis sententijs sup istum librum. Cap. V.

E principijs autem rē. Hoc est vltimū capitulū huius libri: in quo Arist. declarat qual̃ nobis sit cognitio p̃mōz principioꝝ. r dicit q ex sensu multiplicato fit memoria: r ex memoria multiplicata experti mētū: r expimēto multiplicato fit vlt qd est p̃n^o artis r sciētie. r ex B expimēto multiplicato fit in nob cognitio p̃mōz p̃n^o. Et B patet alibi in isto caplo. C Explicūt̃ p̃nes cū p̃ba^o suis date a mag^o Sual. Bur. C P̃pabili

C Pampbilit de Monte Bononiensis. De mixta syllogismi generatione.

Truz mo

us hnis sequatur mo^m ppōnis maioris. C Dub^m est. Nūqd in p^o fig^a si est maior ppō de inēē sit xlo de inēē: r si nēcia cōclo nēcia: r si possibilibis xclusio silitur. C Qz non p arg^a. De q̄cūq̄ pdicat pars aliq̄ mō opz

r totū de eodē eodē mō pdicari. Totū aut maior extremitas est: pars xō medi^o termin^o. q̄ qm medi^o terminus de minor extremi^o absolute pdicat: maior extremitas de eadē eodē mō pdicabit. C 2°. Cōclo d̄z seg vilioz r debilioz modoz ppōnū: s̄ vilioz r debilioz est ppō de inesse q̄ nēcia. Ergo si maior sit nēcia r minor de inēē: erit xlo de inēē. Probat maior: exite altera ppōnū negatiua: xlo sit negatiua. Negatiua autē vilioz affirm^a est. C 3°. Nēcio oē ambulās mouet oīs hō ambulat. Nēcio oīs hō est aial/soz. est hō: r nō sequit^r xlo nēcia. C 4°. Nēcio oīs hō est aial/soz. est hō: r nō sequit^r xlo nēcia. Nēcio oē q̄ mouet est hō. C 5°. Possibile est oē albus eē aial/soz. possibile est oēs hoies vel lapidē eē albū: r seq̄ xlo nēcia vel ipolis. C 3te possibile est q̄ omne q̄ mouet sit aial/soz hō mouet: sit ita. r sequit^r q̄ nēcio oīs hō est aial. Cōfirmat omne q̄ mouet est aial/soz possibile est q̄ oīs hō moueat: r seq̄ q̄ nēcio oīs hō est aial. C 7°. Possibile est oēm hōem esse albus: possibile est omne nigrū esse hoies: r nō possibile est omne nigrū eē albus.

Espondeo.

Primus ad itellm qd̄ nis sunt aliq̄ nēcio dubitāda. Scdo q̄stio soluēda. Tertio mā p̄n^o argumenti tractabitur.

C Pro p̄mo articulo dubitat p̄. Quid sit p̄positio de inesse: quaz vocat Auer. absolutaz. i. inuētā in actu. C Rūdeo

per quatuor ppōnes. Primus dicitur: p̄positio inuētā nō est p̄positio possibilis. Probat: p̄positio inuenta est p̄positio in actu vera. Sed p̄positio possibilis non est p̄positio in actu vera. igit p̄positio inuētā non est p̄positio possibilis. minor p̄z ex diffōne possibilis ab Auer. p̄ p̄prioꝝ capite. 18. est id qd̄ nō est inuētū in actu nō de nēcitate: s̄ qm ponit inuētū nō seq̄ ex eo ipole. r capite 20. ppō que est fm hāc dispōnez nō h̄z esse ex aiām: qz nō h̄z esse vera in actu. Et capite. 4. ppōnes possibilis de qb^o d̄z nomē possibilis vere sunt que sunt possibilis vt inueniant r nō inueniant in tpe futuro. Et capite. 14. est illd̄ qd̄ nō est in actu: q̄ pōt esse r nō eē in futuro. Et capite. 20. illud est possibile qd̄ est nō inuētū actu: s̄ qd̄ ordinat inuētū in po^o. C Qz si dicas Auer. in p̄n^o capli. 18. ingt. r Arif. vult q̄ possibile sit id qd̄ cōprebēdit rem inuētā in actu r puatā. C Rūdeo Auer. capite illo dixit. Melioꝝ snia expositoz ex pipatheticis in hac diffōne possibilis est vt sit genus ly puatū. i. ly nō inuētū. r id qd̄ d̄z qm ponit inuētū: nō seq̄ ex eo ipossible erit d̄zia vltima in hac diffōne que appropat ipm possibile. Vult igit illud eē dictū fm sniaz Albumasar volētis vt sit genus hui^o diffōnis totū: s̄. inuētū aut nō in-

uētū. Et nō d̄zia eius: dictū illud qm ponit inuētū: nō seq̄ ex eo ipole. C Scdm dictū. p̄positio inuētā nō est p̄positio nēcia: qz p̄positio nēcia est p̄positio semp vera: p̄positio aut inuētā nō est ppō semp vera. Auer. eiz p̄ p̄prioꝝ capite. 2. ingt. D̄zia est iter nēcias r inuentas in actu: qz in nēcis inuenit^r pdicatu oibus singularib^o sub^o omni tpe: s̄ in illis in plimo tps. Ideo dixit capite. 14. Et iste sunt res multe inuēte in actu p̄ter q̄ sit inuentio eaz nēcia. Tuz qz diuidit^r p̄positio per inuētā nēcias r possibiles. Et ex diuisione ppōnū diuidunt^r sylli. Unde Auer. capite. 14. d̄zia iter syllos ex absolutis r syllos ex nēcis. Est in h^o q̄ absoluta d̄zir que sunt in actu: absq̄ eo q̄ pditionet in eis inuētio. nēcitate: r nēcia d̄zir que sunt inuētā in actu: r pditionat in eis bec additio. C 3^m dictū. P̄positio inuētā est p̄positio vera omni tpe: vt oīs nix est alba: aut fm plurimuz eius: vt oīs coruus est niger. Vñ Auer. p̄ p̄prioꝝ capite. 20. absoluta vera est in qua certificat^r pdicatu v̄le absolutū. s̄. de qua testificat^r sensus q̄ inuenit^r pdicatu eius in oib^o subis in omni tpe: aut plurimo eius: r he sunt ppōnes que oriunt^r ex induc^o tione: in qua inducunt^r oia p̄icularia: sic est q̄ oīs coruus est niger: r oīs nix est alba. C Cōtra Arist. p̄ p̄prioꝝ capite. 13. dixit has esse nēcias. s̄. oīs nix est alba: nulla pix est alba. Et capite. 16. albus cygno ex nēcitate inest. Rūdeo ppō inuenta est p̄positio nēcia: sumendo p̄positiōne nēcias absolute pro ppōne vera omni tpe: sed si sumat^r p̄positio nēcia p̄pe pro ppōne cuius pdicatu nō est terminus accēntalis: sic q̄ sit falsa pro aliq̄ tpe cogitur: p̄positio inuenta nō est p̄positio nēcia. Istō mō de ppōne nēcia dixit Auer. p̄ p̄prioꝝ capite. 20. D̄zia inter nēcias r inuētās est q̄ in illis cogitat^r esse possibile p̄uatiōne ipaz in tpe futuro: sed in nēcis nō cogitat^r illd̄ in cordē: qz mens existimat in eis cōpōnez cēntiale que est iter pdicatum r subm. C 4^m dictū. diuissio ppōnis p̄ p̄prioꝝ capite. 2. per ppōne de inesse r nēcias est diuissio fm ppōnes que p̄ sunt scite nāliter a nob: p̄z ab Auer. p̄ p̄prioꝝ capite. 2. qd̄ itēdit^r hic est diuissio ppōnis fm diuissioes inuētū: r fm diuissioe scitoꝝ p̄moꝝ inuētū nōb pro nām in ppōnib^o. Et capite. 20. Intētio huius qdem est nitare modos ppōnū p̄ueniētūz spēbus entis r scitoꝝ p̄moꝝ. Ideo Theophrastum et Them. rep̄bēdit Auer. qz si est intētio Ari. p̄numerare d̄zias ppōnuz ex modis entis r scitēie nō p̄fert absoluta fm sniaz istoꝝ: qz volūt vt p̄positio inuētā apud Ari. sit illa que cōprebēdit nēciam r possibile: patet ab Auer. hic: r capite. 20. huius. Est. n. de intētiōne istoꝝ q̄ talis p̄positio non d̄z stinguat^r a pdicris. Sed sit quasi genus ad vtrāq̄ illaz veluti qd̄dā potētiāle respectu vtriusq̄: eo q̄ ipa est talis vt supra eam addi possit modus necessitat^r r modus possibilitatis. Et fm istos modi faciūt^r ppōnes eē tales: vt modus necessary ppōne nēciam: r modus possibilis ppōnem possibilis: r eoz absentia ppōnem de inesse. C Ex quo sequit^r q̄ ppōnes de qbus dubitat^r. An sint nēcie vel ne: que numerātur iter ppōnes inuētās: sicut sunt oīs nix est alba. oīs pix est nigra. Auerrois. n. p̄mo p̄prioꝝ capite 2. Et sile est vt intrēt modū ppōnis inuētēte ppōnes de qbus dubitat^r an sint nēcie vel ne: r he nō sunt ppōnes rē. Nō numerant^r hic iter ppōnes nēcias. Ideo dixit Auer. capite 20. q̄ cōnumerare hic d̄zias p̄positiōnū ex pte scitoꝝ p̄moꝝ que sunt nobis per nām p̄fert: qz multa sunt in qb^o scimus q̄ pdicatu inest subo r ignoramus vtrū inest ei p̄tingēter aut nēcio. C Scdo sequit^r q̄ p̄positio inuētā nō est sicut rememorat^r Alexander. s̄. p̄positio absoluta vera in minori tpe. In h. n. ipm rep̄bēdit Auer. qz ex illis nō cōponit^r sylis nisi per

a C Auer. p̄ p̄pōnes absolute de inēcēp^o nāliter scite: sunt que sunt vere omni tpe: aut fm plimā e^o. Et iter absolute nēcias: primo nāliter scite sunt ppōnes: quaz pdi cata nō sūt terminus accēntalis: sic q̄ sine false pro aliq̄ tpe cogitē.

uicēq̄ Da
so hō anio q̄
d̄z q̄q̄ mo
d̄z q̄q̄ mo
d̄z q̄q̄ mo
d̄z q̄q̄ mo

hōc in hōc
d̄z q̄q̄ mo
d̄z q̄q̄ mo
d̄z q̄q̄ mo

hōc in hōc
d̄z q̄q̄ mo
d̄z q̄q̄ mo
d̄z q̄q̄ mo

De mixta syllogismi generatione

accidēs. i. in tpe determinato. 7 qñ miscet cum possibili nō cōponet: nec erit syllys penit. ¶ Dico igit̃ euz Auer. capite. 20. q. ppositio inuēta accepta hic est illa que nō appropriariū tēpori absq̃ alio tēpore: 7 equalr scitur ex re ipsius q̃ ipsa nō est necessaria: aut ignorat̃ illud: quia plurium est dec dispositio.

Dubium 2^m. ¶ Utrū dictū de omni prioristicuz vel de nullo differat a ppositione vlt. ¶ Rūdeo Auer. tenet q̃ sic. ¶ Contra. q̃libet ppositio vltis est de omni vel de nullo: ex diffōne dicti de omni p priorz. cuiuslibet enīz ppōnis vltis nihil est sumere sub subto de quo nō dicat̃ p̃dicatum. ¶ Rūdeo. ppositio vltis: 7 de cōm de omni re idē sunt. Rōne aut̃ nō: alia. n. est ratio ppōnis vltis in eo q̃ vltis: 7 alia in eo q̃ de omni: qz ppōnis vltis in eo qd̃ vltis p̃dicatum nō denotat̃ nisi verificari de q̃libet suo subto vel singulari: sic q̃ q̃libet eius singularis est vera. Sz vltis in eo qd̃ de omni vltira h̃ denotat̃ verificari de q̃cūq̃ verificat̃ subm. Sic itelligo Auer. p̃ priorz ca. p̃ datem dīaz iter dictū de omni 7 p̃ positionē vltm dicētes. Et per dictū qd̃ de omni: vult Arif. qñ nō inuenit̃ aliqd̃ in omni subto de quo nō p̃dicat̃ p̃dicatū: 7 illd̃ est per h̃ vt sit p̃dicatū inuētuz omni subto: 7 omni qd̃ disponit̃ per subm. Et inuenit̃ in eo vt si sit dictū nostruz: omne qd̃ est aial est corpus: qñ volūmus in eo intentionē dicti de omni: non est eius intētio: vnūq̃q̃ ex aialibus est corpus: sed vnūq̃q̃ aialiu: 7 omne qd̃ disponit̃ per qd̃ vis vnū aialiu est corpus. Et hec est dīa inter dictum de omni qd̃ agit̃ principiuz in hoc libro 7 ppōnem vnīuersalē: hec Auer.

Dubium 3^m. ¶ Utrum trīn syllys in p̃ma figura actu dicto de omni regulet̃. ¶ Respō deo Auer. p̃ priorz capite 7. inqt. dictuz de omni duas diffinit̃ cōditiones: quaz vna est vt maior sit vltis quaz līcūq̃ sit qualitatis. s. siue sit affirmatiua siue negatiua: sed a vt minor nō sit negatiua cuiuscūq̃ sit q̃ntitatis. i. siue sit vltis aut p̃icularis. ¶ Scdo in q̃cūq̃ repit̃ ratio dicti de omni: in eodez repit̃ ratio totius 7 ptis. Sed in quo repit̃ ratio totius 7 ptis: opz vt in illo minor sit affirmatiua 7 nō negatiua: 7 maior vltis. g̃ in quo est ratio dicti de omni: opz vt in illo minor sit affirmatiua 7 maior vltis. Sed in syllo in scda figura minor non est affirmatiua: 7 in 3^a maior nō est vltis. ergo in illis non est ratio dicti de omni. minor est Auer. p̃ priorz capite 15. Expiētia totius 7 ptis in syllo ex parte qua est p̃cludēs fm̃ dictuz de omni: est qd̃em in ppōne minore: 7 ppter h̃ cōditionat̃ in maiore vt sit vltis 7 nō cōditionat̃ in ea vt sit affirmatiua. ¶ Tertio sylly in p̃ma figura pfecti sunt: 7 ppter hoc noiat̃ figura p̃. dixit Auer. capite 7. pficiunt̃ autē sylly per dici de omni vel de nullo. ¶ 4° Auer. capite 6. p̃ priorz inqt. Intētio dicti de omni qd̃ descripsimus in p̃no huius libri: vt huius omne. b. est. a. est omne qd̃ est. b. 7 disponitur per. b. affirmādo est. a. 7 intētio dicti de nullo est: vt sit. a. negatuz ab omni: eo qd̃ disponit̃ per. b. dispōne affirmatiua. 7 capite 7. Intētio dicti nri omne. b. est. a. est omne qd̃ disponit̃ per. b. dispositione affirmatiua est. a. 7 paulo infra: p̃ditio dicti de omni est: vt sit. a. p̃dicatum affirmatiue aut negatiue de omni: eo qd̃ disponit̃ per. b. affirmatiue tamē. Et capite 19. p̃ditio dicti de omni est vt sit extremitas minor disposita per mediū dispōne affirmatiua. g̃ in quo minor nō est affirmatiua nō est ratio dicti de omni. ¶ Cōtra. In omni syllo actu est ppositio vltis. g̃ dictuz de omni. ergo q̃libet syllys actu dicto de omni regulat̃. ¶ Scdo syllys q̃libet necessari p̃cludit. ergo habet p̃no quo cōcludit: 7 nō nisi dictum de omni vel de nullo.

¶ Ad p̃ negat̃ vltima sequētia. Regulat̃ enim syllys dicto de omni: cum nō solu subm disponit̃ per p̃dicatum q̃ sit in maiori: sed cum accipit̃ aliqd̃ sub subto: q̃ sit in minori: qd̃ postea disponit̃ per p̃dicatum: q̃ sit in s̃ne. In 2ª aut̃ figura 7 3ª nihil sumitur sub subto qd̃ postea disponat̃ per p̃dicatū. ¶ Ad 2^m sylly scde 7 tertie figure h̃nt. a. vel. b. p̃no quo regulat̃ur. Noluī tñ p̃bus vt suam doctrinā artificialr redderet cuiuslibet figure p̃no p̃pa inuenire: cum tñ potuisset: ga quanto pauciora sunt p̃no que sit reductio: tāto artificialior est doctrina.

Dubium 4^m. ¶ Utruz ratio dicti de omni in p̃ positione inuēta: necessaria 7 possibilis sit vna 7 eadē. ¶ Rūdeo Auer. p̃ priorz capite 14. inquit. Res cōditionate in s̃ne in absolutis sunt eedez cōditionate in necessarijs: 7 res que sunt cā priuationis cōclusionū in nō p̃cludētibus in absolutis sunt eedez causa talis priuationis p̃num in necessarijs. Et paulo infra. Modus ostētionis in eo qd̃ ponit̃ ex p̃cludētibz in figura p̃^a ex necessarijs est idē euz modo ostētionis in eo qd̃ cōponit̃ ex cōcludētibus in figura p̃ma ex absolutis. s. intētio dicti de omni vel de nullo. ¶ Scdm̃ dictum est capite 20. cōditio dicti de omni accepta in ppōne maiori possibili accepta est per diuersitatē cōditionis dicti de omni accepta in maiori inuēta aut necessaria. 7 capite 14. Cōditio dicti de omni que sit in mā possibili diuersificat̃ a p̃ditione dicti de omni facta in his duabus materijs. s. necia 7 absoluta. ¶ Cum g̃ vltir dictuz de omni ab Arif. describat̃ per esse id sub subto cuius nihil est sumere de quo nō dicat̃ p̃dicatū: pprie in absolutis 7 necessarijs describet̃ per esse id sub subto: cuius nihil est sumere actu de quo nō dicat̃ p̃dicatuz necessario aut absolute. patet ab Auer. capite 14. Intētio dicti de omni: in ambabus qd̃ est q̃ sit aut dictū cum affirmatione: aut cum negatione de omni: eo qd̃ est in actu: 7 equalr siue sit illud qd̃ est in actu inuētuz cum additione cōditionis necessitatis: aut p̃ter additionē illi. Et capite 15. Dictū de omni est veruz in omni mā in ppōne necia 7 absoluta. Et est vt sit. a. inuētum necio aut absolute super omni qd̃ est in actu. b. 7 capite eodē. Oportet vt sit cōditio dicti de omni in necia 7 absoluta vt sit extremitas maior p̃dicata de omni: eo qd̃ est mediuz in actu. s. de omni de quo p̃dicat̃ terminus mediuz in actu nō p̃tingēt. ¶ Sed. ppe in possibilibz dictū de omni est id cuius nihil est sumere sub subto in actu: aut cōtingēt de quo nō dicat̃ p̃dicatū p̃tingēt. Arif. enim p̃ priorz capite 12. p̃tingere hoc hūc inēe duplr est accipere: aut enim cui inest hoc: aut cui p̃tingit̃ inesse ipsum. Ubi Auer. capite 19. Intētio dicti nri: omne. b. est. a. cōtingēt: est omne qd̃ disponitur per. b. p̃tingēt: aut in actu est. a. id est omne qd̃ est. b. in actu aut potētia est. a. p̃tingēt: id est. a. p̃dicat̃ de ipso p̃tingēt. 7 capite 20. Intētio dicti nri: omne. b. est. a. p̃tingēt: est hec id est omne quod est. b. in actu: aut po^a est. a. p̃tingēt. ¶ Ex his patet Albumasar volēs dictuz de omni in oibus p̃ positionibz. s. necia absoluta: 7 possibilis esse vnū 7 idē. s. vt sit p̃dicatū p̃tingēt necio et absolute dictum de omni qd̃ disponit̃ per subm siue necio aut absolute aut cōtingēt disponat̃. Reprehēdi ab Auer. p̃mo p̃ priorz caplo 15. Quia si sic nulla esset vtilitas in cōditione dicti de omni. Quia nulla est vtilitas in cōditione que nō pōt sup mās. ¶ Scdo patet: qd̃ nō est sicut p̃cessit Alexander. s. vt sit p̃dicatum necio aut p̃tingēt aut in actu de omni quod disponit̃ per. b. in actu. Quia si sic nō cōcluderet ille qui est ex duabus contingentibus fm̃ dictum de omni. Ratio est Auer. digressione illa cap. 15. ¶ Cōtra

Vide Regid. i. post. c. 7. fol. 23.

Quid sit decti de omni in necessarijs: 7 absolutis simul.

Quid sit decti de omni in possibilibus.

¶ Ps p̃ia: qz dictū est de oī: 7 ppō vltis idē sunt reali: t̃er: vt supra dicum est.

¶ Contra Auer. primo Priorum capite 20° inquit. In materia necessaria alique sunt propositiones que sunt vere de eo quod est actu et potentia simul: ut omne motus est corpus. ergo sequitur. Necessario omne motum est corpus possibile est forte moueri. quod necessario forte est corpus.

¶ Respondeo Auer. capite 15°. cum fuerit propositio minor possibilis: et maior necessaria aut absoluta non erit syllogismus concludens secundum sermones de omni in omni materia: sed erit concludens in quibusdam materiis: que sunt in quibus verificatur quod a. absolute: aut necessario dicitur de omni quod est. b. in actu: aut in potentia: sed in eo quod est propter materiam non est considerandum. ¶ Quod si dixeris huius predicatus verificari de eo quod est in potentia. ergo non de eo quod est in actu. ¶ Respondet Auer. quod cum a. verificatur de eo quod est in potentia. b. verificatur de eo quod est in actu: et non uenit: scilicet cum verificatur de eo quod est in actu. b. verificatur de eo quod est in potentia. b.

Dubium 5^m. ¶ Utrum conclusio sit pars syllogismi. ¶ Rūdeo quod non. pro conclusione ista argumentatur sic. ¶ Cum describendum est aliquid per propria passionem non debet passio illa uenire descripto per alterum: sed per ipsum: sed demonstratio describitur per facere scire primo posterior. textu communi. quod est propria passio ueniens ipsi. Ideo hec uirtus non est demonstrationi attribuenda ratione partis integralis: sed per se illi attribuenda est: aliter diffinitio Aristotele. non esset bona. igitur demonstratio est due premissa que conclusionem inferunt. Et propter conclusionem demonstrationem non componit tanquam pars. ¶ Confirmatur ratio hec ex diffinitione scire: scilicet per demonstrationem intelligere: si enim conclusio esset de essentia demonstrationis: tunc scire esset per partem demonstrationis intelligere: et sic propria passio per se non ueniret tota: quia ratione partis integralis: scilicet antecedentis. ¶ Ad hoc confirmatur ratio ex diffinitione syllogismi. Quonia ipsum syllogismum diffinit Aristoteles. per esse conclusionis illatium. Ideo per se ipsum syllogismum est conclusionis illatium: non autem per partem sui. ¶ Ad hec respondetur. premitendo quod aliud est ordo syllogismi: et aliud decursus totalis syllogismi. Ordo namque syllogismi est debita trium terminorum dispositio: que terminorum dispositio tamen in premissis reperitur: quem syllogismi ordine explicat Auer. primo Priorum capite 6°. dicens quod omne. g. est. b. omne. b. est. a. est ordo syllogisticus: sed syllogismi totalis decursus est ille cui uenit per se diffinitio ex primo Priorum capite primo. Conuenit enim aggregato ex premissis et conclusione: quod sit oratio in qua quibusdam positus est. Ergo non solum due premissa decursus totalis syllogismi erunt: sed aggregatus ex his et conclusione. ¶ Premititur secundo quod ordo syllogismi et totalis decursus ipsius vere syllogismus poterit appellari: ordo quidem syllogismi syllogismus materialiter erit: quia materialiter conclusionem continet: iuxta philosophum primo Priorum capite 22°. conclusio enim est medietas premissarum: et sic ordo ille aggregabitur ex premissis et conclusione materialiter. Quare ordo syllogismi syllogismus materialiter poterit appellari: sed quia decursus totalis syllogismi est ex conclusione secundum compositionem: formaliter syllogismus appellabitur. ¶ Premititur tertio philosophum quandoque uti syllogismo materialiter: ut primo Priorum capite 20°. cum ostendit syllogismum omnem esse secundum aliquam trium figurarum. et. et. ubi declarat syllogismum quolibet constare ex duabus propositionibus tamen et tribus terminis. Et isto modo utitur syllogismo Auer. primo Priorum capite 5°. dicens: et quando componitur syllogismus compositione ex qua re sequatur aliud id est conclusio preter ipsum syllogismum de necessitate. Et

syllogismus questus in hoc libro est syllogismus compositus super questus determinatum. Et secundo Priorum capite primo. Propositiones per quot erunt syllogismi sunt due. Et infra sequentia conclusionis ex syllogismo non est alterna sequentia. Quandoque autem utitur philosophus syllogismo formaliter: ut cum formalem diffinitionem et primo Priorum et primo Topicorum designauit. ¶ Ex his dicitur ad rationem quod demonstratio facit scire: non quo ad totalem demonstrationis processum: sed quo ad ordinem demonstrationis qui demonstratio materialiter appellatur. Et sic ratio prima nil aliud concludit nisi quod conclusio que scitur in totali decursu demonstrationis que demonstratio formaliter dicitur non est de essentia syllogismi materialiter. Et sic ad confirmationem ultimam dicitur quod uirtus illatium conclusionis non referatur in syllogismo formaliter sumpto: sed materialiter tamen: quia tunc tres propositiones inferretes essent conclusionem: et per sequens syllogismus formaliter esset ex quatuor propositionibus: quod est falsum. ¶ Contra supponitur ex primo et tertio premissa quod diffinitio syllogismi primo Priorum capite primo: per se ueniat syllogismo formaliter sumpto: id est aggregato ex premissis et conclusione: quod est contra Auer. primo Priorum capite 5° dicens. dicamus ergo ex qua re componatur syllogismus qui diffinitus est prius et qualis est modus compositionis eius. Et cum componitur compositione ex qua re sequatur aliud: id est conclusio preter ipsum de necessitate. Sed per te: ut dixisti in tertio premissa syllogismo hic cap. 5°. utitur materialiter: scilicet pro premissis tamen. Sed hic utitur syllogismo qui diffinitus est. ergo syllogismo formaliter sumpto per se non uenit diffinitio syllogismi. Et paulo infra dixit. Dicamus ergo quod syllogismus questus in hoc libro: est quidem syllogismus compositus super questus determinatum: id est super conclusionem: tunc sic: syllogismus questus in libro Priorum componitur super conclusionem. ergo ipsius syllogismi conclusio non est pars. Et capite 6°. Et quando sit hec compositio aliquando concludens negatiuam: aliquando affirmatiuam non sequitur ex ea aliquid aliud: id est conclusio ex necessitate et semper: quod acceptum est in diffinitione syllogismi. Ideo postquam Auer. primo Priorum capite primo. declarauit omnes partes diffinitionis syllogismi. Dixit et quod remanet ad ostendendum in ipso est: quod oportet ut ponatur in eo plus una propositio. Et ostenditur quando ostendit quod ois quippe syllogismus componitur ex duabus propositionibus non pluribus: neque paucioribus. ¶ Secundo arguo sic esse orationem ex qua sequitur conclusio non uenit aggregato ex premissis et conclusione: sed aggregato ex premissis tamen. Sed esse orationem ex qua sequitur conclusio ponitur in diffinitione syllogismi: ex Auer. primo Posteriorum capite 17° in fine. Quonia quidem dicitur in diffinitione syllogismi quod est oratio: ex qua sequitur res alia: id est conclusio necessario. ergo diffinitio syllogismi non uenit aggregato: ex premissis et conclusione. Ubi igitur diffinit Aristoteles. huc syllogismum. Et ubi distinxit: scilicet syllogismum aliquando capi materialiter: scilicet pro duabus propositionibus aliquando formaliter. scilicet pro tribus. ¶ Dixit igitur philosophus primo Priorum capite 22°. Quoniam ois demonstratio et omnis syllogismus erit per tres terminos tamen. hoc autem manifestum palam: quonia ex duabus propositionibus et non pluribus. Quam sententiam sequitur Auer. primo Priorum capite 29° dicens. Et oportet ut sit syllogismus determinatus ad minus compositus quilibet ex duabus propositionibus communicantibus in termino medio et diuersis in extremitatibus questis. Et paulo infra. Omnis syllogismus erit quidem ex duabus propositionibus et tribus terminis: ¶ Pampbi. k 3

¶ Nota d. dum.

De mixta syllogismi generatione

termino minori medio: et maiori. et de syllogismis quidem predicatiuis cōpositis super quosdam determinatum est manifestum. Et secūdo priorū capite 14.º syllogismus simplex est qui est ex duabus propositionibus. Et capite 4.º. Dum ostēderet in tertia figura ex falsis sequi verus dixit. nō sequitur quum auferatur syllogismus vt auferatur cōclusio. Et exponit scilicet quum sunt false propositiones. Et paulo infra quum inuenitur homo inuenitur animal: et homo est hic loco syllogismi. Erit igitur syllogismus antecedēs. **Cōtra Auer.** primo priorū capite primo. dans differētiā inter dictū de omni: et propositionē vniuersalē. Inquit ad hoc q̄ dicitur dictum de omni: nō solum oportet q̄ predicatus insit omni subiecto: sed et omni q̄ disponitur per subiectum: q̄ autē disponitur per subiectū minor extremitas est. Et quum predicatū nō insit disposito per subiectum nisi in cōclusionē. Quare dictū de omni importat totum ordinem syllogisticū ex cōclusionē et premissis. Tale autem est principiū syllogismi intrinsecus. ergo 2.º. **Secūdo ex phi primo posteriorū. caplo 7.º.** Tria sunt in demonstratiōibus: vbi Auer. ex quibus fabricatur natura demonstratiōis. Unum quidem q̄ demonstratur cōclusio. Alterum autē dignitates. Tertium vō genus subiectū. **Tertio plures sunt cōclusiones.** ergo plures syllogismi. **Consequētia est.** philosophi capite 12.º. primo priorū. ergo nisi cōclusio esset de essentia syllogismi plurificatis cōclusionibus nō plurificaretur syllogismi. premisse enī vt syllogismus plures possunt cōclusiones cōcludere: vt secūdo priorū caplo primo. **Quarto secūdus modus dicendi per se est de essentia demonstratiōis:** sed secūdus modus dicendi per se est semper in cōclusionē: quum sit ratio potissime demonstratiōis propriā passionem de subiecto per diffinitio- nem subiecti cōcludere. ergo cōclusio est de essentia demonstratiōis. **Quinto anteq̄ sit inducere aut accipere syllogismus habemus premissas.** Et tūc non habemus syllogismus. ex textu phi primo posteriorū caplo primo dicētis. Anteq̄ sit inducere aut syllogismus accipere quodāmodo fortasse dicēdum est scire: modo autem aliō nō: sed anteq̄ sit accipere syllogismus scimus cōclusionem in suo vniuersali. ipsam enim quodāmodo scimus: sed scire cōclusionem in suo vniuersali est scire ipsam in principis vniuersalib⁹ syllogismi. **princi- pia autē syllogismi sunt pmissae.** ergo pmissae nō sunt syllogismus. **Sexto. cōclusio et interrogatio identificā- tur fm rem:** sed syllogismus ex interrogatiōibus cōponitur. ergo et ex cōclusionibus. minor patet ex textu phi philosophi primo posteriorū. cap. 11.º. **Secūdum vnam quāq̄ erit vtiq̄ aliqua interrogatio scibilis:** ex quibus qui est fm vnaquāq̄ sciētiam propriam sit syllogismus. **Septimo. illud q̄ est medietas syllogismi essentia- liter ordinatur ad syllogismus:** quoniam aliter pars accidētalem ordinem haberet ad suum totū: cuius oppositum scribitur in predicamētis. cōclusio autem est medietas syllogismi ex primo priorū capite 22.º. **Erit ergo et cōclusiones dimidietas propositionū.** **Octauo differētie iste. s. naturale et artificiale sunt syllogismo in- trinsece.** et syllogismus dicitur naturalis et artificialis respectu cōclusionis. ergo 2.º. **Cōfirmatur de diuisione syllogismi:** per vniuersale et particulare que sumpta est penes cōclusionē. **Secūdo. cōclusionē variata variatur et modus:** et ex cōsequēti syllogismus. patet: q̄a barbara et baralipton sunt syllogismi distincti. **Nono nō est de eētia cōsequētie:** sed syllogismus est cōsequētia. ergo et de illius essentia est cōsequens. **Decimo. cōclusio est**

de diffinitione syllogismi. ergo et de illius eētia. **Ad primū dictum de omni: et propositionē vniuersalē esse idēz fm rem dictū est in articulo primo dubio secūdo.** **Ad scōm. Tria sunt in demonstratiōe.** vnum quidem: Inquit Linconēsis: et est predicatū q̄ demonstratur in cōclusionē de subiecto cui per se inest. Ubi Auer. et est potestas quesita in illa arte: id est sunt que ostenduntur esse inuēta subiecto per se. **Scōm dignitates ex quibus est demonstratiō.** Tertium genus subiectū cui per se inberentia demonstratur. **Ad tertium. Intentio phi pmo priorū.** est loqui de cōclusionibus que per se et pmo concluduntur. patet ab Auer. primo priorū. cap. 7.º. **Et secūdo priorū. caplo pmo.** **Ad quartū phi primo posteriorū. cap. 4.º.** Ea que dicuntur simpliciter scibilib⁹ sunt predicatiōes secūdi modi dicēdi per se. simpliciter aut scibilia sunt cōclusiones demonstratiōis. **Secūdo dico q̄ maior ppositio in demonstratiōe est secūdi modi:** q̄a bec est secūdi modi: aial rationale est scibibile. **Tertio dico q̄ per se dicitur de passione:** quia modi per se sunt predicati: vt dixi in questione de demonstratiōe. **Secūdo: ratio potissime demonstratiōis est propria passionē de subiecto per diffinitio- nem subiecti cōcludere.** ergo secūdus modus nō ingreditur demonstratiōes. **Ad quintū. Negatur a sumptū. sentētia autē phi est. Cōclusio anteq̄ sit ostēta per inductionē et per syllogismū aliquo modo ignorat et aliquo modo scitur.** **Ad sextū. Cōclusio ppositio et interrogatio sunt idēz fm rem:** vt dixit Auer. posteriorū primo capite 27.º. **Ex ppositionibus anteq̄ sit syllogismus.** Eadem enim oratio est interrogatio cōclusio et ppositio. **Interrogatio aut est oratio sumpta ante actualē syllogificatiōē.** **Intendit autē phi cōclusionē istam.** Quelibet sciētia habet scibiles interrogatiōes ex bis ex quibus sit syllogismus in eadem sciētia: quia in vnaquāq̄ sciētia ppositiones sunt ex bis ex quibus sit syllogismus in eadem sciētia. **Ad septimū. Cōclusio est medietas ppositionū:** q̄a se habet in sub dupla ppositione ad ppositiones: sunt enim ppositiones due: et cōclusio vna. **Ad octauū. Differētie iste syllogismi. s. nāle et artificiale sunt extrinsece syllogismo et nō intrinsece sumpte. s. penes cōclusionem ad quā syllogismus cōparatur que est extrinseca syllogismo:** q̄a ergo cōclusio ad quā cōparatur syllogismus variatur: ratione syllogismus variatur. s. de naturali ad artificiale et nō re: quia vtraq̄ pmissarū manet que realiter sunt syllogismus. **Et ad pfirmatiōē similiter:** q̄a diuisio syllogismi per vniuersale et particulare sumitur ex natura cōclusionis sequētis: quam si contingat esse particulare particularis est syllogismus. **Si autē vniuersale vniuersalis.** Nō autē ex natura pmissarū accipiēda est bec diuisio: quia sicut vtraq̄ pmissarū vniuersali existēte particularem esse syllogismus: vt darapti inter naturales: et baralipton inter artificiales. **Et tūc patet ad tertiaz pfirmatiōē:** nec enumerantur tres vocales: vt tres ppositiones quibus ille tres vocales correspondēt sunt de essentia syllogismi. **Sed tertia est respectu cuius pmissae dicuntur naturalis syllogismus: aut nō.** **Ad nonū. Admissio cōmuni modo loquēdi q̄ cōsequētia sit ppositio rationalis cōposita ex antecedēte et cōsequēte:** negatur q̄ syllogismus sit cōsequētia. **Sed certa cōsequētia est quid totū integrale ad syllogismū et syllogismus est pars cōsequētie.** **Ad vltimū cōclusionē esse de essentia syllogismi dupliciter intelligitur.** primo: quia cōclusio sit pars syllogismi: aut causa: aut principiū eius. et in hoc sensu negatum est cōclusionem esse de essentia syllogismi. **Alio modo q̄ cō-**
clusio

clusio sit pars diffinitionis syllogismi /z in hoc sensu verum est pclusionem esse de eentia syllogismi.

De secundo articulo

Dico tres conclusiones. Quaz prima est hec. Cum fuerit ppositio maior in figura prima necessaria: z minor no sit possibilis erit pclusio necessaria: ga si maior sit ista/necessario omne. b. est. a. z minor omne. g. est. b. in actu/erit pclusio bec. Necessario omne g. est. a. Probat. Quando pdicatur aliqd de toto aliquo modo: z de parte: eodẽ modo pdicari habet. Sed. a. necessario de. b. pdicaf. ergo. a. de. g. q est pars. b. necessario predicabitur. Scdo intẽtio maioris ex intẽtione dicti de omni: in primo articulo dubio quarto: est vt sit a. pdicaturz necessario de omni disposito per. b. in actu: sed. g. disponit per. b. in actu. ergo. g. necio est. a. Scẽtũda pclusio. Quando fuerit ppositio maior inuenta: z minor no sit possibilis erit pclusio inueta. pbaẽ eodem modo quo z prima: ex terminis etiam patet q pclusio no erit necessaria: si ponat loco. a. mobile loco. b. aial: et loco. g. bõ. Tertia cõclusio. Quando fuerit ppositio maior possibilis z minor sit necessaria aut inuenta erit pclusio possibilis. patet ex intẽtione dicit de omni in ppositione maiori possibilis: que est vt sit. a. pdicaturz ptingit de omni disposito per. b. in actu. ergo si. g. disponat per. b. in actu: ptinget. g. erit. a. similiter ostẽdit si maior vniuersalis fuerit negatiua possibilis.

De tertio articulo

Sciẽdum sicut dicit Auer. primo pxiõũ cap. 15. in digressionẽ illa q Theophrastus z Adimes ex antiq̃s Peripatheticis: z Themistius ex nouis ipsorum: z qui sequitur eos. volũt ex ppositione necessaria admista cum ppositione inuenta q modus pclusionis sequatur modum ppositionis inuenta. q pbant tribus rõnibus. Prima ratio est. Scdm argumẽtuz principale scilz: quia modus pclusionis debet sequi viliorem z debiliorẽ modoz ppositionuz. Scẽtũda ratio. In omni syllogismo est aliquid currens cursu totius: z aliquid currens cursu partis: sed quãdo maior ppositio est inueta z minor necessaria: qd currit cursu totius est terminus medius: z currẽs cursu partis est terminus minor: sed quãdo pdicaf aliquid de toto q est terminus medius aliquo modo: oportet vt de parte illius totius eodem modo pdicet. Et quãdo maior fuerit necessaria z minor inuenta: qd currit cursu totius est terminus maior: z currẽs cursu partis est terminus medius: s; quãdo pdicaf pars que est terminus medius de aliquo aliquo modo: oportet vt pdicet totum qd est maior extremitas de eodez eodem modo. ergo quomodocũq; sit: oportet vt sit modus pclusionis sequens moduz ppositionis inuenta. Tertia ratio est. Tertium argumẽtuz principale: quia no sequitur. Necessario omne ambulans mouetur ois bõ ambulat. ergo necessario ois bõ mouetur. Sed dicit Auer. q cõfussio manifesta est in hoc sermone: ga expientia totius z partis ex parte qua syllogismus est pcludens fm dicituz de omni no inuenitur in ppositione maiori: sed est quidez in ppositione minori. z ppter hoc cõditionatur in ea vt sit affirmatiua: q no cõditionatur in maiore. Et sic soluitur scẽtũda ratio istoz. Qd autem dicit q oportet vt sit modus pclusionis sequens. debiliorẽ modoz ppositionuz sic est in affirmatiua z negatiua: dicit Auer. q syllogismus iste est imaginarius: quia pclusio non sequitur ppositionem negatiuam ex parte qua negatiua est viliõz affirmatiua: s; ex parte qua est negatiua z absoluta: z si est debilior est affirmatiua z non negatiua.

Ex quo argumẽtanẽ etiam: quia no sequit ex minori absoluta z necia maiori. Necessario omne ambulans mouetur ois bõ ambulat. ergo necessario ois bõ mouetur. Dicit Auer. q error in hoc est: ga ambulans non mouetur necio in eo q bõ: sed in eo q ambulans. ergo qn cõditionatur bec cõditio in ppositione maiore erit cõclusio necessaria: ga necessario ois bõ mouetur in eo q est ambulans. Contra pcedit hic Auer. ppõnem istaz esse inuẽtam. s. ois bõ ambulat: cuius oppositũ dictum est in articulo pmo dubio pmo. Respondeo. ppositio ista non est ppositio inuenta: ga quando miscetur cum possibili no cõponetur: nec erit syllogismus pcludẽs: vt dicituz est. No incõuenit autem apud Auer. vt fiat syllogismus pcludens cum huiusmodi ppositiones miscetur cum ppositionibus necessarijs.

Ad argumenta principalia.

Ad primũ scdm z tertiu patet in vltimo articulo. Ad 4m dixit Auer. pmo pxiõz capite 12. q huiusmodi syllogismi no numeratur inter syllogismos de gbus est intẽtio in libro pxiõz: cum sint quesiti hic quidez syllogismi sup quos cadit cogitatio per naturã in cõparatione ad que sita determinata. Ex quo scias q quarta figura potest imaginari duobus modis. Vno modo in cõparatione ad questum cuius subiectũ no sit subiectũ per naturã z predicatũ predicatũ per naturã. z hoc modo possibilis est: sed no naturalis: ga huiusmodi syllogismi no pcludũt pclusionem illã quam aia nostra ex natura sua est apta elicere: ipsos enim no producit cogitatio absq; cõsideratione patet ex Auer. primo pxiõz capite 5. z 6. Alio modo in cõparatione ad questũ determinatũ: sic q subiectũ sit subiectũ per naturã z pdicaturz predicatum per nãm. Et hoc modo no est possibilis: ga vt dicit Auer. ptra Hal. primo pxiõz capite 27. diminutus esset dictum Arist. quia no docuit in illa gñationem syllogismoz. Scdo: ga tũc sequitur q vnũ z idem esset predicaturz de seipso q est impossibilis: nitiã deduxit Auer. pmo pxiõz capite 12. z cap. 28. ga ex eo q medium pdicaf de pdicato quesiti: vt in maiori et subyctur subiecto eiusdẽ: vt in minori. Et quesiti subiectum est subiectũ per nãm /z predicatũ predicatũ per nãm /z quicq; pdicatur de pdicato predicatũ de subiecto: venit vt sit idem respectu eiusdẽ subiectũ z predicatũ: qd est abhorredum. Ex his patet qualiter reprobẽdi habet quidã dicẽs de mẽte Auer. q scẽtũda z tertia figura no sunt nãles: quia in ipsis no reseruat ordo trium terminoz fm cursum reruz nãlium. Ad quintum dicit q maior inquãtuz de omni est falsa. Ex intẽtione enim dicit de omni pditionata in ppõne illa: signat q omne qd ptingit esse albũ ptingit esse aial: qd est falsum. Locoz relariũ. No incõuenit aliquã ppõnem inquãtuz vlem esse veram: z inquãtum de omni esse falsam. pz de ppositionibus possibilib: quaz subm est terminus accñta lis z predicatũ terminus subalis: patet etiaz de aliquibus ppõnibus in diuinis sicut sunt: ois eentia diuina est pater: ois pater genuit. Ad sextũ: z ad pfirmationẽ dictum est q ppositio inuenta cum miscetur cum ppõne possibili debet esse ppositio vera fm omne tẽpus: aut fm plurimuz eius. Ad septimũ dicit Albertus q minor est distinguenda: ga aut accipit iste terminus niger pro qualitate pmo z pro subiecto scẽdario. z tunc falsa est: aut ecõuerfo. z tunc vera est: ga sube que iam nigra est ptingit inesse album: z eo modo quo minor est vera sequit pclusio vera: eo modo quo minor falsa z pclusio falsa. Et bec de qõne sint satis. Ad laudẽ oipotẽtis.

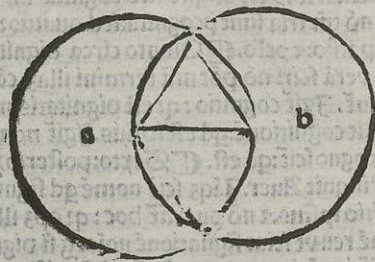
Pamphi. k 4

Et sic pz solo hulus argumẽti omnia eentia diuina est pater: est eentia diuina. s. hã est pz: qz si maior sit de omni tpa est falsa: significat eis q oẽ qd est eentia diuina z dispõnit per eentiaz diuinã est pz. qd est fãm. Et si no sit de oitũc syllo ñ regulat per dicit de omni.

Requit in
sufficiat.

vnūq̄q̄z r̄ illud magis requit q̄ causa r̄ effectus cōueniant in noie: r̄ hoc vnūuoce: q̄ non sequit̄ / tu es albus ppter albedinē. ergo albedo est magis alba: r̄ dico vnūuoce: quia lz calidum sit in sole: non tamē formalr: sed virtualiter: ideo non sequit̄ / tu es calidus ppter solem. igit̄ sol est magis calidus. Et sic nec sequit̄: cōclusiones sciuntur ppter principia sciētia maxime pprie dicta. ergo principia maxime sciunt̄: quia scire maxime non competit principijs: sed vt magnus Albertus inquit: in forma cōprehensionis necessarioz vno modo semper existētiāz: vnūuoce est sciētia premissaz r̄ cōclusionis demonstratē: ideo loquēdo de scire qd̄ est apprehensio necessarioz: siue sint principia: siue cōclusiones: isto mō scire vnūuoce competit principijs r̄ cōclusionib⁹: r̄ hoc mō principia sunt magis scita q̄ cōclusiones: r̄ sic neqz sciens neqz melius dispositus q̄ sciēs potest magis scire cōclusiones q̄ principia: r̄ hic est intellectus Aristotelis: vt exposuit Linconiensis. **C** Contra. Auerrois cōmento 5° super textu illo. Non potest autē credere magis his que scit que non cōtingunt r̄c. inquit principia sciri ab homine r̄ non cōclusiones. **C** Secūdo ignis est causa per se totalis respectu caloris in ferro r̄ vtrūqz calidum est formaliter: r̄ tamē non sequit̄ ferrum est calidum ppter ignem. ergo ignis est magis calidus: quia sensu videmus q̄ equalis quātitas ferri igniti vebemētius comburit q̄ equalis quātitas ignis. **C** Ad primuz Auerrois non cōcessit simpliciter cōclusiones nō sciri: sed eas nō sciri dixit: quia cōclusa per seipsa r̄ non per aliud nō sunt nota r̄ scita sicut principia que nō soluz dicuntur esse priora r̄ indēmōstrabilia r̄ sciaz esse p̄mam de ipsis: sed etiam dicunt̄ esse principij omnis sciētie: r̄ vt magnus Albertus inquit: quia hec influentiā sue lucis intellectualis influūt super omnia sequentia: r̄ ideo magis ipsa nota sunt r̄ scita omnib⁹ alijs: merito eodez cōmento inquit Auer. q̄ que fuerint nota per se apud discipuluz sunt que nominant̄ sciētie nomine. Et cōmēto 6°. inuentio principij est demonstratio per se. **C** Ad scdm lz ferrum quia magis densum iudicet̄ magis calidum q̄ certus ignis nō tamē est ita: sed minor latitudo caliditatis est in eo. Unde si esset aliqd̄ caliduz nō hīs nisi sex gradus caliditatis qd̄ sine appositione alicuius gradus caloris cōdensaret̄ iudicaret̄ calidus: q̄ certus ignis per cōdensationem sue materie q̄nis esset minus caliduz. Est igit̄ omnis doctrina ex p̄xistēti cōgnitiōe. **C** Precognitio autē ante demonstratiōem est duplex. s. quid r̄ quia: p̄bat̄: tria sunt precognita. s. dignitas: subz: r̄ passio: sed precognitiōe q̄a est: precognoscit̄ de dignitate: qd̄ est: r̄ q̄a est: de subiecto: qd̄ est: de passioe: p̄z qz non similt̄ vnūq̄q̄z hoz est nobis cognoscibile ad demonstratiōem. **C** Sz quia dignitates p̄ncipia cōplexa sunt: que vt sic nō habent nisi esse verū: ideo p̄cognoscēda sunt: qz sunt in: qz vera sunt. subiectuz autē: vt vnitas: qz incōplexus est: r̄ qd̄ habet: r̄ cōplexionē facit cuz suo esse: r̄ independens est a sua passione que in cōplexione predicat̄ p̄cognosci opz qd̄ est: r̄ q̄a est: nec dico: q̄a est: q̄a sit tale de quo aliqd̄ possit dem̄rari: hoc. n. mō p̄por tionabilr loquēdo r̄ de passione p̄supponit̄ q̄a est: quia demōstrator supponit eā talez que possit de aliquo demōstrari. Tuz q̄a Auerrois hic cōtradiceret̄ dicenti de subiecto: q̄ p̄cognoscit̄ q̄ ipsa res sit inuēta: r̄ cōmento 24. in subiecto quidez opz p̄cedere r̄ cōcedere ex re ipsuz: qm̄ ipsum est inuentū: neqz inquirere ex inuentione eius penitus: clare eniz p̄z alueris in doctrina ei⁹ q̄ rem inuentā esse apud ipsuz nihil aliud est q̄ rez eē: predicatū autē qd̄ passio: vel per moduz passionis se ha-

bens est: vt triāgulus: incōplexus q̄des ens est: r̄ quid r̄ esse p̄p̄iū cum quo cōplexionē facit habet: sed qm̄ ei⁹ esse querit̄: soluz quo ad quid cognosci opz. **C** Inquit autēz hic Linconie. q̄ Aristot. attulit exēpluz de passioe ne quēsta: qz hoc est p̄mū quēsitū in geometria: est eniz hoc primū theozema super oēm datā lineam locabilis est triāgulus equilaterus: r̄ sunt duo sylli ad ostendendum primo q̄ super omnez datam lineā est triāgulus.

C Primus sit. a. b. recta: tūc circa. a. descriptibilis est circūferētia vsqz in. b. r̄ circa. b. descriptibilis ē circūferētia vsqz in. a. ergo isti duo circuli equalr se secāt. **C** Secūndus sit punctū sectionis circuloz. c. s. ab. a. in. c. trahibilis est recta. ḡ locabilis est triāgulus. a. b. c. sup. a. b. lineā. Et deinde alij tres ad ostendenduz qm̄ equilater⁹. **C** Primus. a. b. r̄ a. c. exeūt ab eodez centro. a. recte in circūferentiā eiusdez circuli. ergo. a. c. r̄ a. b. sunt eq̄les. **C** Secūndus. a. b. r̄ b. c. exeūt ab eodez centro. b. recte in circūferentiā eiusdez circuli. ergo. a. b. r̄ b. c. sunt eq̄les. **C** Tertius. a. c. est equalis. a. b. r̄ b. c. est equalis eidem a. b. ergo triāgulus ex illis est equilaterus. Inquit scō Linconie. Exēpluz subiecti est vnitas: qz ipsa est p̄m subm de quo cōcludit̄ in arithmetica. p̄ma. n. p̄positio arithmetice p̄bat̄ per ipole: r̄ ipole qd̄ cōcludit̄ est hoc vnitas numerat̄ ab aliq̄ nuō. P̄ia p̄positio arithmetice est bec. Si a maiore duoz nūeroz minor detrahāt: donec minus eo supsit: ac deide de minore ips reliquū: donec min⁹ eo relinquat̄. Itēqz a reliquo p̄mo reliquū scdm: quousqz minus eo supsit: atqz in huiusmodi cōtinuā detractione nullus fuerit reliquus: qui an̄ relictum numeret vsqz ad vnitatē: eos duos numeros h̄ se p̄mos eē necesse est. v. g. sint duo numeri. a. b. r̄ c. d. minor: detrahāt. a. c. ex. a. b. quotiēs pōt: r̄ sit residuū. e. b. qui erit minor. c. d. aliq̄n possit ex ipso ad huc detrahi. c. d. detrahāt r̄ ipse. e. b. ex. c. d. quotiēs pōt: sitqz residuuz. f. d. s. r̄ f. d. detrahāt ex. e. b. quotiēs pōt: r̄ sit residuū. g. b. qd̄ sit vnitas: dico tūc duos numeros. a. b. r̄ c. d. esse h̄ se p̄mos. Et B sic p̄ ipole: s. n. a. b. r̄ c. d. sint numeri cōpositi: eos numerabit aliq̄ numer⁹ p̄ter vnitatē: qz numerus cōposit⁹ d̄r que alius numerus metit̄: r̄ sit. b. g. numeret. a. b. r̄ c. d. r̄ q̄a. b. numerat. c. d. minor: qui est subtrahat̄ a maiore. a. b. ideo p̄ vltimā cōceptionē numerabit residuū: sed vltimū residuū est vnitas. ergo. b. g. est numerus numerabit vnitatē: qd̄ est impole. Et B est qd̄ directe cōcludit̄ in arithmetica de vnitate. cū ḡ p̄ns B. s. vnitatē numerari ab aliq̄ nuō sit falsuz. an̄ ex quo sequitur erit falsuz. ḡ oppo^m an̄tis erit verum: per B p̄m^m: de quolz d̄r eē vel nō esse. ḡ. a. b. c. d. erūt h̄ se p̄mi. Et B est qd̄ indirecte verificat̄. s. p̄posituz. **C** Prima d^o qd̄ est: r̄ q̄a est: sunt p̄cognita. ḡ nō p̄cognitiōes. an̄s p̄bat̄: p̄cognoscit̄ qd̄ r̄ q̄a: de subo. ḡ qd̄ r̄ q̄a p̄cognoscuntur. p̄cognita. **C** Scō p̄cognitio q̄a est subiecti qua p̄cognoscit̄ subm absolute esse est incōplexa: p̄cognitio vō q̄a est dignitatis: qua sic vel sic esse cognoscit̄ est

De demonstratione

notitia complexa. ergo h^o notitie in nullo uniuoco conueniunt. g^o p^oles q^o oue s^ut p^ocognitiōes. ¶ Tertio de subo precognoscit qd est simplr. Sed de passione qd est qd significat per nomē z nō simplr: quid est aut simplr: z qd est qd significat per nomen/ diuerse sunt p^ocognitiōnes. ergo. ¶ Q^o si dicas de subo nō p^ocognosci quid est simplr. ¶ Contra. qd qd est sub^o mediū est in demōne z cā p^olonis z est ad quā opz vltimo demōnem p^opter qd resolvere: vt posteriorz z^o d^o. cā aut ante effectū cognoscit. ¶ Quarto. p^o est aliquo mō cognita an demōstrationē. g^o nō tm tria sunt p^ocognita: sed quatuor. s. p^oncipiuz: sub^o m: passio: z celo. ¶ Quinto circa dignitate: dignitate esse verā sciri nō pōt nisi termini illaz cōponētes intelligant. Igit^o cognitio: qz est dignitatis: necessario p^osupponit cognitionē: qd est ipsius. Igit^o non tm de dignitate precognoscit: ga est. ¶ Sexto: posteriorz p^omo cōmento z^o inquit Auer. Jāqz scit^o nomē qd significet z nō scit inuētio ipsius. z nō quertit hoc: qz opz illuz qui scit inuētiōē rei: vt sciat signatiōē nois. g^o si dignitatis precognoscit inuētiō: precognosceat qd significet nomē ipsius. g^o non tm: ga est. ¶ Septimo: in demōnib^o q^o rez esse simplr demōstrat de subo p^obatur esse. Quare de ipsi^o subiectis nō precognoscit: quia est. ¶ Octauo circa cāz assignatā. Quare de passione nō p^ocognoscitur: qd dicit^o est eniz hoc esse p^opterea: qm^o eē ipsius passio: nis per demōstrationē querit: qz non vt vlt^o verum: qm^o experimur nos passionē esse cognoscere: z querim^o an talis passio tali subiecto in^ost: cōstat aut qz tūc eē ipsius passio: nis nō querit: sed inesse eius huic. nō g^o passiones esse cognoscere inconuenit: nec est cā qz de passione: quia est: nō precognoscit: qm^o esse ipsius p^ocludit. ¶ Ad primū negat p^ontia. ga: quia est: z qd est sub^o: sunt precognitiōnes z precognita: sed diuersimode: qz vt sunt q^o sub^o m precognoscit: sunt precognitiōes: vt aut sunt que de subiecto precognoscunt: sunt precognita. ¶ Contra. dicit^o est tria esse precognita. s. sub^o m: passio: z dignitas. ¶ Rūdeo tria sunt p^ocognita mediata: qz sunt de q^o z: qd est: z ga est precognoscunt. ¶ Ad z^o m^o l^oz precognitio ga est subiecti: rei incomplexi sit precognitio: illa tm non habet nisi per aliq^o complexus. s. per ppōnez de scōo adiacente: qua hoc esse scit. Quare ipsa cū p^ocognitione dignitatis cōicabit: posteriorz. n. p^omo cōmento z^o: inquit Auer. qz hec precognitio ga est: est scia que d^o verificatio: qz cū scit qz omne totū est maius sua pte: scit qz ita est ex pte rei: demōstrādo significatū illi^o ppōnis: sicut etiā sciēdo hoies esse: scitur ita fore ex pte rei. ¶ Ad z^o m^o v^odm qz de subo nō precognoscit quid rei. z hoc voluit p^ohs dicēs. Alia nāqz qd est: qd d^o intelligere opz: vbi expresse appet qz diffōnez qd rei excludit: dicēdo quid est qd d^o. Ubi Auerrois. Et hec est scia sup quaz signat nomen rei: z est que noiat formatio. Tum qz vt p^oz posteriorz z^o. definitio subiecti p^ocessu scēntifico iuestigat. Tum qz ex obseruatiōe ipsius videt: in scia eniz de aia cuius subiectū est aia iuestigat qd est aia z nō p^osupponit: definire eniz aiaz est p^ohi nālis. Tum ga posteriorz libro cuius sub^o m est demōstratiū^o syls: inquit qd est demōstratio. ¶ Ad rōnez in oppositū. Rūdeo qz non est intētiō p^ohi qz solū sint tria precognita ante p^olonē: sed ante demōstrationē. Et ideo ante qz sit iuestigatū mediū demōstratiōis: z p^oter ante qz sint p^omissē formatio: tam de subiecto qz passione z dignitate: habet p^ocognitio: sed nō de medio. ¶ Ad 4° m^o rūdeo qz qz p^oclusio nō est dicēda sine additiōe aliqua precognita: sed cū cōditiōe diminuta dici debet precognita: aliquo modo seu fm qd vt in vlt^o: merito illa non erit inter p^ocognita enu

merata. Et id ad formā argumēti negat p^ontia: cōmittitur eniz fallacia a fm qd ad simplr: p^ocognita eniz enumerata sunt precognita absolute. i. absqz additiōe aliq^o. cōclusio aut nō est precognita absolute: ideo eoz numerus nō ingredit. ¶ Ad 5° m^o rūdet Albertus magnus: qz opz vt demonstrator sciat qz qd dicit^o per noia in dignitate posita: tamē quia scia qd qd dicit^o est per definitiōē: z definitio precipue est incomplexoz: z nō refertur sciētia qd est ad complexa nisi per p^osequens. merito Ari. dixit qz opz de dignitate precognoscere: ga est: z tacuit de precognitiōe qd est. Dicēdus aut fm Joā. grāmaticū qz de dignitate quātuz ad ptes habet precognitio quid nois. s. cognitio qua scitur qd per nomen importat q^olis de cōmuni^osimis haberi pōt. Et vt snia Auer. cōmento z 4. dūm inquit qz in ppōnib^o opz precedere z scire ex re ipsaz: z quid significat noia ipsaz: z qz sint inuēta. Aristo. aut de ipsa quid nois precognitiōē nō fecit mentionē: qz illa a p^ocognitiōe: qz est ipsius: p^osupponitur. ¶ Ad 6° m^o loquit^o Auer. de subiecto cuius: ga est: in scia habita per doctrinā ipsuz qd est p^ocedit: z cuius esse siue ga est: simplr z per essentiaz: vt magnus Albertus dixit sciri non pōt: nisi qd est subiectū precognoscatur: questio eniz que est si est sciri nō pōt per se z per essentialia nisi sciat. z cognoscat questio qd est: pōt tm sciri per accidentalia si est subiectū etiā non cognito quid est: sicut etiā de passione nō scitur ga est: nisi qd est sciat: si per essentialia ga est: debet sciri. Sed per mediuz accidentale sciri pōt ga est: nō precognito qd est per essentialia. ¶ Ad 7° m^o l^oz ante demōstrationem per quā rem esse simplr demonstrat: de subiecto non p^ocognoscat ga est: tm ante quālibet demōstrationē: quapp quid p^oria passio demōstrat de subiecto: de subiecto precognosci debet ga est. p^oz: qz nisi ipsuz esse supponeremus: frustra intenderemus passionē illi subiecto inesse. ¶ Ad vltimū d^o qz de passione p^otingit loqui dupl^o. vno mō māli^oter p^ore illa que est passio p^obanda de tali sub^o. alio mō formaliter p^ore vt est passio. p^omo mō passionē esse p^ocognitā qz sit nō inconuenit: sed nihil obstat dicitis eo qz de passione formalr locut^o sum: quo mō sumpta passio vt passio sub^oz nō qd cūqz: sed p^oriuz respicit z aliud eē vt sic nō h^oz nisi inesse p^oprio sub^o: z ipole est ipsam precognoscere eē ante demōstrationē terminantē qōnez ga est: vt dicit^o est: qm^o tale inesse querit. ¶ Sed querit an de passione possit p^ocognosci qd rei. ¶ Rūdeo qz nō: quia passionis eē est inesse z ante demōne ipsaz inesse ignoratur: z p^oter ipsam esse: z p^osequer qd est: qm^o questio quid est p^osupponit qōnem an est. ¶ Contra. vt supra nō sequit: nō precognoscit passionē inesse tali subiecto. ergo nō precognoscit ipsaz esse. Tum quia vt z^o posteriorz p^oria questio est q^ontio an est: z alia ga est: quare de passione querit quia est: z precognoscitur an est: z cōsequenter quid est. ¶ Dicitur qz ad habenduz quid rei passionis non sufficit qualitercūqz ipsaz esse cognoscere: sed passiones inesse p^omo subiecto opz cognoscere: quoniā ex principijs p^omi subiecti causatur z definit: z ideo valet in proposito: non cognoscitur ipsam inesse p^omo subiecto. ergo nec ipsam esse ita sufficienter qd possit h^oz qd rei. ¶ Ad id v^o qd addit de qōnib^o: an ē: z ga est: d^o l^oz disticte sint: dato etiā qz qō an est: querat de passione: nihil aliud seq^o qz cōtingit p^ocognoscere passionē eē. nō tm talr qz sufficit ad definitionē qd rei. ¶ Diuidit^o etiā p^ocognitio p^o pri^o z simul tpe. Qm^o cōtin gens est in aliqua demōstratiōe ordine doctrine prius tēpore sciri maiorē: minorē v^o simul tpe cuz p^oclusiōe. v. g. in demōstratiōe p^oculari cognitio hui^o. Iste trian

gulus qui in hoc semicirculo describitur habet tres angulos equales duobus rectis deperdetur ex cognitione huius: ois triangulus habet tres: et ex precognitione huius: hec figura descripta in hoc semicirculo est triangulus: quorum precognitionem primum multo tempore ante cognouimus: secundum autem simul tempore sensu: et non per medius precognouimus: oppositio enim minor: ut ait Auer. in hac scia puenit ex sensu que est quod est triangulus. Et conclusio que est quod huius trianguli anguli sunt equales duobus rectis puenit nobis ex pponere maiore que fuit apud nos scita ex principio quod fuit adiuncta pponere minor: que puenit ex sensu. Et hec est dispositio: inquit Auer. oium singularium cum suis vltibus notis antequam sciamus ea per sensum. s. qz sunt ignota ex parte. s. qua particularis: et nota ex parte alia. s. rei vltis comprehensio ipsa. Sed dubitat. maior illa: ois triangulus habet tres: non est per se nota: sed demonstrabilis: ut patet. minor vero est per se nota ad sensum: hec figura descripta in hoc semicirculo est triangulus. g. minor prius sciri dicitur quam maior. Sed cuiuslibet demonstrationis premissarum cognitiones sunt causa conclusionis cognitionis. g. in quacumque demonstratione ambe premissae prius nam cognoscuntur ipsa conclusionem: sed prius est falsum: quia vbi fiat demonstratio ab effectu ad causam premissae non prius nam sciri conclusionem: quia dato opposito: quum in illis premissis continetur effectus et in conclusionem causa: sequeret effectus natura esse notior causa: quod est contra ceteros philosophantes. Tertio et est argumentum commune. Vbi premissae transponantur: ut ex maiori fiat minor et e converso: non videtur maiore prius tempore sciri: sed potius e converso. Ad primum dicitur quod illa sit per se nota ad sensum: nulla tamen est talis determinata singularis cuius notitia ordine doctrine notitia illius vltis ois triangulus habet tres: pcedere debet: et vltimam notitiam ex singularibus acquirat. Ad secundum dicitur quod aliquid prius nam cognosci quam alterum: altero duorum modorum intelligi potest. Uno modo sic quod eius cognitio alterius cognitione natura est prior. Alio modo: quia ipsius cognitione nature sit prius cognoscibile. primo modo verum est quod in quacumque demonstratione ambe premissae ipsa conclusione prius nam cognoscuntur: sed non secundo modo. Et sic ceteris philosophantibus loquitur dicentes causas prius naturaliter cognosci. Contra. ad huc primo modo loquendo videtur quod causa prior natura cognoscatur quam effectus: eo quod vbi e converso ex interpolatione terre demonstrat lune eclipsis cognitio cause erit causa notitiae effectus. Quare illo modo primo non prius natura cognoscitur effectus. Dicitur concessio ante negando primum: stant enim ista simul: quod cognitio. a. effectus sit cognitio. ne. b. cause natura prior et e converso quod. b. cause cognitio sit. a. effectus cognitione natura prior: non ex sola cause cognitione ad effectus cognitionem demonstratione propter quid pcedimus: sed ex alia. Ad tertium dicitur ceteris prior istice semper prima premissa vocatur maior: et secunda minor: sed non posterior istice: quia posterior istice: vltis dicitur maior: et particularis minor. Sed hec ratio contradicit Auer. quia pro primo capite. 5. 8. et 10. voluit positionem illam denominari minorem in qua est extremitas minor: et in qua est extremitas maior maior. Tunc quia ex processu eius videmus: semper oppositio prima est minor et secunda maior. Ideo dicitur quod quantumcumque in tertio prime premissae transponantur: vltis tamen oppositio siue posterior istice: siue posterior istice loquamur: pro maiori accipi debet et particularis pro minori. Scias tamen quod contingit tam demonstrationis vltis quam particularis maiorem prius tempore sciri quam minorem: et e converso: possunt enim dudum sciri triangulum habere tres: et nunc primo scire quod isosceles est triangulus: possum enim e converso

dudum sciri isoscelem triangulum esse spem: et nunc de nouo demonstratione addiscere: quod ois triangulus habet tres. Contingit etiam conclusionem prius tempore sciri quam aliquid premissarum: quia vbi aliqua conclusio per media plura probari possit: sicut ista: terra est spherica: potest tibi longo tempore demonstrata fuisse per. a. medius: et vbi nunc primo per. b. medius tibi demonstrat: conclusio erit longo tempore prius nota quam premissae. b. medius includentes. Conceditur tamen quod cuiuslibet demonstrationis vltis et propter quod: quia propria passio de proprio subiecto demonstrat: minor ordine doctrine debet esse prius tempore vel natura nota quam maior. Vbi maior non fuerit per se nota. Quia vel medius in demonstratione potissima est definitio subiecti: vel passionis: vel aggregatum ex his: vel passio pcedens: qua fit demonstratio sequens secundum diuersas opinionum. Si primo modo tunc prius ordine doctrine medius subiecto intellectus applicare debet quam medius passio: nisi prius enim animal rationale homini applicari debet quam disciplinabile: vel quam alicui tali passioni. Si secundo modo: quum illa ceteris ponatur definitio causalis passionis: sequitur quod sicut tamen subiectum quam illa causalis definitio sunt naturaliter ipsa passione potest: sic intellectus illam definitionem sub ordine doctrine prius applicare dicitur quam passio. Eadem est ratio si aggregatum ex vtraque definitione ponatur esse medius. Si vero dicitur ultimo modo: tunc prius subiectum passio applicat quam secunde passioni: sic prius ordine doctrine sciri debet: quod ois homo est disciplinabilis: quam quod omne disciplinabile est risibile. Ipsa conclusio autem antequam syllogizetur est cognita secundum quiddam ignorata aut simpliciter: pro deducendo ad impossibile: quia alter redit ambiguitas mentionis. s. aut nihil dicitur: aut que nonimus: due enim extreme opinionum circa conclusionem precognitionem fuerunt: quarum prima fuit. Platonicas conclusionem simpliciter precognosci. Secunda fuit aliorum dicentium conclusionem nullatenus precognosci. media autem est Aristoteli dicentis conclusionem aliquo modo quidem precognosci: simpliciter aut ignorari. Et tunc prima opinio ponens nos: aut nihil discere: aut ea que nonimus multis fultis rationibus: quas habes in Alberto: ab Aristotele. tamen posteriorum primo tamen vna adducta est: quia ut alii dicunt: illa logici negotii est dissoluere: famosa vero dubitatio quare hoc in loco posteriorum primo tetigit Auerrois: hec est conclusio quam querimus: aut est nobis nota: aut non. si nota: ergo discimus ea que nonimus. si ignota: ergo quum inuenierimus ea nescimus nos scire illam. primum primum exemplariter de querente seruum fugitivum: si enim illum non inuenit quum inuenit nesciet se inuenisse. Et soluitur dicendo quod conclusio sic quidem precognoscitur. i. secundum quiddam simpliciter aut non. Nec intelligo per hanc solutionem: quod conclusio precognoscitur in potentia et nescit in actu: ut alii intellexerunt. Quum secundum hunc sensum non deiciunt aduersariorum rationes: non enim sufficit ad notitiam serui fugitivi et similitudinem cognoscere ea in potentia: quia hoc nihil aliud est quam posse illa cognoscere: ut patet. Sed intelligo secundum Auerrois et Lincolnensem quod conclusio est precognita in vniuersali: non autem in particulari: siue in propria forma: habent enim prius precognitiones subiecti passionis et dignitatis que sunt vltis quedam cognitio conclusionis. Alii autem intelligunt per hanc solutionem quod conclusio est precognita virtualiter: non autem cognita simpliciter: cognosci enim virtualiter plus est quam cognosci potentialiter: sicut esse hominem plus est quam esse animal. Dicitur autem cognita virtualiter: quia est cognita in eius principis in quibus virtualiter continetur conclusio sicut in suis causis. Et hec de primo.

Quantum ad secundam partem questionis affirmatiua conceditur: quia ipsa est in illa scia primo

De demonstratione

consideratū: patet sequētia ex definitione subiecti. Ex primo enim posteriorius textu cōmenti. z. 4. tria sunt in sciētia principalr considerata: subiectus: passio: principium. s. cōplexus: nō enim cōclusiones: quū de se euidētes non sūt: horuz trium subiectū est primo consideratum: passiones autē z principia secundario cōtemplant: principioz autē complexoz: vt cōmento. 8. pbyfi. pmo. dixit Auer. aliud est cognitionis trā: z est ppositio per se nota cōposita ex signo aut cāto: vt motus est: in pbia naturali. Aliud cognitionis z esse: z est ppositio per se nota composita ex causa seu principio: vt natura est: in naturali. Et probatur antecedens: qz in libro posterioroz principalius considerat genus/spēs ipsius: vt demonstratio qz / r pp qd: affirmatiua: negatiua: vltis: plicula: ris: ostensua: r ad ipole ducens. Itē pprietates ipsius: vt pz psideratū: quecūqz etiā ibi psiderant per habitudines ad demonstratōne cōsiderant: lz enī in scō de arte definiendi mentio fiat: hoc trā fit pro qto definitio demōstrationis est p^m. Idem pz per Linconieses in pⁿo expositionis huius libri: quū inquit. Intentio Aristo. in hoc libro est uestigare: z manifestare essentialia demōstrationis: quapp in scia tradita in hoc libro est demōratio genus subiectū. Nec modus resoluendi huius libri debet esse subm eo qz cōiter intitulat liber posterioroz analeticoz. dictus est autē liber posterioroz analeticoz: qz in eo de resolone agit pntis. Est. n. resolutio duplex: pntis: seu sylli in sua pⁿā mālia z formalia: qua sylli in moduz z figurā z terminos z ppōnes resoluimus: cōse quētis seu rei cōcluse in pncipia z causas p quas cōcluditur: qua gdez pclōne in pmissas pmas veras imediatez piores notiores causafqz pclōnis resoluim⁹: z quuz resolutio psequētie resolutioe pntis sit prior: quū pntis resolo pntie resolonē presupponat: ppterea libri illi in qb⁹ de resolone pntie tractat: nō imerito dicti sūt pōz analeticoz. i. resolonuz. At ea volumina in qb⁹ de resolutioe agit pntis: posteriora analetica iure nūcupant.

Contra. de subiecto p^supponit qd est: vt declaruz est. Sz de demōne posterioroz libro nō p^supponit qd est: quū Aristo. demōne duas ingrat definitiones. agit zc.

CScō de demōne nō p^supponit qz est. ergo demōstratio nō est subz. pbat aīs: qz demōne esse p^supponi nō posset nisi scire esse vel saltez posse esse supponeretur. Sed hoc nō supponit ab Arist. posterioroz libro: imo vt in problemio patet ab eodem probatur. igit zc.

CTertio: bec est falsa: demōratio qz est demōratio. ergo demōratio cōiter accepta nō est subz. pbat aīs. Nullū pdicatū vere cōuenit ei qd est vere tale z sophilice tale: pz. aurū. n. non cōuenit vere auro vero z auro sophilico. i. apparēt. Sed demōratio qz est sophilica. g. demōstratio nō vere dī de demōne qz: z sic bec erit falsa: demōratio qz est demōratio. pbat minor: qz eisdez diuisioib⁹ qbus diuidit demōratio diuidit z ipsum scire ex Linco. ca. 12. Sz scire acqstū p demōne qz: est sophilicuz. g. zc.

CQuarto: demōratio cōiter accepta est equiuocū. g. pz pntia: qz scia est vna: qz vnus gnis subī.

CQz si dicas ipsaz eē analogū. Contra. scia de analogo in se oz pcedere sciaz analogati pmi. z^o pbyfi. cōmē. 3. Sz scia demōne cōiter in libro posterioroz nō pcedit: qz statim in pⁿo determinauit demōne potissima dādo definitioez scire potissimū: z omnes pdiciones que sunt vndeciz: vt dixit Linconie. ca. 12. que trā cōueniunt demōstrationi potissime. g. zc.

CQuinto: illud est subm in scia cuius pⁿā essentialia in ea uestigant. Sz demōstrationis potissime trā pncipia essentialia uestigant. g. ipsa trā est gen⁹ subm. maior est Linconiesis in pbe.

miō. z Auerrois in plogo pmi pbyficoz. duz inquit: qz res nāles sunt subm: ideo opz uestigare cās zc.

CAd primū dicit qz quid nois de demōstratione p^supponitur: quid rei aut ipsius Ari. uestigat. **C**Ad z^m negat aīs. Unde quelz scia suū subm esse debet cōcedere: vel qz illud est notū in se: vel qz accipit tanqz notū ab alia scia in q̄ declaratū fuit: vt Lōmentator pbyficoz pmo cōmēto vltimo dixit. Nec scire esse eo in loco demōstrari pōt: qz vt Linconiesis inquit nullius artificis est stabilire suū subm: vel qd est ante suū subm. Sed vt antiquoz opiones remouerent: moduz quo scire ptingit z aliqd addiscere Ari. declarauit. **C**Ad 3^m negatur aīs. z ad pbationē negat minor. Et cū pbat: qz scire est sophilicū: hoc negat. **C**Ad 4^m negat aīs. nec demōratio est analogū: sed vniuocū. **C**Contra. g. illius perfectioz spēs in libro posterioroz erit subm. **C**Rūdeo negando pntiaz: qz scie hntis gen⁹ vniuocū pro subo: nō opz illi⁹ gnis pfectiozē spēs subyci in scia illi⁹ gnis tanqz subm pncipalr p^mū: nisi ab ea specie alie spēs gnis illi⁹ depēdeat: vt numeri a binario: aut figure a circulo: aut recti linee figure a triāgulo. Et si ad esse pncipalr intentuz solūmodo adueris: tunc multa subiecta pones in vna scia pncipalia: vt iter demōnes demōne pp qd: z iter demōnes pp qd demōrationez simplr. **C**Ad 5^m negat minor. sed sicut demōratio potissima est pncipalr intentum: ita z ei⁹ pncipia essentialia pncipalr uestigantur.

CCirca hāc ppōnez Linconiesis. Nullius artificis est stabilire suū subz zc. nō intelligas qz nullo modo illud qd est ante subm demōstrari possit. Quia pbyficoz pmo māz esse p^sbauit. Effet ē illud cōtra Auerrois pluribus locis: vt pbyficoz z^o. cōmē. 22. Ubi inquit qz cāe subiecti in scia illi⁹ subī si laterint poterunt demōne signi demōstrari. non aut demōne simplr: nec demōstratioe ppter qd. Et cōmēto. 26. eiusdez libri. Dū ingt qz ipole est aliquā sciaz: vlez: z plicularez subiectū esse declarare: siue per signū: siue per demōrationē: qz nō est ita in causis sui subī: qm̄ declarat eas p signuz: non per demōne simplr. h̄ idē sentit metaphyfico. 12. cōmē. 5.

CContra. p^sba in libro de aia: cuius aia est subiectuz: ex operationib⁹ aie: aiaz esse p^sbauit: sicut z Auer. 6. suo nāliuz. **C**Scō pbyficoz pmo p^sbauit māz esse. ergo pncipiū esse. pz pⁿā ab inferiori ad suū supius sine ipedimēto: sed pncipiū est subm libri pbyficoz. ergo zc.

CTertio. 8° pbyficoz subm: p^mus motor est: z ibi p^sbat p^mū motorē eē. ergo. **C**Quarto. Ignē esse 4° celi vt cōmē. 3. dixit Auer. demōstrat p^sba. Et pfirmat: qz z^o de aia demōstrat esse sensus cōis. z 3° de aia demōstratur eē intellus polis: z eē intellus agētis. **C**Qz si dicas spēs subiecti posse demōstrari. **C**Cōtra. oppositū dixit Auer. z^o de aia. cōmē. 27. z pbyficoz. 6. cōmēto pmo. **C**Ad primū dicit aliqui subm posse demōstrari a posteriori: qd p^sba dicit: qz tunc de subiecto nō supponeret: qz est. Et Auer. z^o de aia cōmē. 27. z pbyficoz. 2° cōmēto. 26. vbi inquit nullaz sciaz siue vltis fuerit: siue plicularis suū subm eē aliquo gnie demōne demōstrare. Ideo dī qz lz p^sba eo in loco ex opationib⁹ aie aliqd de aia: vt esse actū cōcludat: nunqz trā aiam eē cōcludit. **C**Ad z^m negat bec pntia: pbat māz eē. g. pbat pncipiū eē: qz pⁿā esse est per se notū: nec sic arguēdo tenet cū illo verbo: p^sba. **C**Ad 3^m demōstrauit p^sba p^mū motorez esse: vt p^mus motor est pncipiū in pbia nāliū aut vt subm. Solutio elicī ex cōmē. 22. scōi pbyficoz. **C**Ad 4^m. Aliqua spēs subī demōne gā in scia demōstrari pōt. Ignis autē corporis mobilis qd in pbia nāliū est subz: est pars subiectiua. cōtradictio autē Auerrois soluit: quia

spēs subiecti in scia nō possent: nec a priori: nec a posteriori demonstrari nō est vltire vez. Sed soluz hoc verificat vt in plurib⁹: qz qñ latent pbari: merito 4° celi cōmento allegato dixit Auer. qz ignē esse demōstrat: z est demonstratio signi ad species subiecti: qz raro cōtingit in sciētia. Et dixit raro: quia vt in pluribus partes subiectiue sunt note in sciētia per se: aut sumuntur tanqz note ex alia sciētia: que soluz potest illas demōstrare. Sicut etiā pñ^a subiecti qñ latent a posteriori in sciētia cui⁹ sunt pñ^a pñt pbari: z pñt illa pñ^a in scia superiori a priori demōstrari: si in illa scia alia pñ^a priora: que notiora sint habuerint. Et hoc totū qñ talia pñ^a fuerint ignota: merito postqz Auer. physicoz z^o cōmē. zz. Dixit prin^a subiecti posse demōstrari a posteriori in scia cui⁹ sunt pñ^a: vel a priori in alia scia superiori: modo habeāt causas priores in illa scia: addit vnā lineā sup qua est p̄siderā: dum: dicēs. Et hoc totū erit qñ cause subiecti latuerint. ¶ Argumentū aut cōmune quo de demōstratione nō haberi sciētia probat: qz de demōstratione esset demōstratio z sic in infinitū. Soluit cōcedendo qz per. a. demōstronez habet scia de demōstratiōe cōiter sumpta per se primo: z p̄nter de. a. demōstrone z qualz alia singulari per eandem per accēs tanqz de singularib⁹ contētis sub aliquo vli. ¶ Qd si dicas sequi idēz notificare seipsum: z per pñs idēz esse noti⁹ seipso: ex quo per. a. demōstratiōē acquiratur notitia. a. demōstratiōis. ¶ Dicit qz aliqd alterū notificare: vt pposito spectat est duplr. primo sic: vt per notitiāz ipsius tanqz notioris in alteri⁹ notitiā veniamus. Scdo sic: vt per ipsuz tanqz per inslm notitiā alterius nobis acqrat. Et isto mō per. a. demōstrationez acqrit notitia. a. demōstratiōis: z nō primo modo. Et hec de scdo.

Quantum

ad 3^m dubitat pmo. Utrū. a. euidētia. b. p̄clōnis possit eē maior z mior. ¶ Rūdeo qz non. ¶ Contra: stante euidētia. b. p̄clōnis per. d. p̄missas vt z^o demōstret eadez. b. p̄clō per. c. p̄missas in alio gñe vt tria euidētes: que p̄clōnis notitiāz vt duo pducāt. Et seqt notitiā totam. b. p̄clōnis esse vt qtuoz. Ubi p̄tis erat vt duo. ¶ Rūdeo negādo p̄ntiaz: ga euidētia. b. p̄clōnis per. d. p̄missas est vnā: z euidētia eiusdem p̄clōnis per. c. p̄missas est alia. ¶ Admisso tñ qz euidētie ille possint remitti: vt euidētia. c. p̄missaz. z b. p̄clōnis: hoc erit eque p̄portionabilr z eque cito. Sz non eque velociter. Quia alr aliqñ esset p̄missaz euidētia qñ nulla esset cōclusionis: qz est cōtra p̄bi determinatiōē: quia statim inducens cognouit.

Dubitat scdo

An demōstratio quelz sit ex nobis notiorib⁹. Qd nō vñ: quia cause in p̄bia nālī nō sunt nobis notiores: sed effect⁹: vt in p̄bemio p̄mi physicoz pz. ḡ demōstrādo a causa: vt p̄mus motor est etern⁹. ḡ mot⁹ est etern⁹. añs est nature noti⁹ z nō nobis. ¶ Scdo: qz si effect⁹ ostēdit nobis cāz: z cā effectū: tūc idēz de effectu pp̄ qd est tñ: tunc effect⁹ erit nobis notior qz cā. ¶ Rūdeo: pmo p̄mitto qz duplex est demōstratio ostēsiua. s. z ad ipolē ducēs: ostēsiua: que ex veris vez demōstrat. Ad impolē ducēs. que ex vno ipolē aliud manifestius ipolē pcludit. Itē demōstratiō ostēsiuaz quedā est signū: quedā cause: z quedā cause z eē. Demōstratio signi est demōstratio cōposita ex p̄pōnib⁹ cōstantib⁹ ex signo ei⁹ qd demōstrat: z signū itelligit nūc effect⁹ vel cōmitans effectus. Demōstratio cāe est demōstratio ostēdens pp̄ qd effect⁹: nō aut ostēdens qz effect⁹ sit. Demōstratio cause z esse est ostēdens effectū esse: z ostēdēs cāz pp̄ quā effect⁹ est: pz distinctio z^o celi. cōmē. 35. z 5° colliget capite. z 4. z 8° physicoz. ¶ Sed qualr bimē-

bris Aristotelis diuisio demōstratiōis in pp̄ qd z ga: se beāt. ad trimembre Auerrois diuisiōē demōstratiōis in demōstratiōē signi: cause: z cause z eē. Quatuor dictis declarat. Primo: ois demōstratio per effectū est demonstratio signi z nō ecouer so: qz dat demōstratiōe etiāz per cōmūas effectū: vt vbi cā: si scda passio per p̄mā demōstret: qz taz p̄mā qz scda passio ex p̄ncipys p̄mi subri causatur. Scdo: ois demōstratio signi est demōstratio ga: z nō ecouer so: qz demōstratio per cāz remotā est demōstratio quia: z nō signi. Tertio: ois demōstratio pp̄ qd est demōstratio cause: z nō ecōtra: qz demōstratio p̄ cām remotā nō est p̄pter qd: qñis sit cause. Quarto: ois demōstratio cause z esse est demōstratio pp̄ qd: z nō ois demōstratio pp̄ qd est cause z esse: pz de demōstratiōe per cāz pp̄riā z adequatam cuius effectus sit precognit⁹ esse. ¶ P̄mitto scdo qz per notius natura intelligit id a quo alterū depēdet: minus vo notum est quod dependet. 5. causa: quia apud p̄bim a qualibet intelligētia ois res sublunaris dependet: ois intelligētia est notior nā re sublunari. ¶ Notuz vo nobis intelligit cognitū itellectu: euidētiōi mō qz altez: minus notum vo est minus euidēs: pz ex textu 3° p̄mi physicoz. ¶ Ad qōnez igit pars affirmatiua cōcedit: qz alr p̄ns nō notificaret nobis ab ante. ¶ Ad primuz argum^o in oppositū rūdeo negādo p̄ntiaz: qz añs illud qd est nāe noti⁹ est et nobis notius: est. n. nāe notius: qz ab eo p̄ns depēdet: z est nobis noti⁹: qz est cognitū itelluz euidētiōi mō qz p̄ns. textus aut p̄mi physicoz. dicens vlr negatiue. Nō eadez sunt nobis nota z nāe: est de rigore sermonis falsus: qz p̄dictoria eius p̄ricularis affirmatiua est vera. Sed intelligit vt in plurib⁹ cāe nō sunt nobis notiores: sed effect⁹. ¶ Ad 2^m dī qz effect⁹ ostēdit de cā ga est: z cā ostēdit de effectu pp̄ qd est: z sic nō est idēz notius z ignoti⁹ nisi diuersimode. ¶ Ad 3^m rūdeo qz si cā ostēdat de effectu pp̄ qd est tñ: tūc lz cā nō sit nobis notior qz effect⁹: est tñ nobis notior qz effectus esse pp̄ talez cāz: si aut cā ostēdat de effectu pp̄ qd est z ga est: tunc cā est nobis notior qz effect⁹: z qz effectū esse pp̄ talez cām. ¶ Correlariū. hec p̄na nō valet. a. demōstratio est ex nobis notiorib⁹ z nāe. ergo. a. demōstratio est demōstratio simplr: pz dato qz. a. sit demōstratio pp̄ qd tñ. ¶ Contra. nā demōstratiōis absolute est ipsa nā inductiōnis: vt posteriorz p̄mo cōmē. 6. dixit Auer. ḡ quia inductiōne ostēdit qd est magis notū apud nāz per notius apud nos: demōstratiōe simplr ostēdet qd est magis notuz apud nāz. ¶ Rūdeo. Arguit Auer. 5. opionez asserentē oiuuz esse demōstronez: z per p̄ns circulariter demōstrari. Quia si effect⁹ demōstret per cāz: z cā per effectū: seqt vt sit nā demōstratiōis que est in vltimo certitudinis. s. demōstratiōis simplr ipsa nā inductiōnis: qz inductiōne ostēdit qd est magis notū apud nāz qd est vlr p̄ noti⁹ apud nos qd est p̄cularare. Aut qz altera demōstratiō nō est simplr demōstratiō. Et tūc nō bñ diffinitū fuisset scire simplr. s. scire est rez per cām cognoscere zc.

Dubitat tertio

Quid per melius disposit⁹ qz sciens intelligendum. ¶ Rūdeo. Linconiēsis: Albert⁹ magnus: ac. s. Thomas cōcorditer intelligūt meli⁹ dispositū sciēte eē intelligētem. i. hñtez habitū p̄moz p̄ncipioz: qui intellect⁹ vocatur. ¶ Contra. sciēs hz vtrūqz habitū. s. p̄ncipioz z p̄clōnis. intelligens aut nō opz qz hēat vtrūqz. ḡ intelligens nō est meli⁹ disposit⁹ qz sciēs: sed sciēs est melius disposit⁹ qz intelligēs. ¶ Sequit etiā qz idēz sit sciēs z melius disposit⁹ qz sciēs: z sic supflue Ari. addit. Neqz melius disposit⁹ qz sciens. ¶ Et p̄firmat: qz habitū p̄-

C Sed veritas ad oppositū: quia vt articulo primo pz iste est syll: ois triangulus habet tres angulos equales duobus rectis: hic qui est in semicirculo est triangulus: cuius minor est ppositio singularis: declarans. n. pbs que sint illa que simul tpe cognoscunt cum cōclusionē: inquit q in talibus vltimū. i. minor extremitas cognoscit esse sub vti nō per mediu: r talia sunt quecūqz iaz cōtingunt esse singulariū r nō de subo aliquo dicuntur. **C** Itē vt pōz pmo pz expositio fieri d3 per hoc singulare sensibile. ergo singulare ponet in syllo exponente. **C** Itē sub subo vti ad oia ei? singularia copulatiue fit descensus. g sequit ois hō est aial: fortes est hō. g fortes est aial. **C** Uz vō of q prior pmo nulla mentio fit de pponē singulari. **C** Rūdeo q hoc est falsuz: quia illa sub indefinita cōprehēdit: alr definitio pponis indefinite alteri a definito cōueniret: pz etiā per definitiones indefinite dataz ab Auerro: qz ppositio indefinita est illa in qua nō p iungit clausura penitus: vbi p clausurā intelligit signū vlt r pculare. **C** Contra. indefinita ppositio est illa in qua subycit terminus cōis sine aliquo signo: vt ex cōi logica pz: subim aut singularis nō est terminus cōis. ergo. **C** Scōo si singularis ppositio sit syllogistica: quō reducef iste syls in baroco ad barbara: ois hō est aial: iste lapis nō est aial. igif iste lapis nō est hō. **C** Tertio aucte Auer. pbyfi. pimo. cōmē. 5. indini/

duum nō est pars sylli. **C** Ad p^m negāda est maior fm p^m. **C** Ad 2^m syls ille sic redncit: ois hō est aial: oē qd est iste lapis ē hō. igif omne qd est iste lapis est aial. **C** Ad 3^m singularis ppositio cōposita ex termino nātr significatiuo indinidui nō est in intellu: qz singulare nō hz suā ppiā spēs apud intellectū: sed intentio est vltis: ideo nō est pars syllogismi: s3 ppositio cōposita ex termino ad placitū significāre singulare: in intellectu poni pōr: r sic est in inductiōe apud intellm: r in demōstratione singulari posterior pmo. Et hec de qōne dicta sufficiāt ad laudem Dei r virginis Marie. Amen.

§ 3 1 3 5.

Jacobus Aboscatinus Abutinensis.

*Baec quaecunqz vides lima deterfa recentī
Scripta, putri infecit barbara turba nota.
Tantum tēpus edax valuit. sed r ipsa recōdit
In latebris generans aurea dona pbyfis.
Eruit baec naturae opifex industrus ille
Pamphilus, e celso lumina monte leuās.*

C Venetijs impensa heredum quondaz do-
mini Octantiani Scoti Abodoe-
tensis ac socioz. Anno
dn̄i. 1521. die. 10.
Abatj.

Registrum

a b c d e f g h i k
k Quaternus. Aly Terni.

... in ...

2 1 3 2

Secundus ...

... in ...

... in ...

Secundus impens ...

... in ...

Secundus

...

Exp

ly

EGIDIUS

Expositio Aristotelis

Biblioteca de Santa Cruz

lyR 317

1230

104

124

94

Amicorum

IOHANNES

FRANCIS

Amicorum
et amicorum
et amicorum